

ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9ο/18-07-2023

Σήμερα, δεκαοχτώ (18) Ιουλίου του έτους 2023, ημέρα Τρίτη και ώρα 11:00 π.μ. στην αίθουσα συνεδριάσεων του Περιφερειακού Συμβουλίου της Περιφέρειας Ηπείρου, συνήλθε σε τακτική δημόσια δια ζώσης συνεδρίαση η Επιτροπή Περιβάλλοντος, Χωρικού Σχεδιασμού και Ανάπτυξης του Περιφερειακού Συμβουλίου Ηπείρου, έπειτα από την αριθ. πρωτ. 114204/2279/13-07-2023 Πρόσκληση του Προέδρου της.

Η επιτροπή συστάθηκε και λειτουργεί σύμφωνα με:

- τις διατάξεις του άρθρου 164 του Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87/Α/2010) όπως ισχύει,
- τις αριθ. 3/6/01-02-2022 και 3/7/01-02-2022 Αποφάσεις του Περιφερειακού Συμβουλίου Ηπείρου (ΦΕΚ 799/Β/2022),
- την αριθ. οικ. 33/5/02-01-2023 Απόφαση Περιφερειάρχη Ηπείρου με θέμα: «Ορισμός Θεματικών Αντιπεριφερειάρχων Περιφέρειας Ηπείρου και ανάθεση άσκησης αρμοδιοτήτων» (ΦΕΚ 22/τ.ΥΟΔΔ/16-01-2023),
- την αριθ. 2/8/02-02-2023 Απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Ηπείρου «Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων του Περιφερειακού Συμβουλίου, σύμφωνα με το άρθρο 33 του ν.5013/2023 στην Επιτροπή Περιβάλλοντος, Χωρικού Σχεδιασμού και Ανάπτυξης της Περιφέρειας Ηπείρου» (ΦΕΚ 725/Β/13.02.2023),
- την αριθ. πρωτ. οικ. 27737/1844/24-02-2022 (ΑΔΑ:645Ρ7Λ9-06Μ) Απόφαση του Περιφερειάρχη Ηπείρου με την οποία ορίστηκε ως Πρόεδρος της Επιτροπής ο κ. Γοργόλης Βασίλειος, Αντιπεριφερειάρχης Περιβάλλοντος, Ανάπτυξης και Εμπορίου και
- την αριθ. 1/1/09-03-2022 (ΑΔΑ: 62Ι27Λ9-Ζ6Γ) Απόφαση της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Χωρικού Σχεδιασμού & Ανάπτυξης του Περιφερειακού Συμβουλίου Ηπείρου, με την οποία ορίστηκε Αντιπρόεδρος της Επιτροπής ο κ. Κορωναίος Θεόδωρος, Περιφερειακός Σύμβουλος Π.Ε. Πρέβεζας.

Η συγκρότηση της Επιτροπής είναι:

Πρόεδρος	Τακτικά μέλη:	Αναπληρωματικά μέλη:
Γοργόλης Βασίλειος	1. Σίμου-Τάσιου Αναστασία	Γκούμας Αχιλλέας
	2. Κατέρης Ιωάννης	Δηλαβέρη Ρεγγίνα
	3. Ναυρόζογλου Παναγιώτα (Γιώτα)	Καλούδης Βασίλειος
	4. Γαϊτανίδης Πρόδρομος (Μάκης)	Πατήλας Κωνσταντίνος
	5. Λάμπρου Αλκιβιάδης	Σιαράβας Κωνσταντίνος
	6. Βαρέλης Δημήτριος	Παπαχρήστου Βασίλειος
	7. Σπανοπούλου-Σάρρα Ηλιάνα	Μητροκόστα Παναγιώτα (Γιούλα)
	8. Φώτης Φώτιος	Ψαθάς Βασίλειος
	9. Σπέγγος Αριστείδης Δημήτριος (Άρης)	Τρομπούκης Δημήτριος
	10. Κορωναίος Θεόδωρος	Ζάψας Γεώργιος
	11. Ριζόπουλος Σπυρίδων	Παππάς Δημήτριος
	12. Λιούρης Θεοχάρης	Φραγκούλης Παύλος
	13. Ζέκα-Πάσχου Κωνσταντίνα	Πρέντζας Γεώργιος
	14. Γαλατάς Ζώης	Νουτσόπουλος Κωνσταντίνος

Για την Γραμματειακή υποστήριξη της Επιτροπής, με την αριθ. οικ. 79154/5230/24-05-2022 (ΑΔΑ:ΨΤΡΔ7Λ9-Ψ4Ν) Απόφαση Περιφερειάρχη Ηπείρου, ορίστηκαν οι υπάλληλοι της Περιφέρειας Ηπείρου Βασιλική Μαντζίλα και Βαγιούλα Διαμάντη.

Στη συνεδρίαση, στην οποία κλήθηκαν νομίμως όλα τα μέλη της Επιτροπής, παρόντες ήταν οι:

Α. Γοργόλης Βασίλειος, Αντιπεριφερειάρχης για θέματα Περιβάλλοντος, Ανάπτυξης και Εμπορίου της Περιφέρειας Ηπείρου, Πρόεδρος της Επιτροπής.

Β. Τα μέλη – Περιφερειακοί Σύμβουλοι:

Αξιοβίωτη Ανάπτυξη Ηπείρου

Σίμου – Τάσιου Αναστασία

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο / 18-07-2023

	Ναυρόζογλου Παναγιώτα Γαϊτανίδης Πρόδρομος Δηλαβέρη Ρεγγίνα (αναπληρωματικό μέλος) Σιαράβας Κωνσταντίνος (αναπληρωματικό μέλος) Μητροκώστα Παναγιώτα (Γιούλα) (αναπληρωματικό μέλος)
Κοινό των Ηπειρωτών	Σπέγγος Αριστείδης Κορωναίος Θεόδωρος
Ορίζοντες Ηπείρου	Ριζόπουλος Σπυρίδων (παρών μόνο κατά τη συζήτηση του 8 ^{ου} , 9 ^{ου} , 10 ^{ου} και 11 ^{ου} θέματος)
Ηπειρος Όλων	-
Λαϊκή Συσπείρωση	Ζέκα - Πάσχου Κωνσταντίνα
Αριστερή Παρέμβαση στην Ήπειρο	Ζώης Γαλατάς

Γ. Απόντες:

Το τακτικό μέλος Κατέρης Ιωάννης, ο οποίος αναπληρώθηκε σε όλα τα θέματα από το αναπληρωματικό μέλος Δηλαβέρη Ρεγγίνα.

Το τακτικό μέλος Λάμπρου Αλκιβιάδης, ο οποίος αναπληρώθηκε σε όλα τα θέματα από το αναπληρωματικό μέλος Σιαράβα Κωνσταντίνο.

Το τακτικό μέλος Βαρέλης Δημήτριος, ο οποίος δεν αναπληρώθηκε σε κανένα από τα θέματα.

Το τακτικό μέλος Σπανοπούλου Σάρρα - Ηλιάνα, η οποία αναπληρώθηκε από το αναπληρωματικό μέλος Μητροκώστα Παναγιώτα (Γιούλα).

Το τακτικό μέλος Φώτης Φώτιος, ο οποίος δεν αναπληρώθηκε σε κανένα από τα θέματα.

Το τακτικό μέλος Ριζόπουλος Σπυρίδων κατά τη συζήτηση των θεμάτων: 1^{ου} έως 7^{ου} και 12^{ου} έως 19^{ου}.

Το τακτικό μέλος Λιούρης Θεοχάρης, ο οποίος δεν αναπληρώθηκε σε κανένα από τα θέματα.

Για την Γραμματειακή υποστήριξη παρούσα στη συνεδρίαση ήταν η υπάλληλος της Περιφέρειας Ηπείρου Βαγιούλα Διαμάντη.

Επίσης, στη συνεδρίαση παραστάθηκαν με τοποθετήσεις χωρίς δικαίωμα ψήφου οι κ.κ.:

- Ιωάννης Λυκοτραφίτης, προϊστάμενος της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Περιφέρειας Ηπείρου,
- Ευάγγελος Τσιάρας, προϊστάμενος του Τμήματος Περιβάλλοντος της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Περιφέρειας Ηπείρου,
- Μπάρκα Βασιλική, προϊσταμένη του Τμήματος Εμπορίου της Δ/σης Δια Βίου Μάθησης, Απασχόλησης, Εμπορίου και Τουρισμού Περιφέρειας Ηπείρου για τη συζήτηση του 17^{ου} και 18^{ου} θέματος ημερήσιας διάταξης.
- Νίκος Καλαντζής, δήμαρχος του Δήμου Ζηρού Π.Ε. Πρέβεζας για τη συζήτηση του 14^{ου} θέματος.
- Δράκος Δημήτριος, δικηγόρος, εκπρόσωπος της Επιτροπής Αγώνα Λάκκας Σουλίου για τη συζήτηση του 8^{ου}, 9^{ου} και 11^{ου} θέματος.

Αφού διαπιστώθηκε η νόμιμη απαρτία, ο Πρόεδρος κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης. Η Επιτροπή συζήτησε και αποφάσισε για τα παρακάτω **θέματα ημερήσιας διάταξης**:

Επικύρωση των αποφάσεων της 7^{ης}/2023 και 8^{ης}/2023 Συνεδρίασης της Επιτροπής Περιβάλλοντος Χωρικού Σχεδιασμού & Ανάπτυξης.

1. Γνωμοδότηση επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) του έργου: «Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων **υφιστάμενης πτηνοτροφικής μονάδας**, δυναμικότητας 36.900

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο / 18-07-2023

- ορνιθίων κρεατοπαραγωγής με υδρογεώτρηση, στη θέση "Μουσιάς" της Τ.Κ. Βίγλας, Δ.Ε. Αμβρακικού του Δήμου Αρταίων Π.Ε. Άρτας». Φορέας πραγματοποίησης και λειτουργίας του έργου είναι η Βασιλική Μάρου. (Κατάταξη: Ομάδα 7η, Υποκατηγορία Α2, α/α 1: Πτηνοκτηνοτροφικές εγκαταστάσεις/Εγκαταστάσεις εκτροφής κοτόπουλων πάχυνσης και Ομάδα 2η: Υδραυλικά έργα/Υδρογεωτρήσεις και φρέατα κάθε χρήσης) (ΠΕΤ 2305958122). (Εισήγηση Τμήμα Περιβάλλοντος της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Περιφέρειας Ηπείρου).
2. Γνωμοδότηση επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) του έργου: «Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων **υφιστάμενης πτηνοτροφικής μονάδας** δυναμικότητας 45.200 ορνιθίων κρεατοπαραγωγής αποτελούμενη από τρεις επιμέρους πτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, αποτελούμενες από 15.180, 16.120 και 13.900 όρνιθες κρεατοπαραγωγής αντίστοιχα, στην Τ.Κ. Δροσοχωρίου του Δήμου Ιωαννιτών Π.Ε. Ιωαννίνων». Φορέας πραγματοποίησης και λειτουργίας του έργου είναι οι Κατέρη Ελένη, Κατέρης Γεώργιος και Αλέτρα Παναγιώτα αντίστοιχα. (Κατάταξη: Ομάδα 7η, Υποκατηγορία Α2, α/α 1: Πτηνοκτηνοτροφικές εγκαταστάσεις/Εγκαταστάσεις εκτροφής κοτόπουλων πάχυνσης) (ΠΕΤ 2305949527). (Εισήγηση Τμήμα Περιβάλλοντος της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Περιφέρειας Ηπείρου).
3. Γνωμοδότηση επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) του έργου: «**Ίδρυση και λειτουργία πτηνοτροφικής μονάδας**, δυναμικότητας 79.980 ορνιθίων πάχυνσης και ανόρυξη υδρογεώτρησης για ίδια χρήση νερού, στη θέση "Παλιομάννα" της Κοινότητας Καμαρίνας, Δήμου Πρέβεζας, Π.Ε. Πρέβεζας». Φορέας πραγματοποίησης και λειτουργίας του έργου είναι η εταιρεία "Παρασκευά Μαρία του Γεωργίου Μ.Ι.Κ.Ε.". (Κατάταξη: Ομάδα 7η, Υποκατηγορία Α2, α/α 1: Πτηνοκτηνοτροφικές εγκαταστάσεις/Εγκαταστάσεις εκτροφής κοτόπουλων πάχυνσης) (ΠΕΤ 2305956324). (Εισήγηση Τμήμα Περιβάλλοντος & Υδροοικονομίας Π.Ε. Πρέβεζας της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Περιφέρειας Ηπείρου).
4. Γνωμοδότηση επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) του έργου: «**Οριοθέτηση** και διευθέτηση τμήματος **υδατορέματος**, θέση "Λιούμπα" στην Τ.Κ. Καλπακίου του Δήμου Πωγωνίου Π.Ε. Ιωαννίνων». Φορέας υλοποίησης του έργου είναι ο Δήμος Πωγωνίου. (Κατάταξη: Ομάδα 2^η, Υποκατηγορία Α2, α/α 15α: Υδραυλικά έργα/Αντιπλημμυρικά έργα και έργα διευθέτησης της ροής των υδάτων) (ΠΕΤ 2303928127). (Εισήγηση Τμήμα Περιβάλλοντος της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Περιφέρειας Ηπείρου).
5. Γνωμοδότηση επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) του έργου: «Εκπόνηση Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση στο **οδικό τμήμα** "Ηγουμενίτσα - Σαγιάδα - Μαυρομάτι" του Κάθετου Άξονα 30 της Εγνατίας οδού - Κωδ. Αναφοράς 5719». Φορέας υλοποίησης του έργου είναι η εταιρεία: «ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.». (Κατάταξη: Ομάδα 1^η, Υποκατηγορία Α2, α/α 4: «Έργα χερσαίων και εναέριων μεταφορών/ Οδός μεταξύ νομών/οικισμών με $\Lambda < 4$) (ΠΕΤ 2304937325). (Εισήγηση Τμήμα Περιβάλλοντος & Υδροοικονομίας Π.Ε. Θεσπρωτίας της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Περιφέρειας Ηπείρου).
6. Γνωμοδότηση επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) του έργου: «Εκπόνηση Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων στο **οδικό τμήμα Παράκαμψης Ηγουμενίτσας** - Κωδ. Αναφοράς 5791». Φορέας υλοποίησης του έργου είναι η εταιρεία: «ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.». (Κατάταξη: Ομάδα 1^η, Υποκατηγορία Α1, α/α 13: «Έργα χερσαίων

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο / 18-07-2023

και εναέριων μεταφορών/ ΒII Αστική οδός ταχείας κυκλοφορίας με $\Lambda \geq 4$) (ΠΕΤ 2205765817).

(Εισήγηση Τμήμα Περιβάλλοντος & Υδροοικονομίας Π.Ε. Θεσπρωτίας της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Περιφέρειας Ηπείρου).

7. Γνωμοδότηση επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) του έργου: «**Μικρό υδροηλεκτρικό έργο** ισχύος 0.68 MW στην Πλατανούσα της Δ.Ε. Κατσανοχωρίων του Δήμου Βορείων Τζουμέρκων Π.Ε. Ιωαννίνων». Φορέας πραγματοποίησης και λειτουργίας του έργου είναι η εταιρεία NANKO ENERΓΕΙΑ ΑΒΕΤΕ. (Κατάταξη: Ομάδα 10η, Υποκατηγορία Α2, α/α 8: Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και μεμονωμένοι σταθμοί αποθήκευσης ενέργειας/ Υδροηλεκτρικά έργα) (ΠΕΤ 2302911520)

(Εισήγηση Τμήμα Περιβάλλοντος της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Περιφέρειας Ηπείρου).

8. Γνωμοδότηση επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) του έργου: «**Αιολικός Σταθμός Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας "ΟΡΗ ΣΟΥΛΙΟΥ - ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΑ ΟΡΗ (ΠΕΛΕΚΗΤΟΝ) - ΚΑΚΟΥΡΙ"**, ισχύος 117,6 MW & των συνοδών υποστηρικτικών του έργων, Δ.Ε. Λάκκας Σουλίου, Δήμου Δωδώνης, Π.Ε. Ιωαννίνων - Δ.Ε. Σουλίου, Δήμου Σουλίου, Π.Ε. Θεσπρωτίας - Δ.Ε. Φιλοθέης, Βλαχερνών, Ξηροβουνίου, Δήμου Αρταίων Π.Ε. Άρτας - Δ.Ε. Φλιππιάδας, Κρανέας, Θεσπρωτικού, Δήμου Ζηρού και Δ.Ε. Λούρου, Δήμου Πρέβεζας, Π.Ε. Πρέβεζας, Περιφέρειας Ηπείρου». Φορέας πραγματοποίησης και λειτουργίας του έργου είναι η εταιρεία ΓΑΙΑCOMM ΑΙΟΛΙΚΗ ΚΑΚΚΟΥΡΙ Α.Ε. (Κατάταξη: Ομάδα 10^η, Υποκατηγορία Α1, α/α 1α: Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και μεμονωμένοι σταθμοί αποθήκευσης ενέργειας/Ηλεκτροπαραγωγή από αιολική ενέργεια στην ξηρά) (ΠΕΤ 2208821013).

(Εισήγηση Τμήμα Περιβάλλοντος της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Περιφέρειας Ηπείρου).

9. Γνωμοδότηση επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) του έργου: «**Αιολικός Σταθμός Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας "ΚΑΜΠΟΣ" - "ΑΓΚΑΘΙΕΣ" - "ΚΛΕΦΤΟΓΟΥΡΟΣ" - "ΚΟΡΥΦΗ ΜΠΟΓΔΑΝΗ" - "ΜΥΤΕΡΑ" - "ΖΑΡΚΟΡΡΑΧΗ" - "ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ" - ΑΛΟΓΟΜΑΝΔΡΑ" - "ΤΣΟΥΚΑ ΜΕΛΙΣΣΙ" - "ΣΠΗΛΙΑ"**, ισχύος 132 MW & των συνοδών υποστηρικτικών του έργων, Δ.Ε. Λάκκας Σουλίου, Σελλών & Αγίου Δημητρίου Δήμου Δωδώνης, Π.Ε. Ιωαννίνων και Δ.Ε. Φιλιππιάδας & Θεσπρωτικού Δήμου Ζηρού Π.Ε. Πρέβεζας, Περιφέρειας Ηπείρου». Φορέας πραγματοποίησης και λειτουργίας του έργου είναι η εταιρεία ΓΑΙΑCOMM ΑΙΟΛΙΚΗ ΖΑΡΚΟΡΡΑΧΗ Α.Ε.». (Κατάταξη: Ομάδα 10^η, Υποκατηγορία Α1, α/α 1α: Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και μεμονωμένοι σταθμοί αποθήκευσης ενέργειας/Ηλεκτροπαραγωγή από αιολική ενέργεια στην ξηρά) (ΠΕΤ 2208821112)

(Εισήγηση Τμήμα Περιβάλλοντος της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Περιφέρειας Ηπείρου).

10. Γνωμοδότηση επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) του έργου: «**Αιολικός Σταθμός Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας**, με διακριτική ονομασία "ΠΛΑΙΣΙΟ", ισχύος 58,5 MW στη θέση "ΠΟΥΛΙΑ-ΚΟΤΣΙΟΝ-ΦΑΡΜΑΚΟΒΟΥΝΙ" & των συνοδών του έργων, στις Δ.Ε. Φιλιατών και Σαγιάδας, του Δήμου Φιλιατών Π.Ε. Θεσπρωτίας, Περιφέρειας Ηπείρου.». Φορέας πραγματοποίησης και λειτουργίας του έργου είναι η εταιρεία Χ. ΡΟΚΚΑΣ Α.Β.Ε.Ε.». (Κατάταξη: Ομάδα 10η, Υποκατηγορία Α1, α/α 1α: Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και μεμονωμένοι σταθμοί αποθήκευσης ενέργειας/Ηλεκτροπαραγωγή από αιολική ενέργεια στην ξηρά) (ΠΕΤ 2211854316)

(Εισήγηση Τμήμα Περιβάλλοντος της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Περιφέρειας Ηπείρου).

11. Γνωμοδότηση επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) του έργου: «**Σταθμός αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας (ΣΑΗΕ)**, ισχύος 200 MW και των συνοδών του έργων, στη θέση "ΑΡΑΧΘΟΣ 1" της Δ.Ε. Βλαχερνών, του Δήμου Αρταίων Π.Ε. Άρτας». Φορέας πραγματοποίησης και λειτουργίας του έργου είναι η εταιρεία ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΡΒΑΝΙΚΟΥ ΕΠΕ. (Κατάταξη: Ομάδα 10η, Υποκατηγορία Α2: Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας/Μεμονωμένοι σταθμοί ηλεκτροχημικής αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας (μπαταρίες)) (ΠΕΤ 2212872523)
(Εισήγηση Τμήμα Περιβάλλοντος της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Περιφέρειας Ηπείρου).
12. Έγκριση σύναψης **Προγραμματικής Σύμβασης** μεταξύ Περιφέρειας Ηπείρου και του Δήμου Βορείων Τζουμέρκων για την υλοποίηση του έργου «Επείγουσες εργασίες κατασκευής δεξαμενής υδροδότησης Βαθυπέδου χωρητικότητας 50m³» προϋπολογισμού 55.000,00 ευρώ (με ΦΠΑ) και ορισμός εκπροσώπων της Περιφέρειας Ηπείρου για την Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης.
(Εισήγηση Διεύθυνση Τεχνικών Έργων Περιφέρειας Ηπείρου).
13. Έγκριση σύναψης **Προγραμματικής Σύμβασης** μεταξύ Περιφέρειας Ηπείρου και του Δήμου Βορείων Τζουμέρκων για την υλοποίηση του έργου «Βελτίωση δημοτικού δρόμου προσπέλασης του κέντρου του οικισμού Ποτιστικών Δήμου Βορείων Τζουμέρκων, από την 3η επαρχιακή οδό, μέσω ΠΛΑΚΑΣ» προϋπολογισμού 115.000,00 ευρώ (με ΦΠΑ) και ορισμός εκπροσώπων της Περιφέρειας Ηπείρου για την Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης.
(Εισήγηση Διεύθυνση Τεχνικών Έργων Περιφέρειας Ηπείρου).
14. Έγκριση σύναψης **Προγραμματικής Σύμβασης** μεταξύ Περιφέρειας Ηπείρου/ Περιφερειακής Ενότητας Πρέβεζας και του Δήμου Ζηρού για την υλοποίηση του έργου «Ασφαλτοστρώσεις, βελτιώσεις, συντηρήσεις οδικών τμημάτων σε περιοχές του Δήμου Ζηρού» προϋπολογισμού 202.550,00 ευρώ (με ΦΠΑ) και ορισμός εκπροσώπων της Περιφέρειας Ηπείρου για την Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης.
(Εισήγηση Διεύθυνση Τεχνικών Έργων Π.Ε. Πρέβεζας Περιφέρειας Ηπείρου).
15. Έγκριση σύναψης **Προγραμματικής Σύμβασης** μεταξύ Περιφέρειας Ηπείρου και του Δήμου Δωδώνης για την υλοποίηση του έργου «Άμεση αποκατάσταση κατολίθησης για την προστασία του επαρχιακού οδικού δικτύου και ιδιοκτησιών στο Σιστρούνι» προϋπολογισμού 130.000,00 ευρώ (με ΦΠΑ) και ορισμός εκπροσώπων της Περιφέρειας Ηπείρου για την Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης.
(Εισήγηση Διεύθυνση Τεχνικών Έργων Περιφέρειας Ηπείρου).
16. Έγκριση σύναψης **Προγραμματικής Σύμβασης** μεταξύ Περιφέρειας Ηπείρου και της Ιεράς Μητρόπολης Δρυϊνουπόλεως Πωγωνιανής & Κονίτσης για την υλοποίηση του έργου «Ανακαίνιση, αναμόρφωση του Ιερού Ναού Αποστόλου Παύλου Κλειδωνιάς» προϋπολογισμού 31.000,00 ευρώ (με ΦΠΑ) και ορισμός εκπροσώπων της Περιφέρειας Ηπείρου για την Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης.
(Εισήγηση Διεύθυνση Τεχνικών Έργων Περιφέρειας Ηπείρου).
17. Έγκριση **τροποποίησης** της με αριθ. 8/119/23-06-2023 **απόφασης** της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Χωρικού Σχεδιασμού & Ανάπτυξης ως προς τα ποσά συμμετοχής και την πηγή χρηματοδότησης των εκθέσεων FRUIT ATTRACTION και FOOD & LIFE.
(Εισήγηση Διεύθυνση Δια Βίου Μάθησης, Απασχόλησης, Εμπορίου & Τουρισμού Περιφέρειας Ηπείρου).
18. Έγκριση **παράτασης συμβάσεων** του έργου «Δικτύωση και Προβολή της Πολιτιστικής Διαδρομής στα αρχαία θέατρα της Ηπείρου»

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο / 18-07-2023

(Εισήγηση Διεύθυνση Δια Βίου Μάθησης, Απασχόλησης, Εμπορίου & Τουρισμού Περιφέρειας Ηπείρου).

- 19.** Έγκριση **παράτασης χρονικής ισχύος της σύμβασης** της Περιφέρειας Ηπείρου με την εταιρεία Μ. ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ-ΤΑΣΙΟΣ Β. Ο.Ε για την υλοποίηση του υποέργου «Προμήθεια χρωμάτων» του έργου: «Επισκευή και συντήρηση κτιριακών εγκαταστάσεων Πολιτικής Προστασίας Περιφέρειας Ηπείρου».

(Εισήγηση Διεύθυνση Τεχνικών Έργων Περιφέρειας Ηπείρου).

Κατά την συνεδρίαση και σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, έγινε ενημέρωση και επικυρώθηκαν ομόφωνα οι αποφάσεις της 7^{ης}/01-06-2023 και 8^{ης}/23-06-2023 Συνεδρίασης της Επιτροπής Περιβάλλοντος Χωρικού Σχεδιασμού & Ανάπτυξης.

Το παρόν πρακτικό, αφού συντάχθηκε, αναγνώσθηκε και βεβαιώθηκε, υπογράφεται ως εξής:

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΟΡΓΟΛΗΣ

ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Ακριβές Απόσπασμα
από το Πρακτικό 9ο/18-07-2023

Η Γραμματέας
(πρακτικογράφος)

Βαγιούλα Διαμάντη

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

1. Σίμου – Τάσιου Αναστασία
2. Ναυρόζογλου Παναγιώτα
3. Γαϊτανίδης Πρόδρομος
4. Δηλαβέρη Ρεγγίνα (αναπληρωματικό μέλος)
5. Σιαράβας Κωνσταντίνος (αναπληρωματικό μέλος)
6. Μητροκώστα Παναγιώτα (αναπληρωματικό μέλος)
7. Σπέγγος Αριστείδης
8. Κορωνάιος Θεόδωρος
9. Ριζόπουλος Σπυρίδων
10. Ζέκα – Πάσχου Κωνσταντίνα
11. Ζώης Γαλατάς

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο /18-07-2023 / ΘΕΜΑ 1^ο

Δ10	ΕΝΤΥΠΟ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Α		
<p>ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Ταχ. Δ/νση: Διοικητήριο Περιφέρειας Ηπείρου Πλ. Πύρρου 1, 45221 Ιωάννινα Πληροφορίες: Β. Διαμάντη Τηλ.: 2651087330 Email: epitropi.anaptyxis@php.gov.gr</p>	<p>Ημερομηνία: 18-07-2023 Αρ. Πρωτοκόλλου (εξερχόμενου): 124672/2477 Ημερομηνία: 08-06-2023 Αρ. Πρωτοκόλλου (εισερχόμενου): 27788 Περιβαλλοντική ταυτότητα (ΠΕΤ) έργου ή δραστηριότητας: 2305958122</p>		
<p>Προς: Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου-Δυτικής Μακεδονίας Δ/νση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Ηπείρου 5^οχλμ εθνικής οδού Ιωαννίνων – Κοζάνης ΤΚ 45445 <u>Ιωάννινα</u> Υπόψη κ. Χήρα Πέτρου</p> <p>Κοιν: Δ/νση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Π.Η. - Τμήμα Περιβάλλοντος <u>Ενταύθα</u> Υπόψη κ. Τσιάρα Ευάγγελου</p>			
1. ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ			
<p>Γνωμοδότηση επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) του έργου: «Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων υφιστάμενης πτηνοτροφικής μονάδας, δυναμικότητας 36.900 ορνίθων κρεατοπαραγωγής με υδρογεώτρηση, στη θέση "Μουσιάς" της Τ.Κ. Βίγλας, Δ.Ε. Αμβρακικού του Δήμου Αρταίων Π.Ε. Άρτας». Φορέας πραγματοποίησης και λειτουργίας του έργου είναι η Βασιλική Μάρου.</p>			
2. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΟΥ ΕΙΣΗΓΗΘΗΚΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΜΠΕ) ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ			
Τμήμα Περιβάλλοντος - Δ/νση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Π.Η.			
3. ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΠΟΥ ΛΗΦΘΗΚΑΝ ΥΠΟΨΗ			
Α/Α	ΣΤΟΙΧΕΙΑ (ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ Η΄ ΦΟΡΕΑΣ)	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΦΟΡΕΑΣ ΣΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΕΣΤΑΛΗ Η ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ
4. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ			
Κατόπιν σχετικού αιτήματος της περιβαλλοντικής Αρχής για το έργο – δραστηριότητα του σημείου 1 του παρόντος και λαμβάνοντας υπόψη:			
<p>α) Το με αριθ. πρωτ. 27788/08-06-2023 έγγραφο της Δ/νσης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Α.ΔΗ.-Δ.Μ. με το οποίο διαβιβάστηκε η Μ.Π.Ε. του έργου του θέματος, β) Την αριθ. πρωτ. 93499/1849/12-06-2023 Ανακοίνωση – Πρόσκληση της Προέδρου του Περιφερειακού Συμβουλίου κας Σταυρούλας Μπραϊμη – Μπότση.</p>			

Υ) Την από 27-06-2023 θετική χωρίς όρους εισήγηση του Τμήματος Περιβάλλοντος της Δ/νσης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Περιφέρειας Ηπείρου, στην οποία αναφέρονται τα εξής:

« Φορέας υλοποίησης του έργου του θέματος είναι η Βασιλική Μάρου.

Η παρούσα Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων εκπονείται στο πλαίσιο της Έκδοσης Α.Ε.Π.Ο.:

- λόγω λήξης της ισχύος της Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) η οποία είχε τροποποιηθεί με την αριθ. πρωτ. 73/10-01-2012 με τίτλο «Τροποποίηση της αριθ. πρωτ. 15659/22- 6-95 απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων όπως αυτή έχει ανανεωθεί με την αριθ. πρωτ. 48048/30-6-2008 απόφαση ΓΓ Περιφέρειας Ηπείρου, όσον αφορά στη λειτουργία υδρογεώτρησης βάθους 85μ και παροχής 2340 κ.μ./έτος, για την κάλυψη των αναγκών της υφιστάμενης πτηνοτροφικής μονάδας δυναμικότητας 25.000 ορνίθων κρεατοπαραγωγής, φερόμενης ιδιοκτησίας κ. Θεοδώρου Σάλλα, στη θέση «Μουσιά» της ΤΚ Βίγλας της ΔΕ Αμβρακικού του Δήμου Αρταίων Νομού Άρτας.»

- αύξηση δυναμικότητας από 25.000 σε 36.900 όρνιθες κρεατοπαραγωγής.
- αλλαγή του φορέα του έργου από «Θεόδωρο Σάλλα του Δημητρίου» σε «Βασιλική Μάρου του Παναγιώτη.»

Η πτηνοτροφική μονάδα είναι εγκατεστημένη στη θέση «Μούσιας», της Δ.Ε. Αμβρακικού, του Δήμου Αρταίων σε αγροτεμάχιο εμβαδού 7.969,25 m².

Η υπόψη μονάδα διαθέτει:

- Συμβόλαιο ιδιοκτησίας (αρ. 9/1997): Απόφαση Ειρηνοδικείου Φιλιπιάδας
- Οικοδομική άδεια (αρ. άδειας 08/1997): «Πτηνοτροφική μονάδα ορνίθων κρεατοπαραγωγής»
- ΑΕΠΟ (αρ. πρωτ. 73/10-01-2012) : «Τροποποίηση της αριθμ. πρωτ. 15659/22- 6-95 απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων όπως αυτή έχει ανανεωθεί με την αριθμ. πρωτ. 48048/30-6-2008 απόφαση ΓΓ Περιφέρειας Ηπείρου, όσον αφορά στη λειτουργία υδρογεώτρησης βάθους 85μ και παροχής 2340 κ.μ./έτος, για την κάλυψη των αναγκών της υφιστάμενης πτηνοτροφικής μονάδας δυναμικότητας 25.000 ορνίθων κρεατοπαραγωγής, φερόμενης ιδιοκτησίας κ. Θεοδώρου Σάλλα, στη θέση «Μουσιά» της ΤΚ Βίγλας της ΔΕ Αμβρακικού του Δήμου Αρταίων Νομού Άρτας».
- Δήλωση αυθαιρέτων (Ν. 4495/2017_03-10-2022): Βεβαίωση περαίωσης της διαδικασίας υπαγωγής
- Αίτηση γεώτρηση (αρ. πρωτ. 23686/13-10-2022) : «Αίτηση για άδεια χρήσης νερού υφιστάμενης γεώτρησης ...».
- Βεβαίωση ΔΕΥΑΑ (αρ. πρωτ. 2217/13-10-2022) : «.....μη – επάρκεια για την κάλυψη των αναγκών της επιχείρησης...»
- Πιστοποιητικό εγγραφής γεώτρησης ΕΜΣΥ (αρ. πρωτ. 127957/01-11-2022): « Αποστολή πιστοποιητικού εγγραφής σημείου υδροληψίας»
- Άδεια λειτουργίας (αρ. πρωτ. 6063/09-08-2012): «Χορήγηση άδειας εγκατάστασης πτηνοτροφικής εγκατάστασης της κατηγορίας 3 του Ν. 4056/2012»
- Μισθωτήριο ακίνητης περιουσίας 18/05/2023
- Απάντηση «Χρήσεις Γης» ΥΔΟΜ (αρ. πρωτ. 388/01-03-2023): «...Δεν ορίζονται χρήσεις γης ...»
- Γνωμοδότηση Υπηρεσίας Νεωτέρων Μνημείων (αρ. πρωτ. 86030/03-03-2023) : «... ..μη ύπαρξη κτισμάτων που να έχουν χαρακτηρισθεί ως Νεώτερα Μνημεία και να προστατεύονται από τις διατάξεις του Ν.48585/2021...»
- Βεβαίωση παράδοσης κοτσιλιάς (14/03/2023): Βεβαίωση παραλαβής κοτσιλιάς από την ΒΙΟΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΗΠΕΙΡΟΥ Ο.Ε... με σκοπό την ενεργειακή θερμική αξιοποίηση)
- Βεβαίωση παράδοσης νεκρών πτηνών (21/03/2023): Βεβαίωση διάθεσης νεκρών πτηνών στον «ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΟ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟ ΑΡΤΑΣ»
- Γνωμοδότηση Υπηρεσίας Βυζαντινών Μνημείων (αρ. πρωτ. 76992/21-03-2023) : «... ..μη ύπαρξη ορατών μνημείων αρμοδιότητας της υπηρεσίας μας»

Η πτηνοτροφική εγκατάσταση αποτελείται από 1 κτίριο διαστάσεων 82 m * 30 m, με τη δυνατότητα διαβίωσης 36.900 ορνίθων κρεατοπαραγωγής. Στο εν λόγω αγροτεμάχιο έχει εκδοθεί η αριθ. 8/1997 οικοδομική άδεια βάσει της οποίας κατασκευάστηκε ένα ενιαίο κτίριο πτηνοτροφείου διαστάσεων 30,00x82,00 και επιφάνειας 2.460,00 τ.μ., βοηθητικό κτίριο πτηνοτροφείου διαστάσεων 7,70x5,00 και επιφάνειας 38,50 τ.μ. και silos (χώροι αποθήκευσης ζωοτροφών) επιφάνειας 16,06 τ.μ..Η συνολική εγκεκριμένη επιφάνεια της πτηνοτροφικής εγκατάστασης ανερχόταν βάσει της αριθμ. 8/1997 οικ. αδείας σε 2.514,56 τ.μ.

Ανάγκες σε νερό: Θα ανέρχονται στα 1241,86 μ³/έτος. Η υδροδότηση της μονάδας θα γίνεται από υδρογεώτρηση (Ο φορέας του έργου έχει προβεί σε αίτηση άδειας χρήσης νερού με **αρ. πρωτ. 122390/19-10-2022** και έχει διαβιβαστεί προς τη Διεύθυνση Υδάτων Ηπείρου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και έχει εγγραφεί ως σημείο υδροληψίας (ΕΜΣΥ) με **αρ. πρωτ. 127957/01-11-2022** από τη Διεύθυνση Υδάτων Ηπείρου).

Εκροές αερίων αποβλήτων: Από τη δραστηριότητα θα παράγονται κάποιες οσμές.

Εκροές υγρών αποβλήτων: Κατά τη λειτουργία της μονάδας τα υγρά απόβλητα είναι αυτά που δημιουργούν τα ζώα εντός των σταβλικών εγκαταστάσεων και στους προαύλιους χώρους, από τα νερά πλύσης των δαπέδων και από τους χώρους υγιεινής του προσωπικού. Αυτά, οδηγούνται σε σύστημα στεγανού – απορροφητικού βόθρου. Για τη διαχείριση των αποβλήτων της η μονάδα θα κατασκευάσει:

Κοπροσωρό με συνολική χωρητικότητα 234 m³

Σηπτική δεξαμενή χωρητικότητας 32,39 m³

Απορροφητικό βόθρο χωρητικότητας 27,80 m³.

Εκροές στερεών αποβλήτων: Τα απόβλητα της πτηνοτροφικής μονάδας αποτελούνται από τα περιττώματα των πτηνών και την στρωμή (άχυρο σιτηρών). Το σύνολο της καταναλισκόμενης ποσότητας νερού, αποβάλλεται στα πυκνόρρευστα περιττώματά τους. Αυτά μετά το τέλος κάθε εκτροφής θα παραλαμβάνονται από εταιρείες παραγωγής βιοαερίου της περιοχής (ΒΙΟΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΗΠΕΙΡΟΥ Ο.Ε.). Εναλλακτικά, στην περίπτωση που τα στερεά απόβλητα δεν γίνουν δεκτά από τις εταιρείες παραγωγής βιοαερίου, θα οδηγούνται σε ειδικά διαμορφωμένο στεγανό χώρο (κοπροσωρός) που θα κατασκευαστεί στον περιβάλλοντα χώρο της μονάδας. Η κοπροσωρός θα έχει συνολικό όγκο 234 m³. Οι τρεις πλευρές της κοπροσωρού θα είναι κατασκευασμένες από τιμεντόλιθους, ενώ η τέταρτη θα είναι ανοικτή, ώστε να είναι δυνατή η είσοδος και η έξοδος του φορτωτή. Η κοπροσωρός έχει στεγανό δάπεδο από οπλισμένο σκυρόδεμα, με κλίσεις 5-7% περίπου για να στραγγίζουν τα δημιουργούμενα υγρά από τη ζύμωση. Τα υγρά (στραγγίσματα της κοπροσωρού) θα συγκεντρώνονται και θα οδηγούνται στο σύστημα στεγανού - απορροφητικού βόθρου. Η κοπροσωρός θα καλύπτεται ολόγυρα με σκληρό νάilon για να αποφεύγεται η είσοδος βροχής. Υπό τις συνθήκες αυτές αρχίζει η αναερόβιος μικροβιακή ζύμωση. Με την ολοκλήρωση της ωρίμανσης ακολουθεί το στάδιο της χώνευσης. Μετά την απομάκρυνση της κοπριάς από τους θαλάμους και τη χώνευση αυτής, θα διατίθεται για λίπασμα σε αγρούς. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την μείωση των θρεπτικών συστατικών των αποβλήτων λόγω αφομοίωσης από τα φυτά, τα οποία είναι κυρίως ενώσεις του αζώτου (NO₂), του φωσφόρου (P₂O₅) και του καλίου (K₂O).

Τα νεκρά πτηνά θα οδηγούνται στην μονάδα αδρανοποίησης της εταιρείας "ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΟ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟ ΑΡΤΑΣ".

Το έργο βρίσκεται εκτός περιοχής του Δικτύου προστατευμένων περιοχών NATURA 2000, αλλά εντός της Ζώνης Περιβαλλοντικού Ελέγχου (Ζώνη Γ') του Εθνικού Πάρκου Υγροτόπων Αμβρακικού, όπου είναι επιτρεπτή η εν λόγω δραστηριότητα.

Καταλήγοντας, σας γνωρίζουμε ότι κατά την άποψή μας η εν λόγω Μ.Π.Ε. αντιμετωπίζει με τρόπο ικανοποιητικό και αποτελεσματικό τις όποιες επιπτώσεις στο περιβάλλον από τη λειτουργία της παραπάνω δραστηριότητας.

Επισημαίνεται όμως, ότι απαραίτητη προϋπόθεση για την αντιμετώπιση αυτή, αποτελεί η αυστηρή τήρηση των περιβαλλοντικών όρων που θα εγκριθούν – επιβληθούν με την απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας έγκρισης αυτών.

Σημειώνεται ότι μέχρι σήμερα – στα πλαίσια της διαδικασίας δημοσιοποίησης της υπόψη Μ.Π.Ε. – δεν έχουν κατατεθεί στην Υπηρεσία μας έγγραφες παρατηρήσεις, ενστάσεις ή και διαμαρτυρίες».

δ) Την θετική χωρίς όρους – προϋποθέσεις γνωμοδότηση της Επιτροπής Σταυλισμού Π.Ε. Άρτας (Πρακτικό Νο17/14-06-2023).

ε) Την τοποθέτηση του Προέδρου της Επιτροπής κ. Γοργόλη Βασίλειου, ο οποίος ανέφερε ότι η υπηρεσία διενήργησε αυτοψία στο υφιστάμενο πτηνοτροφείο και η εισήγησή της είναι θετική χωρίς όρους. Η μονάδα διαθέτει τις απαιτούμενες άδειες για τη λειτουργία της και είναι

εγκατεστημένη εκτός περιοχής του Δικτύου προστατευμένων περιοχών NATURA 2000. Εισηγήθηκε η Επιτροπή να γνωμοδοτήσει θετικά σύμφωνα με την θετική εισήγηση της υπηρεσίας.

- στ)** Την τοποθέτηση των κ.κ. Κορωναίου Θεόδωρου και Σπέγγου Αριστεΐδη από την παράταξη «Κοινό των Ηπειρωτών», οι οποίοι ψήφισαν ΘΕΤΙΚΑ σύμφωνα με την εισήγηση της υπηρεσίας.
- ζ)** Την τοποθέτηση της κα Ζέκα - Πάσχου Κωνσταντίνα η οποία ζήτησε να γίνει συζήτηση επί του δελτίου τύπου της Περιφέρειας Ηπείρου για θέμα που αφορούσε εργαζόμενη και διαμαρτυρήθηκε γιατί ξεκίνησε η συζήτηση των θεμάτων χωρίς αναφορά σε αυτό το περιστατικό.
- η)** Την τοποθέτηση του Προέδρου της Επιτροπής κ. Γοργόλη Βασίλειου, ο οποίος ζήτησε στην κα Ζέκα να μην κάνει αναφορές για θέματα που δεν αφορούν τα θέματα της Ημερήσιας διάταξης και δεν αφορούν την Επιτροπή Περιβάλλοντος.
- θ)** Την τοποθέτηση της κα Ζέκα - Πάσχου Κωνσταντίνα η οποία είπε ότι απέχει από την συζήτηση του θέματος.
- ι)** Την τοποθέτηση του κ. Γαλατά Ζώη από την παράταξη «Αριστερή Παρέμβαση στην Ήπειρο», ο οποίος ψήφισε ΘΕΤΙΚΑ, προσθέτοντας ότι θα πρέπει να γίνει μια καταγραφή των αδειοδοτημένων μονάδων ανά περιοχή.

και ό,τι διατυπώθηκε κατά την διάρκεια της συζήτησης, η γνωμοδότησή μας επί του φακέλου της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) έχει ως εξής:

Αποφασίζει ΟΜΟΦΩΝΑ
(Απόφαση 9/127/18-07-2023)

Γνωμοδοτεί θετικά για το περιεχόμενο της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου, όπως διαβιβάσθηκε με το αριθ. πρωτ. 27788/08-06-2023 έγγραφο του Τμήματος Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Ηπείρου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας.

- Η κα Ζέκα-Πάσχου Κωνσταντίνα από την παράταξη «Λαϊκή Συσπείρωση» δεν τοποθετήθηκε επί του θέματος

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ

Α. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΘΕΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΧΩΡΙΣ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΟΡΩΝ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ	☒
Β. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΘΕΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ-ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ	☐
Γ. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΓΚΡΕΚΡΙΜΕΝΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ	☐

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο /18-07-2023 / ΘΕΜΑ 1^ο

Δ. ΔΕ ΔΥΝΑΜΕΘΑ ΝΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΟΥΜΕ ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΘΕΙΣΑΣ Μ.Π.Ε. ΔΙΟΤΙ ΔΙΑΠΙΣΤΩΝΟΝΤΑΙ ΣΕ ΑΥΤΗ ΟΥΣΙΩΔΕΙΣ ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ ΣΕ Ο,ΤΙ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΜΑΣ, ΟΠΩΣ ΑΥΤΕΣ (ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ) ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ.	☐
Ε. ΔΕ ΔΥΝΑΜΕΘΑ ΝΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΟΥΜΕ ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΘΕΙΣΑΣ Μ.Π.Ε. ΔΙΟΤΙ ΔΕΝ ΕΜΠΙΠΤΕΙ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΜΑΣ.	☐
6. ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ:	
1) Εισηγητικό Σημείωμα της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Π.Η. – Τμήμα Περιβάλλοντος.	
2) Αντίγραφο του αποδεικτικού δημοσίευσης της Ανακοίνωσης – Πρόσκλησης της Προέδρου του Περιφερειακού Συμβουλίου.	☒
3) Αντίγραφο της σελίδας της Ημερήσιας Εφημερίδας στην οποία δημοσιεύθηκε.	

Το παρόν πρακτικό, αφού συντάχθηκε, αναγνώσθηκε και βεβαιώθηκε, υπογράφεται ως εξής:

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΟΡΓΟΛΗΣ

ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Ακριβές Απόσπασμα
από το Πρακτικό 9ο/18-07-2023
Η Γραμματέας
(πρακτικογράφος)

Βαγιούλα Διαμάντη

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

1. Σίμου – Τάσιου Αναστασία
2. Ναυρόζογλου Παναγιώτα
3. Γαϊτανίδης Πρόδρομος
4. Δηλαβέρη Ρεγγίνα (αναπληρωματικό μέλος)
5. Σιαράβας Κωνσταντίνος (αναπληρωματικό μέλος)
6. Μητροκώστα Παναγιώτα (αναπληρωματικό μέλος)
7. Σπέγγος Αριστείδης
8. Κορωναίος Θεόδωρος
9. Ζέκα – Πάσχου Κωνσταντίνα
10. Ζώης Γαλατάς

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο /18-07-2023 / ΘΕΜΑ 2^ο

Δ10	ΕΝΤΥΠΟ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Α
------------	--

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Ταχ. Δ/νση: Διοικητήριο Περιφέρειας Ηπείρου
Πλ. Πύρρου 1, 45221 Ιωάννινα
Πληροφορίες: Β. Διαμάντη
Τηλ.: 2651087330
Email: epitropi.anaptyxis@php.gov.gr

Ημερομηνία: 18-07-2023
Αρ. Πρωτοκόλλου (εξερχόμενου): 124677/2478
Ημερομηνία: 23-05-2023
Αρ. Πρωτοκόλλου (εισερχόμενου): 25397
Περιβαλλοντική ταυτότητα (ΠΕΤ) έργου ή δραστηριότητας: **2305949527**

Προς: Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου-Δυτικής Μακεδονίας
Δ/νση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Ηπείρου
5^οχλμ εθνικής οδού Ιωαννίνων – Κοζάνης
ΤΚ 45445 Ιωάννινα
Υπόψη κ. Πέτρου Χήρα

Κοιν: Δ/νση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Π.Η. - Τμήμα Περιβάλλοντος
Ενταύθα
Υπόψη κ. Τσιάρα Ευάγγελου

1. ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Γνωμοδότηση επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) του έργου: «Υφιστάμενη πτηνοτροφική μονάδα, δυναμικότητας 15.900 πατρογονικών ορνίθων, εγκατεστημένη στην θέση «ΜΠΑΛΤΑΡΑΚΙΑ» της Τ.Κ. Δροσοχωρίου, Δ.Ε. Παμβώτιδας του Δήμου Ιωαννιτών, Π.Ε. Ιωαννίνων, Περιφέρειας Ηπείρου». Φορέας πραγματοποίησης και λειτουργίας του έργου είναι ο κ. Ευάγγελος Παππάς.

2. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΟΥ ΕΙΣΗΓΗΘΗΚΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΜΠΕ) ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Τμήμα Περιβάλλοντος - Δ/νση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Π.Η.

3. ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΠΟΥ ΛΗΦΘΗΚΑΝ ΥΠΟΨΗ

A/A	ΣΤΟΙΧΕΙΑ (ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ Η΄ ΦΟΡΕΑΣ)	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΦΟΡΕΑΣ ΣΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΕΣΤΑΛΗ Η ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

4. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ

Κατόπιν σχετικού αιτήματος της περιβαλλοντικής Αρχής για το έργο - δραστηριότητα του σημείου 1 του παρόντος και λαμβάνοντας υπόψη:

α) το με αριθ. πρωτ. 25397/23-05-2023 έγγραφο της Δ/νσης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Α.ΔΗ.-Δ.Μ. με το οποίο διαβιβάστηκε η Μ.Π.Ε. του έργου του θέματος,

β) την αριθ. πρωτ. 85164/1675/29-05-2023 Ανακοίνωση - Πρόσκληση της Προέδρου του

Περιφερειακού Συμβουλίου κας Σταυρούλας Μπραϊμή – Μπότση.

γ) την από 19-06-2023 θετική με όρους εισήγηση του Τμήματος Περιβάλλοντος της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Περιφέρειας Ηπείρου, στην οποία αναφέρονται τα εξής:

«Φορέας υλοποίησης του έργου του θέματος είναι οι Κατέρη Ελένη, Κατέρης Γεώργιος και Αλέτρα Παναγιώτα αντίστοιχα.

Εντός του ίδιου γηπέδου, $E_{ολ}=8.074,56m^2$, έχουν εγκατασταθεί και λειτουργούν 3 **πτηνοτροφικές μονάδες**, συνολικής δυναμικότητας 45.200 πτηνών πάχυνσης. Αποτελεί το υπ. Αριθ. 55 κληροτεμάχιο της διανομής του Αγροκτήματος «Κλαζιάδες» έτους 1937. Πιο συγκεκριμένα, λειτουργεί η μονάδα της Κατέρη Ελένης δυναμικότητας 15.180 πτηνών σε ένα πτηνοθάλαμο $759,36m^2$, του Κατέρη Γεώργιου δυναμικότητας 16.120 πτηνών σε ένα πτηνοθάλαμο $806,28m^2$ και της Αλέτρα Παναγιώτας δυναμικότητας 695,48 m^2 σε ένα πτηνοθάλαμο 13.900 πτηνών. Η παρούσα μελέτη εξετάζει τις πιθανές επιπτώσεις στο περιβάλλον συνολικά και από τις τρεις μονάδες, λόγω συνέργειας αφού έχουν εγκατασταθεί και λειτουργούν στο ίδιο γήπεδο.

Η υπόψη μονάδα διαθέτει:

- Υπαγωγή σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (Π.Π.Δ.) για τη μονάδα της Κατέρη Ελένης, δυναμικότητας 7.500 πτηνών πάχυνσης με την με αρ. πρωτ. 12361/19-10-2017 απόφαση της Δ/ση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της Περιφέρειας Ιωαννίνων
- Υπαγωγή σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (Π.Π.Δ.) για τη μονάδα του Κατέρη Νικόλαου, δυναμικότητας 7.500 πτηνών πάχυνσης με την με αρ. πρωτ. 12360/19-10-2017 απόφαση της Δ/ση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της Περιφέρειας Ιωαννίνων
- Την με αριθ. πρωτ. 69467/1786/4.05.2023 απόφαση Περιφερειάρχη Ηπείρου περί μείωσης της ελάχιστα απαιτούμενης απόστασης της εν λόγω μονάδας από τον οικισμό Βασιλικής από 800 μέτρα σε 630 μέτρα, ήτοι σε ποσοστό 21,25%.
- Επιτρεπόμενες χρήσεις γης σύμφωνα με την υπ' αριθ. πρωτ. 19886/20.02.2023 απόφαση της Δ/σης Περιβάλλοντος και Πολεοδομίας του Δήμου Ιωαννιτών.

Οι πλησιέστεροι θεσμοθετημένοι οικισμοί είναι οι εξής:

Βασιλική 630 μέτρα (μείωση απόστασης)

Δροσοχώρι 1.360 μέτρα

Εντός του γηπέδου λειτουργούν τρεις μονάδες πτηνών πάχυνσης, διαχωρισμένες με περίφραξη ως εξής:

- Η μονάδα της κ. **Κατέρη Ελένης** είναι δυναμικότητας 15.180 πτηνών και περιλαμβάνει τις κάτωθι εγκαταστάσεις:

- κτίριο (ισόγειο), εμβαδού $759,36m^2$ το οποίο αποτελεί χώρο εκτροφής πτηνών
- αποθήκη εμβαδού $14,05m^2$
- χώρος γεννήτριας $16m^2$
- οικίσκος εμβαδού $25m^2$

- Η μονάδα του κ. **Κατέρη Γεώργιου** είναι δυναμικότητας 16.120 πτηνών και περιλαμβάνει τις κάτωθι εγκαταστάσεις:

- κτίριο (ισόγειο), εμβαδού $806,28m^2$ το οποίο αποτελεί χώρο εκτροφής πτηνών
- αποθήκη εμβαδού $12,91m^2$

- Η μονάδα της κ. **Αλέτρα Παναγιώτας** είναι δυναμικότητας 13.900 και πτηνών περιλαμβάνει τις κάτωθι εγκαταστάσεις:

- κτίριο (ισόγειο), εμβαδού $695,48m^2$ το οποίο αποτελεί χώρο εκτροφής πτηνών
- αποθήκη εμβαδού $69,65m^2$

Ανάγκες σε νερό: Συνολικά, θα ανέρχονται στα 2949,32 μ^3 /έτος. Οι ανάγκες σε νερό

θα καλύπτονται από το δίκτυο του Δήμου Ιωαννιτών.

Εκροές αερίων αποβλήτων: Από τη δραστηριότητα θα παράγονται κάποιες οσμές.

Εκροές υγρών αποβλήτων: Για τη διαχείριση των αποβλήτων της μονάδας της κ. **Κατέρη Ελένης** έχουν κατασκευαστεί:

- Κοπροσωρός διαστάσεων 6m x 10m και μέσου ύψους απόθεσης των στερεών αποβλήτων 1,8m με συνολική χωρητικότητα 108m³
- Στεγανός βόθρος με διαστάσεις 3m x 3m και βάθος 2m, χωρητικότητας 18m³
- Απορροφητικός βόθρος επίσης με διαστάσεις 3m x 3m και βάθος 2m, χωρητικότητας 18m³ και παράπλευρης επιφάνειας 36m².

Για τη διαχείριση των αποβλήτων της μονάδας του κ. **Κατέρη Γεώργιου** έχουν κατασκευαστεί:

- Κοπροσωρός διαστάσεων 4,5m x 6m και μέσου ύψους απόθεσης των στερεών αποβλήτων 1,8m με συνολική χωρητικότητα 48,6m³
- Στεγανός βόθρος με διαστάσεις 3m x 3m και βάθος 2m, χωρητικότητας 18m³
- Απορροφητικός βόθρος επίσης με διαστάσεις 3m x 3m και βάθος 2m, χωρητικότητας 18m³ και παράπλευρης επιφάνειας 36m².

Για τη διαχείριση των αποβλήτων της μονάδας της κ. **Αλέτρα Παναγιώτας** έχουν κατασκευαστεί:

- Κοπροσωρός διαστάσεων 6m x 6m και μέσου ύψους απόθεσης των στερεών αποβλήτων 1,8m με συνολική χωρητικότητα 64,8m³
- Στεγανός βόθρος με διαστάσεις 3m x 3m και βάθος 2m, χωρητικότητας 18m³
- Απορροφητικός βόθρος με διαστάσεις 2m x 2m και βάθος 2m, χωρητικότητας 8m³ και παράπλευρης επιφάνειας 12m².

Εκροές στερεών αποβλήτων: Τα απόβλητα της πτηνοτροφικής μονάδας αποτελούνται από τα περιττώματα των πτηνών και την στρωμνή (άχυρο σιτηρών). Το σύνολο της καταναλισκόμενης ποσότητας νερού, αποβάλλεται στα πυκνόρρευστα περιττώματά τους. Αυτά μετά το τέλος κάθε εκτροφής μεταφέρονται σε εργοστάσιο παραγωγής λιπάσματος (ΑΠΣΙ ΠΙΝΔΟΣ). Εναλλακτικά, αν για τον οποιοδήποτε λόγο δεν γίνουν αποδεκτά από το εργοστάσιο, οδηγούνται σε ειδικά διαμορφωμένο στεγανό χώρο (κοπροσωρός) στον περιβάλλοντα χώρο της μονάδας μέχρι να χωνευτεί (τουλάχιστον 6 μήνες) και να διατεθεί σε αγρούς για λίπασμα. Οι κοπροσωροί θα έχουν συνολικό όγκο 211,4 m³. Οι τρεις πλευρές της κοπροσωρού θα είναι κατασκευασμένες από τσιμεντόλιθους, ενώ η τέταρτη θα είναι ανοικτή, ώστε να είναι δυνατή η είσοδος και η έξοδος του φορτωτή. Η κοπροσωρός έχει στεγανό δάπεδο από οπλισμένο σκυρόδεμα, με κλίσεις 5-7% περίπου για να στραγγίζουν τα δημιουργούμενα υγρά από τη ζύμωση. Τα υγρά (στραγγίσματα της κοπροσωρού) θα συγκεντρώνονται και θα οδηγούνται στο σύστημα στεγανού - απορροφητικού βόθρου. Η κοπροσωρός θα καλύπτεται ολόγυρα με σκληρό νάιλον για να αποφεύγεται η είσοδος βροχής. Υπό τις συνθήκες αυτές αρχίζει η αναερόβιος μικροβιακή ζύμωση. Με την ολοκλήρωση της ωρίμανσης ακολουθεί το στάδιο της χώνεψης. Μετά την απομάκρυνση της κοπριάς από τους θαλάμους και τη χώνεψη αυτής, θα διατίθεται για λίπασμα σε αγρούς. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την μείωση των θρεπτικών συστατικών των αποβλήτων λόγω αφομοίωσης από τα φυτά, τα οποία είναι κυρίως ενώσεις του αζώτου (NO₂), του φωσφόρου (P₂O₅) και του καλίου (K₂O).

Η κάθε πτηνοτροφική μονάδα, στα πλαίσια συμμόρφωσής της με τα όσα προβλέπει ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1069/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Οκτωβρίου 2009, διαθέτει τα νεκρά, καθώς και τα ακατάλληλα προς σφαγή πτηνά (λόγω λοιμωδών νόσων) σε εγκατάσταση αποτέφρωσης (κλίβανος) συνεργαζόμενης εταιρείας. Ο χειρισμός και το σύνολο των διαδικασιών θα πρέπει να γίνονται βάση όσων προβλέπονται από τις υποδείξεις της Δ/σης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Π.Ε. Ιωαννίνων.

Το περιγραφόμενο έργο βρίσκεται εντός της ζώνης δυνητικού κινδύνου πλημμύρας «Χαμηλή Ζώνη Κλειστής Λεκάνης Ιωαννίνων». Η λειτουργία της δραστηριότητας είναι

συμβατή με τα Μέτρα και τις προβλέψεις του Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας (ΣΔΚΠ) Ηπείρου και της αντίστοιχης Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

Η περιοχή εγκατάστασης της μονάδας εντάσσεται στη ζώνη του Εθνικού Συστήματος Προστατευόμενων Περιοχών Natura 2000 **GR2130012 με ονομασία «Ευρύτερη Περιοχή Πόλης Ιωαννίνων»** (Ν. 3937/2011). Επίσης βρίσκεται και εντός περιοχής ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης λίμνης Παμβώτιδας Συντάχθηκε Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (ΜΕΟΑ), σύμφωνα με το Άρθρο 10 του ν. 4014/2011 ως αναπόσπαστο τμήμα της παρούσας ΜΠΕ.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

1. Η πρόσβαση στη μονάδα να γίνεται από το υφιστάμενο οδικό δίκτυο. Απαγορεύεται η διάνοιξη νέων δρόμων.
2. Κατά τη διάρκεια λειτουργίας της μονάδας να εξασφαλίζεται η απρόσκοπτη ροή των επιφανειακών υδάτων της περιοχής (και ειδικότερα των ομβρίων) με την κατασκευή όλων των απαιτούμενων τεχνικών έργων, ώστε να αποτρέπονται φαινόμενα πλημμυρών.
3. Τακτική παρακολούθηση των υδραυλικών εγκαταστάσεων για την αποφυγή διαρροών.
4. Τακτική συντήρηση και όποτε απαιτείται αλλαγή των υδραυλικών συστημάτων που εμφανίζουν διαρροές. Αποφυγή άσκοπης χρήσης νερού.
5. Τα κάθε είδους άχρηστα υλικά (στερεά απόβλητα) να συλλέγονται και να διατίθενται σύμφωνα με τις διατάξεις της ΚΥΑ 50910/2727/2003 (ΦΕΚ 1909/Β). Υλικά ρυπασμένα από επικίνδυνα απόβλητα, να συλλέγονται χωριστά σε ειδικούς κάδους και να διατίθενται σε εταιρείες οι οποίες διαθέτουν σχετική άδεια για τη διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων, σύμφωνα με την ΚΥΑ ΗΠ 13588/725/06 (ΦΕΚ 383/Β/06) «Μέτρα όροι και περιορισμοί για τη διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 91/689/ΕΟΚ. Αντικατάσταση της υπ' αριθ. 19396/1546/97 Κοινής Υπουργικής Απόφασης».
6. Απαγορεύεται η κάθε μορφής κάυση υλικών στην περιοχή του έργου.
7. Τα ρεύματα αποβλήτων που emπίπτουν στην εναλλακτική διαχείριση (συσκευασίες, μπαταρίες, λιπαντικά έλαια, ηλεκτρικές & ηλεκτρονικές συσκευές) θα πρέπει να διαχειρίζονται σύμφωνα με το Ν. 2939/01 (ΦΕΚ 179/Α/01) και με τα κατ' επιταγή αυτού εκδοθέντα Π.Δ, όπως αυτός/ αυτά ισχύουν με σκοπό την αξιοποίηση- ανακύκλωση τους.
8. Ιδιαίτερα οι χρησιμοποιημένες φορητές ηλεκτρικές στήλες να συλλέγονται και να παραδίδονται σε εγκεκριμένα συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης, σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ 115/04 (ΦΕΚ 80/Α'/2004).
9. α. Να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για την πρόληψη και την κατάσβεση πυρκαγιών και πάντα σύμφωνα με τις οδηγίες της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας.
β. Η μονάδα να εφοδιαστεί με κατάλληλο σύστημα πυρανίχνευσης, πυροπροστασίας και πυρόσβεσης, το οποίο να ελέγχεται - συντηρείται σε τακτά χρονικά διαστήματα.
γ. Να υπάρχουν σχετικές σημάνσεις και οδηγίες προς το προσωπικό σε περίπτωση

πυρκαγιάς.

10. Να υποβάλλεται κάθε έτος η ετήσια έκθεση παραγωγού αποβλήτων στην ιστοσελίδα του ΥΠΕΝ.

11. Σε περίπτωση παύσης λειτουργίας της μονάδας, θα πρέπει αρχικά να απομακρυνθεί ο εξοπλισμός (σιλό, μονάδες ψύξης κ.λπ.) προς μονάδες διαχείρισης τέτοιου είδους υλικών, ή να πωληθούν σε ιδιώτες για επαναχρησιμοποίηση, και στη συνέχεια καθαίρεση των μόνιμων κατασκευών (κτιρίων) προς μονάδες διαχείρισης ανακυκλώσιμων υλικών, λόγω της φύσης των υλικών. Μετά την απομάκρυνση των υλικών καθαίρεσης και των άχρηστων υλικών, θα πρέπει να γίνουν αποκαταστάσεις του εδάφους, π.χ. ομαλοποιήσεις και φυτεύσεις για να επανέλθει στην πρότερη κατάσταση, ή προετοιμασία για γεωργική χρήση, βάση και των χρήσεων γης που επικρατούν την περιοχή».

- δ)** Την αριθ. πρωτ. 33807/12-07-2023 θετική με όρους γνωμοδότηση της Διεύθυνσης Υδάτων Ηπείρου.
- ε)** Την θετική με όρους γνωμοδότηση της Περιφερειακής Επιτροπής Χωροταξίας και Περιβάλλοντος (ΠΕΧΩΠ) Π.Ε. Ιωαννίνων (Πρακτικό Νο53/22-06-2023).
- στ)** Την αριθ. πρωτ. 267407/22-06-2023 θετική με όρους γνωμοδότηση της Εφορείας Αρχαιοτήτων Ιωαννίνων.
- ζ)** Την αριθ. πρωτ. 258040/08-06-2023 θετική με όρους γνωμοδότηση της Υπηρεσίας Νεωτέρων Μνημείων & Τεχνικών Έργων Ηπείρου, Βορείου Ιονίου και Δυτικής Μακεδονίας.
- η)** Την τοποθέτηση του Προέδρου της Επιτροπής κ. Γοργόλη Βασιλείου ο οποίος παρουσίασε το θέμα και ανέφερε ότι η υπηρεσία διενήργησε αυτοψία στο υφιστάμενο πτηνοτροφείο και η εισήγησή της είναι θετική με όρους. Αναφέρθηκε, επίσης, στις θετικές γνωμοδοτήσεις και των άλλων υπηρεσιών. Εισηγήθηκε η Επιτροπή να γνωμοδοτήσει θετικά σύμφωνα με την θετική εισήγηση της υπηρεσίας και τους περιβαλλοντικούς όρους που προτείνει.
- θ)** Την τοποθέτηση των κ.κ. Κορωναίου Θεόδωρου και Σπέγγου Αριστείδη από την παράταξη «Κοινό των Ηπειρωτών», οι οποίοι συμφώνησαν με την ΘΕΤΙΚΗ εισήγηση της υπηρεσίας και τους περιβαλλοντικούς όρους που προτείνει.
- ι)** Την τοποθέτηση της κας Ζέκα – Πάσχου Κωνσταντίνας από την παράταξη «Λαϊκή Συσπείρωση», η οποία ψήφισε ΑΡΝΗΤΙΚΑ. Πρόσθεσε ότι η παράταξή της δεν συμφωνεί με την λειτουργία νέων πτηνοτροφικών εγκαταστάσεων στο λεκανοπέδιο. Στο Δροσοχώρι σχεδιάζεται η απαγόρευση νέων μονάδων, ενώ η υπό συζήτηση μονάδα είχε αυθαίρετα κτίσματα, τα οποία νομιμοποίησε. Δεν θα έπρεπε να βρίσκεται εκεί εγκατεστημένη. Οι υπάρχουσες μονάδες θα πρέπει όλες να μετεγκατασταθούν.
- ια)** Την τοποθέτηση του κ. Γαλατά Ζώη από την παράταξη «Αριστερή Παρέμβαση στην Ήπειρο», ο οποίος ψήφισε ΑΡΝΗΤΙΚΑ.

και ό,τι διατυπώθηκε κατά την διάρκεια της συζήτησης του θέματος, η γνωμοδότησή μας επί του φακέλου της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) έχει ως εξής:

Αποφασίζει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

(Απόφαση 9/128/18-07-2023)

Γνωμοδοτεί θετικά για το περιεχόμενο της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου, όπως διαβιβάσθηκε με το αριθ. πρωτ. 25397/23-05-2023 έγγραφο του Τμήματος Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Ηπείρου της

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο /18-07-2023 / ΘΕΜΑ 2^ο

Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας.	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ ΚΑΤΑΨΗΦΙΣΕ η κα Ζέκα–Πάσχου Κωνσταντίνα από την παράταξη «Λαϊκή Συσπείρωση» ➤ ΚΑΤΑΨΗΦΙΣΕ ο κ. Γαλατάς Ζώης από την παράταξη «Αριστερή Παρέμβαση στην Ήπειρο» 	
5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ	
Α. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΘΕΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΧΩΡΙΣ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΟΡΩΝ – ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ	☐
Β. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΘΕΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ-ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ	☒
Γ. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ	☐
Δ. ΔΕ ΔΥΝΑΜΕΘΑ ΝΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΟΥΜΕ ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΘΕΙΣΑΣ Μ.Π.Ε. ΔΙΟΤΙ ΔΙΑΠΙΣΤΩΝΟΝΤΑΙ ΣΕ ΑΥΤΗ ΟΥΣΙΩΔΕΙΣ ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ ΣΕ Ο,ΤΙ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΜΑΣ, ΟΠΩΣ ΑΥΤΕΣ (ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ) ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ.	☐
Ε. ΔΕ ΔΥΝΑΜΕΘΑ ΝΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΟΥΜΕ ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΘΕΙΣΑΣ Μ.Π.Ε. ΔΙΟΤΙ ΔΕΝ ΕΜΠΙΠΤΕΙ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΜΑΣ.	☐
6. ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ:	
<ul style="list-style-type: none"> 1) Εισηγητικό Σημείωμα της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Π.Η. – Τμήμα Περιβάλλοντος 2) Αντίγραφο του αποδεικτικού δημοσίευσης της Ανακοίνωσης – Πρόσκλησης της Προέδρου του Περιφερειακού Συμβουλίου. 3) Αντίγραφο της σελίδας της Ημερήσιας Εφημερίδας στην οποία δημοσιεύθηκε. 	☒

Το παρόν πρακτικό, αφού συντάχθηκε, αναγνώσθηκε και βεβαιώθηκε, υπογράφεται ως εξής:

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΟΡΓΟΛΗΣ
ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Ακριβές Απόσπασμα
από το Πρακτικό 9ο/18-07-2023
Η Γραμματέας
(πρακτικογράφος)

Βαγιούλα Διαμάντη

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

1. Σίμου – Τάσιου Αναστασία
2. Ναυρόζογλου Παναγιώτα
3. Γαϊτανίδης Πρόδρομος
4. Δηλαβέρη Ρεγγίνα (αναπληρωματικό μέλος)
5. Σιαράβας Κωνσταντίνος (αναπληρωματικό μέλος)
6. Μητροκόστα Παναγιώτα (αναπληρωματικό μέλος)
7. Σπέγγος Αριστείδης
8. Κορωναίος Θεόδωρος
9. Ζέκα – Πάσχου Κωνσταντίνα
10. Ζώης Γαλατάς

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο /18-07-2023 / ΘΕΜΑ 3^ο

Δ10	ΕΝΤΥΠΟ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Α
------------	--

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Ταχ. Δ/νση: Διοικητήριο Περιφέρειας Ηπείρου
Πλ. Πύρρου 1, 45221 Ιωάννινα
Πληροφορίες: Β. Διαμάντη
Τηλ.: 2651087330
Email: epitropi.anaptyxis@php.gov.gr

Ημερομηνία: 18-07-2023
Αρ. Πρωτοκόλλου (εξερχόμενου): 124681/2479
Ημερομηνία: 08-06-2023
Αρ. Πρωτοκόλλου (εισερχόμενου): 27799
Περιβαλλοντική ταυτότητα (ΠΕΤ) έργου ή δραστηριότητας: **2305956324**

Προς: Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου-Δυτικής Μακεδονίας
Δ/νση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Ηπείρου
5^οχλμ εθνικής οδού Ιωαννίνων - Κοζάνης
ΤΚ 45445 Ιωάννινα
Υπόψη: κ. Πέτρου Χήρα

Κοιν: Τμήμα Περιβάλλοντος & Υδροοικονομίας Π.Ε. Πρέβεζας
Περδικάρη 8
ΤΚ 48100 Πρέβεζα
Υπόψη κ. Μπάκα Παντελεήμονα

1. ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Γνωμοδότηση επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) του έργου: «Ίδρυση και λειτουργία πτηνοτροφικής μονάδας, δυναμικότητας 79.980 ορνιθίων πάχυνσης και ανόρυξη υδρογεώτρησης για ίδια χρήση νερού, στη θέση "Παλιομάννα" της Κοινότητας Καμαρίνας, Δήμου Πρέβεζας, Π.Ε. Πρέβεζας». Φορέας πραγματοποίησης και λειτουργίας του έργου είναι η εταιρεία "Παρασκευά Μαρία του Γεωργίου Μ.Ι.Κ.Ε."

2. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΟΥ ΕΙΣΗΓΗΘΗΚΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΜΠΕ) ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Δ/νση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Π.Η. - Τμήμα Περιβάλλοντος & Υδροοικονομίας Π.Ε. Πρέβεζας.

3. ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΠΟΥ ΛΗΦΘΗΚΑΝ ΥΠΟΨΗ

A/A	ΣΤΟΙΧΕΙΑ (ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ Η΄ ΦΟΡΕΑΣ)	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΦΟΡΕΑΣ ΣΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΕΣΤΑΛΗ Η ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

4. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ

Κατόπιν σχετικού αιτήματος της περιβαλλοντικής Αρχής για το έργο - δραστηριότητα του σημείου 1 του παρόντος και λαμβάνοντας υπόψη:

α) Το με αριθ. πρωτ. 27799/08-06-2023 έγγραφο της Δ/νσης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Α.Δ.Η.-Δ.Μ. με το οποίο διαβιβάστηκε η Μ.Π.Ε. του έργου του θέματος.

β) Την αριθ. πρωτ. 93507/1850/12-06-2023 Ανακοίνωση - Πρόσκληση της Προέδρου του Περιφερειακού Συμβουλίου κας Σταυρούλας Μπραϊμή - Μπότση.

γ) Την αριθ. πρωτ. 94568/1701/30-06-2023 θετική χωρίς όρους - προϋποθέσεις εισήγηση του Τμήματος Περιβάλλοντος & Υδροοικονομίας Π.Ε. Πρέβεζας της Δ/νσης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Περιφέρειας Ηπείρου, στην οποία αναφέρονται τα εξής:

«Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της υπηρεσίας μας, όπως αυτές αναφέρθηκαν πιο πάνω (σημείο 2 του παρόντος) και κατόπιν σχετικού αιτήματος της περιβαλλοντικής αρχής για το έργο - δραστηριότητα του σημείου 1 του παρόντος, η γνωμοδότησή μας επί του φακέλου της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων έχει ως εξής:

Με την υποβληθείσα μελέτη εξετάζεται η κατασκευή και λειτουργία μονάδας εκτροφής ορνιθίων (κοτόπουλων) πάχυνσης, με δυναμικότητα 79.980 πτηνών ανά κύκλο εκτροφής (320 ισοδύναμων ζώων), με πρόβλεψη πέντε κύκλων εκτροφής νεοσσών ετησίως, διάρκειας 50 ημερών έκαστου, και με υπεύθυνο φορέα την εταιρεία "Παρασκευά Μαρία του Γεωργίου Μ.Ι.Κ.Ε." (αρ. Γ.Ε.ΜΗ. 145000849000).

Η πτηνοτροφική μονάδα θα εγκατασταθεί στα όμορα κληροτεμάχια 322 και 323, κατηγορίας Α, της διανομής αγροκτήματος Καμαρίνας έτους 1930, με ΚΑΕΚ ανάρτησης 400170303033 και 400170303037 αντίστοιχα, συνολικής έκτασης 19,4 στεμμάτων και με κεντροβαρείς συντεταγμένες $X=216.317$ και $Y=4.333.410$, κατά ΕΓΣΑ '87, στη θέση "Παλιομάννα" της περιοχής "Γραμμένο" της Κοινότητας Καμαρίνας, Δήμου Πρέβεζας, Π.Ε. Πρέβεζας.

Οι εγκαταστάσεις έχουν προβλεπόμενη κάλυψη 5.885 m² περίπου και θα αποτελούνται από τρία όμοια μεταλλικά κτίρια (πτηνοθαλάμους), διαστάσεων 130,0m x 15,0m, με προσαρτημένα υδροπάνελ ψύξης και σιλό αποθήκευσης των ζωοτροφών. Ακόμη προβλέπονται δεξαμενή υγραερίου για την τροφοδότηση των αερόθερμων αερίου, σύστημα διαχείρισης υγρών αποβλήτων με σηπτική δεξαμενή - απορροφητικό βόθρο καθώς και κοπροσωρός για προληπτική χρήση.

Επίσης, καθώς στην περιοχή του έργου δεν υφίστανται συλλογικό δίκτυο ύδρευσης ή άλλες μορφές υδροληψίας, εξετάζεται η ανόρυξη υδρογεώτρησης στο γήπεδο εγκατάστασης, προβλεπόμενου βάθους 50 μ. Το αντλούμενο νερό θα χρησιμοποιείται προς κάλυψη των αναγκών του πτηνοτροφείου σε ότι αφορά την ύδρευση των πτηνών, τις πλύσεις των πτηνοθαλάμων, την τροφοδοσία των υδροπάνελ ψύξης και την άρδευση του περιβάλλοντα χώρου της μονάδας.

Κατά την υπουργική απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/17185/1069/21-02-2022, η δραστηριότητα κατατάσσεται στην 7η ομάδα "Πτηνοκτηνοτροφικές εγκαταστάσεις", στο είδος με α/α 1 "Εγκαταστάσεις εκτροφής κοτόπουλων πάχυνσης" και στην υποκατηγορία Α2, λόγω της δυναμικότητας σε θέσεις πάχυνσης. Επίσης, κατά τη στατιστική ταξινόμηση των οικονομικών δραστηριοτήτων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (NACE rev. 2), η δραστηριότητα κατατάσσεται στον κωδικό 01.47 "Εκτροφή πουλερικών".

Η εξεταζόμενη προς ανόρυξη υδρογεώτρηση, ως συνοδός δραστηριότητα, υπάγεται στη 2η ομάδα "Υδραυλικά έργα", στο είδος με α/α 6 "Υδρογεωτρήσεις και φρέατα κάθε χρήσης", αλλά απαλλάσσεται της περιβαλλοντικής αδειοδότησης λόγω της απόληψης μικρού όγκου νερού.

Για την ίδρυση της πτηνοτροφικής μονάδας έχουν χορηγηθεί:

- η με αρ. πρωτ. 931/04-08-2022 βεβαίωση της Διεύθυνσης Πολεοδομίας Δήμου Πρέβεζας για τις επιτρεπόμενες χρήσεις γης στην περιοχή εγκατάστασης,

- η με αρ. πρωτ. 176241/24-04-2023 γνωμοδότηση της Εφορείας Αρχαιοτήτων Πρέβεζας, με τους τιθέμενους όρους για την υλοποίηση της δραστηριότητας,

- η με αρ. πρωτ. 222047/24-05-2022 γνωμοδότηση της Υπηρεσίας Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Ηπείρου, Βορείου Ιονίου και Δυτικής Μακεδονίας,

- η με αρ. πρωτ. 1653/02-05-2023 βεβαίωση της Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης Αποχέτευσης Πρέβεζας για την μη εξυπηρέτηση της εγκατάστασης από το δίκτυο ύδρευσης,

- η από 24-03-2023 βεβαίωση συνεργασίας της εταιρείας "Θ. Νιτσιάκος Α.Β.Ε.Ε. Πτηνοτροφικές Επιχειρήσεις" (αρ. Γ.Ε.ΜΗ 030722629000) σχετικά με την παραλαβή και

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο /18-07-2023 / ΘΕΜΑ 3^ο

μεταποίηση των νεκρών πτηνών της μονάδας, και

- το από 04-03-2023 ιδιωτικό συμφωνητικό για την παραλαβή όλων των αποβλήτων της μονάδας από την εταιρεία "Βιοαέριο Πρέβεζας Ένα Ι.Κ.Ε." (αρ. Γ.Ε.Μ.Η. 143416001000).

Το περιγραφόμενο γήπεδο βρίσκεται εκτός περιοχών του δικτύου Natura 2000, ζωνών Ramsar ή περιοχών απολύτου προστασίας της φύσης ενώ η ευρύτερη περιοχή έχει γεωργοκτηνοτροφικό χαρακτήρα. Επίσης, παρότι το γήπεδο βρίσκεται εντός της ζώνης περιβαλλοντικού ελέγχου του Εθνικού πάρκου υγροτόπων Αμβρακικού κόλπου, η σχετική δραστηριότητα επιτρέπεται κατά την κοινή υπουργική απόφαση θεσμοθέτησης του πάρκου (ΦΕΚ Δ'/123/2008) μετά από σύμφωνη γνωμοδότηση του Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής.

Ανάγκες σε νερό ύδρευσης: Για την ύδρευση των κοτόπουλων, τον δροσισμό των πτηνοθαλάμων και το πλύσιμο αυτών στο τέλος κάθε κύκλου εκτροφής προβλέπεται ετήσια κατανάλωση 4.340 m³ νερού, ποσότητα που θα καλύπτεται από την προτεινόμενη προς ανόρυξη γεώτρηση.

Εκροές αερίων αποβλήτων: Από τη λειτουργία της μονάδας, ανά κύκλο εκτροφής, παράγονται ποσότητες δύοσομων αέριων ρύπων. Για τις εκλύμενες οσμές προβλέπονται επιμελής καθαρισμός και απολύμανση των θαλάμων μεταξύ των περιόδων εκτροφής, καθημερινός αερισμό αυτών, ρύθμιση της υγρασίας της στρωμνής και περιορισμός της αναμόχλευσής της.

Εκροές υγρών αποβλήτων: Για τη διαχείριση των υγρών, κυρίως από πλύσεις των πτηνοθαλάμων στο τέλος κάθε κύκλου εκτροφής και από το χώρο υγιεινής του προσωπικού, θα υλοποιηθεί σύστημα σηπτικής δεξαμενής και απορροφητικών βόθρων. Η καθίζηση και αναερόβια αποδόμηση του οργανικού φορτίου θα πραγματοποιείται στη στεγανή δεξαμενή, η οποία έχει ωφέλιμη χωρητικότητα 85,6 m³, καλύπτοντας τον προβλεπόμενο όγκο υγρών αποβλήτων.

Εκροές στερεών αποβλήτων: Στο τέλος κάθε κύκλου εκτροφής, η στρωμνή των πτηνοθαλάμων, με τα πυκνόρρευστα περιττώματα των κοτόπουλων, θα διατίθεται σε λειτουργούσα μονάδα παραγωγής βιοαερίου προς ηλεκτροπαραγωγή, δυνάμει ιδιωτικού συμφωνητικού με την εταιρεία "Βιοαέριο Πρέβεζας Ένα Ι.Κ.Ε.". Παράλληλα, προβλέπεται η κατασκευή κοπροσωρού, εμβαδού 300 m², για την παραμονή και επεξεργασία των στερεών αποβλήτων όταν δεν θα είναι δυνατή η άμεση διάθεση αυτών στη συνεργαζόμενη μονάδα.

Επίσης, τα νεκρά πτηνά των εκτροφών θα διατίθενται στις εγκαταστάσεις της εταιρείας "Θ. Νιτσιάκος Α.Β.Ε.Ε. Πτηνοτροφικές Επιχειρήσεις" προς περαιτέρω μεταποίηση, σύμφωνα με την υφιστάμενη βεβαίωση συνεργασίας, ενώ τα αστικά απορρίμματα που θα προκύπτουν θα διατίθενται στην αρμόδια υπηρεσία του δήμου προς αποκομιδή.

Βάση της υποβληθείσας μελέτης, θεωρούμε ότι, δεν αναμένονται αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον από την κατασκευή και λειτουργία της πτηνοτροφικής μονάδας. Επίσης, δεν φέρουμε αντίρρηση για τα προτεινόμενα στη μελέτη μέτρα διαχείρισης καθώς αντιμετωπίζει με ικανοποιητικό και αποτελεσματικό τρόπο τις όποιες επιπτώσεις από την παραγωγική δραστηριότητα.

Σημειώνεται ότι, στα πλαίσια δημοσιοποίησης της σχετικής περιβαλλοντικής μελέτης, μέχρι σήμερα δεν έχουν γνωστοποιηθεί στην υπηρεσία μας παρατηρήσεις, ενστάσεις ή διαμαρτυρίες.

Κατόπιν αυτών, σας γνωρίζουμε ότι, δεν φέρουμε αντίρρηση σχετικά με την ίδρυση και λειτουργία της πτηνοτροφικής μονάδας, με δυναμικότητα 79.980 κοτόπουλων πάχυνσης ανά κύκλο εκτροφής, και την ανόρυξη υδρογεώτρησης για ίδια χρήση νερού, στη θέση "Παλιομάννα" της Κοινότητας Καμαρίνας, Δήμου Πρέβεζας, με υπεύθυνο φορέα την εταιρεία "Παρασκευά Μαρία του Γεωργίου Μ.Ι.Κ.Ε.", και γνωμοδοτούμε θετικά για την έγκριση της υποβληθείσας μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων».

δ) Την θετική με όρους γνωμοδότηση της Περιφερειακής Επιτροπής Χωροταξίας και Περιβάλλοντος (ΠΕΧΩΠ) Π.Ε. Πρέβεζας (Πρακτικό Νο13/13-07-2023).

ε) Την αριθ. πρωτ. 91876/7160/15-06-2023 θετική με όρους γνωμοδότηση της Επιτροπής

Σταυλισμού Π.Ε. Πρέβεζας όπου αναφέρεται ότι: «Επειδή εντός του γηπέδου εγκατάστασης εμφανίζεται πηγή ύδατος, η παρούσα γνωμοδότηση ισχύει μόνο υπό το πλαίσιο θετικής γνωμοδότησης από την αρμόδια Διεύθυνση Υδάτων Ηπείρου της Α.Δ.Ηπ.-Δ.Μ. και υπό τους όρους που θα θέσει αυτή».

στ) Την τοποθέτηση του Προέδρου της Επιτροπής κ. Γοργόλη Βασίλειου ο οποίος ανέφερε ότι η Μ.Π.Ε. αφορά την ίδρυση ενός νέου πτηνοτροφείου, δυναμικότητας 79.980 ορνίθων πάχυνσης και ανόρυξη υδρογεώτρησης, στη θέση "Παλιομάννα" της Κοινότητας Καμαρίνας του Δήμου Πρέβεζας. Η υπηρεσία διενήργησε αυτοψία στην συγκεκριμένη θέση και είναι θετική χωρίς όρους. Πρόσθεσε ότι και η Επιτροπή Σταυλισμού έχει θετική γνωμοδότηση υπό το πλαίσιο θετικής γνωμοδότησης από την αρμόδια Διεύθυνση Υδάτων Ηπείρου. Εισηγήθηκε η Επιτροπή να γνωμοδοτήσει θετικά σύμφωνα με την θετική εισήγηση της υπηρεσίας, με τον όρο να υπάρχει και η θετική γνωμοδότηση της Διεύθυνσης Υδάτων.

ζ) Την τοποθέτηση των κ.κ. Κορωναίου Θεόδωρου και Σπέγγου Αριστείδη, από την παράταξη «Κοινό των Ηπειρωτών», οι οποίοι συμφώνησαν με την ΘΕΤΙΚΗ εισήγηση της υπηρεσίας και την προσθήκη του όρου.

η) Την τοποθέτηση της κας Ζέκα-Πάσχου Κωνσταντίνας από την παράταξη «Λαϊκή Συσπείρωση», η οποία ψήφισε ΠΑΡΩΝ, γιατί θα έπρεπε πρώτα να γνωμοδοτήσει η Διεύθυνση Υδάτων και στη συνέχεια το θέμα να συζητηθεί στην Επιτροπή.

θ) Την τοποθέτηση του κ. Γαλατά Ζώη από την παράταξη «Αριστερή Παρέμβαση στην Ήπειρο», ο οποίος ψήφισε ΘΕΤΙΚΑ.

και ό,τι διατυπώθηκε κατά την διάρκεια της συζήτησης του θέματος, η γνωμοδότησή μας επί του φακέλου της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) έχει ως εξής:

Αποφασίζει ΟΜΟΦΩΝΑ

(Απόφαση 9/129/18-07-2023)

Γνωμοδοτεί θετικά για το περιεχόμενο της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου, όπως διαβιβάστηκε με το αριθ. πρωτ. 27799/08-06-2023 έγγραφο του Τμήματος Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Ηπείρου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας, με τον όρο να υπάρχει και η θετική γνωμοδότηση της Διεύθυνσης Υδάτων.

- ΠΑΡΩΝ δήλωσε η κα Ζέκα-Πάσχου Κωνσταντίνα από την παράταξη «Λαϊκή Συσπείρωση».

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ

A. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΘΕΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΧΩΡΙΣ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΟΡΩΝ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ	☐
B. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΘΕΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ-ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ	☒
Γ. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ	☐

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο /18-07-2023 / ΘΕΜΑ 3^ο

ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ	
Δ. ΔΕ ΔΥΝΑΜΕΘΑ ΝΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΟΥΜΕ ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΘΕΙΣΑΣ Μ.Π.Ε. ΔΙΟΤΙ ΔΙΑΠΙΣΤΩΝΟΝΤΑΙ ΣΕ ΑΥΤΗ ΟΥΣΙΩΔΕΙΣ ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ ΣΕ Ο,ΤΙ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΜΑΣ, ΟΠΩΣ ΑΥΤΕΣ (ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ) ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ.	☐
Ε. ΔΕ ΔΥΝΑΜΕΘΑ ΝΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΟΥΜΕ ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΘΕΙΣΑΣ Μ.Π.Ε. ΔΙΟΤΙ ΔΕΝ ΕΜΠΙΠΤΕΙ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΜΑΣ.	☐
6. ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ:	
1) Εισηγητικό Σημείωμα της Δ/νσης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Π.Η. - Τμήμα Περιβάλλοντος.	
2) Αντίγραφο του αποδεικτικού δημοσίευσης της Ανακοίνωσης - Πρόσκλησης της Προέδρου του Περιφερειακού Συμβουλίου.	☒
3) Αντίγραφο της σελίδας της Ημερήσιας Εφημερίδας στην οποία δημοσιεύθηκε.	

Το παρόν πρακτικό, αφού συντάχθηκε, αναγνώσθηκε και βεβαιώθηκε, υπογράφεται ως εξής:

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΟΡΓΟΛΗΣ

ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Ακριβές Απόσπασμα
από το Πρακτικό 9ο/18-07-2023
Η Γραμματέας
(πρακτικογράφος)

Βαγιούλα Διαμάντη

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

1. Σίμου - Τάσιου Αναστασία
2. Ναυρόζογλου Παναγιώτα
3. Γαϊτανίδης Πρόδρομος
4. Δηλαβέρη Ρεγγίνα (αναπληρωματικό μέλος)
5. Σιαράβας Κωνσταντίνος (αναπληρωματικό μέλος)
6. Μητροκώστα Παναγιώτα (αναπληρωματικό μέλος)
7. Σπέγγος Αριστείδης
8. Κορωνάιος Θεόδωρος
9. Ζέκα - Πάσχου Κωνσταντίνα
10. Ζώης Γαλατάς

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο /18-07-2023 / ΘΕΜΑ 4^ο

Δ10	ΕΝΤΥΠΟ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Α
------------	--

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Ταχ. Δ/νση: Διοικητήριο Περιφέρειας Ηπείρου
Πλ. Πύρρου 1, 45221 Ιωάννινα
Πληροφορίες: Β. Διαμάντη
Τηλ.: 2651087330
Email: epitropi.anaptyxis@php.gov.gr

Ημερομηνία: 18-07-2023
Αρ. Πρωτοκόλλου (εξερχόμενου): 124683/2480
Ημερομηνία: 12-05-2023
Αρ. Πρωτ.(εισερχόμενου): 23624
Περιβαλλοντική ταυτότητα (ΠΕΤ) έργου ή δραστηριότητας: **2303928127**

Προς: Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου- Δυτικής Μακεδονίας
Δ/νση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Ηπείρου
5^οχλμ εθνικής οδού Ιωαννίνων - Κοζάνης
ΤΚ 45445 Ιωάννινα
Υπόψη: κας Έφης Εξάρχου

Κοιν: Δ/νση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Π.Η. - Τμήμα Περιβάλλοντος
Ενταύθα
Υπόψη κ. Τσιάρα Ευάγγελου

1. ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ			
Γνωμοδότηση επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) του έργου: «Οριοθέτηση και διευθέτηση τμήματος υδατορέματος, θέση "Λιούμπα" στην Τ.Κ. Καλπακίου του Δήμου Πωγωνίου Π.Ε. Ιωαννίνων». Φορέας υλοποίησης του έργου είναι ο Δήμος Πωγωνίου.			
2. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΟΥ ΕΙΣΗΓΗΘΗΚΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΜΠΕ) ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ			
Δ/νση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Π.Η. - Τμήμα Περιβάλλοντος			
3. ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΠΟΥ ΛΗΦΘΗΚΑΝ ΥΠΟΨΗ			
A/A	ΣΤΟΙΧΕΙΑ (ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ Η΄ ΦΟΡΕΑΣ)	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΦΟΡΕΑΣ ΣΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΕΣΤΑΛΗ Η ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ
1	Δημοτικό Συμβούλιο Δήμου Πωγωνίου	31-05-2023	Περιφερειακό Συμβούλιο Ηπείρου
4. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ			
Κατόπιν σχετικού αιτήματος της περιβαλλοντικής Αρχής για το έργο - δραστηριότητα του σημείου 1 του παρόντος και λαμβάνοντας υπόψη:			
α) Το με αριθ. πρωτ. 23624/12-05-2023 έγγραφο της Δ/νσης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Α.Δ.Η.-Δ.Μ. με το οποίο διαβιβάστηκε η Μ.Π.Ε. του έργου του θέματος.			
β) Την αριθ. πρωτ. 81550/1585/23-05-2023 Ανακοίνωση - Πρόσκληση της Προέδρου του			

Περιφερειακού Συμβουλίου κας Σταυρούλας Μπραϊμή – Μπότση.

γ) Την από 08-06-2023 θετική με όρους εισήγηση του Τμήματος Περιβάλλοντος της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Περιφέρειας Ηπείρου, στην οποία αναφέρονται τα εξής:

«Φορέας λειτουργίας της μονάδας του θέματος είναι ο Δήμος Πωγωνίου.

Η παρούσα μελέτη συντάσσεται για την περιβαλλοντική αδειοδότηση του ανωτέρω έργου στο πλαίσιο κατασκευής κτιριακού έργου σε ιδιοκτησία του Δήμου Πωγωνίου. Το νέο κτίριο πάρκου ιστορίας θα κατασκευαστεί πλησίον του μουσείου πολέμου που βρίσκεται στο Καλπάκι Ιωαννίνων.

Πρόκειται για Υδραυλικό Έργο, που περιλαμβάνει την οριοθέτηση σε συνδυασμό με την διευθέτησή του με τεχνικά έργα (συρματοκιβώτια) τμήματος υδατορέματος που χωροθετείται στη περιοχή του μουσείου πολέμου στο Καλπάκι Ιωαννίνων.

Λόγω της μεγάλης περιοδικότητας σημαντικών πλημμυρικών φαινομένων αλλά και ανθρώπινων παρεμβάσεων, η διατομή της υφιστάμενης κοίτης έχει περιοριστεί σημαντικά από απόθεση φερτών υλών, ανάπτυξη θαμνώδους βλάστησης και κατασκευή έργων διευθέτησης της κοίτης περιορισμένης έκτασης, με αποτέλεσμα στο μεγαλύτερο μήκος η υφιστάμενη διατομή να είναι σημαντικά μικρότερη της υδραυλικά απαιτούμενης. Η υφιστάμενη διατομή του χειμάρρου είναι ανεπαρκής για την απαιτούμενη παροχετευτική ικανότητα με αποτέλεσμα τα νερά να διαχέονται και να πλημμυρίζουν ευρύτερη περιοχή βρίσκοντας διόδους σε αγροτεμάχια, αγροτικούς δρόμους και αποστραγγιστικούς χάνδακες. Επομένως είναι προφανής ο κίνδυνος πλημμύρας.

ΦΑΣΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

Κατά την κατασκευή του έργου θα πραγματοποιηθούν χωματουργικές εργασίες και εκσκαφές για τη διευθέτηση της κοίτης του ρέματος και η κάλυψή της θα γίνει με οπλισμένο σκυρόδεμα. Προβλέπεται η χρήση συρματοκιβωτίων στις όχθες για την επένδυση της κοίτης. Η προμήθεια άμμου και θραυστών υλικών θα πραγματοποιηθεί από αδειοδοτημένες λατομικές επιχειρήσεις της περιοχής. Η προμήθεια σκυροδέματος θα γίνει από νομίμως λειτουργούσες μονάδες παραγωγής σκυροδέματος της περιοχής. Δεν θα παράγεται σκυρόδεμα στο εργοτάξιο. Διαρροές σκυροδέματος που θα συμβούν εντός του χώρου του έργου αλλά και κατά την μεταφορά από την εγκατάσταση παραγωγής θα συλλέγονται και θα αντιμετωπίζονται ως ΑΕΚΚ από τον φορέα του έργου.

Τα έργα που προτείνεται να κατασκευαστούν για τη διευθέτηση κατά μήκος της κοίτης θα περιλαμβάνουν:

- τον καθαρισμό της κοίτης από φερτές ύλες, απορρίμματα και αποθέσεις,*
- τη διάνοιξη της κοίτης στο βαθμό που επιτρέπει η σημερινή διαμόρφωση,*
- την εξυγίανση και κατασκευή της κοίτης από οπλισμένο σκυρόδεμα*
- την διαμόρφωση στις όχθες με συρματοκιβώτια κατά μήκος του ρέματος με σκοπό να κατευθυνθεί η ροή προς τον άξονα της κοίτης, να προστατευτούν τα παρόχθια πρανή και να παροχετευτεί με ασφάλεια η πλημμυρική παροχή της 50ετίας*

ΦΑΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

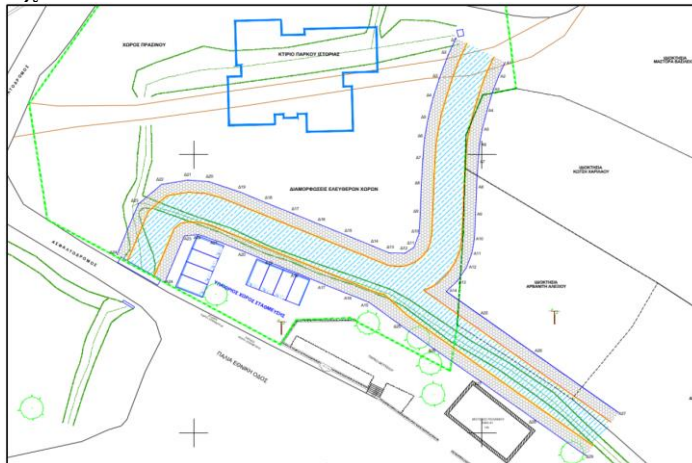
Κατά τη φάση λειτουργίας, στα αντιπλημμυρικά έργα προστασίας της κοίτης των χειμάρρων και ρεμάτων, σημαντικό ρόλο παίζει ο συνεχής έλεγχος και η συντήρησή τους, προκειμένου να αποφευχθούν φαινόμενα διαβρώσεων και αστοχιών που μπορεί να οδηγήσουν στην παρεμπόδιση της ομαλής απορροής και στην εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων.

Κατά τη φάση λειτουργίας του έργου δεν αναμένεται η παραγωγή υγρών αποβλήτων και στερεών απορριμμάτων.

Απώτερος στόχος του υπό μελέτη έργου είναι η διασφάλιση της ομαλής ροής του υπό μελέτη ρέματος και η αποφυγή πλημμυρικών φαινομένων που δύναται να προκαλέσουν ζημιές στο μουσείο πολέμου που βρίσκεται νότια του ρέματος. Το πολεμικό μουσείο

ανεγέρθηκε το 1975 και έχει ιδιαίτερη πολιτισμική αξία καθώς το εσωτερικό του κτιρίου περιλαμβάνει εκθέματα – κειμήλια της Μάχης του Καλπακίου, που έλαβε χώρα κατά την εισβολή των Ιταλών στην Ελλάδα (28η Οκτωβρίου 1940) ενώ στον προαύλιο χώρο του Μουσείου βρίσκονται βαρέα όπλα του πυροβολικού που χρησιμοποιήθηκαν στον Ελληνοϊταλικό Πόλεμο.

Το έργο εντοπίζεται εκτός περιοχών Natura 200 και εκτός φορέων διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

1. Πριν την έναρξη κατασκευής του Έργου να ειδοποιηθούν εγγράφως οι αρμόδιες Αρχαιολογικές Υπηρεσίες. Σε περίπτωση εντοπισμού αρχαιοτήτων οι εργασίες θα διακοπούν προκειμένου να διεξαχθεί ανασκαφική έρευνα, από τα αποτελέσματα της οποίας θα εξαρτηθεί η περαιτέρω πορεία του έργου, κατόπιν γνωμοδοτήσεων των αρμόδιων οργάνων του ΥΠΠΟ.
2. Η οποιαδήποτε φθορά δασικής βλάστησης κατά την κατασκευή του έργου, θα πρέπει να περιοριστεί στην απολύτως αναγκαία έκταση και οι επεμβάσεις στο τοπίο στις απολύτως απαραίτητες. Ιδιαίτερη προσοχή να δοθεί στον περιορισμό της αποψίλωσης της παρόχθιας βλάστησης. Η υλοτομία ή η εκρίζωση δασικών θάμνων και δέντρων και η διάθεση των προϊόντων της θα πρέπει να γίνει σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας και τις υποδείξεις της τοπικής δασικής υπηρεσίας.
3. Θα αποφεύγεται η εκτέλεση των χωματουργικών εργασιών κατά την περίοδο των υψηλών βροχοπτώσεων με σκοπό την αποφυγή του φαινομένου της διάβρωσης του εδάφους και της στερεομεταφοράς.
4. Οι εκσκαφικές εργασίες θα πρέπει να γίνουν με ιδιαίτερη προσοχή για την αποφυγή του διασκορπισμού των υλικών στην γύρω περιοχή.
5. Οι εκσκαφές για το σύνολο του έργου θα περιοριστούν στις απολύτως αναγκαίες. Ειδικότερα, να γίνει έγκαιρη οριοθέτηση της ζώνης κατάληψης, ώστε οι εκσκαφές τεχνικών έργων που θα πραγματοποιηθούν να περιορισθούν στις απολύτως αναγκαίες και να αποφευχθούν οι άσκοπες διανοίξεις, εκχερσώσεις και αποψιλώσεις.
6. Κατά τη διάρκεια κατασκευής και λειτουργίας του έργου να μην παρακωλύεται η ομαλή επικοινωνία μεταξύ των κατοικημένων περιοχών. Να αποκατασταθούν αμέσως τυχόν φθορές που θα προκληθούν στο υφιστάμενο οδικό δίκτυο της περιοχής.
7. Σε κατοικημένες περιοχές η διέλευση των φορτηγών θα γίνεται εκτός των ωρών κοινής ησυχίας και σε κάθε περίπτωση εφόσον μεταφέρονται χυδόν υλικά (άμμος, χαλίκι, μπάζα κλπ.), οι καρότσες των φορτηγών θα είναι σκεπασμένες με ειδικό κάλυμμα.
8. Τα απαιτούμενα για την κατασκευή του έργου αδρανή υλικά μπορούν να εξασφαλιστούν είτε από τις εκσκαφές που θα γίνουν επιτόπου για τις ανάγκες του έργου, είτε από υφιστάμενα νομίμως λειτουργούντα λατομεία της περιοχής.
9. Δεν θα γίνει καμία εναπόθεση έστω και προσωρινή υλικών σε ζώνες χειμάρρων πέραν της ζώνης κατάληψης του έργου.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο /18-07-2023 / ΘΕΜΑ 4^ο

10. Μετά την καθοδήγηση των αρμοδίων Υπηρεσιών και των τοπικών παραγόντων, για τα πλεονάζοντα προϊόντα εκσκαφής από την κατασκευή του έργου θα αναζητηθούν θέσεις όπως: α) σε χώρους διάθεσης αδρανών αν υφίσταται στην ευρύτερη περιοχή, β) για την αποκατάσταση ανενεργών λατομείων της περιοχής, γ) για την ικανοποίηση των αναγκών σε δάνεια άλλων εγκεκριμένων έργων ή για την αποκατάσταση δανειοθαλάμων αυτών και τα οποία έχουν εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους και σύμφωνα με τους όρους αυτούς, δ) για την αποκατάσταση ανεξέλεγκτων χώρων απόθεσης απορριμμάτων, ε) σε άλλο νόμιμο χώρο διάθεσης.
11. Μετά το πέρας της κατασκευής του έργου, θα απομακρυνθούν οι πάσης φύσεως εργοταξιακές εγκαταστάσεις και ο χώρος να επανέλθει στην πρότερη κατάσταση.
12. Κατά την κατασκευή και την λειτουργία του έργου πρέπει να λαμβάνονται όλα τα μέτρα πυροπροστασίας για την περίπτωση πυρκαγιάς και για την ελαχιστοποίηση του κινδύνου μετάδοσης της σε παρακείμενες περιοχές.
13. Για το προσωπικό του εργοταξίου και για τις διάφορες χρήσεις του (πλύση, WC κλπ) να τοποθετηθούν χημικές τουαλέτες, έτσι ώστε να αποφευχθεί και η μικρή επιβάρυνση από τα αστικά λύματα κατά τη φάση κατασκευής του Έργου.
14. Να υπάρχουν απορροφητικά υλικά (π.χ. πριονίδι, άμμος), μέσω των οποίων θα επιδιώκεται η προσρόφηση και κατά συνέπεια συγκράτηση των ενδεχομένως διαρρεόντων καυσίμων και λιπαντικών, σε επαρκείς ποσότητες. Μετά τη χρήση τους τα απορροφητικά αυτά υλικά θα πρέπει να συλλέγονται προσεκτικά και να διατίθενται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
15. Να γίνεται έλεγχος κατά τακτά χρονικά διαστήματα των αποθηκευμένων απορροφητικών υλικών, μήπως έχουν από κάποιο αστάθμητο παράγοντα προσροφήσει αυξημένα ποσά υγρασίας (π.χ. από διαρροή νερού), οπότε και θα έχουν μειωμένη έως και μηδαμινή αποτελεσματικότητα σε περίπτωση χρήσης τους. Στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να αντικαθίστανται το ταχύτερο δυνατό.
16. Απαγορεύεται η παραμονή στο χώρο του Έργου και η χρησιμοποίηση μηχανημάτων χωρίς το πιστοποιητικό έγκρισης τύπου ΕΟΚ περί του θορύβου σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο (γ) της παρούσας. Όπου η διαθέσιμη τεχνολογία δεν εξασφαλίζει αποδεκτά επίπεδα θορύβου, θα πρέπει να τοποθετούνται στους χώρους πρόκλησης του προσωρινά ηχοπετάσματα.
17. Τα φορτηγά οχήματα μεταφοράς αδρανών υλικών να φέρουν, ειδικό κάλυμμα σύμφωνα με τις υφιστάμενες διατάξεις.
18. Θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα για τη σήμανση των χώρων εργασίας και ο αποκλεισμός τους με κατάλληλα μέσα.
19. Κάθε είδους σκουπίδια, άχρηστα υλικά, παλιά ανταλλακτικά και μηχανήματα, λιπαντικά έλαια, κλπ. θα συλλέγονται και θα απομακρύνονται από το χώρο του έργου, η δε διάθεση τους να γίνεται σύμφωνα με τις ισχύουσες υγειονομικές διατάξεις. Απαγορεύεται η κάθε μορφής καύση υλικών (λάστιχα, λάδια κλπ.) στην περιοχή του έργου, καθώς και η αποθήκευση απορριμμάτων σε κοινόχρηστους χώρους.
20. Τα προς χρήση αλλά και τα χρησιμοποιημένα λιπαντικά έλαια θα φυλάσσονται σε κλειστά δοχεία σε στεγασμένο χώρο. Για οποιαδήποτε διάταξη, η οποία δύναται να παρουσιάσει διαρροή, θα προβλέπεται κατάλληλη στεγανή δεξαμενή που να συγκεντρώνει τις τυχόν διαρρέουσες ποσότητες.
21. Σε καμία περίπτωση δεν θα γίνει χρήση επικίνδυνων ουσιών (PCBs κλπ.).
22. Σχετικά με τον θόρυβο ο κύριος του έργου θα συμμορφωθεί προς όλες τις κείμενες διατάξεις της Κοινοτικής Νομοθεσίας, Θα ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα ηχομόνωσης, ώστε η στάθμη θορύβου που οφείλεται στην λειτουργία του σταθμού, να μην υπερβαίνει τα 65 dB(A) μετρούμενη στο όριο του γηπέδου, όπου βρίσκεται ο σταθμός ηλεκτροπαραγωγής, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 2, παράγραφος 5 του Π.Δ. 1180/81».

δ) Την αριθ. πρωτ. 33478/11-07-2023 θετική με όρους – προϋποθέσεις γνωμοδότηση της Διεύθυνσης Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας.

ε) Την αριθ. πρωτ. 245985/08-06-2023 θετική με όρους – προϋποθέσεις γνωμοδότηση της Εφορείας Αρχαιοτήτων Ιωαννίνων.

στ) Την αριθ. πρωτ. 240515/29-05-2023 θετική με όρους – προϋποθέσεις γνωμοδότηση της Υπηρεσίας Νεωτέρων Μνημείων & Τεχνικών Έργων Ηπείρου, Βορείου Ιονίου και Δυτικής

Μακεδονίας.

ζ) Την αριθ. Φ.901/650/279520/07-06-2023 θετική χωρίς όρους - προϋποθέσεις γνωμοδότηση του Τμήματος 4 (Προστ. Περιβάλλοντος) του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας.

η) Την αριθ. 103/31-05-2023 θετική απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Πωγωνίου (ΑΔΑ: 6ΑΟΕΩ1Ω-ΔΦΑ).

θ) Την τοποθέτηση του Προέδρου της Επιτροπής κ. Γοργόλη Βασίλειου ο οποίος αρχικά έδωσε το λόγο στον κ. Τσιάρα για να παρουσιάσει την υπηρεσιακή εισήγηση και στη συνέχεια εισηγήθηκε η Επιτροπή να γνωμοδοτήσει θετικά για την Μ.Π.Ε. του έργου σύμφωνα και με τους περιβαλλοντικούς όρους που προτείνει η υπηρεσία.

ι) Την τοποθέτηση των κ.κ. Κορωνάιου Θεόδωρου και Σπέγγου Αριστείδη, από την παράταξη «Κοινό των Ηπειρωτών», οι οποίοι συμφώνησαν με την ΘΕΤΙΚΗ εισήγηση της υπηρεσίας και τους προτεινόμενους περιβαλλοντικούς όρους.

ια) Την τοποθέτηση της κας Ζέκα-Πάσχου Κωνσταντίνας από την παράταξη «Λαϊκή Συσπείρωση», η οποία ψήφισε ΘΕΤΙΚΑ με επιφυλάξεις, γιατί δεν προκύπτει από τη μελέτη η αναγκαιότητα της οριοθέτησης. Δήλωσε ότι γνωρίζει την περιοχή που βρίσκεται το ρέμα, όμως, δεν έχει αντιληφθεί να παρατηρούνται εκεί πλημμυρικά φαινόμενα.

ιβ) Την τοποθέτηση του κ. Γαλατά Ζώη από την παράταξη «Αριστερή Παρέμβαση στην Ήπειρο», ο οποίος ψήφισε ΘΕΤΙΚΑ.

και ό,τι διατυπώθηκε κατά την διάρκεια της συζήτησης του θέματος, η γνωμοδότησή μας επί του φακέλου της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) έχει ως εξής:

**Αποφασίζει ΟΜΟΦΩΝΑ
(Απόφαση 9/130/18-07-2023)**

Γνωμοδοτεί θετικά για το περιεχόμενο της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου, όπως διαβιβάστηκε με το αριθ. πρωτ. 23624/12-05-2023 έγγραφο του Τμήματος Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Ηπείρου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ

A. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΘΕΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΧΩΡΙΣ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΟΡΩΝ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ

B. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΘΕΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ

Γ. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ

Δ. ΔΕ ΔΥΝΑΜΕΘΑ ΝΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΟΥΜΕ ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΘΕΙΣΑΣ Μ.Π.Ε. ΔΙΟΤΙ ΔΙΑΠΙΣΤΩΝΟΝΤΑΙ ΣΕ ΑΥΤΗ ΟΥΣΙΩΔΕΙΣ ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ ΣΕ Ο,ΤΙ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΜΑΣ, ΟΠΩΣ ΑΥΤΕΣ (ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ) ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ.

Ε. ΔΕ ΔΥΝΑΜΕΘΑ ΝΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΟΥΜΕ ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΘΕΙΣΑΣ Μ.Π.Ε. ΔΙΟΤΙ ΔΕΝ ΕΜΠΙΠΤΕΙ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΜΑΣ.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο /18-07-2023 / ΘΕΜΑ 4^ο

6. ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ:	
1) Εισηγητικό Σημείωμα της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Π.Η. - Τμήμα Περιβάλλοντος.	
2) Την αριθ. 103/31-05-2023 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Πωγωνίου (ΑΔΑ: 6ΑΟΕΩ1Ω-ΔΦΑ).	☒
3) Αντίγραφο του αποδεικτικού δημοσίευσης της Ανακοίνωσης - Πρόσκλησης της Προέδρου του Περιφερειακού Συμβουλίου.	
4) Αντίγραφο της σελίδας της Ημερήσιας Εφημερίδας στην οποία δημοσιεύθηκε.	

Το παρόν πρακτικό, αφού συντάχθηκε, αναγνώσθηκε και βεβαιώθηκε, υπογράφεται ως εξής:

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΟΡΓΟΛΗΣ

ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Ακριβές Απόσπασμα
από το Πρακτικό 9^ο/18-07-2023

Η Γραμματέας
(πρακτικογράφος)

Βαγιούλα Διαμάντη

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

1. Σίμου - Τάσιου Αναστασία
2. Ναυρόζογλου Παναγιώτα
3. Γαϊτανίδης Πρόδρομος
4. Δηλαβέρη Ρεγγίνα (αναπληρωματικό μέλος)
5. Σιαράβας Κωνσταντίνος (αναπληρωματικό μέλος)
6. Μητροκόστα Παναγιώτα (αναπληρωματικό μέλος)
7. Σπέγγος Αριστείδης
8. Κορωναίος Θεόδωρος
9. Ζέκα - Πάσχου Κωνσταντίνα
10. Ζώης Γαλατάς

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 5^ο

Δ10	ΕΝΤΥΠΟ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΘΡΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Α
------------	--

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Ταχ. Δ/ση: Διοικητήριο Περιφέρειας Ηπείρου
Πλ. Πύρρου 1, 45221 Ιωάννινα
Πληροφορίες: Β. Διαμάντη
Τηλ.: 2651087330
E-Mail: epitropi.anaptyxis@php.gov.gr

Ημερομηνία: 18-07-2023
Αρ. Πρωτοκόλλου (εξερχόμενου): 124685/2481
Ημερομηνία: 12 - 05 - 2023
Αρ. Πρωτ.(εισερχόμενου): 23732
Περιβαλλοντική ταυτότητα (ΠΕΤ) έργου ή δραστηριότητας: **2304937325**

Προς: Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου-Δυτικής Μακεδονίας
Δ/ση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Ηπείρου
5^οχλμ εθνικής οδού Ιωαννίνων - Κοζάνης
ΤΚ 45445 Ιωάννινα
Υπόψη κ. Λάμπρου Τρομπούκη

Κοιν: Δ/ση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Π.Η.
Τμήμα Περιβάλλοντος & Υδροοικονομίας ΠΕ Θεσπρωτίας
Π. Τσαλδάρη 18Α
ΤΚ 46100 Ηγουμενίτσα
Υπόψη κας Κασσιανής Ανυφαντάκη

1. ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ			
Γνωμοδότηση επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) του έργου: «Εκπόνηση Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση στο οδικό τμήμα "Ηγουμενίτσα - Σαγιάδα - Μαυρομάτι" του Κάθετου Άξονα 30 της Εγνατίας οδού - Κωδ. Αναφοράς 5719». Φορέας υλοποίησης του έργου είναι η εταιρεία: «ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.».			
2. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΟΥ ΕΙΣΗΓΗΘΗΚΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΜΠΕ) ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ			
Δ/ση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Π.Η. - Τμήμα Περιβάλλοντος & Υδροοικονομίας Π.Ε. Θεσπρωτίας			
3. ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΠΟΥ ΛΗΦΘΗΚΑΝ ΥΠΟΨΗ			
A/A	ΣΤΟΙΧΕΙΑ (ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ Η΄ ΦΟΡΕΑΣ)	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΦΟΡΕΑΣ ΣΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΕΣΤΑΛΗ Η ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ
1	Δημοτικό Συμβούλιο Δήμου Ηγουμενίτσας	03-07-2023	Περιφερειακό Συμβούλιο Ηπείρου
2	Δημοτικό Συμβούλιο Δήμου Φιλιατών	21-06-2023	Περιφερειακό Συμβούλιο Ηπείρου
4. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ			

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 5^ο

Κατόπιν σχετικού αιτήματος της περιβαλλοντικής Αρχής για το έργο - δραστηριότητα του σημείου 1 του παρόντος και λαμβάνοντας υπόψη:

- α)** Το με αριθ. πρωτ. 23732/12-05-2023 έγγραφο της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Α.ΔΗ.-Δ.Μ. με το οποίο διαβιβάστηκε η Μ.Π.Ε. του έργου του θέματος,
β) Την αριθ. πρωτ. 76701/1508/15-05-2023 Ανακοίνωση - Πρόσκληση της Προέδρου του Περιφερειακού Συμβουλίου κας Σταυρούλας Μπραϊμη - Μπότση
γ) Την από 30-06-2023 θετική χωρίς όρους - προϋποθέσεις εισήγηση του Τμήματος Περιβάλλοντος & Υδροοικονομίας Π.Ε. Θεσπρωτίας της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Περιφέρειας Ηπείρου στην οποία αναφέρονται τα εξής:

«1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ονομασία έργου : «Εκπόνηση Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση στο οδικό τμήμα "Ηγουμενίτσα - Σαγιάδα - Μαυρομάτι" του Κάθετου Άξονα 30 της Εγνατίας οδού - Κωδ. Αναφοράς 5719»

Θέση έργου: Η περιοχή μελέτης διέρχεται εξολοκλήρου εντός της Περιφερειακής Ενότητας Θεσπρωτίας, μέσα από τα όρια των Δήμων Ηγουμενίτσας και Φιλιατών και πιο συγκεκριμένα περνά εντός των ορίων Τ.Κ. Μαυρουδίου, Νέας Σελεύκειας, Καστρίου, Αγίου Βλασίου, Ραγίου, Σμέρτου, Ασπροκκλησίου και Σαγιάδας.

Κατάταξη του έργου: Η κατάταξη του έργου σύμφωνα με το Άρθρο 1 του Ν. 4014/2011 (ΦΕΚ209/Α/2011).

Σύμφωνα με τα παραπάνω, το έργο ανήκει στην κατηγορία ΑΙΙ με α/α 4 «Οδός μεταξύ νομών/οικισμών με $\Lambda < 4$ » της ομάδας 1 «Έργα χερσαίων και εναέριων μεταφορών», και γίνεται με τα κριτήρια που καθορίζει η ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/17185/1069 (ΦΕΚ 841/Β/24-2- 2022) όπως αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει και επομένως εξετάζεται στο σύνολό του ως έργο Υποκατηγορίας Α2.

Φορέας έργου: Φορέας υλοποίησης και αρμόδιος του έργου είναι η «ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.»

Περιβαλλοντικός μελετητής έργου: Η παρούσα Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων εκπονήθηκε από την εταιρία «ΧΩΡΟΤΕΧΝΙΚΗ Α.Ε.» Μελέτες - Εφαρμογές τεχνικών έργων, δ.τ. ΧΩΡΟΤΕΧΝΙΚΗ Α.Ε.

2. ΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ

2.1. Θέση και στοιχεία έργου

Το παρόν έργο αφορά τη βελτίωση της υφιστάμενης Εθνικής Οδού 19 «Ν.Σελεύκεια - Σαγιάδα - Συνοριακός Σταθμός Μαυρομάτι», προκειμένου να επιτευχθεί ταχύτητα μελέτης 80km/h και να παρακαμφθούν οι οικισμοί Ν.Σελεύκεια, Ασπροκλήσι, Σαγιάδα και Σκάλωμα. Έτσι, σε συνδυασμό με τη μελέτη Παράκαμψης Ηγουμενίτσας, θα ολοκληρωθεί η σύνδεση της Εγνατίας Οδού με τον Συνοριακό Σταθμό Μαυροματίου.

Η αρτηρία εντάσσεται στην κατηγορία ΑΙΙ των ΟΜΟΕ-Δ. Σύμφωνα με την προκαταρκτική μελέτη προτάθηκε η κατασκευή της οδού με τη διατομή β2+1 των ΟΜΟΕ-Δ. μέχρι τη Χ.Θ.15+000. Στη συνέχεια λόγω εφαρμογής των αλληπάλληλων σηράγγων η διατομή γ2. Η αρχή της οδού ορίστηκε σε σχέση με την υποβληθείσα και εγκριθείσα μελέτη της 1ης Συμφωνίας Πλαισίου «Παράκαμψη Ηγουμενίτσας», στο τέλος της παράκαμψης, στο ύψος του κυκλικού κόμβου DIELLAS και συνδέεται με τον υπό κατασκευή κυκλικό κόμβο DIELLAS. Μέχρι τη Χ.Θ.5+500 η χάραξη κινείται στα ανάντη της υφιστάμενης οδού αποφεύγοντας έτσι την περιοχή των Πηγών της Ανάκολης διερχόμενη από θαμνώδεις ακαλλιέργητες περιοχές. Στη Χ.Θ.5+500 διέρχεται πάνω από την υφιστάμενη οδό και συνεχίζει να κινείται παράλληλα στην αριστερή πλευρά της.

Η προτεινόμενη χάραξη στην περιοχή ποταμού Καλαμά εισέρχεται σε ένα μικρό

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 5^ο

τμήμα εντός της Περιφερειακής Ζώνης Β6 Δέλτα Καλαμά και εκτιμάται (σύμφωνα με τη μελέτη) από τον φορέα Διαχείρισης ότι δεν θα βλάψει την οικολογική συνοχή της προστατευόμενης περιοχής.

Το άνοιγμα της γέφυρας του ποταμού Καλαμά ορίστηκε στα 320μ περιλαμβάνοντας στο άνοιγμα αυτό και την υφιστάμενη οδό. Περί τη Χ.Θ.8+030 αναπτύσσεται Ισόπεδος Κόμβος που συνδέει τον οικισμό του Σμέρτου με την οδό.

Από τη Χ.Θ.11+000 μέχρι τη Χ.Θ.13+220 η οδός παρακάμπτει τον οικισμό του Ασπροκκλησίου διερχόμενη από τις πεδινές εκτάσεις νοτίως του οικισμού. Στη Χ.Θ.13+700 αναπτύσσεται ο μελετώμενος ισόπεδος κυκλικός κόμβος που συνδέει τους οικισμούς της Σαγιάδας, της Παλαιάς Σαγιάδας και του Σκαλώματος με την οδό.

Από τη Χ.Θ. 11+200 έως τη Χ.Θ. 12+400 και από 17+000 και έως το τέλος η χάραξη διέρχεται βορειότερα από την εγκεκριμένη Προωθημένη αναγνωριστική Μελέτη καθώς περνούσε στη Χ.Θ.16+900 από περιοχή κατολίσθησης. Έτσι, για λόγους μείωσης των χωματισμών καθώς και για λόγους καλύτερης ευστάθειας στην περιοχή της σήραγγας η χάραξη μετατοπίστηκε βορειότερα.

Στη Χ.Θ. 19+200 η χάραξη συνδέεται με το τελωνείο Μαυροματίου όπου προβλέπεται η μετάθεση του υφιστάμενου ισόπεδου κυκλικού κόμβου νοτιότερα. Ο κυκλικός κόμβος του τελωνείου αποτελεί αντικείμενο της παρούσας σύμβασης και μελετήθηκε ως κυκλικός κόμβος μίας λωρίδας εξωτερικής διαμέτρου 52μ., πλάτος κυκλικού δακτυλίου 9,5μ. με 1,0 εξωτερική λωρίδα καθοδήγησης και 0,50 μ. εσωτερική λωρίδα καθοδήγησης.

2.2. Παράπλευρο δίκτυο

Για την αποκατάσταση της τοπικής κυκλοφορίας και για την εξυπηρέτηση των παρόδιων θα απαιτηθεί η κατασκευή παράπλευρων οδών. Η μελέτη του παράπλευρου δικτύου δεν περιλαμβάνεται στην παρούσα σύμβαση. Παρόλα αυτά κατόπιν συνεννόησης με την Υπηρεσία, ελέγχθηκαν οι προσβάσεις οι οποίες αποκόπτονται με τη νέα χάραξη της αρτηρίας, και μελετήθηκε ο προκαταρκτικός σχεδιασμός των παράπλευρων και κάθετων οδών ώστε, να μην απαιτηθούν τροποποιήσεις στην αρτηρία τόσο οριζοντιογραφικά όσο και υψομετρικά κατά τη φάση της οριστικής μελέτης.

Το προτεινόμενο δίκτυο παράπλευρων οδών λόγω του έντονου ανάγλυφου δεν είναι εκτεταμένο και περιορίζεται στις περιοχές των κόμβων και όπου η νέα χάραξη αποκόπτει υφιστάμενες τοπικές οδούς και προσβάσεις.

2.3. Αποστάσεις έργου από περιοχές του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος

Το υπό μελέτη οδικό τμήμα περνά από τους Δήμους Ηγουμενίτσας με πληθυσμό 25.780 κατοίκους (απογραφή 2011) και Φιλιατών με πληθυσμό 7.750 κατοίκους (απογραφή 2011). Πιο συγκεκριμένα το έργο περνά από τις Τ.Κ. Μαυρουδίου, Νέας Σελεύκειας, Καστρίου, Αγίου Βλασίου, Ραγίου, Σμέρτου, Ασπροκκλησίου και Σαγιάδας.

Ο οδικός άξονας περνά σε σημαντική απόσταση από τα όρια των οικισμών Σμέρτος (ελάχιστη απόσταση 280m), Ασπροκκλησί (80m) και Σαγιάδα (220m), και στο όριο οικισμού Ράγιο.

Το τμήμα της υπό μελέτη οδού από την Χ.Θ. 6+400 έως την Χ.Θ. 7+600 διέρχεται από ενταγμένη στο δίκτυο προστασίας NATURA 2000. Οι βιότοποι που συναντά η χάραξη της οδού που μελετάται είναι η περιοχή «Εκβολές (Δέλτα) Καλαμά» με κωδικό αριθμό GR2120001 και έκταση 8.615,81ha και η περιοχή «Υγρότοπος Εκβολών Καλαμά και Νήσος Ψαρούδι» με κωδικό αριθμό GR2120005 και έκταση 8.627,16 ha.

Σύμφωνα με τα απαιτούμενα στο Άρθρο 10, παράγραφο 1 του Νόμου 4014/2011 (Φ.Ε.Κ.209Α 21/09/2011), η ένταξη του έργου εντός περιοχής του Δικτύου Natura απαιτεί την εκπόνηση Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (ΕΟΑ) και κατάθεσή της στην αρμόδια υπηρεσία. Η Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση περιλαμβάνεται ως αναπόσπαστο τμήμα της παρούσας Μ.Π.Ε.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 5^ο

Η χάραξη του μελετώμενου οδικού έργου διέρχεται εντός δασικών εκτάσεων που διέπονται από τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, σύμφωνα με τον κυρωμένο δασικό χάρτη (Κτηματολογιο Α.Ε.).

Η προτεινόμενη χάραξη δεν θίγει κανένα κηρυγμένο αρχαιολογικό χώρο. Δεν θίγονται κάποιου είδους εγκαταστάσεις κοινωνικής υποδομής ή κοινής ωφέλειας.

Χάρτης Ευρύτερης Περιοχής

Χάρτης Δασικών Εκτάσεων

3. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΡΓΟΥ

3.1. Βασικά χαρακτηριστικά έργου

Η αρτηρία εντάσσεται στην κατηγορία ΑΙΙ των ΟΜΟΕ-Δ. Σύμφωνα με την προκαταρκτική μελέτη προτάθηκε η κατασκευή της οδού με τη διατομή β2+1 των ΟΜΟΕ-Δ. μέχρι τη Χ.Θ.15+000. Στη συνέχεια λόγω εφαρμογής των αλληπάλληλων σηράγγων η διατομή γ2. Κατόπιν αποφάσεων συσκέψεων με την επιβλέπουσα Υπηρεσία ορίστηκε η διατομή της οδού σε διαχωρισμένου καταστρώματος β(2+1)ν* σε όλο το μήκος της, με αμφίπλευρο μεταλλικό στηθαίο, ως διαχωριστικό των δύο ρευμάτων κυκλοφορίας. Η επιλεγείσα τυπική διατομή περιλαμβάνει:

- 1 λωρίδα πλάτους 3,50μ ανά κατεύθυνση
- Πρόσθετη λωρίδα 3,50μ, σε θέσεις ανωφέρειας
- Λωρίδες καθοδήγησης 0,25μ εκατέρωθεν
- Κεντρική νησίδα πλάτους 2,00μ μαζί με τις εσωτερικές λωρίδες καθοδήγησης, με αμφίπλευρο μεταλλικό στηθαίο.

Το συνολικό πλάτος της οδού θα είναι 13,0μ.

Η επιλογή αυτή έγινε λόγω του μεγάλου αριθμού φορτηγών που κινούνται με χαμηλές ταχύτητες, και της αδυναμίας εξασφάλισης επαρκούς μήκους ορατότητας για προσπεράσεις

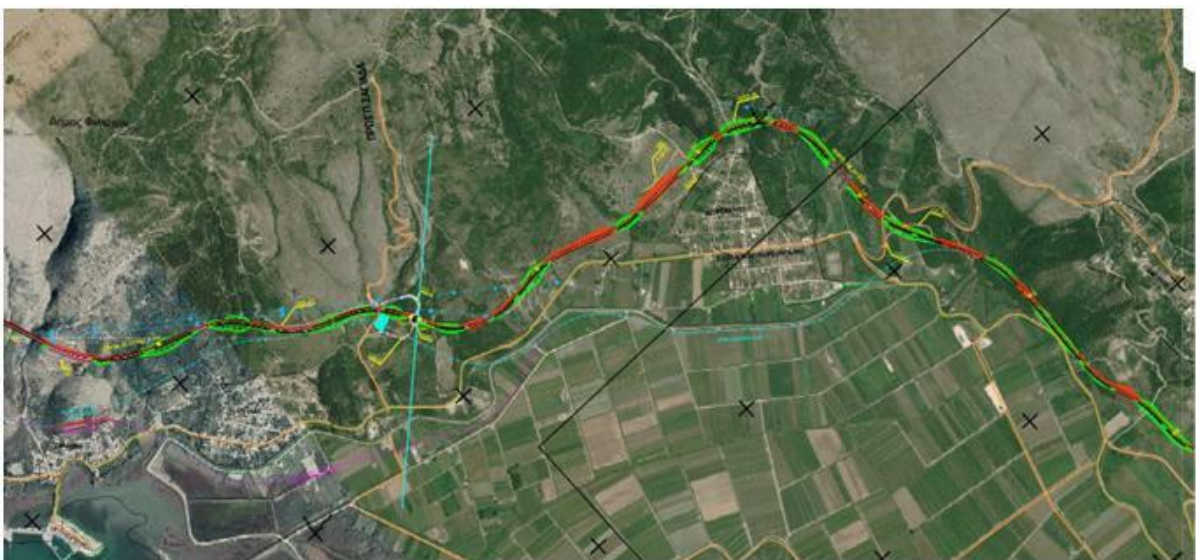
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 5^ο

λόγω των συνεχών αλλεπάλληλων καμπυλών. Ενώ η επιλογή του μεταλλικού στηθαίου αντί του new jersey, όπως ορίζεται στην εγκύκλιο 41, έγινε για λόγους αποχέτευσης του καταστρώματος. Έχει ληφθεί πρόνοια η εναλλαγή των λωρίδων προσπέρασης στη δεξιά ή στην αριστερή πλευρά της οδού, να γίνεται στις περιοχές των Ισόπεδων Κόμβων, που απέχουν μεταξύ τους περί τα 2,0χλμ.

Στο υπόγειο τμήμα της χάραξης, η οδός διαμορφώνεται με μία λωρίδα ανά κατεύθυνση χωρίς διάταξη διαχωρισμού των δύο ρευμάτων κυκλοφορίας και εφαρμόζεται η τυπική διατομή 10.5T που αντιστοιχεί σε υπόγειο έργο για τη διατομή β2+1, για την κατασκευή μίας σήραγγας δύο κατευθύνσεων σύμφωνα με τις τυπικές διατάξεις των ΟΜΟΕ-ΣΗΡΑΓΓΩΝ.

Χάρτης Περιοχής μελέτης (Τμ.1)

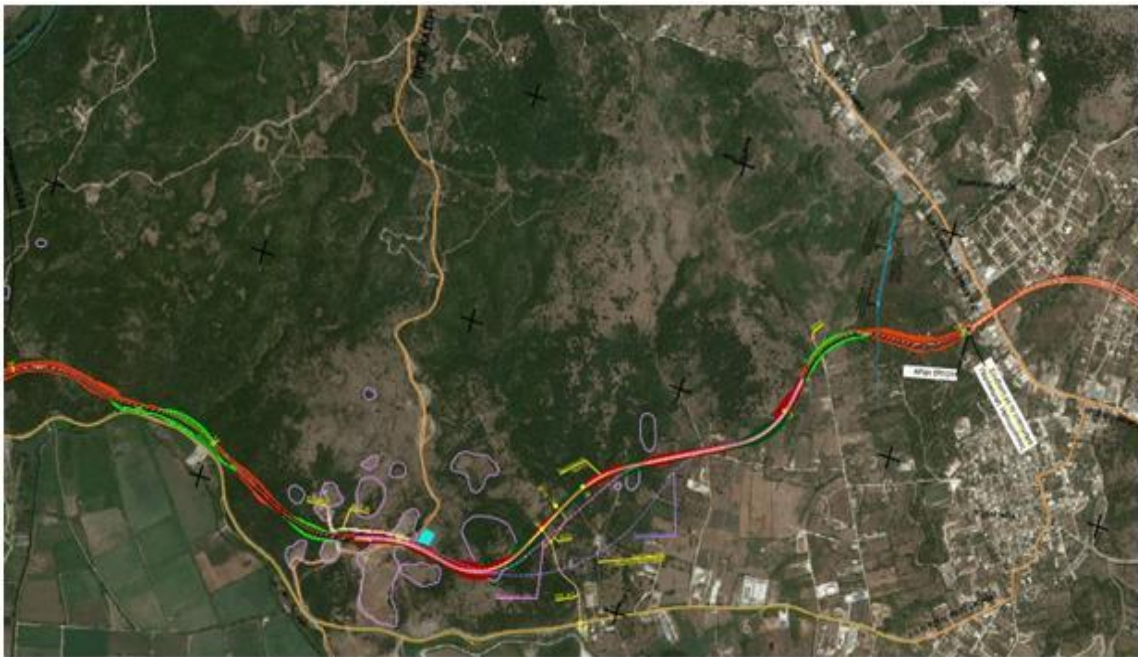

Χάρτης Περιοχής μελέτης (Τμ.2)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 5^ο

Χάρτης Περιοχής μελέτης (Τμ.3)

Χάρτης Περιοχής μελέτης (Τμ.4)

3.2. Ισόπεδοι κόμβοι

Στην παρούσα σύμβαση μελετώνται δυο ισόπεδοι κυκλικό κόμβοι. 1. Ο κόμβος Σαγιάδας και 2. Ο κόμβος Τελωνείου, ενώ προβλέπονται οι θέσεις για ακόμη τρεις ισόπεδους κόμβους με αριστερή στροφή. Ο υπολογισμός των στοιχείων των Round - about έγινε σύμφωνα με τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες σύγχρονων Round - about, με βασική αρχή την προτεραιότητα των κινούμενων επί της κυκλικής λωρίδας. Η εισερχόμενη κυκλοφορία είναι υπόχρεη παραχώρησης προτεραιότητας. Οι κυκλικοί κόμβοι μελετώνται ως υπεραστικοί 1 λωρίδας και οι λαμβανόμενες διαμέτροι σχεδιασμού λαμβάνονται 40- 50μ.

3.3. Βασικά στοιχεία φάσεων κατασκευής και λειτουργίας έργου

Δεδομένου ότι το μελετώμενο έργο αποτελεί νέα οδική σύνδεση δεν αναμένεται να υπάρξει διακοπή της κυκλοφορίας στο υφιστάμενο οδικό δίκτυο κατά την κατασκευή του.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 5^ο

Εμπλοκή των κατασκευαστικών εργασιών με την κυκλοφορία στο αγροτικό οδικό δίκτυο αναμένεται θα αντιμετωπιστεί με την κατά προτεραιότητα κατασκευή των άνω και κάτω διαβάσεων αποκατάστασής του.

Ο προγραμματισμός και το χρονοδιάγραμμα εργασιών για την υλοποίηση του έργου θα καταρτιστούν σε μεταγενέστερο μελετητικό στάδιο.

Για την εγκατάσταση εργοταξίων θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν ελεύθερες παρόδιες εκτάσεις, κατά προτίμηση σε θέσεις όπου ήδη έχουν υπάρξει ανθρωπογενείς παρεμβάσεις και λαμβάνοντας βεβαίως υπόψη τυχόν περιβαλλοντικές δεσμεύσεις που ισχύουν στην περιοχή.

3.4. Ποσότητες πρώτων υλών, νερού, ενέργειας και αποβλήτων

Οι απαιτούμενες ποσότητες υλικών και οι χωματισμοί του έργου φαίνονται στον πίνακα που ακολουθεί:

Ποσότητες υλικών και χωματισμοί

ΕΚΣΚΑΦΕΣ	ΕΠΙΧΩΣΕΙΣ	ΔΑΝΕΙΑ	ΦΥΤΙΚΕΣ ΓΑΙΕΣ	ΑΠΟΘΕΣΕΙΣ
M3	M3	M3	M3	M3
1.550.000	1.920.000	911.000	92,859.41	543.000

ΘΡΑΥΣΤΑ	ΑΣΦΑΛΤΙΚΑ	ΣΚΥΡΟΔΕΜΑΤΑ
M3	M3	M3
130.500	68.000	8.400

Στην εκτίμηση των παραπάνω μεγεθών έχει ληφθεί υπόψη ότι 65% των εκσκαφών μπορούν να χρησιμοποιηθούν για επιχώσεις σύμφωνα με την γεωλογική μελέτη, και ότι οι φυτικές γαίες θα χρησιμοποιηθούν επιτόπου για αποκατάσταση εδαφών (εργοτάξια, προσωρινοί χώροι κατάληψης, φυτεύσεις επιχωμάτων).

Οι απαιτήσεις για νερό περιορίζονται στις ανάγκες κατανάλωσης νερού των εργαζομένων και την κατά περίπτωση (π.χ. ξηρά περίοδο κοντά σε οικισμούς) διαβροχή χωματινών επιφανειών για την αποφυγή διασποράς σκόνης. Οι απαιτήσεις ενέργειας περιορίζονται στην χρήση καυσίμου για την κίνηση των χωματουργικών μηχανημάτων.

Δεν θα υπάρξουν υγρά απόβλητα κατά την κατασκευή του έργου. Οι ποσότητες μη ανακυκλώσιμων άχρηστων υλικών (π.χ. μπάζα) θα είναι ελάχιστες αφού δεν προβλέπεται η καθαίρεση τεχνικών έργων

Ενδέχεται να συμβεί παράσυρση φερτών υλών από μη σταθεροποιημένες επιφάνειες επιχωμάτων και ορυγμάτων μέσω των όμβριων απορροών, απόρριψη μπαζών και υλικών στα ρέματα, διαρροή τοξικών, πετρελαιοειδών από τα μηχανήματα του έργου προς τους χειμάρρους. Αυτά τα φαινόμενα μπορούν να αποφευχθούν λαμβάνοντας τα συνήθη εργοταξιακά μέτρα. Κατάλοιπα πετρελαιοειδών από τα μηχανήματα κατασκευής θα πρέπει να διατεθούν σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Υγρά απόβλητα κατά τη λειτουργία του έργου δεν θα υπάρξουν πέρα από τις όμβριες απορροές των ασφάλτινων επιφανειών που θα παρασύρουν ρύπους προς τους αποδέκτες.

4. ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

4.1. Εξειδικευμένες μελέτες

Επισυνάπτεται και συνοδεύει την παρούσα Μ.Π.Ε. Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης με δεδομένο ότι η υπό μελέτη οδός διασχίζει την περιοχή NATURA «Εκβολές (Δέλτα) Καλαμά» με κωδικό αριθμό GR2120001 και η περιοχή «Υγρότοπος Εκβολών Καλαμά και Νήσος Ψαρούδι» με κωδικό αριθμό GR2120005.

Επιπρόσθετα θα απαιτηθεί η εκπόνηση των παρακάτω μελετών:

1. ΤΕΠΕΜ Αποκατάστασης Τοπίου
2. ΤΕΠΕΜ για κατάλληλο Σχέδιο Αντιμετώπισης Διάβρωσης Ιζημάτων και ενδεχόμενης Ρύπανσης των εδαφών και των νερών κατά την κατασκευή (ΣΑΔΙΡ).

3. ΤΕΠΕΜ για τον προσδιορισμό των θέσεων των εργοταξίων και των χώρων

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 5^ο

προσωρινής και μόνιμης απόθεσης υλικών.

4. Μελέτη διευθέτησης και οριοθέτησης π. Καλαμά σύμφωνα με τις προδιαγραφές του Ν.4258/2014 (ΦΕΚ 94 Α'/14.4.2014) και της Υ.Α. 140055 (ΦΕΚ 428Β/15.2.17).

5. Μελέτη διευθέτησης και οριοθέτησης Ξηροποτάμου σύμφωνα με τις προδιαγραφές του Ν.4258/2014 (ΦΕΚ 94 Α'/14.4.2014) και της Υ.Α. 140055 (ΦΕΚ 428Β/15.2.17).

4.2. Γνωμοδοτούσες Υπηρεσίες / διαβούλευση από το κοινό

Από τις υπηρεσίες που προβλέπεται να γνωμοδοτήσουν, μέχρι σήμερα, 28.6.2023 έχουν γνωμοδοτήσει (ΘΕΤΙΚΑ) οι α. Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Ηπείρου, Βορείου Ιονίου & Δυτικής Μακεδονίας - ΥΠΠΟΑ και β. ΓΕΕΘΑ -Διεύθυνση Γ2-Υπουργείο Εθνικής Άμυνας.

Υπηρεσία	Αξιολόγηση	Γνωμοδότηση
Διεύθυνση Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών Ηπείρου, Δυτικής Μακεδονίας - Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας	Αναμονή γνωμοδότησης	
Εφορεία Αρχαιοτήτων Θεσπρωτίας	Αναμονή γνωμοδότησης	
Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Ηπείρου, Βορείου Ιονίου & Δυτικής Μακεδονίας - ΥΠΠΟΑ	Γνωμοδοτούμε θετικά με όρους - προϋποθέσεις	2023_AR234839_Δ9 ΜΠΕ ΟΔΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ ΣΑΓΙΑΔΑ ΜΑΥΡΟΜΑΤΙ ΠΕΤ 2304937325.pdf
ΓΕΕΘΑ -Διεύθυνση Γ2- Υπουργείο Εθνικής Άμυνας	Γνωμοδοτούμε θετικά	639.pdf
Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος & Βιοποικιλότητας - Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας	Αναμονή γνωμοδότησης	
Περιφερειακό Συμβούλιο Ηπείρου	Αναμονή γνωμοδότησης	
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΑΣΩΝ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ - ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΗΠΕΙΡΟΥ-ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	Αναμονή γνωμοδότησης	
Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ)	Αναμονή γνωμοδότησης	

Στο πλαίσιο της Δημόσιας Διαβούλευσης (η οποία λήγει στις 30.6.2023) δεν έχει προστεθεί κάποιο σχόλιο από το κοινό.

Ύστερα από όλα τα παραπάνω, η υπηρεσίας μας εισηγείται όπως γνωμοδοτήσετε ΘΕΤΙΚΑ επί της «Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης στο οδικό τμήμα "Ηγουμενίτσα - Σαγιάδα - Μαυρομάτι" του Κάθετου Άξονα 30 της Εγνατίας οδού - Κωδ. Αναφοράς 5719».

δ) Την αριθ. πρωτ. 234839/16-05-2023 θετική με όρους - προϋποθέσεις γνωμοδότηση της Υπηρεσίας Νεωτέρων Μνημείων & Τεχνικών Έργων Ηπείρου, Βορείου Ιονίου και Δυτικής Μακεδονίας.

ε) Την αριθ. Φ.901/639/279507/07-06-2023 θετική χωρίς όρους - προϋποθέσεις γνωμοδότηση του Τμήματος 4 (Προστ. Περιβάλλοντος) του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας.

στ) Την αριθ. 178/03-07-2023 θετική Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Ηγουμενίτσας (Πρακτικό 16/2023).

ζ) Την αριθ. 118/21-06-2023 θετική Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Φιλιατών (ΑΔΑ:6ΗΟ2ΩΗΦ-Δ94).

η) Την τοποθέτηση του Προέδρου της Επιτροπής κ. Γοργόλη Βασίλειου ο οποίος αφού έδωσε το λόγο στον κ. Τσιάρα για την παρουσίαση της υπηρεσιακής εισήγησης, στη συνέχεια, εισηγήθηκε η Επιτροπή να γνωμοδοτήσει θετικά χωρίς κάποιο πρόσθετο όρο, σύμφωνα με την θετική εισήγηση της υπηρεσίας.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 5^ο

θ) Την τοποθέτηση των κ.κ. Σπέγγου Αριστείδη και Κορωναίου Θεόδωρου από την παράταξη «Κοινό των Ηπειρωτών», οι οποίοι, λαμβάνοντας υπόψη και τη θετική απόφαση των Δημοτικών Συμβουλίων Ηγουμενίτσας και Φιλιατών, συμφώνησαν με την ΘΕΤΙΚΗ εισήγηση της υπηρεσίας. Ο κ. Σπέγγος τόνισε ότι επειδή πρόκειται για μια πολύ σημαντική περιοχή από οικολογική σκοπιά, θα πρέπει να τηρηθούν αυστηρά τα μέτρα που αναφέρονται στην Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση για την προστασία της ορνιθοπανίδας της περιοχής.

ι) Την τοποθέτηση της κας Ζέκα - Πάσχου Κωνσταντίνας από την παράταξη «Λαϊκή Συσπείρωση», η οποία συμφώνησε με την ΘΕΤΙΚΗ εισήγηση της υπηρεσίας.

ια) Την τοποθέτηση του κ. Γαλατά Ζώη από την παράταξη «Αριστερή Παρέμβαση στην Ήπειρο», ο οποίος ψήφισε ΑΡΝΗΤΙΚΑ για τους εξής λόγους: 1. Η προμελέτη δεν συζητήθηκε στο Δημοτικό Συμβούλιο Ηγουμενίτσας, 2. Η χάραξη της οδού θα μπορούσε να αποφύγει τις ευαίσθητες περιοχές Natura, 3. Δεν επαρκεί η σύνδεση με τους Φιλιάτες και 4. Τα τεχνικά χαρακτηριστικά της οδού δεν συνάδουν με αυτά που θα έπρεπε να έχει μια διακρατική οδός.

και ό,τι διατυπώθηκε κατά την διάρκεια της συζήτησης του θέματος, η γνωμοδότησή μας επί του φακέλου της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) έχει ως εξής:

**Αποφασίζει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
(Απόφαση 9/131/18-07-2023)**

Γνωμοδοτεί θετικά για το περιεχόμενο της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου, όπως διαβιβάστηκε με το αριθ. πρωτ. 23732/12-05-2023 έγγραφο του Τμήματος Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Ηπείρου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας.

- ΚΑΤΑΨΗΦΙΣΕ ο κ. Γαλατάς Ζώης από την παράταξη «Αριστερή Παρέμβαση στην Ήπειρο»

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ

Α.ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΘΕΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΧΩΡΙΣ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΟΡΩΝ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ	☒
Β. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΘΕΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ-ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ	☐
Γ. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ	☐
Δ. ΔΕ ΔΥΝΑΜΕΘΑ ΝΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΟΥΜΕ ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΘΕΙΣΑΣ Μ.Π.Ε. ΔΙΟΤΙ ΔΙΑΠΙΣΤΩΝΟΝΤΑΙ ΣΕ ΑΥΤΗ ΟΥΣΙΩΔΕΙΣ ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ ΣΕ Ο,ΤΙ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΜΑΣ, ΟΠΩΣ ΑΥΤΕΣ (ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ) ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ.	☐
Ε. ΔΕ ΔΥΝΑΜΕΘΑ ΝΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΟΥΜΕ ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΘΕΙΣΑΣ Μ.Π.Ε. ΔΙΟΤΙ ΔΕΝ ΕΜΠΙΠΤΕΙ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΜΑΣ.	☐

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 5^ο

6. ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ:	
1) Εισηγητικό Σημείωμα της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Π.Η. - Τμήμα Περιβάλλοντος.	
2) Αριθ. 178/03-07-2023 Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Ηγουμενίτσας (Πρακτικό 16/2023).	☒
3) Αριθ. 118/21-06-2023 Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Φιλιατών (ΑΔΑ:6Η02ΩΗΦ-Δ94).	
4) Αντίγραφο του αποδεικτικού δημοσίευσης της Ανακοίνωσης - Πρόσκλησης της Προέδρου του Περιφερειακού Συμβουλίου.	
5) Αντίγραφο της σελίδας της Ημερήσιας Εφημερίδας στην οποία δημοσιεύθηκε.	

Το παρόν πρακτικό, αφού συντάχθηκε, αναγνώσθηκε και βεβαιώθηκε, υπογράφεται ως εξής:

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΟΡΓΟΛΗΣ

ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Ακριβές Απόσπασμα
από το Πρακτικό 9^ο/18-07-2023

Η Γραμματέας
(πρακτικογράφος)

Βαγιούλα Διαμάντη

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

1. Σίμου - Τάσιου Αναστασία
2. Ναυρόζογλου Παναγιώτα
3. Γαϊτανίδης Πρόδρομος
4. Δηλαβέρη Ρεγγίνα (αναπληρωματικό μέλος)
5. Σιαράβας Κωνσταντίνος (αναπληρωματικό μέλος)
6. Μητροκώστα Παναγιώτα (αναπληρωματικό μέλος)
7. Σπέγγος Αριστείδης
8. Κορωναίος Θεόδωρος
9. Ζέκα - Πάσχου Κωνσταντίνα
10. Ζώης Γαλατάς

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 6^ο

Δ10	ΕΝΤΥΠΟ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Α		
<p>ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Ταχ. Δ/ση: Διοικητήριο Περιφέρειας Ηπείρου Πλ. Πύρρου 1, 45221 Ιωάννινα Πληροφορίες: Β. Διαμάντη Τηλ.: 2651087330 Email: epitropi.anaptyxis@php.gov.gr</p>	<p>Ημερομηνία: 18-07-2023 Αρ. Πρωτοκόλλου (εξερχόμενου): 124689/2482 Ημερομηνία: ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/50716/3407 Αρ. Πρωτ.(εισερχόμενου): 08-05-2023 Περιβαλλοντική ταυτότητα (ΠΕΤ) έργου ή δραστηριότητας: 2205765817 (Α1)</p>		
<p>Προς: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης Τμήμα Γ' Λ. Αλεξάνδρας 11 ΤΚ 114 73 Αθήνα Υπόψη κ. Αναστάσιου Πουρνάρα</p> <p>Κοιν: Δ/ση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Π.Η. Τμήμα Περιβάλλοντος & Υδροοικονομίας ΠΕ Θεσπρωτίας Π. Τσαλδάρη 18Α ΤΚ 46100 Ηγουμενίτσα Υπόψη κας Κασσιανής Ανυφαντάκη</p>			
1. ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ			
<p>Γνωμοδότηση επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) του έργου: «Εκπόνηση Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων στο οδικό τμήμα Παράκαμψης Ηγουμενίτσας – Κωδ. Αναφοράς 5791». Φορέας υλοποίησης του έργου είναι η εταιρεία: «ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.».</p>			
2. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΟΥ ΕΙΣΗΓΗΘΗΚΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΜΠΕ) ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ			
<p>Δ/ση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Π.Η. - Τμήμα Περιβάλλοντος & Υδροοικονομίας Π.Ε. Θεσπρωτίας.</p>			
3. ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΠΟΥ ΛΗΦΘΗΚΑΝ ΥΠΟΨΗ			
Α/Α	ΣΤΟΙΧΕΙΑ (ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ Η΄ ΦΟΡΕΑΣ)	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΦΟΡΕΑΣ ΣΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΕΣΤΑΛΗ Η ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ
1	Δημοτικό Συμβούλιο Δήμου Ηγουμενίτσας	28-06-2023	Περιφερειακό Συμβούλιο Ηπείρου
4. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ			
<p>Κατόπιν σχετικού αιτήματος της περιβαλλοντικής Αρχής για το έργο – δραστηριότητα του σημείου 1 του παρόντος και λαμβάνοντας υπόψη:</p> <p>α) Το με αριθ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/50716/3407/08-05-2023 έγγραφο του Τμήματος Γ΄ της Δ/σης</p>			

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 6^ο

Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του Υπουργείου Περιβάλλοντος, με το οποίο διαβιβάστηκε η Μ.Π.Ε. του έργου του θέματος,

β) Την αριθ. πρωτ. 74049/1472/10-05-2023 Ανακοίνωση – Πρόσκληση της Προέδρου του Περιφερειακού Συμβουλίου κας Σταυρούλας Μπραϊμή – Μπότση

γ) Την από 10-07-2023 θετική χωρίς όρους – προϋποθέσεις εισήγηση του Τμήματος Περιβάλλοντος & Υδροοικονομίας Π.Ε. Θεσπρωτίας της Δ/νσης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Περιφέρειας Ηπείρου στην οποία αναφέρονται τα εξής:

«1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ονομασία έργου : «Εκπόνηση Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων στο οδικό τμήμα Παράκαμψης Ηγουμενίτσας – Κωδ. Αναφοράς 5791».

Θέση έργου: Το μελετώμενο έργο έχει αφετηρία τον Ανισόπεδο Κόμβο Ηγουμενίτσας-Λαδοχωρίου της Εγνατίας Οδού και το πέρας της τοποθετείται επί της Ε.Ο. Ιωαννίνων-Ηγουμενίτσας. Η χάραξη του οδικού έργου έχει γενική κατεύθυνση από Νότο προς Βορά και χωροθετείται στα ανατολικά της πόλης της Ηγουμενίτσας, την οποία παρακάμπτει.

Κατάταξη του έργου:

Σύμφωνα με την Προμελέτη οδοποιίας του εξεταζόμενου έργου η υπό μελέτη οδός ανήκει στην κατηγορία ΒΙΙ αστική οδός ταχείας κυκλοφορίας (κατά ΟΜΟΕ ΛΚΟΔ) με 2 λωρίδες (Λ) κυκλοφορίας ανά κατεύθυνση (4Λ).

Συνεπώς, βάσει του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου το υπό μελέτη έργο ανήκει στην 1 η Ομάδα, υποκατηγορία Α1 “Έργα χερσαίων και εναέριων μεταφορών” και ειδικότερα αφορά στην κατηγορία κατά ΟΜΟΕ ΛΚΟΔ “ ΒΙΙ Αστική οδός ταχείας κυκλοφορίας με Λ≥4”.

Φορέας έργου: Φορέας υλοποίησης και αρμόδιος του έργου είναι η «ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.»

Περιβαλλοντικός μελετητής έργου: Η παρούσα Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων εκπονήθηκε από την εταιρία “ADENS Α.Ε.”

2. ΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ

2.1. Θέση και στοιχεία έργου

Το εξεταζόμενο οδικό έργο αφορά στην κατασκευή και λειτουργία του νέου οδικού έργου της Παράκαμψης Ηγουμενίτσας συνολικού μήκους περί τα 4,77km και αφορά σε τμήμα του Κάθετου Άξονα 30 της Εγνατίας Οδού “Ηγουμενίτσα – Σαγιάδα – Μαυρομάτι / Παράκαμψη Ηγουμενίτσας”.

Το μελετώμενο έργο έχει αφετηρία τον Ανισόπεδο Κόμβο Ηγουμενίτσας-Λαδοχωρίου της Εγνατίας Οδού και το πέρας της τοποθετείται επί της Ε.Ο. Ιωαννίνων-Ηγουμενίτσας. Η χάραξη του οδικού έργου έχει γενική κατεύθυνση από Νότο προς Βορά και χωροθετείται στα ανατολικά της πόλης της Ηγουμενίτσας, την οποία παρακάμπτει.

Διοικητικά το υπό μελέτη οδικό έργο διέρχεται εξ’ ολοκλήρου εντός της Περιφερειακής Ενότητας Θεσπρωτίας της Περιφέρειας Ηπείρου (Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας) εντός των ορίων του Δήμου Ηγουμενίτσας, και πιο συγκεκριμένα εντός των ορίων της Δημοτικής Ενότητας (ΔΕ) Ηγουμενίτσας (Δημοτική Κοινότητα Ηγουμενίτσας και Τοπικές Κοινότητές; Λαδοχωρίου, Γραϊκοχωρίου, Μαυρουδίου και Νέας Σελευκείας).

2.2. Βασικά στοιχεία έργου

Η προτεινόμενη χάραξη του οδικού έργου έχει γενική κατεύθυνση από Νότο προς Βορά και χωροθετείται στα ανατολικά της πόλης της Ηγουμενίτσας, την οποία παρακάμπτει και αποτελείται από 3 τμήματα:

Τμήμα 1 Από Χ.Θ.0+000 έως Χ.Θ.1+000 αφορά στο κατασκευασμένο τμήμα.

Τμήμα 2 Αρχίζει η κατασκευή του νέου τμήματος με την μετατροπή του υφιστάμενου ισόπεδου κόμβου από τρισκελή σε τετρασκελή κυκλικό κόμβο.

Τμήμα 3 Δεξιός και αριστερός κλάδος Αρτηρίας. Σε συνέχεια του 2ου τμήματος χωροθετείται νέος ισόπεδος τρισκελής κυκλικός κόμβος και στη συνέχεια και 200μ περίπου

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 6^ο

μετά τον ΙΚ ξεκινούν το υπόγεια τμήματα της χάραξης με εναλλαγή τριών τμημάτων σηράγγων. Στο τελευταίο τμήμα της χάραξης μήκους 800μ. μετά την έξοδο από τα υπόγεια έργα, οι κλάδοι της οδού κατέρχονται και διέρχονται με τεχνικό ΑΔ στην υφιστάμενη ΕΟ Ηγουμενίτσας - Ιωαννίνων. Μετά το τέλος των διαμορφώσεων για τη δημιουργία της ΑΔ χωροθετείται ο νέος ΙΚ3, όπου αφενός, οριοθετείται η σύνδεση των δύο υποτμημάτων του Κάθετου Άξονα «Ηγουμενίτσα - Σαγιάδα - Μαυρομάτι / Παράκαμη Ηγουμενίτσας» και αφετέρου, μέσω του κλάδου του κόμβου, συνδέεται η πόλη της Ηγουμενίτσας με τους νέους οδικούς άξονες.

Η υπό μελέτη οδός ανήκει στην κατηγορία ΒΙΙ αστική οδός ταχείας κυκλοφορίας από αρχή έως τον ΙΚ 3. Η ταχύτητα μελέτης Νε ενώ είχε ληφθεί 80km/h για το σύνολο του άξονα, πλέον προτείνεται:

- 70km/h. Από αρχή έργου - 2ος ισόπεδος κόμβος : Αφορά τα τμήματα 1 και 2
- 80km/h/ Από 2ο ισόπεδο κόμβο - πέρας έργου : Αφορά το κυρίως υπόγειο έργο:

Δεξιός και αριστερός κλάδος της Αρτηρίας το οποίο αναφέρεται ως τμήμα 3.

Εικόνα 1. Χάρτης Προσανατολισμού

Αναφορικά με τις διατομές του μελετώμενου οδικού έργου σημειώνονται τα ακόλουθα:

Τμήμα 1 Για το τμήμα της αρτηρίας μήκους 1000μ όπου υφίσταται η σημερινή περιφερειακή οδός, προτείνεται η διατήρηση της υφιστάμενης διατομής με αναμόρφωση της διαγράμμισης προκειμένου να είναι εφικτή η ασφάλιση της οδού σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές ΟΜΟΕ-ΣΑΟ αφενός και αφετέρου να εφαρμόζεται ενιαία διάταξη των λωρίδων καθ' όλο το μήκος του έργου

Τμήμα 2 Η Αρτηρία προβλέπεται με τετράριχη διατομή γ4ν* διαχωρισμένης κυκλοφορίας, συνολικού πλάτους 16,10μ πλέον πλευρικών κατασκευών.

Στο υπόγειο τμήμα της χάραξης, τύπου Cut & Cover, διαπλατύνεται η κεντρική νησίδα προκειμένου να διαχωριστεί το οδόστρωμα και να χωροθετηθεί "μεσόβαθρο" για την κατασκευή του υπόγειου έργου.

Τμήμα 3 Η τυπική διατομή για το τμήμα αφορά τις ανάγκες για την χωροθέτηση δίδυμων σηράγγων μονής κατεύθυνσης. Η διατομή που εφαρμόζεται είναι τροποποιημένη μορφή της τυπικής διατομής "16t" των σηράγγων. Στα τμήματα που των cut & cover που βρίσκονται εκατέρωθεν των σηράγγων το πλάτος των λωρίδων κυκλοφορίας δεν διαφοροποιείται.

Υπομήμα Ηγουμενίτσα - Σαγιάδα Η τυπική διατομή του επόμενου υποτμήματος που συνδέεται στον υπό μελέτη ΙΚ3, είναι η "β(2+1)ν*" πλάτους 12,60μ.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 6^ο

Παράπλευρο δίκτυο Στο τοπικό δίκτυο εφαρμόζεται η τυπική διατομή “ζ2” και “η1” των ΟΜΟΕ - Δ που περιλαμβάνει : Εξάριση αποτελεί η κάθετη οδός πρόσβασης του οικ. Αμπελακίων, από την οποία διέρχονται με τεχνικό ΑΔ οι κλάδοι της αρτηρίας. Στον προτεινόμενο σχεδιασμό μελετάται ως αστική οδός κατηγορίας ΓΙV - κύρια αστική οδός - κατά ΟΜΟΕ-ΚΑΟ με προτεινόμενη τυπική διατομή “γ2Ρπ” συνολικού πλάτους 17,30μ

Κλάδοι κόμβων Οι τυπικές διατομές των κλάδων των κόμβων προσαρμόζονται στο πλάτος των υφιστάμενων οδών, με εξαίρεση τους κλάδους των ΙΚ2 & 3 οι οποίοι σχεδιάζονται με τυπική διατομή “ε2”

Στο οδικό τμήμα “Παράκαμψη Ηγουμενίτσας” προβλέπεται η κατασκευή τριών (3) κυκλικών κόμβων (modern roundabouts), από έναν σε κάθε Τμήμα του οδικού έργου και ειδικότερα στο πέρας του. Ο υπολογισμός των στοιχείων των Round - about έγινε με βασική αρχή την προτεραιότητα των κινούμενων επί της κυκλικής λωρίδας. Η εισερχόμενη κυκλοφορία είναι υπόχρεη παραχώρησης προτεραιότητας. Οι κυκλικοί κόμβοι μελετώνται ως υπεραστικοί 2 λωρίδων και οι λαμβανόμενες διαμέτροι σχεδιασμού λαμβάνονται 55-60μ.

Επιπλέον στον σχεδιασμό του έργου προβλέπονται:

- 6 Άνω Διαβάσεις(Α.Δ.), 2 στο τμήμα 2 και 4 στο τμήμα 3, μεταξύ των οποίων και η Α.Δ Ε.Ο. Ηγουμενίτσας-Ιωαννίνων.

- 1 Κάτω Διάβαση (Κ.Δ.) στο τμήμα 2 (Διέλευση νέας οδού SRL2)

- 10 Κιβωτοειδείς οχετοί, εκ των οποίων ένας δίδυμος (Τ0 - 4,0x4,0m στο τμήμα 1).

2.3. Αποστάσεις έργου από περιοχές του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος

Το υπό μελέτη έργο διέρχεται εντός της Δημοτικής Ενότητας Ηγουμενίτσας του ομώνυμου Δήμου. Για την πόλη της Ηγουμενίτσας έχει εγκριθεί ΓΠΣ με το ΦΕΚ 610/Δ/1989, το οποίο εν συνεχεία τροποποιήθηκε με τα ακόλουθα ΦΕΚ:

- Τροποποίηση του ΓΠΣ Ηγουμενίτσας (ΦΕΚ 425/ΑΑΠ/2007-09-14)

- Τροποποίηση του ΓΠΣ Ηγουμενίτσας (ΦΕΚ 575/ΑΑΠ/2010-12-31)

Το εξεταζόμενο οδικό έργο διέρχεται από τα όρια των ακόλουθων Πολεοδομικών Ενοτήτων του ΓΠΣ Ηγουμενίτσας:1 (Λαδοχώρι - από τα Α όριά της), 2 (Γραικοχώρι- από τα Δ όριά της), 3(Κέντρο Ηγουμενίτσας- από τα Α όριά της), 4 (Ηγουμενίτσα - από το ΝΑ άκρο της), 6(Αμπελιά), 7(Νέα Σελεύκεια - από το ΒΑ τμήμα της) και 8 (Εθνική Αντίσταση- από το ΝΔ τμήμα της).

Το υπό μελέτη έργο βρίσκεται εκτός και σε απόσταση από τα όρια περιοχών που έχουν ενταχθεί στο Δίκτυο Natura 2000. Ωστόσο, το έργο χωροθετείται εντός του περιαστικού δάσους Ηγουμενίτσας, το οποίο έχει χαρακτηριστεί ως Καταφύγιο Άγριας Ζωής (ΚΑΖ) με κωδικό Κ237 και ονομασία «Βαράθι (Μαυρουδίου-Νέας Σελεύκειας-Ηγουμενίτσας)» (ΦΕΚ ίδρυσης 707/Β/1976, ΦΕΚ τροποποίησης 561/Β/1985), στο νοτιοδυτικό άκρο του.

Τμήμα της περιοχής μελέτης του εξεταζόμενου οδικού έργου αποτελείται από Δασικές εν γένει εκτάσεις (περίπου 15%), ενώ για το 81% της περιοχής μελέτης δεν έχουν κυρωθεί δασικοί χάρτες.

Σύμφωνα με τα δημοσιευμένα στοιχεία στο «Διαρκή Κατάλογο των κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων και μνημείων της Ελλάδος», (<http://listedmonuments.culture.gr>), το εξεταζόμενο έργο διέρχεται σε μικρή απόσταση από τα όρια του κηρυγμένου αρχαιολογικού χώρου «Φρούριο Ηγουμενίτσας» (κήρυξη με ΦΕΚ 35/Β/1962 και 159/ΑΑΠ/2018).

Ειδικότερα η χάραξη του τμήματος 2 του οδικού έργου διέρχεται ανατολικά των ορίων του προαναφερόμενου αρχαιολογικού χώρου (αρχή τμήματος 2 και για μήκος περί τα 200m) και σε απόσταση περί τα 30m από αυτό. Πλησιέστερα στον αρχαιολογικό χώρο βρίσκεται η χάραξη οδού από τον κυκλικό κόμβο 1 προς τα Δ, η οποία διέρχεται σε ελάχιστη απόσταση περί τα 15m Ν-ΝΑ από τα όρια του αρχαιολογικού χώρου.

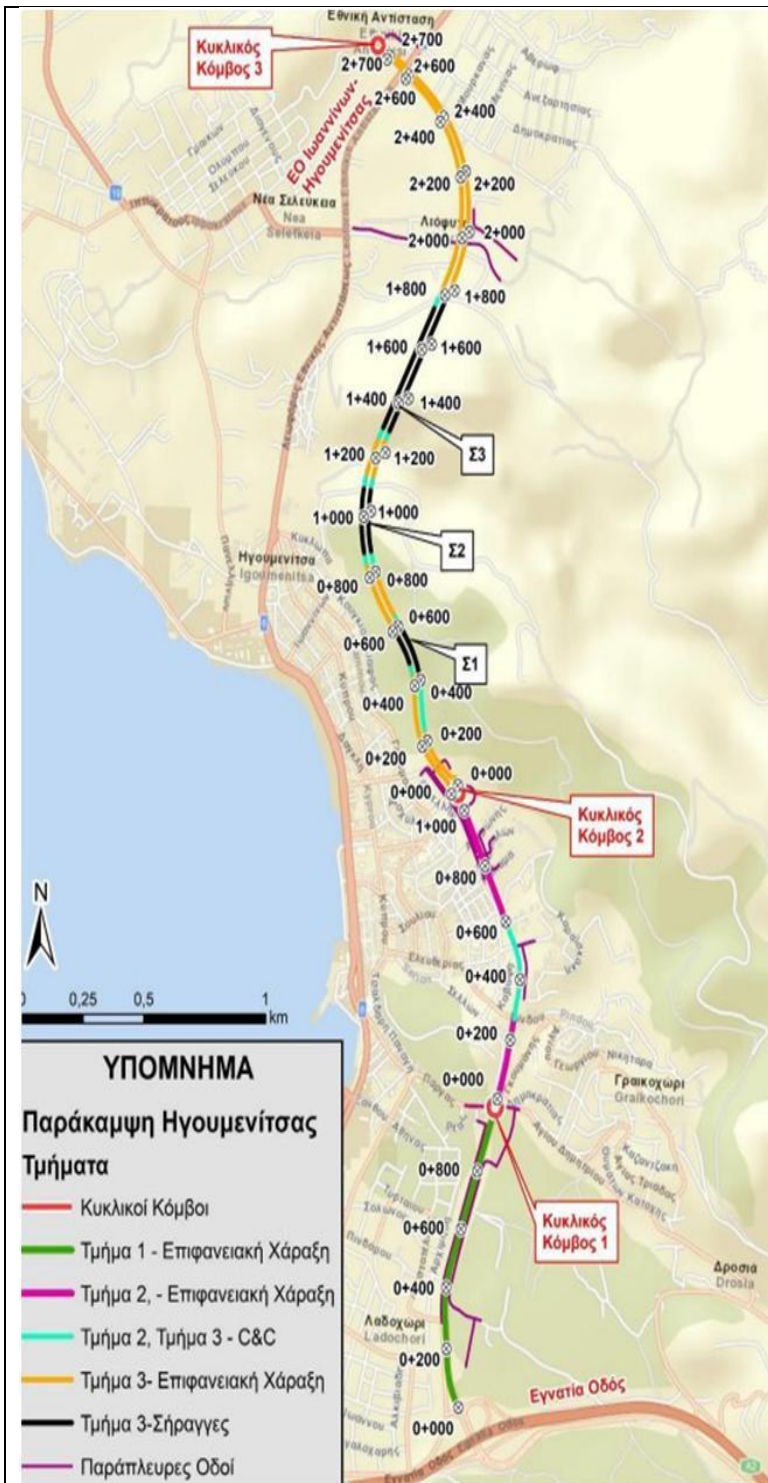
3. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΡΓΟΥ

3.1. Βασικά χαρακτηριστικά έργου

Τυπικές διατομές

Τυπική διατομή αρτηρίας από ΧΘ 0+000 έως ΧΘ 1+000 - Τμήμα 1

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 6^ο

Για το τμήμα της αρτηρίας μήκους 1000μ όπου υφίσταται η σημερινή περιφερειακή οδός, προτείνεται η διατήρηση της υφιστάμενης διατομής με αναμόρφωση της διαγράμμισης προκειμένου να είναι εφικτή η ασφάλιση της οδού σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές ΟΜΟΕ-ΣΑΟ αφενός και αφετέρου να εφαρμόζεται ενιαία διάταξη των λωρίδων καθ' όλο το μήκος του έργου.

Ως εκ τούτου:

- διατηρείται - αναμορφώνεται η υφιστάμενη κεντρική φυτεμένη νησίδα πλάτους 5,00μ.
- προκύπτουν 2 λωρίδες πλάτους 3,25μ έκαστη, ανά κατεύθυνση και ασφαλικό έρεισμα πλάτους 0,50μ.

Τυπική διατομή αρτηρίας- Τμήμα 2

Η Αρτηρία προβλέπεται με τετράιχνη διατομή γ4ν* διαχωρισμένη κυκλοφορίας, συνολικού πλάτους 16,10μ πλέον πλευρικών κατασκευών, που περιλαμβάνει ανά κατεύθυνση:

- διαχωριστικό αμφίπλευρο στηθαίο και νησίδα συνολικού πλάτους 1,05μ
- 2 λωρίδες πλάτους 3,25μ έκαστη, ανά κατεύθυνση
- Ασφαλικό έρεισμα πλάτους 0,50μ

Στο υπόγειο τμήμα της χάραξης, τύπου Cut & Cover, διαπλατώνεται η κεντρική νησίδα προκειμένου να διαχωριστεί το οδόστρωμα και να χωροθετηθεί "μεσόβαθρο" για την κατασκευή του υπόγειου έργου, σύμφωνα με τις τυπικές διατάξεις "Μ6" και "Σ15" των

ΟΜΟΕ-Δ για την κεντρική νησίδα και την οριογραμμή, αντίστοιχα. Η διαπλάτυνση της κεντρικής νησίδας γίνεται με την εγκεκριμένη τυπική διατομή της προκαταρκτικής μελέτης που αφορά πλάτος μεσόβαθρου 1,00μ. Το πλάτος των λωρίδων κυκλοφορίας εντός του Cut & Cover διατηρείται ως έχει σε συνέχεια του επιφανειακού έργου, ήτοι (3,25μ + 3,25μ) ανά κατεύθυνση. Εν γένει η χωροθέτηση του υπόγειου έργου τύπου Cut & Cover πραγματοποιείται με δεδομένη τυποποιημένη διάταξη απουσία υποστηρικτικών μελετών.

Τυπική διατομή αρτηρίας- Τμήμα 3

Η τυπική διατομή για το τμήμα αφορά τις ανάγκες για την χωροθέτηση δίδυμων σηράγγων μονής κατεύθυνσης. Η διατομή που εφαρμόζεται είναι τροποποιημένη μορφή της

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 6^ο

τυπικής διατομής "16t" των σηράγγων, και αποφασίστηκε κατόπιν σχετικής εισήγησης του επιβλέποντα της μελέτης λαμβάνοντας υπόψη και τις ανάγκες για την αποχέτευση του έργου.

Η τυπική διατομή πλάτους 8,00μ περιλαμβάνει :

- 2 λωρίδες πλάτους 3,50μ έκαστη.
- Ασφαλτικό έρεισμα πλάτους 0,50μ εκατέρωθεν.

Στα τμήματα των cut & cover που βρίσκονται εκατέρωθεν των σηράγγων το πλάτος των λωρίδων κυκλοφορίας δεν διαφοροποιείται.

3.2. Βασικά στοιχεία φάσεων κατασκευής και λειτουργίας έργου

3.2.1. Προγραμματισμός και χρονοδιάγραμμα επιμέρους εργασιών

Δεδομένου ότι το μελετώμενο έργο, σε ότι αφορά στα τμήματα 2 και 3, αποτελεί νέα οδική σύνδεση δεν αναμένεται να υπάρξει διακοπή της κυκλοφορίας στο υφιστάμενο οδικό δίκτυο κατά την κατασκευή του μεγαλύτερου τμήματός του.

Εμπλοκή των κατασκευαστικών εργασιών με την κυκλοφορία του υφιστάμενου οδικού δικτύου αναμένεται κατά τις προβλεπόμενες εργασίες στο υφιστάμενο τμήμα 1 καθώς και στα σημεία που το υποτμήμα διασταυρώνει υφιστάμενες οδούς.

Ο προγραμματισμός και το χρονοδιάγραμμα εργασιών για την υλοποίηση του έργου θα καταρτιστούν σε μεταγενέστερο μελετητικό στάδιο.

3.2.2. Επιμέρους τεχνικά έργα του βασικού έργου

Τα επιμέρους τεχνικά έργα της εξεταζόμενης αρτηρίας "Παράκαμψη Ηγουμενίτσας" αφορούν στην κατασκευή:

• τριών (3) κυκλικών κόμβων (modern roundabouts), από έναν στο πέρας κάθε Τμήματος της αρτηρίας με τους κλάδους αυτών.

- παράπλευρου οδικού δικτύου μήκους περί τα 2,9km.
- τοπικών οδών μήκους περί τα 1,6 km.
- τεχνικών έργων ανισόπεδων διαβάσεων.
- υπόγεια έργα (Cut & Cover και Σήραγγες)

3.2.3. Υποστηρικτικές εγκαταστάσεις της κατασκευής

Αποθεσιοθάλαμοι

Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην μελέτη, απαιτείται η διάθεση ποσότητας περί τα 300.000 m³, που αφορά σε εκσκαφές Βραχώδους εδάφους.

Εφόσον κατά την κατασκευή του έργου προκριθεί η εναλλακτική διαχείριση των πλεοναζόντων υλικών εκσκαφής θα πρέπει να προωθηθούν σε εταιρεία ανακύκλωσης ανάλογων αποβλήτων.

Εναλλακτικά η απόθεση των απαιτούμενων ποσοτήτων μπορεί να γίνει σε χώρους που έχουν δεχτεί έντονες ανθρωπογενείς παρεμβάσεις και χρήζουν αποκατάστασης.

Σε κάθε περίπτωση η τελική αδειοδότηση των χώρων απόθεσης θα πρέπει να γίνει με την εκπόνηση σχετικής ΤΕΠΕΜ, η οποία θα πρέπει να εγκριθεί από τη ΔΙΠΑ του ΥΠΕΝ.

Διαφορετικής διαχείρισης θα πρέπει να τύχουν τα υλικά αποξηλώσεων οδοστρωμάτων και τα υλικά των καθαιρέσεων. Τα υλικά αυτά θα πρέπει να συλλεγούν ξεχωριστά και να αποτεθούν σε κατάλληλο χώρο. Σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει τα υλικά αυτά να διατεθούν από κοινού με τα υλικά των εκσκαφών.

Τα δομικά υλικά που θα προκύψουν από την καθαίρεση υφιστάμενου ασφαλτοτάπητα ή οποιουδήποτε άλλου υφιστάμενου τεχνικού έργου, θα επαναχρησιμοποιηθούν στην κατασκευή του προτεινόμενου έργου ή θα διαχειριστούν σύμφωνα με τις διατάξεις της ΚΥΑ 36259/1757/Ε103 (ΦΕΚ 1312/Β/24-8-2010). Σημειώνεται ότι τα απόβλητα ορυκτής ασφάλτου, σύμφωνα με το Κεφάλαιο 17 του Ευρωπαϊκού Καταλόγου Αποβλήτων εφόσον περιέχει λιθάνθρακόπισσα, κατατάσσεται στα επικίνδυνα απόβλητα.

Ο συνολικός όγκος των πλεοναζόντων υλικών που θεωρείται ότι περιέχουν ασφαλτόμιγμα δεν είναι σημαντικός καθώς πρόκειται ως επί το πλείστο για νέο οδικό έργο. Σε κάθε περίπτωση οι τελικές ποσότητες θα καθορισθούν σε επόμενο στάδιο μελετών, όπου θα

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 6^ο

υπολογισθούν αναλυτικά οι απαιτούμενες καθαιρέσεις και αποκαταστάσεις των ασφαλικών και των τεχνικών.

Οι εγκεκριμένες εταιρείες ή χώροι διάθεσης θα υποδειχθούν από τον ανάδοχο του έργου, και θα καθοριστούν κατόπιν εγκρίσεως των αρμοδίων υπηρεσιών. Όλα τα απόβλητα, τα οποία σύμφωνα με την Παράγραφο 2 του άρθρου 2 της υπ' αριθμ. 13588/725/2006 ΚΥΑ χαρακτηρίζονται ως επικίνδυνα, θα διαχειρίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας για την διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων.

Δανειοθάλαμοι

Για την κατασκευή του έργου δεν θα απαιτηθεί η δημιουργία δανειοθαλάμων καθώς, για την κάλυψη των αναγκών του έργου σε υλικά επιχώσεων θα χρησιμοποιηθούν:

- οι ποσότητες από τις εκσκαφές που αφορούν σε Γαιώδες έδαφος (περίπου 137.000 m³)

- τα υπόλοιπα υλικά (περίπου 230.000 m³) θα προέλθουν από το εμπόριο.

Εργοτάξια

Για την εγκατάσταση εργοταξίων θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν ελεύθερες παρόδιες εκτάσεις, κατά προτίμηση σε θέσεις όπου ήδη έχουν υπάρξει ανθρωπογενείς παρεμβάσεις και λαμβάνοντας βεβαίως υπόψη τυχόν περιβαλλοντικές δεσμεύσεις που ισχύουν στην περιοχή. Προτείνεται έτσι τα εργοτάξια να χωροθετηθούν σε χώρους που έτσι κι αλλιώς θα καταληφθούν από το έργο. Προς αυτή την κατεύθυνση προκρίνεται η περιοχή στην αρχή του τεχνικού Cut & Cover του τμήματος 2 (νοτίως αυτού).

Σε κάθε περίπτωση πριν την τελική χωροθέτηση των εργοταξίων θα πρέπει να υποβληθεί στην αρμόδια περιβαλλοντική αρχή σχετική ΤΕΠΕΜ, η οποία εκτός των άλλων θα περιλαμβάνει και σχέδιο αποκατάστασης των εν λόγω χώρων.

3.2.4. Αναγκαία υλικά κατασκευής

Όπως προαναφέρθηκε για την κάλυψη των αναγκών του έργου σε υλικά επιχώσεων θα χρησιμοποιηθούν:

- οι ποσότητες από τις εκσκαφές που αφορούν σε Γαιώδες έδαφος (περίπου 137.000 m³)

- τα υπόλοιπα υλικά (περίπου 230.000 m³) θα προέλθουν από το εμπόριο. Η προμήθεια της απαραίτητης ποσότητας θα γίνει από τις εκσκαφές του ανώτερου εδαφικού στρώματος (φυτικές γαίες - περίπου 75.000 m³) το οποίο όμως θα πρέπει να φυλαχθεί για το σκοπό αυτό, να αποθεθεί σε σωρούς και στη συνέχεια να διατεθεί για την επίστρωση των πρανών του δρόμου.

Για την ολοκλήρωση του έργου θα απαιτηθεί επιπλέον και η προμήθεια πρόσθετων υλικών από το εμπόριο (πέρα από τα κατάλληλα υλικά επιχώσεων που προαναφέρθηκαν).

3.2.5. Αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Στο κεφάλαιο της αντιμετώπισης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων περιέχεται αναλυτική περιγραφή των προτεινόμενων μέτρων για την αντιμετώπιση των όποιων δυσμενών επιπτώσεων προκύπτουν από την κατασκευή και λειτουργία του έργου στο περιβάλλον. Τα προτεινόμενα μέτρα στοχεύουν κατά σειρά στην πρόληψη - αποφυγή, μείωση έντασης και έκτασης και αποκατάσταση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων

4. Γνωμοδοτούσες Υπηρεσίες / διαβούλευση από το κοινό

Από τις υπηρεσίες που προβλέπεται να γνωμοδοτήσουν, μέχρι σήμερα, 07.7.2023 έχουν γνωμοδοτήσει (ΘΕΤΙΚΑ) οι α. Διεύθυνση Προϊστορικών και Κλασσικών Αρχαιοτήτων - Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού και β. ΓΕΕΘΑ -Διεύθυνση Γ2- Υπουργείο Εθνικής Άμυνας.

**ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 6^ο**

Υπηρεσία	Αξιολόγηση	Γνωμοδότηση
Διεύθυνση Υδάτων Δυτικής Μακεδονίας - Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου, Δυτικής Μακεδονίας	Αναμονή γνωμοδότησης	
Διεύθυνση Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών Ηπείρου, Δυτικής Μακεδονίας - Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας	Αναμονή γνωμοδότησης	
Εφορεία Αρχαιοτήτων Θεσπρωτίας	Αναμονή γνωμοδότησης	
Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας Βόρειας Ελλάδος - Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς - ΥΠΠΟ	Αναμονή γνωμοδότησης	
Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Ηπείρου, Βορείου Ιονίου & Δυτικής Μακεδονίας - ΥΠΠΟΑ	Αναμονή γνωμοδότησης	
ΓΕΕΘΑ -Διεύθυνση Γ2- Υπουργείο Εθνικής Άμυνας	Γνωμοδοτούμε θετικά	640.pdf
Διεύθυνση Οδικών Υποδομών - Υπουργείο Μεταφορών & Υποδομών	Αναμονή γνωμοδότησης	
Διεύθυνση Χωροταξικού Σχεδιασμού - Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας	Αναμονή γνωμοδότησης	
Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος & Βιοποικιλότητας - Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας	Αναμονή γνωμοδότησης	
Περιφερειακό Συμβούλιο Ηπείρου	Αναμονή γνωμοδότησης	
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΑΣΩΝ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ - ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΗΠΕΙΡΟΥ-ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	Αναμονή γνωμοδότησης	
Τμήμα Περιβάλλοντος & Υδροοικονομίας Π.Ε. Θεσπρωτίας - Περιφέρειας Ηπείρου	Αναμονή γνωμοδότησης	
Διεύθυνση Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων - Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού	Γνωμοδοτούμε θετικά με όρους - προϋποθέσεις	ΜΠΕ ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑΣ 6.2023(1).pdf
Γενική Διεύθυνση Αναστήλωσης, Μουσείων και Τεχνικών Έργων - Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού	Αναμονή γνωμοδότησης	
Γενική Διεύθυνση Δασών & Δασικού Περιβάλλοντος - Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας	Αναμονή γνωμοδότησης	
Διεύθυνση Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων - Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού	Αναμονή γνωμοδότησης	
Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ)	Αναμονή γνωμοδότησης	

Στο πλαίσιο της Δημόσιας Διαβούλευσης (η οποία λήγει στις 11.7.2023) δεν έχει προστεθεί κάποιο σχόλιο από το κοινό.

Ύστερα από όλα τα παραπάνω, η υπηρεσίας μας εισηγείται όπως γνωμοδοτήσετε ΘΕΤΙΚΑ επί της «Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων στο οδικό τμήμα Παράκαμψη Ηγουμενίτσας – Κωδ. Αναφοράς 5791».

δ) Την αριθ. πρωτ. 286050/12-06-2023 θετική με όρους – προϋποθέσεις γνωμοδότηση της Διεύθυνσης Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού.

ε) Την αριθ. Φ.901/640/279509/07-06-2023 (Σ.3336) θετική χωρίς όρους - προϋποθέσεις γνωμοδότηση του Τμήματος 4 (Προστ. Περιβάλλοντος) του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας.

στ) Την αριθ. 150/28-06-2023 θετική Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Ηγουμενίτσας και το αριθ. πρωτ. 12082/06-06-2023 έγγραφο της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών & Σχεδίου Πόλης Δήμου Ηγουμενίτσας που διαβιβάστηκαν στην Επιτροπή Περιβάλλοντος με το αριθ. πρωτ. 104886/2101/29-06-2023 έγγραφο του Περιφερειακού Συμβουλίου Ηπείρου.

ζ) Την τοποθέτηση του Προέδρου της Επιτροπής κ. Γοργόλη Βασίλειου ο οποίος αφού έδωσε το λόγο στον κ. Τσιάρα για την παρουσίαση της υπηρεσιακής εισήγησης, στη συνέχεια, εισηγήθηκε

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 6^ο

η Επιτροπή να γνωμοδοτήσει θετικά χωρίς κάποιο πρόσθετο όρο, σύμφωνα με την θετική εισήγηση της υπηρεσίας.

η) Την τοποθέτηση των κ.κ. Σπέγγου Αριστείδα και Κορωνάιου Θεόδωρου από την παράταξη «Κοινό των Ηπειρωτών», οι οποίοι συμφώνησαν με την ΘΕΤΙΚΗ εισήγηση της υπηρεσίας. Ο κ. Σπέγγος τόνισε ότι επειδή πρόκειται για μια πολύ σημαντική περιοχή από οικολογική σκοπιά, θα πρέπει να τηρηθούν αυστηρά τα μέτρα που αναφέρονται στην Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση για την προστασία της ορνιθοπανίδας της περιοχής.

θ) Την τοποθέτηση της κας Ζέκα - Πάσχου Κωνσταντίνας από την παράταξη «Λαϊκή Συσπείρωση», η οποία συμφώνησε με την ΘΕΤΙΚΗ εισήγηση της υπηρεσίας.

ι) Την τοποθέτηση του κ. Γαλατά Ζώη από την παράταξη «Αριστερή Παρέμβαση στην Ήπειρο», ο οποίος ψήφισε ΑΡΝΗΤΙΚΑ για τους εξής λόγους: 1. Η προμελέτη δεν συζητήθηκε στο Δημοτικό Συμβούλιο Ηγουμενίτσας, 2. Η χάραξη της οδού θα μπορούσε να αποφύγει τις ευαίσθητες περιοχές Natura, 3. Δεν επαρκεί η σύνδεση με τους Φιλιάτες και 4. Τα τεχνικά χαρακτηριστικά της οδού δεν συνάδουν με αυτά που θα έπρεπε να έχει μια διακρατική οδός.

και ό,τι διατυπώθηκε κατά την διάρκεια της συζήτησης του θέματος, η γνωμοδότησή μας επί του φακέλου της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) έχει ως εξής:

**Αποφασίζει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
(Απόφαση 9/132/18-07-2023)**

Γνωμοδοτεί θετικά για το περιεχόμενο της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου, όπως διαβιβάσθηκε με το αριθ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/50716/3407/08-05-2023 έγγραφο του Τμήματος Γ' της Δ/σης Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του Υπουργείου Περιβάλλοντος.

➤ ΚΑΤΑΨΗΦΙΣΕ ο κ. Γαλατάς Ζώης από την παράταξη «Αριστερή Παρέμβαση στην Ήπειρο»

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ

Α. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΘΕΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΧΩΡΙΣ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΟΡΩΝ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ	☒
Β. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΘΕΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ-ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ	☐
Γ. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ	☐
Δ. ΔΕ ΔΥΝΑΜΕΘΑ ΝΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΟΥΜΕ ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΘΕΙΣΑΣ Μ.Π.Ε. ΔΙΟΤΙ ΔΙΑΠΙΣΤΩΝΟΝΤΑΙ ΣΕ ΑΥΤΗ ΟΥΣΙΩΔΕΙΣ ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ ΣΕ Ο,ΤΙ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΜΑΣ, ΟΠΩΣ ΑΥΤΕΣ (ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ) ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ.	☐
Ε. ΔΕ ΔΥΝΑΜΕΘΑ ΝΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΟΥΜΕ ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΘΕΙΣΑΣ Μ.Π.Ε. ΔΙΟΤΙ ΔΕΝ ΕΜΠΙΠΤΕΙ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΜΑΣ.	☐

6. ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ:

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 6^ο

<p>1) Εισηγητικό Σημείωμα της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Π.Η. - Τμήμα Περιβάλλοντος & Υδροοικονομίας Π.Ε. Θεσπρωτίας.</p> <p>2) Αριθ. 150/28-06-2023 θετική Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Ηγουμενίτσας και το αριθ. πρωτ. 12082/06-06-2023 έγγραφο της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών & Σχεδίου Πόλης Δήμου Ηγουμενίτσας που διαβιβάστηκαν στην Επιτροπή Περιβάλλοντος με το αριθ. πρωτ. 104886/2101/29-06-2023 έγγραφο του Περιφερειακού Συμβουλίου Ηπείρου.</p> <p>3) Αντίγραφο του αποδεικτικού δημοσίευσης της Ανακοίνωσης - Πρόσκλησης της Προέδρου του Περιφερειακού Συμβουλίου.</p> <p>4) Αντίγραφο της σελίδας της Ημερήσιας Εφημερίδας στην οποία δημοσιεύθηκε.</p>	
--	---

Το παρόν πρακτικό, αφού συντάχθηκε, αναγνώσθηκε και βεβαιώθηκε, υπογράφεται ως εξής:

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΟΡΓΟΛΗΣ

ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Ακριβές Απόσπασμα
από το Πρακτικό 9ο/18-07-2023

Η Γραμματέας
(πρακτικογράφος)

Βαγιούλα Διαμάντη

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

1. Σίμου - Τάσιου Αναστασία
2. Ναυρόζογλου Παναγιώτα
3. Γαϊτανίδης Πρόδρομος
4. Δηλαβέρη Ρεγγίνα (αναπληρωματικό μέλος)
5. Σιαράβας Κωνσταντίνος (αναπληρωματικό μέλος)
6. Μητροκώστα Παναγιώτα (αναπληρωματικό μέλος)
7. Σπέγγος Αριστείδης
8. Κορωναίος Θεόδωρος
9. Ζέκα - Πάσχου Κωνσταντίνα
10. Ζώης Γαλατάς

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 7^ο

Δ10	ΕΝΤΥΠΟ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Α		
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Ταχ. Δ/νση: Διοικητήριο Περιφέρειας Ηπείρου Πλ. Πύρρου 1, 45221 Ιωάννινα Πληροφορίες: Β. Διαμάντη Τηλ.: 2651087330 Email: epitropi.anaptyxis@php.gov.gr		Ημερομηνία: 18-07-2023 Αρ. Πρωτοκόλλου (εξερχόμενου): 124703/2483 Ημερομηνία: ----- Αρ. Πρωτ. (εισερχόμενου): ---- Περιβαλλοντική ταυτότητα (ΠΕΤ) έργου ή δραστηριότητας: 2302911520	
		Προς: Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας Δ/νση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Ηπείρου 5 ^ο χλμ εθνικής οδού Ιωαννίνων - Κοζάνης ΤΚ 45445 <u>Ιωάννινα</u>	
		Κοιν: Δ/νση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Π.Η. - Τμήμα Περιβάλλοντος <u>Εντάυθα</u> Υπόψη κ. Τσιάρα Ευάγγελου	
1. ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ			
«Μικρό υδροηλεκτρικό έργο ισχύος 0.68 MW στην Πλατανούσα της Δ.Ε. Κατσανοχωρίων του Δήμου Βορείων Τζουμέρκων Π.Ε. Ιωαννίνων». Φορέας πραγματοποίησης και λειτουργίας του έργου είναι η εταιρεία NANKO ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΑΒΕΤΕ.			
2. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΟΥ ΕΙΣΗΓΗΘΗΚΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΜΠΕ) ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ			
Δ/νση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Π.Η. - Τμήμα Περιβάλλοντος			
3. ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΠΟΥ ΛΗΦΘΗΚΑΝ ΥΠΟΨΗ			
Α/Α	ΣΤΟΙΧΕΙΑ (ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ Η΄ ΦΟΡΕΑΣ)	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΦΟΡΕΑΣ ΣΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΕΣΤΑΛΗ Η ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ
4. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ			
Κατόπιν σχετικού εγγράφου της εταιρείας NANKO ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΑΒΕΤΕ (αριθ. πρωτ. ΒΧ/απ/074/ΕΝΕΡΓΕΙΑ/12-07-2023) με θέμα: « Απόσυρση Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) του έργου : «Μικρό υδροηλεκτρικό έργο (ΜΥΗΕ) στην Πλατανούσα της Δ.Ε. Κατσανοχωρίων του Δήμου Βορείων Τζουμέρκων Π.Ε. Ιωαννίνων, ισχύος 0.68 MW» με το οποίο μας κοινοποιήθηκε ότι η εταιρεία απέσυρε τη Μ.Π.Ε. από το Ηλεκτρονικό Περιβαλλοντικό Μητρώο, προκειμένου να συμπληρωθεί με τη γεωλογική μελέτη και τις λοιπές παρατηρήσεις σύμφωνα με το απόσπασμα από το Πρακτικό της 8ης συνεδρίασης του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Βορείων Τζουμέρκων,			

<p>Την τοποθέτηση του Προέδρου της Επιτροπής κ. Γοργόλη Βασίλειου ο οποίος ανέφερε ότι θα πρέπει να αναβληθεί η συζήτηση του θέματος αορίστως μέχρι να διαβαστεί εκ νέου ο φάκελος της ΜΠΕ</p> <p>η Επιτροπή:</p> <p style="text-align: center;">Αποφασίζει ΟΜΟΦΩΝΑ (Απόφαση 9/133/18-07-2023)</p> <p>Την αναβολή της συζήτησης του θέματος αορίστως για όταν διαβιβασθεί εκ νέου ο συμπληρωμένος φάκελος της Μ.Π.Ε.</p>	
5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ	
A. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΘΕΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΧΩΡΙΣ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΟΡΩΝ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ	☐
B. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΘΕΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ	☐
Γ. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ	☐
Δ. ΔΕ ΔΥΝΑΜΕΘΑ ΝΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΟΥΜΕ ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΘΕΙΣΑΣ Μ.Π.Ε. ΔΙΟΤΙ ΔΙΑΠΙΣΤΩΝΟΝΤΑΙ ΣΕ ΑΥΤΗ ΟΥΣΙΩΔΕΙΣ ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ ΣΕ Ο,ΤΙ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΜΑΣ, ΟΠΩΣ ΑΥΤΕΣ (ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ) ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ.	☐
Ε. ΔΕ ΔΥΝΑΜΕΘΑ ΝΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΟΥΜΕ ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΘΕΙΣΑΣ Μ.Π.Ε. ΔΙΟΤΙ ΔΕΝ ΕΜΠΙΠΤΕΙ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΜΑΣ.	☐
6. ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ:	
	☐

Το παρόν πρακτικό, αφού συντάχθηκε, αναγνώσθηκε και βεβαιώθηκε, υπογράφεται ως εξής:

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΟΡΓΟΛΗΣ**ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΜΠΟΡΙΟΥΑκριβές Απόσπασμα
από το Πρακτικό 9ο/18-07-2023**Η Γραμματέας**
(πρακτικογράφος)

Βαγιούλα Διαμάντη

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

1. Σίμου - Τάσιου Αναστασία
2. Ναυρόζογλου Παναγιώτα
3. Γαϊτανίδης Πρόδρομος
4. Δηλαβέρη Ρεγγίνα (αναπληρωματικό μέλος)
5. Σιαράβας Κωνσταντίνος (αναπληρωματικό μέλος)
6. Μητροκώστα Παναγιώτα (αναπληρωματικό μέλος)
7. Σπέγγος Αριστείδης
8. Κορωναίος Θεόδωρος
9. Ζέκα - Πάσχου Κωνσταντίνα
10. Ζώης Γαλατάς

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 8^ο

Δ10	ΕΝΤΥΠΟ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Α
<p>ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Ταχ. Δ/νση: Διοικητήριο Περιφέρειας Ηπείρου Πλ. Πύρρου 1, 45221 Ιωάννινα Πληροφορίες: Β. Διαμάντη Τηλ.: 2651087330 Email: epitropi.anaptyxis@php.gov.gr</p>	<p>Ημερομηνία: 18-07-2023 Αρ. Πρωτοκόλλου (εξερχόμενου): 124706/2485</p> <p>Ημερομηνία: 03-05-2023 Αρ. Πρωτ.(εισερχόμενου): ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/48799/3270</p> <p>Περιβαλλοντική ταυτότητα (ΠΕΤ) έργου ή δραστηριότητας: 2208821013 (Α1)</p> <p>Προς: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΔΙΠΑ) Τμήμα Β΄ Λ. Αλεξάνδρας 11 ΤΚ 114 73 Αθήνα Υπόψη κ. Κ. Γιαννουλάκη</p> <p>Κοιν: Δ/νση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Π.Η. - Τμήμα Περιβάλλοντος <u>Ενταύθα</u> Υπόψη κ. Τσιάρα Ευάγγελου</p>

1. ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ			
Γνωμοδότηση επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) του έργου: «Αιολικός Σταθμός Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας "ΟΡΗ ΣΟΥΛΙΟΥ - ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΑ ΟΡΗ (ΠΕΛΕΚΗΤΟΝ) - ΚΑΚΟΥΡΙ", ισχύος 117,6 MW & των συνοδών υποστηρικτικών του έργων, Δ.Ε. Λάκκας Σουλίου, Δήμου Δωδώνης, Π.Ε. Ιωαννίνων - Δ.Ε. Σουλίου, Δήμου Σουλίου, Π.Ε. Θεσπρωτίας - Δ.Ε. Φιλοθέης, Βλαχερνών, Ξηροβουνίου, Δήμου Αρταίων Π.Ε. Άρτας - Δ.Ε. Φιλιππιάδας, Κρανέας, Θεσπρωτικού, Δήμου Ζηρού και Δ.Ε. Λούρου, Δήμου Πρέβεζας, Π.Ε. Πρέβεζας, Περιφέρειας Ηπείρου». Φορέας πραγματοποίησης και λειτουργίας του έργου είναι η εταιρεία ΓΑΙΑCOMM ΑΙΟΛΙΚΗ ΚΑΚΚΟΥΡΙ Α.Ε.			
2. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΟΥ ΕΙΣΗΓΗΘΗΚΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΜΠΕ) ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ			
Δ/νση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Π.Η. - Τμήμα Περιβάλλοντος.			
3. ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΠΟΥ ΛΗΦΘΗΚΑΝ ΥΠΟΨΗ			
A/A	ΣΤΟΙΧΕΙΑ (ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ Η΄ ΦΟΡΕΑΣ)	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΦΟΡΕΑΣ ΣΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΕΣΤΑΛΗ Η ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ
1	Περιβαλλοντικός Πολιτιστικός Σύλλογος π. Δήμου Θεσπρωτικού, Μελισσοκομικός Σύλλογος Πρέβεζας «Κασσιώπη», Επιτροπή Αγώνα Κατοίκων Λάκκας Σουλίου	06-07-2023	Περιφερειακό Συμβούλιο Ηπείρου
2	Επιτροπή Ποιότητας Ζωής Δήμου Αρταίων	23-06-2023	Περιφερειακό Συμβούλιο Ηπείρου

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 8^ο

3	Τοπικό Συμβούλιο Τ.Κ. Ρόκκας, Δ.Ε. Φιλοθέης	10-06-2023	Περιφερειακό Συμβούλιο Ηπείρου
4	Τοπικό Συμβούλιο Τ.Κ Καλαμιάς	08-06-2023	Περιφερειακό Συμβούλιο Ηπείρου
5	Τοπικό Συμβούλιο Τ.Κ. Καμπής	10-06-2023	Περιφερειακό Συμβούλιο Ηπείρου
6	Τοπικό Συμβούλιο Τ.Κ. Γραμμενίτσας	10-06-2023	Περιφερειακό Συμβούλιο Ηπείρου
7	Τμήμα Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού και ΑΠΕ, Δήμου Αρταίων	23-06-2023	Περιφερειακό Συμβούλιο Ηπείρου
8	Δημοτικό Συμβούλιο Δήμου Ζηρού	17-05-2023 και 03-03-2021	Περιφερειακό Συμβούλιο Ηπείρου
9	Απόψεις Δήμου Ζηρού, πολιτιστικών φορέων και κατοίκων	13-07-2023	Περιφερειακό Συμβούλιο Ηπείρου
10	Δημοτικό Συμβούλιο Δήμου Σουλίου	06-06-2023	Περιφερειακό Συμβούλιο Ηπείρου
11	Δημοτικό Συμβούλιο Δήμου Δωδώνης	29-01-2021	Περιφερειακό Συμβούλιο Ηπείρου
12	Φώτσης Θωμάς, Αλεξίου Παύλος και Χόβολος Θεόδωρος	01-06-2023	Περιφερειακό Συμβούλιο Ηπείρου
13	Απόψεις πολιτών, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Σύλλογος Ελλήνων Ορειβατών		Ηλεκτρονικό Περιβαλλοντικό Μητρώο

4. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ

Κατόπιν σχετικού αιτήματος της περιβαλλοντικής Αρχής για το έργο - δραστηριότητα του σημείου 1 του παρόντος και λαμβάνοντας υπόψη:

α) Το με αριθ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/48799/3270/03-05-2023 έγγραφο του Τμήματος Β' της Δ/σης Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας με το οποίο διαβιβάστηκε η Μ.Π.Ε. του έργου του θέματος,

β) Τις αριθ. πρωτ. 69986/1381/04-05-2023, 69992/1382/04-05-2023, 69998/1384/04-05-2023 και 70007/1385/04-05-2023 Ανακοινώσεις - Προσκλήσεις της Προέδρου του Περιφερειακού Συμβουλίου κας Σταυρούλας Μπραϊμη - Μπότση

γ) Τις αρνητικές εισηγήσεις - απόψεις - αποφάσεις - γνωμοδοτήσεις:

1. Την από 09-06-2023 αρνητική εισήγηση του Τμήματος Περιβάλλοντος της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Περιφέρειας Ηπείρου στην οποία αναφέρονται τα εξής:

«Φορέας λειτουργίας της μονάδας του θέματος είναι η εταιρεία ΓΑΙΑCOMM ΑΙΟΛΙΚΗ ΚΑΚΚΟΥΡΙΑ Ε.»

Η παρούσα μελέτη αποτελεί την Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για την έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων, για τον Αιολικό Σταθμό Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΣΠΗΕ) ισχύος 117,6MW στη θέση «ΟΡΗ ΣΟΥΛΙΟΥ - ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΑ ΟΡΗ (ΠΕΛΕΚΗΤΟΝ) - ΚΑΚΟΥΡΙ» και τα συνοδά υποστηρικτικά του έργα (Περιφέρεια Ηπείρου, Περ. Ενότητες Θεσπρωτίας, Ιωαννίνων, Πρέβεζας και Άρτας, Δήμοι Σουλίου, Δωδώνης, Πρέβεζας, Ζηρού και Αρταίων).

Ο σχεδιασμός της Επένδυσης περιλαμβάνει τα εξής:

Τον ΑΣΠΗΕ στη θέση «ΟΡΗ ΣΟΥΛΙΟΥ - ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΑ ΟΡΗ (ΠΕΛΕΚΗΤΟΝ) - ΚΑΚΟΥΡΙ» (Περιφέρεια Ηπείρου, Περ. Ενότητες Θεσπρωτίας, Ιωαννίνων, Πρέβεζας και Άρτας, Δήμοι Σουλίου, Δωδώνης, Πρέβεζας, Ζηρού και Αρταίων), συνολικής ισχύος 117,6 MW, η οποία θα

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 8^ο

παραχθεί από 21 Α /Γ τύπου Siemens-Gamesa SG-170 της εταιρείας SIEMENS - GAMESA, ονομαστικής ισχύος 5,6 MW, με ύψος πλήμνης 115 m και διάμετρο ρότορα 170 m.

Ως προς τα συνοδά έργα του παραπάνω ΑΣΠΗΕ προβλέπονται τα εξής:

- Εργασίες οδοποιίας, συνολικού μήκους 38.464 μέτρα, οι οποίες θα καλύψουν τις ανάγκες κατασκευής και λειτουργίας του ΑΣΠΗΕ και διακρίνονται σε:
 - Βελτίωση υφιστάμενης οδοποιίας μήκους 15.550 m.
 - Διάνοιξη νέας οδοποιίας μήκους 22.914 m. (εκ των οποίων 22.220 m αφορούν σε διάνοιξη νέων οδών και 694 m σε κατασκευή ραμπών σε θέσεις που παρουσιάζουν μικρές ακτίνες καμπυλότητας).
- Εργασίες ηλεκτρικής διασύνδεσης, οι οποίες περιλαμβάνουν:
 - Εγκατάσταση δύο Οικίσκων Ελέγχου, με εμβαδό περίπου 45 m² έκαστος. Οι Οικίσκοι Ελέγχου προβλέπεται να στεγάσουν τον κεντρικό ηλεκτρολογικό εξοπλισμό, τον ηλεκτρονικό υπολογιστή τηλε-εποπτείας, τηλε-ελέγχου και τηλεχειρισμού των ανεμογεννητριών, χώρους αποθήκευσης των απαραίτητων εργαλείων και ανταλλακτικών, καθώς και να παρέχει τις απαραίτητες διευκολύνσεις για την παραμονή των τεχνικών συντήρησης και λειτουργίας.
 - Εσωτερικό Υπόγειο Δίκτυο Διασύνδεσης Μέσης Τάσης 33kV, μεταξύ των Ανεμογεννητριών και των Οικίσκων Ελέγχου. Το μήκος της όδευσης του εσωτερικού δικτύου (το μήκος του υπόγειου καναλιού που θα διανοιχθεί) θα είναι περίπου 18,9km. Το συνολικό μήκος των κυκλωμάτων της εσωτερικής διασύνδεσης που θα τοποθετηθούν παράλληλα στο εν λόγω κανάλι θα είναι περίπου 29km.
 - Κατασκευή νέου Υ/Σ 150/33kV στη θέση Ριζοβούνι. (Σημειώνεται ότι στον ίδιο Υ/Σ θα συνδεθεί και ο ΑΣΠΗΕ «ΚΑΜΠΙΟΣ - ΑΓΚΑΘΙΕΣ - ΚΛΕΦΤΟΓΟΥΡΟΣ - ΚΟΡΥΦΗ ΜΠΟΓΔΑΝΗ - ΜΥΤΕΡΑ - ΖΑΡΚΟΡΡΑΧΗ - ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ - ΑΛΟΓΟΜΑΝΔΡΑ - ΤΣΟΥΚΚΑ ΜΕΛΙΣΣΙ - ΣΠΗΛΙΑ» ισχύος 132MW του ίδιου επενδυτή, ο οποίος βρίσκεται σε διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης).
 - Εξωτερικό υπόγειο Δίκτυο Διασύνδεσης Μέσης Τάσης 33kV, μεταξύ των Οικίσκων Ελέγχου και του νέου Υ/Σ 150/33kV στη θέση Ριζοβούνι. Το μήκος της όδευσης του εξωτερικού δικτύου (το μήκος του υπόγειου καναλιού που θα διανοιχθεί) θα είναι περίπου 61,3km. Το συνολικό μήκος των κυκλωμάτων της εξωτερικής διασύνδεσης που θα τοποθετηθούν παράλληλα στο εν λόγω κανάλι θα είναι περίπου 162,8km.
 - Υπόγειο Δίκτυο Διασύνδεσης Υψηλής Τάσης μεταξύ του νέου Υ/Σ 150/33kV στη θέση Ριζοβούνι 150/33kV και του υφιστάμενου KYT 400/150kV «Αράχθου», μήκους περίπου 20,5km.
- Είκοσι μία (21) πλατείες εγκατάστασης ανεμογεννητριών, μία ανά Α/Γ, με εμβαδό από 4.059 έως 5.525 m² έκαστη. Η επιφάνεια επέμβασης για το σύνολο των 21 πλατειών ανέγερσης ανέρχεται σε 145.164 τ.μ. και η επιφάνεια χρήσης σε 95.546 τ.μ.

Αναφέρεται πως με βάση τον προτεινόμενο σχεδιασμό δεν απαιτείται η χρήση διακριτού εργοταξιακού χώρου για τις ανάγκες κατασκευής του έργου. Ως εργοταξιακοί χώροι θα χρησιμοποιηθούν οι πλατείες εγκατάστασης των ανεμογεννητριών του έργου. Κατά τη διάρκεια επίσης της φάσης κατασκευής του έργου, ο εργοταξιακός εξοπλισμός που σχετίζεται με τις κατασκευαστικές εργασίες (π.χ. κινητός σπαστήρας, κινητή μονάδα παραγωγής έτοιμου σκυροδέματος, κ.λπ.) θα εγκαθίσταται στις πλατείες των Α/Γ ακολουθώντας τα μέτωπα των εργασιών που θα υπάρχουν.

Θέση εγκατάστασης του έργου

Ο προτεινόμενος χώρος εγκατάστασης του βόρειου τμήματος του ΑΣΠΗΕ (πολύγωνο Α, Α/Γ 1-11) φέρει το τοπωνύμιο «Όρη Σουλίου» και υπάγεται στους Δ. Σουλίου και Δ. Δωδώνης (Π.Ε. Θεσπρωτίας και Π.Ε. Ιωαννίνων, αντίστοιχα) της Περιφέρειας Ηπείρου. Βρίσκεται σε μια περιοχή που χωροθετείται περίπου 2.300 m ΝΑ από τον οικισμό Κουκούλι. Το υψόμετρο στις θέσεις των Α/Γ κυμαίνεται μεταξύ 1200-1500 m. Η εν λόγω θέση βρίσκεται εκτός προστατευόμενων περιοχών ενώ ο χώρος του γηπέδου εγκατάστασης είναι δημόσιος δασικός.

Το νότιο τμήμα του ΑΣΠΗΕ (πολύγωνα Β και Γ, Α/Γ 12-21) βρίσκεται στη θέση «Θεσπρωτικά Όρη (Πελεκητόν) - Κακούρι» των Δ. Ζήρου και Δ. Πρέβεζας (Π.Ε. Πρέβεζας) της

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 8^ο

Περιφέρειας Ηπείρου. Βρίσκεται σε μια περιοχή που χωροθετείται περίπου 1.200 m Δ από τον οικισμό Άσπος. Το υψόμετρο στις θέσεις των Α/Γ κυμαίνεται μεταξύ 1.083-1.260 m. Η εν λόγω θέση βρίσκεται εκτός προστατευόμενων περιοχών ενώ ο χώρος του γηπέδου εγκατάστασης είναι δημόσιος δασικός.

Σημειώνεται ότι το σύνολο των στοιχείων του έργου (κυρίως έργο και συνοδά υποστηρικτικά έργα) χωροθετούνται εκτός προστατευόμενων περιοχών, με εξαίρεση μικρό τμήμα του υπόγειου δικτύου διασύνδεσης υψηλής τάσης μεταξύ του Υ/Σ ΡΙΖΟΒΟΥΝΙ 150/33kV που θα κατασκευαστεί για τις ανάγκες διασύνδεσης του έργου και του υφιστάμενου ΚΥΤ Αράχθου, το οποίο διέρχεται κατά μήκος υφιστάμενης οδοποιίας μέσω της ΕΖΔ - ΠΤΚΣ GR2110001 «Αμβρακικός Κόλπος, Δέλτα Λούρου και Αράχθου (Πέτρα, Μύτικας, Ευρύτερη περιοχή)» του Δικτύου Natura 2000. Συμπεριλαμβάνεται ως αναπόσπαστο μέρος της ΜΠΕ η Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση.

Φάση Κατασκευής

Τα έργα υποδομής και οι τεχνικές εργασίες για την εγκατάσταση του ΑΣΠΗΕ και των συνοδών υποστηρικτικών του έργων (φάση κατασκευής) προβλέπονται να είναι τα ακόλουθα:

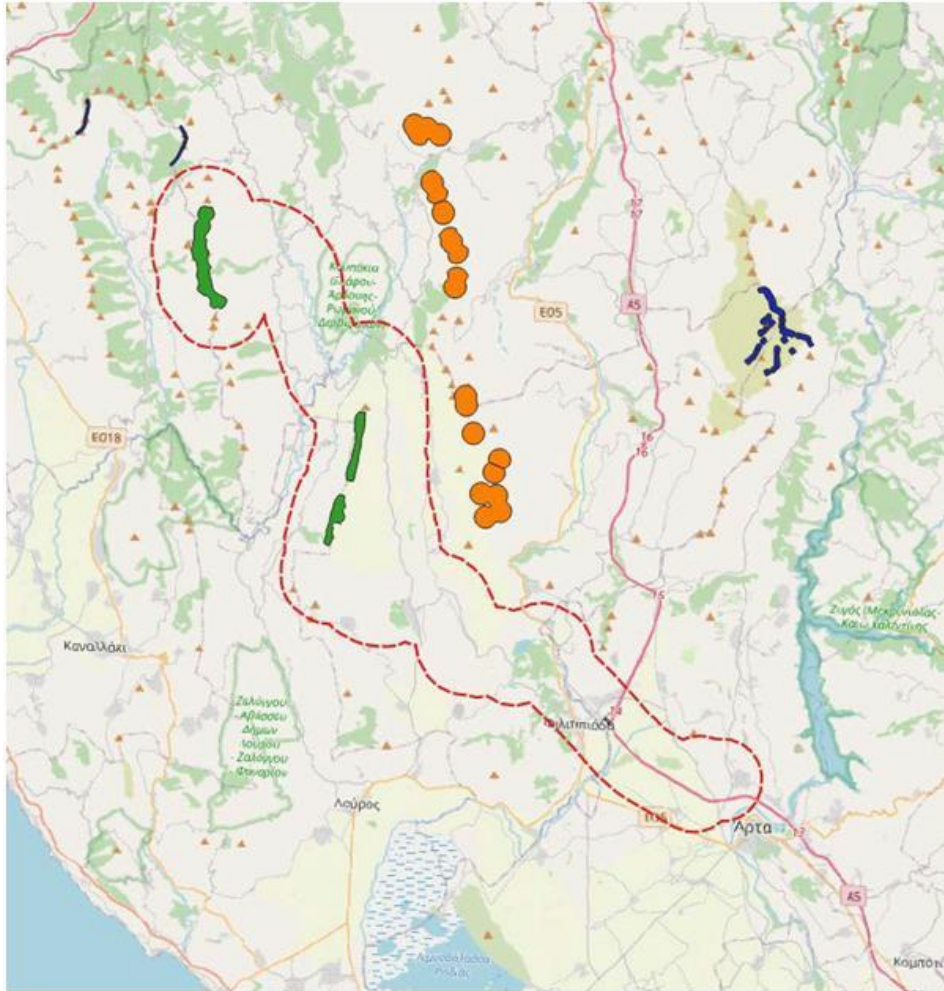
- Βελτίωση της υφιστάμενης οδοποιίας για την πρόσβαση στο χώρο του ΑΣΠΗΕ
- Διάνοιξη νέων κλάδων οδοποιίας και ραμπών για την πρόσβαση στο χώρο του ΑΣΠΗΕ.
- Εκσκαφές καναλιών καλωδιώσεων κατά μήκος της υφιστάμενης και της νέας οδοποιίας.
- Εκσκαφές των βάσεων των θεμελίων των ανεμογεννητριών.
- Διαμόρφωση πλατώματος γύρω από τη βάση των ανεμογεννητριών για τη συναρμολόγηση και ανέγερσή τους.
- Κατασκευή θεμελιώσεων ανεμογεννητριών.
- Ανέγερση ανεμογεννητριών.
- Τοποθέτηση καλωδιώσεων του υπόγειου δικτύου μέσης τάσης και διασύνδεση των ανεμογεννητριών με τους οικίσκους ελέγχου.
- Κατασκευή νέου Υ/Σ 150/33kV στη θέση Ριζοβούνι.
 - Σύνδεση οικίσκων ελέγχου με τον νέο Υ/Σ 150/33kV στη θέση Ριζοβούνι.
 - Σύνδεση του Υ/Σ 150/33kV στη θέση Ριζοβούνι με το ΚΥΤ Αράχθου.

Φάση Λειτουργίας

Η λειτουργία του υπό εξέταση ΑΣΠΗΕ είναι συνεχής αλλά διακόπτεται από περιόδους νηνεμίας ή πολύ ισχυρής έντασης ανέμου. Οι ανεμογεννήτριες αρχίζουν να λειτουργούν όταν ο άνεμος ξεπεράσει μια συγκεκριμένη ταχύτητα (ταχύτητα εκκίνησης). Για λόγους προστασίας της από πολύ μεγάλες ταχύτητες ανέμου οι ανεμογεννήτριες ακινητοποιούνται για μεγάλες ταχύτητες ανέμου (ταχύτητα αποκοπής).

Συσχέτιση του έργου με άλλα έργα

Στην υπό εξέταση περιοχή (ζώνη 2 km από σημειακά και γραμμικά έργα του υπό εξέταση ΑΣΠΗΕ) δεν εντοπίζονται άλλα έργα παρόμοιας φύσεως με Άδεια Παραγωγής και ΑΕΠΟ ή Άδεια Εγκατάστασης ή Άδεια Λειτουργίας ή Άδεια Παραγωγής χωρίς ΑΕΠΟ αλλά σε διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης. Σημειώνεται ότι στην ευρύτερη περιοχή εντοπίζεται ο ΑΣΠΗΕ «ΚΑΜΠΟΣ - ΑΓΚΑΘΙΕΣ - ΚΛΕΦΤΟΓΟΥΡΟΣ - ΚΟΡΥΦΗ ΜΠΟΓΔΑΝΗ - ΜΥΤΕΡΑ - ΖΑΡΚΟΡΡΑΧΗ - ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ - ΑΛΟΓΟΜΑΝΔΡΑ - ΤΣΟΥΚΚΑ ΜΕΛΙΣΣΙ - ΣΠΗΛΙΑ» του ίδιου επενδυτή, ο οποίος βρίσκεται επίσης σε διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης (ΑΣΠΗΕ με Άδεια Παραγωγής χωρίς ΑΕΠΟ). Αν και το κυρίως έργο βρίσκεται εκτός της ζώνης των 2 χλμ. εντούτοις λαμβάνεται υπόψη στην εκτίμηση των συνεργιστικών επιπτώσεων αφού το σύνολο των δύο έργων θα εξυπηρετούνται και από κοινά συνοδά υποστηρικτικά έργα.

Με σκούρο μπλε άλλοι ΑΣΠΗΕ (με Αδ. Παραγωγής και ΑΕΠΟ) εκτός της ζώνης των 2km (κόκκινη διαγράμμιση) από το κυρίως έργο (πράσινα πολύγωνα) και τα συνοδά υποστηρικτικά έργα αυτού. Με πορτοκαλί πολύγωνα απεικονίζεται ο ΑΣΠΗΕ «ΚΑΜΠΟΣ - ΑΓΚΑΘΙΕΣ - ΚΛΕΦΤΟΓΟΥΡΟΣ - ΚΟΡΥΦΗ ΜΠΟΓΔΑΝΗ - ΜΥΤΕΡΑ - ΖΑΡΚΟΡΡΑΧΗ - ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ - ΑΛΟΓΟΜΑΝΔΡΑ - ΤΣΟΥΚΚΑ ΜΕΛΙΣΣΙ - ΣΠΗΛΙΑ» του ίδιου επενδυτή που βρίσκεται σε διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης (ΑΣΠΗΕ με Αδ. Παραγωγής χωρίς ΑΕΠΟ)

Ο προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται στα 268.680.000 ευρώ.

Επιπλέον σύμφωνα με την κοινή υπουργική απόφαση οικ. 3137/191/Φ.15 (ΦΕΚ1048 Β'/04-04-2012) «Αντιστοίχιση των κατηγοριών των βιομηχανικών και βιοτεχνικών δραστηριοτήτων με τους βαθμούς όχλησης», όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα και ισχύει και τον πίνακα του παρατήματος που την συνοδεύει, το εν λόγω έργο κατατάσσεται στην «μέση όχληση» ($0,70\text{MW} < P = 117,6\text{MW}$).

Παρατηρήσεις της Υπηρεσίας

- Δεν υπάρχουν ανεμολογικά δεδομένα που να τεκμηριώνουν το υψηλό δυναμικό της εν λόγω περιοχής. Θα έπρεπε η εταιρεία να τοποθετήσει για μεγάλο χρονικό διάστημα ανεμολογικούς ιστούς στα πολύγωνα των περιοχών (για πάνω από ένα έτος) με σκοπό την συλλογή δεδομένων ταχύτητας και διεύθυνσης του ανέμου. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 5 (Διάκριση του εθνικού χώρου σε κατηγορίες) της ΚΥΑ 49828 (ΦΕΚ 2464Β/3.12.2008) η περιοχή "ΟΡΗ ΣΟΥΛΙΟΥ -

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 8^ο

ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΑ ΟΡΗ (ΠΕΛΕΚΗΤΟΝ) - ΚΑΚΟΥΡΙ" είναι εκτός χάρτη Περιοχών Αιολικής Προτεραιότητας (ΠΑΠ).

- Σύμφωνα με το Άρθρο 12 (ΦΕΚ 286/ΑΑΠ/2018) "Χωρική διάρθρωση, εξειδίκευση και συμπληρωματικότητα τω παραγωγικών δραστηριοτήτων" και συγκεκριμένα την ενότητα 12 Γ «Βασικές Μονάδες Ενέργειας», ως καταρχήν κατάλληλες περιοχές για την εγκατάσταση αιολικών εγκαταστάσεων θεωρούνται οι οροσειρές στα Ανατολικά της Π.Ε. Άρτας (Γάβροβο – Όρη Βάλτου, Κοκκινόλακκος των Δήμων Γ. Καραϊσκάκη και Κεντρικών Τζουμέρκων) στο Ξεροβούνι (όρια ΠΕ Άρτας – Ιωαννίνων, Δ. Ζηρού, Αρταίων και Β. Τζουμέρκων) οι ορεινοί όγκοι του Κασσιδιάρη και των Τσαμαντών (Δ. Πωγωνίου, Ζίτσας, Φιλιατών) καθώς και οι ορεινοί όγκοι της ενδοχώρας της Π.Ε. Θεσπρωτίας και Πρεβέζης. Για λόγους προστασίας των τουριστικών πόρων **δεν συνιστάται η χωροθέτηση αιολικών εγκαταστάσεων στις κορυφογραμμές των ορεινών όγκων των Π.Ε. Θεσπρωτίας και Πρεβέζης που γειτνιάζουν με τις ευρείες ζώνες τουριστικής ανάπτυξης.**"
- Στις περιοχές αυτές υπάρχει έντονη οικοτουριστική ανάπτυξη από Ορειβατικούς και Περιπατητικούς/Φυσιολατρικούς Συλλόγους από όλη την Ελλάδα οι οποίοι επισκέπτονται την περιοχή ιδίως τους χειμερινούς μήνες. Συνεπώς, με την εγκατάσταση των Α/Γ θα υπάρξει ενδεχόμενο πρόκλησης σοβαρού ατυχήματος.
- Επίσης, από τη μελέτη των τεχνικών χαρακτηριστικών της Α/Γ προκύπτει ότι κατά τους χειμερινούς μήνες, είναι απολύτως πιθανός ο σχηματισμός πάγου στα περύγια του στροφείου καθώς και σε άλλα σημεία της Α/Γ. Ο σχηματισμός πάγου μπορεί να οδηγήσει σε απώλεια απόδοσης ή μπορεί ακόμη και να προκαλέσει διακοπή της ανεμογεννήτριας. Δηλαδή οι Α/Γ καλούνται να δουλέψουν σε ένα ακραίο περιβάλλον μεγάλου υψομέτρου και χαμηλών θερμοκρασιών εξαιτίας του οποίου ενδέχεται να έχουν αρκετές βλάβες και μειωμένη απόδοση για μεγάλο διάστημα μέσα στο έτος. Με βάση τις διαπιστωμένες ακραίες καιρικές συνθήκες στα υψόμετρα των 1083μ-1500μ που θα χωροθετηθεί το αιολικό πάρκο, θα είναι αδύνατη η πρόσβαση σε αυτό για επισκευή βλαβών κατά τους χειμερινούς μήνες πράγμα ιδιαίτερα επιβαρυντικό για την ηλεκτροπαραγωγή χωρίς να υπολογίσουμε τις σχεδόν αναπόφευκτες καταστροφές επί των οδών πρόσβασης ή εξυπηρέτησης λόγω γεωλογίας και καιρικών φαινομένων. Με δεδομένη ήδη την προβληματική φύση της ηλεκτροπαραγωγής από αιολικά πάρκα λόγω της στοχαστικής φύσεως του ανέμου αλλά και των εγγενών προβλημάτων δικτύωσης, εγείρεται ένα θέμα περί του κατά πόσο τελικά θα μπορέσει να συμβάλει πραγματικά το υπό εξέταση Α/Π στην ενίσχυση του μείγματος ηλεκτροπαραγωγής της χώρας και στην αποκόμιση περιβαλλοντικών οφελών μέσω ουσιαστικής μείωσης εκπομπής αερίων θερμοκηπίου.
- Λόγω του μεγάλου υψομέτρου της περιοχής χωροθέτησης οι κλίσεις θα είναι μεγάλες (θα φτάνουν ή και θα ξεπερνούν το 12% σε μερικά σημεία). Εκτιμούμε ότι κλίση αυτού του μεγέθους είναι έντονη για την ασφαλή κυκλοφορία των μεγάλων οχημάτων που απαιτεί η κατασκευή του Α/Π, σε οδό με τόσο δυσμενή γεωμετρικά χαρακτηριστικά και με δεδομένες τις ενδεχόμενες κακές

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
 ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 8^ο

καιρικές συνθήκες που είναι κανόνας στην περιοχή και οι οποίες επιδεινώνουν τις κυκλοφοριακές συνθήκες (απώλειες πρόσφυσης λόγω λάσπης κλπ, υδροφορία καταστρώματος κλπ). Ενδεικτικά αναφέρουμε πως οι περισσότεροι δασικοί δρόμοι σε περιοχές τέτοιου υψομέτρου με παρόμοια χαρακτηριστικά είναι αδιάβατοι για μεγάλο μέρος του έτους.

- Στη Σελ. 98 η ΜΠΕ αναφέρει... " Άρα, μετά την κατασκευή των επιχωμάτων και της οδοστρωσίας έχουμε πλεόνασμα χωματουργικών: $902.180 - (289.519 + 60.564) = 552.097 \text{ m}^3$ ". Γι' αυτά υπάρχει αναφορά (Σελ. 232) ότι "...τα υλικά εκσκαφής θα απομακρύνονται το ταχύτερο δυνατόν από το μέτωπο εκτέλεσης των εργασιών, προκειμένου να αποφεύγεται η δημιουργία μεγάλου μεγέθους σωρών και να ελαχιστοποιείται η κατάληψη χώρου. Όσα υλικά εκσκαφής πρόκειται να χρησιμοποιηθούν στο έργο θα αποτίθενται σε προκαθορισμένες θέσεις για τον ελάχιστο απαιτούμενο χρόνο, βάσει του προγράμματος χωματισμών, ενώ τα πλεονάζοντα θα μεταφέρονται στις θέσεις που θα έχουν αδειοδοτηθεί κατά τα αναφερόμενα στους σχετικούς όρους". Λόγω του υπερβολικά μεγάλου αριθμού πλεονάσματος χωματουργικών εκτιμούμε ότι θα έπρεπε να αναφέρεται το που θα βρίσκονται αυτοί οι προκαθορισμένοι χώροι.
- Στην μελέτη δεν αναφέρονται καθόλου έστω γενικά στοιχεία όπως μέγιστο ύψος πρηνών, επιχωμάτων και ισοζύγιο χωματισμών ώστε να εκτιμήσουμε καλύτερα τις επιπτώσεις της κατασκευής των Α/Π στο περιβάλλον.
- Κατά την άποψή μας υποεκτιμούνται οι επιπτώσεις του εν λόγω έργου, αφού σε περίπτωση υλοποίησής του ενδέχεται να προκληθούν προβλήματα στις μετακινήσεις των πτηνών λόγω φράγματος ανάσχεσης. Σε σχέση δε και με το έταιρο έργο της ίδιας εταιρείας (βλέπε χάρτη) το φράγμα ανάσχεσης πτήσεων θα είναι πολύ μεγαλύτερο. Τα μεγάλα αρπακτικά που πετούν στο ύψος κίνησης των πτερυγίων των Α/Γ ενδέχεται να αντιμετωπίσουν σημαντική επίπτωση παρεμπόδισης πτήσεων και να αναγκάζονται στην κατανάλωση ενεργειακών αποθεμάτων προκειμένου να αποφύγουν την επιφάνεια που καλύπτει η κίνηση των πτερυγίων. Επίσης, η υλοποίηση του συνόλου των έργων στην εν λόγω περιοχή μπορεί να έχει επιπτώσεις στα πτηνά με τους ακόλουθους τρόπους:
 - θνησιμότητα λόγω σύγκρουσης πτηνών με την ανεμογεννήτρια. Έχουν αναφερθεί θανατώσεις πτηνών από πρόσκρουση στα πτερύγια ανεμογεννητριών αλλά και σε εναέρια καλώδια διασύνδεσης της μονάδας με το δίκτυο.
 - επέμβαση σε περιοχές αναζήτησης τροφής (θήρευσης),
 - επέμβαση σε πορείες μετανάστευσης πτηνών,
 - μείωση του υπάρχοντος βιοτόπου των πτηνών,
 - εγκατάσταση ανεμογεννητριών σε περιοχές αναπαραγωγής των πτηνών.
- Εκτιμούμε ότι οι αρνητικές και μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στα μορφολογικά-τοπογραφικά-τοπολογικά χαρακτηριστικά καθώς και στο θόρυβο, σε καμιά περίπτωση δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως αμελητέες, λαμβάνοντας υπόψη κάποιες παραμέτρους όπως το μέγεθος του έργου, η κατασκευή πολλών χιλιομέτρων νέας οδοποιίας, οι παρεμβάσεις εντός του χώρου

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 8^ο

εγκατάστασης των Α/Γ. Η θεώρησή μας είναι πως η εν λόγω επίπτωση υποεκτιμάται σε πολύ μεγάλο βαθμό. Το μεγάλο μέγεθος του έργου είναι ακριβώς αυτό που προσδιορίζει τις επιπτώσεις στο τοπίο και στη μορφολογία του εδάφους ως μόνιμες, μη αναστρέψιμες και σημαντικές. Η κατασκευή επί των κορυφογραμμών νέας οδοποιίας σε υψόμετρα που κυμαίνονται από 1083m έως και 1500m από την Μέση Στάθμη της Θάλασσας (ΜΣΘ) δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως μη σημαντική.

- Οι προδιαγραφές των προς χάραξη οδών είναι αυτές ενός δασικού δρόμου (τριτεύουσα οδός). Το πλάτος του οδοστρώματος προβλέπεται να είναι 5m (χωρίς έρεισμα) με διαπλατύνσεις στο τμήμα του δρόμου με επίχωση είτε στο τμήμα του δρόμου με εκσκαφή και έκχωμα οι οποίες σύμφωνα με την μελέτη προβλέπονται έως 10 μέτρα (+5 μέτρα). Άλλωστε, σύμφωνα με το υπ' αριθ. πρωτ. 54223/726/04-03-1998 έγγραφο του Υπουργείου Γεωργίας με θέμα «Τεχνικές Προδιαγραφές δασικών οδών Γ' Κατηγορίας», καθώς και η 135661/4400/16-09-2013 οδηγία για «Οδοί σε εκτάσεις που προστατεύονται από τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας» ΑΔΑ: ΒΛΛ10-Η2Ι. Σύμφωνα με την παραπάνω "Κατά την εφαρμογή της ανωτέρω εγκυκλίου όμως, και ειδικά στις περιπτώσεις έργων που απαιτείται διέλευση οχημάτων μεταφοράς ογκώδους εξοπλισμού απαραίτητου για την εκτέλεση των έργων, διαπιστώνεται αδυναμία εξυπηρέτησης της χρήσης αυτής, κυρίως λόγω του πλάτους της δασικής οδού Γ' κατηγορίας (μέγιστο πλάτος τα 5μ), το οποίο προβλέπεται από τις τεχνικές προδιαγραφές της οδοποιίας και δεν επαρκεί για τη μεταφορά μηχανημάτων και εξοπλισμού (τέτοιες περιπτώσεις παρατηρούνται, π.χ., κατά την εκτέλεση έργων ΑΠΕ, όταν μεταφέρονται οι ανεμογεννήτριες στο χώρο εγκατάστασης τους). Στις περιπτώσεις αυτές, μπορεί να εγκρίνεται στο άκρως δυνατό μέτρο η πέραν των 5μ πλάτους καταστρώματος διάνοιξη της δασικής οδού σε όποια σημεία του μήκους της απαιτείται, και κατ' ανώτερο μέχρι 10μ, κατά παρέκκλιση των ισχυουσών τεχνικών προδιαγραφών της δασικής οδοποιίας, αποκλειστικά και μόνο για την εξυπηρέτηση της χρήσης διέλευσης, όπως αυτή ανωτέρω τέθηκε.
- Δεν ορίζεται όχημα μελέτης για το συγκεκριμένο έργο. Επισημαίνουμε πως για την επιλογή του οχήματος μελέτης για κάθε τύπο οδού τα χαρακτηριστικά του είναι το πλάτος και το ύψος και όχι το μήκος, με σκοπό τον καθορισμό του αποτυπώματος της οδού. Στην συγκεκριμένη περίπτωση δεν αναφέρονται τέτοια στοιχεία για το εν λόγω όχημα. Πάντως σε καμία περίπτωση οχήματα ειδικού τύπου και διαστάσεων (γερανός ανύψωσης Α/Γ, φορτηγό μεταφοράς πτερυγίων Α/Γ) δεν μπορούν να αποτελούν τυπικό όχημα μελέτης ιδίως για δρόμο τέτοιας κατηγορίας αφού είναι σαφώς εκτός προδιαγραφών σχεδιασμού. Ενδεικτικά αναφέρουμε πως η κίνησή παρομοίων οχημάτων ακόμα και σε αυτοκινητοδρόμους με πολύ ευνοϊκότερα γεωμετρικά χαρακτηριστικά γίνεται με την χρήση ειδικών κυκλοφοριακών ρυθμίσεων και την συμβολή της τροχαίας. Εκφράζουμε αμφιβολίες για το αν το πλάτος των 5μ και οι διαπλατύνσεις που αναφέρονται στην μελέτη επαρκούν για την ασφαλή κυκλοφορία και την μετάβαση επί τόπου, οχημάτων τέτοιων διαστάσεων και βάρους. Σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές το περύγιο της Α/Γ έχει μήκος περίπου 50 μέτρα, επομένως απαιτείται όχημα μήκους μεγαλύτερο των 50 μέτρων για την

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 8^ο

μεταφορά του. Εκτιμούμε ότι στην πράξη θα απαιτηθούν διαπλατύνσεις και τυχόν επεμβάσεις σε μεγαλύτερο πλάτος τόσο στην ευθυγραμμία όσο και στις καμπύλες. Τα ίδια ισχύουν φυσικά και για τις βελτιώσεις δρόμων που προβλέπει η μελέτη εφόσον οι προδιαγραφές σχεδιασμού είναι όμοιες.

- Όσον αφορά το τοπίο της περιοχής επέμβασης, μετά την ολοκλήρωση της οδοποιίας (εκσκαφές, οδοστρωσία κλπ) καθώς και των πλατειών θεμελίωσης/συναρμολόγησης των Α/Γ επί των κορυφογραμμών, εκτιμούμε πως το όλο αποτέλεσμα δεν θα είναι ομαλά εγγράψιμο στο αλπικό-υποαλπικό τοπίο της περιοχής και θα αλλοιώσει αισθητά τον φυσικό του χαρακτήρα με τρόπο μη αναστρέψιμο και θα οδηγήσει σε υποβάθμισή του. Η αποψίλωση από την βλάστηση, τα εμφανή χωματουργικά, όπως και η επιφάνεια της οδοστρωσίας, με την παρουσία τους επιβάλλονται οριστικά στο αλπικό τοπίο και αλλοιώνουν μόνιμα τον χαρακτήρα του. Η μελέτη σαφώς υποεκτιμά την επίδραση της κατασκευής της οδοποιίας (νέα και βελτίωση υφιστάμενης) του αιολικού πάρκου στο τοπίο ενώ εστιάζει αποκλειστικά στην οπτική όχληση και στην επίδραση στο τοπίο εξαιτίας μόνο των Α/Γ σύμφωνα με τα κριτήρια του ειδικού χωροταξικού τα οποία πληροί.
- Δεν υπάρχει γεωλογική μελέτη, για την κατασκευή της υφιστάμενης οδοποιίας, πέρα από μια γενική αναφορά στα γεωλογικά, εδαφολογικά και τεκτονικά χαρακτηριστικά της ευρύτερης περιοχής μελέτης. Η περιοχή επίσης ανήκει στη σεισμική ζώνη II που είναι η ζώνη με μέση σεισμική δραστηριότητα. Σύμφωνα με τον ισχύοντα Χάρτη Σεισμικής Επικινδυνότητας η τιμή της ενεργής εδαφικής επιτάχυνσης σχεδιασμού α για τη ζώνη II είναι $\alpha=0,24$ g (όπου g η επιτάχυνση της βαρύτητας).
- Δεν είμαστε σε θέση να εκτιμήσουμε τις πιθανές μόνιμες επιπτώσεις στα επιφανειακά και υπόγεια νερά της περιοχής εξαιτίας της κατασκευής των τεχνικών έργων, από την στιγμή που λόγω των έργων οδοποιίας διαταράσσεται το φυσικό ανάγλυφο μιας περιοχής μεγάλης έκτασης άρα μεταβάλλονται και τα στοιχεία επιφανειακής και υπόγειας απορροής. Κατά την φάση κατασκευής οι επιπτώσεις μπορεί να οφείλονται σε διαρροές καυσίμων - λιπαντικών των πάσης φύσεων μηχανημάτων έργων, εξαιτίας της πλύσης αντλιών - βαρελών σκυροδέματος και λόγω των λυμάτων του προσωπικού. Επίσης σε περίπτωση που λειτουργήσει επί τόπου νέο παρασκευαστήριο σκυροδέματος τα υγρά απόβλητα από την λειτουργία του ενδέχεται να δημιουργήσουν σοβαρό πρόβλημα στα επιφανειακά και υπόγεια νερά. Κατά την φάση λειτουργίας δεν αναμένονται επιπτώσεις εφόσον στην ουσία το έργο δεν παράγει απόβλητα τέτοια που να μπορούν να επηρεάσουν τους υδάτινους πόρους.
- Σύμφωνα με την υπ' αριθ. πρωτ 33303/30.05.2023 απάντηση του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. με θέμα "Διερεύνηση της ύπαρξης βοσκοτόπων σε εκτάσεις του Δήμου Δωδώνης", αναφέρει ότι το μεγαλύτερο τμήμα των εκτάσεων που αντιστοιχούν στο Α' πολύγωνο (αντιστοιχεί στο Δήμο Δωδώνης) βρίσκονται εντός βοσκοτοπικών αγροτεμαχίων αναφοράς στο Σύστημα Αναγνώρισης Αγροτεμαχίων (ΣΑΑ) του Οργανισμού μας τα οποία συμπεριλήφθηκαν στην κατανομή δικαιωμάτων χρήσης της βοσκής για τα έτη 2020, ή 2021, ή 2022, σύμφωνα με τα της

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 8^ο

873/55993/20.05.2015 Υ.Α. όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. Εξαιρούνται τα αγροτεμάχια αναφοράς με χαρτ. κωδικό 2113678886 και 2113668737 και τμήματα των αγροτεμαχίων αναφοράς με χαρτ. κωδικό 2123670608, 2103679726, 2113707725, 2113670380 και 2113681572 τα οποία δεν συμπεριλήφθησαν στις ανωτέρω κατανομές.

- Τέλος, από τη λειτουργία Α/Γ, παρατηρήθηκαν παρεμβολές σε τηλεοπτικές μεταδόσεις που οφείλονται στην ανάκλαση των ηλεκτρομαγνητικών κυμάτων πάνω στα περιστρεφόμενα πτερύγια της περωτής των Α/Γ για σχετικά μικρές αποστάσεις (μερικά χιλιόμετρα). Φυσικά, ο κίνδυνος είναι σοβαρός όταν οι παρενοχλήσεις γίνονται στα συστήματα μικροκυμάτων και πλοήγησης αεροπλάνων. Το πρόβλημα λύνεται με τη χρήση κατευθυντικών κεραιών και με επικάλυψη των πτερυγίων με ειδικό υλικό για τις σοβαρές περιπτώσεις.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Υστερα από τα παραπάνω προκύπτει ότι από την κατασκευή και λειτουργία του ΑΣΠΗΕ του θέματος αναμένεται να προκληθούν σοβαρές περιβαλλοντικές επιπτώσεις μόνιμου χαρακτήρα, μη αναστρέψιμες, οι οποίες απαντούν κυρίως στην κατασκευή του νέου οδικού δικτύου καθώς και στην βελτίωση του υφισταμένου οδικού δικτύου και δευτερευόντως στην τοποθέτηση των Α/Γ. Οι επιπτώσεις έχουν να κάνουν ως επί το πλείστον με την μορφολογία του εδάφους, το τοπίο, τις προστατευόμενες περιοχές, την χλωρίδα, την πανίδα και την ορνιθοπανίδα καθώς και με τη συρρίκνωση των βοσκήσιμων εκτάσεων στην εν λόγω περιοχή. Κατά την άποψή μας η Μελέτη υποεκτίμησε αρκετές από τις προαναφερθείσες επιπτώσεις. Επίσης όπως καταδείχθηκε, η προς μελέτη οδοποιία δημιουργεί σοβαρά ερωτηματικά ως προς την επάρκεια των μελετώμενων οδών με αυτά τα γεωμετρικά χαρακτηριστικά, για την κάλυψη των αναγκών του έργου. Τέλος, θα ήταν ιδανικό να γνωρίζουμε εκ των προτέρων:

- Το αιολικό δυναμικό της περιοχής και την όσο το δυνατό ακριβή γνώση της συμπεριφοράς του ανέμου (ένταση του ανέμου και τις διακυμάνσεις αυτού σε μέτρο και διεύθυνση στην περιοχή εγκατάστασης με την χρήση ανεμολογικού ιστού και την επεξεργασία των δεδομένων του για όσο το δυνατόν μεγαλύτερο χρονικό διάστημα).
- Η εγκατάσταση να μην έχει αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. Η επιλεγμένη θέση να είναι αποδεκτή από τις τοπικές κοινότητες και σύμφωνα με τους περιβαλλοντικούς όρους.
- Η λειτουργία των Α/Γ να είναι συμβατή (εγγύτητα, διασύνδεση) με τη λειτουργία του τοπικού ηλεκτρικού δικτύου.
- Να έχουν ληφθεί υπόψη κατά το σχεδιασμό της ανεμογεννήτριας τα πιθανά ακραία καιρικά φαινόμενα της συγκεκριμένης θέσης (πάγος, θυελλώδεις άνεμοι, έντονος, διάβρωση κ.λπ.)».

2. Την αριθ. 9/35/26-06-2020 (ΑΔΑ:Ω9ΒΚ7Λ9-90Ξ) Απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Ηπείρου «Σχετικά με την εγκατάσταση και λειτουργία Αιολικών Πάρκων στην Ήπειρο».

3. Την αριθ. 12/55/6-7-2023 (ΑΔΑ:609Λ7Λ9-5ΑΝ) Απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Ηπείρου «Συζήτηση σχετικά με το αίτημα της παράταξης Λαϊκή Συσπείρωση Ηπείρου, για συζήτηση στο Περιφερειακό Συμβούλιο των περιβαλλοντικών αδειοδοτήσεων

των έργων ΑΠΕ στη Λάκκα Σούλι και σε Γράμμο – Σμόλικα».

4. Το από 06-07-2023 υπόμνημα του Περιβαλλοντικού Πολιτιστικού Συλλόγου π. Δήμου Θεσπρωτικού, του Μελισσοκομικού Συλλόγου Πρέβεζας «Κασσιώπη» και της Επιτροπής Αγώνα Κατοίκων Λάκκας Σουλίου, που κατατέθηκε στο Περιφερειακό Συμβούλιο Ηπείρου, στα πλαίσια της δημόσιας διαβούλευσης και διαβιβάστηκε στην Επιτροπή με το αριθ. πρωτ. 115784/2293/17-07-2023 έγγραφο του Περιφερειακού Συμβουλίου Ηπείρου.
5. Το από 06-07-2023 έγγραφο απόψεων του Δήμου Ζηρού, πολιτιστικών φορέων και κατοίκων του Δήμου που συντάχθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο Τρύφωνα Κόλλια και διαβιβάστηκε στην Επιτροπή με το αριθ. πρωτ. 113375/2261/13-07-2023 έγγραφο του Περιφερειακού Συμβουλίου Ηπείρου.
6. Το από 31/05/2023 έγγραφο πολιτών (Θωμάς Κ. Φώτσης, Παύλος Λ. Αλεξίου και Θεόδωρος Ι. Χόβολος), που κατατέθηκε στο Περιφερειακό Συμβούλιο Ηπείρου, στα πλαίσια της δημόσιας διαβούλευσης και διαβιβάστηκε στην Επιτροπή με το αριθ. πρωτ. 88100/1762/01-06-2023 έγγραφο του Περιφερειακού Συμβουλίου Ηπείρου.
7. Τις απόψεις πολιτών όπως υποβλήθηκαν στο Ηλεκτρονικό Περιβαλλοντικό Μητρώο στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης της ΜΠΕ του έργου.
8. Τις αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Ζηρού αριθ. 6/17-05-2023 (ΑΔΑ:9Ψ68ΩΡΟ-ΙΕΕ) και αριθ. 3/03-03-2021 (ΑΔΑ: ΨΑΦΝΩΡ0-0ΨΡ) που διαβιβάστηκαν στην Επιτροπή με το αριθ. πρωτ. 90538/1790/07-06-2023 έγγραφο του Περιφερειακού Συμβουλίου Ηπείρου.
9. Την αριθ. 68/31-05-2023 Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Σουλίου (ΑΔΑ: 9ΑΓ4Ω1Α-760) που διαβιβάστηκε στην Επιτροπή με το αριθ. πρωτ. 89156/1778/06-06-2023 έγγραφο του Περιφερειακού Συμβουλίου Ηπείρου.
10. Την αριθ. 2/29-01-2021 Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Δωδώνης (ΑΔΑ: 9ΟΦΤΩ98-ΟΕΖ).
11. Την αριθ. 10/2023 Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής Δήμου Αρταίων (ΑΔΑ: 9Π14ΩΨΑ-ΝΨΤ).
12. Την αριθ. 7/2023 Απόφαση του Τοπικού Συμβουλίου Καμπής (Πρακτικό 8/10-06-2023).
13. Την αριθ. 14/2023 Απόφαση του Τοπικού Συμβουλίου Γραμμενίτσας (Πρακτικό 11/10-06-2023).
14. Το έντυπο Δ9 του Τμήματος Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού και ΑΠΕ του Δήμου Αρταίων.
15. Την αριθ. πρωτ. 82715/11430/08-06-2023 γνωμοδότηση της ΠΕΧΩΠ Π.Ε. Θεσπρωτίας (Πρακτικό 55/2023).
16. Την γνωμοδότηση της ΠΕΧΩΠ Π.Ε. Ιωαννίνων (Πρακτικό 51/22-06-2023).
17. Την γνωμοδότηση της ΠΕΧΩΠ Π.Ε. Πρέβεζας (Πρακτικό 12/05-07-2023).

δ) Τις θετικές με όρους αποφάσεις:

1. Την αριθ. 11/2023 Απόφαση του Τοπικού Συμβουλίου Καλαμιάς (Πρακτικό 8/08-06-2023).

2. Την αριθ. 9/2023 Απόφαση του Τοπικού Συμβουλίου Ρόκκας, ΔΕ Φιλοθέης του Δήμου Αρταίων (Πρακτικό 8/10-06-2023).

ε) Την τοποθέτηση του Προέδρου της Επιτροπής κ. Γοργόλη Βασίλειου ο οποίος παρουσίασε το θέμα, την υπηρεσιακή εισήγηση και τις αρνητικές και θετικές γνωμοδοτήσεις των υπηρεσιών. Ανέφερε ότι στο υπόμνημα του Περιβαλλοντικού Πολιτιστικού Συλλόγου π. Δήμου Θεσπρωτικού, του Μελισσοκομικού Συλλόγου Πρέβεζας «Κασσιώπη» και της Επιτροπής Αγώνα Κατοίκων Λάκκας Σουλίου, που κατατέθηκε στο Περιφερειακό Συμβούλιο Ηπείρου, στα πλαίσια της δημόσιας διαβούλευσης, περιλαμβάνονται επιπλέον λόγοι απόρριψης της Μ.Π.Ε. του έργου και οι λόγοι αυτοί, μαζί με τις παρατηρήσεις της υπηρεσιακής εισήγησης, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη για την σημερινή Απόφαση της Επιτροπής. Επίσης, πρόσθεσε ότι θα πρέπει να ληφθούν υπόψη και οι αποφάσεις του Περιφερειακού Συμβουλίου που μας διαβιβάστηκαν. Εισηγήθηκε η Επιτροπή να γνωμοδοτήσει ΑΡΝΗΤΙΚΑ και ανέφερε συνοπτικά τους ακόλουθους λόγους:

- Δεν υπάρχουν ανεμολογικά δεδομένα που να τεκμηριώνουν το υψηλό δυναμικό της εν λόγω περιοχής.
- Δεν συνιστάται η χωροθέτηση αιολικών εγκαταστάσεων στις κορυφογραμμές των ορεινών όγκων των Π.Ε. Θεσπρωτίας και Πρεβέζης που γειτνιάζουν με τις ευρείες ζώνες τουριστικής ανάπτυξης.
- Στις περιοχές αυτές υπάρχει έντονη οικοτουριστική ανάπτυξη από Ορειβατικούς και Περιπατητικούς/Φυσιολατρικούς Συλλόγους από όλη την Ελλάδα οι οποίοι επισκέπτονται την περιοχή ιδίως τους χειμερινούς μήνες και τα έργα που πρόκειται να γίνουν θα είναι σε τέτοια έκταση που θα περιορίζουν τις δραστηριότητες αυτές.
- Από τη μελέτη προκύπτει ότι κατά τους χειμερινούς μήνες, λόγω των καιρικών συνθηκών, είναι πιθανόν να μην λειτουργούν οι ανεμογεννήτριες.
- Οι κλίσεις στην περιοχή χωροθέτησης του έργου είναι μεγάλες και θα υπάρχει πρόβλημα για την ασφαλή κυκλοφορία των μεγάλων οχημάτων κατά την κατασκευή του έργου.
- Στην μελέτη δεν γίνεται αναφορά σε στοιχεία όπως μέγιστο ύψος πρανών, επιχωμάτων και ισοζύγιο χωματισμών ώστε να εκτιμήσουμε καλύτερα τις επιπτώσεις της κατασκευής των Α/Π στο περιβάλλον.
- Θα αυξηθεί η θνησιμότητα των πτηνών και μείωση των βιοτόπων τους.

Στη συνέχεια, έδωσε το λόγο στον κ. Δράκο Δημήτριο ώστε να αναφερθεί στους επιπλέον λόγους απόρριψης της Μ.Π.Ε.

στ) Την τοποθέτηση του κ. Δράκου Δημήτριου, δικηγόρου, εκπρόσωπου της Επιτροπής Αγώνα Λάκκας Σουλίου, ο οποίος δήλωσε ότι οι λόγοι απόρριψης της Μ.Π.Ε. αναφέρονται αναλυτικά στο υπόμνημα που κατέθεσαν στο Περιφερειακό Συμβούλιο και ζήτησε να ενσωματωθούν στην Απόφαση της Επιτροπής Περιβάλλοντος. Ανέφερε ότι λόγω της καταδίκης από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, οι Ειδικές Οικολογικές Αξιολογήσεις που αναφέρονται στην προστασία των οικοτόπων σύμφωνα με την Οδηγία 2012 είναι όλες άκυρες, υπό την έννοια ότι δεν έχουν τεθεί, από Προεδρικά Διατάγματα και Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις, οι στόχοι διατήρησης. Επίσης, πρόσθεσε ότι τροποποιείται η απόφαση κατάτμησης έργων γιατί δεν γίνεται αναφορά στο σώμα της μελέτης στη συνεργιστική δράση των έργων. Στην περίπτωση αυτή οι εταιρείες θα πρέπει να επανέρχονται με νέες Μ.Π.Ε.

Το υπόμνημα έχει ως εξής:

Λόγοι απόρριψης της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. από τη Διοίκηση

(2.) «ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΑΕΠΟ ΤΟΥ ΑΣΠΗΕ «ΟΡΗ ΣΟΥΛΙΟΥ - ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΑ ΟΡΗ (ΠΕΛΕΚΗΤΟΝ) - ΚΑΚΟΥΡΙ» ΙΣΧΥΟΣ 117,6 MW & ΤΩΝ ΣΥΝΟΔΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΕΡΓΩΝ», την οποία υπέβαλλε η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «ΓΑΙΑCOMM ΑΙΟΛΙΚΗ ΚΑΚΟΥΡΙ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ».

Με την υπό διαβούλευση Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (εφεξής «Μ.Π.Ε.») σκοπείται η περιβαλλοντική αδειοδότηση ενός Αιολικού Πάρκου (Α/Π), ισχύος **117,6 MW**, αποτελούμενου από **είκοσι μία (21) τριπτερες ανεμογεννήτριες της κατασκευαστικής εταιρείας Siemens-Gamesa, τύπου SG-170 με ονομαστική ισχύ 5,60 MW έκαστη**, με ύψος πυλώνα 115,00 00 μέτρα, διάμετρο πτερωτής 170,00 μέτρα και συνολικό ύψος 115,00 + 85,00 = **200,00 μέτρα**, εντός των Δημοτικών Ενοτήτων Σουλίου, Λάκκας Σουλίου, Λούρου, Θεσπρωτικού, Κρανέας και Φιλλιπιάδος, Ξηροβουνίου, Φιλοθέης και Βλαχερνών των Δήμων Σουλίου, Δωδώνης, Πρέβεζας, Ζηρού και Αρταίων των Περιφερειακών Ενοτήτων Θεσπρωτίας, Ιωαννίνων, Πρέβεζας και Άρτας, αντίστοιχα, της Περιφέρειας Ηπείρου, και με επιφάνεια πραγματικής κατάληψης, ήτοι αποψίλωσης δασών και δασικών εκτάσεων **συνολικού εμβαδού περί 384.892 τ.μ.** (βλ. σελ. 98 της Μ.Π.Ε.). Το υπό κρίση Α/Π προβλέπεται να υλοποιηθεί πλησίον περιοχών του δικτύου Natura 2000 και συγκεκριμένα πλησίον των Ζωνών Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) με κωδική ονομασία «GR2120008 - Όρη Παραμουθιάς, Στενά Καλαμά, και Στενά Αχέροντα» και «GR2130013 - Ευρύτερη περιοχή Αθαμανικών ορέων», ενώ τμήμα του υπόγειου δικτύου διασταυρώνει την Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ) με κωδική ονομασία «GR2110001 - Αμβρακικός κόλπος, δέλτα Λούρου και Αράχθου (Πέτρα, Μύτικας, ευρύτερη περιοχή, κάτω ρους Αράχθου, Καμπή Φιλιπιάδας)».

Οι θέσεις εγκατάστασης των ανεμογεννητριών βρίσκονται σε υψόμετρο μεταξύ 1083-1500 μ., ενώ στην εγγύς περιοχή βρίσκονται αρκετοί οικισμοί.

1. Ανυπαρξία πρόβλεψης για την ασφαλή απομάκρυνση των πλεοναζόντων χωματισμών – Κίνδυνος ανατροπής της τοπιολογίας της περιοχής, καθώς και πρόκλησης ανεπανόρθωτων υλικών καταστροφών (ακόμα και απώλειας ανθρώπινων ζώων) σε περίπτωση έντονων βροχοπτώσεων (γεγονός απολύτως συνηθισμένο στην περιοχή).

Σύμφωνα με την υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. (βλ. σελ. 98 αυτής), θα απαιτηθούν συνολικά εκσκαφές **902.180 κ.μ.** χώματος (από τα οποία το 80% εκτιμώνται ως βραχώδη - ημιβραχώδη και το 20% ως γαιώδη), ενώ οι επιχώσεις (η επαναχρησιμοποίηση δηλαδή των εκσκαφέντων) περιορίζονται στα **350.083 κ.μ.** χώματος.

Αυτό πολύ απλά σημαίνει ότι θα υπάρχει μία περίσσεια υλικών της τάξης των 552.097 κυβικών μέτρων, για την ασφαλή απομάκρυνση των οποίων δεν υπάρχει καμία σαφής και συγκεκριμένη πρόβλεψη, με πιο πιθανή κατάληξη την ανεξέλεγκτη απόθεσή τους στις πλαγιές της περιοχής με ανυπολόγιστα καταστροφικές συνέπειες και στο υδρολογικό της δίκτυο και στην γεωφυσική της ευστάθεια. Η «εναπόθεση» εξάλλου εκατοντάδων χιλιάδων κυβικών μέτρων φερτών υλικών (χώματος, πετρών, βράχων κ.λπ.) στις κάθετες πλαγιές των ορεινών όγκων της περιοχής, ευνοήτως καθιστά απολύτως υπαρκτό τον κίνδυνο ανεπανόρθωτων υλικών καταστροφών (ακόμα και απώλειας ανθρώπινων ζώων) στους γειτονικούς (σε απόσταση αναπνοής) οικισμούς, λόγω των έντονων βροχοπτώσεων που επικρατούν στην περιοχή, όπως επιβεβαιώνεται και από την ίδια την Μ.Π.Ε. (σελ. 126 επ.). Άλλωστε, το φαινόμενο αυτό, ήτοι της παράσυρσης χιλιάδων κυβικών μέτρων φερτών υλικών λόγω ανθρωπογενών παρεμβάσεων ή πυρκαγιών σε ορεινούς όγκους πλησίον οικισμών με καταστροφικά αποτελέσματα, έχει πλειστάκις επισυμβεί στην χώρα μας (βλ. Μάνδρα, Καρδίτσα, Εύβοια κ.λπ.).

Δεδομένου, εξάλλου, ότι το υπό κρίση έργο σκοπείται να εγκατασταθεί σε κορυφογραμμή τεραστίων κλίσεων (80-95%), ακόμα και αρνητικών σε ορισμένα σημεία, είναι αυτονόητο ότι υπάρχει σοβαρότατος κίνδυνος για την ασφάλεια και την ζωή των κατοίκων της περιοχής από την διάθεση των πλεοναζόντων υλικών προς τα κατόντη, όπως μετά βεβαιότητας θα συμβεί, αφού στην υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε.

απουσιάζει η παρουσίαση του τρόπου και των μέσων που θα χρησιμοποιηθούν για την μεταφορά τους σε νόμιμα αδειοδοτημένη μονάδα διαχείρισης ΑΕΚΚ.

Ωστόσο, καμία σχετική πρόβλεψη δεν υπάρχει στην υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε., εξ ου και η Υπηρεσία σας δέον όπως αρνηθεί την έγκρισή της.

2. Παράνομη κατάτμηση από το φορέα του έργου του υπό κρίση Α/Π στις θέσεις «ΟΡΗ ΣΟΥΛΙΟΥ - ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΑ ΟΡΗ (ΠΕΛΕΚΗΤΟΝ) - ΚΑΚΟΥΡΙ» με το Α/Π στις θέσεις «ΚΑΜΠΟΣ - ΑΓΚΑΘΙΕΣ - ΚΛΕΦΤΟΓΟΥΡΟΣ - ΚΟΥΡΥΦΗ ΜΠΟΓΔΑΝΗ - ΜΥΤΕΡΑ - ΖΑΡΚΟΡΡΑΧΗ - ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ - ΑΛΟΓΟΜΑΝΔΡΑ - ΤΣΟΥΚΚΑ ΜΕΛΙΣΣΙ - ΣΠΗΛΙΑ» (η Μ.Π.Ε. του οποίου επίσης έχει τεθεί σε δημόσια διαβούλευση ενώπιον της Αρχής σας), δεδομένου ότι και τα δύο (2) εν λόγω Α/Π συνιστούν επί της ουσίας ενιαίο έργο – Ανυπαρξία αξιολόγησης των σωρευτικών συνεπειών του ενιαίου έργου.

2.1. Τα δύο (2) εν λόγω Α/Π βρίσκονται σε κοντινές αποστάσεις μεταξύ τους επί του ορεινού όγκου των Θεσπρωτικών Όρεων, **υλοποιούνται από εταιρείες ιδίων συμφερόντων** με κοινή διαδρομή, κοινή έδρα και κοινό εν τέλει έλεγχο από τον Όμιλο της «**ΓΑΙΑCOMM**», η αδειοδοτική τους διαδικασία εκκίνησε ταυτόχρονα και παράλληλα, πρόκειται να αξιοποιήσουν κοινές υποδομές οδοποιίας και ηλεκτρικής διασύνδεσης, εξ ου και αποτελούν ουσιαστικά ένα ενιαίο έργο.

Ειδικότερα:

(α) Η αρχική υπ' αριθ. 2082/2021 Βεβαίωση Παραγωγού του υπό κρίση Α/Π ισχύος 117,6 MW εκδόθηκε στο όνομα της εταιρείας με την επωνυμία «**ΓΑΙΑCOMM ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΜΕΤΡΗΣΕΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ**», κατόπιν της υπ' αριθ. πρωτ. Γ-08410 από **10.12.2019** αίτησής της.

Περαιτέρω, κατόπιν της υπ' αριθ. πρωτ. ΡΑΕ Ι-306784 από **20.7.2021** αίτησης της αδειούχου, μεταβιβάσθηκε η εν λόγω Βεβαίωση Παραγωγού στην «**ΓΑΙΑCOMM ΑΙΟΛΙΚΗ ΚΑΚΟΥΡΙ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Α.Ε.**», δια της υπ' αριθ. πρωτ. 770/2021 Απόφασης του Προέδρου της Ρ.Α.Ε.

Έπειτα, κατόπιν της υπ' αριθ. πρωτ. ΡΑΕ Ι- 319731 από **11.2.2022** αίτησης της αδειούχου, δια της υπ' αριθ. πρωτ. 573/2022 Απόφασης του Προέδρου της Ρ.Α.Ε., αναχωροθετήθηκαν οι προς εγκατάσταση Α/Γ, αυξήθηκαν τα όρια του γηπέδου εγκατάστασης και άλλαξε ο τύπος των Α/Γ από 21 ισχύος 5,6 MW έκαστη με διάμετρο πτερωτής 162m σε 21 ισχύος 5,6MW έκαστη με διάμετρο πτερωτής 170m.

Παράλληλα, η υπ' αριθ. 2033/2021 Βεβαίωση Παραγωγού του Α/Π ισχύος 140,00 MW για τις θέσεις «**ΚΑΜΠΟΣ - ΑΓΚΑΘΙΕΣ - ΚΛΕΦΤΟΓΟΥΡΟΣ - ΚΟΥΡΥΦΗ ΜΠΟΓΔΑΝΗ - ΜΥΤΕΡΑ - ΖΑΡΚΟΡΡΑΧΗ - ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ - ΑΛΟΓΟΜΑΝΔΡΑ - ΤΣΟΥΚΚΑ ΜΕΛΙΣΣΙ - ΣΠΗΛΙΑ**» εκδόθηκε στο όνομα της ίδιας ως άνω εταιρείας με την επωνυμία «**ΓΑΙΑCOMM ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΜΕΤΡΗΣΕΩΝ ΕΠΕ**», κατόπιν της υπ' αριθ. πρωτ. Γ-08409 από 10.12.2019 αίτησής της.

Περαιτέρω, κατόπιν της υπ' αριθ. πρωτ. ΡΑΕ Ι- 298343 από **9.3.2021** αίτησης της αδειούχου, δια της υπ' αριθ. πρωτ. 327/2021 Απόφασης του Προέδρου της Ρ.Α.Ε., μειώθηκαν τα όρια του γηπέδου εγκατάστασης, άλλαξε ο αριθμός και ο τύπος των Α/Γ από 25 ΑΓ ισχύος 5,6MW έκαστη με διάμετρο πτερωτής 162m σε 23 ισχύος 6,0MW έκαστη με διάμετρο πτερωτής 162m και μειώθηκε η εγκατεστημένη ισχύς από 140,0MW σε 138,0MW.

Στη συνέχεια, κατόπιν της υπ' αριθ. πρωτ. ΡΑΕ Ι-306784 από **6.7.2021** αίτησης της αδειούχου, μεταβιβάσθηκε η εν λόγω Βεβαίωση Παραγωγού στην «**ΓΑΙΑCOMM ΑΙΟΛΙΚΗ ΖΑΡΚΟΡΡΑΧΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Α.Ε.**», δια της υπ' αριθ. πρωτ. 769/2021 Απόφασης του Προέδρου της Ρ.Α.Ε.

Έπειτα, κατόπιν της υπ' αριθ. πρωτ. ΡΑΕ Ι-337950 από **11.10.2022** αίτησης της αδειούχου, δια της υπ' αριθ. πρωτ. 1531/2022 Απόφασης του Προέδρου της Ρ.Α.Ε. επεκτάθηκαν τα όρια του γηπέδου εγκατάστασης και μετακινήθηκαν οι θέσεις των Α/Γ .

Τέλος, κατόπιν της υπ' αριθ. πρωτ. ΡΑΕ Ι- 342949 από **22.12.2022** αίτησης της αδειούχου, δια της υπ' αριθ. πρωτ. 63/2023 Απόφασης του Προέδρου της Ρ.Α.Ε., μειώθηκαν τα όρια του γηπέδου εγκατάστασης με ταυτόχρονη η αναχωροθέτηση της θέσης των Α/Γ και μεταβολή του τοπωνυμίου της περιοχής εγκατάστασης, άλλαξε ο αριθμός και ο τύπος των Α/Γ από 23 ισχύος 6,0MW έκαστη με διάμετρο πτερωτής 162m σε 20 ισχύος 6,6MW έκαστη με διάμετρο πτερωτής 170m και μειώθηκε η εγκατεστημένη ισχύς από 138,00 MW σε 132,0MW.

(β) Οι εταιρείες «*ΓΑΙΑCOMM ΑΙΟΛΙΚΗ ΚΑΚΟΥΡΙ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Α.Ε.*» και «*ΓΑΙΑCOMM ΑΙΟΛΙΚΗ ΖΑΡΚΟΡΑΧΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Α.Ε.*», οι φορείς υλοποίησης δηλαδή του υπό κρίση Α/Π και του έτερου Α/Π, συστάθηκαν αμφότερες στις **6.7.2021** με μοναδικό μέτοχο την «*ΓΑΙΑCOMM ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΜΕΤΡΗΣΕΩΝ ΕΠΕ*» και κοινή έδρα στην Νέα Σμύρνη επί της οδού Λεωφόρου Συγγρού 239 και ίδιο διαχειριστή τον κ. Γεώργιο Καίσαρη.

Είναι απολύτως εμφανές ότι οι δύο ως άνω Εταιρείες αποτελούν ιδίων συμφερόντων εταιρείες ελεγχόμενες από τον ίδια μητρική.

(γ) Ταυτοχρόνως, η υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. για το υπό κρίση Α/Π υποβλήθηκε στο Η.Π.Μ. την ίδια ακριβώς χρονική στιγμή που υποβλήθηκε και η έτερη πανομοιότυπη κατά περιεχόμενο Μ.Π.Ε. για το έτερο ως άνω Α/Π. Οι Μ.Π.Ε. και οι Ειδικές Οικολογικές Αξιολογήσεις (Ε.Ο.Α.) αμφότερων των Α/Π έχουν συνταχθεί από την ίδια μελετητική εταιρεία (την «*ΟΙΚΟΜ ΕΠΕ*»), ενώ τυγχάνουν ως επί το πλείστον ομοίου περιεχομένου.

(ε) Επιπροσθέτως, οι ανεμογεννήτριες που σκοπεύεται να εγκατασταθούν σε αμφότερα τα Α/Π είναι του ίδιου τύπου και των ιδίων διαστάσεων και συγκεκριμένα τύπου Siemens-Gamesa SG-170 με ύψος πύργου 115 μ. και διάμετρο πτερωτής 170 μ.

(στ) Οι θέσεις εγκατάστασης είναι όμορες, καθώς βρίσκονται στον ορεινό όγκο των Θεσπρωτικών Ορέων.

(ζ) Τα συνοδά τους έργα (οδοποιία πρόσβασης) είναι κοινά ενώ άπαντα σχεδιάζεται να συνδεθούν στο νέο υποσταθμό «*Ριζοβούνι*» (ο οποίος θα ανήκει στην «*ΓΑΙΑCOMM ΑΙΟΛΙΚΗ ΚΑΚΟΥΡΙ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Α.Ε.*»), όπως ο ίδιος ο φορέας του υπό κρίση έργου συνομολογεί στην σελ. 73 της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε.

Ως εκ τούτου, είναι ηλίου φαινότατον ότι επί της ουσίας δεν πρόκειται για δύο διαφορετικά και ασύνδετα μεταξύ τους Α/Π, αλλά για ένα ενιαίο έργο.

2.2. Όπως έχει ήδη κρίνει το Συμβούλιο της Επικρατείας με την υπ' αριθ. 2783/2014 Απόφασή του:

«...Και ναι μεν...δεν προβλέπεται υποχρέωση εκ μέρους του φορέα εκμετάλλευσης να προβεί σε ενιαία μελέτη, όταν οι εκτάσεις βρίσκονται σε όμορα ακίνητα, εάν όμως συντρέχουν οι συνθήκες, που φαίνεται να συντρέχουν στην ένδικη περίπτωση (ιδίως όμορα γήπεδα, ίδιος δικαιούχος, χρονική σύμπτωση στην έκδοση των πράξεων), η κατάτμηση αυτή οδηγεί σε παράκαμψη της πιο σύνθετης διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης...που επιτρέπει και την συνθετική εξέταση και συνολική εκτίμηση των σωρευτικών συνεπειών και επιπτώσεων του όλου ενιαίου έργου...

Κατά συνέπεια, μη νομίμως έγινε κατάτμηση του επίδικου έργου έτσι αυτό να εμφανισθεί ως δύο έργα. Εν όψει των ανωτέρω, ανακύπτει το ζήτημα της...μη εκτίμησης των σωρευτικών συνεπειών του ενιαίου έργου. Για τον λόγο αυτόν, βασίμως προβαλλόμενο, οι προσβαλλόμενες αποφάσεις έγκρισης περιβαλλοντικών όρων...πρέπει να ακυρωθούν...».

Εν προκειμένω, πληρούνται οι ως άνω (και νομολογιακά διαπλασθείσες) συνθήκες, οι οποίες καταμαρτυρούν την παράνομη κατάτμηση ενός ουσιαστικά ενιαίου έργου σε δύο «διακριτά» συγκροτήματα ανεμογεννητριών με προφανή στόχο την αποφυγή εκτίμησης των συνεργιστικών – σωρευτικών επιπτώσεων του ενιαίου έργου στο περιβάλλον της περιοχής εγκατάστασης.

Επί της ουσίας, όπως άλλωστε συνομολογεί και ο ίδιος ο φορέας υλοποίησης, διαλαμβάνοντας στην σελ. 73 της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. ότι:

«Όπως ήδη αναφέρθηκε, η διασύνδεση του Αιολικού Πάρκου με τον νέο Υποσταθμό 150/33kV «Ριζοβούνι» θα γίνει μέσω υπόγειων δικτύων 33kV. Τα Δίκτυα αυτά θα συνδέουν την κάθε ανεμογεννήτρια με τους Οικίσκους Ελέγχου (εσωτερικό δίκτυο διασύνδεσης) και ακολούθως θα αναχωρούν από τα πεδία των δύο (2) Οικίσκων που θα βρίσκονται εντός των πολυγώνων του Βόρειου και Νότιου Κλάδου του Αιολικού Πάρκου «Όρη Σουλίου - Θεσπρωτικά Όρη (Πελέκητον) - Κακούρι» προς το νέο ΥΣ 150/33kV στη θέση «Ριζοβούνι» (εξωτερικό δίκτυο διασύνδεσης),

τα ως άνω συγκροτήματα Α/Π αποτελούν ένα ενιαίο έργο αποτελούμενο από σαράντα μία (41) Α/Γ με συνολική ισχύ 249,60 MW, εξ ου και η διακριτή περιβαλλοντική τους αδειοδότηση συνιστά παράνομη και απαγορευμένη κατάτμηση.

Η μη νομιμότητα μάλιστα της εν λόγω κατάτμησης επιτείνεται έτι περαιτέρω και από την παράλειψη εκ μέρους του φορέα του έργου να προβεί στην αναλυτική παρουσίαση και την ουσιαστική αξιολόγηση των σωρευτικών – συνεργιστικών επιπτώσεων του υπό κρίση Α/Π αλλά και του έτερων γειτονικού του ΙΔΙΟΥ ΦΟΡΕΑ, ως προς το φυσικό περιβάλλον της περιοχής εγκατάστασης όπως κατωτέρω αναλυτικά παρατίθεται.

Κατά συνέπεια, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δέον όπως αρνηθεί την έγκριση της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. και για τον λόγο αυτό.

3. Αντίθεση της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. στις προβλέψεις της υπ' αριθ. οικ. 170225 από 20.1.2014 Απόφασης του Υπουργού Π.Ε.Κ.Α.²⁰ σε συνδυασμό με σειρά διατάξεων της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

3.1. Παραβίαση της παρ. 8.5. «Φυσικό περιβάλλον», του Κεφ. 8 «Υφιστάμενη Κατάσταση του περιβάλλοντος», του Παραρτήματος 2²¹ σε συνδυασμό με το άρθρο 48 του ν. 998/1979.

Στην εν λόγω παρ. 8.5. του Παραρτήματος 2 προβλέπονται τα εξής:

(α) «αναφέρονται τα γενικά στοιχεία σχετικά με τις ιδιότητες, τη μορφή και την κατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος στην περιοχή μελέτης, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, απεικονίζοντας τις σχετικές πληροφορίες σε κατάλληλους χάρτες σε συνδυασμό με τη θέση του έργου.

Ανάλογα με την περιοχή μελέτης και τις αναμενόμενες επιδράσεις του έργου ή της δραστηριότητας εντοπίζονται και παρουσιάζονται στοιχεία για το φυσικό περιβάλλον, όπως ιδίως στοιχεία της χλωρίδας και της πανίδας (περιλαμβανόμενων κατά περίπτωση στοιχείων για την ορνιθοπανίδα ή την ιχθυοπανίδα), της οικολογικής διάρθρωσης της περιοχής μελέτης, των οικοσυστημικών λειτουργιών και υπηρεσιών κ.λπ...».

(β) «Χρησιμοποιείται, όπου υπάρχει, κατάλληλη τεκμηρίωση, όπως ιδίως οι πράξεις χαρακτηρισμού, οι κυρωμένοι δασικοί χάρτες ή άλλες διοικητικές πράξεις που αφορούν άμεσα ή έμμεσα σε υπαγωγή ή μη της έκτασης στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας».

(γ) «Προσδιορίζονται τα είδη φυτών και ζώων (πλην των όσων ήδη αναφέρθηκαν στις ενότητες 8.5.1, 8.5.2 και 8.5.3) που κυριαρχούν στα φυσικά ενδιαίτηματα της έκτασης, αυτών που ρυθμίζουν την οικολογική ισορροπία καθώς και αυτών που χαρακτηρίζονται από τη νομοθεσία της Ελλάδας, της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή από διεθνείς συμφωνίες ή συμβάσεις που έχει επικυρώσει η χώρα μας ως σπάνια ή απειλούμενα με εξαφάνιση».

(δ) «Εντοπίζονται και περιγράφονται οι συντελεστές του φυσικού περιβάλλοντος από τους οποίους εξαρτάται η διατήρηση των πληθυσμιακών επιπέδων των παραπάνω φυτών και ζώων, της έκτασης και ευρωστίας των φυσικών ή ημι-φυσικών ενδιαιτημάτων, καθώς και της ισορροπίας μεταξύ τους.».

(ε) «Αξιολογείται με ποιοτικά κριτήρια η σημασία της περιοχής μελέτης για τη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας στο ευρύτερο γεωγραφικό πλαίσιο».

Πλην όμως και σε αντίθεση με τα ανωτέρω, η υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. αρκείται απλώς στην λιτή ονομαστική παράθεση των ειδών της χλωρίδας και της πανίδας που συναντώνται στην περιοχή, χωρίς να αναφέρει και να αναλύει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά εκάστου είδους και ιδίως όσων τυγχάνουν προστατευόμενα, προκειμένου να μπορέσει στη συνέχεια ευδοκίμως να αξιολογήσει τις επιπτώσεις του υπό κρίση έργου σε καθένα εξ αυτών.

Μάλιστα, ενώ αναφέρεται στην Μ.Π.Ε. η ύπαρξη της **Καφέ Αρκούδας (Ursus arctos)** στην περιοχή εγκατάστασης, και ενώ αυτή τυγχάνει προστασίας από την Διεθνή Σύμβαση της Βέρνης (η οποία και κυρώθηκε από την χώρα μας με τον ν. 1335/83, «Περί προστασίας των απειλούμενων ειδών και των βιοτόπων τους»), καθώς και από την Σύμβαση της Ουάσιγκτον «για την ρύθμιση του διεθνούς εμπορίου απειλούμενων ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας» (CITES), η οποία ισχύει στη χώρα μας από 1.1.1984 (ΦΕΚ τ. Β' αρ. φ. 112/1.3.1985), περιλαμβανόμενη ταυτοχρόνως στο Παράρτημα ΙΙ της υπ' αριθ. πρωτ.

²⁰ «Εξειδίκευση των περιεχομένων των φακέλων περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων της Κατηγορίας Α της απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής με αρ. 1958/2012 (Β 21) όπως ισχύει, σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν. 4014/2011 (Α 209), καθώς και κάθε άλλης σχετικής λεπτομέρειας», (ΦΕΚ τ. Β' αρ. φ. 135/27.1.2014)

²¹ της υπ' αριθ. οικ. 170225 από 20.1.2014 Απόφασης του Υπουργού Π.Ε.Κ.Α.

Η.Π.14849/853/Ε103 από 4.4.2008 Κ.Υ.Α.²², ο φορέας του έργου συνειδητά αποφεύγει να παρουσιάσει συγκεκριμένα στοιχεία ως προς το ενδιαίτημα του εν λόγω είδους και φυσικά να αξιολογήσει τις επιπτώσεις του υπό κρίση Α/Π σε αυτό.

Σε ότι αφορά δε τα προβλεπόμενα συνοδά έργα οδοποιίας με τις νέες διανοίξεις και διαπλατύνσεις οδικού δικτύου συνολικού μήκους **38.414 μέτρων**, αναμένεται να επέλθει σοβαρή διάσπαση του ενδιαίτηματος της καφέ αρκούδας στην δασογενή και ψευδο-αλπική ζώνη της θιγόμενης περιοχής, καθώς έχει αποδειχθεί επιστημονικά ότι η κατάτμηση του ενδιαίτηματος της αρκούδας από δρόμους προκαλεί μετατόπιση των ατόμων σε μια δεδομένη περιοχή κατά μια μέση απόσταση της τάξης των 200-500 μ. και αποφυγή χρήσης του ενδιαίτηματος στους τομείς με υψηλή κατάτμηση από οδικό δίκτυο.

Πολλές μελέτες έχουν εντοπίσει και ένα όριο απόστασης από το δρόμο, κάτω από το οποίο καμία αρκούδα δεν χρησιμοποιεί το υπάρχον ενδιαίτημα. Τα όρια αυτά μπορεί να είναι από 100m έως και 900m (McLellan και Shackleton 1988, Mueller et al.2004, Archibald et al. 1987) και φαίνεται ότι πιο έντονη ανθρώπινη δραστηριότητα σημαίνει και μεγαλύτερο όριο απόστασης από το οδικό δίκτυο (Mattson et al. 1987, McLellan και Shackleton 1988, Kasworm και Manley 1990).

Οι McLellan και Shackleton (1988) κατέγραψαν ότι οι αρκούδες απέφυγαν την χρήση των ενδιαιτημάτων που βρίσκονται έως και 100 m από το οδικό δίκτυο, ανεξάρτητα από τον τύπο οδικού δικτύου και παρά το γεγονός ότι αυτές οι περιοχές περιλαμβάνουν σημαντικούς πόρους, με υψηλής ποιότητας τροφή την άνοιξη και το φθινόπωρο (McLellan και Shackleton 1988). Αντίστοιχα αποτελέσματα βρέθηκαν και στην Ελλάδα (περιοχή Καστοριάς, Γρεβενών) με μια μέση απόσταση από το οδικό δίκτυο περίπου 460 m (Ψαραλέξη, 2015).

Βέβαια, σύμφωνα με τους McLellan και Shackleton (1988) ακόμα και ένας χαμηλός κυκλοφοριακός φόρτος στο οδικό δίκτυο είναι αρκετός για να απωθήσει της αρκούδες. Οι Kasworm και Manley (1990) κατέγραψαν ότι ακόμα και μονοπάτια αλλά και δρόμοι που πλέον είναι εκτός λειτουργίας απωθούν τις αρκούδες από μια περιοχή, όμως η ένταση απώθησης είναι μικρότερη από το (λειτουργικό) οδικό δίκτυο.

Παράλληλα μελέτες έδειξαν ότι οι αρκούδες προτιμούν περιοχές με πυκνότητα οδικού δικτύου μικρότερη από 0,6 km/km² (Mace et al. 1996), τιμή που έχει ήδη υιοθετηθεί από διαχειριστικές αρχές στη Βόρεια Αμερική (Northrup et al. 2012). Η πυκνότητα του προς διάνοιξη οδικού δικτύου στην περιοχή των έργων αναμένεται να είναι σαφώς πάνω από το προαναφερόμενο όριο.

Επιπλέον ο τύπος ανάγλυφου στον οποίο προβλέπεται να γίνουν οι διανοίξεις οδών θα δημιουργήσουν ένα πρόσθετο ανθρωπογενές εμπόδιο σε ότι αφορά την «αντίσταση του τοπίου» (landscape resistance) δυσκολεύοντας τις μετακινήσεις των ατόμων αρκούδας από και προς ελκτικά κατατμήματα του ενδιαίτηματος. Έχει παρατηρηθεί με βάση δεδομένα τηλεμετρίας ότι οι διαδρομές μετακίνησης των αρκούδων ακολουθούν χαρακτηριστικά του φυσικού ανάγλυφου που ελαχιστοποιούν την κατανάλωση ενέργειας στη διάρκεια των μετακινήσεων ειδικά σε μεγάλες αποστάσεις.

Παράλληλα, ο φορέας του έργου δεν κάνει καμία αναφορά στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης (ΕΣΔ) του είδους (Μερτζάνης, κ.α. 2021²³). Ως αποτέλεσμα αυτής της παράλειψης, δεν εκτιμώνται οι επιπτώσεις της κατασκευής/ λειτουργίας του εν λόγω Α/Π ως μία από τις ανθρωπογενείς δραστηριότητες που μπορεί να επηρεάζουν την πληθυσμιακή κατάσταση και το ενδιαίτημα του είδους σε μια περιοχή, όπως κατά γράμμα αναφέρεται στο ΕΣΔ. Δεν λαμβάνονται επίσης υπόψη και άλλες σημαντικές πληροφορίες του ΕΣΔ που αφορούν:

- i. τις επιπτώσεις της υψηλής πυκνότητας των σχεδιαζόμενων Α/Π σε έναν πληθυσμό σε ανάκαμψη, όπως της καφέ αρκούδας,
- ii. την πυκνότητα των σχεδιαζόμενων Α/Π στην Ελλάδα εντός της ζώνης χωροκατανομής της αρκούδας, η οποία προοιωνίζει αρνητικές συνέπειες στον πληθυσμό και το ενδιαίτημα καθώς και στην εν γένει

²² «Τροποποίηση των υπ' αριθμ. 33318/3028/1998 κοινών υπουργικών αποφάσεων (Β'1289) και υπ' αριθμ. 29459/1510/2005 κοινών υπουργικών αποφάσεων (Β'992), σε συμμόρφωση με διατάξεις της οδηγίας 2006/105 του Συμβουλίου της 20ης Νοεμβρίου 2006 της Ευρωπαϊκής Ένωσης» (ΦΕΚ τ. Β' αρ. φ. 645/11.4.2008)

²³ Μερτζάνης Γ., Ψαρούδας Σπ., Καραμανλίδης Α.Α. 2021. Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την καφέ αρκούδα (*Ursus arctos*). Έργο LIFE-IP 4 NATURA: Ολοκληρωμένες δράσεις για τη διατήρηση και διαχείριση των περιοχών του δικτύου Natura 2000, των ειδών, των οικοτόπων και των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα (LIFE16 IPE/GR/000002). Παραδοτέο Δράσης Α.1. ΚΑΛΛΙΣΤΩ/ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ. Θεσσαλονίκη, σελ. 142 & VII Παραρτήματα. Τελική έκδοση.

«κατάσταση διατήρησης» του είδους με βάση τους καθορισμένους στόχους διατήρησης του είδους τόσο στο σύνολο της χωροκατανομής του («εθνικοί στόχοι»/ «Καθορισμός εθνικών στόχων διατήρησης φυσικών τύπων οικοτόπων και ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος» - ΦΕΚ τ. Β' αρ. φ. 1375/7.4.2021) όσο και σε επίπεδο των 46 περιοχών του δικτύου Natura 2000 όπου απαντάται.

iii. το γεγονός ότι η «Κατάσταση Διατήρησης» του συγκεκριμένου είδους σε κλίμακα επικράτειας έχει αξιολογηθεί ως «Μη Ικανοποιητική βελτιούμενη (U1+)». (ΥΠΕΝ, 2015, 2018) σε εφαρμογή του άρθρου 17 της Οδηγίας 92/43.

iv. τους κομβικής σημασίας από διαχειριστική άποψη χάρτες «ευαισθησίας» και «σημαντικότητας» του είδους που παρατίθενται στο ΕΣΔ, και αφορούν σε επιλογή και πολύ-κριτηριακή ταξινόμηση περιοχών της χωροκατανομής του είδους.

Συνεπώς σύμφωνα με το προτεινόμενο στο ΕΣΔ μέτρο 2.3 «Παρεμβάσεις στον Χωρικό Σχεδιασμό» και τη δράση 2.3.3 «Θέσπιση ζωνών αποκλεισμού για εγκατάσταση ΑΣΠΗΕ: Εκπόνηση ειδικής μελέτης για προσδιορισμό επιπτώσεων των ΑΣΠΗΕ στο ενδιαίτημα και πληθυσμό αρκούδας καθορισμός ζωνών αποκλεισμού» ο χωροταξικός σχεδιασμός των ζωνών άσκησης των ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, όπως η διάνοιξη δρόμων, η εγκατάσταση μονάδων ΑΠΕ και μονάδων αναψυχής, θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη και να αποκλείεται από τις κατηγορίες ζωνών σημαντικότητας για το είδος. Παρότι αυτές οι προτάσεις που περιλαμβάνονται στο εγκεκριμένο ΕΣΔ δεν έχουν ακόμη θεσμικά υλοποιηθεί, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη από τις αδειοδοτούσες αρχές στην εκτίμηση της ευαισθησίας της περιοχής ενός κρινόμενου έργου.

Επομένως, ο φορέας του έργου όφειλε να είχε παρουσιάσει τα χαρακτηριστικά (ποσοτικά και ποιοτικά) του ενδιαίτηματος της Καφέ Αρκούδας στην περιοχή εγκατάστασης του υπό κρίση έργου και στη συνέχεια βάσει αυτών να αξιολογήσει τις επιπτώσεις του υπό κρίση Α/Π ως προς την διατήρησή του, ιδίως ως προς την διάνοιξη και διαπλάτυνση οδών μήκους 38.414 μέτρων για τις ανάγκες του υπό κρίση έργου, δεδομένου ότι η διάνοιξη οδών συνιστά μία εκ των βασικότερων απειλών για το ενδιαίτημά του.

Ομοίως, η Μ.Π.Ε. δεν διαλαμβάνει το παραμικρό σχετικά με τις επιπτώσεις του σχεδιαζόμενου έργου αναφορικά με τον Λύκο (*Canis lupus*), παρότι και αυτός περιλαμβάνεται στο Παράρτημα II της υπ' αριθ. πρωτ. Η.Π.14849/853/Ε103 από 4.4.2008 Κ.Υ.Α.

Δεν αναφέρεται καθόλου το γεγονός ότι οι αγέλες των λύκων αποφεύγουν να ορίσουν περιοχές αναπαραγωγής σε αποστάσεις μικρότερες των 3.000 ή και 4.000m από ανεμογεννήτριες²⁴. Η αρνητική επίδραση που μπορεί να έχουν τα Α/Π στον πληθυσμό των λύκων φαίνεται ότι μπορεί να είναι πολύ σοβαρή, ιδιαίτερα αν τα Α/Π είναι πυκνά χωροθετημένοι και καταλαμβάνουν πολλά χιλιόμετρα ορειογραμμών, κάτι που υπάρχει κίνδυνος να συμβεί στην ευρύτερη περιοχή του συγκεκριμένου Α/Π.

Επισημαίνεται ότι η σημαντική αυτή αρνητική επίδραση των Α/Π σχετίζεται με:

- Την απώλεια σημαντικών βιοτόπων και των σημαντικών αξόνων διέλευσης και μετακίνησής τους (ράχες, ορειογραμμές, διάσελα), καθώς η τοποθέτηση ανεμογεννητριών προκαλεί μόνιμη καταστροφή και απώλεια βιοτόπου στις θέσεις κατασκευής με την παρουσία φωτισμού, οδικού δικτύου μεγάλου πλάτους, πυλώνων μεταφοράς ηλεκτρικού ρεύματος, συνεχή ηχορύπανση και αυξημένη ανθρώπινη παρουσία.

- Την προβληματική κοινωνική οργάνωση και την επικοινωνία μεταξύ των μελών μιας αγέλης και μεταξύ των ατόμων γειτονικών αγελών, καθώς αναστέλλεται η οπτικό-οσφρητική και ακουστική επικοινωνία. Οι ράχες των βουνών όπου τοποθετούνται οι ανεμογεννήτριες χρησιμοποιούνται εκτεταμένα από τους λύκους ως θέσεις καθορισμού των ορίων των επικρατειών τους, των περιοχών αναπαραγωγής τους (και για τον λόγο αυτό επιθεωρούνται, μαρκάρονται και οριοθετούνται τακτικά) καθώς και των περιοχών συνάντησης των αναπαραγωγικών ατόμων ("rendez-vous sites"). Επιπλέον, οι λύκοι χρησιμοποιούν τις ράχες για ακουστική επικοινωνία μεγάλων αποστάσεων (κάλεσμα «ουρλιαχτό») μεταξύ

²⁴ Α) Álvares, F., Rio-Maior, H., Roque, S., Nakamura, M., Cadete, D., Pinto, S. & Petrucci-Fonseca, F. (2011) Assessing ecological responses of wolves to wind power plants in Portugal: Methodological constraints and conservation implications. In Abstracts of CWW2011 -conference on wind energy and wildlife impacts, Trondheim, Norway, May 2-5, 2011., Β) Gonçalo Ferrão da Costa, João Paula, Francisco Petrucci Fonseca and Francisco Álvares (2018) The Indirect Impacts of Wind Farms on Terrestrial Mammals: Insights from the Disturbance and Exclusion Effects on Wolves (*Canis lupus* lupus). Springer International Publishing AG 2018. M. Mascarenhas et al. (eds.), Biodiversity and Wind Farms in Portugal, https://doi.org/10.1007/978_3_319_60351_3_5 και Γ) Passoni, G., Rowcliffe, J. M., Whiteman, A., Huber, D., Kusak, J. (2017) Framework for strategic wind farm site prioritization based on modelled wolf reproduction habitat in Croatia. European Journal of Wildlife Research. doi: 10.1007/s10344 017 1092 7.

τους. Η παρουσία των ανεμογεννητριών σε τέτοιες συνθήκες ενδιαιτήματος έχει αποδειχθεί επιστημονικά ότι επηρεάζει αρνητικά όλες αυτές τις λειτουργίες. Κυριότερα όμως, γιατί οι λύκοι επιλέγουν περιοχές χωρίς δρόμους για φωλεοποίηση και η κατασκευή των ανεμογεννητριών δημιουργεί νέο και συχνά εκτεταμένο οδικό δίκτυο, που μεταβάλλει την καταλληλότητα του βιοτόπου για το είδος και κυρίως των θέσεων αναπαραγωγής με αποτέλεσμα να επηρεάζεται άμεσα και αρνητικά η αναπαραγωγική επιτυχία του είδους.

Συμπερασματικά, η υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. δεν εξετάζει σκοπίμως τις σοβαρές και μη αναστρέψιμες επιπτώσεις από την κατασκευή και λειτουργία του υπό κρίση Α/Π, και ιδίως τις σωρευτικές επιπτώσεις από την εγκατάσταση πολλαπλών Α/Π στην ευρύτερη περιοχή, που είναι υψηλής σημαντικότητας για τα ως άνω είδη θηλαστικών (Αρκούδα, Λύκος).

Μάλιστα, ο φορέας υλοποίησης, δεν διαλαμβάνει το παραμικρό για τα ανωτέρω είδη ούτε στην από Απριλίου 2023 Ε.Ο.Α., εστιάζοντας αποκλειστικά στην ορνιθοπανίδα της περιοχής εγκατάστασης.

Κατά συνέπεια, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δέον όπως αρνηθεί την έγκριση της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. και για το λόγο αυτό.

3.2. Σκόπιμη παράλειψη της περιγραφής των χαρακτηριστικών των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων της περιοχής υλοποίησης του έργου, το οποίο δεν είναι συμβατό με το Σχέδιο Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου και το αντίστοιχο Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας.

3.2.1. Το υπό κρίση Α/Π σκοπείται να εγκατασταθεί σε τμήμα της με κωδικό EL0513 Λεκάνης Απορροής Ποταμού (ΛΑΠ) του Αχέροντα και σε τμήμα της με κωδικό EL0546 ΛΑΠ του Λούρου, ενώ μικρό τμήμα του δικτύου διασύνδεσης μεταξύ του Υ/Σ 150/33kV στη θέση Ριζοβούνι και του ΚΥΤ Αράχθου εμπίπτει στη ΛΑΠ Αράχθου (EL0514). και μάλιστα εντός προστατευόμενης περιοχής, όπως συνομολογείται από τον ίδιο τον φορέα υλοποίησης στις σελ. **180 επ.** της Μ.Π.Ε.

Μάλιστα, σύμφωνα με την ίδια την Μ.Π.Ε. (σελ. **181**):

«Το έργο εν μέρει εντοπίζεται στην περιοχή του καρστικού Υπόγειου Υδατικού Συστήματος Λούρου (EL0500150) το οποίο εντάσσεται εξ' ολοκλήρου στο μητρώο προστατευόμενων περιοχών, καθώς γίνεται άντληση ύδατος για ανθρώπινη κατανάλωση...

Τμήμα του έργου και συγκεκριμένα οι θέσεις εγκατάστασης των Α/Γ 12 έως 21 με τα αντίστοιχα προς διάνοιξη και βελτίωση τμήματα οδοποιίας, ένα σημαντικό τμήμα του Εξωτερικού Δικτύου Μέσης τάσης και το σύνολο της όδευσης του δικτύου 150kV, εντοπίζονται εντός θεσμοθετημένης περιοχής ευπρόσβλητης στη Νιτρορρύπανση, η οποία αλληλεπικαλύπτεται μερικά με τα Υπόγεια Καρστικά Συστήματα Λούρου (EL0500151) και (EL0500152), Άρτας (EL0500160) και Άνω Ρου Αχέροντος – Ρέματος Αρεθουα (EL0500260 ...»

Στο Κεφάλαιο 4, «Καθορισμός Υδατικών Συστημάτων», παρ. 4.4., «Προστατευόμενες Περιοχές» της 1^{ης} Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου (ΦΕΚ τ. Β' αρ. φ. 4664/29.12.2017), προβλέπονται τα εξής:

«Σύμφωνα με το Άρθρο 6 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ, τα Κράτη Μέλη εξασφαλίζουν τη δημιουργία μητρώου όλων των περιοχών που κείνται στο εσωτερικό κάθε ΠΛΑΠ, οι οποίες έχουν χαρακτηριστεί ως χρήζουσες ειδικής προστασίας βάσει των ειδικών διατάξεων της ενωσιακής νομοθεσίας για την προστασία των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων τους ή τη διατήρηση των οικοτόπων και των ειδών που εξαρτώνται από το νερό.

Το μητρώο αυτό, που καλείται Μητρώο Προστατευόμενων Περιοχών (ΜΠΠ), περιλαμβάνει όλα τα υδατικά συστήματα που προσδιορίζονται από το Παράρτημα V του ΠΔ 51/2007.

Το Μητρώο Προστατευόμενων Περιοχών περιλαμβάνει, σύμφωνα με το Παράρτημα V του ΠΔ 51/2007, όλους τους ακόλουθους τύπους περιοχών:

α) Περιοχές που προορίζονται για την άντληση ύδατος για ανθρώπινη κατανάλωση, σύμφωνα με το Άρθρο 7 του ΠΔ 51/2007 (Άρθρο 7 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ),

β) Περιοχές που προορίζονται για προστασία υδρόβιων ειδών με οικονομική σημασία,

γ) Υδατικά συστήματα που έχουν χαρακτηριστεί ως ύδατα αναψυχής, συμπεριλαμβανομένων περιοχών που έχουν χαρακτηριστεί ως ύδατα κολύμβησης,

δ) Περιοχές ευαίσθητες στην παρουσία θρεπτικών ουσιών, συμπεριλαμβανομένων των περιοχών που χαρακτηρίζονται ως ευπρόσβλητες ζώνες, και των περιοχών που χαρακτηρίζονται ως ευαίσθητες,

ε) περιοχές που προορίζονται για την προστασία οικοτόπων ή ειδών, όταν η διατήρηση ή η βελτίωση της κατάστασης των υδάτων είναι σημαντική για την προστασία τους, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών τόπων του προγράμματος ΦΥΣΗ 2000 (NATURA 2000).

Αναλυτικά ο προσδιορισμός και η παρουσίαση των περιοχών που εντάσσονται στο Μητρώο Προστατευόμενων Περιοχών στο πλαίσιο της 1ης Αναθεώρησης, περιλαμβάνονται στο Κείμενο Τεκμηρίωσης 09. Ακολούθως παρουσιάζονται συνοπτικά οι προστατευόμενες περιοχές ανά κατηγορία.

4.4.1. Περιοχές που προορίζονται για άντληση ύδατος για ανθρώπινη κατανάλωση

Τα κύρια Υπόγεια Υδατικά Συστήματα που χρησιμοποιούνται για ύδρευση στο ΥΔ Ηπείρου (EL05) και επομένως αποτελούν προστατευόμενες περιοχές ποσίου ύδατος δίνονται παρακάτω. Στα συστήματα αυτά πέραν των περιορισμών που υφίστανται στις ζώνες προστασίας **οι Διευθύνσεις Υδάτων γνωμοδοτούν** επί των νέων δραστηριοτήτων που εν δυνάμει μπορούν να προκαλέσουν ρύπανση στην υπόγεια υδροφορία μέσω των αποβλήτων τους **κατόπιν υποβολής ειδικής υδρογεωλογικής μελέτης**.

Στα υπόλοιπα ΥΥΣ η προστασία των υδάτων, που προορίζονται για πόσιμο, διασφαλίζεται με τα μέτρα και τις ζώνες προστασίας σε επίπεδο σημείων απόληψης.

Μέσω του Προγράμματος Μέτρων, καθορίζεται συγκεκριμένο θεσμικό πλαίσιο προστασίας για τα ΥΥΣ που εντάσσονται στο Μητρώο Προστατευόμενων Περιοχών με σκοπό την ανθρώπινη κατανάλωση.

Στο ΥΔ Ηπείρου (EL05) τα ΥΥΣ που εντάσσονται στο Μητρώο Προστατευόμενων Περιοχών στο πλαίσιο της 1ης Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα.

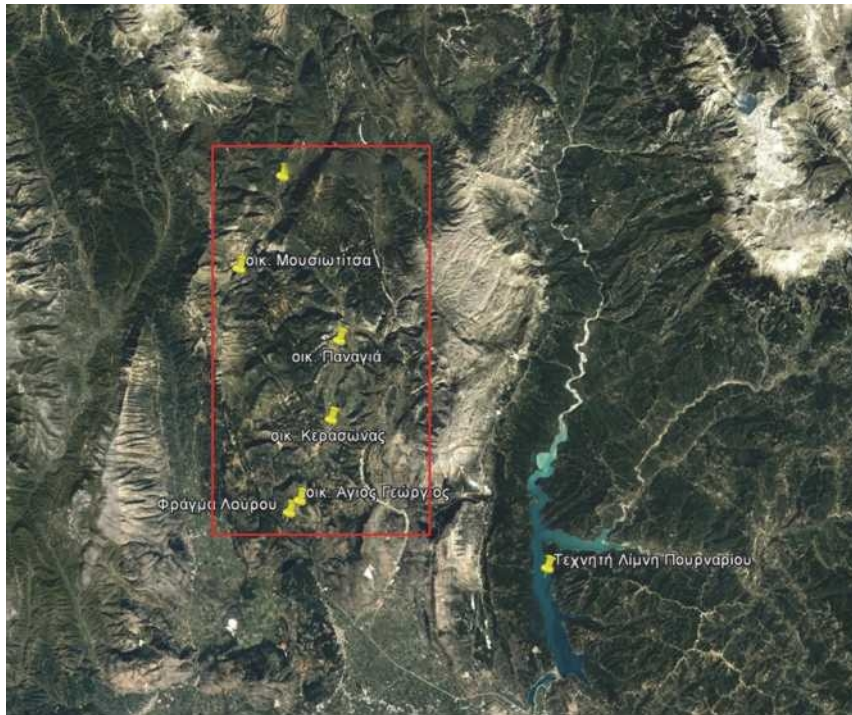
Πρόκειται για επτά ΥΥΣ:...και το **ΥΥΣ Λούρου (EL0500150) της ΛΑΠ Λούρου...**

4.4.3...Στο ΥΔ Ηπείρου (EL05), βάσει της Υ.Α. 19661/1982/1999 (ΦΕΚ 1811Β/29.09.1999), έχουν οριστεί οι ακόλουθες ευαίσθητες περιοχές (βλ. ακόλουθο Πίνακα 4-19 και Χάρτη 15):

- Αμβρακικός κόλπος
- Μετσοβίτικος (παραπόταμος ποταμού Αράχθου)
- Ποταμός Άραχθος
- **Ποταμός Λούρος...**

Περαιτέρω, τμήματα του υπό κρίση Α/Π σκοπεύεται να εγκατασταθούν εντός των Ζωνών Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΔΥΚΠ) με κωδικό GR05RAK0003 «Πεδιάδες Άρτας, Χαμηλή Ζώνη Π. Λούρου & Αράχθου» και με κωδικό GR05RAK0001 «Μέσος ρους π. Λούρου», όπως προκύπτει από την υπ' αριθ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΓρΕΓΥ/41368/326 από 29.6.2018 Απόφαση της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων, «Έγκριση του **Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας** Λεκανών Απορροής ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου (EL05) και της αντίστοιχης Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων», (ΦΕΚ τ. Β' αρ. φ. 2684/6.7.2018), σύμφωνα με την οποία :

(α) «Η Ζώνη Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΔΥΚΠ) «Πεδιάδες Άρτας, Χαμηλή Ζώνη π. Λούρου & Αράχθου - GR05RAK0003» έχει έκταση 428 km² και ανήκει κατά το μεγαλύτερο τμήμα της στη λεκάνη απορροής του ποταμού Λούρου (EL46) και κατά ένα μικρότερο στην λεκάνη απορροής του ποταμού Άραχθου (EL14). Επίσης ένα πολύ μικρό τμήμα του δυτικού άκρου της βρίσκεται στη λεκάνη απορροής του ποταμού Αχέροντα (EL13). Ουσιαστικά περιλαμβάνει τις πεδινές εκτάσεις των κάτω ροών των ποταμών Λούρου και Αράχθου, στο νότιο τμήμα του ΥΔ Ηπείρου.

Οι χρήσεις γης εντός της Ζώνης κατανέμονται ως εξής: το συντριπτικά μεγαλύτερο ποσοστό (79.5%), αφορά καλλιεργήσιμες εκτάσεις (δενδροκαλλιέργειες, γραμμικές καλλιέργειες και σιτηρά), μόλις το 5% δασικές εκτάσεις, το 4.5% βοσκοτόπους, μόλις το 1% καταλαμβάνεται από αστικές και περιαστικές εκτάσεις, ενώ το υπόλοιπο 10% κατανέμεται σε αδιαπέρατες επιφάνειες και γυμνά εδάφη...Επιπλέον, εντός της ΖΔΥΚΠ, βρίσκονται και άλλοι μικρότεροι οικισμοί όπως το **Θεσπρωτικό** (1363 κατοίκους), οι Κωστακιοί (2 078 κατοίκους), ο Λούρος (1 938 κάτοικοι), το Νεοχώρι (1 937 κάτοικοι) και η Φιλιπιάδα (4 694 κάτοικοι). Ο συνολικός πληθυσμός εντός της ΖΔΥΚΠ εκτιμάται σε περίπου 66 000 κατοίκους.

Εντός της ΖΔΥΚΠ GR05RAK0003 απαντώνται έστω και τμηματικά οι προστατευόμενες περιοχές του Παραρτήματος (i), (ii) και (v) της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ για τα Νερά που φαίνονται στον παρακάτω Πίνακα.

(i) Περιοχές που προορίζονται για την άντληση ύδατος για ανθρώπινη κατανάλωση (Άρθρο 7, Οδηγία 2000/60/ΕΚ: Καρστικός υδροφορέας Λούρου (Σύστημα Λούρου - EL0500150),

(ii) Περιοχές που προορίζονται για την προστασία οικοτόπων ή ειδών, όταν η διατήρηση ή η βελτίωση της κατάστασης των υδάτων είναι σημαντική για την προστασία τους, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών τόπων του προγράμματος ΦΥΣΗ 2000 (NATURA 2000))...

• **Ωστόσο, κίνδυνο πλημμυρικής κατάκλισης λόγω υπερχειλίσσης του π. Λούρου διατρέχουν ο οικισμός Πέτρα, η περιοχή της Φιλιπιάδας που βρίσκεται στα όρια του ποταμού, οι οικισμοί Άγιος Σπυρίδων, Καμπή και Θεσπρωτικό σε όλα τα μέσα σενάρια (4, 5, 6).».**

(β) «Η Ζώνη Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΔΥΚΠ) «Μέσος Ρους π. Λούρου - GR05RAK0001» έχει έκταση μόλις 7 km² και ανήκει στη λεκάνη απορροής του ποταμού Λούρου (EL46). Περιλαμβάνει τις παρόχθιες πεδινές εκτάσεις του μέσου ρου του ποταμού Λούρου, ανάντη του Τεχνητού Υδροηλεκτρικού φράγματος της ΔΕΗ - ΥΗΣ Λούρου (βλ. Εικόνα 6-1)»

Εντός της ΖΔΥΚΠ GR05RAK0001 απαντώνται έστω και τμηματικά οι προστατευόμενες περιοχές του Παραρτήματος (i), (ii) και (v) της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ για τα Νερά που φαίνονται στον παρακάτω Πίνακα.

(i) Περιοχές που προορίζονται για την άντληση ύδατος για ανθρώπινη κατανάλωση (Άρθρο 7, Οδηγία 2000/60/ΕΚ: Καρστικός υδροφορέας Λούρου (Σύστημα Λούρου - EL0500150),

(ii) Περιοχές που προορίζονται για προστασία υδρόβιων ειδών με οικονομική σημασία.».

Οι ως άνω ΖΔΥΚΠ GR05RAK0003 και GR05RAK0001, έχουν πλέον ενοποιηθεί σύμφωνα με την από 2019 1^η Αναθεώρηση της Προκαταρκτικής Αξιολόγησης Κινδύνων Πλημμύρας της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων του ΥΠΕΝ, και ονομάζονται «Χαμηλές ζώνες ποταμών Λούρου-Αράχθου. Πεδιάδες Άρτας» με κωδικό EL05APSF001.

3.2.2. Περαιτέρω, στην παρ. 8.13.2., «Επιφανειακά ύδατα» του Παραρτήματος 2 της ως άνω υπ' αριθ. οικ. 170225 από 20.1.2014 Απόφασης του Υπουργού Π.Ε.Κ.Α., προβλέπεται ότι η εκάστοτε Μ.Π.Ε. θα πρέπει να περιέχει:

«8.13.2.1. Περιγραφή του επιφανειακού φυσικού ή τεχνητού υδρογραφικού δικτύου στην περιοχή μελέτης, με ειδική αναφορά στις λεκάνες απορροής, στις πηγές, σε αποδέκτες, στους συντελεστές κατείσδυσης και σε άλλα χαρακτηριστικά που επιδρούν καθοριστικά στη μορφή του δικτύου

8.13.2.11. Περιγραφή των υφισταμένων χρήσεων, θεσμοθετημένων και πραγματικών, των επιφανειακών υδατικών πόρων

8.13.2.11.1. Παρουσίαση των διαθέσιμων ποσοτικών και ποιοτικών στοιχείων στις κύριες ροές και στα ύδατα που επηρεάζονται από το έργο ή τη δραστηριότητα.

8.13.2.11.4. Διαθέσιμες διαχρονικές μεταβολές και τάσεις εξέλιξης της ποιότητας και ποσότητας των επιφανειακών υδάτων»

Πλην όμως, σε ευθεία αντίθεση με τα ανωτέρω, στην οικεία παράγραφο της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε.²⁵ απουσιάζει εντελώς η περιγραφή των ποιοτικών και ποσοτικών χαρακτηριστικών και των ιδιοτήτων του υδρογραφικού δικτύου, του υδατικού δυναμικού, των μόνιμων και περιοδικών υδατοροών, καθώς και

²⁵ βλ. σελ. 180 επ. της Μ.Π.Ε.

εν γένει των επιφανειακών υδάτων των περιοχών υλοποίησης του επίμαχου έργου, παρότι αυτό σκοπεύεται να εγκατασταθεί εντός και Προστατευόμενων Περιοχών και ΖΔΥΚΠ.

Μάλιστα, ο φορέας δεν μπαίνει καν στον κόπο να παραθέσει έστω συνοπτικά τις ιδιότητες των επιφανειακών υδατινών σωμάτων της περιοχής εγκατάστασης.

Έτσι όμως, παραβιάζεται και η παρ. 9.13.2., «Ως προς τις επιπτώσεις στα επιφανειακά ύδατα» του Παραρτήματος 2, σύμφωνα με την οποία:

«9.13.2.i. Εκτιμώνται οι επιπτώσεις του έργου στο υδρογραφικό δίκτυο, όπως αυτές προκύπτουν από άμεσες παρεμβάσεις (διευθετήσεις, γεφυρώσεις, υδροληψίες κ.ά.) και έμμεσες μεταβολές (αφαίρεση βλάστησης από παρόχθιες ζώνες ή από σημαντικές εκτάσεις της λεκάνης απορροής κ.λπ.)

9.13.2.ii. Εκτιμώνται οι επιπτώσεις στη διαθεσιμότητα υδατικού δυναμικού και στις ενδεχόμενες εποχικές μεταβολές της, για την τροφοδοσία των υφιστάμενων χρήσεων μετά την υλοποίηση του έργου

9.13.2.iii. Εκτιμώνται οι μεταβολές που αναμένονται λόγω του έργου στα ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά των επηρεαζόμενων μόνιμων και περιοδικών υδατοροών

9.13.2.iv. Προσεγγίζεται η επίδραση του έργου ή της δραστηριότητας στις τάσεις μελλοντικής εξέλιξης της ποιότητας και ποσότητας των επιφανειακών υδάτων»,

Από τη στιγμή, δηλαδή, που στην υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. δεν παρατίθεται κανένα από τα ως άνω προαπαιτούμενα στοιχεία των επιφανειακών υδάτων (**ούτε καν σε μορφή απλής αναφοράς**) που βρίσκονται στην περιοχή υλοποίησης του έργου, είναι αυτονόητο ότι δεν λαμβάνει χώρα ούτε και η αναγκαία αξιολόγηση - εκτίμηση των επιπτώσεών του, όπως αποδεικνύεται, άλλωστε, και από το οικείο κεφάλαιο αυτής²⁶, όπου το μόνο που αρκείται ο φορέας να αναφέρει όλως γενικά και αόριστα είναι ότι:

*«Οι δυνητικές πηγές υποβάθμισης των υδάτων μιας περιοχής από την κατασκευή Αιολικών Σταθμών Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας και των συνοδών υποστηρικτικών τους έργων θα μπορούσαν να υπάρχουν εφόσον γίνονταν οι ακόλουθες παρανομίες: **μπαζώματα, παράνομη απόρριψη υγρών αποβλήτων, παράνομη απόρριψη στερεών απορριμμάτων**, κ.λπ. Στη φάση λειτουργίας οι προαναφερθέντες δυνητικοί κίνδυνοι στο σύνολό τους παύουν να υπάρχουν. Η δέουσα προσοχή λοιπόν στη φάση κατασκευής είναι σημαντική για την προστασία των υδάτων της εκάστοτε περιοχής...».*

Αποδεικνύεται, λοιπόν, έτι μία φορά ότι, πέραν όλων των άλλων, η υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. στερείται της δέουσας επιστημονικής θεμελίωσης και τεκμηρίωσης, εξ ου και **αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δέον όπως αρνηθεί την έγκρισή της.**

3.2.3. Στην δε παρ. 8.13.3., «Υπόγεια ύδατα» του ως άνω Παραρτήματος 2 προβλέπεται ότι η εκάστοτε Μ.Π.Ε. θα πρέπει να περιέχει::

«8.13.3.i. Περιγραφή των υδρογεωλογικών χαρακτηριστικών της περιοχής μελέτης με στοιχεία που αφορούν την έκταση και τα όρια της υδρολογικής και υδρογεωλογικής λεκάνης, τους συντελεστές εμπλουτισμού, το συνολικό όγκο υδατικών αποθεμάτων, τις αναμενόμενες στάθμες και τα σημεία εκφόρτισης του υπόγειου υδροφορέα

8.13.3.ii. Περιγραφή των υφιστάμενων χρήσεων, θεσμοθετημένων και πραγματικών, των υπόγειων υδατικών πόρων

8.13.3.iii. Παρουσίαση των διαθέσιμων ποσοτικών και ποιοτικών στοιχείων στους κύριους υπόγειους υδροφορείς, καθώς και σε όσους επηρεάζονται από το έργο ή τη δραστηριότητα

8.13.3.iv. Διαθέσιμες διαχρονικές μεταβολές και τάσεις εξέλιξης της ποιότητας και ποσότητας των υπόγειων υδάτων.»

Ωστόσο, σε ευθεία αντίθεση με τα ανωτέρω, στην οικεία παράγραφο της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε.²⁷ απουσιάζει εντελώς η περιγραφή των υφιστάμενων χρήσεων, θεσμοθετημένων και πραγματικών, των υπόγειων υδατικών πόρων, των διαθέσιμων ποσοτικών και ποιοτικών στοιχείων των κύριων υπόγειων υδροφορέων και εν γένει των υδρογεωλογικών χαρακτηριστικών και ιδιοτήτων των υπόγειων υδάτων της περιοχής υλοποίησης του κυρίως έργου αλλά και των συνοδών έργων της οδοποιίας πρόσβασης, παρότι η περιοχή του έργου βρίσκεται εξ ολοκλήρου επί του προαναφερθέντος προστατευόμενου Υπόγειου Υδατικού Συστήματος του Λούρου.

²⁶ βλ. σελ. 225 της Μ.Π.Ε.

²⁷ βλ. σελ. 180 επ. της Μ.Π.Ε.

Τουναντίον, ο φορέας δεν μπαίνει καν στον κόπο να παραθέσει έστω συνοπτικά τις ιδιότητες των υπόγειων υδατικών συστημάτων της περιοχής εγκατάστασης, με αποτέλεσμα να παραβιάζεται περαιτέρω και η παρ. 9.13.3., «Ως προς τις επιπτώσεις στα υπόγεια ύδατα» του Παραρτήματος 2, σύμφωνα με την οποία:

«9.13.3.i. Περιγράφεται η συσχέτιση των φάσεων κατασκευής και λειτουργίας του έργου με την υδρογεωλογία της περιοχής επιρροής του, εστιάζοντας κυρίως στον υποκείμενο υδροφορέα ή/και στις ροές τροφοδοσίας του

9.13.3.ii. Ο βαθμός ανάλυσης της εκτίμησης των επιπτώσεων στα υπόγεια ύδατα θα πρέπει να είναι ανάλογος με το βαθμό της παραπάνω συσχέτισης

9.13.3.iii. Εκτιμώνται οι επιπτώσεις στη στάθμη των επηρεαζόμενων υδροφορέων (υποκείμενου και κατάντη) και υπολογίζεται η διαθεσιμότητα υπόγειων υδάτων, με τις ενδεχόμενες εποχικές μεταβολές της, για την τροφοδοσία των υφιστάμενων χρήσεων μετά την υλοποίηση του έργου

9.13.3.iv. Εκτιμώνται οι μεταβολές που αναμένονται λόγω του έργου στα ποιοτικά χαρακτηριστικά των επηρεαζόμενων υπόγειων υδάτων

9.13.3.v.. Προσεγγίζεται η επίδραση του έργου ή της δραστηριότητας στις τάσεις μελλοντικής εξέλιξης της ποιότητας και ποσότητας των υπόγειων υδάτων».

Από τη στιγμή, δηλαδή, που στην υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. δεν παρατίθεται κανένα από τα ως άνω προαπαιτούμενα στοιχεία των υπόγειων υδάτων (**ούτε καν σε μορφή απλής αναφοράς**) της περιοχής υλοποίησης του υπό κρίση έργου είναι αυτονόητο ότι δεν λαμβάνει χώρα ούτε και η αναγκαία αξιολόγηση - εκτίμηση των επιπτώσεών του ως προς αυτά, όπως αποδεικνύεται, άλλωστε, και από το οικείο κεφάλαιο αυτής²⁸, όπου το μόνο που αρκείται να αναφέρει όλως γενικά και αόριστα είναι όσα αναφέρθηκαν και παραπάνω περί δήθεν μη ύπαρξης επιπτώσεων εφόσον δεν λάβουν χώρα παρανομίες.

Παραλείπεται δε σκοπίμως η αναφορά των δεκάδων πηγών που υπάρχουν εντός της περιοχής εγκατάστασης του υπό κρίση Α/Π, παρότι μέσω αυτών υδρεύονται οι οικισμοί της περιοχής. Επιφυλασσομάστε, μάλιστα, να σας αποστείλουμε αναλυτικό Χάρτη με τα ακριβή σημεία που βρίσκονται οι εν λόγω πηγές σε σχέση με το σχεδιαζόμενο έργο, προκειμένου να αξιολογήσει η ίδια η Υπηρεσία σας (αφού ο φορέας υλοποίησης το αποκρύπτει συνειδητά) το μέγεθος των δραματικών επιπτώσεών τους ως προς αυτές.

Αποδεικνύεται, έτσι, ότι, πέραν όλων των άλλων, η υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. πάσχει επιστημονικής θεμελίωσης και τεκμηρίωσης, εξ ου και **αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δέον όπως αρνηθεί την έγκρισή της.**

3.3. Ανυπαρξία πραγματικής και ουσιαστικής εκτίμησης των συνεργιστικών – σωρευτικών επιπτώσεων του σχεδιαζόμενου έργου κατά παράβαση των προβλεπομένων στα Παραρτήματα 2 και 3.2.1.

Στο Κεφ. 4, «Στόχος και σκοπιμότητα υλοποίησης του έργου ή της δραστηριότητας – ευρύτερες συσχετίσεις», παρ. 4.4., «Συσχέτιση του έργου με άλλα έργα» του Παραρτήματος 2, προβλέπεται ότι θα πρέπει να:

«Αναφέρονται και συσχετίζονται με το εξεταζόμενο έργο ή δραστηριότητα παρόμοια ή άλλα έργα και δραστηριότητες (υφιστάμενα ή υπό κατασκευή) της περιοχής ως προς την συμπληρωματικότητα, την συμβατότητα ή μη, την σωρευτικότητα κ.λπ.».

Στο δε Κεφ. 9, «Εκτίμηση και αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων» ορίζεται ότι θα πρέπει να εκτιμάται και αξιολογείται η :

«...9.1.7. Συνεργιστική ή αθροιστική δράση με άλλες επιπτώσεις από το ίδιο το έργο ή από άλλα έργα ή δραστηριότητες που έχουν αναπτυχθεί ή έχουν περιβαλλοντικά αδειοδοτηθεί στην περιοχή...».

Ομοίως, στο Παράρτημα 3.2.1. ορίζεται ότι η εκάστοτε Ε.Ο.Α. θα πρέπει να περιέχει και τα εξής στοιχεία:

«Αναφορά άλλων υφιστάμενων ή/και εγκεκριμένων έργων ή δραστηριοτήτων στην Περιοχή Μελέτης.

²⁸ βλ. σελ. 225 επ. της Μ.Π.Ε.

Αναφέρονται και σχετίζονται με το υπό εξέταση έργο ή δραστηριότητα παρόμοια ή άλλα έργα (υφιστάμενα, υπό κατασκευή, αδειοδοτημένα) στην Περιοχή Μελέτης ως προς τη συμπληρωματικότητα, την συμβατότητα ή μη, την σωρευτικότητα, την συνεργιστικότητα κλπ., αξιοποιώντας στοιχεία από βάσεις δεδομένων του ΥΠΕΚΑ, Περιφέρειας, Πανεπιστημίων, Ινστιτούτων κλπ.».

Πλην όμως και σε ευθεία αντίθεση με τις ανωτέρω προβλέψεις, ο φορέας στο γνωστό μοτίβο της παρέκφυσης και της δημιουργίας παραπαιστικών εντυπώσεων σκοπίμως αρνείται να προβεί **ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΜΙΚΡΗ** εκτίμηση των συνεργιστικών – σωρευτικών επιπτώσεων του σχεδιαζόμενου έργου, παραλείποντας συνειδητά να αναφέρει τα χαρακτηριστικά (μέγεθος ισχύος, αριθμός ανεμογεννητριών, εμβαδόν προς κατάληψη εκτάσεων) του έτερου ως άνω Α/Π του ίδιου φορέα υλοποίησης.

Το μόνο που αρκείται να κάνει είναι να αναφέρει τα εξής στις σελ. **50-51** της Μ.Π.Ε.:

«Βάσει λοιπόν των παραπάνω, στην υπό εξέταση περιοχή (ζώνη 2 km από σημειακά και γραμμικά έργα του υπό εξέταση ΑΣΠΗΕ) δεν εντοπίζονται άλλα έργα παρόμοιας φύσεως με Άδεια Παραγωγής και ΑΕΠΟ ή Άδεια Εγκατάστασης ή Άδεια Λειτουργίας ή Άδεια Παραγωγής χωρίς ΑΕΠΟ αλλά σε διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης (βλ. και ακόλουθο απόσπασμα χάρτη). Σημειώνεται ότι στην ευρύτερη περιοχή εντοπίζεται ο ΑΣΠΗΕ «ΚΑΜΠΟΣ - ΑΓΚΑΘΙΕΣ - ΚΛΕΦΤΟΓΟΥΡΟΣ - ΚΟΡΥΦΗ ΜΠΟΓΔΑΝΗ - ΜΥΤΕΡΑ - ΖΑΡΚΟΡΡΑΧΗ - ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ - ΑΛΟΓΟΜΑΝΔΡΑ - ΤΣΟΥΚΚΑ ΜΕΛΙΣΣΙ - ΣΠΗΛΙΑ» του ίδιου επενδυτή, ο οποίος βρίσκεται επίσης σε διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης (ΑΣΠΗΕ με Αδ. Παραγωγής χωρίς ΑΕΠΟ). Αν και το κυρίως έργο βρίσκεται εκτός της ζώνης των 2 χλμ. εντούτοις **λαμβάνεται υπόψη στην εκτίμηση των συνεργιστικών επιπτώσεων αφού το σύνολο των δύο έργων θα εξυπηρετούνται και από κοινά συνοδά υποστηρικτικά έργα ...».**

Πλην όμως, τελικά, ο φορέας ΟΥΔΟΛΩΣ προβαίνει στην εκτίμηση των σωρευτικών επιπτώσεων του κρινόμενου έργου σε σχέση με το έτερο Α/Π του ίδιου ούτε στην Μ.Π.Ε. ούτε στην συνοδευτική Ε.Ο.Α.! Λέει ότι θα το κάνει και ΔΕΝ το κάνει ΠΟΤΕ!

Ωστόσο, ο φορέας υλοποίησης όφειλε να αναφέρει πόσες Α/Γ, πόσα χιλιόμετρα συνοδών έργων οδοποιίας και ηλεκτρικών διασυνδέσεων προγραμματίζεται να κατασκευαστούν, πόση έκταση δασών και δασικών - αναδασωτέων εκτάσεων σχεδιάζεται να αποψιλωθεί από αμφότερα τα «αδερφά» Α/Π, έτσι ώστε να προκύψει τελικά πόσο σημαντικές είναι οι συγκεκριμένες συνεργιστικές επιπτώσεις όλων αυτών των επεμβάσεων. Η επιλογή του δε να μην παραθέσει τις οφθαλμοφανείς και αυταπόδεικτες σωρευτικές επιπτώσεις των σχεδιαζόμενων έργων του, καταδεικνύει την **προκλητική του αδιαφορία για την νομιμότητα και την προστασία του περιβάλλοντος.**

Η αλήθεια βέβαια είναι ότι σκοπίμως δεν παραθέτει και δεν αξιολογεί τις πραγματικές συνεργιστικές επιπτώσεις που πρόκειται να προκληθούν στην περιοχή από την εγκατάσταση των δύο δικών του Α/Π, προκειμένου να αποφύγει την εξέτασή τους από την αδειοδοτούσα αρχή.

Εντούτοις, από μία απλή επισκόπηση της επίσης υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. του έτερου Α/Π στις θέσεις «ΚΑΜΠΟΣ - ΑΓΚΑΘΙΕΣ - ΚΛΕΦΤΟΓΟΥΡΟΣ - ΚΟΡΥΦΗ ΜΠΟΓΔΑΝΗ - ΜΥΤΕΡΑ - ΖΑΡΚΟΡΡΑΧΗ - ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ - ΑΛΟΓΟΜΑΝΔΡΑ - ΤΣΟΥΚΚΑ ΜΕΛΙΣΣΙ - ΣΠΗΛΙΑ», προκύπτουν τα εξής ανατριχιαστικά δεδομένα:

(α) αμφότερα τα Α/Π μετά των συνοδών τους έργων σχεδιάζεται να επέμβουν (αποψιλώσουν, εκχερσώσουν κ.λπ.) σε 833.865 τ.μ. δασών και δασικών εκτάσεων (=448.973 τ.μ. του έτερου Α/Π 384.892 + τ.μ. του υπό κρίση). Με απλά λόγια, 833 στρέμματα δάσους και δασικών εκτάσεων πρόκειται στο άμεσο προσεχές διάστημα να αποψιλωθούν εάν τελικά υλοποιηθούν τα υπό κρίση έργα!

(β) για την εξυπηρέτηση της εγκατάστασης των Α/Γ αμφότερων των Α/Π σχεδιάζεται να διανοιχθούν και να διαπλατυνθούν οδοί συνολικού μήκους 87.695 μέτρων (=49.281 μ. του έτερου Α/Π + 38.414 μ. του υπό κρίση). Με απλά λόγια, πρόκειται να διανοιχθούν (εάν τελικά υλοποιηθούν τα υπό κρίση έργα) εντελώς άναρχα 88 περίπου χιλιόμετρα νέων δρόμων εντός δασών και δασικών εκτάσεων.

(γ) για την μεταφορά του προς παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος αμφότερων των Α/Π σχεδιάζεται να κατασκευαστεί υπόγειο δίκτυο Μέσης Τάσης συνολικού μήκους 138.100 μέτρων και υπόγειο δίκτυο Υψηλής Τάσης συνολικού μήκους 20.500 μέτρων.

Βάσει των ανωτέρω, καθίσταται απολύτως προφανές ότι στην υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε., στην οποία ΔΕΝ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΚΑΝΕΝΑ ΑΠΟΛΥΤΩΣ ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ αθροιστικά ΔΕΔΟΜΕΝΑ για αμφότερα τα «αδερφά» Α/Π στην ίδια περιοχή, δεν λαμβάνει χώρα καμία ουσιαστική αξιολόγηση των

συνεργιστικών επιπτώσεών τους, με αποτέλεσμα έτσι να παραβιάζονται ευθέως οι ως άνω απαιτήσεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας περί αναλυτικής και τεκμηριωμένης αξιολόγησης των πραγματικών και ουσιαστικών συνεργιστικών επιπτώσεων των προς υλοποίηση έργων στην ευρύτερη περιοχή εγκατάστασης.

Κατά συνέπεια, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δέον όπως αρνηθεί την έγκριση της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. και για τον λόγο αυτό.

3.4. Ανυπαρξία ουσιαστικής και πραγματικής εξέτασης των Εναλλακτικών Λύσεων του σχεδιαζόμενου έργου.

Σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΙ, «Ελάχιστα περιεχόμενα φακέλου ΜΠΕ», του ν. 4014/2011, ένα από τα βασικά στοιχεία που πρέπει να περιέχει η εκάστοτε Μ.Π.Ε., όπως η υπό διαβούλευση είναι τα εξής:

«...3) Περιγραφή και αξιολόγηση των εναλλακτικών λύσεων, ιδίως ως προς τη θέση, το μέγεθος ή/και την τεχνολογία αυτών, συμπεριλαμβανομένης της μηδενικής λύσης, που εξετάστηκαν από τον φορέα του έργου ή της δραστηριότητας και παρουσίαση των κύριων λόγων της επιλογής της προτεινόμενης λύσης σχετικά με τις επιπτώσεις στο περιβάλλον...».

Πρόσθετα, βάσει του Παραρτήματος 2, της ως άνω υπ' αριθ. οικ. 170225 από 20.1.2014 Απόφασης του Υπουργού Π.Ε.Κ.Α.²⁹:

(α) Στο Κεφ. 2, «Μη-τεχνική περιλήψη», παρ. 2.6. προβλέπεται ότι θα πρέπει να αναφέρονται:

«Οι βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις που εξετάστηκαν και μια ένδειξη των κύριων λόγων που συνηγορούν υπέρ της επιλεγείσας λύσης, λαμβάνοντας υπόψη τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις».

(β) Στο Κεφ. 7, «Εναλλακτικές λύσεις» ορίζεται ότι θα πρέπει να εμπεριέχεται στη Μ.Π.Ε.:

«7.1. Παρουσίαση των βιώσιμων εναλλακτικών λύσεων που εξετάστηκαν, ως προς τη θέση, το μέγεθος και την κλίμακα, το σχεδιασμό, την τεχνολογία, την παραγωγική διαδικασία καθώς και την διαδικασία κατασκευής του έργου ή της δραστηριότητας. Περιλαμβάνεται και η μηδενική λύση (μη-υλοποίηση προτεινόμενου έργου/δραστηριότητας), με αναφορά στις συνέπειες που θα έχει σε επηρεαζόμενα έργα/δραστηριότητες, καθώς και σε άλλα στοιχεία του ανθρωπογενούς και φυσικού περιβάλλοντος.

7.2. Αξιολόγηση και αιτιολόγηση της τελικής επιλογής σε σχέση με τις επιπτώσεις στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον.

Η παρουσίαση των βιώσιμων εναλλακτικών λύσεων μπορεί να περιλαμβάνει κείμενο, πίνακες και κατάλληλους χάρτες και σχέδια. Θα πρέπει να είναι περιεκτική, ενώ σε παράρτημα της ΜΠΕ μπορούν να δίνονται αναλυτικότερα στοιχεία, που περιλαμβάνουν:

7.2.1. Αναλυτικότερη περιγραφή των βιώσιμων εναλλακτικών λύσεων που εξετάστηκαν

7.2.2. Καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης του περιβάλλοντος για κάθε βιώσιμη εναλλακτική λύση, καθώς και των τάσεων εξέλιξής του.

7.2.3. Εκτίμηση και αξιολόγηση των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων για κάθε βιώσιμη εναλλακτική λύση και αιτιολόγηση των κύριων λόγων απόρριψής της.».

Από τις ανωτέρω διατάξεις συνάγεται με ευκρίνεια η υποχρέωση του εκάστοτε φορέα αφενός να παρουσιάσει με αναλυτικά και μετρήσιμα επιστημονικά δεδομένα τις βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις που εξέτασε ως προς την επιλογή της χωροθέτησης του προτεινόμενου έργου και αφετέρου να τεκμηριώσει την τελική (και άρα προτεινόμενη με την εκάστοτε Μ.Π.Ε.) επιλογή του, κατόπιν εμπειριστατωμένης συγκριτικής αξιολόγησης των προαναφερθέντων εναλλακτικών λύσεων.

Σε πλήρη αντιδιαστολή με τις ως άνω επιταγές της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ο φορέας προβαίνει σε μία άνευ προηγουμένου και προκλητικά παρελκυστική «τακτική» επιλογή, παρουσιάζοντας τρεις «Εναλλακτικές Λύσεις», που εάν δεν παραβίαζαν τις ως άνω διατάξεις, μόνο θυμηδία θα προκαλούσαν.

Ειδικότερα, οι μόνες εναλλακτικές που παρουσιάζονται είναι η εγκατάσταση μεγαλύτερου αριθμού Α/Γ!

²⁹ «Εξειδίκευση των περιεχομένων των φακέλων περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων της Κατηγορίας Α της απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής με αρ. 1958/2012 (Β 21) όπως ισχύει, σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν. 4014/2011 (Α 209), καθώς και κάθε άλλης σχετικής λεπτομέρειας.», (ΦΕΚ τ. Β' αρ. φ. 135/27.1.2014)

Περαιτέρω, η παρουσίαση βιώσιμων εναλλακτικών λύσεων θα πρέπει να περιέχεται ως αυτοτελές κεφάλαιο και στην Ε.Ο.Α. που συνοδεύει ως αναγκαίο παράρτημα την εκάστοτε Μ.Π.Ε.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το **Παράρτημα 3.2.1.** της ως άνω υπ' αριθ. οικ. 170225 από 20.1.2014 Απόφασης του Υπουργού Π.Ε.Κ.Α. θα πρέπει να εκτιμώνται δεόντως και να αξιολογούνται οι επιπτώσεις όλων των εναλλακτικών λύσεων που εξετάστηκαν για το εκάστοτε έργο.

Πλην όμως, στην υπό διαβούλευση Ε.Ο.Α. η μόνη αναφορά στις (ούτως ή άλλως κατ' επίφαση) εναλλακτικές λύσεις είναι η παραπομπή στις προτεινόμενες από την Μ.Π.Ε., ήτοι στην εγκατάσταση μεγαλύτερου αριθμού Α/Γ, χωρίς όμως και πάλι να περιέχεται καμία αξιολόγηση και δέουσα εκτίμηση των επιπτώσεών τους εν συγκρίσει με την τελικά επιλεγείσα λύση.

Η εν λόγω «τακτική» διαστρέβλωση της έννοιας της υποχρεωτικής εκ του νόμου διαδικασίας παρουσίασης βιώσιμων εναλλακτικών λύσεων εντάσσεται εξάλλου στην ευρύτερη συνολική απόπειρα του φορέα να αποπροσανατολίσει, συσκοτίσει και εν τέλει «παγιδεύσει» την αρμόδια περιβαλλοντική αρχή σε επιστημονικά αβάσιμες, περιβαλλοντικά έωλες και νομικά πλημμελείς προσεγγίσεις.

Ωστόσο, η παρουσίαση εναλλακτικών λύσεων κατά την αληθή έννοια των ως άνω διατάξεων, σχετίζεται με την πραγματική παρουσίαση έτερων θέσεων εγκατάστασης ή διαφορετικού τύπου και τεχνολογίας ανεμογεννητριών ή εναλλακτικής οδοποιίας πρόσβασης ή μικρότερου ή μεγαλύτερου μεγέθους της προς εγκατάσταση ισχύος και εν τέλει την ουσιαστική αξιολόγηση των ως άνω εναλλακτικών δεδομένων – προσεγγίσεων – λύσεων ως προς τις τελικά επιλεγείσες και προτεινόμενες με την υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε.

Κατά συνέπεια και δεδομένης της ανυπαρξίας πραγματικής και ουσιαστικής εξέτασης στην υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. βιώσιμων εναλλακτικών λύσεων του σχεδιαζόμενου έργου, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δέον όπως (και για το λόγο αυτό) αρνηθεί την έγκρισή της.

3.5. Παραβίαση της παρ. 5.2. του Παραρτήματος 4.1., «Έργα χερσαίων και εναέριων μεταφορών»³⁰.

Δεδομένου ότι δια της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. προτείνεται η διάνοιξη – «βελτίωση» οδικού δικτύου συνολικού μήκους **38.414 μέτρων**, εν προκειμένω και σύμφωνα με την εν λόγω παρ. 5.2., θα έπρεπε στην ενότητα 8.4 «Γεωλογικά, τεκτονικά και εδαφολογικά χαρακτηριστικά» της Μ.Π.Ε. να αναλύονται επιπροσθέτως οι γεωτεχνικές και γεωμηχανικές ιδιότητες του εδάφους στη ζώνη κατάληψης του έργου, καθώς με τα προτεινόμενα έργα οδοποιίας επηρεάζεται η κλίση των πρανών στα ορύγματα και επιχώματα ή οι ανάγκες πρόσθετης στήριξης (αντίβαρα από χώμα κ.ά.), όπως ρητώς συνομολογεί και ο ίδιος ο φορέας του έργου.

Κατά συνέπεια, η αρμόδια αρχή δέον όπως αρνηθεί την έγκριση της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. και για τον λόγο αυτό.

3.6. Παραβίαση της παρ. 9.7.2 του Παραρτήματος 2³¹.

Σύμφωνα με την εν λόγω παρ. 9.7.2. στην εκάστοτε Μ.Π.Ε. θα πρέπει να «*Εκτιμάται η επίδραση του έργου ή της δραστηριότητας στη διάρθρωση της τοπικής οικονομίας, ανά παραγωγικό τομέα και κύριο κλάδο της περιοχής.*».

Εν προκειμένω, η υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. όχι απλώς υποεκτιμά, αντιθέτως ΔΕΝ αξιολογεί καθόλου τις πιθανές επιπτώσεις από την λειτουργία των προς εγκατάσταση Α/Γ στην τοπική οικονομία και κυρίως στην κτηνοτροφία και την μελισσοκομία.

Ειδικότερα, ενώ στην Μ.Π.Ε. συνομολογείται ότι:

(α) «*Όσον αφορά στη δομή της παραγωγικής βάσης της Περιφέρειας, αναφέρεται πως οι γεωργοκτηνοτροφικές δραστηριότητες, στηριγμένες στη διαθεσιμότητα αξιόλογων φυσικών πόρων, εξακολουθούν να καθορίζουν τη φυσιογνωμία της Ηπείρου...*»

(β) «*Στην άμεση ζώνη του έργου δεν υφίστανται στοιχεία δομημένου περιβάλλοντος πέραν από μαντριά και εγκαταστάσεις ενσταυλισμού κτηνοτροφικών ζώων. Οι θέσεις των ανεμογεννητριών αφορούν κύρια σε θέσεις ορεινών εκτάσεων. Στην ευρύτερη περιοχή του έργου, υφίστανται οι οικισμοί «Βαργιάδες», «Πεντόλακκος», «Μπάλας», «Γεωργανοί», «Βουλιάστα», «Λιβιάδι», «Δερβιζιανά», «Άνω Μουσιωτίτσα»,*

³⁰ της ως άνω υπ' αριθ. οικ. 170225 από 20.1.2014 Απόφασης του Υπουργού Π.Ε.Κ.Α.

³¹ της ως άνω υπ' αριθ. οικ. 170225 από 20.1.2014 Απόφασης του Υπουργού Π.Ε.Κ.Α.

«Κάτω Μουσιωτίτσα», «Αγ. Απόστολοι», «Άσπος», «Μελιανά», «Νικολίτσι», «Χαλάσματα», «Παπαδάτες», «Αγ. Απόστολοι», «Γαλατάς», «Ζερβό», «Βουλίστα». Ως προς τη διάρθρωση του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, οι οικισμοί αυτοί, είναι ανεπτυγμένοι και δραστηριοποιούνται κυρίως στον τομέα της γεωργίας και κτηνοτροφίας.»³².

(γ) «Αξιολογώντας τις επιπτώσεις του έργου, δεν προκύπτουν σημαντικές μεταβολές ή μεταβολές άξιες λόγου για τις χρήσεις γης. Ειδικά στην περιοχή εγκατάστασης των ανεμογεννητριών υφίστανται περιορισμένες χρήσεις γης, λόγω υψομέτρου και συνθηκών. Τέτοιες είναι κυρίως η κτηνοτροφία και σε μικρότερο βαθμό η δασοπονία.»³³,

εντούτοις, δεν παραθέτει (και επομένως δεν αξιολογεί) τις επιπτώσεις του σχεδιαζόμενου έργου ως προς την βασική οικονομική – παραγωγική δραστηριότητα της περιοχής, που είναι η κτηνοτροφία. Παράλληλα, απουσιάζει κάθε αναφορά στις επιπτώσεις του έργου στην μελισσοκομία, παρότι αυτή τυγχάνει ιδιαίτερα αναπτυγμένη δραστηριότητα στην περιοχή εγκατάστασης.

Πλην όμως, όπως έχουν καταδείξει πρόσφατες Μελέτες (Skarin and Moudud 2017), υπάρχει σαφής αλληλεπίδραση μεταξύ των βοσκόντων ζώων και της εγκατάστασης αιολικών πάρκων. Τα αποτελέσματα των ερευνών αυτών, έδειξαν πως υπάρχει μειωμένη χρήση των οικοτόπων στους οποίους έχουν εγκατασταθεί αιολικά πάρκα, η οποία υποδηλώνει την αποφυγή των περιοχών αυτών για βόσκηση από τα ζώα. Επιπλέον, στην συγκεκριμένη έρευνα τα αποτελέσματα έδειξαν πως υπήρξε εγκατάλειψη της περιοχής αυτής για βόσκηση, μέχρι και σε απόσταση 15km από τα αιολικά πάρκα.

Η εγκατάλειψη περιοχών από τη βόσκηση έχει ως αποτέλεσμα να κλείνουν τα διάκενα των ορεινών περιοχών (Sen et al. 2015) και να ομογενοποιείται το τοπίο, έχοντας αρνητικές επιδράσεις στη διατροφή των κοπαδιών, αλλά και στους οικοτόπους που διαβιεί η άγρια πανίδα (Papanastasis et al. 2001, Margalida et al. 2018). Επιπλέον, από έρευνες που έχουν γίνει στην Ελλάδα, αλλά και σε άλλες χώρες, η εγκατάλειψη των περιοχών από τη βόσκηση οδήγησε στη μείωση της χλωριδικής ποικιλότητας των λιβαδικών εκτάσεων (Χουβαρδάς 2001, Sidiroulou et al. 2015, Sklanou et al. 2017).

Τα ανωτέρω δεδομένα, που βασίζονται σε εγνωσμένου κύρους Μελέτες, τις οποίες αποδέχεται και επικαλείται σε Γνωμοδοτήσεις του ο πλέον καθ' ύλην αρμόδιος Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ), ουδόλως λαμβάνονται υπόψη από την υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε., με αποτέλεσμα όχι απλώς να υποεκτιμάται, αλλά να ελλείπει παντελώς η δέουσα αξιολόγηση των επιπτώσεων του κρινόμενου έργου επί της κτηνοτροφικής δραστηριότητας στην περιοχή εγκατάστασης, παρότι αυτή συνιστά την ΠΛΕΟΝ βασική πηγή εισοδήματος για τους κατοίκους των γειτονικών (και όχι μόνο) οικισμών.

Στο ανωτέρω δε συμπέρασμα καταλήγουν και ορισμένες από τις πλέον αρμόδιες υπηρεσίες και συγκεκριμένα:

(α) η Περιφερειακή Επιτροπή Χωροταξίας και Περιβάλλοντος της Π.Ε. Ιωαννίνων, η οποία δια της υπ' αριθ. πρωτ. 86691/2496 από 27.6.2023 αρνητικής της Γνωμοδότησης, διαλαμβάνει τα εξής αποκαλυπτικά:

«Στο αρ. 33303/30-5-2023 έγγραφο της Περιφερειακής Δ/σης Ηπείρου – Δ. Μακεδονίας του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. (σε απάντηση σχετικού ερωτήματος που υποβλήθηκε με το αρ. 71682/2145/29-5-2023 έγγραφο της Δ/σης Αγροτικής Οικονομίας Περιφέρειας Ηπείρου), αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι το μεγαλύτερο τμήμα των εκτάσεων του Πολυγώνου Α (Α/Γ 1-11) «...αντιστοιχούν σε βοσκοτοπικά αγροτεμάχια αναφοράς στο Σύστημα Αναγνώρισης Αγροτεμαχίων (ΣΑΑ) του Οργανισμού μας, που έχουν συμπεριληφθεί στην κατανομή δικαιωμάτων χρήσης της βοσκής για τα έτη 2020 ή 2021 ή 2022, σύμφωνα με τα της 873/55993/20.5.2015 Υπουργικής Απόφασης, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.»... Κατά συνέπεια, προκύπτει ότι ένα σημαντικό τμήμα του προτεινόμενου ΑΣΠΗΕ (Πολύγωνα Α-Ζ) που βρίσκεται στην Π.Ε. Ιωαννίνων, χωροθετείται σε εκτάσεις που αποτελούν βοσκοτόπους ζωτικής σημασίας για την κτηνοτροφική παραγωγή και την εξασφάλιση των κοινοτικών ενισχύσεων. Στο άρθρο 7 του Γενικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης...επισημαίνεται (μεταξύ άλλων) ως γενική αρχή και η προστασία των βοσκοτόπων λαμβάνοντας υπόψη τον ρόλο τους στην παραγωγική διαδικασία, την διατήρηση της ποιότητας του περιβάλλοντος αλλά και την οικονομική ανάπτυξη. Σύμφωνα επίσης με την άποψη της Δ/σης Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Κλιματικής Αλλαγής (Τμήματα: Χωροταξίας,

³² σελ. 154 της Μ.Π.Ε.

³³ σελ. 214 της Μ.Π.Ε.

Κλιματικής Αλλαγής και Διαχείρισης Αποβλήτων) του ΥΠΑΑΤ όπως αυτή διατυπώνεται στο αρ. 443/67326/1-4-2022 έγγραφό της «...οι βοσκότοποι ή οι βοσκήσιμες γαίες, σύμφωνα με το Ν. 4351/2015, αποτελούν πολύτιμες εκτάσεις για την κτηνοτροφία και το περιβάλλον. Συγκεκριμένα εξασφαλίζουν φυσική βοσκήσιμη ύλη στα αγροτικά ζώα (ιδιαίτερα σημαντική για την περίοδο που διανύουμε) ενώ προσφέρουν πολυάριθμες περιβαλλοντικές υπηρεσίες όπως είναι η βιοποικιλότητα και η συγκράτηση και προστασία των εδαφών από την διάβρωση». Δεδομένου ότι οι εκτάσεις αυτές, όπως προαναφέρθηκε, έχουν συμπεριληφθεί στην κατανομή δικαιωμάτων χρήσης της βοσκής, η απώλειά τους (λόγω αλλαγής χρήσης) ενδεχομένως να δημιουργήσει σε βάθος χρόνου πρόβλημα στην κάλυψη των δικαιωμάτων των κτηνοτρόφων για την χορήγηση άμεσων ενισχύσεων μέσω της Αίτησης Ενιαίας Ενίσχυσης (ΑΕΕ).

Θεωρούμε ότι οι αρνητικές και μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στα μορφολογικά – τοπογραφικά – τοπολογικά χαρακτηριστικά καθώς και στο θόρυβο, σε καμιά περίπτωση δεν μπορούν να χαρακτηριστούν αμελητέες, λαμβάνοντας υπόψη κάποιες παραμέτρους, όπως το μέγεθος του έργου, η διαμόρφωση τμημάτων της υφιστάμενης οδοποιίας, η κατασκευή πολλών χιλιομέτρων νέας οδοποιίας, καθώς και οι παρεμβάσεις εντός του χώρου εγκατάστασης των Α/Γ. Κατά την άποψή μας η εν λόγω επίπτωση υποεκτιμάται σε πολύ μεγάλο βαθμό. Το μεγάλο μέγεθος του έργου είναι ακριβώς αυτό που προσδιορίζει τις επιπτώσεις στο τοπίο και στην μορφολογία του εδάφους ως μόνιμες με αναστρέψιμες και σημαντικές... Εκτιμάμε ότι οι εν λόγω παρεμβάσεις ειδικά στις κορυφογραμμές (1.200 – 1.500 μ.) θα αλλοιώσουν αισθητά τον φυσικό χαρακτήρα της περιοχής (αλπικό-υποαλπικό τοπίο) με τρόπο μη αναστρέψιμο και θα οδηγήσουν στην υποβάθμισή του...».

(β) η Περιφερειακή Επιτροπή Χωροταξίας και Περιβάλλοντος της Π.Ε. Θεσπρωτίας, η οποία δια της υπ' αριθ. πρωτ. 82715/11430 από 8.6.2023 αρνητικής της Γνωμοδότησης, διαλαμβάνει τα εξής αποκαλυπτικά:

«Μετά το με αριθ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/48799/3270/03-05-2023 έγγραφο του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, η ΠΕ.ΧΩ.Π. Θεσπρωτίας για το έργο "Α.Σ.Π.Η.Ε. ΟΡΗ ΣΟΥΛΙΟΥ" - ΟΕΣΠΡΩΤΙΚΑ ΟΡΗ' ('ΠΕΛΕΚΗΤΟΝ') - 'ΚΑΚΟΥΡΙ' ΙΣΧΥΟΣ 117,6 MW ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΝΟΔΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΕΡΓΩΝ" εκτιμά ότι η κατασκευή και λειτουργία του ανωτέρω έργου θα κατατμήσει και θα αλλοιώσει το γεωγραφικό ανάγλυφο της περιοχής με σοβαρές επιπτώσεις :

■ στην αποψίλωση δάσους και δασικών εκτάσεων από τις διαμορφώσεις και διανοίξεις δρόμων για την μετακίνηση των ανεμογεννητριών. Πιο συγκεκριμένα, η οδοποιία που απαιτείται για την μεταφορά των πτερυγίων των ανεμογεννητριών εκτιμάται ότι θα επιφέρει μεγάλες και ανεπανόρθωτες επεμβάσεις στο τοπίο και ανάγλυφο της περιοχής, γιατί σε καμιά περίπτωση δεν επαρκεί το πλάτος των υφιστάμενων οδών, αφού ειδικά στα καμπύλα τμήματα θα απαιτηθούν πολύ μεγαλύτερα πλάτη αλλά και κατασκευή τεχνικών έργων, δεδομένου του όγκου τόσο των οχημάτων όσο και του φορτίου. Επίσης η κλίση του εδάφους της περιοχής θα επιμηκύνει το συνολικό μήκος των απαιτούμενων δρόμων.

- καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος από την κατασκευή θεμελίωσης των ανεμογεννητριών
- στις μετακινήσεις των πουλιών και στη φωλεοποίηση
- στην ελεύθερη βόσκηση των αγελαίων βοοειδών και αιγοπροβάτων της περιοχής
- στην καταστροφή των παραδοσιακών μονοπατιών και
- την οπτική και ηχητική ρύπανση

Πέραν αυτών, η εγκατάσταση ανεμογεννητριών στην περιοχή μελέτης, είναι εκ διαμέτρου αντίθετη με τις κατευθύνσεις του Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου Περιφέρειας Ηπείρου, σύμφωνα με το οποίο η ημιορεινή και ορεινή περιοχή του Ιουλίου συνιστά ζώνη για οργανωμένη ανάπτυξη της κτηνοτροφίας και την προώθηση των αγροτουριστικών δραστηριοτήτων και οποιεσδήποτε παρεμβάσεις πρέπει να εστιάζουν στην αξιοποίηση της τοπικής αγροτικής παραγωγής και ειδικότερα στην εκτατική κτηνοτροφία. Εκτιμάται ότι τέτοιου μεγέθους επεμβάσεις (οδοποιία και εγκατάσταση) όχι μόνο δεν συμπνέει με τις απαιτήσεις του Χωροταξικού Πλαισίου αλλά αντίθετα εμποδίζει την κτηνοτροφία αφού κατακερματίζει τους βοσκότοπους αλλοιώνοντας το φυσικό περιβάλλον. Ενδεικτικά αναφέρουμε την δημιουργία νέων δρόμων συνολικού μήκους 23 χιλιομέτρων.

Επιπλέον, το ύψος των ανεμογεννητριών που φτάνει τα 200 μέτρα (ύψος πλήμνης+ημιδιάμετρος ρότορα), διπλάσιο σε μέγεθος από το ψηλότερο κτίριο της Ελλάδας, προκαλούν οπτική όχληση, η οποία αν και είναι υποκειμενική και δύσκολα μπορούν να τεθούν κοινά αποδεκτοί κανόνες, σε καμιά περίπτωση δεν

συνάδει με την ιστορικότητα το τόπου, τα διατηρητέα μνημεία της περιοχής και τον κηρυγμένο αρχαιολογικό χώρο. Ο όγκος των εκσκαφών αγγίζει το ένα εκατομμύριο κυβικά μέτρα και στην μελέτη δεν αναφέρεται τίποτα για τον τρόπο διαχείρισής τους, εκτός αυτών που θα επαναχρησιμοποιηθούν ως επιχώματα. Επίσης δεν προτείνονται έργα αποκατάστασης του τοπίου και δεν αναφέρονται οι πηγές από τις οποίες έχει αντλήσει τα δεδομένα σχετικά.

Οι παραπάνω παράγοντες δρουν συσσωρευτικά και αθροιστικά...».

Κατά συνέπεια, η αρμόδια αρχή δέον όπως αρνηθεί την έγκριση της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. και για τον λόγο αυτό.

3.7. Παραβίαση του Παραρτήματος 3.2.1., «Προδιαγραφές Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (ΕΟΑ) για έργα και δραστηριότητες που βρίσκονται σε περιοχή του Δικτύου Natura 2000, για την οποία δεν προβλέπονται ειδικότερες πρόνοιες προστασίας και διαχείρισης ή δεν συντρέχουν ειδικές προϋποθέσεις»³⁴.

Σύμφωνα με το εν λόγω Παράρτημα σε κάθε Ε.Ο.Α. θα πρέπει να περιέχονται τα εξής δεδομένα:

«Ειδικότερα με βάση τα ανωτέρω γίνεται:

A2.i. Καταγραφή των τύπων οικοτόπων του Παραρτήματος I της ΚΥΑ Η.Π.14849/853/Ε103/4.4.2008 (ΦΕΚ Β' 645), ιδίως ως προς την αντιπροσωπευτικότητα, τη σχετική επιφάνεια και την κατάσταση διατήρησής τους (εφόσον πρόκειται για ΕΖΔ, ΤΚΣ ή πΤΚΣ).

A2.ii. Καταγραφή των ειδών χλωρίδας και πανίδας του Παραρτήματος II της ΚΥΑ Η.Π.14849/853/Ε103/4.4.2008 (Β' 645), ιδίως ως προς το μέγεθος και την πυκνότητα των πληθυσμών, την κατάσταση διατήρησής τους και την απομόνωσή τους (εφόσον πρόκειται για ΕΖΔ, ΤΚΣ ή πΤΚΣ).

A2.iii. Καταγραφή των ειδών ορνιθοπανίδας του Παραρτήματος I της ΚΥΑ Η.Π. 37338/1807/Ε.103 (Β' 1495), καθώς και άλλων ειδών μεταναστευτικής ορνιθοπανίδας με σημαντική παρουσία στην περιοχή Natura 2000, ιδίως ως προς το μέγεθος και την πυκνότητα των πληθυσμών, την κατάσταση διατήρησής τους και την απομόνωσή τους (εφόσον πρόκειται για ΖΕΠ).

A2.iv. Καταγραφή των κύριων χαρακτηριστικών όλων των τύπων οικοτόπων του Παραρτήματος I ή/και των ειδών του Παραρτήματος II της Οδηγίας 92/34/ΕΟΚ (εφόσον πρόκειται για ΕΖΔ, ΤΚΣ ή πΤΚΣ) ή / και των ειδών ορνιθοπανίδας του Παραρτήματος I της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ και των μεταναστευτικών με τακτική έλευση (εφόσον πρόκειται για ΖΕΠ), η αξία τους σε σχέση με το υπόλοιπο Δίκτυο Natura 2000, καθώς και τα κύρια χαρακτηριστικά των ενδημικών, κινδυνευόντων και προστατευόμενων ειδών...».

Ωστόσο, στην υπό κρίση Ε.Ο.Α. δεν λαμβάνει χώρα καμία καταγραφή των κύριων χαρακτηριστικών των τύπων οικοτόπων και των ειδών χλωρίδας και πανίδας της περιοχής μελέτης, ενώ σημαντικός αριθμός των ειδών αυτών που διαβιούν στην περιοχή συγκαταλέγονται στο Παράρτημα II της υπ' αριθ. πρωτ. Η.Π.14849/853/Ε103 από 4.4.2008 Κ.Υ.Α., όπως αναλυτικά προεκτέθηκε.

Κατ' αυτόν όμως τον τρόπο, ο φορέας υλοποίησης όχι μόνο παραβίασε το ως άνω Παράρτημα 3.2.1. της υπ' αριθ. οικ. 170225 από 20.1.2014 Απόφασης του Υπουργού Π.Ε.Κ.Α., αλλά έχει επιπροσθέτως παραβιάσει και το άρθρο 11 παρ. 9 και 10 του ν. 4014/2011, σύμφωνα με το οποίο:

«9. Η Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση για έργα και δραστηριότητες κατηγορίας Α εντάσσεται σε παράρτημα της ΜΠΕ, ως αναπόσπαστο μέρος της, παρουσιάζοντας, επιπρόσθετα των προβλεπομένων στο άρθρο 10 του παρόντος νόμου: α) αναλυτική καταγραφή στοιχείων φυσικού περιβάλλοντος με έμφαση στα προστατευτέα αντικείμενα των περιοχών Natura όπως αναφέρονται στην παράγραφο 6 του άρθρου 9 του ν. 3937/2011 (Α' 60), που δύναται να επηρεαστούν από το έργο ή τη δραστηριότητα και β) δέουσα εκτίμηση επιπτώσεων, σύμφωνα με την παράγραφο 10 του παρόντος άρθρου.

10. Η δέουσα εκτίμηση επιπτώσεων πρέπει να περιλαμβάνει ανάλυση και αξιολόγηση των εκτιμώμενων επιπτώσεων με ποιοτικά και ποσοτικά στοιχεία επί:

α) των τύπων οικοτόπων του Παραρτήματος I της κ.υ.α. Η.Π. 14849/853/Ε 103/4.4.2008 (Β' 645), ιδίως ως προς την αντιπροσωπευτικότητα, τη σχετική επιφάνεια και το καθεστώς διατήρησής τους,

³⁴ της ως άνω υπ' αριθ. οικ. 170225 από 20.1.2014 Απόφασης του Υπουργού Π.Ε.Κ.Α.

β) των ειδών χλωρίδας και **πανίδας** του Παραρτήματος II της κ.υ.α. Η.Π.14849/853/Ε103/4.4.2008 (Β' 645), ιδίως ως προς το μέγεθος και την πυκνότητα των πληθυσμών, την κατάσταση διατήρησης τους και την απομόνωση τους,

γ) των ειδών ορνιθοπανίδας του Παραρτήματος I της κ.υ.α. Η.Π. 37338/1807/Ε. 103 (Β' 1495), καθώς και άλλων ειδών μεταναστευτικής ορνιθοπανίδας με σημαντική παρουσία στην περιοχή Natura 2000, ιδίως ως προς το μέγεθος και την πυκνότητα των πληθυσμών, την κατάσταση διατήρησης τους και την απομόνωση τους,

δ) ποιοτικά και ποσοτικά στοιχεία σχετικά με το αν διασφαλίζεται η ακεραιότητα των περιοχών.

Σε περίπτωση εκτίμησης πιθανών σημαντικών αρνητικών επιπτώσεων, παρατίθενται με ανάλογη τεκμηρίωση τα αναγκαία μέτρα για την αποτροπή και ελαχιστοποίηση ώστε να διασφαλίζεται η ακεραιότητα της περιοχής.

Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατόν να διασφαλιστεί η ακεραιότητα της περιοχής παρατίθενται, με ανάλογη τεκμηρίωση και σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 10 του παρόντος, τα αναγκαία μέτρα αντιστάθμισης των αρνητικών επιπτώσεων.»

Δεδομένου ότι λόγω των κραυγαλέων ως άνω ελλείψεων και της καταφανούς επιστημονικής ανεπάρκειας της υπό διαβούλευση Ε.Ο.Α. είναι σαφές ότι δεν έχει λάβει χώρα και η δέουσα εκτίμηση των επιπτώσεων του σχεδιαζόμενου Α/Π στο προστατευτέο αντικείμενο των θιγόμενων ΕΖΔ και ΖΕΠ.

3.8. Παραβίαση του Παραρτήματος 4.9., «Ομάδα 9 «Βιομηχανικές δραστηριότητες και συναφείς εγκαταστάσεις»³⁵.

Στην υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. αναφέρεται ότι «Το σκυροδέμα που θα χρησιμοποιηθεί για τις ανάγκες του έργου, είτε θα προμηθευτεί από την πιο κοντινή μονάδα παραγωγής έτοιμου σκυροδέματος της περιοχής, είτε σε περίπτωση αδυναμίας έγκαιρης παράδοσης θα παρασκευάζεται εντός των ορίων του έργου από κινητά παρασκευαστήρια έτοιμου σκυροδέματος» (σελ. 99).

Δεδομένου δε ότι οι εργασίες σκυροδέτησης των βάσεων των προς εγκατάσταση Α/Γ πρόκειται να υλοποιηθούν στις κορυφογραμμές της περιοχής, είναι απολύτως βέβαιο ότι η λύση που θα επιλέξει ο φορέας υλοποίησης είναι εκείνη του κινητού παρασκευαστηρίου έτοιμου σκυροδέματος εντός των ορίων του έργου. Και αυτό γιατί ο μέγιστος χρόνος μεταξύ παραγωγής σκυροδέματος στο εργοστάσιο και εκφόρτωσης - χρήσης του, δεν πρέπει να ξεπερνά την 1,5 ώρα. Επομένως, λόγω του ότι οι μοναδικές μονάδες παραγωγής έτοιμου σκυροδέματος στην περιοχή απέχουν άνω των 40 χιλιομέτρων από τα σημεία εγκατάστασης, σε συνδυασμό ότι οι μπετονιέρες που θα το μεταφέρουν κινούνται με πολύ χαμηλή ταχύτητα, περί τα 35-40 χιλιόμετρα την ώρα (ιδίως δε στους δρόμους με τις μεγάλες κλίσεις που θα ανοιχθούν πάνω στο βουνό θα κινούνται και με ακόμα χαμηλότερη), είναι βέβαιο ότι ο φορέας υλοποίησης δεν πρόκειται να ριψοκινδυνεύσει να αχρηστευθεί το σκυροδέμα πριν ακόμα φτάσουν οι μπετονιέρες στις πλατείες των Α/Γ.

Για αυτό και στην υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε., το σενάριο της παραγωγής του εντός των ορίων του έργου από κινητά παρασκευαστήρια έτοιμου σκυροδέματος, είναι αυτό στο οποίο επικεντρώνει ο φορέας υλοποίησης.

Ωστόσο, και μόνον από την στιγμή που παρουσιάζει την λύση αυτή ως εναλλακτική (παρότι είναι βέβαιο ότι τελικά αυτή θα επιλέξει), ο φορέας υλοποίησης όφειλε να συμπεριλάβει στην υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. τα στοιχεία που απαιτεί το **Παράρτημα 4.9.** της ως άνω υπ' αριθ. οικ. 170225 από 20.1.2014 Απόφασης του Υπουργού Π.Ε.Κ.Α., καθώς αυτό εφαρμόζεται στις «Βιομηχανικές δραστηριότητες και εγκαταστάσεις», στις οποίες υπάγεται (μεταξύ άλλων και) η παραγωγή έτοιμου σκυροδέματος.

Με απλά λόγια, από την στιγμή που η παραγωγή έτοιμου σκυροδέματος θα λάβει χώρα από τους προσηθόντες του φορέα υλοποίησης εντός των θέσεων εγκατάστασης του υπό κρίση Α/Π, η δραστηριότητα αυτή συνιστά συνολικό έργο του κυρίως έργου και άρα στην υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. θα έπρεπε να περιέχονται τα απαιτούμενα εκ του ως άνω Παραρτήματος 4.9. δεδομένα.

Συγκεκριμένα, στο εν λόγω Παράρτημα προβλέπονται τα εξής:

³⁵ της ως άνω υπ' αριθ. οικ. 170225 από 20.1.2014 Απόφασης του Υπουργού Π.Ε.Κ.Α.

«Για έργα ή δραστηριότητες της 9ης Ομάδας «Βιομηχανικές δραστηριότητες και συναφείς εγκαταστάσεις» της υ.α. 1958/2012 (Β' 21) όπως ισχύει το περιεχόμενο της ΜΠΕ όπως καθορίζεται στα παραρτήματα 2 και 3 της παρούσας απόφασης, διαμορφώνεται με βάση και τις ακόλουθες διαφοροποιήσεις:...

3. Κεφάλαιο 2 «Μη - τεχνική περίληψη»

3.1. Στην ενότητα 2.4 αναφέρονται το είδος και η ποσότητα των εκπομπών σε κάθε μέσο (έδαφος, ύδατα, αέρας) και προσδιορίζονται οι σημαντικές επιπτώσεις.

3.2. Στην ενότητα 2.5 προσδιορίζονται η τεχνολογία, οι τεχνικές και τα μέτρα παρακολούθησης για την αποφυγή ή/και τον περιορισμό των επιπτώσεων.

4. Κεφάλαιο 3 «Συνοπτική περιγραφή του έργου ή της δραστηριότητας»

Το περιεχόμενο του κεφαλαίου διαμορφώνεται ως ακολούθως

4.1. Στοιχεία εγκατάστασης: δυναμικότητα παραγωγής (ωριαία και ετήσια) ανά κατηγορία προϊόντος, χρόνος λειτουργίας (ώρες ανά ημέρα, ημέρες ανά έτος, περίοδοι λειτουργίας κατά τη διάρκεια του έτους), επιφάνεια οικοπέδου και στοιχεία δόμησης (επιφάνεια κάλυψης και δόμησης), ισχύς (κινητήρια, θερμική, προστασίας περιβάλλοντος), αριθμός απασχολούμενων.

4.2. Αναφορά σε τυχόν υπαγωγή της εγκατάστασης στο πεδίο εφαρμογής ειδικότερων οδηγιών, όπως αυτές έχουν ενσωματωθεί στο εθνικό δίκαιο όπως κ.υ.α. 36060/1155/Ε.103/13 (ΦΕΚ 1450Β), κ.υ.α. 12044/613/07 (ΦΕΚ 376Β) και κανονισμών (π.χ. 166/2001/ΕΚ).

5. Κεφάλαιο 6 «Αναλυτική περιγραφή σχεδιασμού του έργου ή της δραστηριότητας»

5.1. Στην ενότητα 6.1 περιλαμβάνεται αναλυτική περιγραφή της παραγωγικής διαδικασίας και του εξοπλισμού (κύριου και βοηθητικού), διάγραμμα ροής ανά στάδιο της παραγωγικής διαδικασίας με ισοζύγιο μάζας.

5.2. Στην ενότητα 6.2 περιλαμβάνεται αναλυτική περιγραφή κύριων, βοηθητικών εγκαταστάσεων και επιμέρους δραστηριοτήτων.

5.3. Στην ενότητα 6.3 περιλαμβάνονται επιπλέον:

5.3.1 Περιγραφή των δεξαμενών αποθήκευσης καυσίμων, νερού, χημικών ουσιών, αποβλήτων κ.λπ. Να αναφέρονται σε μορφή πίνακα τα χαρακτηριστικά, η χωρητικότητα, το περιεχόμενο με την αντίστοιχη ταξινόμηση κινδύνου.

5.3.2 Συνοπτική αναφορά στις εγκαταστάσεις ψύξης, κλιματισμού, αντλιών θερμότητας, πυρόσβεσης και διακοπών ισχύος ηλεκτρικών κυκλωμάτων, με ειδικότερη αναφορά στο είδος και την ποσότητα των χρησιμοποιούμενων ψυκτικών, πυροσβεστικών κ.λπ. ουσιών. Η αναφορά γίνεται στα πλαίσια των Κανονισμών (ΕΚ) 1005/2009 για την προστασία

της στιβάδας του όζοντος, (ΕΚ), 842/2006 και των συνοδευτικών αυτού κανονισμών, των κ.υ.α. 37411/1829/Ε103 (ΦΕΚ 1827 Β'/07) και 18694/658/Ε103/12 (ΦΕΚ 1232 Β')

5.4. Στην ενότητα 6.4 προστίθεται παράγραφος όπου περιγράφονται τα μέτρα κατά τη φάση κατασκευής που έχουν ενταχθεί στο σχεδιάσμα του έργου και τα οποία θα πρέπει να συνοδεύονται από αναφορά σχετικά με τις τεχνικές και οργανωτικές απαιτήσεις που δημιουργεί η λήψη αυτών.

5.5. Στην ενότητα 6.5 «Φάση λειτουργίας» οι επιμέρους απαιτήσεις διαμορφώνονται και με βάση τα ακόλουθα:

5.5.1. Παράγραφος 6.5.2

5.5.1.1. Πίνακας πρώτων/βοηθητικών υλών και προϊόντων όπου θα αναφέρονται: η μέγιστη ετήσια κατανάλωση/παραγωγή, η μέγιστη αποθηκευτική ικανότητα ανά υλικό, ο τρόπος, ο χώρος και το μέσο αποθήκευσης. Προκειμένου για επικίνδυνες πρώτες/βοηθητικές ύλες και προϊόντα αναφέρονται επί πλέον: ταξινόμηση κινδύνου (κατηγορία και τάξη) και δηλώσεις επικινδυνότητας ή φράσεις κινδύνου ανά υλικό

5.5.1.11. Χρήση νερού και ενέργειας (με βάση τη δυναμικότητα της εγκατάστασης)

5.5.1.111. Περιγραφή του τρόπου υδροδότησης της εγκατάστασης, Αναφέρεται η θέση και τα χαρακτηριστικά γεωτρήσεων, εφόσον υπάρχουν

5.5.1.ιν. Αναλυτικά ισοζύγια νερού για κάθε χρήση του (π.χ. παραγωγική διαδικασία, ψύξη, πυρόσβεση, ανάγκες προσωπικού κ.λπ.) με διαγράμματα ροής και παρουσίαση των ποσοτήτων σε πίνακα ανά επιμέρους διαδικασία/χρήση

5.5.1. ν. Μέγιστη ετήσια κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας και καυσίμων

5.5.1. νi. Περιγράφονται τα μέτρα που έχουν ενταχθεί στο σχεδιάσμά του έργου για τον περιορισμό της κατανάλωσης νερού και ενέργειας

5.5.2 Παράγραφος 6.5.3: Υγρά απόβλητα

5.5.2.1. Προέλευση υγρών αποβλήτων. Αναφέρονται όλα τα ρεύματα υγρών αποβλήτων ανά πηγή εκπομπής (παραγωγικής διαδικασίας, λύματα προσωπικού, επιβαρυμένα όμβρια κ.λπ.).

5.5.2.11. Ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά κάθε επιμέρους ρεύματος υγρών αποβλήτων ανά σημείο εκπομπής, καθώς και των λυμάτων του προσωπικού της εγκατάστασης με αναφορά στον κωδικό ΕΚΑ, (σε περίπτωση κατοπτρικού τεκμηρίωσης επιλογής του συγκεκριμένου κωδικού) εφόσον υπάρχει, πριν την ενδεχόμενη επεξεργασία του

5.5.2.111. Αναλυτική περιγραφή των σταδίων επεξεργασίας των υγρών αποβλήτων ανά ρεύμα αποβλήτου

5.5.2.iv. Τεκμηριωμένη διαστασιολόγηση των εγκαταστάσεων των μονάδων επεξεργασίας υγρών αποβλήτων

5.5.2.v. Απόδοση μονάδων επεξεργασίας υγρών αποβλήτων, με στοιχεία τεκμηρίωσης της απόδοσης αυτής

5.5.2.vi. Ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά των επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων με αναφορά στον κωδικό ΕΚΑ εφόσον υπάρχει

5.5.2.vii. Σύγκριση με τις οριακές τιμές εκπομπής που προβλέπονται στην κείμενη νομοθεσία

5.5.2.viii. Περιγραφή του τρόπου διάθεσης των επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων με αναφορά στον τελικό και στους ενδιάμεσους αποδέκτες

5.5.2.ix. Εναλλακτικοί τρόποι διάθεσης, (εφόσον προβλέπονται)

5.5.2.x. Αναφορά σε τυχόν κινδύνους επιβάρυνσης των όμβριων υδάτων κατά την παραγωγική διαδικασία ή την υπαίθρια αποθήκευση πρώτων και βοηθητικών υλών / αποβλήτων, περιγραφή του τρόπου συλλογής, επεξεργασίας και διάθεσής τους

5.5.2.xi. Περιγραφή του τρόπου συλλογής, επεξεργασίας και διάθεσής επιβαρυμένων νερών πυρόσβεσης εφόσον είναι πιθανό να προκόψουν κατά τη λειτουργία του έργου / δραστηριότητας

5.5.2.xii. Σε περίπτωση επαναχρησιμοποίησης επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων υποβάλλονται οι πληροφορίες / μελέτες που κατά περίπτωση προβλέπονται στην κ.υ.α. 145116/11 (ΦΕΚ 354Β), όπως ισχύει

5.5.2.xiii. Σε περίπτωση που τα υγρά απόβλητα εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4042/11, για κάθε τύπο εφαρμοζόμενης εργασίας ανάκτησης (R) - διάθεσης (D) να αναφέρονται οι τεχνικές, οι μέθοδοι, τα μέτρα ασφάλειας και προφύλαξης, οι εργασίες παρακολούθησης και ελέγχου

5.5.3 Παράγραφος 6.5.4: Στερεά απόβλητα

5.5.3.i. Αναφέρονται το είδος και η προέλευση των αποβλήτων, ο

5.5.3.ii. κωδικός ΕΚΑ (σε περίπτωση κατοπτρικού τεκμηρίωσης επιλογής του συγκεκριμένου κωδικού) με αναφορά στις επικίνδυνες ιδιότητες του Παραρτήματος ΙΙΙ του ν. 4042/12 (ΦΕΚ 24Α), ο χώρος, το μέσο και ο μέγιστος χρόνος προκαταρκτικής αποθήκευσης, η ετήσια παραγόμενη ποσότητα με βάση την κατανάλωση πρώτων υλών στη δυναμικότητα της εγκατάστασης, οι εργασίες ανάκτησης R - διάθεσης D.

Αναλυτική περιγραφή κάθε εργασίας ανάκτησης (R) - διάθεσης (D) για κάθε ρεύμα αποβλήτου. Για κάθε τύπο εφαρμοζόμενης εργασίας να αναφέρονται οι τεχνικές, οι μέθοδοι, τα μέτρα ασφάλειας και προφύλαξης, οι εργασίες παρακολούθησης και ελέγχου.

5.5.4 Παράγραφος 6.5.5: Εκπομπές ρύπων στον αέρα

5.5.4.i. Πηγές, είδος και ποσότητα των εκπομπών ρύπων στον αέρα (σημειακών και διάχυτων) πριν τον αντιρρυπαντικό εξοπλισμό

5.5.4.ii. Αναλυτική περιγραφή του αντιρρυπαντικού εξοπλισμού που χρησιμοποιείται

5.5.4.iii. Απόδοση αντιρρυπαντικού εξοπλισμού, με στοιχεία τεκμηρίωσης της απόδοσης αυτής

5.5.4.iv. Προσδιορισμός μέτρων για τη αποφυγή ή/και τον περιορισμό των διάχυτων εκπομπών

5.5.4. ν. Είδος και ποσότητα των εκπομπών ρύπων στον αέρα

(σημειακών και διάχυτων) μετά τον αντιρρυπαντικό εξοπλισμό. Ειδικότερα, σε περίπτωση χρήσης διαλυτών, να παρατίθενται αναλυτικά ισοζύγια μάζας

5.5.4. νι. Σύγκριση με τις οριακές τιμές εκπομπών που προβλέπονται στην κείμενη νομοθεσία

5.5.4 Παράγραφος 6.5.6

Περιγράφονται τυχόν μέτρα που έχουν ενταχθεί στο σχεδιάσμά του έργου για την αντιμετώπιση του θορύβου και των δονήσεων

5.5.5 Παράγραφος 6.5.7

Περιγράφονται τυχόν μέτρα που έχουν ενταχθεί στο σχεδιάσμά του έργου για την αντιμετώπιση της ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας.

5.5.6 Προστίθεται παράγραφος στο τέλος της ενότητας 6.5 στην οποία περιγράφονται τα τυχόν προτεινόμενα μέτρα που έχουν ενταχθεί στο σχεδιάσμά του έργου για τον ορθό χειρισμό υλικών και αποβλήτων στα οποία να περιλαμβάνεται και η περιγραφή του χώρου, του τρόπου και των συνθηκών αποθήκευσης.

5.5.7 Στην ενότητα 6.6. περιγράφονται προτάσεις μέτρων που αφορούν στη φάση οριστικής παύσης λειτουργίας (διαδικασία απομάκρυνσης τυχόν αποθηκευμένων / συσσωρευμένων πρώτων υλών, προϊόντων και αποβλήτων, αξιοποίησης μηχανολογικού εξοπλισμού, εξυγίανσης εδάφους, αποκατάστασης του χώρου), περιγραφή ή/και αναπαράσταση της τελικής μορφής του χώρου μετά την αποκατάσταση) και έχουν ενταχθεί στο σχεδιάσμά του έργου.

5.5.8 Στην ενότητα 6.7 περιγράφονται προτεινόμενα μέτρα για την αντιμετώπιση περιβαλλοντικής ζημίας στα υπόγεια/επιφανειακά ύδατα, στο έδαφος και στα οικοσυστήματα, εκτάκτων συνθηκών και επικίνδυνων καταστάσεων, βλαβών, διαρροών, που έχουν ενταχθεί στο σχεδιάσμά του έργου..».

Πλην όμως, στην υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. δεν αναφέρεται ΚΑΝΕΝΑ από τα παραπάνω στοιχεία αναφορικά με το συνοδό έργο της παραγωγής έτοιμου σκυροδέματος. Ένα δε από τα πλέον σημαντικά στοιχεία είναι το γεγονός πως, ενώ ο φορέας υλοποίησης συνομολογεί ότι στην περίπτωση που χρησιμοποιηθεί εξ ολοκλήρου κινητό παρασκευαστήριο έτοιμου σκυροδέματος θα απαιτηθούν 2.016 κυβικά μέτρα νερού (σελ. 100), ΠΑΡΑΛΕΙΠΕΙ σκοπίμως να αναφέρει τον τρόπο υδροδότησης της εγκατάστασης.

Με απλά λόγια, ΑΠΟ ΠΟΥ θα αντλήσει τα απαιτούμενα 2.016 κυβικά μέτρα νερού προκειμένου να τα μεταφέρει στις κορυφογραμμές που θα λειτουργεί το κινητό παρασκευαστήριο; Η παράλειψη δε αναφοράς του συγκεκριμένου τρόπου υδροδότησης (πέραν όλων των άλλων στοιχείων που επίσης δεν παραθέτει) είναι η πλέον σημαντική πλημμέλεια της Μ.Π.Ε., καθώς επί της ουσίας υποκρύπτει την πραγματική διάθεση του φορέα να αντλήσει την απίστευτη αυτή ποσότητα νερού είτε από τις πλούσιες πηγές της περιοχής (και για αυτό δεν αναφέρει καν την ύπαρξή τους στην Μ.Π.Ε.) είτε απευθείας από την Λίμνη Ζηρού, για την οποία επίσης αποκρύπτει ότι σχεδιάζει να «περάσει» απευθείας μέσα από την αυτήν το καλώδιο διασύνδεσης του υπό κρίση Α/Π, όπως προκύπτει από το συνημμένα στην Μ.Π.Ε. σχεδιαγράμματα.

Ένα ακόμα, εξίσου σημαντικό δεδομένο, που αποκρύπτει ο φορέας του έργου, είναι η ποσότητα των υγρών αποβλήτων που θα παράγονται από το κινητό παρασκευαστήριο, καθώς και ποια θα είναι η «μοίρα» τους.

Πρέπει να επισημανθεί, για να γίνει απολύτως κατανοητό το μέγεθος της σπουδαιότητας της εν λόγω πλημμέλειας, ότι τα μηχανήματα που θα δουλεύουν για να παράγουν το σκυρόδεμα, απαιτούν σημαντική ποσότητα λιπαντικών ορυκτελαίων (τα κοινώς γνωστά «λάδια»). Ωστόσο, τα εν λόγω ορυκτέλαια περιλαμβάνονται στην κατηγορία των επικίνδυνων αποβλήτων και η διαχείρισή τους προϋποθέτει την τήρηση συγκεκριμένων ενεργειών εκ μέρους του φορέα υλοποίησης, μεταξύ των οποίων είναι και η απαγόρευση επίρριψής τους στο έδαφος, καθώς έτσι θα επιμολυνθεί ο υδροφόρος ορίζοντας.

Ωστόσο, είναι τέτοια η ποσότητα που θα απαιτηθεί λόγω της έντασης της εργασίας του κινητού παρασκευαστηρίου, που μετά βεβαιότητας η διαχείριση των επικίνδυνων αυτών αποβλήτων, δεν πρόκειται να ακολουθήσει τις νόμιμες προδιαγραφές, ιδίως σε συνδυασμό με το ότι η θέση που θα εργάζονται τα ως άνω μηχανήματα είναι οι κορυφογραμμές των Θεσπρωτικών Όρεων, σε πολύ μεγάλη απόσταση από μονάδες διαχείρισης τέτοιων αποβλήτων.

Όπως ο ίδιος ο φορέας συνομολογεί θα απαιτηθούν για την σκυροδέτηση των βάσεων προτεινόμενων Α/Γ:

- 22.743 τόνοι αδρανών υλικών
- 4.494 τόνοι τσιμέντο
- 1.260 τόνοι σιδηρού εξοπλισμού και φυσικά, όπως προελέχθη
- 2.016 κυβικά μέτρα νερού.

Οι δε εργασίες θα διαρκέσουν μήνες και άρα είναι αυτονόητο ότι η ποσότητα των ορυκτελαίων που θα απαιτηθεί για τα μηχανήματα έργου, πρόκειται να ανέλθει σε χιλιάδες λίτρα και άρα ο κίνδυνος για την δραματική επιμόλυνση του υδροφόρου ορίζοντα των οικισμών μας είναι απολύτως υπαρκτός και ορατός, εξ ου και ο φορέας όφειλε, δυνάμει και των ως άνω διατάξεων, να παραθέσει το στοιχείο αυτό στην υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε.

Κατά συνέπεια και βάσει των ανωτέρω, η αρμόδια αρχή δέον όπως αρνηθεί την έγκριση της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. και για τον λόγο αυτό.

4. Παραβίαση των διατάξεων των άρθρων 227 του Δασικού Κώδικα, 15 του ν. 998/1979, 2 του Π.Δ. 437/1981 και της από 10.6.1966 Απόφασης του Υπουργού Γεωργίας (όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει) ως προς τις προδιαγραφές κατασκευής δασικών οδών Γ' Κατηγορίας.

Δια του υπό κρίση έργου προτείνεται, πέραν της εγκατάστασης είκοσι μίας (21) ανεμογεννητριών (Α/Γ) τεραστίων διαστάσεων (των μεγαλύτερων της αγοράς) για τα δεδομένα του, μοναδικής οικολογικής αξίας, φυσικού περιβάλλοντος των Θεσπρωτικών Όρεων, η «αδειοδότηση» εκτέλεσης εργασιών **διάνοιξης και διαπλάτυνσης οδοποιίας μήκους 38.414 μέτρων εντός δασών και δασικών εκτάσεων, εκ των οποίων τα 22.914 μ. συνιστούν νέες διανοίξεις και τα 15.500 μ. διαπλάτυνσεις «υφιστάμενων οδών».**

Ειδικότερα:

4.1. Οι προβλέψεις ως προς τα συνοδά έργα της οδοποιίας.

Στην υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. προβλέπονται τα εξής ως προς την οδοποιία του υπό κρίση έργου (σελ. 64 επ.):

«Το συνολικό μήκος της οδοποιίας θα είναι 38.414 m, εκ των οποίων 15.500 m αφορά σε βελτίωση υφιστάμενων χωματόδρομων και 22.914 m σε νέες διανοίξεις (εκ των οποίων 22.220 m αφορούν σε διάνοιξη νέων οδών, και 694 m σε κατασκευή ραμπών σε 16 θέσεις που παρουσιάζουν μικρές ακτίνες καμπυλότητας (< 40 m) όπου θα μπορεί να πραγματοποιείται ανακάπτων ελιγμός ώστε να εξασφαλίζεται η απρόσκοπτη κυκλοφορία των οχημάτων μεταφοράς των στοιχείων των Α/Γ). Πιο αναλυτικά: Η προσέγγιση προς τις νότιες πλατείες (Α/Γ 12-21) του ΑΣΠΗΕ προτείνεται να γίνει μέσω της Εθνικής οδού Φιλιπιάδας - Πρέβεζας. Στον οικισμό Στεφανή πραγματοποιείται έξοδος από την Εθνική οδό Φιλιπιάδας - Πρέβεζας ακολουθώντας την επαρχιακή οδό Δερβιζιάνων – Στεφάνης με κατεύθυνση τα Δερβιζιανάνα. Μετά από πορεία περίπου 11,4 km επί της επαρχιακής οδού Δερβιζιάνων – Στεφάνης η επαρχιακή οδός διασταυρώνεται με υφιστάμενο χωματόδρομο (σημείο Α, όπως σημειώνεται στους χάρτες και τα σχέδια που συνοδεύουν την παρούσα μελέτη). Το σημείο Α αποτελεί την αφετηρία της οδοποιίας πρόσβασης των νότιων πλατειών (Α/Γ 12-21) του ΑΣΠΗΕ. Η προσέγγιση προς τις βόρειες πλατείες (Α/Γ 1-11) του ΑΣΠΗΕ προτείνεται να γίνει μέσω της Εθνικής οδού Φιλιπιάδας - Πρέβεζας. Μετά το τέλος του οικισμού Λούρος πραγματοποιείται έξοδος από την Εθνική οδό Φιλιπιάδας - Πρέβεζας ακολουθώντας την επαρχιακή οδό Τρίκαστρου – Λούρου με κατεύθυνση το Τρίκαστρο. Μετά από πορεία περίπου 15,8 km επί της επαρχιακής οδού Τρίκαστρου – Λούρου ακολουθεί πορεία στην επαρχιακή οδό Παλαιοχωρίου - Λούρου με κατεύθυνση το Παλαιοχώρι. Μετά από περίπου 1,8 km επί της επαρχιακής οδού Παλαιοχωρίου – Λούρου, η επαρχιακή οδός διασταυρώνεται δεξιά με αγροτική οδό (σημείο 1). Περίπου 9.5 km από το σημείο 1 προς Βορρά, η αγροτική οδός διασταυρώνεται με ανώνυμη επαρχιακή οδό (σημείο 2). Περίπου 7,5 km από το σημείο 2 προς Βορρά, η ανώνυμη επαρχιακή οδός, αμέσως μετά τον οικισμό «ΣΙΣΤΡΟΥΝΙ», διασταυρώνεται με υφιστάμενο χωματόδρομο (σημείο Β, όπως σημειώνεται στους χάρτες και τα σχέδια που συνοδεύουν την παρούσα μελέτη). Το σημείο Β αποτελεί την αφετηρία της οδοποιίας πρόσβασης των βόρειων πλατειών (Α/Γ 1-11) του ΑΣΠΗΕ. Οι δρόμοι θα κατασκευαστούν ως Γ' κατηγορίας δασικοί δρόμοι, σύμφωνα με τις προδιαγραφές του Υπουργείου Γεωργίας για την κατηγορία αυτή, ενώ ταυτόχρονα καλύπτουν και τις προδιαγεγραμμένες απαιτήσεις του κατασκευαστή. Οι κλίσεις των πρανών επελέγησαν για τα επιχώματα

2:3 και για τα εκχώματα 3:1. Στις μισγάγγειες προβλέπονται μικρά τεχνικά έργα για την απορροή των όμβριων υδάτων με σωληνωτούς οχετούς κατάλληλης διατομής στις θέσεις που φαίνονται στους πίνακες τεχνικών. Το έδαφος είναι κατά 80% βραχώδες - ημιβραχώδες και κατά 20% γαιώδες...

Τα γεωμετρικά χαρακτηριστικά που επελέγησαν και εφαρμόστηκαν στις υπό μελέτη οδούς είναι τα εξής:

- Μέγιστη κατά μήκος κλίση 12% (με εξαίρεση το Δρόμο 7 που παρουσιάζει μέγιστη κατά μήκος κλίση 13,50% για μήκος 100m).
- Πλάτος καταστρώματος 5 m.
- Ελάχιστη ακτίνα καμπυλότητας 40 m (με εξαίρεση το Δρόμο 18 όπου θα γίνει διαπλάτυνση στο εσωτερικό της στροφής που παρουσιάζει ακτίνα καμπυλότητας 35 m, και τους υφιστάμενους δρόμους όπου στους ανακάμπτοντες ελιγμούς προτείνονται ράμπες οπισθοπορείας)
- Ελάχιστη κατακόρυφη ακτίνα συναρμογής 300 m.
- Μέγιστη εγκάρσια κλίση 2.0%.
- Χαρακτηριστικά οδοστρώσεως:«...».

Περαιτέρω, από τον Πίνακα 12 (σελ. 98) της Μ.Π.Ε σε συνδυασμό με την από Ιουνίου 2022 Τεχνική Έκθεση Προμελέτης Οδοποιίας (σελ. 22) προκύπτει ότι η συνολική επιφάνεια επέμβασης της νεοδιανοιγόμενης οδοποιίας του υπό κρίση Α/Π ανέρχεται σε 239.728 τ.μ.

Βάσει των ανωτέρω προκύπτει ότι το μέσο πλάτος της προς διάνοιξη οδοποιίας ανέρχεται σε 10,46 μέτρα (=239.728 τ.μ. που είναι η επιφάνεια επέμβασης ΔΙΑ των 22.914 μ. που είναι το μήκος της νεοδιανοιγόμενης οδοποιίας), κατά σαφή παράβαση των διατάξεων περί δασικών δρόμων Γ' κατηγορίας.

Αυτό βέβαια εξηγείται απολύτως από το γεγονός ότι το μήκος του πυλώνα και των πτερυγίων εκάστης Α/Γ και επομένως το μέσο πλάτος των προς διάνοιξη οδών επουδενί δεν θα μπορούσε να συμμορφωθεί με τις προδιαγραφές των δασικών δρόμων Γ' Κατηγορίας.

Σύμφωνα δε με την ως άνω υπ' αριθ. 135661/4400/2013 «Εγκύκλιο» του Ειδικού Γραμματέα Δασών του Υ.Π.ΕΝ., την οποία επικαλείται η υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε.:

«Όπως είναι γνωστό, με την αριθ. 92793/2283/19-6-2008 εγκύκλιο διαταγή της υπηρεσίας μας καθορίστηκε ότι οι οδοί που εγκρίνονται σε εκτάσεις που προστατεύονται από τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας για την εξυπηρέτηση εκμεταλλεύσεων, αντιμετωπίζονται ως δασικές κι ακολουθούνται γι' αυτές οι προδιαγραφές της δασικής οδοποιίας. Η συγκεκριμένη αντιμετώπιση ακολουθήθηκε για λόγους δασοπολιτικούς, ούτως ώστε να εφαρμόζονται στα δασικά οικοσυστήματα ίδιες τεχνικές προδιαγραφές έργων οδοποιίας και να μη βαρύνονται αυτά με οδοποιίες που τα υποβαθμίζουν και έχουν επιπτώσεις στην ορθή λειτουργία τους, αλλά και στον προορισμό τους.

Επιπροσθέτως, λόγω της δυνατότητας που δίνεται από τη διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 48 του νόμου 998/1979, να χρησιμοποιούνται οι εν λόγω οδοί από τη δασική υπηρεσία ως δασικές, όταν εκλείψει ο σκοπός για τον οποίο διανοίχθηκαν, κρίθηκε ότι πρέπει ν' ακολουθούνται οι ίδιες προδιαγραφές γι' αυτούς με τις αντίστοιχες της δασικής οδοποιίας, για να υπάρχει εναρμόνιση ως προς τη λειτουργία των παραπάνω έργων στο δασικό οικοσύστημα, και τήρηση των ίδιων βασικών κανόνων που τα διέπουν.

Κατά την εφαρμογή της ανωτέρω εγκυκλίου όμως, και ειδικά στις περιπτώσεις έργων που απαιτείται διέλευση οχημάτων μεταφοράς ογκώδους εξοπλισμού απαραίτητου για την εκτέλεση των έργων, διαπιστώνεται αδυναμία εξυπηρέτησης της χρήσης αυτής, κυρίως λόγω του πλάτους της δασικής οδού Γ' κατηγορίας (μέγιστο πλάτος τα 5μ), το οποίο προβλέπεται από τις τεχνικές προδιαγραφές της οδοποιίας και δεν επαρκεί για τη μεταφορά μηχανημάτων και εξοπλισμού (τέτοιες περιπτώσεις παρατηρούνται, π.χ., κατά την εκτέλεση έργων ΑΠΕ, όταν μεταφέρονται οι ανεμογεννήτριες στο χώρο εγκατάστασής τους).

Στις περιπτώσεις αυτές, που πρέπει να δικαιολογούνται με πλήρη τεκμηρίωση στην τεχνική έκθεση της μελέτης του έργου, μπορεί να εγκρίνεται στο άκρως δυνατό μέτρο η πέραν των 5μ πλάτους καταστρώματος διάνοιξη της δασικής οδού σε όποια σημεία του μήκους της απαιτείται, και κατ' ανώτερο μέχρι 10μ, κατά παρέκκλιση των ισχυουσών τεχνικών προδιαγραφών της δασικής οδοποιίας, αποκλειστικά και μόνο για την εξυπηρέτηση της χρήσης διέλευσης, όπως αυτή ανωτέρω τέθηκε. Το επιπρόσθετο των 5μ πλάτους καταστρώματος αποτελεί προσωρινού χαρακτήρα διάνοιξη και υφίσταται για το σκοπό της διέλευσης, μελετάται δε τεχνικά στην τεχνική μελέτη της οδοποιίας και προσδιορίζεται η χρονική διάρκεια διατήρησής του, καθώς και οι προϋποθέσεις της διάνοιξης στην απόφαση έγκρισης της μελέτης οδοποιίας...

Ανάλογη αντιμετώπιση ακολουθείται και στις περιπτώσεις των ελιγμών, όταν απαιτηθεί επιπρόσθετη έκταση για την εξυπηρέτηση του ανωτέρω σκοπού.

Επισημαίνεται ότι με την υποδεικνυόμενη αντιμετώπιση δεν τροποποιούνται οι προδιαγραφές της δασικής οδοποιίας, όπως ισχύουν με την 41287/2281/22-5-1973 απόφαση Υφυπουργού Γεωργίας, όπως τροποποιήθηκε με την 92833/4679/1-12-1997 απόφαση Γενικού Δ/ντή, αλλά ακολουθείται μια τεχνική πρακτική προσωρινού χαρακτήρα, για την εξυπηρέτηση συγκεκριμένου σκοπού, οφειλομένης περαιτέρω της άμεσης αποκατάστασης του χώρου, λειτουργώντας στο μέλλον αυτός ως μέρος του δασικού οικοσυστήματος. Η απομένουσα δε δασική οδός μετά την αποκατάσταση, λειτουργεί σύμφωνα με ότι από τη δασική νομοθεσία και τις σχετικές κανονιστικές πράξεις επιτάσσεται.

Τέλος, σ' ότι αφορά στα αιτήματα που μας τίθενται, για τη δυνατότητα χαράξεων δασικών οδών με κλίσεις άνω του 14%, στα πλαίσια της προηγούμενης αντιμετώπισης, κάνουμε γνωστό ότι κάτι τέτοιο δεν μπορεί να γίνει δεκτό διότι αποτελεί καταστρατήγηση των τεχνικών προδιαγραφών της δασικής οδοποιίας, αφού πρόκειται για μόνιμη διαμόρφωση κατασκευής και χρήσης της οδού, που ξεπερνά το όριο του 12% μέγιστη κλίση των προδιαγραφών. Κρίνεται δε ότι αυτή η κλίση είναι απαγορευτική, τόσο για τις διελεύσεις επί της δασικής οδού των συνήθων οχημάτων, όσον και για τις ζημίες που θα προκύψουν λόγω των μεγάλων κλίσεων που θα δημιουργηθούν (υπάρχει μεγαλύτερος ο κίνδυνος δημιουργίας διαβρώσεων και "φαγωμάτων" στο κατάστρωμα της οδού).».

Ωστόσο, η «προσωρινή» υπέρβαση του μεγίστου πλάτους των 5 μ. και μέχρι τα 10 μ. κατ' ανώτατο, που «επιτρέπεται» δια της ως άνω Εγκυκλίου και προτείνεται με την υπό κρίση Μ.Π.Ε., παραβιάζει τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας και δη τις προδιαγραφές των δασικών δρόμων Γ' Κατηγορίας, σύμφωνα με τις οποίες θα πρέπει να αδειοδοτούνται και να κατασκευάζονται τα έργα οδοποιίας εντός δασικών εκτάσεων, όπως τα προτεινόμενα.

Συγκεκριμένα:

4.2. Αντίθεση της προτεινόμενης οδοποιίας (πρόσβασης και εσωτερικής) στις διατάξεις περί δασικών δρόμων Γ' κατηγορίας.

Σύμφωνα με το άρθρο 227 του Δασικού Κώδικα (ν.δ 86/1969):

«Δασικά οδοί θεωρούνται αι οδοί αι εξυπηρετούσαι, εντός ή εκτός των δασών, την εκμετάλλευσιν και τας μεταφοράς των δασικών προϊόντων, ως και τας πάσης φύσεως δασικά έργα και μη συμπίπτουσαι μετά του δικτύου της εθνικής ή επαρχιακής οδοποιίας της χώρας.»

Στη συνέχεια, με το άρθρο 15 του ν. 998/1979, «Περί προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της Χώρας», εξειδικεύτηκε έτι περαιτέρω ο ορισμός της δασικής οδού ως εξής:

«1. Δασικά οδοί είναι αι κατασκευαζόμεναι εντός ή εις τας παρυφάς δασών ή δασικών εκτάσεων και εξυπηρετούσαι την προστασίαν και εκμετάλλευσιν τούτων, ή την πρόσβασιν προς υφισταμένας τεχνικάς εγκαταστάσεις ή αισθητικά τοπία, ή την εκτέλεσιν και συντήρησιν δασικών έργων ή τας μεταφοράς δασικών προϊόντων και μη συμπίπτουσαι μετά του εθνικού, επαρχιακού ή κοινοτικού οδικού δικτύου της Χώρας.»

Εκ των ως άνω διατάξεων συνάγεται ότι οι δασικές οδοί είναι οι οδοί που υφίστανται ή κατασκευάζονται σε δάση, δασικές και χορτολιβαδικές εκτάσεις και τις παρυφές τους, με σκοπό την εκμετάλλευση και τη μεταφορά δασικών προϊόντων, ή/και την εκτέλεση και συντήρηση δασικών έργων, ή/και την πρόσβαση προς τεχνικές εγκαταστάσεις.

Δεδομένης δε της συνταγματικής προστασίας των δασών, των δασικών και των χορτολιβαδικών εκτάσεων της χώρας (άρθρο 24 Σ.), οι όποιες επιτρεπόμενες (βάσει των ισχυόντων κάθε φορά διατάξεων του ν. 998/1979) επεμβάσεις σε αυτές, όπως εν προκειμένω η κατασκευή των συνοδών έργων της οδοποιίας των υπό κρίση Α/Π, **έχουν εξαιρετικό χαρακτήρα, εξ ου και υπάγονται στις προστατευτικές διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.**

Ως εκ τούτου, τα συνοδά έργα οδοποιίας των υπό κρίση Α/Π (αλλά και κάθε Α/Π), ήτοι η εξωτερική οδοποιία πρόσβασης σε αυτά, καθώς και η εσωτερική τους οδοποιία, συνιστούν δασικές οδούς και κατά συνέπεια θα πρέπει να εκτελούνται σύμφωνα με τις προδιαγραφές διάνοιξης των δασικών οδών, όπως παγίως και διαχρονικώς έχει (ορθώς) ερμηνεύσει και διατάξει η Διοίκηση με τις σχετικές εγκυκλίους της, η πλέον πρόσφατη εκ των οποίων είναι η υπ' αριθ. πρωτ. 135661/4400 από 16.9.2013 «Εγκύκλιος» του

Ειδικού Γραμματέα Δασών με θέμα: «Οδοί σε εκτάσεις που προστατεύονται από τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας».

Βάσει δε του άρθρου 2 του Π.Δ. 437/1981:

«1. Η σύνταξις των μελετών των δασοτεχνικών έργων και εργασιών του δημοσίου ενεργείται μετ' απόφασιν του Υπουργού Γεωργίας ή του, κατά τάς περί διοικητικής αποκεντρώσεως διατάξεις, αρμοδίου, είτε απ' ευθείας υπό της αρμοδίας δασικής αρχής, είτε δι' αναθέσεως υπ' αυτής εις ιδιώτας μελετητάς έχοντας τα κατά νόμον προσόντα.

2. Αι μελέται συντάσσονται επί τη βάσει ειδικών κατ' αντικείμενον κανονισμών και τεχνικών προδιαγραφών κυρουμένων εκάστοτε δι' αποφάσεων του Υπουργού Γεωργίας, κατόπιν γνωμοδοτήσεως του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών. Δι' ομοίων αποφάσεων κυρούνται και αι εκάστοτε ενδεικνυόμεναι τροποποιήσεις των κανονισμών τούτων.

3. Προκειμένου περί δασοτεχνικών έργων εις τα ιδιωτικά ή διακατεχόμενα δάση ή δασικάς εκτάσεις, περί των η παρ. 4 του άρθρου 16 του Ν. 998/1979, αι μελέται καταρτίζονται βάσει των εν τη προηγουμένη παραγράφω κανονισμών και τεχνικών προδιαγραφών.».

Εξάλλου, οι προδιαγραφές διάνοιξης δασικών οδών Γ' κατηγορίας, βάσει των οποίων εκτελούνται τα συνοδά των Α/Π έργα οδοποιίας, έχουν προσδιορισθεί με την υπ' αριθ. 126386/1730 από 10.6.1966 Απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, «Περί εγκρίσεως γενικής συγγραφής υποχρεώσεων εκπονήσεως μελετών δασικών μεταφορικών εγκαταστάσεων», σύμφωνα με το άρθρο 2 της οποίας:

«**Δασικά οδοί Γ' Κατηγορίας: Πλάτος καταστρώματος 2,50-4,00 μέτρα** αναλόγως του σκοπού δι' όν προορίζεται (κίνησης ζώων, ελκυστήρων, αυτοκινήτων κλπ.) άνευ μορφώσεως πρανών, άνευ κατασκευής τάφρων και άνευ μονίμων τεχνικών έργων. Μείστη κατά μήκος κλίσις μέχρι 20% και ως ήθελε προσδιορισθή δια της Ε.Σ.Υ. αναλόγως του σκοπού δι' ον προορίζεται. Ελάχιστη ακτίς καμπυλότητος ως ήθελε ορισθή δια της Ε.Σ.Υ.».

Η ως άνω Απόφαση του Υπουργού Γεωργίας τροποποιήθηκε:

(α) αρχικά με την υπ' αριθ. 41287/2281 από 22.5.1973 Απόφαση του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας, σύμφωνα με την οποία:

«Τα τεχνικά στοιχεία των δασικών οδών Γ' κατηγορίας καθορίζονται: **Πλάτος καταστρώματος 4,0 μέτρων**, μέγιστη κατά μήκος κλίσις 12% και ελάχιστην ακτίνα καμπυλότητος 10,00 μέτρων.» και

(β) εν συνεχεία με την υπ' αριθ. 92833/4679 από 1.12.1997 Απόφαση με θέμα «Αναμόρφωση τεχνικών προδιαγραφών κατασκευής δασικών οδών Γ Κατηγορίας» του Γενικού Διευθυντή του Τμήματος Δασικών Μεταφορικών Εγκαταστάσεων και Δασικών Κτιρίων του Υπουργείου Γεωργίας στην οποία ορίστηκε ότι:

i. το ανώτατο πλάτος δασικής οδού Γ' κατηγορίας είναι 4-5 μέτρα.

ii. μέγιστη κατά μήκος κλίση 12%.

Εκ των ανωτέρω διατάξεων, συνάγεται σαφώς:

(α) ότι το μέγιστο πλάτος των δασικών οδών δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 5,00 μέτρα, όχι μόνον στις ευθυγραμμίες αλλά σε όλο το μήκος της δασικής οδού.

(β) ότι δεν επιτρέπεται ΟΥΤΕ η προσωρινή υπέρβαση του μέγιστου αυτού πλάτους των 5 μέτρων κατά την φάση διάνοιξης της οδοποιίας, πολλώ δε μάλλον για αόριστο χρονικό διάστημα, όπως συνάγεται από την β' και γ' προσβαλλόμενη.

(γ) ότι η μέγιστη κατά μήκος κλίση των δασικών δρόμων Γ' κατηγορίας δεν μπορεί να υπερβεί το 12%.

(δ) σε κανένα σημείο των ως άνω διατάξεων δεν προβλέπεται η δυνατότητα έστω και προσωρινής υπέρβασης του μέγιστου επιτρεπόμενου πλάτους των δασικών οδών Γ' Κατηγορίας και επομένως, οποιαδήποτε Εγκύκλιος της Διοίκησης με διαφορετικό περιεχόμενο, τυγχάνει ανεφάρμοστη ως αντίθετη σε αυτές.

Πλην όμως, εν προκειμένω, δια της Μ.Π.Ε. προτείνεται από τον φορέα του έργου οδοποιία με πλάτος κατά πολύ ανώτερο από το ανώτατο επιτρεπόμενο πλάτος των 5 μ. των δασικών δρόμων Γ' Κατηγορίας και με κλίσεις άνω του 12% και συγκεκριμένα μέχρι 14% κατά θέσεις.

Ο φορέας του έργου παραδέχεται επί της ουσίας το αδιαμφισβήτητο γεγονός της διαπλάτυνσης πέραν των 5 μέτρων σε όλα τα σημεία της οδοποιίας ακόμα και εντός των ευθυγραμμιών χωρίς μάλιστα να αναφέρει καν ότι πρόκειται δήθεν για «προσωρινό μέτρο».

Ωστόσο, ακόμα και εάν επρόκειτο για προσωρινό τάχα μέτρο, εν προκειμένω δεν πληρούνται ούτε οι προϋποθέσεις της υπ' αρ. 135661/4400/2013 Εγκυκλίου που επιτρέπει την κατ' εξαίρεση διαπλάτυνση των δασικών δρόμων Γ' Κατηγορίας πέραν των 5 μ. και κατ' ανώτατο μέχρι τα 10 μ., καθώς σε κανένα σημείο της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε., δεν προσδιορίζεται επακριβώς **i)** ούτε η χρονική διάρκεια διατήρησης της υπέρβασης, **ii)** ούτε το μέγεθος της υπέρβασης, δηλαδή πόσα παραπάνω μέτρα χρειάζεται ο φορέας του έργου για να μεταφέρει τον εξοπλισμό του σχεδιαζόμενου έργου, παρότι όπως προκύπτει εκ των ανωτέρω αυτό σκοπείται να ανέλθει μεσοσταθμικά σε 17,51 μέτρα, ήτοι υπέρβαση άνω και των 10 μ. που θέτει η εν λόγω Εγκύκλιος ως «προσωρινά» ανεκτή υπέρβαση **iii)** ούτε το ποσοστό της σχεδιαζόμενης οδοποιίας που θα καλύψει η εν λόγω υπέρβαση, δηλαδή σε πόσα από τα μέτρα της προτεινόμενης οδοποιίας (πρόσβασης, εσωτερική και προσπέλασης) θα απαιτηθεί η υπέρβαση του επιτρεπόμενου πλάτους, **σε πλήρη αντίθεση με την επίμαχη ως άνω «Εγκύκλιο».**

Σε κάθε περίπτωση, η ως άνω Εγκύκλιος έρχεται σε αντίθεση με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας και επομένως τυγχάνει ανεφάρμοστη, δεδομένης εξάλλου και της πάγιας νομολογίας του ΣτΕ ότι οι εγκύκλιοι της Διοίκησης δεν παράγουν νομική δεσμευτικότητα (βλ. 2290/2019 ΣτΕ, 1524/2018 ΣτΕ, 2077/2017 ΣτΕ, 2628/2010 ΣτΕ κ.ά.), ιδίως από την στιγμή που παραβιάζουν διατάξεις της κείμενης νομοθεσία, όπως τις παραβιάζει η υπ' αριθ. 135661/4400/2013 «Εγκύκλιος».

Κατά συνέπεια, η υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. η οποία ρητά προβλέπει τη διάνοιξη δασικής οδοποιίας (ως συνοδό έργο του υπό κρίση Α/Π) με πλάτος μεγαλύτερο των 5 μ. και δη με μέσο πλάτος τα 10,46 μέτρα και με κατά μήκος κλίση του δρόμου άνω του 12%, παραβιάζει ευθέως τις διατάξεις των άρθρων 227 του Δασικού Κώδικα, 15 του ν. 998/1979, 2 του Π.Δ. 437/1981 και της από 10.6.1966 Απόφασης του Υπουργού Γεωργίας (όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει) ως προς τις προδιαγραφές κατασκευής δασικών οδών Γ' Κατηγορίας, εξ ου και η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δέον όπως την αρνηθεί την έγκρισή της.

5. Αντίθεση της προτεινόμενης οδοποιίας (πρόσβασης και εσωτερικής) στο άρθρο 24 του Συντάγματος δια του οποίου προστατεύεται το φυσικό περιβάλλον και επιτάσσεται ο ορθολογικός χωροταξικός σχεδιασμός, ουσιώδες στοιχείο του οποίου είναι το οδικό δίκτυο.

Όπως παγίως έχει κριθεί από τη νομολογία του ανωτάτου Ακυρωτικού, με το άρθρο 24 του Συντάγματος προστατεύεται το φυσικό περιβάλλον (παράγρ. 1) και, σε συνάφεια με την προστασία αυτή, επιτάσσεται ο ορθολογικός χωροταξικός σχεδιασμός (παράγρ. 2), ουσιώδες στοιχείο του οποίου είναι το οδικό δίκτυο, υποκείμενο, λόγω της διασύνδεσης των επί μέρους υποσυστημάτων του και της ιεράρχησής τους, σε συνολικό σχεδιασμό, βάσει των οικείων νομίμων κριτηρίων, έτσι ώστε να καθίσταται και τούτο βιώσιμο. Στη διαχείριση περιλαμβάνεται και ο εκσυγχρονισμός του οδικού δικτύου, δηλαδή και η τροποποίησή του με τη διάνοιξη νέας ή την κατάργηση υπάρχουσας οδού, προκειμένου τούτο να προσαρμοσθεί προς νέες ανάγκες και απαιτήσεις. Σε κάθε περίπτωση, τα κριτήρια σχεδιασμού και διαχείρισης του οδικού δικτύου πρέπει να είναι σαφή, εξειδικευμένα και να συνδέονται προς τα υπόλοιπα στοιχεία του ευρύτερου σχεδιασμού. **Εξάλλου, το οδικό δίκτυο ενός Ο.Τ.Α. δεν αποτελεί τοπική του υπόθεση, εφόσον συνάπτεται τόσο με το υπόλοιπο δίκτυο της χώρας, όσο και με την προστασία των γεωσυστημάτων του φυσικού χώρου, τα οποία αποτελούν στοιχείο της εθνικής φυσικής κληρονομιάς (ΣΕ 2486, 2487/2006 Ολομ., 878/2012, 395/2014 κ.ά.). Από αυτά παρέπεται ότι αποκλείονται οι αποσπασματικές και απρογραμμάτιστες πράξεις διαχείρισης του οδικού δικτύου, όπως η διάνοιξη, διαπλάτυνση και κατάργηση οδών βάσει εντετοπισμένων εκτιμήσεων με γνώμονα την εξυπηρέτηση τοπικής ανάγκης, χωρίς υπολογισμό των ευρύτερων επιπτώσεων που αυτές ενδέχεται να έχουν (ΣτΕ 878/2012 σκ. 7, 1128/2011 σκ. 19, 2124/2009 σκ. 7 κ.ά.).**

Εν προκειμένω, όπως προκύπτει και εκ των προπαρατεθέντων στοιχείων, δια της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. προτείνεται η διάνοιξη νέου οδικού δικτύου και η διαπλάτυνση «υφιστάμενων» δρόμων εντός των οικείων Δήμων συνολικού μήκους **38.414 μέτρων.**

Ωστόσο, ο φορέας του έργου σκοπίμως δεν εξειδικεύει, όπως οφείλει:

i. πόσα από τα μέτρα της «υφιστάμενης» τάχα οδοποιίας μήκους **15.500 μ.** που σχεδιάζεται να διαπλάτυνθούν κατά 5,00 επιπλέον μέτρα (βλ. σελ. 19 της από Ιουνίου 2022 Τεχνικής έκθεσης) εντάσσονται στο επίσημο και αναγνωρισμένο οδικό δίκτυο των οικείων Δήμων,

- ii. τι πλάτος έχει σήμερα η δήθεν υφιστάμενη αυτή οδοποιία,
- iii. σε τι έκταση η εν λόγω οδοποιία αποτελεί παράνομες και αυθαίρετες διανοίξεις που έρχονται τώρα από την «πίσω πόρτα» να νομιμοποιηθούν αναδρομικά.

Επί της ουσίας, δηλαδή, δια της προσβαλλόμενης, σκοπείται να «προστεθεί» εντός των ορίων των οικείων Δήμων οδικό δίκτυο συνολικού μήκους 38.414 μέτρων και μάλιστα στους ορεινούς μας όγκους, κατά τρόπο παντελώς αποσπασματικό και απρογραμματίστο και με αποκλειστικό σκοπό να εξυπηρετηθεί η εγκατάσταση ενός Α/Π, χωρίς να έχει προηγηθεί ο απαιτούμενος εκ του άρθρου 24 του Συντάγματος συνολικός χωροταξικός σχεδιασμός για το Δήμο μας, παρότι όπως έχει κριθεί από το ΣτΕ (βλ. την πλέον χαρακτηριστική υπ' αριθ. 878/2012 Απόφασή του):

«Επειδή, το άρθρο 24 του Συντάγματος ορίζει ότι η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους, το οποίο υποχρεούται να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα στο πλαίσιο της αρχής της αειφορίας (παρ. 1), ότι η χωροταξική αναδιάρθρωση της Χώρας, η διαμόρφωση, η ανάπτυξη, η πολεοδόμηση και η επέκταση των πόλεων και των οικιστικά γενικών περιοχών υπάγεται στη ρυθμιστική αρμοδιότητα και τον έλεγχο του κράτους, με σκοπό να εξυπηρετείται η λειτουργικότητα και η ανάπτυξη των οικισμών και να εξασφαλίζονται οι καλύτεροι δυνατοί όροι διαβίωσης (παρ. 2) και ότι οι παραδοσιακές περιοχές προστατεύονται από το κράτος (παρ. 6). Περαιτέρω, το άρθρο 102 παρ. 1 του Συντάγματος ορίζει ότι: «Η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων ανήκει στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού».

Επειδή, όπως παγίως γίνεται δεκτό (Ολ. ΣΕ 2487/2006, 4033/1998 7μ., 2425/2000, 601/2007, 746/2007, 1679/2008, 3415/2009 κ.ά.), σε συνάφεια με την εκ του άρθρου 24 του Συντάγματος προστασία του φυσικού περιβάλλοντος επιτάσσεται ο ορθολογικός χωροταξικός σχεδιασμός, ουσιώδες στοιχείο του οποίου είναι το οδικό δίκτυο, υποκείμενο, λόγω της διασυνδέσεως των επί μέρους, υποσυστημάτων του και της ιεραρχήσεώς τους, σε συνολικό σχεδιασμό, βάσει των οικείων νομίμων κριτηρίων, έτσι ώστε να καθίσταται και τούτο βιώσιμο...

Εξ άλλου, στη διαχείριση του οδικού δικτύου περιλαμβάνεται και ο εκσυγχρονισμός αυτού, προκειμένου τούτο να προσαρμοσθεί προς νέες ανάγκες και απαιτήσεις, δηλαδή, μεταξύ άλλων, και η τροποποίησή του με τη διάνοιξη νέας ή την κατάργηση υπάρχουσας οδού, περαιτέρω δε, για την ταυτότητα του λόγου, και η τροποποίηση του οδικού δικτύου που επέρχεται με τη βελτίωση (π.χ. διαπλάτυνση βλ. ΣΕ 2124/2009, 2425/2000) υφισταμένης οδού, εφ' όσον αυτή συνεπάγεται ουσιώδη μεταβολή των χαρακτηριστικών και του προορισμού της οδού, ήτοι των αναγκών τις οποίες εξυπηρετεί. Σε κάθε περίπτωση τα κριτήρια σχεδιασμού και διαχείρισεως του οδικού δικτύου πρέπει να είναι σαφή, εξειδικευμένα και να συνδέονται προς τα υπόλοιπα στοιχεία του χωροταξικού σχεδίου. Πρέπει, επίσης, να ενσωματώνουν την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, έτσι ώστε το οδικό δίκτυο να καθίσταται βιώσιμο σύστημα επικοινωνίας (Ολ. ΣΕ 2487/2006, 2425/2000, 601/2007, 379/2010 κ.ά.). Για τον λόγο αυτό, απαιτείται για τη σχεδίαση και τη διαχείριση του βιώσιμου οδικού δικτύου μονάδας Ο.Τ.Α., η προηγούμενη κατάρτιση προκαταρκτικής περιβαλλοντικής εκτίμησης και αξιολόγησης και η έγκριση περιβαλλοντικών όρων, κατόπιν της οποίας εκτελείται το έργο. Συγκεκριμένα, από τις διατάξεις των άρθρων 3 και 4 παρ. 1, 2α και 2β του ν. 1650/1986 (Α' 160), όπως ισχύουν ύστερα από την αντικατάστασή τους με τα άρθρα 1 και 2 του ν. 3010/2002 (Α' 91) σε συνδυασμό και με τις διατάξεις των άρθρων 3, 4, 5 και 6 της Κ.Υ.Α. ΗΠ.15393/2332/5.8.2002 των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Β' 1022) καθώς και των άρθρων 8 και 9 της Κ.Υ.Α. ΗΠ11014/703/Φ. 104/14.3.2003 (Β' 332) των ανωτέρω Υπουργών και του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, **συνάγεται ότι για την πραγματοποίηση έργου οδοποιίας που αφορά δημοτικές και κοινοτικές οδούς (Α/Α 11) εκτός σχεδίων πόλεων ή ορίων οικισμών (Α/Α 11.1) καθώς και αγροτικές οδούς (Α/Α 13) ή δασικούς δρόμους (Α/Α 14) [που είτε προτείνονται από τις Δασικές Υπηρεσίες (Α/Α 14.1) είτε εξυπηρετούν ειδικές χρήσεις (π.χ. τουριστικές εγκαταστάσεις και κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις) ή προτείνονται από μη Δασικές Υπηρεσίες (Α/Α 14.2)] και το οποίο (έργο οδοποιίας) κατατάσσεται στην υποκατηγορία 3 της δεύτερης (Β) κατηγορίας έργων του άρθρου 3 του ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν. 3010/2002, απαιτείται, κατ' αρχήν, να τηρηθεί προηγουμένως η διαδικασία της υποβολής προκαταρκτικής περιβαλλοντικής εκτίμησης και αξιολόγησης (Π.Π.Ε.Α.) και έγκριση περιβαλλοντικών όρων (Ε.Π.Ο.) (πρβλ. ΣΕ 601/2007, 2487/2006 Ολ.). Η μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, στην οποία πρέπει κατά τα ανωτέρω να**

στηρίζεται σε κάθε περίπτωση ο σχεδιασμός και η διαχείριση του οδικού δικτύου, οφείλει επίσης να διαπνέεται από ολοκληρωμένη μακράς προοπτικής προσέγγιση του προβλήματος. Κατά συνέπεια, προκειμένης διανοίξεως ή διαπλάτυνσεως υφισταμένης οδού πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψιν, αφ' ενός μεν οι επιπτώσεις του έργου τούτου στην ιεράρχηση και λειτουργικότητα των υφισταμένων τμημάτων του οικείου οδικού δικτύου, ούτως ώστε η νέα οδός, εντασσόμενη σε αυτό, να συναποτελέσει ενιαίο και λειτουργικό σύστημα, αφ' ετέρου δε το φυσικό ανάγλυφο της περιοχής και τα γεωσυστήματα που μπορεί να επηρεασθούν από την ανωτέρω διάνοιξη ή διαπλάτυνση, ούτως ώστε να μην θίγονται οι λειτουργίες που συνάπτονται με τη γεωμορφολογία του χώρου και οι χρήσεις γης που συνεπεία αυτών επιβάλλονται. Τούτων έπεται ότι αποκλείονται οι αποσπασματικές και απρογραμματίστες πράξεις διαχειρίσεως του οδικού δικτύου, όπως η διάνοιξη, διαπλάτυνση και κατάργηση οδών βάσει εντετοπισμένων εκτιμήσεων, με γνώμονα την εξυπηρέτηση τοπικής ανάγκης χωρίς υπολογισμό των επιπτώσεων που αυτές ενδέχεται να έχουν...».

Ως προς το εν λόγω κρίσιμο θέμα έχει άλλωστε τοποθετηθεί και ο Συνήγορος του Πολίτη:

(α) αφενός δια του υπ' αριθ. πρωτ.: 167949/17408/2016 από 10.5.2016 εγγράφου του, σύμφωνα με το οποίο:

«**Συγκεκριμένα: ενώ οι δασικοί οδοί έχουν πλάτος μέχρι 5 μ. με την συγκεκριμένη εγκύκλιο δίνεται η δυνατότητα τοπικά μέχρι και 10 μ. και ενώ γίνεται μνεία στην περιβαλλοντική αποκατάσταση του «πλεονάζοντος» οδοστρώματος θεωρούμε ότι η αντιμετώπιση αυτή μπορεί να έχει ήδη οδηγήσει σε μη αναστρέψιμες επεμβάσεις όχι μόνο στα δασικά οικοσυστήματα αλλά και στο τοπίο.**

Τα ζητήματα που θεωρούμε ότι πρέπει να αντιμετωπίζονται σε σχέση με την υποβαλλόμενη μελέτη οδοποιίας είναι: σε πόσα σημεία απαιτείται πλάτος μεγαλύτερο των 5 μ.. Αν είναι πολλά σε σχέση με το συνολικό μήκος της οδού, τότε δεν μπορούμε να αναφερόμαστε σε δασική οδό, ανάλογα δε, με το ύψος των ανεμογεννητριών και το μήκος των πτερυγίων τους ιδίως στις στροφές με μικρή ακτίνα το πλάτος της οδού μπορεί να είναι ακόμα μεγαλύτερο των 10 μ.

Τα σημεία των κλειστών στροφών είναι συνήθως τα σημεία μισογαγγειών ή ρεμάτων ή φαραγγιών ή ακόμη και πηγών τα οποία λόγω της διέλευσης των υδάτων παρουσιάζουν αυξημένη βλάστηση και ιδιαιτερότητες στο τοπίο (ενδεικτικά: μη δασικά είδη φυτών, βράχια, άλλα είδη πανίδας, φωλιές). Μπορεί να θεωρείται μικρό τμήμα σε σχέση με το μήκος της οδού, η διαμόρφωση, όμως, μεγάλου πλάτους οδοστρώματος καταστρέφει -λόγω των επιχωματώσεων- δυσανάλογα το τοπίο και ακόμη και εάν πρόκειται για μικρή σχετικά με το μήκος της οδού επέμβαση θεωρούμε ότι δεν μπορεί να αντιμετωπίζεται ως δασική οδός.

Ορισμένες βάσεις ανεμογεννητριών έχουν διάμετρο 5 μ., δηλαδή, όσο το πλάτος της οδού. Λαμβάνοντας υπόψη και το ύψος τού κάθε τμήματος, ακόμη και τμήματα της οδού με μεγάλες ακτίνες απαιτείται πλάτος μεγαλύτερο των 5 μ.

Επειδή οι ανεμογεννήτριες τοποθετούνται σε κορυφές λόφων ή βουνών η χάραξη της οδού μπορεί να γίνει σε πλαγιά με μεγάλη κλίση της οδού. Το πρόβλημα σε αυτήν την περίπτωση δεν είναι η κατά μήκος κλίση της οδού (για την οποία γίνεται μνεία στην εγκύκλιο) αλλά το μέγεθος των ορυγμάτων και κυρίως των επιχώσεων όσο μεγαλώνει το πλάτος της οδού. Αυτό σημαίνει ότι η επέμβαση, προφανώς, δεν περιορίζεται στα 10 μ. αλλά είναι πολλαπλάσια των 10 μ.

Στις δύο παραπάνω περιπτώσεις η αποκατάσταση δεν είναι απλά ζήτημα δενδροφύτευσης αλλά συνολικής αποκατάστασης του τοπίου (όχι μόνο ως αισθητικό αποτέλεσμα και ένταξη της αποκατάστασης στην γενικότερη επιφάνεια της πλαγιάς αλλά των ιδιαίτερων τοπικών χαρακτηριστικών της περιοχής).» και

(β) αφετέρου δια του υπ' αριθ. πρωτ. 311980/16583 από 23.3.2022 εγγράφου του, σύμφωνα με το οποίο:

«**Συγκεκριμένα, δεδομένου ότι με το άρθρο 24 του Συντάγματος προστατεύεται το φυσικό περιβάλλον και άρα επιτάσσεται ο ορθολογικός χωροταξικός σχεδιασμός, ουσιώδες στοιχείο του οποίου είναι το οδικό δίκτυο. Άρα το οδικό δίκτυο οφείλει να υπόκειται σε συνολικό σχεδιασμό και διαχείριση τόσο σε επίπεδο εθνικών ή επαρχιακών οδών, όσο και σε επίπεδο μονάδας τοπικής αυτοδιοικήσεως, προκειμένου για δημοτικές ή κοινοτικές οδούς...».**

Κατά συνέπεια και δεδομένου ότι οι εν λόγω οδοί που προτείνεται να διανοιχθούν εντός της διοικητικής επικράτειας των οικείων Δήμων, δεν έχουν ενταχθεί σε κανέναν συνολικό σχεδιασμό

αναφορικά με την υπόλοιπη, δασική, δημοτική και επαρχιακή οδοποιία, τουναντίον η υλοποίησή τους εξυπηρετεί αποκλειστικά τις ανάγκες πρόσβασης στις προς εγκατάσταση Α/Γ, έχοντας σχεδιαστεί κατά τρόπο όλως αποσπασματικό και απρογραμματίστο, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δέον όπως αρνηθεί την έγκριση της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. και για τον λόγο αυτό.

6. Έλλειψη αιτιολογίας της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. ως προς την αποψίλωση 384.892 τ.μ. δασικών και αναδασωτέων εκτάσεων αλλά και ως προς την διάνοιξη - διαπλάτυνση οδοποιίας μήκους 38.414 μ. εντός αυτών.

6.1. Με τις διατάξεις του άρθρου 24 παρ. 1 του Συντάγματος καθιερώνεται υποχρέωση των κρατικών οργάνων να λαμβάνουν στο πλαίσιο της αρχής της αειφορίας ιδιαίτερα προληπτικά και κατασταλτικά μέτρα για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, το οποίο με τις ίδιες διατάξεις έχει αναχθεί σε αντικείμενο έντονου κρατικού ενδιαφέροντος. Ειδικώς δε για τα δάση και τις δασικές εκτάσεις, με το άρθρο αυτό και το άρθρο 117 παρ. 3 ο συντακτικός νομοθέτης έλαβε ιδιαίτερη μέριμνα, εισάγοντας στο κείμενο του Συντάγματος ειδικότερες διατάξεις, με τις οποίες τα δασικά οικοσυστήματα υπάγονται σε αυστηρό προστατευτικό καθεστώς, προς το σκοπό της διαφύλαξης της οικολογικής ισορροπίας και της διατήρησης της κατά προορισμό χρήσης τους, **η οποία καθορίζεται ευθέως εκ του Συντάγματος.**

Εντός του πλαισίου αυτού, αφενός μεν ανατίθεται στον κοινό νομοθέτη η υποχρέωση να θεσπίσει τις αναγκαίες ρυθμίσεις για την προστασία των δασών και των δασικών εκτάσεων, **αφετέρου δε επιβάλλεται απαγόρευση της μεταβολής του προορισμού τους**, παρεχομένης, ωστόσο, στο νομοθέτη της δυνατότητας να επιτρέψει **κατ' εξαίρεση και υπό τη συνδρομή επιτακτικών λόγων δημοσίου συμφέροντος επεμβάσεις που μεταβάλλουν ή αλλοιώνουν το δασικό τους χαρακτήρα.** Και στην περίπτωση, πάντως, αυτή, η μεταβολή ή η αλλοίωση του δασικού χαρακτήρα επιτρέπεται, **μόνον εάν η θυσία της δασικής βλάστησης αποτελεί το μοναδικό πρόσφορο μέσο για την ικανοποίηση των εν λόγω αναγκών και εφόσον οι επεμβάσεις περιορίζονται στο απολύτως αναγκαίο μέτρο** (ΣτΕ 2971-2/2010, 2517/2009, 3559/2008, 3588/2007, 2763/2006, 2089/2004, κ.ά.). Η τήρηση των συνταγματικών αυτών επιταγών υπόκειται στον έλεγχο του ακυρωτικού δικαστή, ο οποίος υποχρεούται, βάσει και των διδαγμάτων της κοινής πείρας, να εξετάζει σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση τόσο τη συνδρομή των λόγων δημοσίου συμφέροντος που επιβάλλουν την κατ' εξαίρεση επέμβαση στα δάση και τις δασικές εκτάσεις, όσο και την τήρηση του προσήκοντος μέτρου.

Σε εκτέλεση των ανωτέρω συνταγματικών διατάξεων εκδόθηκε ο ν. 998/1979 (Α' 289), με τις διατάξεις του οποίου εισήχθησαν ρυθμίσεις προστατευτικές των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της χώρας. Συγκεκριμένα, με τις διατάξεις του άρθρου 45 του νόμου αυτού, το οποίο εντάσσεται στο έκτο κεφάλαιό του υπό τον τίτλο «*Επιτρεπταί επεμβάσεις εις τα δάση και τας δασικές εκτάσεις*» (άρθρα 45 - 61), καθορίζονται οι γενικές ουσιαστικές και διαδικαστικές προϋποθέσεις του επιτρεπτού των επεμβάσεων σε δασικά οικοσυστήματα και με τις λοιπές διατάξεις του κεφαλαίου αυτού καθορίζονται οι κατηγορίες των καταρχήν επιτρεπτών επεμβάσεων σε δάση ή δασικές εκτάσεις που μεταβάλλουν ή αλλοιώνουν το δασικό τους χαρακτήρα, μεταξύ δε αυτών περιλαμβάνεται και η κατ' άρθρο 45 παρ. 3 περίπτωση της εκτέλεσης έργων ηλεκτροπαραγωγής από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας.

Οι ανωτέρω διατάξεις του έκτου κεφαλαίου του ν. 998/1979 πρέπει να ερμηνεύονται στενά ως εισάγουσες εξαίρεση από τον γενικώς ισχύοντα κανόνα περί προστασίας των δασικών οικοσυστημάτων, από τη στιγμή που με αυτές καθορίζονται οι καταρχήν επιτρεπόμενες σε δάση και δασικές εκτάσεις επεμβάσεις που συνεπάγονται τη μεταβολή της κατά προορισμό χρήσης τους, καθώς και τα κριτήρια επί τη βάσει των οποίων διαμορφώνεται η εκτίμηση των αρμόδιων διοικητικών αρχών σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση. **Με τις ίδιες διατάξεις καθιερώνεται η αρχή του όλως εξαιρετικού χαρακτήρα των διενεργούμενων σε δάση και δασικές εκτάσεις επεμβάσεων**, κατά την οποία οι καταρχήν επιτρεπόμενες επεμβάσεις πρέπει να προβλέπονται ειδικώς στο νόμο, να υλοποιούνται μόνο στο μέτρο που δεν μπορούν να διατεθούν άλλες εκτάσεις για την εξυπηρέτηση των συγκεκριμένων σκοπών δημοσίου συμφέροντος και, σε κάθε περίπτωση, να περιορίζονται στην κατά το δυνατό ελάχιστη θυσία δασικής βλάστησης, **η συνδρομή δε των προϋποθέσεων αυτών εξετάζεται και κατά το στάδιο της έγκρισης των**

περιβαλλοντικών όρων για την εκτέλεση έργου σε περιοχή με δασικό χαρακτήρα, υποκείμενη και στον ακυρωτικό έλεγχο.

Προκειμένου, εξάλλου, να εγκατασταθούν οι μονάδες αυτές και να εκτελεστούν τα απαραίτητα συνοδά έργα σε περιοχές με δασικό χαρακτήρα, με τις διατάξεις αυτές καθιερώθηκε, περαιτέρω, ως ελάχιστη διαδικαστική εγγύηση για τη διαφύλαξη του δασικού οικοσυστήματος, **η προηγούμενη έκδοση ειδικώς αιτιολογημένης έγκρισης αρμοδίων προς τούτο οργάνων της διοίκησης.** Κατά την έννοια των ίδιων διατάξεων, με τις οποίες προβλέπεται καταρχήν δυνατότητα εγκατάστασης μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές όχι μόνο σε δάση και δασικές εκτάσεις, αλλά και σε εκτάσεις που έχουν κηρυχθεί αναδασωτές, κατ' εξαίρεση από τον καθιερωμένο με το Σύνταγμα κανόνα της προστασίας των δασικών οικοσυστημάτων, ο εξαγγελόμενος ως δημόσιος σκοπός που υπηρετείται με τη λειτουργία των μονάδων αυτών πρέπει να ικανοποιείται με τη μικρότερη δυνατή απώλεια δασικού πλούτου και με τον περιορισμό στο ελάχιστο αναγκαίο της αλλοίωσης της δασικής μορφής των σχετικών εκτάσεων (ΣτΕ 4249/2014 επταμ., βλ. ΣτΕ 3140/2015 επταμ., 3050/2015, 2814/2013, 4448/2010, 1508/2008, 2569/2004 επταμ., βλ. και ΣτΕ 453/2014 επταμ.). Ιδίως δε ως προς τα έργα αυτά εντός αναδασωτέων εκτάσεων και ενόψει του εξαιρετικού χαρακτήρα της σκοπούμενης επέμβασης στις περιπτώσεις αυτές, η σχετική εγκριτική απόφαση πρέπει να αιτιολογείται ειδικώς, **με κριτήρια αναφερόμενα τόσο στην ιδιαίτερη σημασία του έργου,** ασυνδέτως προς την επιδίωξη αποδοτικότερης για το φορέα οικονομικής εκμετάλλευσης, **όσο και στην αναγκαιότητα εκτέλεσής του στην αναδασωτέα έκταση πριν από την πραγματοποίηση της αναδάσωσης, με γνώμονα αφενός την ανάγκη προστασίας του δασικού οικοσυστήματος και αφετέρου την εξυπηρέτηση του δημόσιου σκοπού στον οποίο αποβλέπει το έργο** (ΣτΕ Ολομέλεια 2499/2012).

Επίσης, η κατά το άρθρο 48 παρ. 3 του ν. 998/1979 διάνοιξη οδών μέσα σε δάσος ή δασική ή αναδασωτέα έκταση είναι επιτρεπτή μόνο ως εξαιρετικό μέτρο το οποίο επιβάλλεται για λόγους σπουδαίου δημοσίου συμφέροντος που θεμελιώνεται και αιτιολογείται επαρκώς, πάντοτε δε ύστερα από περιβαλλοντική μελέτη, με την οποία διασφαλίζεται πλήρως η προστασία του δάσους καθώς και της χλωρίδας και της αγρίας πανίδας που υπάρχει σε αυτό. Η ύπαρξη ή μη του ανωτέρω δημοσίου συμφέροντος υπόκειται στον έλεγχο του ακυρωτικού δικαστή, ο οποίος εκτιμά και τα μέγιστα ανεκτά όρια αλλοίωσης του φυσικού περιβάλλοντος που μπορεί να επιφέρει η κατασκευή του εκάστοτε έργου Α.Π.Ε. και η διάνοιξη των συνοδών έργων οδοποιίας (βλ. ΣτΕ 453/2014 επταμ., 2770/1998, 772/1992).

6.2. Κατά παράβαση των ανωτέρω, η υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. δεν εμπεριέχει την απαιτούμενη, ως άνω ειδικότερη αιτιολογία της στάθμισης **αφενός** του οφέλους από τη δημιουργία των εν λόγω Α/Π, **αφετέρου δε** του κόστους που συνεπάγεται αυτή για το περιβάλλον, λόγω της αποψίλωσης **384.892 τ.μ. δασικών και αναδασωτέων εκτάσεων,** αλλά και της διάνοιξης - διαπλάτυνσης νέων οδών τόσο μεγάλου μήκους (**38.414 μ.**) και πλάτους (**10,46 μ.**).

Εν ολίγοις, η υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. όφειλε να περιλαμβάνει, δυνάμει των ανωτέρω, ειδικότερη αιτιολογία ως προς τα εξής:

i. εάν εξέτασε ο φορέας υλοποίησης την δυνατότητα υλοποίηση των υπό κρίση Α/Π διάθεσης σε άλλες εκτάσεις μη δασικού χαρακτήρα ή έστω μη αναδασωτές και ποια τα συμπεράσματα αυτής της εξέτασης **και**

ii. ποιος είναι εκείνος ο επιτακτικός λόγος δημοσίου συμφέροντος για την μεταβολή και αλλοίωση του δασικού χαρακτήρα εκατοντάδων στρεμμάτων δασικών εκτάσεων και συγκεκριμένα **384.892 τ.μ. δασών και αναδασωτέων εκτάσεων.**

Με άλλα λόγια, η υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. δεν περιέχει την παραμικρή αιτιολογία ως προς τα ανωτέρω στοιχεία που απαιτούν τα άρθρα 45 και 48 του ν. 998/1979 προκειμένου να επιτραπεί η κατ' εξαίρεση ούτως ή άλλως εγκατάσταση των υπό κρίση Α/Γ μετά των συνοδών τους έργων οδοποιίας εντός των ως άνω δασικών και αναδασωτέων εκτάσεων. Συγκεκριμένα, δεν αναφέρεται, ως έπρεπε, ότι **η μεταβολή και η αλλοίωση του δασικού χαρακτήρα των υπό κρίση εκτάσεων και η συνεπαγόμενη θυσία της δασικής βλάστησης αποτελεί το μοναδικό πρόσφορο μέσο για την ικανοποίηση του φερόμενου ως «επιτακτικού» σκοπού δημοσίου συμφέροντος, καθώς και ότι** δεν μπορούν να ανευρεθούν άλλες εκτάσεις για την

εξυπηρέτηση των συγκεκριμένων σκοπών. Εξάλλου, ΔΕΝ προσδιορίζεται εντός της Μ.Π.Ε. σε τι συνίσταται το «επιτακτικόν» του δημοσίου συμφέροντος που απαιτούν οι ως άνω διατάξεις, δοθέντος ότι η χώρα μας έχει ικανοποιήσει τους ευρωπαϊκούς στόχους για τη συμμετοχή των Α.Π.Ε. στο ενεργειακό της μείγμα, ενώ επιπροσθέτως ΔΕΝ εξετάζεται η δυνατότητα ανεύρεσης άλλων εκτάσεων μη δασικού χαρακτήρα ή έστω μη αναδασωτέων.

Κατά συνέπεια και ελλείψει της απαιτούμενης ως άνω ειδικότερης αιτιολογίας, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δέον όπως αρνηθεί την έγκριση της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε.

7. Παραβίαση του άρθρου 6 του Ε.Π.Χ.Σ. & Α.Α. για τις Α.Π.Ε.

Σύμφωνα με το άρθρο 6, «Περιοχές αποκλεισμού και ζώνες ασυμβατότητας» της υπ' αριθ. 49828 από 12.11.2008 Κοινής Υπουργικής Απόφασης (ΦΕΚ τ. Β' αρ. φ. 2464/3.12.2008), «Ειδικό πλαίσιο χωροταξικού σχεδιασμού και αιεφόρου ανάπτυξης για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων αυτού» (εφεξής «Ε.Π.Χ.Σ. & Α.Α. για τις Α.Π.Ε.»):

«1. Σε όλες τις κατηγορίες περιοχών του προηγούμενου άρθρου, πρέπει να αποκλείεται η χωροθέτηση αιολικών εγκαταστάσεων εντός:...

ε. Των οικοτόπων προτεραιότητας περιοχών της Επικράτειας που έχουν ενταχθεί ως τόποι κοινοτικής σημασίας στο δίκτυο ΦΥΣΗ 2000 σύμφωνα με την απόφαση 2006/613/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 259 της 21.9.2006, σ. 1)...

2. Οι κατευθύνσεις των εδαφίων α, β, γ, δ, ε, ς και ι της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται και για τη χωροθέτηση των συνοδευτικών έργων Α.Π.Ε., (δίκτυα πρόσβασης και μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας). Η πιθανή παρέκκλιση πρέπει να τεκμηριώνεται περιβαλλοντικά.»

Ωστόσο, στην υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. (σελ. 142) αναφέρεται ότι:

«Από τα διαθέσιμα δεδομένα για τις πλησιέστερες προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura 2000, κρίνεται πιθανή η ύπαρξη των παρακάτω τύπων οικοτόπων στα πολύγωνα εγκατάστασης των Α/Γ και στις θέσεις των συνοδών έργων:...

- 9560*: Ενδημικά δάση με *Juniperus spp* (*τύπος οικοτόπου προτεραιότητας)»

Πράγματι, ο οικοτόπος 9560, «Ενδημικά δάση με *Juniperus spp*», περιλαμβάνεται στο Παράρτημα Ι, «ΤΥΠΟΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ Η ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΑΠΑΙΤΕΙ ΤΟ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΩΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ», της υπ' αριθ. πρωτ. Η.Π.14849/853/Ε103 από 4.4.2008 Κ.Υ.Α.³⁶, ως οικοτόπος προτεραιότητας.

Ως εκ τούτου και δεδομένου ότι οι υπό κρίση Α/Γ φέρεται, και μάλιστα κατόπιν παραδοχής του φορέα του έργου να χωροθετούνται εντός των εκτάσεων ανάπτυξης του εν λόγω οικοτόπου προτεραιότητας, η συνοδευτική Ε.Ο.Α. όφειλε να είχε εστιάσει στην έρευνα της ως άνω συνομολογούμενης (και άρα απολύτως υπαρκτής) πιθανότητας, έτσι ώστε να διασφαλιστεί η αποτελεσματική προστασία του και η μη ευθεία παραβίαση του ως άνω άρθρου 6 του Ε.Π.Χ.Σ. & Α.Α. για τις Α.Π.Ε.

Κατά συνέπεια και ελλείψει της απαιτούμενης βεβαιότητας περί μη υλοποίησης του σχεδιαζόμενου έργου εντός του ανωτέρω οικοτόπου προτεραιότητας, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δέον όπως αρνηθεί την έγκριση της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε.

8. Παραβίαση του Πίνακα ΣΤ' και Δ' του Παραρτήματος ΙΙ του Ε.Π.Χ.Σ. & Α.Α. για τις Α.Π.Ε.

8.1. Στον Πίνακα ΣΤ' του Παραρτήματος ΙΙ του Ε.Π.Χ.Σ. & Α.Α. για τις Α.Π.Ε., ορίζεται ότι η ελάχιστη απόσταση ενός Α/Π από «μονάδες εσταυλισμένης κτηνοτροφίας» θα πρέπει να ανέρχεται σε 1,5 d όπου d είναι η διάμετρος της πτερωτής (ρότορα) των προς εγκατάσταση Α/Γ.

Ωστόσο, εν προκειμένω, παραβιάζεται η ανωτέρω διάταξη, καθώς όπως συνομολογείται στην σελ. 15 του Παραρτήματος της Μ.Π.Ε. με τίτλο, «ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΩΝ ΠΟΥ ΤΙΘΕΝΤΑΙ ΑΠΟ

³⁶ «Τροποποίηση των υπ' αριθμ. 33318/3028/1998 κοινών υπουργικών αποφάσεων (Β'1289) και υπ' αριθ. 29459/1510/2005 κοινών υπουργικών αποφάσεων (Β'992), σε συμμόρφωση με διατάξεις της οδηγίας 2006/105 του Συμβουλίου της 20ης Νοεμβρίου 2006 της Ευρωπαϊκής Ένωσης» (ΦΕΚ τ. Β' αρ. φ. 645/11.4.2008)

ΤΗΝ ΚΥΑ 49828/2008 (ΦΕΚ 2464 Β΄) ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΠΕ», εντοπίζονται «μαντριά» σε απόσταση 60 μ. βορειοανατολικά της Α/Γ 5, 140 μ. νοτιοανατολικά της Α/Γ 9, 95 μ. βορειοανατολικά της Α/Γ 10, 258 μ. νότια της Α/Γ 10 και τέλος στα 140 μ. νότια της Α/Γ 11.

Η «θεώρηση» του φορέα υλοποίησης ότι τα «μαντριά», όπως τα χαρακτηρίζει δεν συνιστούν «μονάδες εσταυλισμένης κτηνοτροφίας», τυγχάνει εσφαλμένη καθώς ο ως άνω Πίνακας ΣΤ΄ δεν περιέχει κάποια ειδικότερη επεξήγηση ως προς τον χαρακτηρισμό τους, όπερ σημαίνει ότι καταλαμβάνει κάθε μονάδα – κτίριο – εγκατάσταση στην οποία σταυλίζονται ποιμνία και επομένως και τα μαντριά, τα οποία ακριβώς αυτόν τον ρόλο επιτελούν, εμπίπτουν στην εν λόγω έννοια.

Ως εκ τούτου και δεδομένου ότι η πτερωτή των προς εγκατάσταση Α/Γ έχει διάμετρο 170 μέτρα, απαγορεύεται η χωροθέτησή τους σε απόσταση μικρότερη των 255 μ. από τα ανωτέρω μαντριά.

Κατά συνέπεια, τουλάχιστον ως προς τις Α/Γ 5, 9, 10 και 11 του υπό διαβούλευση έργου δεν πληρείται η ανωτέρω απόσταση ασφαλείας, εξ ου και η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δέον όπως αρνηθεί την έγκρισή τους σε κάθε περίπτωση για τον λόγο αυτό.

8.2. Περαιτέρω, στον Πίνακα Δ΄ του Παραρτήματος ΙΙ του Ε.Π.Χ.Σ. & Α.Α. για τις Α.Π.Ε. ορίζεται ότι θα πρέπει να εξασφαλίζεται (από την λειτουργία των Α/Γ) επίπεδου θορύβου μικρότερου των 45 Db από νομίμως υφιστάμενη μεμονωμένη κατοικία.

Ωστόσο, στην υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. (σελ. 110-111) αναφέρεται ότι:

«...Η μοντελοποίηση της διάδοσης του θορύβου έδειξε ότι η ανώτερη στάθμη ηχητικής πίεσης δεν ξεπερνάει το επιτρεπόμενο όριο των **45,0 dB(A)** που όπως προβλέπεται στο ΠΔ 1180/81 αλλά και στον Πίνακα Δ του ΕΠΧΣΑΑ-ΑΠΕ για μεμονωμένη νομίμως υφιστάμενη κατοικία, συνεπώς, δεν προβλέπεται να υπάρξει ουσιαστική έκθεση-όχληση ανθρώπων σε θόρυβο λόγω της λειτουργίας του ΑΣΠΗΕ...».

Πλην όμως, η διαφορά της κλίμακας μέτρησης του θορύβου σε dB από την κλίμακα μέτρησης σε dB (A) είναι ουσιώδους σημασίας για την ορθή εκτίμηση του επιπέδου θορύβου, ειδικά στην περιοχή των χαμηλών συχνοτήτων, όπου και κυρίως βρίσκονται οι πλέον ενοχλητικές συνιστώσες του θορύβου των ανεμογεννητριών. **Η υιοθέτηση του ορίου θορύβου σε dB (A) αντί του ορίου θορύβου σε dB που επιτάσσει ο ως άνω Πίνακας Δ΄ οδηγεί σε πολύ μεγαλύτερα όρια θορύβου.**

Ο φορέας υλοποίησης, υιοθετεί ως μονάδα μέτρησης του θορύβου την κλίμακα dB (A), παρότι ο ανωτέρω Πίνακας Δ΄ επιτάσσει οι σχετικοί υπολογισμοί να λαμβάνουν χώρα στην κλίμακα dB, με αποτέλεσμα έτσι να παραβιάζεται εκ προοιμίου η εν λόγω πρόβλεψη του Ε.Π.Χ.Σ. & Α.Α. για τις Α.Π.Ε.

Περαιτέρω, για τον ορθό υπολογισμό του προκαλούμενου θορύβου απαιτούνται οι τιμές του περιεχομένου των συχνοτήτων του φάσματος του εκπεμπόμενου θορύβου από τις ανεμογεννήτριες, συνοδευόμενο από πλήρη σχετική τεκμηρίωση, ως προς τον τρόπο από τον οποίο αυτές προέκυψαν, όπως π.χ. πιστοποιημένες μετρήσεις θορύβου κατά IEC61400-11 «Wind Turbine Generator Systems-Part 11 Acoustic Noise Measurement Techniques».

Ωστόσο, αυτές οι τιμές του περιεχομένου των συχνοτήτων του φάσματος του εκπεμπόμενου θορύβου από τις ανεμογεννήτριες, καθώς και η σχετική τεκμηρίωση απουσιάζουν πλήρως από την Μ.Π.Ε. αλλά και από το σχετικό Παράρτημα αυτής ήτοι την από Αυγούστου 2022 «Μελέτη Θορύβου Αιολικών Σταθμών».

Ως εκ τούτου, η υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. παραβιάζει και τον ως άνω Πίνακα Δ΄ του Παραρτήματος ΙΙ του Ε.Π.Χ.Σ. & Α.Α. για τις Α.Π.Ε., εξ ου και η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δέον όπως αρνηθεί την έγκρισή της και για τον λόγο αυτό.

9. Αντίθεση με το Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. του Δήμου Θεσπρωτικού.

Με την υπ΄ αριθ. 7025/2008 από 18.8.2009 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Ηπείρου εγκρίθηκε το Σχέδιο Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης (Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π.) Δήμου Θεσπρωτικού (ΦΕΚ τ. ΑΑΠ΄ αρ. φ. 428/7.9.2009).

Σύμφωνα δε με την υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. (σελ. 53):

«Μεγάλο μέρος των δύο νοτιότερων τμημάτων του πολυγώνου εγκατάστασης του ΑΣΠΗΕ, (οι Α/Γ 12 και 14 έως 21, τμήμα της νέας και της υπό βελτίωση υφιστάμενης οδοποιίας, ο οικίσκος ελέγχου, το κύριο

τμήμα των έργων ηλεκτρικής διασύνδεσης και ο Υ/Σ Ριζοβούνι 150/33kV), εμπίπτουν εντός της Δ.Ε. Θεσπρωτικού (πρώην Δήμος Θεσπρωτικού) για την οποία υπάρχει η υπ' αριθμ. 7025/2008 από 7.9.2008 Έγκριση Σχεδίου Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης (ΣΧΟΟΑΠ) του Δήμου Θεσπρωτικού Νομού Πρέβεζας και συγκεκριμένα εντός περιοχής που έχει χαρακτηριστεί ως «Περιοχή ελέγχου και περιορισμού της δόμησης» (ΠΕΠΔ)...».

Αποκρύπτει όμως ο φορέας υλοποίησης ότι οι υπό κρίση Α/Γ σκοπεύεται να εγκατασταθούν εντός της ΠΕΠΔ Β.3.3., «Ζώνη ελέγχου κτηνοτροφικής δραστηριότητας», όπως συνάγεται από τους συνοδευτικούς χάρτες της ανωτέρω Απόφασης, στην οποία Ζώνη Β.3.3. επιτρεπόμενες χρήσεις είναι μόνον οι εξής:

- « • κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις αιγοπροβάτων και βοοειδών
- κατασκευές για την κάλυψη αναγκών δασικών εκ μεταλλεύσεων
- αποθήκες
- εγκαταστάσεις επεξεργασίας – συσκευασίας προϊόντων πρωτογενούς τομέα
- υποδομές για τη διεξαγωγή αεραθλημάτων
- υπαίθριες αθλητικές εγκαταστάσεις με τα απαραίτητα για τη λειτουργία τους βοηθητικά κτίσματα
- κοιμητήρια σε απόσταση άνω των 250 μ. από τα όρια των οικιστικών υποδοχέων

Μέγιστη κάλυψη 5%, Σ.Δ.: 0,05, μέγιστο ύψος κτιρίων 4,50 μ., μέγιστος επιτρεπόμενος αριθμός ορόφων: 1.».

Δεδομένου ότι το ως άνω Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. εγκρίθηκε τον Αύγουστο του 2009 και δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ τον Σεπτέμβριο του 2009, συνεπάγεται ότι έχει λάβει υπόψη του τις προβλέψεις του Ε.Π.Χ.Σ. & Α.Α. για τις Α.Π.Ε., όπως άλλωστε αποδεικνύεται ότι αναφέρεται στην παρ. 10 του Προοιμίου του, και άρα ως ειδικότερο αυτού, υπερισχύει ως προς τις προβλέψεις του.

Κατά συνέπεια, οι επιτρεπόμενες βάσει του ως άνω Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. χρήσεις της περιοχής όπου προτείνεται η χωροθέτηση του υπό κρίση Α/Γ δεν συμπεριλαμβάνουν την εγκατάσταση αιολικών μονάδων και επομένως η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δέον όπως αρνηθεί την έγκριση της Μ.Π.Ε. και για τον λόγο αυτό.

10. Υποχρέωση γνωμοδότησης του Φορέα Διαχείρισης του «Εθνικού Πάρκου υγροτόπων Αμβρακικού».

Τμήμα του υπόγειου δικτύου διασύνδεσης του κρινόμενου Α/Π σκοπεύεται να εγκατασταθεί εντός των ορίων του «Εθνικού Πάρκου υγροτόπων Αμβρακικού», όπως ομολογείται και από τον ίδιο το φορέα του έργου στην υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. (σελ. 134).

Πράγματι, με την υπ' αριθ. πρωτ. 11989 από 14.3.2008 Κοινή Υπουργική Απόφαση, «Χαρακτηρισμός των χερσαίων, υδάτινων και θαλάσσιων περιοχών του Αμβρακικού κόλπου ως Εθνικού Πάρκου και καθορισμός χρήσεων, όρων και περιορισμών», (ΦΕΚ τ. Δ' αρ. φ. 123/21.3.2008), χαρακτηρίστηκε ως «Εθνικό Πάρκο υγροτόπων Αμβρακικού», η χερσαία και θαλάσσια περιοχή του Αμβρακικού κόλπου που βρίσκεται στην εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών προ του 1923 και κάτω των 2000 κατοίκων περιοχή των Δήμων Πρέβεζας, Ζαλόγγου, Λούρου, Φιλιππιάδος (Περιφερειακή Ενότητας Πρέβεζας), Αμβρακικού, Αράχθου, Αρταίων, Κομποτίου και κοινότητας Κομμένου (Π.Ε. Αρτας), Αμφιλοχίας, Ανακτορίου, Κεκροπίας (Π.Ε. Αιτ/νίας), όπως εμφανίζεται περικλειόμενη με την συνεχή πράσινη γραμμή στα έντεκα (11) πρωτότυπα διαγράμματα σε κλίμακα 1:10.000, που θεωρήθηκαν από τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Τοπογραφικών Εφαρμογών με την υπ' αριθ. πρωτ. 11989/2008 πράξη του και που αντίτυπά τους σε φωτοσμίκρυνση δημοσιεύονται με την ανωτέρω Κ.Υ.Α.³⁷.

Το «Εθνικό Πάρκο υγροτόπων Αμβρακικού» κατανεμήθηκε σε Ζώνες, αναλόγως του βαθμού της περιβαλλοντικής προστασίας που απαιτούν οι περιοχές που εντάσσονται σε αυτές και συγκεκριμένα στη Ζώνη Α, τη Ζώνη Α1, τη Ζώνη Β, και την Ζώνη Περιβαλλοντικού Ελέγχου, στην οποία, βάσει της παρ. 3 του άρθρου 2 της ως άνω Κ.Υ.Α., εντάσσεται η «χερσαία και θαλάσσια περιοχή εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών προϋφιστάμενων του 1923 και κάτω των 2000 κατοίκων που φαίνεται περικλειόμενη με την εξωτερική συνεχή κίτρινη γραμμή στο σχετικό πρωτότυπο διάγραμμα σε κλίμακα 1:200.000, που

³⁷ Βλ. άρθρο 2 παρ. 1. της υπ' αριθ. πρωτ. 11989 από 14.3.2008 Κ.Υ.Α.

θεωρήθηκε από τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Τοπογραφικών Εφαρμογών με την 11989/2008 πράξη του και που αντίτυπό του σε φωτοσμίκρυνση δημοσιεύεται με την παρούσα», ήτοι και το υπό κρίση Α/Π.

Σύμφωνα δε με το άρθρο 3, «Χρήσεις, δραστηριότητες, μέτρα, όροι και περιορισμοί προστασίας και διαχείρισης», παρ. ΙV, «Ζώνη Περιβαλλοντικού Ελέγχου», της ως άνω Κ.Υ.Α.:

«1. Εντός της ζώνης Περιβαλλοντικού Ελέγχου επιτρέπονται όλα τα έργα και δραστηριότητες, πλην των αναφερομένων στις επόμενες παραγράφους 2 και 3, εφόσον δεν υπάρχουν άλλες απαγορευτικές διατάξεις, μετά από γνώμη του Φορέα Διαχείρισης.».

Βάσει των ανωτέρω, η υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. καθίσταται αδύνατο να εγκριθεί εάν δεν γνωμοδοτήσει προηγουμένως ο Φορέας Διαχείρισης του «Εθνικού Πάρκου υγροτόπων Αμβρακικού».

ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΛΟΓΟΥΣ ΑΙΤΟΥΜΑΣΤΕ

1. Το Περιφερειακό Συμβούλιο Ηπείρου ή/και Επιτροπή Περιβάλλοντός του όπως ενημερωθεί και υιοθετήσει την νομική και επιστημονική τεκμηρίωση του παρόντος και προβεί με τη σειρά του σε έκδοση αντίστοιχα τεκμηριωμένης αρνητικής απόφασης, και όπως δεσμευτεί να υπερασπιστεί δικαστικά αυτήν, ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, σε περίπτωση θετικής Α.Ε.Π.Ο. εντός προθεσμίας τριάντα ημερών, όπως ορίζει ο νόμος .

2. Οι αρμόδιες υπηρεσίες όπως ενημερωθούν και υιοθετήσουν την νομική και επιστημονική τεκμηρίωση του παρόντος και όπως προβούν σε έκδοση αρνητικής στοιχειοθετημένης γνωμοδότησης βάσει του αντικειμένου τους (Δ9).

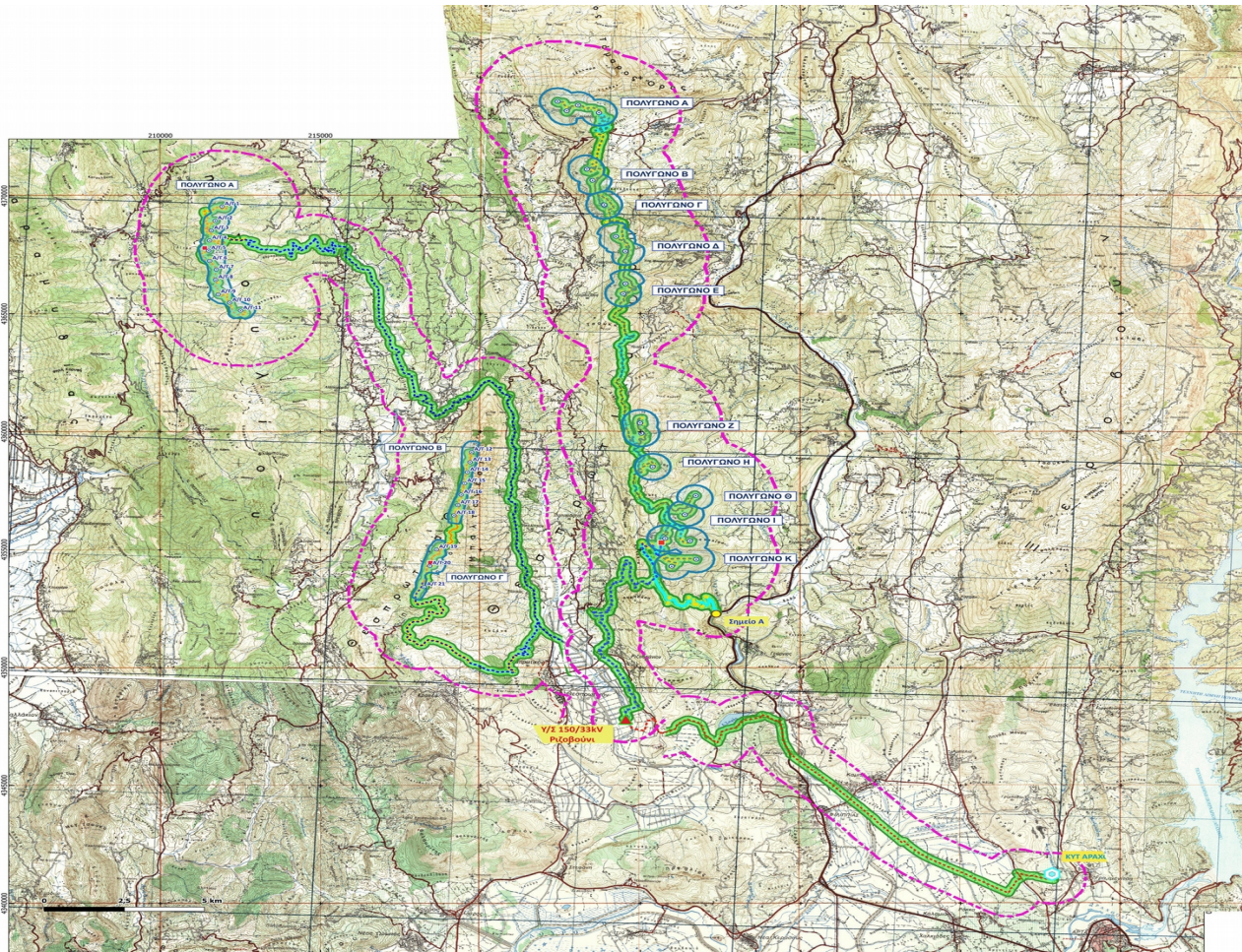
3. Το αρμόδιο Τμήμα Περιβάλλοντος όπως προβεί με τη σειρά του σε έκδοση αντίστοιχα τεκμηριωμένης γνωμοδότησης (Δ10).

4. Η Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΔΙ.Π.Α.) του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας να υιοθετήσει τις παρούσες Απόψεις μας³⁸ και να τις διαβιβάσει στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

5. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας να αρνηθεί την έγκριση της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. λόγω των προαναφερθεισών νομικών και ουσιαστικών πλημμελειών της.

³⁸ Αφού εξετάσει τη βασιμότητά τους, η οποία εξάλλου αποδεικνύεται παραχρήμα, παρόλα αυτά είμαστε στη διάθεσή σας για όποια αναγκαία διευκρίνιση.

Παράρτημα 1. Ειδικές Οικολογικές Αξιολογήσεις (ΕΟΑ)

Εικόνα 1: Οι συνδυασμένοι χάρτες της ΓΑΙΑCOMM συνολικών επιπτώσεων των δύο ΑΣΠΗΕ

ΣΥΝΟΨΗ

Τα εν λόγω έργα δεν πρέπει να αδειοδοτηθούν, καθώς, από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της ορνιθοπανίδας και την εκτίμηση των επιπτώσεων του έργου σε αυτή, **δεν προκύπτει βεβαιότητα ότι δεν θα παραβλεφθεί η κατάσταση των πληθυσμών των προστατευτέων της στοιχείων της περιοχής NATURA (ΖΕΠ) GR2120008, στη βάση των Στόχων Διατήρησής της, και κατά συνέπεια η ακεραιότητά της.** Κατά συνέπεια, σύμφωνα με τον Νόμο 4014/2011, Άρθρο 9, Παράγραφος 2, που ορίζει ότι «η αρμόδια αρχή συμφωνεί για το οικείο έργο ή δραστηριότητα μόνο αφού βεβαιωθεί ότι δεν θα παραβιάσει την ακεραιότητα της συγκεκριμένης περιοχής», η αδειοδοτούσα αρχή πρέπει να απορρίψει το έργο. Παράλληλα, η ενδεχόμενη υλοποίηση του έργου έρχεται σε αντίθεση με τους στόχους που θέτει η Υπουργική Απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/68086/2149 «Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα πτωματοφάγα είδη ορνιθοπανίδας Γυπαετό (*Gypaetus barbatus*), Όρνιο (*Gyps fulvus*) και Μαυρόγυπα (*Aegypius monachus*) στην Ελλάδα» και αναμένεται να αποτελέσει παράγοντα ανάσχεσης στην επίτευξή τους. Πιο συγκεκριμένα:

1. Μελετώντας την ΕΟΑ αφορά τον ΑΣΠΗΕ «ΟΡΗ ΣΟΥΛΙΟΥ –ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΑ ΟΡΗ (ΠΕΛΕΚΗΤΟΝ) – ΚΑΚΟΥΡΙ», φορέας του οποίου εμφανίζεται η εταιρεία ΓΑΙΑCOMM ΑΙΟΛΙΚΗ ΚΑΚΟΥΡΙ. Ταυτόχρονα, ακριβώς την ίδια περίοδο, παρατηρούμε βρίσκεται σε διαβούλευση και η ΜΠΕ/ΕΟΑ του έργου «ΚΑΜΠΟΣ - ΑΓΚΑΘΙΕΣ - ΚΛΕΦΤΟΓΟΥΡΟΣ - ΚΟΥΡΥΦΗ ΜΠΟΓΔΑΝΗ - ΜΥΤΕΡΑ -ΖΑΡΚΟΡΡΑΧΗ - ΠΡΟΦΗΤΗΣ

ΗΛΙΑΣ - ΑΛΟΓΟΜΑΝΔΡΑ - ΤΣΟΥΚΚΑ ΜΕΛΙΣΣΙ – ΣΠΗΛΙΑ», το οποίο εκτείνεται σε γειτονικές ορεινές θέσεις και φορέας των οποίων είναι η εταιρεία ΓΑΙΑCOMM ΑΙΟΛΙΚΗ ΖΑΡΚΟΡΑΧΗ. Από τα στοιχεία που υπάρχουν διαθέσιμα στο ΗΠΜ και στο ΓΕΜΗ, οι δύο εταιρείες είναι κοινών συμφερόντων (ίδια διοίκηση, ίδια έδρα) και δεν εμφανίζεται οποιοσδήποτε ουσιώδης λόγος τα δύο έργα να παρουσιάζονται ως «ανεξάρτητα» έργα. Σημειώνεται, επιπρόσθετα, ότι και τα δύο έργα πρόκειται να συνδεθούν στον ίδιο νέο υποσταθμό ΡΙΖΟΒΟΥΝΙ, καθώς και ότι η πλησιέστερη απόσταση των ανεμογεννητριών των δύο επιμέρους ΑΣΠΗΕ (στις θέσεις ΚΑΚΟΥΡΙ και ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΑ ΟΡΗ) του έργου μεταξύ τους (9,4 χλμ.) είναι διπλάσια από την απόσταση των α/γ στη θέση ΚΑΚΟΥΡΙ με τις α/γ του έτερου έργου στη θέση ΖΑΡΚΟΡΑΧΗ. Κατά συνέπεια, η κατάτμηση του συνολικού έργου της εταιρείας GEOCOMM στην ευρύτερη περιοχή είναι τεχνητή και προσχηματική και εκτιμούμε ότι έχει γίνει προκειμένου να μη γίνει η αξιολόγησή των επιπτώσεων στο σύνολο των 41 ανεμογεννητριών (συνολική ισχύς 249,6 MW), οι οποίες εκ των πραγμάτων θα εμφανιζόντουσαν πολύ πιο έντονες από ό,τι «σπασμένες» σε δύο υποέργα. Η κατάτμηση αυτή, συνεπώς, αποτελεί παράτυπη μεθόδευση που έχει κριθεί επανειλημμένα ως μη αποδεκτή από τη Διοίκηση, αλλά και από το Συμβούλιο της Επικρατείας.

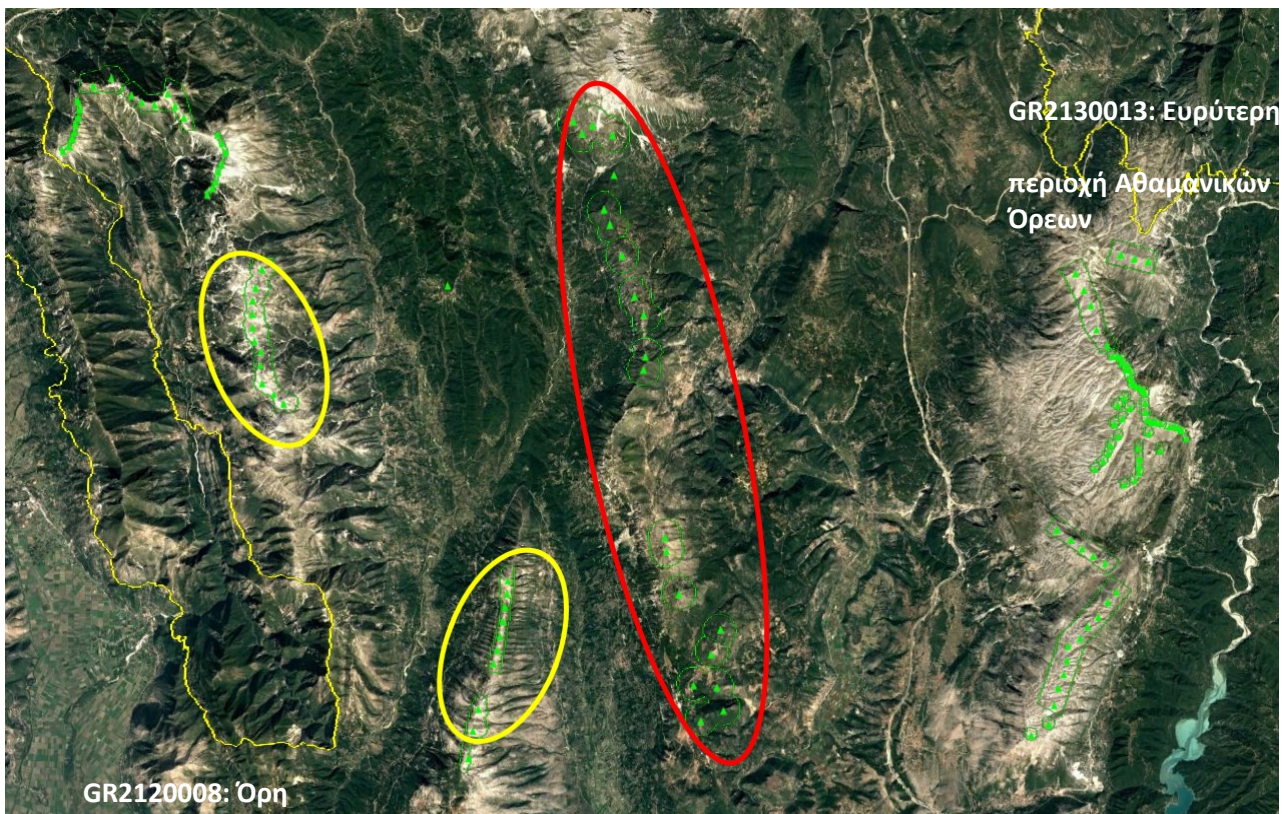
2. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των ΕΟΑ, τουλάχιστον δύο είδη αρπακτικών (Φιδαιτός, Σφηκιάρης) εμφάνισαν αξιοσημείωτη παρουσία στην περιοχή εγκατάστασης, ενώ υπήρξαν και διελεύσεις Όρνιων από την περιοχή (σημειώνεται ότι η θέση εγκατάστασης είναι άμεσα γειτνιάζουσα με την ΖΕΠ «Όρη Παραμυθιάς», στην οποία υπήρχε ενεργή αποικία Όρνιων μέχρι περίπου το 2015 και πως το είδος βρίσκεται σε διαδικασία πληθυσμιακής ανάκαμψης, χάρη και στο θεσμοθετημένο με Υπουργική Απόφαση¹ «Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τρία είδη πτωματοφάγων πτηνών»). Λόγω ακριβώς της μικρής απόστασης της θέσης εγκατάστασης με τη ΖΕΠ «Όρη Παραμυθιάς», μπορεί να θεωρηθεί σχεδόν βέβαιο πως η συχνή παρουσία των τριών ειδών στη θέση εγκατάστασης σχετίζεται με τους πληθυσμούς της ΖΕΠ για αυτά τα είδη και επομένως με τους Στόχους Διατήρησης (ΣΔ) που έχουν τεθεί για αυτά με την Υπουργική Απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/50146/1786² Συγκεκριμένα, για τον Φιδαιτό έχει οριστεί ως ΣΔ η Διατήρηση 5 ζευγαριών, για τον Σφηκιάρη, η Διατήρηση 6 ζευγαριών και για το Όρνιο, η Επίτευξη παρουσίας 7 ζευγαριών. Είναι απολύτως σαφές πως **οι ΣΔ και για τα τρία είδη τίθενται σε κίνδυνο από την υλοποίηση του έργου**, καθώς η συχνή παρουσία των δύο πρώτων ειδών συνεπάγεται αυξημένο κίνδυνο πρόσκρουσης για αυτά, ενώ ειδικότερα για το Όρνιο, η οποιαδήποτε διαδικασία αποκατάστασης του τοπικού πληθυσμού σε συνδυασμό με την καταλληλότητα των θέσεων εγκατάστασης ως ενδιαίτημα τροφοληψίας του είδους (επομένως η περιστασιακή σήμερα παρουσία του είδους αναμένεται να γίνει συστηματική, όταν και εφόσον ενεργοποιηθεί και πάλι η αποικία), συνεπάγεται πως οι αναμενόμενες επιπτώσεις στο είδος από τη λειτουργία των α/γ θα ανασχέσουν ή/και θα κάνουν αδύνατη την επίτευξη του ΣΔ για το είδος στη ΖΕΠ GR2120008.

1 <https://edozoume.gr/wp-content/uploads/2022/09/LIFE-IP-4-NATURA-Del.A.1.6.2-Action-Plan-Vultures-OGG.pdf>

2 http://www.et.gr/idocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wEBsTMNhcHi6HdtvSoClrL8obvBd5I1pcLuFUDqazH cNeJInJ48_97uHrMts-zFzeyCiBSQOpYnTy36MacmUFCx2ppFvBej56Mmc8Qdb8ZfRjQZnsIAdk8Lv_e6czmhEembNmZCMxL MtYUzk6EzoFozv0NlaFdtWJQicMYpakZLerrXEY75XTyo

3 Όσον αφορά τις σωρευτικές επιπτώσεις, οι ΕΟΑ καταλήγουν πως αυτές θα είναι μέτριας/χαμηλής σημαντικότητας για τα τρία παραπάνω είδη και υποστηρίζει πως «*Συνολικά, η πυκνότητα των αδειοδοτημένων ή με αίτημα για περιβαλλοντική αδειοδότηση ΑΣΠΗΕ στην περιοχή μελέτης είναι χαμηλή*», προφανώς λαμβάνοντας υπόψη όλη την ευρύτερη έκταση γύρω από τα υπό μελέτη έργα. Στην πραγματικότητα, **ωστόσο, οι σχεδιαζόμενοι ΑΣΠΗΕ (υπό αδειοδότηση και με άδεια παραγωγής) καταλαμβάνουν ΟΛΕΣ τις διαθέσιμες κορυφές μεταξύ των ΖΕΠ «Όρη Παραμυθιάς» και «Αθαμανικά Όρη (Τζουμέρκα)»** (εικόνα 1), δηλαδή τα πλέον κατάλληλα ενδιαιτήματα για τα αρπακτικά πτηνά και

ειδικότερα για τα Όρνια. Κατά συνέπεια, η πυκνότητα των σχεδιαζόμενων ΑΣΠΗΕ εντός των πλέον κατάλληλων ενδιαιτημάτων τροφοληψίας του Όρνιου (και άλλων αρπακτικών) είναι πολύ υψηλή εντός όλης αυτής της ευρύτερης περιοχής και αποτελεί τόσο αποτρεπτικό παράγοντα για επανεποίκηση του είδους, όσο και παράγοντα υψηλού κινδύνου για όσα Όρνια (και άλλα αρπακτικά) επιλέξουν να αναζητήσουν τροφή ή/και φώλιασμα στην περιοχή. Σημειώνεται ότι τα Τζουμέρκα αποτελούν ήδη κρίσιμο/κύριο τόπο τροφοληψίας των Όρνιων τη θερινή περίοδο (Μάιος – Οκτώβριος) και οι διαδρομές μεταξύ των 2 ΖΕΠ, ειδικότερα στο ευκαταίο ενδεχόμενο επαναποίκησης, αναμένεται να είναι συχνές και τακτικές. Σε αυτή τη συσσώρευση α/γ, το έργο που καλύπτεται από την παρούσα ΕΟΑ -και κυρίως αθροιστικά οι α/γ των έργων της GAIACOMM στην περιοχή- έχουν πολύ σημαντικό μερίδιο συμμετοχής, κατά συνέπεια η εκτίμηση των σωρευτικών επιπτώσεων στις ΕΟΑ είναι ανακριβείς και υποβαθμισμένες.

Εικόνα 2: Αποτύπωση των σχεδιαζόμενων ΑΣΠΗΕ στην ορεινή περιοχή μεταξύ των ΖΕΠ Ορέων Παραμυθιάς και Τζουμέρκων. Με κίτρινο χρώμα σημειώνονται οι θέσεις των α/γ που καλύπτει η παρούσα ΕΟΑ και με κόκκινο οι θέσεις των α/γ του έτερου έργου της ίδιας εταιρείας στην περιοχή. Καθίσταται σαφές πως σωρευτικά καταλαμβάνονται από ΑΣΠΗΕ όλα τα κατάλληλα διαθέσιμα ενδιαιτήματα της περιοχής για τα Όρνια και τα μεγάλα αρπακτικά.

Τέλος, στις ΕΟΑ προτείνεται «Να εγκατασταθεί σύστημα αποτροπής προσκρούσεων για τον ΑΣΠΗΕ σε όλες Α/Γ. Το σύστημα θα περιλαμβάνει οπτική αναγνώριση πτήσεων (ανίχνευση) σε πραγματικό χρόνο, ενεργοποίηση μέσω προειδοποίησης/αποτροπής (ηχητικών) και αυτόματη ρύθμιση λειτουργίας Α/Γ (με περιοδική επιβράδυνση των ροτόρων ή και παύση) όταν αυτό απαιτείται, και θα καλύπτει σε κάθε περίπτωση το Φίδαετό και το Όρνιο». Έχει επανειλημμένα επισημανθεί και τεκμηριωθεί πως η

χρήση των παραπάνω μέσων σε περιπτώσεις όπως η συγκεκριμένη ούτε ενδείκνυται, ούτε εμφανίζει την προεξοφλούμενη αποτελεσματικότητα, καθώς:

Τα συστήματα αποτροπής πρόσκρουσης καθίστανται **συχνά αναποτελεσματικά σε ορεινές περιοχές**, όπως η συγκεκριμένη (υψόμετρο εγκατάστασης α/γ: 1000-1300 m), λόγω της **συχνής εμφάνισης χαμηλής νέφωσης και ομίχλης**, περιπτώσεις στις οποίες δεν μπορούν να λειτουργήσουν. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ο θάνατος τεσσάρων Ροδοπελεκάνων σε δύο περιστατικά (2020, 2022) από πρόσκρουση σε ανεμογεννήτριες στο όρος Βαρνούντα της Φλώρινας, σε ΑΣΠΗΕ που διαθέτει σύστημα αποτροπής εγκατεστημένο σε υψόμετρο 2000 μέτρα. Σημειώνεται, επίσης, ότι το συγκεκριμένο σύστημα βρέθηκε για πολύ μεγάλο διάστημα εκτός λειτουργίας (περισσότερα από 5 έτη), με την εταιρεία να δηλώνει ότι η λειτουργία και συντήρησή του στις αντίξοες καιρικές συνθήκες του ορεινού χώρου είναι εξαιρετικά δύσκολη.

Ο Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ) έχει υποστηρίξει πως *«τα αυτοματοποιημένα συστήματα αποτροπής πρόσκρουσης είναι αναποτελεσματικά σε περιοχές από όπου τα πουλιά διέρχονται με μεγάλη συχνότητα»³*:

όπως αναφέρεται και στην ΕΟΑ, στην περιοχή εγκατάστασης παρατηρείται πραγματικά υψηλή συχνότητα πτήσεων Φιδαιτών και Σφηκιάρηδων κατά την εαρινή –θερινή περίοδο, ενώ αύξηση των πτήσεων των Όρνιων θα συμβεί και στο πολύ πιθανό ενδεχόμενο επαναποίκησης των Ορέων Παραμυθιάς από το είδος στο προσεχές μέλλον.

Σε πρόσφατες αρνητικές γνωμοδότησεις της Διεύθυνσης Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας (ΔΔΦΠΒ) του ΥΠΕΝ για έργα ΑΣΠΗΕ στα Ακαρνανικά Όρη (ΑΣΠΗΕ «ΚΑΛΟ ΟΡΟΣ», «ΜΠΟΥΜΙΣΤΟΣ») επισημαίνεται πως η χρήση μέτρων μετριασμού (σύστημα απώθησης πουλιών) προκαλούν εκτοπισμό των Όρνιων (και προφανώς και των άλλων αρπακτικών) από τα κύρια ενδιαυτήματά τους – ανάλογο σκεπτικό υιοθετήθηκε και στην αρνητική γνωμοδότηση της ΔΔΦΠΒ για τους ΑΣΠΗΕ «ΓΡΑΜΜΕΝΗ-ΤΟΥΡΛΑ-ΚΑΡΝΟΠΙ» και «ΜΙΧΟΣ-ΒΟΙΔΟΛΙΒΑΔΟ-ΑΠΕΛΙΝΑ» στα Άγραφα. Οι επιπτώσεις, επομένως, σε αυτά τα είδη δεν περιορίζονται μόνο στην πιθανή πρόσκρουση, αλλά και στον εκτοπισμό από κατάλληλα για αυτά ενδιαυτήματα. Ο εκτοπισμός αυτός, ειδικά με τη σωρευτική θεώρηση από το σύνολο των έργων στην περιοχή (βλ. παραπάνω) αναμένεται να επιφέρει σημαντικές επιπτώσεις στους πληθυσμούς των ειδών και φυσικά στην επίτευξη των Στόχων Διατήρησης της γειτονικής ΖΕΠ.

[3https://necca.gov.gr/nea-anakoinoseis-deltia-typou/synagermos-simane-to-apogevma-tou-savvatou-stis-21-maiou-otan-diapistothike-oti-enas-mavrogypas-prosekrouse-se-anemogennitria-aiolikou-stathmou-pou-vrisketai-voreia-tou-oikismou-nea-santa-sto-nomo-rod/](https://necca.gov.gr/nea-anakoinoseis-deltia-typou/synagermos-simane-to-apogevma-tou-savvatou-stis-21-maiou-otan-diapistothike-oti-enas-mavrogypas-prosekrouse-se-anemogennitria-aiolikou-stathmou-pou-vrisketai-voreia-tou-oikismou-nea-santa-sto-nomo-rod/)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ

Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (ΕΟΑ) της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) του έργου «Αιολικός Σταθμός Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΣΠΗΕ) ισχύος 117,6MW στη θέση «ΟΡΗ ΣΟΥΛΙΟΥ – ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΑ ΟΡΗ (ΠΕΛΕΚΗΤΟΝ) - ΚΑΚΟΥΡΙ» και τα συνοδά υποστηρικτικά του έργα (Περιφέρεια Ηπείρου, Περ. Ενότητες Θεσπρωτίας, Ιωαννίνων, Πρέβεζας και Άρτας, Δήμοι Σουλίου, Δωδώνης, Πρέβεζας, Ζηρού και Αρταίων).» (ΠΕΤ: 2208821013).

Το υπό μελέτη έργο αποτελείται από 21 α/γ τύπου Siemens-Gamesa SG-170 της εταιρείας SIEMENS - GAMESA, ονομαστικής ισχύος 5,6 MW, με ύψος πλήμνης 115 m και διάμετρο ρότορα 170 m. Όσον αφορά τις εργασίες οδοποιίας, θα απαιτηθεί βελτίωση υφιστάμενης οδοποιίας μήκους 15.550 m. και

διάνοιξη νέας οδοποιίας μήκους 22.914 m. (εκ των οποίων 22.220 m αφορούν σε διάνοιξη νέων οδών και 694 m. σε κατασκευή ραμπών σε θέσεις που παρουσιάζουν μικρές ακτίνες καμπυλότητας). Επίσης το έργο περιλαμβάνει την εγκατάσταση δύο Οικίσκων Ελέγχου, με εμβαδό περίπου 45 τ.μ. έκαστος. Περαιτέρω, για την όδευση του εξωτερικού δικτύου Διασύνδεσης Μέσης Τάσης 33kV θα διανοιχθεί υπόγειο κανάλι που θα είναι περίπου 61,3km. Πρόκειται να δημιουργηθούν είκοσι μία (21) πλατείες εγκατάστασης ανεμογεννητριών, μία ανά Α/Γ, με εμβαδό από 4.059 έως 5.525 m. Πρόκειται λοιπόν για ένα τεράστιο έργο που θα προκαλέσει ανεπανόρθωτη βλάβη στα στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος συμπεριλαμβανομένων των προστατευτέων στοιχείων της γειτονικής περιοχής NATURA 2000-ZEP με κωδικό GR2120008 «Όρη Παραμουθιάς, Στενά Καλαμά, και Στενά Αχέροντα».

Σημειώνεται επίσης ότι η ανωτέρω περιοχή NATURA 2000-ZEP με κωδικό GR2120008 είναι μια περιοχή που σύμφωνα με το ΤΕΔ φιλοξενεί εξαιρετικά σπάνια είδη πτηνών, όπως ο Χρυσαιτός (*Aquila chrysaetos*), ο Φιδαετός (*Circaetus gallicus*), η Γερακίνα (*Buteo buteo*), Καλαμόκιρκος (*Circus aeruginosus*), ο Χειμωνόκιρκος (*Circus cyaneus*), το Όρνιο (*Gyps fulvus*), ο Πετρίτης (*Falco Pelegrinus*), το Κιρκινέζι (*Falco naumanni*), το Νανογέρακο (*Falco columbarius*), η Δεντροσταρήθρα (*Lullula arborea*), το βραχοκιρκινέζο (*Falco tinnunculus*), ο μαύρος πελαργός (*Cinonia nigra*) κ.α. (σελ. 148-150 ΜΠΕ).

I. Δυσμενείς επιπτώσεις επί της Ορνιθοπανίδας – Υποεκτίμηση των επιπτώσεων

Στην προστατευόμενη περιοχή Natura 2000-ZEP με κωδικό GR2120008, πλησίον της οποίας χωροθετείται το έργο συναντώνται είδη που είναι ευαίσθητα στις επιπτώσεις των ΑΣΠΗΕ (σχετικά με τα είδη που συναντώνται βλ. ΤΕΔ σελ. 148-150 ΜΠΕ). Επίσης, «τα είδη χαρακτηρισμού της ΖΕΠ GR2120008 (με βάση και την ΚΥΑ 8353/276/Ε103/2012), είναι τα: Χρυσαιτός *Aquila chrysaetos*, Όρνιο *Gyps fulvus*, Σπιζαετός *Hieraaetus fasciatus*, Ασπροπάρης *Neophron percnopterus*.» (σελ. 17 ΕΟΑ). Για την ανωτέρω ΖΕΠ με κωδικό GR2120008 η παραγωγή αιολικής ενέργειας συνιστά υψηλή πίεση/απειλή. Επιπροσθέτως, σε απόσταση 22,8 χλμ. από την περιοχή του έργου εντοπίζεται η Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) GR2130013 «Ευρύτερη περιοχή Αθαμανικών ορέων», με συνολική έκταση 65236,53ha. Η περιοχή είναι σημαντική για τα μεγάλα αρπακτικά πτηνά, κυρίως τον Χρυσαιτό και το Όρνιο. Τα είδη χαρακτηρισμού της ΖΕΠ GR2130013 (με βάση και την ΚΥΑ 8353/276/Ε103/2012), είναι τα: Χρυσαιτός *Aquila chrysaetos*, Φιδαετός *Circaetus gallicus*, Πετρίτης *Falco peregrinus*, Δρυομυγοχάφτης *Ficedula semitorquata*, Όρνιο *Gyps fulvus* (σελ. 20 ΕΟΑ). Για την ανωτέρω ΖΕΠ με κωδικό GR2130013 η παραγωγή αιολικής ενέργειας συνιστά υψηλή πίεση τόσο εντός όσο και εκτός της περιοχής Natura 2000 (σελ. 23 ΕΟΑ).

Το έργο πρόκειται να έχει σημαντικά αρνητικές επιπτώσεις σε ορισμένα είδη ορνιθοπανίδας, συμπεριλαμβανομένων των αρπακτικών και πτωματοφάγων (π.χ. χρυσαιτός, φιδαετός, πετρίτης, όρνιο) καθώς και σε άλλα είδη που συναντώνται στην περιοχή, όπως τα ακόλουθα: i) γερακίνα (*Buteo buteo*), ii) Χειμωνόκιρκος (*Circus cyaneus*), iii) Δεντροσταρήθρα (*Lullula arborea*). Για τα συγκεκριμένα είδη, λόγω του κινδύνου πρόσκρουσης καθώς και της παρεμπόδισης πτήσης είναι αρκετά πιθανό το έργο να έχει μία αξιόλογη επίδραση με αρνητικό αποτέλεσμα όπως π.χ. τη βαθμιαία μείωση του πλήθους των ειδών αυτών στην περιοχή, όπως το ίδιο συμβαίνει και με τα αρπακτικά και τα πτωματοφάγα πτηνά. Στην περιοχή του έργου συναντώνται, μεταξύ άλλων και τα κάτωθι πολύ σημαντικά είδη, τα οποία καταγράφηκαν μάλιστα κατά τις εργασίες πεδίου (βλ. σελ. 51 της ΕΟΑ, όπου αναφέρονται τα εξής: «Συνολικά, κατά τη διάρκεια των καταγραφών από σημεία θέας, καταγράφηκαν 18 είδη αρπακτικών και άλλων μεγαλόσωμων ειδών. Τα Όρνιο, Ξεφτέρι, Γερακίνα, Χρυσαιτός, Βραχοκιρκινέζο, Πετρίτης έχουν μόνιμη παρουσία στην ευρύτερη περιοχή. Τα είδη Φιδαετός, Σφηκιάρης, Μαυροπελαργός, Γερακαετός, Κιρκινέζι και Δεντρογέρακο παρατηρούνται κυρίως ως αναπαραγόμενοι επισκέπτες. Επίσης, ως περαστικό κατά την μετανάστευση ή το χειμώνα παρατηρήθηκαν ο Καλαμόκιρκος, ο Τσίφτης, ο Χειμωνόκιρκος, ο Λιβαδόκιρκος, ο Ψαραετός και το Νανογέρακο. Παρατηρούνταν 34-51 είδη τους μήνες της άνοιξης, 28-50 το καλοκαίρι, 39-48 το φθινόπωρο, και 39 το χειμώνα. Με βάση τις γραμμικές διατομές (*line transects*) που έχουν διενεργηθεί εντός και πλησίον του πολυγώνου ανάπτυξης, εκτιμάται ότι εκεί φωλιάζουν ή τρέφονται 26 στρουθιόμορφα ή άλλα είδη με σημαντικότερα αυτών τον Μεσαίο Δρυοκολάπτη, τη Δεντροσταρήθρα, τον Αετομάχο, το Βλαχοτσίχλονο και την Ωχροκελάδα (όλα είδη του Παραρτήματος I της οδηγίας 2009/147/ΕΕ).». Αρχικά, πέραν των όσων αναλύονται στην συνέχεια, υπογραμμίζεται ότι η εγκατάσταση ΑΣΠΗΕ είτε μεμονωμένα είτε σωρευτικά εγκυμονεί σοβαρούς

κινδύνους για την ορνιθοπανίδα εν γένει (βλ. σελ. 6275 της κατωτέρω πηγής: Peter Schippers, Ralph Buij, Alex Schotman, Jana Verboom, Henk van der Jeugd, Eelke Jongejans, “Mortality limits used in wind energy impact assessment underestimate impacts of wind farms on bird populations”, *Ecology and Evolution*, volume 10, Issue 13, 2020, όπου αναφέρεται το εξής: “Wind turbine collisions have proven to affect bird populations, with potentially important negative, cumulative effects from additional mortality caused by multiple wind farms (Bellebaum, Korner-Nievergelt, Durr, & Mammen, 2013; Drewitt & Langston, 2006, 2008)”.

Για ορισμένα εκ των ειδών, επί των οποίων το έργο θα έχει αρνητικότερες επιπτώσεις, λεκτέα τα εξής:

- **Φιδαετός (*Circaetus gallicus*)**. Απειλή για το συγκεκριμένο είδος αποτελεί, μεταξύ άλλων, η όχληση λόγω διάνοιξης δασικών δρόμων. Σημειώνεται επίσης ότι το συγκεκριμένο είδος (φιδαιτός) είναι εξαιρετικά ευαίσθητο στις προσκρούσεις με α/γ και αντιμετωπίζει υψηλό κίνδυνο πρόσκρουσης σε Α/Γ με βάση τη βιβλιογραφία (European Commission 2011). Επίσης, ο φιδαιτός είναι είδος δυνητικά ευαίσθητο σε επιπτώσεις από ΑΣΠΗΕ (ενόχληση, φράγμα ανάσχεσης), ενώ υπάρχουν στοιχεία ή ενδείξεις υψηλής πιθανότητας επιπτώσεων προσκρούσεων. Περαιτέρω, 72 περιστατικά αναφέρονται στη βάση δεδομένων του Duur (2022) (κυρίως στην Ισπανία), ενώ απειλές για το είδος αποτελούν η μείωση πληθυσμών θηραμάτων του είδους (τα σημαντικότερα θηράματα για το είδος είναι τα φίδια και οι σαύρες και υπάρχουν ποιοτικές ενδείξεις ότι πολλά ερπετά έχουν μειωθεί κυρίως λόγω αλλαγών χρήσης γης), οι υποδομές ενέργειας (Α/Γ, καλώδια μεταφοράς), η λαθροθηρία, τα έργα οδοποιίας και η καταστροφή μικρών υγροτόπων. Επιπροσθέτως, αποτελεί κοινή παραδοχή ότι οι ανεμογεννήτριες αποτελούν αιτία θανάτου για αρπακτικά είδη, όπως ο φιδαιτός (*Circaetus gallicus*) και ο πετρίτης (*Falco peregrinus*), κάτι που μπορεί να οδηγήσει σε αποσταθεροποίηση του πληθυσμού τους (BirdLife International, “Wind turbines can cause significant deaths in bird species”, 2013, <http://www.birdlife.org>).

Μάλιστα, εν προκειμένω, όχι μόνο θα δημιουργηθεί αυξημένος κίνδυνος πρόσκρουσης και φράγμα ανάσχεσης για τον φιδαιτό, λαμβανομένου υπόψη και των λοιπών έργων ΑΣΠΗΕ και ιδίως του ΑΣΠΗΕ στη θέση ΒΡΙΖΕΣ με 8 α/γ που τοποθετείται πλησίον (μόλις σε απόσταση περίπου 3 χλμ, μια απόσταση που είναι σαφώς μικρή, ιδίως για τα αρπακτικά είδη που διανύουν μεγάλες αποστάσεις για τις ανάγκες της τροφοληψίας τους). Επίσης, για τον φιδαιτό, η υλοποίηση του έργου θα επιφέρει όχληση λόγω των συνοδών έργων (διάνοιξη νέας οδοποιίας), η οποία αποτελεί σημαντική απειλή για το είδος, παράμετρος που δεν αξιολογείται στην ΕΟΑ. Επίσης, είναι δεδομένο ότι η διάνοιξη νέας οδοποιίας και ιδίως στην θέση που χωροθετείται ο ΑΣΠΗΕ θα καταστήσει εφικτή την πρόσβαση σε θέσεις-τοποθεσίες που μέχρι πρότινος ήταν μη προσβάσιμες (ιδίως στην μεριά των Θεσπρωτικών Ορέων) και θα διευκολύνει την ανάπτυξη δραστηριοτήτων π.χ. κυνήγι, που αποτελούν πιέσεις για το περιβάλλον και σαφώς για ορισμένα είδη ορνιθοπανίδας, όπως π.χ. τον φιδαιτό, την πετροπέρδικα κ.α., κάτι που παραβλέπεται στην ΕΟΑ. Επίσης, η διάνοιξη της οδοποιίας θα οδηγήσει σε άμεση απώλεια και κατακερματισμό του ενδιαιτήματος τροφοληψίας για τον φιδαιτό, ο οποίος δραστηριοποιείται πολύ έντονα στην περιοχή, καθώς σύμφωνα με τον μελετητή της ΕΟΑ, «η περιοχή χωροθέτησης των Α/Γ αποτελεί ενδιαιτήμα τροφοληψίας για τουλάχιστον 5 ζευγάρια εκτός ΖΕΠ (ενώ πιθανόν διέρχονται και άτομα για τροφοληψία, προερχόμενα από τη ΖΕΠ)» (βλ. σελ. 77 ΕΟΑ).

Επίσης, στην σελ. 64 της ΕΟΑ παρατίθενται τα εξής σημαντικά ευρήματα κατά τις εργασίες πεδίου: «Κατά τις καταγραφές πεδίου, το είδος καταγράφηκε με μεγάλη συχνότητα. Συνολικά παρατηρήθηκαν, εντός της ΠΕΠ, 118 διελεύσεις Φιδαιτών (5,1 διελεύσεις ανά 10 ώρες καταγραφών) κατά το 63% των ημερών καταγραφής. Αξιόλογο ήταν το ποσοστό των διελεύσεων που διήλθαν από τη Ζώνη Α και σε χαμηλό ύψος (41%) με 2,68 διελεύσεις ανά 10 ώρες καταγραφών συνολικά. Η δραστηριότητα του είδους καταγράφηκε σε όλη την περιοχή χωροθέτησης των Α/Γ. Ένα ποσοστό των διελεύσεων πιθανόν να αφορά και άτομα διερχόμενα κατά τη μετανάστευση (κατά τον 9/2021). Από την έρευνα για κρίσιμα ενδιαιτήματα εντός της ΠΕΠ, εκτιμήθηκε ότι τουλάχιστον 5 ζευγάρια Φιδαιτών φωλιάζουν εντός της ΠΕΠ. Πρόκειται για επικράτειες που εντοπίζονται εκτός των ορίων της ΖΕΠ, ενώ με βάση την οικολογία του είδους, είναι πιθανόν στις κορυφογραμμές του έργου να προσεγγίζουν και άλλα άτομα για τροφοληψία

(προερχόμενα από τη ΖΕΠ). Οι 3 περιοχές φωλιάσματος καταγράφηκαν στο βόρειο κομμάτι του υπό μελέτη έργου στις ανατολικές πλαγιές στα όρη Σουλίου. Η βορειότερη εντοπίζεται σε έκταση σε απόσταση ~1.7-2.5km από την πλησιέστερη Α/Γ, η μεσαία σε απόσταση 1.6-2.2km και η νοτιότερη σε απόσταση 1.2-1.6km. Στο νότιο τμήμα του υπό μελέτη έργου εντοπίστηκαν 2 θέσεις φωλεασμού του είδους βόρεια και νοτιοδυτικά των Α/Γ. Η μία θέση εντοπίζεται σε έκταση σε απόσταση ~1-2km από την πλησιέστερη Α/Γ και η δεύτερη σε απόσταση 1.4-1.8km. Οι ανοιχτές εκτάσεις στις κορυφογραμμές χρωσθέτησης του έργου ήταν οι περιοχές που το είδος αναζητούσε τη λεία του.». Αναρωτιέται λοιπόν κανείς πώς λαμβανομένων όλων των ανωτέρω (πολύ έντονη δραστηριότητα του είδους, πτήσεις εντός της ζώνης Α, θέσεις φωλιάσματος πολύ κοντά στις α/γ κ.α.) οι επιπτώσεις του ΑΣΠΗΕ επί του συγκεκριμένου είδους δύναται να κριθούν ως χαμηλές/μέτριες, όπως τις εκτιμά ο μελετητής της ΕΟΑ. Επίσης, σωρευτικά-συνεργιστικά, ιδίως λαμβανομένου υπόψη και του πολύ μεγάλου έργου ισχύος 123 MW που χρωσθετείται σε απόσταση περίπου 5 χλμ από το υπό εξέταση έργο είναι σίγουρο ότι θα επέλθει καταστροφή σημαντικού μέρους των κρίσιμων ενδιαιτημάτων και των κορυφογραμμών της περιοχής, στις οποίες το συγκεκριμένο είδος αναζητεί τη λεία του. Επίσης, για το συγκεκριμένο είδος έχει τεθεί σύμφωνα με την υπ' αριθμ. οικ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/24776/985 «Καθορισμός στόχων διατήρησης φυσικών τύπων οικοτόπων του Παραρτήματος Ι και ειδών του Παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ σε Ειδικές Ζώνες Διατήρησης και Τόπους Κοινοτικής Σημασίας του εθνικού οικολογικού δικτύου NATURA 2000.» (βλ. σελ. 32653 του ΦΕΚ), ο εξής στόχος: η διατήρηση 5 ζευγαριών στην περιοχή Natura 2000 – ΖΕΠ «Όρη Παραμυθιάς, στενά Καλαμά και στενά Αχέροντα» (GR2120008). Τέλος, πρέπει να σημειωθεί ότι με την υλοποίηση του έργου θα επέλθει άμεση απώλεια (καταστροφή) σημαντικής έκτασης εκ των κρίσιμων ενδιαιτημάτων του είδους που είναι τα ανοιχτά λιβάδια, καθώς σημειώνεται ότι «Η περιοχή εγκατάστασης και η ΠΕΠ, βρίσκεται στο βόρειο τμήμα στον ορεινό όγκο του Σουλίου και στο νότιο στα θεσπρωτικά όρη (Πελεκητόν). Οι Α/Γ της ορεινής περιοχής του Σουλίου πρόκειται να εγκατασταθούν σε υψομετρικό εύρος 1100-1350 μέτρων στην ζώνη όπου τα κύρια ενδιαιτήματα είναι τα ορεινά λιβάδια με ποώδη βλάστηση.» (σελ. 11 ΕΟΑ), ενώ, όπως αναφέρεται στην ίδια σελ. της ΕΟΑ, «Αντίστοιχα το τμήμα του ΑΣΠΗΕ στα Θεσπρωτικά όρη (Πελεκητόν - Μπαλτανέσι) χρωσθετείται σε υψόμετρο 1000-1300 μέτρων περίπου, με προσανατολισμό Βορρά-Νότου και κυρίαρχα ενδιαιτήματα τις λιβαδικές εκτάσεις της ορεινής ζώνης.».

- **Όρνιο (*Gyps fulvus*)**. Το συγκεκριμένο είδος καταγράφηκε κατά τις εργασίες πεδίου (βλ. σελ. 57 ΕΟΑ). Κατά τη διάρκεια των 5 συνολικά ημερών καταγραφών του είδους, καταγράφηκε 6 φορές να πετά εντός της επικίνδυνης ζώνης Α, ποσοστό 60% (σελ. 57 ΕΟΑ).

Το συγκεκριμένο είδος πετά σε χαμηλό ύψος πάνω από τις κορυφογραμμές, όπου επικρατούν ισχυρά ανοδικά ρεύματα αέρα, οπότε ενδέχεται να επηρεάζεται από τη λειτουργία αιολικών πάρκων ενώ αναφέρονται και καταγεγραμμένοι κίνδυνοι και επιπτώσεις από προσκρούσεις σε αιολικά πάρκα από τη διεθνή βιβλιογραφία (EC 2011), ενώ υψηλός αριθμός περιστατικών προσκρούσεων αναφέρεται και στη βάση δεδομένων του Durr 2022 (1953, σχεδόν όλα από την Ισπανία). Στην Ελλάδα από δημοσιευμένες έρευνες ή άλλα δημοσιεύματα (από βάσεις δεδομένων του WWF Ελλάς), αναφέρονται 7 σχετικά ευρήματα (στην περιοχή της Θράκης) (σελ. 58 ΕΟΑ). Επιπροσθέτως, ο θάνατος σε Αιολικούς Σταθμούς Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΣΠΗΕ) προέρχεται συνήθως μετά από πρόσκρουση των πουλιών με τις πτερωτές των ανεμογεννητριών. Το είδος που αποδεδειγμένα υποφέρει περισσότερο από την ανάπτυξη της αιολικής ενέργειας είναι το αγελαίο Όρνιο. Έχει, επίσης, αποδειχθεί πως τα όρνια έχουν μειωμένη πρόσθια όραση και περισσότερο ανεπτυγμένη την περιφερειακή λόγω του τρόπου πτήσης και αναζήτησης τροφής, καθώς και των ηθολογικών τους εξελικτικών προσαρμογών, αναζητώντας τροφή κοιτώντας προς το έδαφος και πλευρικά ώστε να έχουν οπτική επαφή με γειτονικά άτομα, αλλά παρουσιάζουν «τυφλές» περιοχές στο οπτικό τους πεδίο με μειωμένη αντίληψη του πρόσθιου χώρου (Martin et al. 2012) (σελ. 30 του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τρία πτωματοφάγα είδη ορνιθοπανίδας (γύπες): Γυπαετό (*Gypaetus barbatus*), Όρνιο (*Gyps fulvus*), Μαυρόγυπα (*Aegypius monachus*), διαθέσιμο εδώ: <https://edozoume.gr/wp-content/uploads/2020/07/Vultures-Multispecies-AP.pdf>). Τα ευρήματα σχετικά με τις προσκρούσεις του είδους σε α/γ είναι αποκαλυπτικά. Στην Κρήτη, την περίοδο 2007-2009 βρέθηκαν σε ΑΣΠΗΕ με 17 ανεμογεννήτριες 4 νεκρά Όρνια (1-3 νεκρά άτομα/έτος, Ξηρουχάκης κ.ά. 2009) ενώ την

περίοδο 2012-2014 στα Αστερούσια Όρη, σε 2 ΑΣΠΗΕ με 15 ανεμογεννήτριες συλλέχθηκαν 8 νεκρά Όρνια, εκ των οποίων τα 7 έφεραν συντριπτικά κατάγματα πτερύγων προφανώς λόγω πρόσκρουσης με τις πτερωτές ανεμογεννητριών. Παράλληλα, σε έναν ΑΣΠΗΕ στο όρος Αποπηγάδι, με μόνο 3 ανεμογεννήτριες, βρέθηκαν την περίοδο 2011-2016 τρία διαμελισμένα Όρνια και 1 νεκρός Χρυσαιτός κάτω από καλώδια μεταφοράς ηλεκτρικού ρεύματος (σελ. 31-32 του ΕΣΔ).

Επίσης, όπως αναφέρεται στην σελ. 62 της ΕΟΑ, «Από τις 10 συνολικά διελεύσεις στη ΠΕΠ, οι 6 καταγράφηκαν εντός της ζώνης Α και στο ύψος των Α/Γ. Τέσσερα άτομα (πιθανόν από την αποικία στα Όρη Βάλτου) παρέμειναν στην περιοχή για λίγες μέρες, όπου και τρέφονταν με νεκρό πρόβατο πλησίον των Α/Γ (στο ΒΔ τμήμα της ΠΕΠ) και κούρνιαζαν στην περιοχή πάνω από το Ζερβοχώρι σε απόσταση περίπου 5,5km από τις Α/Γ.». Τα δε όσα αναφέρει στην σελ. 76 της ΕΟΑ ότι οι επιπτώσεις στο είδος από τις προσκρούσεις είναι χαμηλές λόγω του μικρού αριθμού καταγραφών δεν είναι ορθός, καθώς το είδος προστατεύεται αυστηρά και η απώλεια ακόμα και ενός ατόμου πρέπει να αποτραπεί, καθώς απώτερος στόχος είναι η αύξηση του αριθμού του γύπα σε πανελλαδικό επίπεδο. Μεταξύ δε των στόχων του Εθνικού Σχεδίου για τρία πτωματοφάγα είδη ορνιθοπανίδας (γύπες): Γυπαετό (Gypsa fulvus), Μαυρόγυπα (Aegyptius monachus) (<https://edozone.gr/wp-content/uploads/2022/09/LIFE-IP-4-NATURA-Del.A.1.3.2-Action-Plan-Vultures.pdf>) συγκαταλέγεται και η εξάλειψη ή τουλάχιστον δραστική μείωση των επιπτώσεων υποδομών ενέργειας στους γύπες (αποτίμηση της θνησιμότητας λόγω πρόσκρουσης με ηλεκτροφόρα καλώδια και ανεμογεννήτριες ή ηλεκτροπληξίας και εφαρμογή τεχνικών μετριασμού) καθώς και η βελτίωση της αναπαραγωγικής επιτυχίας και της βιωσιμότητας των γυπών (προστασία ενδιαιτήματος φωλιάσματος, μείωση λαθροθηρίας και όχλησης, έλεγχος ανθρώπινων δραστηριοτήτων στις περιοχές αναπαραγωγής). Επίσης, κατά το ανωτέρω Εθνικό Σχέδιο Δράσης, «σύμφωνα με την υπάρχουσα εμπειρία αλλά και την ελληνική πραγματικότητα, το όραμα είναι η επίτευξη ενός Ευνοϊκού Καθεστώτος Διατήρησης για τα τρία είδη των γυπών (Γυπαετό, Μαυρόγυπα και Όρνιο) ώστε στην επόμενη αναθεώρηση του Κόκκινου Βιβλίου Απειλούμενων Σπονδυλοζώων στην Ελλάδα η κατάταξη τους να έχει βελτιωθεί και να υποχωρήσει από τις τωρινές θέσεις σε κατώτερες κατηγορίες κινδύνου (downgrading). Αυτό σημαίνει πως ο Γυπαετός και ο Μαυρόγυπας θα πρέπει να καταχωρηθούν ως «Τρωτά» ενώ το Όρνιο σε «Μειωμένου Ενδιαφέροντος». Ωστόσο, βραχυπρόθεσμα (δηλαδή μέσα στην επόμενη εξαετία), είναι πρακτικά αδύνατο η δραματική μεταβολή του εθνικού καθεστώτος διατήρησης των τριών αυτών ειδών (ή των ενδιαιτημάτων τους) σε τέτοια επίπεδα ώστε να βελτιωθεί η κατάταξή τους στον επόμενο ελληνικό Κόκκινο Κατάλογο.» (σελ. 55 του ΕΣΔ). Υποεκτιμώνται λοιπόν καταφανώς οι επιπτώσεις του έργου στο συγκεκριμένο είδος, ενώ η απόσταση των περίπου 5,5 χλμ. (αναφορικά με τη θέση κούρνιας) δεν μπορεί να θεωρηθεί επαρκής, ώστε να συναχθεί με ασφάλεια το συμπέρασμα ότι δεν αποκλείεται να επέρχονται αρνητικές επιπτώσεις στο εν λόγω είδος (εκτόπιση λόγω όχλησης κ.α.), καθώς το πτηνό αναπτύσσει πιο έντονη δραστηριότητα στην περιοχή πλησίον της θέσης κούρνιας σε συνδυασμό με το γεγονός ότι πρόκειται για είδος με ευρεία/μεγάλη επικράτεια.

Επίσης λόγω του έργου η έμμεση απώλεια ενδιαιτήματος τροφοληψίας των παραπάνω αρπακτικών αντιστοιχεί σε έκταση ~5,5km για τον υπό μελέτη ΑΣΠΗΕ, ή 6,9km συνεργιστικά λαμβάνοντας υπόψη και παρόμοια επίδραση από τον δεύτερο ΑΣΠΗΕ εντός της ΠΕΠ και αφορά κυρίως εκτάσεις ανοιχτών οικοσυστημάτων (λιβάδια, θαμνώνες) (βλ. σελ. 80 ΕΟΑ). Η απώλεια αυτής της έκτασης που αποτελεί το κύριο ενδιαίτημα τροφοληψίας για το όρνιο είναι σημαντική, ενώ, όπως αναφέρεται στο ΕΣΔ, «αλλαγές στις χρήσεις της αγροτικής γης που αποδίδονται σε βιομηχανικές, λατομικές, εξορυκτικές δραστηριότητες ή υποδομές ενέργειας (π.χ. υδροηλεκτρικά εργοστάσια, φωτοβολταϊκοί σταθμοί και ηλιοθερμικά εργοστάσια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, εκτόπιση από εγκατάσταση ΑΣΠΗΕ) στερούν ζωτικό χώρο από όλα τα είδη γυπών (Mundy et al. 1992, Marinkovic & Orlandic 1994, Hartley et al. 1996, Yosef & Bahat 2000, BirdLife International 2017)» (σελ. 33 του ΕΣΔ). Επίσης, σχετικά με το ενδιαίτημα διατροφής του όρνιου, αυτό ποικίλει σε εποχιακή αλλά και ημερήσια κλίμακα, δεδομένου ότι «η εποχική του κατανομή συμπίπτει με αυτή των μεταφερόμενων (νομαδικών) κοπαδιών στις περιοχές όπου τρέφεται με αγροτικά ζώα, ή με τις μετακινήσεις άγριων οπληφόρων από την πεδινή και ημιορεινή ζώνη την περίοδο του χειμώνα, στην ορεινή και αλπική ζώνη το καλοκαίρι (Handrinos 1985, Mnatsekanov 1990, Marinković & Karadzič, 1999).» (σελ. 16 του ΕΣΔ).

Επιπλέον, η απομάκρυνση των νεκρών ζώων για να μην προσελκύονται στην περιοχή του ΑΣΠΗΕ πτωματοφάγα πτηνά, μεταξύ των οποίων και το είδος «όρνιο», έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τον στόχο αύξησης του πληθυσμού του συγκεκριμένου είδους σε όλη την Ελλάδα και ιδίως στην ηπειρωτική χώρα, καθώς, όπως αναφέρεται στην σελίδα 55 του προαναφερθέντος ΕΣΔ, «το Όρνιο, αντίστοιχα, θα πρέπει να σταθεροποιηθεί ο πληθυσμός του περί τα 400 ζευγάρια ενώ η αύξηση του θα πρέπει να αφορά πρωτίστως την ηπειρωτική Ελλάδα, με επιπλέον 15-25 ζευγάρια (τουλάχιστον +30%). Επίσης, η ηπειρωτική του κατανομή θα πρέπει να τείνει σε αυτήν του 1990-2000 δηλαδή να προσεγγίσει αύξηση της τάξης 30-40% (σε Κυκλάδες και Κρήτη το είδος θα πρέπει να σταθεροποιηθεί σε 250-350 ζευγάρια και να διατηρηθεί στα όρια της υπάρχουσας κατανομής του)». Στην γειτονική περιοχή Natura 2000 – ΖΕΠ η παρουσία του όρνιου μάλιστα είναι μόνιμη σύμφωνα με το ΤΕΔ.

Τέλος, τα μέτρα που προτείνονται στο πλαίσιο της ΕΟΑ (τοποθέτηση συστήματος DTBird και απομάκρυνση των νεκρών ζώων από τον ΑΣΠΗΕ) σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθούν ότι είναι αποτελεσματικά και μειώνουν ή ακόμα και εξαλείφουν τον κίνδυνο πρόσκρουσης, ιδίως για το συγκεκριμένο είδος (όρνιο), που η όποια θανάτωση είναι πράξη αντίθετη με τους στόχους που έχει θέσει η πολιτεία περί αύξησης του πληθυσμού του όρνιου. Σύμφωνα και με την Ορνιθολογική Εταιρεία, «η «λύση» που έχει βρεθεί για να «μετριαστούν» (sic) οι επιπτώσεις στα Όρνια είναι η τοποθέτηση του συστήματος αποτροπής πρόσκρουσης (εκδίωξης, ορθότερα) DT Bird. Πέρα από το ότι η χρήση ενός μέσου που διώχνει τα πουλιά από τους ιδανικούς γι' αυτά βιότοπούς τους, όπως είναι οι Ζώνες Ειδικής Προστασίας του δικτύου Natura 2000, είναι απαράδεκτη, το σύστημα DT Bird δεν έχει ούτε υπερφυσικές δυνατότητες να αναγνωρίζει πουλιά στην ομίχλη, ούτε έχει αποτρέψει σημαντικές απώλειες σε άλλους ΑΣΠΗΕ όπου έχει εγκατασταθεί, ενώ φαίνεται και πως δεν έχει και τη δυνατότητα να αντέξει στις συνθήκες της πολύμηνης χιονοκάλυψης και του ολικού παγετού, όπως φάνηκε από την περίπτωση του ΑΣΠΗΕ στον Βαρνούντα: εκεί το σύστημα δούλεψε μόνο για 15 μήνες και ήταν ανενεργό για πάνω από 5 χρόνια – κάτι που ακόμη δεν θα είχε μαθευτεί αν δεν προέκυπτε το περιστατικό θανάτου από πρόσκρουση στις ανεμογεννήτριες τριών Ροδοπελεκάνων το καλοκαίρι του 2020.» (βλ. <https://www.ornithologiki.gr/el/enhmerwsh-ekpaideush/enimerosi/ta-nea-mas/6-ta-agrafa-kai-ta-ornia-ksana-se-kindyno>). Είναι αλήθεια, όπως αναφέρεται και κατωτέρω, ότι η πρόσκρουση με τις α/γ είναι αποτέλεσμα διαφόρων παραμέτρων (π.χ. καιρικές συνθήκες, φωτισμός α/γ, συμπεριφορά του πτηνού κ.α.), παράμετροι που δεν μπορούν να προσδιοριστούν με σαφήνεια εκ των προτέρων (βλ. Ana Teresa Marques, Helena Batalha, Sandra Rodrigues, Hugo Costa, Maria João Ramos Pereira, Carlos Fonseca, Miguel Mascarenhas, Joana Bernardino, “Understanding bird collisions at wind farms: An updated review on the causes and possible mitigation strategies”, Biological Conservation, Volume 179, 2014, σελ. 40-52, διαθέσιμο στο: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S000632071400305X>). Όλα δε τα ανωτέρω, και ιδίως ο κίνδυνος πρόσκρουσης, πρέπει να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη στο πλαίσιο της αδειοδοτικής διαδικασίας, ιδίως όταν πρόκειται για είδη με χαμηλό αναπαραγωγικό ρυθμό, τα οποία είναι ευπαθή σε πρόσθετη θνησιμότητα, όπως το όρνιο αλλά και άλλα είδη, όπως ο Χρυσαιτός (*Aquila chrysaetos*). Τέλος, η απομάκρυνση των νεκρών ζώων ως τρόπος αποφυγής των προσκρούσεων με τις α/γ ουσιαστικά υποβοηθά την απειλή «ανεπάρκεια τροφής», η οποία συνιστά υψηλή πίεση/απειλή για το είδος (σελ. 27 του ΕΣΔ), ενώ σημειωτέον ότι στην Ελλάδα η ανεπάρκεια τροφής των γυπών ήδη καταγράφεται ως απειλή από το 1970-80, αφού έχει ήδη διαπιστωθεί η μείωση των κτηνοτροφικών κοπαδιών και κυρίως των μετακινούμενων, δηλαδή αυτών που εποχιακά μεταφέρονται από τα χειμαδιά στις θερινές βοσκές (σελ. 29 του ΕΣΔ). Άτομα όρνιου παρατηρήθηκαν κοντά στη θέση του ΑΣΠΗΕ, παρά το γεγονός ότι το είδος θεωρείται ότι δεν υπάρχει στην γειτονική περιοχή Natura 2000 – ΖΕΠ «Όρη Παραμυθιάς, στενά Καλαμά και στενά Αχέροντα» (GR2120008). Επίσης, για το συγκεκριμένο είδος έχει τεθεί σύμφωνα με την υπ' αριθμ. οικ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/24776/985 «Καθορισμός στόχων διατήρησης φυσικών τύπων οικοτόπων του Παραρτήματος Ι και ειδών του Παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ σε Ειδικές Ζώνες Διατήρησης και Τόπους Κοινοτικής Σημασίας του εθνικού οικολογικού δικτύου NATURA 2000.» (βλ. σελ. 32655 του ΦΕΚ), ο εξής στόχος: η επίτευξη 7 ζευγαριών στην περιοχή Natura 2000 – ΖΕΠ «Όρη Παραμυθιάς, στενά Καλαμά και στενά Αχέροντα» (GR2120008), στόχος ο οποίος πλήττεται από την υλοποίηση του «φαραωνικού» αυτού έργου.

- **Σφηηκιάρης (Pernis apivorus)**. Το συγκεκριμένο είδος καταγράφηκε τακτικά κατά τις εργασίες πεδίου (βλ. σελ. 57 ΕΟΑ). Από τις 16 συνολικά ημέρες καταγραφών του είδους, καταγράφηκε 12 φορές να πετά εντός της ζώνης Α (σελ. 57 ΕΟΑ). Για το εν λόγω είδος, οι ΑΣΠΗΕ, όπως έχουν αποδείξει μελέτες, έχουν αρνητικές επιπτώσεις. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι σε μία μελέτη στην Πορτογαλία (Tome et al. 2017, ΑΣΠΗΕ με 25 Α/Γ) δεν εντοπίστηκαν πρότυπα μακρο-αποφυγής, αλλά μεσο-αποφυγής (Α/Γ και γραμμών Α/Γ) για γερακαετούς και σφηκιάρηδες (μείωση διελεύσεων σε εγγύτητα, αύξηση της ελάχιστης απόστασης από Α/Γ, του ύψους πτήσης), με τους σφηκιάρηδες να φαίνονται πιο ευαίσθητοι (άλλαξαν πορεία σε μεγαλύτερη απόσταση και έκαναν «ελικοειδείς» πτήσεις όταν βρίσκονταν εντός του ΑΣΠΗΕ). Επίσης, το είδος εμφανίζει αυξημένο κίνδυνο πρόσκρουσης. Ειδικότερα, 38 περιστατικά προσκρούσεων (κυρίως από Γερμανία) περιλαμβάνονται στη βάση δεδομένων του Duur (2022). Επίσης, για το συγκεκριμένο είδος έχει τεθεί σύμφωνα με την υπ' αριθμ. οικ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/24776/985 «Καθορισμός στόχων διατήρησης φυσικών τύπων οικοτόπων του Παραρτήματος Ι και ειδών του Παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ σε Ειδικές Ζώνες Διατήρησης και Τόπους Κοινοτικής Σημασίας του εθνικού οικολογικού δικτύου NATURA 2000.» (βλ. σελ. 32657 του ΦΕΚ), ο εξής στόχος: η διατήρηση των 6 ζευγαριών στην περιοχή Natura 2000 – ΖΕΠ «Όρη Παραμυθιάς, στενά Καλαμά και στενά Αχέροντα» (GR2120008), στόχος ο οποίος είναι αμφίβολο κατά πόσο συμβαδίζει και είναι σε συμφωνία με την υλοποίηση του «φαραωνικού» αυτού έργου.

- **Χρυσαιτός (Aquila chrysaetos)**. Το συγκεκριμένο είδος χαρακτηρισμού της ΖΕΠ αντιμετωπίζει πολύ υψηλό κίνδυνο πρόσκρουσης με τις α/γ (βλ. σελ. 24 στο Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Προσδιορισμός και χαρτογράφηση των ορνιθολογικά ευαίσθητων στα αιολικά πάρκα περιοχών της Ελλάδας, Ιανουάριος 2010). Επίσης, τα αιολικά πάρκα αποτελούν εκ της σημαντικότερης απειλής που αντιμετωπίζει το είδος, ενώ κατά την βιβλιογραφία και έρευνες που έχουν γίνει, μερικά από τα μεγαλύτερα ποσοστά θνησιμότητας που καταγράφηκαν για αρπακτικά αφορούν στην περιοχή Altamont Pass της Καλιφόρνια (Howell & DiDonato 1991, Orloff & Flannery 1992) και στις περιοχές Tarife και Navarre της Ισπανίας (Barrios & Rodriguez αδημοσίευτα δεδομένα). Οι περιπτώσεις αυτές έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον τόσο επειδή αφορούν σε σχετικά σπάνια και μακρόβια είδη όπως το όρνιο (Gyps fulvus) και ο Χρυσαιτός (Aquila chrysaetos), τα οποία έχουν χαμηλό αναπαραγωγικό ρυθμό και είναι ευπαθή σε πρόσθετη θνησιμότητα. Είναι πρόδηλο ότι θα επέλθουν σημαντικές επιπτώσεις στο είδος που κυμαίνονται από την εκτόπιση λόγω θορύβου, τον κίνδυνο πρόσκρουσης και ανάσχεσης, την εκτόπιση λόγω μείωσης του βασικού θηράματος του χρυσαιτού που είναι η πετροπέρδικα.

Επίσης, για το συγκεκριμένο είδος έχει τεθεί σύμφωνα με την υπ' αριθμ. οικ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/24776/985 «Καθορισμός στόχων διατήρησης φυσικών τύπων οικοτόπων του Παραρτήματος Ι και ειδών του Παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ σε Ειδικές Ζώνες Διατήρησης και Τόπους Κοινοτικής Σημασίας του εθνικού οικολογικού δικτύου NATURA 2000.» (βλ. σελ. 32653 του ΦΕΚ), ο εξής στόχος: η επίτευξη 3 ζευγαριών στην περιοχή Natura 2000 – ΖΕΠ «Όρη Παραμυθιάς, στενά Καλαμά και στενά Αχέροντα» (GR2120008).

- **Δεντροσταρήθρα (Lullula arborea)**. Για το συγκεκριμένο είδος, στην πλέον ενδελεχή μελέτη αποτίμησης των επιπτώσεων πρόσκρουσης στα πουλιά στην Ελλάδα (WWF, 2011), οι Δεντροσταρήθρες ήταν από τα πιο συχνά ευρήματα νεκρών πουλιών κάτω από τις ανεμογεννήτριες. Επίσης, «με βάση τη βιβλιογραφία (European Commission 2011), αναφέρεται ως είδος δυνητικά ευαίσθητο σε επιπτώσεις από ΑΣΠΗΕ [122 περιστατικά προσκρούσεων αναφέρονται στη βάση δεδομένων του Duur (2022), κυρίως από Ισπανία]» (σελ. 74 ΕΟΑ). Μάλιστα, το συγκεκριμένο είδος έχει έντονη παρουσία στην περιοχή χωροθέτησης του ΑΣΠΗΕ, καθώς όπως αναφέρεται στην σελ. 74-75 της ΕΟΑ, «Το είδος παρατηρήθηκε στην ΠΕΠ από το Μάιο όλο το έτος, ενώ καταγράφηκε κατά τη διάρκεια των καταγραφών από γραμμικές διατομές (line transects) που πραγματοποιήθηκαν τον Μάιο και Ιούνιο του 2022 στην ΠΕΠ. Καταγράφηκαν συνολικά 7 άτομα σε απόσταση ως 100m από το track των γραμμικών διατομών. Έτσι λαμβάνοντας υπόψη τις οικολογικές απαιτήσεις του είδους (σχετικά ανοιχτές εκτάσεις με δένδρα ή θάμνους) εκτιμάται ότι στην περιοχή 100m περιμετρικά των θέσεων των Α/Γ εντοπίζονται ~2 ζευγάρια.».

- **Πετροπέρδικα**. Όπως αναφέρεται στην σελ. 76 της ΕΟΑ, «Το είδος παρατηρήθηκε στην ΠΕΠ από το Μάιο όλο το έτος, ενώ καταγράφηκε κατά τη διάρκεια των καταγραφών από γραμμικές διατομές (line transects) που πραγματοποιήθηκαν τον Μάιο και Ιούνιο του 2022 στην ΠΕΠ. Καταγράφηκαν συνολικά 5 άτομα σε απόσταση ως 100m από το track των γραμμικών διατομών. Έτσι λαμβάνοντας υπόψη τις οικολογικές

απαιτήσεις του είδους (ανοιχτές εκτάσεις με αραιή βλάστηση) εκτιμάται ότι στην περιοχή 100m περιμετρικά των θέσεων των Α/Γ εντοπίζονται 1-2 κοπάδια.». Κίνδυνος/απειλή για το είδος είναι η θήρα, δραστηριότητα που θα εμφανιστεί και θα διευκολυνθεί περαιτέρω με τη διάνοιξη δρόμου μέχρι τις θέσεις των α/γ.

- **Πετρίτης (Falco Pelegrinus)**. Απειλές για το συγκεκριμένο είδος αποτελούν η καταστροφή των ώριμων δασών, οι πυρκαγιές και η όχληση λόγω διάνοιξης δασικών δρόμων, και δραστηριοτήτων υλοτομίας ή αναψυχής αποτελούν τις κύριες απειλές για την αναπαραγωγή του. Επίσης, σχετικά με το συγκεκριμένο είδος πρέπει να αναφερθεί ότι σύμφωνα με τη βιβλιογραφία (EC, 2011) αντιμετωπίζει δυνητικό κίνδυνο λόγω πρόσκρουσης ή εκτόπισης από ΑΣΠΗΕ και μικρό κίνδυνο λόγω φραγμού ανάσχεσης, ενώ έχουν καταγραφεί συνολικά 41 περιστατικά πρόσκρουσης στη βάση δεδομένων του Duur 2022. Επίσης, για το είδος, οι απειλές – κίνδυνοι έχουν ως εξής: σημαντικότερες απειλές: η παράνομη θήρα, διανοίξεις δρόμων σε ορεινές περιοχές, τοπικά από δασικές πυρκαγιές. Επίσης, για το συγκεκριμένο είδος έχει τεθεί σύμφωνα με την υπ' αριθμ. οικ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/24776/985 «Καθορισμός στόχων διατήρησης φυσικών τύπων οικοτόπων του Παραρτήματος Ι και ειδών του Παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ σε Ειδικές Ζώνες Διατήρησης και Τόπους Κοινοτικής Σημασίας του εθνικού οικολογικού δικτύου NATURA 2000.» (βλ. σελ. 32654 του ΦΕΚ), ο εξής στόχος: η διατήρηση 4 ζευγαριών στην περιοχή Natura 2000 – ΖΕΠ «Όρη Παραμυθιάς, στενά Καλαμά και στενά Αχέροντα» (GR2120008).

- **Κιρκινέζι (Falco naumanni)**. Σημειώτεον ότι το κιρκινέζι είναι είδος εξαιρετικά ευαίσθητο σε προσκρούσεις και αποδεδειγμένα το σύστημα DT-Bird είναι αναποτελεσματικό όσον αφορά την αποτροπή προσκρούσεων αυτού του είδους με α/γ.

Αναφορικά με το συγκεκριμένο είδος ορνιθοπανίδας (κιρκινέζι), εξαιρετικά σοβαρά περιστατικά θνησιμότητας σημειώθηκαν στη Γαλλία, στις εν μέρει αλληλοκαλυπτόμενες περιοχές Natura 2000 FR9101393 "Montagne de la Moure et cause d' Aumelas" και FR9112037 "Garrigue de la Moure et cause d' Aumelas". Εκεί υπήρξαν επανειλημμένες θανατηφόρες προσκρούσεις ατόμων αυτού του είδους επί σειρά ετών στις ανεμογεννήτριες, τόσο πριν, όσο και μετά την εγκατάσταση συστήματος DT-Bird, όπως αναφέρεται τόσο στη μελέτη των O. Duriez, P. Pilard, B. Patrick και A. Besnard, που παρουσιάστηκε στο συνέδριο "Impact des mortalités additionnelles induites par les collisions avec les éoliennes pour la viabilité des populations de Faucons crécerellette", Actes du Séminaire Eolien et Biodiversité – Artigues-près-Bordeaux", στις 21-22 Νοεμβρίου 2017, σελ. 49 - 65, όσο και στην περιοδική έκδοση «Το Κιρκινέζι» της LPO (Ligue pour la Protection des Oiseaux), τεύχος 20-21, Οκτώβριος 2015, όπου αναφέρεται σχετικά με τους θανάτους προσκρούσεων ότι «Από το 2010, εντός των ενδιαιτημάτων τροφοληψίας, έχουν καταγραφεί δύο περιστατικά κατά το έτος 2011, τρία περιστατικά κατά το έτος 2012, οκτώ περιστατικά κατά το έτος 2013, στα οποία έρχονται να προστεθούν πέντε ακόμη περιπτώσεις θανάτων, οι οποίες διαπιστώθηκαν κατά το έτος 2014 κάτω από τις ανεμογεννήτριες όλων των αιολικών πάρκων που βρίσκονται στο οροπέδιο του Aumelas». Εκ των πέντε αυτών θανάτων το έτος 2014, οι τρεις σημειώθηκαν σε α/γ εξοπλισμένες με DT-Bird. Επίσης, στην μελέτη των Duriez et al. αναφέρεται (σελ. 61) ότι "La mise en place progressive depuis 2013 (complète sur les 31 éoliennes depuis mars 2017) du système d'effarouchement/arrêt DT-Bird n'a pas suffi à arrêter les mortalités (4 cadavres trouvés en 2017 sur un total de 16 cadavres trouvés sous des éoliennes équipées de DT-Bird) et ne donne pas de garantie suffisante de réduction de l'impact de mortalité sur cette population.", ήτοι στα ελληνικά ότι «Η προοδευτική εγκατάσταση από το 2013 (που ολοκληρώθηκε και στις 31 α/γ το Μάρτιο του 2017) του συστήματος εκφοβισμού/παύσης DT-Bird δεν ήταν επαρκής για να σταματήσει τη θνησιμότητα (4 νεκρά πτηνά ανακαλύφθηκαν το 2017 επί συνόλου 16 νεκρών πτηνών που έχουν βρεθεί κάτω από α/γ εξοπλισμένες με DT-Bird) και δεν αποτελεί επαρκή εγγύηση της μείωσης των επιπτώσεων θνησιμότητας στον πληθυσμό αυτό».³⁹

- **Μαυροπελαργός (Ciconia Nigra)**. Με βάση τη βιβλιογραφία (European Commission 2011), αναφέρεται ως είδος δυνητικά ευαίσθητο σε επιπτώσεις από ΑΣΠΗΕ (με μικρή πιθανότητα επιπτώσεων από φραγμούς

³⁹ Διαδικτυακά προσβάσιμο εδώ:

https://www.researchgate.net/publication/327861611_Actes_du_Seminaire_Eolien_et_Biodiversite-Artigues-pres-Bordeaux-21_et_22_novembre_2017_P_a_g_e_49_Impact_des_mortalites_additionnelles_induites_par_les_collisions_avec_les_eoliennes_pour_la_viabilite

ανάσχεσης), ενώ λίγα (10) περιστατικά αναφέρονται στη βάση δεδομένων του Duur (2022). Το συγκεκριμένο είδος παρατηρήθηκε 3 φορές, εκ των οποίων μία φορά εντός ζώνης Α (σελ. 69 ΕΟΑ).

- **Βραχοκιρκίνεζο (*Falco tinnunculus*)**.

- **Χειμωνόκιρκος (*Circus cyaneus*)**. Για το συγκεκριμένο είδος, πρέπει να σημειωθούν τα εξής: Οι Pearce - Higgins et al. (2009) στην Βρετανία αναφέρουν μειώσεις στην συχνότητα εμφάνισης και στις πυκνότητες των συγκεκριμένων ειδών (*Buteo buteo*, *Circus cyaneus*) σε αποστάσεις 500m από τις ανεμογεννήτριες, κατά 15-53%. Συνεπώς, η εκτόπιση του είδους είναι εξαιρετικά πιθανή, παράμετρος που σαφώς δεν αντιμετωπίζεται με μέτρα μετριασμού. Το συγκεκριμένο είδος παρατηρήθηκε 4 φορές, εκ των οποίων μία φορά εντός ζώνης Α (σελ. 69 ΕΟΑ).

- **Καλαμόκιρκος (*Circus aeruginosus*)**. Το συγκεκριμένο είδος μάλιστα εντοπίστηκε να πετάει αρκετές φορές εντός της επικίνδυνης ζώνης Α. Σχετικά στην σελ. 71 της ΕΟΑ, αναφέρεται ότι «κατά τις καταγραφές πεδίου (2021-2022) καταγράφηκε με πολύ μικρή συχνότητα, εκτός της αναπαραγωγικής περιόδου (άτομα διερχόμενα σε μετανάστευση). 7 διελεύσεις παρατηρήθηκαν εντός της ΠΕΠ (0,3 διελεύσεις ανά 10 ώρες καταγραφών) κατά το 7% των ημερών καταγραφής (κατά τους μήνες Αύγουστο και Σεπτέμβριο). Από το σύνολο των διελεύσεων οι 6 ήταν εντός της ζώνης Α. Δραστηριότητα εντοπίστηκε και στα 2 πολύγωνα του υπό μελέτη έργου.». Επίσης, το συγκεκριμένο είδος είναι δυνητικά ευαίσθητο σε ΑΣΠΗΕ, όπως ομολογείται στην σελ. 70 της ΕΟΑ, όπου «με βάση τη βιβλιογραφία (European Commission 2011), αναφέρεται ως είδος δυνητικά ευαίσθητο σε επιπτώσεις από ΑΣΠΗΕ και συγκεκριμένα σε φαινόμενα εκτόπισης από κατάλληλα ενδιαίτηματα, καθώς και ως είδος για το οποίο υπάρχουν μικρό ή μη σημαντικό ρίσκο επιπτώσεων προσκρούσεων και φραγμού ανάσχεσης. Επίσης, 77 περιστατικά αναφέρονται στη βάση δεδομένων του Duur (2022), το μεγαλύτερο ποσοστό των οποίων στη Γερμανία.».

- **Αετομάχος (*Lanius collurio*)**. Με βάση τη βιβλιογραφία (European Commission 2011), αναφέρεται ως είδος δυνητικά ευαίσθητο σε επιπτώσεις από ΑΣΠΗΕ [35 περιστατικά προσκρούσεων αναφέρονται στη βάση δεδομένων του Duur (2022), κυρίως από Γερμανία. (βλ. σελ. 71-72 ΕΟΑ). Μάλιστα, το συγκεκριμένο είδος έχει έντονη παρουσία στην περιοχή χωροθέτησης του ΑΣΠΗΕ, καθώς όπως αναφέρεται στην σελ. 72 της ΕΟΑ, «Το είδος παρατηρήθηκε στην ΠΕΠ από το Μάιο έως τον Σεπτέμβριο, ενώ καταγράφηκε κατά τη διάρκεια των καταγραφών από γραμμικές διατομές (line transects) που πραγματοποιήθηκαν τον Μάιο και Ιούνιο του 2022 στην ΠΕΠ. Καταγράφηκαν συνολικά 25 άτομα σε απόσταση ως 100m από το track των γραμμικών διατομών. Έτσι λαμβάνοντας υπόψη τις οικολογικές απαιτήσεις του είδους (σχετικά ανοιχτές εκτάσεις με δένδρα ή θάμνους) εκτιμάται ότι στην περιοχή 100m περιμετρικά των θέσεων των Α/Γ εντοπίζονται ~6 ζευγάρια.».

- **Ωχροκελάδα (*Anthus campestris*)**. Πρόκειται για είδος δυνητικά ευαίσθητο σε επιπτώσεις από ΑΣΠΗΕ (όπως όλα τα στρουθιόμορφα), με 22 καταγεγραμμένα περιστατικά στη βάση Duur (2022), σχεδόν όλα από Ισπανία (βλ. σελ. 73 ΕΟΑ). Μάλιστα, το συγκεκριμένο είδος έχει έντονη παρουσία στην περιοχή χωροθέτησης του ΑΣΠΗΕ, καθώς όπως αναφέρεται στην σελ. 73 της ΕΟΑ, «Το είδος παρατηρήθηκε στην ΠΕΠ από το Μάιο έως τον Σεπτέμβριο, ενώ καταγράφηκε κατά τη διάρκεια των καταγραφών από γραμμικές διατομές (line transects) που πραγματοποιήθηκαν τον Μάιο και Ιούνιο του 2022 στην ΠΕΠ. Καταγράφηκαν συνολικά 15 άτομα σε απόσταση ως 100m από το track των γραμμικών διατομών. Έτσι λαμβάνοντας υπόψη τις οικολογικές απαιτήσεις του είδους (ανοιχτές εκτάσεις με αραιή βλάστηση) εκτιμάται ότι στην περιοχή 100m περιμετρικά των θέσεων των Α/Γ εντοπίζονται ~4 ζευγάρια.».

- **Λιβαδόκιρκος (*Circus pygargus*)**. Το συγκεκριμένο είδος παρατηρήθηκε 2 φορές εντός ζώνης Α (σελ. 69 ΕΟΑ).

- **Γερακαετός**. Το συγκεκριμένο είδος παρατηρήθηκε μία φορά.

- **Ψαραετός**. Το συγκεκριμένο είδος παρατηρήθηκε μία φορά.

- **Γερακίνα (*buteo buteo*)**. Το είδος μπορεί να μην καταγράφηκε, αλλά οι πιθανές επιπτώσεις του έργου σε αυτό πρέπει να συνεκτιμηθούν. Για το συγκεκριμένο είδος έχει τεθεί σύμφωνα με την υπ' αριθμ. οικ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/24776/985 «Καθορισμός στόχων διατήρησης φυσικών τύπων οικοτόπων του Παραρτήματος Ι και ειδών του Παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ σε Ειδικές Ζώνες Διατήρησης και Τόπους Κοινοτικής Σημασίας του εθνικού οικολογικού δικτύου NATURA 2000.» (βλ. σελ. 32653 του ΦΕΚ), ο εξής στόχος: η διατήρηση των 14 ζευγαριών στην περιοχή Natura 2000 – ΖΕΠ «Όρη Παραμυθιάς, στενά Καλαμά και στενά Αχέροντα» (GR2120008).

Περαιτέρω, πρέπει να τονιστεί ότι το έργο χωροθετείται στην κορυφογραμμή του βουνού, κάτι που εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους για την πρόσκρουση των πτηνών στις α/γ, κάτι που γίνεται αποδεκτό από τη βιβλιογραφία. Ειδικότερα, οι Rydell et al. (2012, 2017) σε μια ανασκόπηση και ανάλυση της βιβλιογραφίας, αναφέρουν ότι οι τιμές θνησιμότητας είναι υψηλότερες σε ΑΣΠΗΕ κοντά σε υγρότοπους και σε παράκτιες περιοχές και κορυφογραμμές, και γενικά χαμηλότερες σε ανοιχτές καλλιεργούμενες εκτάσεις και άλλα ενδιατήματα,⁴⁰ ενώ επίσης μεγαλύτερο ρίσκο σε κορυφογραμμές και ειδικά στα διάσελα και τις εγκοπές αναφέρεται και από το USFWS (2003). Επίσης, οι Fielding and Haworth (2013) σε έρευνες που διενήργησαν, παρατήρησαν μείωση της δραστηριότητας του χρυσαετού στην περιοχή κατά την πρώτη περίοδο λειτουργίας του ΑΣΠΗΕ,⁴¹ ενώ σημαντικές ενδείξεις για εκτόπιση του είδους αναφέρονται από τους Fielding and Haworth (2010) σε τρεις ΑΣΠΗΕ στη Σκωτία.⁴² Σε μελέτη που πραγματοποιήθηκε στις ΗΠΑ εκτιμήθηκε μείωση της αφθονίας των αρπακτικών ειδών κατά 47% μετά από την κατασκευή ΑΣΠΗΕ με τα περισσότερα άτομα να παραμένουν σε απόσταση της τάξης των εκατό μέτρων από τις ανεμογεννήτριες. Περαιτέρω, το μοντέλο Band (collision risk model, Band et al. 2006, Band 2012) (σελ. 46 ΕΟΑ) και το οποίο παρέχει μια εκτίμηση της ετήσιας θνησιμότητας στον ΑΣΠΗΕ, έχει δεχτεί και δέχεται σημαντική κριτική (πχ. Chamberlain et al, 2005, 2006). Περαιτέρω, δεν αμφισβητείται ότι δημιουργούνται αρνητικές επιπτώσεις λόγω της επίδρασης του φραγμού (barrier effect), καθώς, σύμφωνα με μελέτες, έχουν καταγραφεί υδρόβια πτηνά που κατά την πτήση τους απέφυγαν αιολικά πάρκα σε απόσταση 100 ως 3000 μέτρων από τις ανεμογεννήτριες οι οποίες βρίσκονταν στην διαδρομή τους. Επίσης, είναι σίγουρο ότι θα επέλθουν συνεργιστικές επιπτώσεις με το άλλο γειτονικό έργο (ΑΣΠΗΕ) με 8 α/γ στη θέση ΒΡΙΖΕΣ το, το οποίο έχει λάβει ΑΕΠΟ και βρίσκεται σε απόσταση μόλις 3 χλμ βορειότερα από το υπό εξέταση έργο, οι οποίες ενδέχεται να οδηγήσουν σε αποσταθεροποίηση των ειδών ορνιθοπανίδας και δη των αρπακτικών και πτωματοφάγων, αλλά και σε συνδυασμό με τον ΑΣΠΗΕ ισχύος 24 MW στη θέση ΣΠΑΘΕΣ. Επίσης, στο πλαίσιο των συνεργιστικών επιπτώσεων πρέπει να ληφθεί υπόψη και το πολύ μεγάλο αιολικό πάρκο ισχύος 132 MW της ΓΑΙΑCOMM ΑΙΟΛΙΚΗ ΖΑΡΚΟΡΑΧΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, το οποίο απέχει μόλις 5,2 χλμ από το υπό μελέτη έργο (βλ. σελ. 50 ΕΟΑ). Οι ανωτέρω αποστάσεις μεταξύ των ως άνω ΑΣΠΗΕ είναι αποστάσεις εντός των οποίων κινούνται τα αρπακτικά και πτωματοφάγα είδη, τα οποία διανύουν καθημερινά μεγάλες αποστάσεις προς αναζήτηση τροφής και έχουν μεγάλη επικράτεια. Οι συνεργιστικές επιπτώσεις (ιδίως όσον αφορά την πρόσκρουση με τις α/γ και το φράγμα ανάσχεσης) με το σύνολο των 50 α/γ που δρομολογούνται να εγκατασταθούν στην περιοχή σε απόσταση μάλιστα μικρή (ΑΣΠΗΕ στη θέση ΒΡΙΖΕΣ 3 χλμ από το υπό μελέτη έργο– 8 α/γ, ΑΣΠΗΕ ισχύος 123 MW με 20 α/γ περίπου 5 χλμ, το υπό μελέτη έργο με 21 α/γ), και δεδομένου ότι μεταξύ των ειδών παρατηρούνται είδη (π.χ. το όρνιο) που πετούν σε χαμηλά υψόμετρα κοντά στο ύψος των α/γ, πρόκειται να είναι εξαιρετικά έντονες. Σημειώνεται ότι στην περιοχή δραστηριοποιείται πάρα πολύ έντονα ο φιδαιτός ενώ έχει παρουσία έστω και περιστασιακή κατά τον μελετητή της ΕΟΑ και το είδος «όρνιο».

Επίσης, όσον αφορά τις προσκρούσεις με τις α/γ λεκτέα τα εξής. Σε μία ιδιαίτερα εκτενή τετραετή έρευνα στη Γερμανία σε 46 αιολικά πάρκα σε χαμηλά υψόμετρα (Grönkorn et. al. 2016, πρόγραμμα PROGRESS)⁴³ εντοπίστηκαν 291 ευρήματα, με πιο συχνά τα είδη *Columba palumbus*, *Anas platyrhynchos*, καθώς και τα είδη *Buteo buteo*, *Vanellus vanellus*, *Pluvialis apricaria*, *Milvus milvus*, ***Falco tinnunculus***. Με αναγωγή των αποτελεσμάτων στην ευρύτερη περιοχή, αυτό αφορά το 0.4% του αναπαραγόμενου πληθυσμού για το *Columba palumbus*, το 4.5% του *Anas platyrhynchos* και το 7% του *Buteo buteo*, ενώ πληθυσμιακές επιπτώσεις μπορεί να προκύπτουν για τα είδη *Buteo buteo*, *Milvus milvus*. Σύμφωνα με άλλη βάση

⁴⁰ Rydell, J., Engstrom, H., Hedenstrom, A., Larsen, J., Pettersson, J. & M. Green. 2012. The effect of wind power on birds and bats – A synthesis. Report 6511, Swedish Environmental Protection Agency.

⁴¹ Fielding, A. & P. Haworth. 2013. Edinbane Windfarm: Ornithological Monitoring - A review of the spatial use of the area by birds of prey. Haworth Conservation Ltd.

⁴² Fielding, A. & P. Haworth. 2010. Golden eagles and wind farms. A report created under an SNH Callof-Contract Arrangement.

⁴³ Grönkorn, Thomas & Rönn, Jan & Blew, Jan & Nehls, Georg & Weitekamp, Sabrina & Timmermann, Hanna & Reichenbach, Marc & Coppack, Timothy & Potiek, Astrid & Krüger, Oliver. (2016). Ermittlung der Kollisionsraten von (Greif-)Vögeln und Schaffung planungsbezogener Grundlagen für die Prognose und Bewertung des Kollisionsrisikos durch Windenergieanlagen (PROGRESS). 10.13140/RG.2.1.2902.6800.

δεδομένων, τα πιο κοινά θύματα στους ΑΣΠΗΕ της Γερμανίας είναι τα *Buteo buteo*, *Milvus milvus*, *Haliaeetus albicilla* (De Lucas and Perrow 2017). Στην Ισπανία τα πιο κοινά θύματα είναι τα ***Gyps fulvus*, *Falco tinnunculus*, *Circaetus gallicus*** ενώ αναλογικά (σε σχέση με τον πληθυσμό) πολλά θύματα παρουσιάζονται και από τα είδη *Hieraaetus pennatus*, ***Falco tinnunculus*, *Circus pygargus***. Επίσης πρέπει να υπογραμμισθεί ότι τα μέτρα μετριασμού που προτείνονται δεν αίρουν τις αμφιβολίες που υπάρχουν από τις επιπτώσεις του έργου, καθώς η εκτόπιση ορισμένων ειδών ορνιθοπανίδας και πανίδας κατά την φάση λειτουργίας δεν αμφισβητείται ενώ δεν γίνεται αναφορά στις αρνητικές επιπτώσεις του έργου στο σύνολό τους (π.χ. επιπτώσεις από τα φώτα των α/γ ή τον θόρυβο των α/γ επί της ορνιθοπανίδας). Επιπλέον, πρέπει να τονιστεί ότι η πρόσκρουση με τις α/γ δεν μπορεί να αποκλειστεί, αφού διάφορες παράμετροι (π.χ. καιρός, φωτισμός α/γ κ.α.) παίζουν ρόλο σχετικά με το ζήτημα αυτό (βλ. Ana Teresa Marques, Helena Batalha, Sandra Rodrigues, Hugo Costa, Maria João Ramos Pereira, Carlos Fonseca, Miguel Mascarenhas, Joana Bernardino, “Understanding bird collisions at wind farms: An updated review on the causes and possible mitigation strategies”, *Biological Conservation*, Volume 179, 2014, σελ. 40-52, διαθέσιμο στο: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S000632071400305X>).

Λαμβάνοντας υπόψη τις εκτιμώμενες επιπτώσεις, στην ΕΟΑ προτείνεται η εγκατάσταση συστήματος αποτροπής προσκρούσεων (σελ. 90 ΕΟΑ). Τα συστήματα αποτροπής προσκρούσεων αφορούν αποκλειστικά την άμβλυση των επιπτώσεων από πρόσκρουση. **Σε κάθε περίπτωση όμως δεν θα πρέπει να θεωρηθεί ότι τα αυτοματοποιημένα συστήματα πρόσκρουσης είναι επαρκή για την αποτροπή του κινδύνου πρόσκρουσης, καθώς η αποτελεσματικότητά τους ιδίως σε περιοχές με έντονο ανάγλυφο είναι αμφίβολη, αφού σε πολλές περιπτώσεις τα πουλιά προσεγγίζουν τις α/γ από χαμηλότερο επίπεδο (κουιάδες), το οποίο αδυνατούν να καλύψουν οι κάμερες και όταν βρίσκεται πια εντός του πεδίου ανίχνευσης των καμερών, δεν είναι βέβαιο ότι οι ενέργειες του συστήματος θα εκτελεστούν έγκαιρα ώστε να αποφευχθεί η σύγκρουση.** Ενδεικτικά, με βάση εργαλείο που αναπτύχθηκε πρόσφατα στο πλαίσιο του προγράμματος MAPE (Reduction of Avian Mortality in Operating Wind Farms, https://shiny.cefe.cnrs.fr/en_eoldist/) για είδη όπως το όρνιο, για το έγκαιρο φρενάρισμα της μηχανής, απαιτείται εντοπισμός του πουλιού σε απόσταση άνω των 1000 μέτρων, ενώ σε υψηλές ταχύτητες ανέμου μπορεί να απαιτείται εντοπισμός ακόμα και σε απόσταση άνω των 2000 μ. Τον Μάιο του 2022 μάλιστα μαυρόγυπας προσέκρουσε σε α/γ εντός της ΖΕΠ GR1130013, η οποία έφερε τέτοιο σύστημα αποτροπής πρόσκρουσης, ενώ στη Γαλλία αντίστοιχο περιστατικό έλαβε χώρα με χρυσαετό τον Ιούλιο του 2017 (Itty & Duriez 2017). Περαιτέρω, η λειτουργία του ΑΣΠΗΕ θα οδηγήσει σε μεταβολή των περιβαλλοντολογικών συνθηκών (π.χ. θόρυβος, συχνότητα διέλευσης ατόμων και οχημάτων, αύξηση του αιωρούμενου ιζήματος ή εναπόθεση σκόνης) που με τη σειρά τους δύνανται να προκαλέσουν τον εκτοπισμό οργανισμών ειδών, αλλαγές στη συμπεριφορά ειδών, κίνδυνο θνησιμότητας κ.α. (σελ. 26, https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/wind_farms_en.pdf ή σελ. 30, Κεφ. 3 West Butte Wind Power Right of Way Final Environmental Impact Statement DOI-BLM-OR-P060-2009-0064-EIS Bureau of Land Management), ενώ το γεγονός ότι θέσεις των α/γ βρίσκονται σε διαφορετικές περιοχές ενισχύει τη θέση ότι θα επέλθει κατακερματισμός των ενδιαιτημάτων για τα είδη, αφού τα έργα θα εκτείνονται σε περισσότερες της μίας περιοχής. Είναι αυταπόδεικτο ότι η υλοποίηση των δύο γιγαντιαίων έργων (ΑΣΠΗΕ) τόσο αυτοτελώς όσο και σωρευτικά με τα λοιπά έργα ΑΠΕ στην ευρύτερη περιοχή θα οδηγήσει σε περαιτέρω απώλεια ενδιαιτημάτων, τόσο άμεσα, όσο και έμμεσα, κυρίως λόγω εκτοπισμού και φραγμών στις μετακινήσεις των πουλιών. Επιπροσθέτως, **πρέπει να σημειωθεί ότι, ιδιαίτερα για τα μεγάλα αρπακτικά πουλιά, οι επιπτώσεις από εκτόπιση (habitat displacement) (ΚΥΑ 8353/276/Ε103/2012 αρ. 5Β) και οι πιθανές μεταβολές στις μετακινήσεις των πουλιών δεν μπορούν να αποτιμηθούν επαρκώς με την εκτίμηση της απολεσθείσας επιφάνειας σε τετραγωνικά μέτρα, όπως γίνεται στην ΕΟΑ, δεδομένης της εξάρτησης των ειδών αυτών από το ανάγλυφο και τα ρεύματα του αέρα για τη μετακίνησή τους, η οποία μπορεί να καθιστά παρακείμενες περιοχές λιγότερο κατάλληλες, καθώς και τον αποκλεισμό μεγάλων περιοχών της ΖΕΠ από χρήση, λόγω των φραγμών που δημιουργούνται.**

Σημειωτέον, επίσης, ότι στην ΕΟΑ δεν αναφέρονται οι επιπτώσεις του φωτισμού των α/γ του έργου επί των ειδών ορνιθοπανίδας, ενώ οι επιπτώσεις στα είδη υποεκτιμώνται περαιτέρω όσον αφορά την εκτόπιση λόγω απώλειας των κρίσιμων ενδιαιτημάτων, καθώς καταστροφή και κατάτμηση των

ενδιαιτημάτων θα επέλθει και για την υλοποίηση του γειτονικού ΑΣΠΗΕ με 8 α/γ, παράμετρος που δεν λαμβάνεται υπόψη στην ΕΟΑ, όπως για το τεράστιο αιολικό πάρκο συνολικής ισχύος 123 MW σε απόσταση περίπου 5 χλμ από το υπό μελέτη έργο. Η κατάτμηση άλλωστε των ενδιαιτημάτων αυτή καθεαυτή είναι προβληματική και συνιστά αρνητική επίπτωση επί της ορνιθοπανίδας, η δε κατάτμηση και ασυνέχεια των ενδιαιτημάτων είναι βέβαιο ότι θα επέλθει από την υλοποίηση του έργου με τα συνοδά έργα αυτού να προκαλούν τεράστια οικολογική καταστροφή, όσο και με τα έτερα έργα που δρομολογούνται στην ευρύτερη περιοχή, μεταξύ των οποίων και του «γιγαντιαίου» γειτονικού ΑΣΠΗΕ των 123 MW εκ των τεσσάρων συνολικά γειτονικών ΑΣΠΗΕ που δρομολογούνται στην περιοχή. Επίσης, η καταστροφή της έκτασης των ενδιαιτημάτων για τα είδη ορνιθοπανίδας καθώς και για τα θηράματά τους (π.χ. σαύρες, φίδια κ.α.) δεν εξετάζεται σωρευτικά, καθώς για παράδειγμα, στην σελ. 78 της ΕΟΑ αναφέρεται ότι «Αμελητέα είναι η άμεση απώλεια (0,68 τ.μ.), λαμβάνοντας υπόψη συνεργιστικά και τον άλλο ΑΣΠΗΕ εντός της ΠΕΠ.», ενώ δεν λαμβάνονται οι άλλοι ΑΣΠΗΕ στην περιοχή, μεταξύ των οποίων και το αιολικό πάρκο συνολικής ισχύος 123 MW του ίδιου φορέα/εταιρείας.

Συμπερασματικά, η διαπίστωση στην οποία καταλήγει ο μελετητής της ΕΟΑ ότι «δεν επηρεάζονται σημαντικά δηλαδή για τα παραπάνω είδη οι πληθυσμοί και οι Στόχοι Διατήρησης που έχουν τεθεί για τις ΖΕΠ GR1340008 και GR1340001» (σελ. 77 ΕΟΑ) είναι εσφαλμένος, αφού όλα τα είδη που καταγράφηκαν κατά τις εργασίες πεδίου είναι ιδιαίτερα ευαίσθητα στην πρόσκρουση με α/γ ενώ υπήρχε και σημαντική δραστηριότητα του σφηκιάρη και του φιδαιτού στην περιοχή και εντός της ζώνης Α, γεγονός που εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους για τα είδη αυτά σε μεγάλο βαθμό. Επίσης, υποεκτιμώνται οι επιπτώσεις λόγω φράγματος ανάσχεσης, με το αιτιολογικό ότι «Έτσι, στον υπό μελέτη ΑΣΠΗΕ, για όλα τα είδη αναμένονται ως αμελητέας σημαντικότητας επιπτώσεις φραγμών ανάσχεσης, καθώς το μέγεθος των έργων δεν είναι τέτοιο που να σχετίζεται με σημαντικές εκτροπές της πορείας διερχόμενων ειδών, υπάρχουν μεγάλα διάκενα μεταξύ των Α/Γ, και η διάταξη των έργων δεν δημιουργεί επάλληλους φραγμούς μεγάλης κλίμακας.». Ωστόσο, τα ανωτέρω είναι αβάσιμα, διότι με τις λοιπές α/γ των άλλων γειτονικών έργων ιδίως των άλλων δύο, ήτοι του ενός ισχύος 24MW σε απόσταση 3 χλμ και του άλλου γιγαντιαίου έργου ισχύος 123 MW σε απόσταση περίπου 5 χλμ θα δημιουργηθεί ένα «τείχος» από περίπου 50 α/γ που θα δημιουργήσει φράγμα ανάσχεσης τόσο για το όρνιο όσο και για τον φιδαιτό που δραστηριοποιείται έντονα στην περιοχή όσο και για τα λοιπά είδη.

Περαιτέρω, δεν αναφέρονται οι επιπτώσεις από την λειτουργία του έργου σχετικά με τη δημιουργία θορύβου στην περιοχή εγκατάστασης του ΑΣΠΗΕ. Όπως είναι γνωστό, η λειτουργία των α/γ οδηγεί σε αύξηση του θορύβου στην περιοχή (πρόκειται ως επί το πλείστον για τον μηχανικό θόρυβο που προκαλείται από τις μηχανές, ο οποίος, μολονότι χαμηλός, προκαλεί δυσμενείς επιπτώσεις, μεταξύ άλλων, στα είδη πανίδας και ορνιθοπανίδας που διαβιούν στην περιοχή). Ωστόσο, ο μελετητής της ΜΠΕ συνδυάζει τον θόρυβο μόνο με την φάση κατασκευής. Ωστόσο, σημειώνεται ότι υπάρχουν μελέτες που αναφέρουν εκτόπιση αρπακτικών ειδών από τις αναπαραγωγικές τους επικράτειες αλλά και περιπτώσεις φωλιάσματος αρπακτικών σε μεγάλη εγγύτητα με τις ανεμογεννήτριες (Janss 2000, Dahl et al. 2011). Σύμφωνα με τους Pearce-Higgins et al. (2012) υπάρχουν ενδείξεις ότι η ενόχληση κατά τη φάση κατασκευής μπορεί να είναι σημαντικότερη και πιο καθοριστική από την ενόχληση κατά την φάση λειτουργίας του ΑΣΠΗΕ. Μείωση των κατελιημένων επικρατειών μετά την κατασκευή ΑΣΠΗΕ (εν μέρει λόγω επιπτώσεων όχλησης) έχει αναφερθεί για το θαλασσαετό σε περιοχή της Νορβηγίας (Bevanger et al. 2010,⁴⁴ Dahl et al. 2011), ενώ αντίστοιχη μελέτη για τον χειμωνόκιρκο (Circus Cyaneus) που φωλιάζει σε μεγάλη εγγύτητα με ένα ΑΣΠΗΕ είκοσι οχτώ ανεμογεννητριών στη Σκωτία, διαπιστώθηκε ότι το είδος συνέχισε να φωλιάζει σε πολύ μεγάλη εγγύτητα από αυτές, η πυκνότητα των πτήσεων στην περιοχή εγκατάστασης του ΑΣΠΗΕ μειώθηκε μετά την φάση κατασκευής του ή στην αναπαραγωγική επιτυχία του (Forrest et al. 2011). Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι αυτή καθεαυτή η εγκατάσταση των α/γ και η λειτουργία του ΑΣΠΗΕ οδηγεί σε εκτόπιση των πτηνών από την περιοχή, εξαιτίας του θορύβου που δημιουργείται από τις μηχανές των α/γ. Επίσης, **όσον αφορά τα είδη buteo buteo και Circus cyaneus, οι Pearce - Higgins et al. (2009) στην**

⁴⁴ Bevanger, K., Berntsen, F., Clausen, S., Dahl, E., Flagstad, O., Halley, D., Hanssen, F., Johnsen, L., Kvaloy, P., Lund-Hoel, P., May, R., Nygard, T., Pedersen, H., Reitan, O., Roskaft, E., Steinheim, Y., Stokke, B., Vang, R. 2010. Pre- and post-construction studies of conflicts between birds and wind turbines in coastal Norway. Report on findings 2007-2010. NINA report 620. 152pp.

Βρετανία αναφέρουν μειώσεις στην συχνότητα εμφάνισης και στις πυκνότητες των συγκεκριμένων ειδών (*Buteo buteo*, *Circus cyaneus*) σε αποστάσεις 500m από τις ανεμογεννήτριες, κατά 15-53%.

Συνεπώς, βάσει των ανωτέρω προκύπτει η υλοποίηση του έργου θα έχει δυσμενείς επιπτώσεις στα διάφορα είδη ορνιθοπανίδας. Όλα τα ανωτέρω συνηγορούν ότι θα επέλθουν δυσμενείς επιπτώσεις στα είδη ορνιθοπανίδας, μεταξύ των οποίων και τα είδη χαρακτηρισμού της γειτονικής ΖΕΠ με κωδικό GR2120008 «Όρη Παραμυθιάς, Στενά Καλαμά, και Στενά Αχέροντα», κυρίως δε στο όρνιο, και υπάρχει σοβαρός κίνδυνος το έργο να μειώσει τον πληθυσμό των συγκεκριμένων ειδών. Υποεκτιμώνται μάλιστα στο πλαίσιο αυτό οι πραγματικές επιπτώσεις του έργου επί των προστατευτέων στοιχείων. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ο μελετητής της ΕΟΑ κρίνει τις επιπτώσεις από προσκρούσεις σχετικά με το όρνιο ως χαμηλής σημαντικότητας (βλ. σελ. 76 ΕΟΑ), κάτι που δεν είναι ορθό, διότι απώτερος στόχος της πολιτείας είναι η διατήρηση και αύξηση του αριθμού του συγκεκριμένου είδους πανελλαδικά σε συνδυασμό με το γεγονός ότι το εν λόγω είδος είναι αρκετά ευαίσθητο όσον αφορά την πρόσκρουση με τις α/γ και δεδομένου ότι καταγράφηκε αρκετές φορές εντός της επικίνδυνης ζώνης Α (βλ. σελ. 57 ΕΟΑ) και είναι είδος με χαμηλό αναπαραγωγικό ρυθμό και ευπαθές σε πρόσθετη θνησιμότητα. Περαιτέρω, η παραγωγή αιολικής ενέργειας συνιστά υψηλή πίεση/απειλή για το είδος σύμφωνα με το ΤΕΔ της ΖΕΠ GR2130013 και της ΖΕΠ GR2120008 (σελ. 59 ΕΟΑ) ενώ γεννά 1 αυγό σε κάθε αναπαραγωγική περίοδο (σελ. 59 ΕΟΑ). Επίσης, σε σχέση με τα είδη, φωλιές των οποίων εντοπίστηκαν πλησίον των θέσεων των α/γ (φιδαετός και σφηκιάρης) ο μελετητής της ΕΟΑ ομολογεί ότι θα υπάρξει εκτόπιση των εν λόγω ειδών, καθώς στην σελ. 80 της ΕΟΑ αναφέρεται ότι *«Σε σχέση με τις περιοχές φωλεοποίησης του Φιδαετού και του Σφηκιάρη που εντοπίστηκαν σε κοντινές αποστάσεις από τις Α/Γ (βλ. Ενότητα 3.2.2), είναι αρκετά πιθανή η εκτόπιση από τις εν λόγω θέσεις (κυρίως για το Σφηκιάρη) σε άλλες σε μεγαλύτερη απόσταση, λόγω της εγγύτητας με τις Α/Γ, η οποία όμως δεν θα είναι κρίσιμη για τα είδη αυτά καθώς είναι πιο ευέλικτα σε ότι αφορά το φώλιασμα, σε σχέση με είδη που φωλιάζουν σε βράχια.»*. Επίσης, πρέπει να σημειωθεί ότι η αιτιολογία πως τα είδη αυτά είναι ευέλικτα σε ότι αφορά το φώλιασμα είναι ανεπαρκής, καθώς σκοπός της ΜΠΕ και της ΕΟΑ είναι ο έγκαιρος εντοπισμός των επιπτώσεων σχεδίων και έργων ή δραστηριοτήτων σε πρώιμο στάδιο σύμφωνα με την αρχή της πρόληψης στην προστασία του περιβάλλοντος, η οποία ΜΠΕ/ΕΟΑ έχει τον χαρακτήρα επιστημονικής μελέτης με λογική θεμελίωση και τεκμηρίωση των κρίσεων.

Ομολογείται λοιπόν κυνικά η εκτόπιση των ειδών, αλλά υποβαθμίζεται η επίδραση της επίπτωσης αυτής κατά τρόπο αυθαίρετο και μη ορθό, αφού στο πλαίσιο της δέουσας εκτίμησης ερευνώνται και εντοπίζονται οι πιθανές επιπτώσεις αυτές καθαυτές του έργου επί του περιβάλλοντος και των στοιχείων του. Περαιτέρω, ένα άλλο χαρακτηριστικό παράδειγμα που αποδεικνύει ότι υποεκτιμώνται οι επιπτώσεις στα είδη ορνιθοπανίδας και εν προκειμένω στην δεντροσταρήθρα λεκτέα τα εξής: σχετικά με τις επιπτώσεις από προσκρούσεις ο μελετητής της ΕΟΑ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι επιπτώσεις είναι χαμηλής σημαντικότητας καθώς το είδος αυτό ανήκει στα *«είδη αυτά που παρατηρήθηκαν μεν πλησίον της κορυφογραμμής των έργων αλλά είναι είδη που δεν παρουσιάζουν ιδιαίτερη ευαισθησία σε επιπτώσεις προσκρούσεων με βάση τη βιβλιογραφία αφού κατά κύριο λόγο πετούν και δραστηριοποιούνται σε χαμηλότερο ύψος από αυτό των Α/Γ και είναι αρκετά συνδεδεμένα οικολογικά με το έδαφος και τη βλάστηση»*. Ωστόσο, ο ανωτέρω ισχυρισμός είναι αναληθής καθώς, όπως προελέχθη, η Δεντροσταρήθρα (*Lullula arborea*), σύμφωνα με την πλέον ενδελεχή μελέτη αποτίμησης των επιπτώσεων πρόσκρουσης στα πουλιά στην Ελλάδα (WWF, 2011), είναι από τα πιο συχνά ευρήματα νεκρών πουλιών κάτω από τις ανεμογεννήτριες. Επίσης, όπως αναφέρεται στην σελ. 74 της ΕΟΑ, *«με βάση τη βιβλιογραφία (European Commission 2011), αναφέρεται ως είδος δυνητικά ευαίσθητο σε επιπτώσεις από ΑΣΠΗΕ [122 περιστατικά προσκρούσεων αναφέρονται στη βάση δεδομένων του Duur (2022), κυρίως από Ισπανία]»*. Επίσης, οι επιπτώσεις σχετικά με την κατάτμηση των ενδιαιτημάτων επίσης υποεκτιμώνται χαρακτηριζόμενες ως αμελητέας σημαντικότητας με το σκεπτικό ότι *«με βάση τα χαρακτηριστικά τους (χωματόδρομοι μικρού πλάτους και πολύ περιορισμένης κίνησης, σε θέσεις με ως μέτριες κλίσεις) εκτιμάται ότι δεν επηρεάζουν σημαντικά τα πρότυπα παρουσίας/ δραστηριότητας των ειδών πτηνών πλησίον αυτών»* (σελ. 82 ΕΟΑ). Ωστόσο, σε αυτό το σημείο πρέπει να ειπωθεί ότι πρόκειται για χωματόδρομους όχι μικρού πλάτους αλλά ακόμα και δέκα (10) μέτρων πλάτους, που προκαλούν σοβαρή βλάβη στο φυσικό περιβάλλον. Συνεργιστικά επίσης οι επιπτώσεις του έργου με τους λοιπούς ΑΣΠΗΕ που δρομολογούνται στην ευρύτερη περιοχή (βλ. σελ. 86-87 ΕΟΑ) θα είναι σοβαρής σημαντικότητας, παρά τα αντιθέτως προβαλλόμενα από τον μελετητή

της ΕΟΑ. Για παράδειγμα σχετικά με τον σφηκιάρη αναφέρεται ότι «για αυτό το είδος αλλά και για τον Σφηκιάρη που είναι αναπαράγόμενος επισκέπτης (6-10 ζευγάρια) στην ΖΕΠ και δεν παρουσιάζει υψηλή ευαισθησία σε επιπτώσεις από ΑΣΠΗΕ, εκτιμάται ότι ενδέχεται να προκύψουν χαμηλής σημαντικότητας σωρευτικές επιπτώσεις από το σύνολο των αδειοδοτημένων και υφιστάμενων ΑΣΠΗΕ στην περιοχή μελέτης» (σελ. 88). Εντούτοις, όπως προελέχθη, ο σφηκιάρης είναι ευαίσθητος σε επιπτώσεις των ΑΣΠΗΕ, καθώς σε μελέτη στην Πορτογαλία (Tome et al. 2017, ΑΣΠΗΕ με 25 Α/Γ) δεν εντοπίστηκαν πρότυπα μακρο-αποφυγής, αλλά μεσο-αποφυγής (Α/Γ και γραμμών Α/Γ) για γερακαετούς και σφηκιάρηδες (μείωση διελεύσεων σε εγγύτητα, αύξηση της ελάχιστης απόστασης από Α/Γ, του ύψους πτήσης), με τους σφηκιάρηδες να φαίνονται πιο ευαίσθητοι (άλλαζαν πορεία σε μεγαλύτερη απόσταση και έκαναν «ελικοειδείς» πτήσεις όταν βρίσκονταν εντός του ΑΣΠΗΕ), ενώ το συγκεκριμένο είδος εμφανίζει κίνδυνο πρόσκρουσης. Ειδικότερα, 38 περιστατικά προσκρούσεων (κυρίως από Γερμανία) περιλαμβάνονται στη βάση δεδομένων του Duur (2022).

V. Λοιπές ελλείψεις της ΜΠΕ και της ΕΟΑ

1. Δεν αναφέρονται οι επιπτώσεις του έργου επί της ποσότητας του επιφανειακού νερού, τόσο του κύριου έργου όσο και των συνοδών έργων, ούτε στην ποσότητα των υπογείων υδάτων, εξαιτίας της παρεμπόδισης τροφοδότησής του λόγω των των τομών που θα γίνουν στο έδαφος καθώς και της μείωσης της δασικής έκτασης. Επίσης, δεν αναφέρονται οι αρνητικές επιπτώσεις που θα επέλθουν στο μικροκλίμα της περιοχής (αλλαγή των κινήσεων αέρα, της θερμοκρασίας, της υγρασίας).

2. Τα μέτρα μετριασμού που προτείνονται δεν είναι αποτελεσματικά και δεν καλύπτουν όλους τους κινδύνους. Στο σημείο αυτό αξίζει να επισημανθεί ότι αποκλειστικά και μόνο η διάνοιξη δρόμων είναι μία από τις σημαντικότερες πιέσεις/απειλές για την βιοποικιλότητα (σημειωτέον ότι για την υλοποίηση του έργου, απαιτείται οδοποιία συνολικού μήκους 23 περίπου χλμ. ενώ με την υλοποίηση του έργου θα υπάρξει πηγή θορύβου και ανθρώπινης παρουσίας σε περιοχές που δεν είναι προσβάσιμες οδηγώντας σε αύξηση των επιπέδων θορύβου, η δε ηχορρύπανση αποτελεί παράγοντα υποβάθμισης των οικοσυστημάτων. Σημειωτέον ότι «Στην περιοχή δεν έχουν εντοπιστεί δραστηριότητες που να σχετίζονται με σημαντική εκπομπή θορύβου ή δονήσεων.» (σελ. 177 ΜΠΕ). Προς επίρρωση των προαναφερθέντων, δεν γίνεται μνεία στην ΕΟΑ στις αρνητικές επιπτώσεις στην πανίδα και ορνιθοπανίδα από τον θόρυβο που δημιουργείται από τις ανεμογεννήτριες, καθώς και από τον φωτισμό που φέρουν οι α/γ. Επίσης, υποεκτιμώνται οι επιπτώσεις του έργου στην πανίδα που συναντάται στην περιοχή, στην δε ΕΟΑ δεν γίνεται καθόλου λόγος στις επιπτώσεις του έργου στα θηλαστικά, καθώς το έργο γειτνιάζει με ΖΕΠ. Ωστόσο, στην ΜΠΕ η αναφορά που γίνεται στις επιπτώσεις στην πανίδα είναι ελλιπής και αποκρύπτει την πραγματική κατάσταση. Συγκεκριμένα αναφέρεται ότι: «Δεν αναμένονται άλλου είδους επιπτώσεις από την κατασκευή και λειτουργία του ΑΣΠΗΕ στην πανίδα των σπονδυλωτών της περιοχής. Πιο αναλυτικά: Όσον αφορά στα θηλαστικά της περιοχής (εκτός χειροπτέρων), δεν αναμένονται σημαντικές άμεσες επιπτώσεις από την κατασκευή και λειτουργία του ΑΣΠΗΕ. Ενδεχόμενη άμεση επίπτωση αποτελεί η θανάτωση (μικροθηλαστικών κυρίως) από διερχόμενα οχήματα, ωστόσο η επίπτωση εκτιμάται ως χαμηλής έντασης και χρονικά εντοπισμένης κατά τη διάρκεια των κατασκευαστικών εργασιών. Χαμηλής έντασης έμμεσες επιπτώσεις λόγω όχλησης αναμένονται κατά τη φάση κατασκευής λόγω της ανθρώπινης κίνησης και παρουσίας και τις κατασκευαστικές εργασίες στην περιοχή μελέτης. Η εν λόγω όχληση είναι παροδική και χρονικά εντοπισμένη στη φάση κατασκευής και δεν θα συνεχιστεί στη φάση λειτουργίας. Τέλος σημειώνεται και η ενδεχόμενη επίπτωση λόγω απώλειας ενδιαιτήματος στις θέσεις τεχνικών επεμβάσεων του έργου (πλατείες εγκατάστασης Α/Γ, διάνοιξη νέας οδοποιίας πρόσβασης και εσωτερικής οδοποιίας). Οι εν λόγω επιπτώσεις καλύπτουν μικρή σχετικά έκταση (συγκριτικά με τα διαθέσιμα παρόμοια ενδιαιτήματα στην ευρύτερη περιοχή) ωστόσο μπορούν να οδηγήσουν σε τοπικές μετακινήσεις ειδών σε γειτονικά κατάλληλα ενδιαιτήματα. Η συγκεκριμένη επίπτωση δεν αναμένεται να επιφέρει σημαντικές μακροχρόνιες αλλαγές στους πληθυσμούς και τη διατήρηση των ειδών. Οι παραπάνω ενδεχόμενες επιπτώσεις μπορούν να ελαχιστοποιηθούν ή να εξαλειφθούν με τα κατάλληλα μέτρα αντιμετώπισης που προτείνονται στην παρούσα μελέτη.» (σελ. 208 ΜΠΕ).

Εντούτοις, έρευνες έχουν αποδείξει τις αρνητικές επιπτώσεις των ΑΣΠΗΕ (εκτόπιση ειδών) στα διάφορα είδη πανίδας. Αναφέρεται ότι οι Łorucki et al. (2017) διαπίστωσαν ότι τόσο τα ζαρκάδια (*Carpeolus carpeolus*) όσο και οι λαγοί (*Lepus europaeus*) απέφυγαν το εσωτερικό του έργου αιολικής ενέργειας και ότι σημειώθηκε μείωση της συχνότητας χρήσης του οικοτόπου σε έκταση έως και 700 m. Για αυτά τα είδη, τα οποία βασίζονται στην ακοή τους για να εντοπίζουν τους θηρευτές, ο εν λόγω εκτοπισμός μπορεί να είναι αποτέλεσμα της μειωμένης ικανότητας τους να εντοπίζουν τους θηρευτές, ιδιαίτερα όπου η πίεση από τους θηρευτές είναι μεγάλη. Η αλεπού (*Vulpes vulpes*) επίσης παρατηρήθηκε ότι επισκεπτόταν λιγότερο συχνά το εσωτερικό έργου αιολικής ενέργειας, πιθανά ως αποτέλεσμα τόσο της μικρότερης διαθεσιμότητας θηραμάτων (λαγός) όσο και μειωμένης ικανότητας ακοής κατά το κυνήγι. Συνάγεται λοιπόν ότι δεν υφίστανται αποτελεσματικά μέτρα μετριασμού όσον αφορά την εκτόπιση των ειδών πανίδας, καθώς αυτά για διάφορους λόγους (π.χ. θόρυβος, μείωση της διαθεσιμότητας της τροφής κ.α.) φαίνεται να κινούνται σε απόσταση από τους ΑΣΠΗΕ. Το πρόβλημα εν ολίγοις είναι η κατασκευή του ΑΣΠΗΕ στο σύνολό του, καθώς πέραν των επιπτώσεων από τις α/γ ακόμα και κατά τη φάση της λειτουργίας, και τα συνοδά έργα είναι σε κάποιον βαθμό επίσης επιβλαβή για το περιβάλλον. Στο σημείο αυτό αξίζει να επισημανθεί ότι αποκλειστικά και μόνο η διάνοιξη δρόμων είναι μία από τις σημαντικότερες πιέσεις/απειλές για την βιοποικιλότητα. Σημειώνεται ότι για την υλοποίηση του έργου θα απαιτηθεί βελτίωση υφιστάμενης οδοποιίας μήκους 15.550 μέτρων και διάνοιξη νέας οδοποιίας μήκους 22.914 m. (εκ των οποίων 22.220 μ.αφορούν σε διάνοιξη νέων οδών και 694 m σε κατασκευή ραμπών σε θέσεις που παρουσιάζουν μικρές ακτίνες καμπυλότητας)(βλ. σελ. 19 ΜΠΕ), ενώ το μήκος του υπόγειου καναλιού που θα διανοιχθεί θα είναι περίπου 18,9km και το συνολικό μήκος των κυκλωμάτων της εσωτερικής διασύνδεσης που θα τοποθετηθούν παράλληλα στο εν λόγω κανάλι θα είναι περίπου 29 km. (βλ. σελ. 20 ΜΠΕ).

Σημειώνεται επίσης ότι σύμφωνα με τον μελετητή της ΜΠΕ, στην περιοχή ενδέχεται να συναντώνται σπάνια και προστατευόμενα είδη πανίδας, μεταξύ των οποίων ο λύκος και η καφέ αρκούδα αλλά και το ζαρκάδι (βλ. Πίνακας 30: Είδη θηλαστικών που ενδέχεται να απαντώνται στην ευρύτερη περιοχή του έργου.

3. Δεν υπάρχει πρόβλεψη και συγκεκριμένη πρόταση για τον τρόπο και το κόστος σχετικά με την απεγκατάσταση του έργου όταν ολοκληρωθεί η ζωή του και σχετικά με την μετέπειτα αποκατάσταση της περιοχής, προκειμένου να επανέλθει το ανάγλυφο στην αρχική του μορφή.

4. Για την εκτίμηση των σωρευτικών-συνεργιστικών επιπτώσεων, όπως αυτές εξετάζονται στις σελ. 62-64 της ΕΟΑ, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη το σύνολο των έργων που δρομολογούνται εντός της προστατευόμενης περιοχής Natura 2000 και όχι μόνο τα έργα που χωροθετούνται εντός ακτίνας 2 χλμ ή ακτίνας 10 χλμ, όπως γίνεται εν προκειμένω. Αυτό γίνεται, διότι τα προστατευτέα στοιχεία της εκάστοτε προστατευόμενης περιοχής και στην προκειμένη περίπτωση της ΖΕΠ GR2510004 δύναται να επηρεαστούν αρνητικά από τα έργα ΑΠΕ και ιδίως ΑΣΠΗΕ που δρομολογούνται εντός ή πλησίον αυτής, καθώς συναντώνται είδη ορνιθοπανίδας με ευρεία επικράτεια και με μεγάλο ζωτικό χώρο.

5. Στο παράρτημα 2 (Βασικές προδιαγραφές Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) έργων και δραστηριοτήτων Α' Κατηγορίας) της Υπουργικής Απόφασης οικ. 170225/2014 - ΦΕΚ 135/Β/27-1-2014 προβλέπονται μεταξύ άλλων τα εξής:

«4.4 Συσχέτιση του έργου με άλλα έργα

Αναφέρονται και συσχετίζονται με το εξεταζόμενο έργο ή δραστηριότητα παρόμοια ή άλλα έργα και δραστηριότητες (υφιστάμενα ή υπό κατασκευή) της περιοχής ως προς την συμπληρωματικότητα, την συμβατότητα ή μη, την σωρευτικότητα κ.λπ.»

Όστόσο, εν προκειμένω, στην ΜΠΕ λαμβάνεται υπόψη μόνο η περιοχή εντός ακτίνας 2 χλμ από το υπό μελέτη έργο. Ειδικότερα, στην σελ. 50 της ΜΠΕ αναφέρονται τα εξής: «Όλα τα προαναφερθέντα έργα παρόμοιας φύσεως καταγράφονται σε μία απόσταση της τάξης των 2 km, τόσο από το πολύγωνο εγκατάστασης του υπό εξέταση ΑΣΠΗΕ όσο και από τα συνοδά υποστηρικτικά έργα. Η απόσταση αυτή συνιστά το μεγαλύτερο όριο προσδιορισμού της περιοχής μελέτης, όπου σύμφωνα με τις προδιαγραφές

του Παραρτήματος 2 της ΥΑ 170225/2014 (ΦΕΚ 135 Β'), ως περιοχή μελέτης ορίζεται η περιοχή με ακτίνα 1 km από τα γραμμικά έργα (υποκατηγορίας Α1) και 2 km από τα σημειακά ή εμβαδικά έργα (υποκατηγορίας Α1). Βάσει λοιπόν των παραπάνω, στην υπό εξέταση περιοχή (ζώνη 2 km από σημειακά και γραμμικά έργα του υπό εξέταση ΑΣΠΗΕ) δεν εντοπίζονται άλλα έργα παρόμοιας φύσεως με Άδεια Παραγωγής και ΑΕΠΟ ή Άδεια Εγκατάστασης ή Άδεια Λειτουργίας ή Άδεια Παραγωγής χωρίς ΑΕΠΟ αλλά σε διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης (βλ. και ακόλουθο απόσπασμα χάρτη).».

Ωστόσο, η ως άνω περιοχή εντός ακτίνας 2 χλμ δεν μπορεί να θεωρηθεί επαρκής στο πλαίσιο της σωρευτικότητας, ιδίως όταν καταγράφονται και στην ευρύτερη περιοχή υπάρχουν είδη ορνιθοπανίδας με μεγάλο ζωτικό χώρο και επικράτεια (π.χ. όρνιο, φιδαιτός κ.α.).

6. Στην σελ. 55 στη ΜΠΕ δεν γίνεται μνεία στην γειτονική περιοχή Natura 2000 – ΖΕΠ GR2120008 «Όρη Παραμυθιάς, Στενά Καλαμά, και Στενά Αχέροντα», παρά το γεγονός ότι «τμήματα του έργου βρίσκονται πλησίον (~2,4km από τις Α/Γ) της ΖΕΠ και δύνανται να επηρεάζουν τα προστατευτέα στοιχεία της (είδη ορνιθοπανίδας: είδη χαρακτηρισμού και είδη του ΤΕΔ) και ειδικά τα είδη που καλύπτουν μεγαλύτερες αποστάσεις, όπως κάποια αρπακτικά και πτωματοφάγα (που μπορεί να φωλιάζουν στα όρια της ΖΕΠ και να δραστηριοποιούνται και εκτός αυτής)», όπως ομολογείται στην σελ. 21 της ΜΠΕ.

7. Η ΕΟΑ είναι ελλιπής, και για τον λόγο ότι δεν αναφέρονται οι πιθανές επιπτώσεις του έργου επί των ειδών χαρακτηρισμού της γειτονικής περιοχής Natura 2000 – ΖΕΠ GR2120008 «Όρη Παραμυθιάς, Στενά Καλαμά, και Στενά Αχέροντα» και συγκεκριμένα στα είδη «Σπιζαετός (*Hieraaetus fasciatus*)» και «Ασπροπάρης (*Neorhron percnopterus*)», παρά το γεγονός μάλιστα ότι στο τυποποιημένο έντυπο δεδομένων για την ανωτέρω περιοχή, οι κύριες πιέσεις/απειλές που αναφέρονται είναι η παραγωγή αιολικής ενέργειας (C03.03) τόσο εντός όσο και εκτός αυτής (σελ. 20 ΕΟΑ). Όπως αναφέρεται στην ΕΟΑ, «η περιοχή του έργου εντοπίζεται σε εγγύτητα (~2,4km) με τη Ζώνη Ειδικής Προστασίας GR2120008 «Όρη Παραμυθιάς, Στενά Καλαμά, και Στενά Αχέροντα», η οποία έχει έκταση 11691,56ha. Σύμφωνα με το Τυποποιημένο Έντυπο Δεδομένων (ΤΕΔ) η περιοχή είναι σημαντική για τα αρπακτικά είδη πτηνών. Τα είδη χαρακτηρισμού της ΖΕΠ GR2120008 (με βάση και την ΚΥΑ 8353/276/Ε103/2012), είναι τα: Χρυσαιετός *Aquila chrysaetos*, Όρνιο *Gyps fulvus*, Σπιζαετός *Hieraaetus fasciatus*, Ασπροπάρης *Neorhron percnopterus*.» (σελ. 17 ΕΟΑ), ενώ «Σύμφωνα με την έκδοση για τις ΣΠΠΕ (Πορτόλου κ.α. 2009), η περιοχή του ΑΣΠΗΕ απέχει 2,4km από τα όρια της ΣΠΠΕ με κωδικό GR076 «Όρη Παραμυθιάς». Η συγκεκριμένη ΣΠΠΕ καλύπτει το βόρειο κομμάτι της ΖΕΠ GR2120008 και τμήμα του νοτίου καθώς και την περιοχή ανάμεσα σε αυτά τα δύο τμήματα. Η περιοχή έχει μεγάλη σημασία για τα αρπακτικά είδη πτηνών (Πορτόλου κ.α. 2009). Από τα είδη που αναφέρονται για τη συγκεκριμένη ΣΠΠΕ με κριτήριο C (απειλούμενα είδη σε Ευρωπαϊκό επίπεδο που μπορούν να αποτελέσουν είδη χαρακτηρισμού των ΖΕΠ), πρέπει να αναφερθούν: ο Ασπροπάρης (2-3 ζευγάρια το 2005, ένα άτομο το 2012-2015), το Όρνιο (10-15 ζευγάρια το 2006, 2-5 το 2011-2016), ο Χρυσαιετός (3 ζευγάρια) και ο Σπιζαετός (2 ζευγάρια).» (σελ. 29 ΕΟΑ).

8. Δεν γίνεται εκτίμηση των επιπτώσεων του έργου επί των προστατευτέων στοιχείων της Σημαντικής Περιοχής για τα Πουλιά (ΣΠΠ) GR076 «Όρη Παραμυθιάς», παρά το γεγονός ότι η περιοχή του ΑΣΠΗΕ απέχει μόλις 2,4 km από τα όρια της ανωτέρω ΣΠΠ (σελ. 29 ΕΟΑ). Σημειώνεται ότι οι Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά (ΣΠΠΕ) χαίρουν αυξημένης προστασίας και έργα ΑΠΕ (και βεβαίως ΑΣΠΗΕ) που χωροθετούνται εντός αυτών ή πολύ κοντά σε αυτές με αποτέλεσμα να επέρχονται αρνητικές επιπτώσεις στα είδη ορνιθοπανίδας πρέπει να συνοδεύονται από τα κατάλληλα έγγραφα προς απόδειξη της διενέργειας δέουσας εκτίμησης των επιπτώσεων του έργου. Μάλιστα, όπως έχει κριθεί νομολογιακά (βλ. ΣτΕ 1542/2017) «η εγκατάσταση αιολικών πάρκων δεν επιτρέπεται να προκαλεί σημαντική καταστροφή ή ενόχληση σε είδη κοινοτικού ενδιαφέροντος, μεταξύ των οποίων τα πτηνά που προστατεύονται από την οδηγία στους σημαντικούς οικοτύπους τους, είτε βρίσκονται εντός είτε εκτός προστατευμένων περιοχών. Κατά τη διαδικασία της περιβαλλοντικής αδειοδότησης αιολικών πάρκων που ευρίσκονται σε περιοχές εκτός περιοχών Ζ.Ε.Π., πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψη οι επιπτώσεις σε προστατευόμενα είδη πτηνών που είναι εν δυνάμει ευαίσθητα στη λειτουργία των εν λόγω εγκαταστάσεων, ιδίως αν το υπό έγκριση αιολικό πάρκο τοποθετείται σε περιοχή σημαντικού διαδρόμου αποδημητικών πτηνών (μεταναστευτικής στενωπού) ή σε θαλάσσια περιοχή σημαντική για τα πουλιά, ή σε σημαντική περιοχή για τα πουλιά

(Σ.Π.Π.) έστω κι αν δεν έχει ακόμη χαρακτηριστεί ως Ζ.Ε.Π., διότι δεν παρέχει τη δυνατότητα εγκρίσεως έργων για επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, περιλαμβανόμενων λόγων κοινωνικής ή οικονομικής φύσεως. Μάλιστα, η σχετική υποχρέωση εκπόνησης ΕΟΑ ότι η σχετική υποχρέωση απορρέει ευθέως από τις διατάξεις της οδηγίας 79/409, όπως ισχύει.». Τέλος, στην ανωτέρω ΣΠΠ φαίνεται να βρίσκουν καταφύγιο εξαιρετικά σπάνια είδη πτηνών, όπως π.χ. «ο Ασπροπάρης (2-3 ζευγάρια το 2005, ένα άτομο το 2012-2015), το Όρνιο (10-15 ζευγάρια το 2006, 2-5 το 2011-2016), ο Χρυσαιτός (3 ζευγάρια) και ο Σπιζαιτός (2 ζευγάρια).» (σελ. 29 ΕΟΑ).

9. Δεν έγινε εξέταση εναλλακτικών λύσεων ως προς τη θέση χωροθέτησης του έργου. Η μόνη εναλλακτική που αξιολογήθηκε αφορούσε τον αριθμό και την ισχύ των α/γ αλλά όχι την θέση του έργου (βλ. σχετικά και σελ. 84-86 ΕΟΑ).

10. Στην ΕΟΑ ελλείπουν οι χάρτες τεκμηρίωσης, παρά τα όσα ορίζει ο νόμος. Ειδικότερα στο Παράρτημα 3.2.1 της Υπουργικής Απόφασης οικ. 170225/2014 - ΦΕΚ 135/Β/27-1-2014 προβλέπονται μεταξύ άλλων τα εξής:

«..... Ειδικότερα με βάση τα ανωτέρω γίνεται:

1.1.A2.i. Καταγραφή των τύπων οικοτόπων του Παραρτήματος I της ΚΥΑ Η.Π.14849/853/Ε103/4.4.2008 (ΦΕΚ Β' 645), ιδίως ως προς την αντιπροσωπευτικότητα, τη σχετική επιφάνεια και την κατάσταση διατήρησής τους (εφόσον πρόκειται για ΕΖΔ, ΤΚΣ ή πΤΚΣ).

1.1.A2.ii. Καταγραφή των ειδών χλωρίδας και πανίδας του Παραρτήματος II της ΚΥΑ Η.Π.14849/853/Ε103/4.4.2008 (Β' 645), ιδίως ως προς το μέγεθος και την πυκνότητα των πληθυσμών, την κατάσταση διατήρησής τους και την απομόνωσή τους (εφόσον πρόκειται για ΕΖΔ, ΤΚΣ ή πΤΚΣ).

1.1.A2.iii. Καταγραφή των ειδών ορνιθοπανίδας του Παραρτήματος Ιτης ΚΥΑ Η.Π. 37338/1807/Ε.103 (Β' 1495), καθώς και άλλων ειδών μεταναστευτικής ορνιθοπανίδας με σημαντική παρουσία στην περιοχή Natura 2000, ιδίως ως προς το μέγεθος και την πυκνότητα των πληθυσμών, την κατάσταση διατήρησής τους και την απομόνωσή τους (εφόσον πρόκειται για ΖΕΠ).

1.1.A2.iv. Καταγραφή των κύριων χαρακτηριστικών όλων των τύπων οικοτόπων του Παραρτήματος I ή/και των ειδών του Παραρτήματος II της Οδηγίας 92/34/ΕΟΚ (εφόσον πρόκειται για ΕΖΔ, ΤΚΣ ή πΤΚΣ) ή / και των ειδών ορνιθοπανίδας του Παραρτήματος I της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ και των μεταναστευτικών με τακτική έλευση (εφόσον πρόκειται για ΖΕΠ), η αξία τους σε σχέση με το υπόλοιπο Δίκτυο Natura 2000, καθώς και τα κύρια χαρακτηριστικά των ενδημικών, κινδυνευόντων και προστατευόμενων ειδών

1.1.A3. Αποτύπωση των ανωτέρω πληροφοριών σε Χάρτες Τεκμηρίωσης

Απεικονίζονται τα όρια των προστατευόμενων περιοχών και η εσωτερική τους χαρτογράφηση (εφόσον υπάρχει) με τις κατανομές των τύπων οικοτόπων και ειδών και τα ενδιαιτήματά τους στην Περιοχή Μελέτης σε χάρτες κατάλληλου υπόβαθρου και κλίμακας (1:50.000 ή και μεγαλύτερη, ανάλογα με το είδος και το μέγεθος του υπό εξέταση έργου: γραμμικό ή σημειακό).»

11. Θα πρέπει να υποβληθεί ΕΟΑ σχετικά με τις επιπτώσεις από τα συνοδά έργα του υπό μελέτη ΑΣΠΗΕ, καθώς τμήμα του δικτύου διασύνδεσης διέρχεται από την ΕΖΔ - πΤΚΣ GR2110001 («Αμβρακικός Κόλπος, Δέλτα Λούρου και Αράχθου (Πέτρα, Μύτικας, Ευρύτερη περιοχή)»). Συγκεκριμένα, όπως αναφέρεται στην σελ. 55 της ΜΠΕ, «Εξαίρεση αποτελεί μικρό τμήμα του δικτύου διασύνδεσης μεταξύ του νέου Υ/Σ 150/33kV στη θέση ΡΙΖΟΒΟΥΝΙ και του υφιστάμενου ΚΥΤ Αράχθου, το οποίο θα είναι υπόγειο και θα οδεύει κατά μήκος της υφιστάμενης οδοποιίας της περιοχής και το οποίο διέρχεται από την ΕΖΔ - πΤΚΣ GR2110001 («Αμβρακικός Κόλπος, Δέλτα Λούρου και Αράχθου (Πέτρα, Μύτικας, Ευρύτερη περιοχή)») του Δικτύου Natura 2000. Επιπλέον, ο νέος Υ/Σ 150/33kV στη θέση ΡΙΖΟΒΟΥΝΙ και τμήμα του υπόγειου δικτύου διασύνδεσης που θα οδεύει κατά μήκος της υφιστάμενης οδοποιίας της περιοχής χωροθετούνται εντός της Περιοχής Περιβαλλοντικού Ελέγχου του Εθνικού Πάρκου Αμβρακικού.». Όπως είναι γνωστό, το έργο θα πρέπει να αξιολογείται στο σύνολό του, ενώ τμήματα αυτού που λαμβάνουν χώρα εντός προστατευόμενων περιοχών, όπως στην προκειμένη περίπτωση, θα πρέπει να εκτιμώνται ως προς τις επιπτώσεις τους κατά τρόπο πλήρη και επιστημονικά τεκμηριωμένο, ώστε να αίρεται η

οποιαδήποτε αμφιβολία περί επέλευσης αρνητικών επιπτώσεων που θέτουν σε κίνδυνο την ακεραιότητα της περιοχής, όπως προκύπτει από το άρθρο 10 παρ. 2 Ν. 4014/2011, όπου αναφέρεται ότι «Βάσει των συμπερασμάτων της ειδικής οικολογικής αξιολόγησης και της ΜΠΕ και εξαιρουμένης της περίπτωσης των διατάξεων της παραγράφου 4 του παρόντος, η αρμόδια αρχή συμφωνεί για το οικείο έργο ή δραστηριότητα μόνο αφού βεβαιωθεί ότι δεν θα παραβιάσει την ακεραιότητα της συγκεκριμένης περιοχής.». Εν προκειμένω λοιπόν θα έπρεπε να διενεργηθούν εργασίες πεδίου όσον αφορά την προστατευόμενη περιοχή ΕΖΔ - πΤΚΣ GR2110001 και να συνταχθεί ξεχωριστή ΕΟΑ για την ανωτέρω προστατευόμενη περιοχή με όλα τα στοιχεία που ο νόμος ορίζει (βλ. Υπουργική Απόφαση οικ. 170225/2014 - ΦΕΚ 135/Β/27-1-2014), ώστε η διοίκηση να είναι σε θέση να αποφασίσει ορθώς σχετικά με τις επιπτώσεις του έργου. Τα δε συνοπτικώς αναφερόμενα στις σελ. 31-32 της ΕΟΑ σχετικά με το ότι δεν θα επέλθουν αρνητικές επιπτώσεις στην προστατευόμενη περιοχή ΕΖΔ - πΤΚΣ GR2110001 σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί επαρκής αιτιολογία. Ειδικότερα, στις σελ. 31-32 ΕΟΑ αναφέρονται τα εξής: «Η εξεταζόμενη ΕΖΔ-ΤΚΣ GR2110001, βρίσκεται μεν σε μεγάλη απόσταση από τις Α/Γ, αλλά το υπόγειο δίκτυο διασύνδεσης διασχίζει την περιοχή για μικρή απόσταση επί του παράδρομου της Ιόνιας οδού. Στο σημείο διασταύρωσης εντοπίζεται γέφυρα διέλευσης οχημάτων. Το βασικό προστατευτέο αντικείμενο της εν λόγω περιοχής επέκτασης της ΕΖΔ αφορά το είδος ψαριού *Caspiomyzon graecus* (*Eudomyzon* sp.). Η προτεινόμενη περιοχή επέκτασης της ΕΖΔ, είναι μια από τις ελάχιστες γνωστές περιοχές παρουσίας του είδους (Κοντζαγιώργης κ.ά., 2015). Αυτό έχει ληφθεί υπόψη ήδη στο σχεδιασμό κατασκευής του έργου (για την αποφυγή της διατάραξης της ροής του ποταμού, κατά τις εργασίες διέλευσης των καλωδίων μέσω της εν λόγω διασταύρωσης). Πιο συγκεκριμένα θα ακολουθηθεί μία από τις επόμενες λύσεις: α) Διάτρηση και πέρασμα των καλωδίων εντός σωλήνων κάτω από την κοίτη του ποταμού, β) Εκκαφή της όχθης και εγκιβωτισμός σωλήνων χωρίς την διατάραξη της διατομής του ποταμού σε περίοδο όπου δεν θα υπάρχει ροή νερού, γ) Στήριξη των καλωδίων στο πλάι της γέφυρας και πέρασμά τους εντός μεταλλικών σωλήνων στηριγμένων σε μεταλλική κατασκευή κατάλληλης αντοχής. Συνεπώς σε κάθε περίπτωση δεν θα επηρεαστεί το προστατευτέο αντικείμενο της εν λόγω ΕΖΔ.».

Η ανωτέρω μάλιστα συνοπτική αιτιολογία επί της μη επέλευσης αρνητικών επιπτώσεων επί της προστατευόμενης περιοχής ΕΖΔ - πΤΚΣ GR2110001 είναι αντιφατική με όσα αναφέρονται στην σελ. 143 της ΜΠΕ, όπου τίθενται σχετικώς τα ακόλουθα: «Για τον λόγο αυτό, στην Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση που συνοδεύει την παρούσα Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων γίνεται καταγραφή όλων των προστατευτέων στοιχείων της ΕΖΔ-ΤΚΣ GR2110001 και ακολουθείται η προβλεπόμενη διαδικασία εκτίμησης και αξιολόγησης επιπτώσεων που αφορά στα προστατευτέα στοιχεία των περιοχών του Δικτύου *Natura 2000*.».

12. Δεν εκτιμώνται οι επιπτώσεις του έργου στην κτηνοτροφία, δεδομένου ότι οι κάτοικοι της περιοχής ασχολούνται και βιοπορίζονται από την κτηνοτροφία, η μείωση της οποίας θα προκαλέσει επιμέρους αρνητικές επιπτώσεις στον πληθυσμό των αρπακτικών, καθώς η μείωση της κτηνοτροφίας καθώς και η μετακίνηση της σε άλλες περιοχές θα οδηγήσει σε μείωση των νεκρών ζώων στα ορεινά λιβάδια, επηρεάζοντας αρνητικά τη διαθεσιμότητα τροφής των αρπακτικών αλλά και οδηγώντας σε σταδιακή δάσωση των ανοικτών οικοσυστημάτων (θαμνώνες και λιβάδια), βασικών βιοτόπων τροφοληψίας για αυτά τα είδη. Περαιτέρω, στη σελ. 11 της ΕΟΑ αναφέρεται ότι «ειδικά στο τμήμα του ΑΣΠΗΕ στα όρη Σουλίου απαντάται σημαντικός αριθμός κτηνοτροφικών ζώων και εντός του πολυγώνου εντοπίζονται εν λειτουργία μαντριά και ποτίστρες. Στο τμήμα του ΑΣΠΗΕ στα Θεσπρωτικά όρη (ανατολικά πολύγωνα) ο αριθμός των κτηνοτροφικών ζώων είναι μικρότερος (αγελάδες και κατσίκια), αλλά υπάρχει παρουσία ζώων σε όλο το μήκος της κορυφογραμμής. Και σε αυτή την υποπεριοχή εντοπίζονται σταβλικές εγκαταστάσεις (μαντριά, ποτίστρες) εντός του πολυγώνου.». Τέλος, αμφισβητείται έντονα κατά πόσο τηρήθηκαν οι ελάχιστες αποστάσεις από τις θέσεις των α/γ και των ανωτέρω αναφερομένων σταβλικών εγκαταστάσεων, όπως η ελάχιστη αυτή απόσταση ορίζεται στο Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ.

Α δεν προτείνει κάποιο πρόγραμμα παρακολούθησης, ούτε δίνει σχετικές λεπτομέρειες.

13. Οικότοποι στην περιοχή εγκατάστασης

Όπως ομολογείται στην ίδια την ΜΠΕ, στην περιοχή εγκατάστασης του έργου είναι πολύ πιθανό να συναντάται οικότοπος προτεραιότητας. Ειδικότερα, στην σελ. 142 της ΜΠΕ παρατίθενται τα ακόλουθα:

«Σε ότι αφορά τους οικοτόπους της περιοχής μελέτης, καθώς η περιοχή βρίσκεται εκτός τόπων του Δικτύου Natura 2000, δεν έχει γίνει καταγραφή τους σύμφωνα με τις αντίστοιχες προδιαγραφές που ακολουθούνται για την καταγραφή του εντός του δικτύου προστατευόμενων περιοχών Natura 2000. Από τα διαθέσιμα δεδομένα για τις πλησιέστερες προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura 2000, κρίνεται πιθανή η ύπαρξη των παρακάτω τύπων οικοτόπων στα πολύγωνα εγκατάστασης των Α/Γ και στις θέσεις των συνοδών έργων:

4090: Ενδημικά ορεινά μεσογειακά χέρσα εδάφη με ακανθώδεις θάμνους,

5210: Δενδροειδή *matorrals* με *Juniperus spp.*,

8140: Λιθώνες της Ανατολικής Μεσογείου,

8210: Ασβεστολιθικά βραχώδη πρανή με χασμοφυτική βλάστηση,

91M0: Πανωνικά-βαλκανικά δάση τουρκικής δρυός – κοινής δρυός,

9560*: Ενδημικά δάση με *Juniperus spp* (*τύπος οικοτόπου προτεραιότητας).»

Δεν αποκλείεται λοιπόν στην περιοχή εγκατάστασης να συναντάται ο ανωτέρω τύπος οικοτόπου προτεραιότητας, κάτι που σημαίνει αφενός μεν την ανάγκη διενέργειας έρευνας και αυτοψίας, ώστε να διαπιστωθεί εάν θα υπάρξει απώλεια έκτασης από τον ανωτέρω οικότοπο προτεραιότητας, αφετέρου δε στην περίπτωση που διαπιστωθεί ότι υφίσταται όντως ο ανωτέρω τύπος οικοτόπου, τότε το έργο είναι αδύνατο να υλοποιηθεί, καθώς οι οικότοποι προτεραιότητας συνιστούν ζώνη/περιοχή αποκλεισμού σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1 στ. ε' του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τις ΑΠΕ.

14. Μη αναφορά στις επιπτώσεις του έργου στα χειρόπτερα και έλλειψη κατάλληλων μέτρων μετριασμού των επιπτώσεων

Στην περιοχή του έργου συναντώνται (κατά τον μελετητή της ΜΠΕ: ενδέχεται να απαντώνται, βλ. σελ. 143 ΜΠΕ) είδη χειροπτέρων που προστατεύονται βάσει του Π.Δ. 67/81, ορισμένα δε εξ αυτών ανήκουν στο Παράρτημα II ή IV της Οδηγίας 92/43/ΕΚ. Ενδεικτικά, αναφέρονται η Βουνονυχτερίδα (*Hypsugo savii*), είδος του Παραρτήματος IV της Οδηγίας 92/43/ΕΚ, σε ευνοϊκή κατάσταση διατήρησής (FV) και με υψηλό κίνδυνο πρόσκρουσης με τις Α/Γ και η Νανονυχτερίδα (*Pipistrellus pipistrellus*), η οποία ανήκει στο Παράρτημα IV της Οδηγίας 92/43/ΕΚ, η κατάσταση διατήρησης σε εθνικό επίπεδο είναι ικανοποιητική (FV) και διατρέχει υψηλό κίνδυνο πρόσκρουσης με τις α/γ. Άλλωστε, η χρήση των ανεμογεννητριών ως καταφύγια από τα χειρόπτερα έχει αναφερθεί στην Ευρώπη (Hensen, 2004) και υπάρχουν μέτρα άμβλυσης των επιπτώσεων στα χειρόπτερα, όπως το ότι οι ανεμογεννήτριες δεν πρέπει να έχουν σημεία τα οποία επιτρέπουν την χρήση από τα χειρόπτερα και τυχόν κοιλώματα ή διάκενα σε οποιοδήποτε σημείο πρέπει να καταστούν μη προσβάσιμα. Μέτρο αντιμετώπισης του κινδύνου πρόσκρουσης, η αύξηση ελάχιστης έντασης ανέμου ενεργοποίησης των α/γ, καθώς οι α/γ αρχίζουν να παράγουν ηλεκτρισμό όταν η ένταση του ανέμου ξεπεράσει ένα ελάχιστο κατώφλι (cut-in speed), το οποίο συνήθως είναι στα 3 m/sec, ενώ τα χειρόπτερα πετάνε, ειδικά σε μεγαλύτερο ύψος, όταν η ένταση του ανέμου είναι σχετικά χαμηλή, συνήθως κάτω από 6 m/sec. Συνεπώς, εάν η ελάχιστη ένταση ανέμου ενεργοποίησης της Α/Γ αυξηθεί στο επίπεδο των 4-6.5 m/sec, ο βαθμός θνησιμότητας μειώνεται κατά 79-90%, ενώ οι απώλειες ενέργειας δεν υπερβαίνουν το 0.3%-1% σε όλη την διάρκεια του ετήσιου κύκλου (Rydell et al., 2012). Παρά λοιπόν το γεγονός ότι στην περιοχή εγκατάστασης του έργου ενδέχεται κατά τον μελετητή να υπάρχουν προστατευόμενα είδη χειροπτέρων, δεν γίνεται εκτίμηση των επιπτώσεων του έργου επί του πληθυσμού τους ούτε προτείνονται σχετικά μέτρα αντιμετώπισής τους. Ενδεικτικά επίσης αναφέρεται και το είδος Μικρομυωτίδα (*Myotis blythii*), είδος που σύμφωνα με το Ελληνικό Κόκκινο Βιβλίο στην Ελλάδα δεν κατατάσσεται σε κατηγορία απειλής (LC), ενώ σύμφωνα με την IUNC red list σε ευρωπαϊκό επίπεδο κατατάσσεται σε κατηγορία απειλής (NT), πρόκειται δε για είδος που προστατεύεται από την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ (Παράρτηματα II και IV) και τις Συμβάσεις της Βέρνης (Παράρτημα II) και της Βόννης (Παράρτημα II). Περαιτέρω, το συγκεκριμένο είδος τρέφεται σε βοσκοτόπους και λιβάδια, συμπεριλαμβανομένων καλλιεργήσιμων εκτάσεων και κήπων. Επιπλέον, στην περιοχή εγκατάστασης του έργου ενδέχεται να υπάρχει το είδος Ποδαρομυωτίδα (*Myotis caraccini*), το

οποίο σύμφωνα με το Ελληνικό Κόκκινο Βιβλίο στην Ελλάδα και με την IUNC red list σε παγκόσμιο επίπεδο κατατάσσεται σε κατηγορία απειλής (NT και VU αντίστοιχα), προστατεύεται επίσης και από την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ (Παραρτήματα II και IV) και τις Συμβάσεις της Βέρνης (Παράρτημα II) και της Βόννης (Παράρτημα II).

15. Στην ΜΠΕ, παρά το γεγονός ότι απαριθμούνται τα μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς και οι αρχαιολογικοί χώροι, δεν παρατίθενται οι αποστάσεις μεταξύ αυτών και του έργου ούτε υπάρχει σχετικός χάρτης παρά τα όσα ορίζονται στο Παράρτημα 2 της Υπουργικής Απόφασης οικ. 170225/2014 - ΦΕΚ 135/Β/27-1-2014, όπου αναφέρονται τα εξής:

«5. Συμβατότητα του έργου ή της δραστηριότητας με θεσμοθετημένες χωρικές και πολεοδομικές δεσμεύσεις της περιοχής

5.1 Θέση του έργου ή της δραστηριότητας ως προς εκτάσεις του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος της περιοχής, όπως:

5.1.1. Θεσμοθετημένα όρια οικισμών και εγκεκριμένων πολεοδομικών σχεδίων.

5.1.2. Όρια περιοχών του εθνικού συστήματος προστατευόμενων περιοχών του ν. 3937/2011 (Α' 60).

5.1.3. Δάση, δασικές εκτάσεις και αναδασωτέες εκτάσεις.

5.1.4. Εγκαταστάσεις κοινωνικής υποδομής, κοινής ωφέλειας κ.ά.

5.1.5. Θέσεις αρχαιολογικού ενδιαφέροντος.

5.2 Ισχύουσες χωροταξικές και πολεοδομικές ρυθμίσεις στην περιοχή του έργου ή της δραστηριότητας.

Αναφέρεται το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τις χρήσεις γης και τους όρους δόμησης στην περιοχή του έργου/δραστηριότητας και τη συμβατότητά του με αυτό, βάσει των αναφερομένων στην ενότητα 5.1 και με ειδικότερη αναφορά τουλάχιστον στα εξής:

5.2.1. Προβλέψεις και κατευθύνσεις του Γενικού, των Ειδικών και του οικείου Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης.

5.2.2. Θεσμικό καθεστώς, σύμφωνα με εγκεκριμένα σχέδια (ρυθμιστικό, γενικό πολεοδομικό, ρυμοτομικό, ΖΟΕ, ΣΧΟΑΠ, οριοθέτησης οικισμών ή άλλων σχεδίων καθορισμού χρήσεων γης και δόμησης).

5.2.3. Ειδικά σχέδια διαχείρισης (ΕΣΔΑ, ΠΕΣΔΑ, σχέδια διαχείρισης υδάτων κ.λπ.).

5.2.4. Οργανωμένοι υποδοχείς δραστηριοτήτων όπως επιχειρηματικά πάρκα, οργανωμένοι υποδοχείς μεταποιητικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, λατομικές ζώνες, περιοχές ολοκληρωμένης τουριστικής ανάπτυξης, περιοχές οργανωμένης ανάπτυξης υδατοκαλλιέργειών κ.λπ.

Όλα τα παραπάνω στοιχεία των ενότητων 5.1 και 5.2 απεικονίζονται σε κατάλληλο χάρτη.»

16. Έλλειψη αντισταθμιστικών μέτρων

Στο παράρτημα 3.2.1. της Υπουργικής Απόφασης οικ. 170225/2014 - ΦΕΚ 135/Β/27-1-2014 προβλέπονται μεταξύ άλλων τα εξής:

«4. Αντισταθμιστικά μέτρα

Στην περίπτωση που:

i) δεν υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις υλοποίησης του έργου ή της δραστηριότητας και παρά την εξέταση μέτρων αντιμετώπισης εκτιμάται ότι συνεχίζεται να παραβλάπτεται η ακεραιότητα της οικείας περιοχής NATURA 2000 και ο σκοπός διατήρησης της σύμφωνα με τη Παραγ. 4 του Αρθ. 10 του Ν. 4014/2011 (ΦΕΚ Α 209) και

ii) τεκμηριώνεται ότι συντρέχουν οι λόγοι της Παραγ. 4 του αρ. 10 του Ν. 4014/2011, τότε προτείνονται συγκεκριμένα αντισταθμιστικά μέτρα, λαμβάνοντας υπόψη και τις τυχόν πρόσθετες ή ειδικές απαιτήσεις

που προέκυψαν κατά τη διαδικασία Προκαταρκτικού Προσδιορισμού Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων (ΠΠΠΑ), εφόσον τέτοια έχει διενεργηθεί.

Ειδικότερα βάσει των ανωτέρω γίνεται:

4.1 Τεκμηρίωση ότι συντρέχουν οι λόγοι που αναφέρονται στην παράγραφο 4 του αρ. 10 του Ν. 4014/2011.

4.2 Καταγραφή και ανάλυση των μέτρων αντιστάθμισης.

4.3 Αξιολόγηση των μέτρων αντιστάθμισης ώστε:

- να είναι κατάλληλα για την περιοχή Natura 2000 που εφαρμόζονται και ανάλογα με την απώλεια που προξενείται από το έργο ή τη δραστηριότητα,
- να έχουν την ικανότητα να διατηρήσουν ή να αυξήσουν τη συνολική συνοχή του Δικτύου Natura 2000,
- να μπορούν να είναι εφαρμόσιμα,
- να είναι λειτουργικά κατά την φάση που προκαλείται η ζημιά στην οικεία περιοχή Natura 2000 εκτός αν έχει τεκμηριωθεί ότι το τελευταίο δεν είναι απαραίτητο.

4.4 Παρουσίαση του Σχεδίου υλοποίησης των αντισταθμιστικών μέτρων με χρονοδιάγραμμα εφαρμογής και αρμόδιο φορέα υλοποίησης»

Εν προκειμένω, μολονότι υπάρχουν ενδείξεις ότι θα επέλθουν εξαιρετικά αρνητικές επιπτώσεις στα είδη ορνιθοπανίδας, μεταξύ των οποίων και του είδους «όρνιο» και του είδους «φιδαιτός», δεν προτείνονται αντισταθμιστικά μέτρα. Εν προκειμένω, άλλωστε υπάρχουν εναλλακτικές επιλογές όπου θα μπορούσε να χωροθετηθεί ο ΑΣΠΗΕ, οπότε και θα έπρεπε να προκριθεί η κατασκευή αυτού σε άλλη περιοχή όπου δεν αναμένονται αντίστοιχης έντασης δυσμενείς επιπτώσεις στα ανωτέρω είδη αλλά και στα λοιπά είδη (π.χ. σφηκιάρης, ο οποίος θα εκτοπιστεί από τις θέσεις φωλιάσμάτος του). Ειδικότερα, σύμφωνα με την παρ. 4 του αρ. 10 του Ν. 4014/2010, «εάν, παρά τα αρνητικά συμπεράσματα της εκτίμησης των επιπτώσεων με βάση τη διαδικασία των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου και ελλείψει εναλλακτικών λύσεων, ένα έργο ή δραστηριότητα πρέπει να πραγματοποιηθεί για άλλους επιτακτικούς λόγους σημαντικού δημόσιου συμφέροντος, περιλαμβανομένων λόγων κοινωνικής ή οικονομικής φύσεως, λαμβάνεται κάθε αναγκαίο αντισταθμιστικό μέτρο ώστε να εξασφαλισθεί η προστασία της συνολικής συνοχής των περιοχών του δικτύου Natura 2000. Εντός δύο μηνών από την έκδοση ΑΕΠΟ του έργου ή της δραστηριότητας, ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τις επιπτώσεις που ενδέχεται να προκύψουν και τα αντισταθμιστικά μέτρα που ελήφθησαν.».

Εν προκειμένω, δεν μπορεί να κριθεί ότι δεν υφίστανται εναλλακτικές λύσεις ως προς τη χωροθέτηση του ΑΣΠΗΕ, εξέταση των οποίων δεν γίνεται στο πλαίσιο της ΕΟΑ, παρά τα όσα ορίζει ο νόμος. Στο πλαίσιο της ΕΟΑ και της ΜΠΕ, δεν έγινε εξέταση των εναλλακτικών λύσεων ως προς τη θέση χωροθέτησης του έργου, καθώς η μοναδική εναλλακτική που αξιολογήθηκε αφορούσε τον αριθμό και την ισχύ των α/γ αλλά όχι την θέση του έργου (βλ σχετικά και σελ. 84-86 ΕΟΑ και σελ. 116-118 ΜΠΕ).

Ειδικότερα, στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 «Βασικές προδιαγραφές Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) έργων και δραστηριοτήτων Α' Κατηγορίας» της Υπουργικής Απόφασης οικ. 170225/2014 - ΦΕΚ 135/Β/27-1-2014 προβλέπονται μεταξύ άλλων τα εξής:

«7. Εναλλακτικές λύσεις

7.1 Παρουσίαση των βιώσιμων εναλλακτικών λύσεων που εξετάστηκαν, ως προς τη θέση, το μέγεθος και την κλίμακα, το σχεδιάσμα, την τεχνολογία, την παραγωγική διαδικασία καθώς και την διαδικασία κατασκευής του έργου ή της δραστηριότητας. Περιλαμβάνεται και η μηδενική λύση (μη υλοποίηση προτεινόμενου έργου/δραστηριότητας), με αναφορά στις συνέπειες που θα έχει σε επηρεαζόμενα έργα/δραστηριότητες, καθώς και σε άλλα στοιχεία του ανθρωπογενούς και φυσικού περιβάλλοντος.».

Εν προκειμένω όμως δεν γίνεται εξέταση των εναλλακτικών λύσεων ως προς τη χωροθέτηση του ΑΣΠΗΕ, καθώς στις σελίδες 84-86 ΕΟΑ και σελ. 116-118 ΜΠΕ γίνεται λόγος στην πραγματικότητα για τον αριθμό των α/γ και την ισχύ του έργου αλλά όχι για την τοποθεσία αυτού.

Ωστόσο, ακόμα και στην περίπτωση που ήθελε υποτεθεί ότι δεν υπάρχει εναλλακτική λύση ως προς τη χωροθέτηση του έργου, δεδομένου ότι το έργο θα βλάψει τους στόχους διατήρησης των προστατευτέων στοιχείων των ΖΕΠ, και ιδίως της γειτονικής ΖΕΠ με κωδικό GR2120008, καθώς και την ακεραιότητα, τη δομή και τις ειδικές λειτουργίες των περιοχών ΖΕΠ, όπως επίσης και τη συνοχή του δικτύου Natura 2000, παρά τα αντιθέτως ισχυριζόμενα από τον μελετητή της ΕΟΑ (βλ. σελ. 94 ΕΟΑ), στην ΕΟΑ θα έπρεπε να προταθούν και να συμπεριληφθούν αντισταθμιστικά μέτρα, σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 4 Ν. 4014/2011 και όσα σχετικά προβέπονται στο παράρτημα 3.2.1. της Υπουργικής Απόφασης οικ. 170225/2014 - ΦΕΚ 135/Β/27-1-2014 (βλ. παραπάνω). Η δε παρ. 4 εδ. α' του άρθρου 10 του Ν. 4014/2011 ορίζει τα εξής: «4. Εάν, παρά τα αρνητικά συμπεράσματα της εκτίμησης των επιπτώσεων με βάση τη διαδικασία των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου και ελλείψει εναλλακτικών λύσεων, ένα έργο ή δραστηριότητα πρέπει να πραγματοποιηθεί για άλλους επιτακτικούς λόγους σημαντικού δημόσιου συμφέροντος, περιλαμβανομένων λόγων κοινωνικής ή οικονομικής φύσεως, λαμβάνεται κάθε αναγκαίο αντισταθμιστικό μέτρο ώστε να εξασφαλισθεί η προστασία της συνολικής συνοχής των περιοχών του δικτύου Natura 2000. Εντός δύο μηνών από την έκδοση ΑΕΠΟ του έργου ή της δραστηριότητας, ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τις επιπτώσεις που ενδέχεται να προκύψουν και τα αντισταθμιστικά μέτρα που ελήφθησαν.». Στην προκειμένη όμως περίπτωση, στην ΕΟΑ δεν προβλέπονται μέτρα αντιστάθμισης, και συνεπώς αυτή είναι ελλιπέστατη και για τον λόγο αυτό.

17. Δεν αναφέρονται οι επιπτώσεις στον εναλλακτικό τουρισμό, ο οποίος αναπτύσσεται στην περιοχή, καθώς στα Όρη Σουλίου υπάρχει μονοπάτι που ξεκινάει από δασικό δρόμο στο οδικό δίκτυο Αγίας Κυριακής-Σουλίου, μολοντί δεν γίνεται μνεία στο ανωτέρω μονοπάτι στην σελ. 173 της ΜΠΕ.

Συμπέρασμα

Από τα ανωτέρω συνάγεται με ιδιαίτερα πρόδηλο τρόπο ότι η ΜΠΕ και η ΕΟΑ εμφανίζουν ουσιώδεις ελλείψεις με αποτέλεσμα να είναι απορριπτέες, η δε κατασκευή του έργου (ΑΣΠΗΕ) θα επιφέρει εξαιρετικά δυσμενείς επιπτώσεις στα είδη ορνιθοπανίδας της περιοχής, παραβιάζοντας την αρχή της αναλογικότητας κατ'άρθρο 25 του Συντάγματος, και επιφέροντας πλήγμα στην ακεραιότητα της περιοχής, οδηγώντας σε πλήρη εξαφάνιση του όρνιου από την περιοχή λόγω της όχλησης που θα προκληθεί σε συνδυασμό με τον αυξημένο κίνδυνο πρόσκρουσης που θα έχει ως αποτέλεσμα τη θανάτωση πτηνών του συγκεκριμένου είδους, σε αντίθεση με τον εθνικό στόχο της αύξησης του είδους πανελλαδικά και αρχικά στην ηπειρωτική χώρα. Περαιτέρω, βάσει των όσων αναλύθηκαν μείωση του πληθυσμού θα υποστεί και ο φιδαστός, όπως και όχληση. Άλλωστε στην γειτονική περιοχή της ΖΕΠ GR2120008 το είδος «όρνιο» έχει μόνιμη παρουσία ενώ έχει εντοπιστεί και φωλιά του είδους. Ο κίνδυνος της εξαφάνισης του ανωτέρω είδους μάλιστα είναι σαφώς πιο αυξημένος εάν εξεταστεί το υπό μελέτη έργο με τους λοιπούς ΑΣΠΗΕ στην περιοχή. Μάλιστα σε άμεση γειτνίαση με το έργο συναντώνται οι εξής ΑΣΠΗΕ: α) ΑΣΠΗΕ «ΒΡΙΖΕΣ» ισχύος 24 MW αποτελούμενο από 8 α/γ (3 χλμ μακριά), β) ΑΣΠΗΕ «ΚΑΜΠΟΣ - ΑΓΚΑΘΙΕΣ - ΚΛΕΦΤΟΓΟΥΡΟΣ - ΚΟΡΥΦΗ ΜΠΟΓΔΑΝΗ - ΜΥΤΕΡΑ - ΖΑΡΚΟΡΡΑΧΗ - ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ - ΑΛΟΓΟΜΑΝΔΡΑ - ΤΣΟΥΚΚΑ ΜΕΛΙΣΣΙ - ΣΠΗΛΙΑ ισχύος 123 MW αποτελούμενο από 20 α/γ (5,2 χλμ μακριά), γ) ΑΣΠΗΕ «ΣΠΑΘΕΣ» ισχύος 24 MW αποτελούμενο από 8 α/γ (7,4 χλμ μακριά) (βλ. σελ. 86-87 ΕΟΑ). Στην ευρύτερη μάλιστα περιοχή δρομολογούνται και άλλα μεγάλα αιολικά πάρκα (βλ. σελ. 86-87 ΕΟΑ). Είναι καταφανές ότι το υπό μελέτη έργο έρχεται σε πλήρη αντίθεση με την αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης, η οποία επιτάσσει η οικονομική ανάπτυξη να μην είναι ανεξέλεγκτη, αλλά να έχει όρια και όρους, και τα όποια οφέλη επικαλείται ο μελετητής της ΕΟΑ είναι μηδαμινά συγκριτικά με τις εξαιρετικά αρνητικές επιπτώσεις του έργου, και ως εκ τούτου πρέπει να παύσει η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησής του. Το γεγονός ότι η περιοχή χωροθέτησης του έργου βρίσκεται εκτός Natura 2000 δεν παίζει ρόλο στο ότι δεν χαιρούν προστασίας τα προστατευτέα στοιχεία αυτής, έστω και αν η περιοχή δεν έχει οριοθετηθεί ως ΖΕΠ, το ίδιο δε ισχύει και με τα λοιπά είδη ορνιθοπανίδας, καθώς στο πλαίσιο της ΜΠΕ και της ΕΟΑ ερευνώνται οι επιπτώσεις του έργου στα διάφορα στοιχεία του περιβάλλοντος (ύδατα,

πολιτιστική κληρονομιά, πανίδα και ορνιθοπανίδα, τοπίο κ.α.), όπως επιτάσσει η αρχή της πρόληψης. Επίσης, για την υλοποίηση του έργου, απαιτείται διάνοιξη νέας οδοποιίας συνολικού μήκους περίπου 23 χλμ. με ό,τι αυτό συνεπάγεται σχετικά με την κατάτμηση οικοτόπων και των ενδιαιτημάτων στην περιοχή.

Τέλος, πρέπει να διακοπεί η περιβαλλοντική αδειοδότηση του έργου, καθώς όπως αναφέρεται στην παρ. 2 του άρ. 10 Ν. 4014/2011, « Βάσει των συμπερασμάτων της ειδικής οικολογικής αξιολόγησης και της ΜΠΕ και εξαιρουμένης της περίπτωσης των διατάξεων της παραγράφου 4 του παρόντος, η αρμόδια αρχή συμφωνεί για το οικείο έργο ή δραστηριότητα μόνο αφού βεβαιωθεί ότι δεν θα παραβιάσει την ακεραιότητα της συγκεκριμένης περιοχής. Ειδικότερα, η εξέταση πιθανών μέτρων αντιμετώπισης των επιπτώσεων και εναλλακτικών λύσεων μπορεί να επιτρέψει τη διαπίστωση ότι, βάσει τέτοιων λύσεων ή μέτρων, το έργο ή η δραστηριότητα δεν θα παραβιάσει την ακεραιότητα της περιοχής. Η ακεραιότητα μιας περιοχής αναφέρεται στις οικολογικές της λειτουργίες .». Εν προκειμένω, σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αίρονται οι βάσιμες αμφιβολίες περί επέλευσης πλήγματος στην ακεραιότητα της περιοχής ΖΕΠ GR2120008, οπότε και η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης του έργου πρέπει να σταματήσει.

ζ) Την τοποθέτηση των κ.κ. Κορωναίου Θεόδωρου και Σπέγγου Αριστείδη, από την παράταξη «Κοινό των Ηπειρωτών», οι οποίοι ψήφισαν ΑΡΝΗΤΙΚΑ. Ο κ. Κορωναίος συνεχάρη τους πολίτες και το Δήμο Ζηρού για την πρωτοβουλία που πήραν να υποβάλλουν ένα τόσο τεκμηριωμένο έγγραφο το οποίο σύμφωνα με το περιβαλλοντικό νομοθετικό πλαίσιο καταρρίπτει όλους τους ισχυρισμούς για την κατασκευή αυτών των δύο αιολικών. Πρόσθεσε ότι κάποιες περιοχές βαδίζουν προς την υποβάθμιση και δεν πρέπει να σιωπήσουμε σε αυτό. Είναι περιοχές που ερημώνουν. Η τάση αυτή πρέπει να αναστραφεί. Δεν μπορούν να κλείνουν τραπεζικά καταστήματα, να κλείνει το κατάστημα των ΕΛΤΑ στην περιοχή και να λέμε ότι θα «φυτέψουμε» δύο αιολικά χωρίς να ρωτάμε κανέναν. Ο κ. Σπέγγος, αφού ευχήθηκε καλή επιτυχία στον αγώνα των κατοίκων και τους προέτρεψε να στρέψουν τον αγώνα τους προς το υπουργείο απ' όπου θα δοθεί η έγκριση, δήλωσε ότι: «Η κατάσταση πλέον με τα ανεξέλεγκτα αιτήματα και τα πάρα πολλά, για φωτοβολταϊκά, υδροηλεκτρικά, μικρά υδροηλεκτρικά και για πάρκα ανεμογεννητριών σε όλη την ηπειρωτική επικράτεια θυμίζει “επιδρομή ακρίδων” και για αυτό, η προσωπική μου θέση και ανεξάρτητα από την παράταξη στην οποία ανήκω, μέχρι το τέλος της θητείας μου, θα είναι η καταψήφιση όλων των προτάσεων ενεργειακής παραγωγής οι οποίες δεν προέρχονται από ενεργειακές κοινότητες».

η) Την τοποθέτηση του κ. Ριζόπουλου Σπυρίδωνα από την παράταξη «Ορίζοντες Ηπείρου», ο οποίος ψήφισε ΑΡΝΗΤΙΚΑ. Ζήτησε από τους κατοίκους, οι οποίοι ζητούν τη λύση των προβλημάτων τους θεσμικά, να δείξουν εμπιστοσύνη στο Περιφερειακό Συμβούλιο το οποίο είναι αρνητικό για την κατασκευή του έργου και θα είναι μαζί τους ακόμη και στο υπουργείο.

θ) Την τοποθέτηση της κας Ζέκα-Πάσχου Κωνσταντίνας από την παράταξη «Λαϊκή Συσπείρωση», η οποία ψήφισε ΑΡΝΗΤΙΚΑ. Ανέφερε ότι πρόκειται για ένα “φαραωνικό” έργο. Δεν υπάρχει μεγαλύτερο στην Περιφέρεια. Υπάρχει σήμερα η άποψη ότι επειδή η οικονομία βρίσκεται σε κρίση, θα πρέπει να κατασκευάζουμε τέτοια πράσινα έργα. Μέχρι και την πυρηνική ενέργεια θα πούμε «πράσινο» έργο. Η παράταξή της ζήτησε να γίνουν πολιτικές επαφές, όμως, περιοριστήκαμε στην απόφαση της Επιτροπής. Δήλωσε ότι η παράταξή της θα είναι δίπλα στους κατοίκους με αγωνιστικό τρόπο, ώστε να αποτραπεί η κατασκευή του έργου.

ι) Την τοποθέτηση του κ. Γαλατά Ζώη από την παράταξη «Αριστερή Παρέμβαση στην Ήπειρο», ο

οποίος ψήφισε ΑΡΝΗΤΙΚΑ. Συνεχάρη τους κατοίκους και τους νέους της περιοχής για τη μαχητικότητα τους και τον αγώνα που έδωσαν. Δήλωσε ότι διατηρεί επιφυλάξεις για την αποτελεσματικότητα των ενεργειακών κοινοτήτων γιατί και από εκεί η ιδιωτική πρωτοβουλία και το μεγάλο κεφάλαιο μπορεί να φέρει φαραωνικά και καταστροφικά έργα. Πρόσθεσε ότι για το 2030 η δέσμευση της χώρας για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανεμογεννήτριες είναι 7,05 GW, σήμερα παράγουμε 3,11 GW, δηλαδή το 44%. Με τα αδειοδοτημένα φτάνουμε στο 125% και αν βάλουμε και τα επενδυτικά τότε φτάνουμε 504% πάνω από τη δέσμευση. Ορισμένες περιοχές είναι καταδικασμένες και όχι μόνο κλείνει το κατάστημα των ΕΛΤΑ, αλλά το προηγούμενο διάστημα είχαν κλείσει και δύο τραπεζικά καταστήματα και υπάρχει φόβος ότι θα κλείσει και το Κέντρο Υγείας.

και ό,τι διατυπώθηκε κατά την διάρκεια της συζήτησης του θέματος, η γνωμοδότησή μας επί του φακέλου της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) έχει ως εξής:

Αποφασίζει ΟΜΟΦΩΝΑ
(Απόφαση 9/134/18-07-2023)

Γνωμοδοτεί αρνητικά για το περιεχόμενο της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου, όπως διαβιβάστηκε με το αριθ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/48799/3270/03-05-2023 έγγραφο του Τμήματος Β' της Δ/σης Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ

Α. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΘΕΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η' ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΧΩΡΙΣ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΟΡΩΝ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ	☐
Β. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΘΕΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η' ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ	☐
Γ. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η' ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ	☒
Δ. ΔΕ ΔΥΝΑΜΕΘΑ ΝΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΟΥΜΕ ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΘΕΙΣΑΣ Μ.Π.Ε. ΔΙΟΤΙ ΔΙΑΠΙΣΤΩΝΟΝΤΑΙ ΣΕ ΑΥΤΗ ΟΥΣΙΩΔΕΙΣ ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ ΣΕ Ο,ΤΙ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΜΑΣ, ΟΠΩΣ ΑΥΤΕΣ (ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ) ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ.	☐
Ε. ΔΕ ΔΥΝΑΜΕΘΑ ΝΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΟΥΜΕ ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΘΕΙΣΑΣ Μ.Π.Ε. ΔΙΟΤΙ ΔΕΝ ΕΜΠΙΠΤΕΙ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΜΑΣ.	☐
6. ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ:	
1) Εισηγητικό Σημείωμα της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Π.Η. - Τμήμα Περιβάλλοντος.	
2) Η αριθ. 9/35/26-06-2020 (ΑΔΑ:Ω9ΒΚ7Λ9-90Ξ) Απόφαση του Περιφερειακού	☒

Συμβουλίου Ηπείρου «Σχετικά με την εγκατάσταση και λειτουργία Αιολικών Πάρκων στην Ήπειρο».

- 3) Η αριθ. 12/54/6-7-2023 (ΑΔΑ:609Λ7Λ9-5ΑΝ) Απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Ηπείρου «Συζήτηση σχετικά με το αίτημα της παράταξης Λαϊκή Συσπείρωση Ηπείρου, για συζήτηση στο Περιφερειακό Συμβούλιο των περιβαλλοντικών αδειοδοτήσεων των έργων ΑΠΕ στη Λάκκα Σούλι και σε Γράμμο – Σμόλικα».
- 4) Το από 06-07-2023 υπόμνημα του Περιβαλλοντικού Πολιτιστικού Συλλόγου π. Δήμου Θεσπρωτικού, του Μελισσοκομικού Συλλόγου Πρέβεζας «Κασσιώπη» και της Επιτροπής Αγώνα Κατοίκων Λάκκας Σουλίου.
- 5) Το από 06-07-2023 έγγραφο απόψεων του Δήμου Ζηρού, πολιτιστικών φορέων και κατοίκων του Δήμου που συντάχθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο Τρύφωνα Κόλλια.
- 6) Το από 31/05/2023 έγγραφο πολιτών (Θωμάς Κ. Φώτσης, Παύλος Λ. Αλεξίου και Θεόδωρος Ι. Χόβολος).
- 7) Οι αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Ζηρού αριθ. 6/17-05-2023 (ΑΔΑ:9Ψ68ΩΡΟ-ΙΕΕ) και αριθ. 3/03-03-2021 (ΑΔΑ: ΨΑΦΝΩΡΟ-0ΨΡ).
- 8) Η αριθ. 68/31-05-2023 Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Σουλίου (ΑΔΑ: 9ΑΓ4Ω1Α-760).
- 9) Η αριθ. 2/29-01-2021 Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Δωδώνης (ΑΔΑ: 9ΟΦΤΩ98-ΟΕΖ).
- 10) Η αριθ. 10/2023 Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής Δήμου Αρταίων (ΑΔΑ: 9Π14ΩΨΑ-ΝΨΤ).
- 11) Η αριθ. 7/2023 Απόφαση του Τοπικού Συμβουλίου Καμπής (Πρακτικό 8/10-06-2023).
- 12) Η αριθ. 14/2023 Απόφαση του Τοπικού Συμβουλίου Γραμμενίτσας (Πρακτικό 11/10-06-2023).
- 13) Το έντυπο Δ9 του Τμήματος Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού και ΑΠΕ του Δήμου Αρταίων.
- 14) Η αριθ. 11/2023 Απόφαση του Τοπικού Συμβουλίου Καλαμιάς (Πρακτικό 8/08-06-2023).
- 15) Η αριθ. 9/2023 Απόφαση του Τοπικού Συμβουλίου Ρόκκας, ΔΕ Φιλοθέης του Δήμου Αρταίων (Πρακτικό 8/10-06-2023).
- 16) Αντίγραφα των αποδεικτικών δημοσίευσης της Ανακοίνωσης – Πρόσκλησης της Προέδρου του Περιφερειακού Συμβουλίου.
- 17) Αντίγραφο των σελίδων των Ημερήσιων Εφημερίδων στις οποίες δημοσιεύθηκε.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 8^ο

Το παρόν πρακτικό, αφού συντάχθηκε, αναγνώσθηκε και βεβαιώθηκε, υπογράφεται ως εξής:

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΟΡΓΟΛΗΣ

ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Ακριβές Απόσπασμα
από το Πρακτικό 9^ο/18-07-2023

Η Γραμματέας
(πρακτικογράφος)

Βαγιούλα Διαμάντη

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

1. Σίμου - Τάσιου Αναστασία
2. Ναυρόζογλου Παναγιώτα
3. Γαϊτανίδης Πρόδρομος
4. Δηλαβέρη Ρεγγίνα (αναπληρωματικό μέλος)
5. Σιαράβας Κωνσταντίνος (αναπληρωματικό μέλος)
6. Μητροκώστα Παναγιώτα (αναπληρωματικό μέλος)
7. Σπέγγος Αριστείδης
8. Κορωναίος Θεόδωρος
9. Ριζόπουλος Σπυρίδων
10. Ζέκα - Πάσχου Κωνσταντίνα
11. Ζώης Γαλατάς

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 9^ο

Δ10	ΕΝΤΥΠΟ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Α
<p>ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Ταχ. Δ/νση: Διοικητήριο Περιφέρειας Ηπείρου Πλ. Πύρρου 1, 45221 Ιωάννινα Πληροφορίες: Β. Διαμάντη Τηλ.: 2651087330 Email: epitropi.anaptyxis@php.gov.gr</p>	<p>Ημερομηνία: 18-07-2023 Αρ. Πρωτοκόλλου (εξερχόμενου): 124708/2486</p> <p>Ημερομηνία: 03-05-2023 Αρ. Πρωτ.(εισερχόμενου): ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/48798/3269</p> <p>Περιβαλλοντική ταυτότητα (ΠΕΤ) έργου ή δραστηριότητας: 2208821112 (Α1)</p> <p>Προς: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΔΙΠΑ) Τμήμα Β΄ Λ. Αλεξάνδρας 11 ΤΚ 114 73 Αθήνα Υπόψη κ. Κ. Γιαννουλάκη</p> <p>Κοιν: Δ/νση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Π.Η. - Τμήμα Περιβάλλοντος <u>Ενταύθα</u> Υπόψη κ. Τσιάρα Ευάγγελου</p>

1. ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ			
<p>Γνωμοδότηση επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) του έργου: «Αιολικός Σταθμός Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας "ΚΑΜΠΟΣ" - "ΑΓΚΑΘΙΕΣ" - "ΚΛΕΦΤΟΓΟΥΡΟΣ" - "ΚΟΡΥΦΗ ΜΠΟΓΔΑΝΗ" - "ΜΥΤΕΡΑ" - "ΖΑΡΚΟΡΡΑΧΗ" - "ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ" - ΑΛΟΓΟΜΑΝΔΡΑ" - "ΤΣΟΥΚΑ ΜΕΛΙΣΣΙ" - "ΣΠΗΛΙΑ", ισχύος 132 MW & των συνοδών υποστηρικτικών του έργων, Δ.Ε. Λάκκας Σουλίου, Σελλών & Αγίου Δημητρίου Δήμου Δωδώνης, Π.Ε. Ιωαννίνων και Δ.Ε. Φιλιπιάδας & Θεσπρωτικού Δήμου Ζηρού Π.Ε. Πρέβεζας, Περιφέρειας Ηπείρου». Φορέας πραγματοποίησης και λειτουργίας του έργου είναι η εταιρεία ΓΑΙΑCOMM ΑΙΟΛΙΚΗ ΖΑΡΚΟΡΡΑΧΗ Α.Ε.».</p>			
2. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΟΥ ΕΙΣΗΓΗΘΗΚΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΜΠΕ) ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ			
Δ/νση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Π.Η. - Τμήμα Περιβάλλοντος.			
3. ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΠΟΥ ΛΗΦΘΗΚΑΝ ΥΠΟΨΗ			
Α/Α	ΣΤΟΙΧΕΙΑ (ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ Η΄ ΦΟΡΕΑΣ)	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΦΟΡΕΑΣ ΣΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΕΣΤΑΛΗ Η ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ
1	Περιβαλλοντικός Πολιτιστικός Σύλλογος π. Δήμου Θεσπρωτικού, Μελισσοκομικός Σύλλογος Πρέβεζας «Κασσιώπη», Επιτροπή Αγώνα Κατοίκων Λάκκας Σουλίου	06-07-2023	Περιφερειακό Συμβούλιο Ηπείρου

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 9^ο

2	Δημοτικό Συμβούλιο Δήμου Ζηρού	17-05-2023 και 03-03-2021	Περιφερειακό Συμβούλιο Ηπείρου
3	Απόψεις Δήμου Ζηρού, πολιτιστικών φορέων και κατοίκων	06-07-2023	Περιφερειακό Συμβούλιο Ηπείρου
4	Δημοτικό Συμβούλιο Δήμου Δωδώνης	29-01-2021	Περιφερειακό Συμβούλιο Ηπείρου
5	Απόψεις πολιτών, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Σύλλογος Ελλήνων Ορειβατών		Ηλεκτρονικό Περιβαλλοντικό Μητρώο

4. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ

Κατόπιν σχετικού αιτήματος της περιβαλλοντικής Αρχής για το έργο - δραστηριότητα του σημείου 1 του παρόντος και λαμβάνοντας υπόψη:

α) Το με αριθ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/48798/3269/03-05-2023 έγγραφο του Τμήματος Β' της Δ/σης Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας με το οποίο διαβιβάστηκε η Μ.Π.Ε. του έργου του θέματος,

β) Τις αριθ. πρωτ. 69971/1378/04-05-2023 και 69973/1379/04-05-2023 Ανακοινώσεις - Προσκλήσεις της Προέδρου του Περιφερειακού Συμβουλίου κας Σταυρούλας Μπραϊμή - Μπότση

γ) Τις αρνητικές εισηγήσεις - απόψεις - αποφάσεις - γνωμοδοτήσεις:

1. Την από 14-06-2023 αρνητική εισήγηση του Τμήματος Περιβάλλοντος της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Περιφέρειας Ηπείρου στην οποία αναφέρονται τα εξής:

«Φορέας λειτουργίας της μονάδας του θέματος είναι η εταιρεία GAIACOMM ΑΙΟΛΙΚΗ ΖΑΡΚΟΡΡΑΧΗ Α.Ε.

Η παρούσα μελέτη αποτελεί την Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για την έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων, για τον Αιολικό Σταθμό Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΣΠΗΕ) ισχύος 132MW στη θέση «ΚΑΜΠΟΣ - ΑΓΚΑΘΙΕΣ - ΚΛΕΦΤΟΓΟΥΡΟΣ - ΚΟΥΡΥΦΗ ΜΠΟΓΔΑΝΗ - ΜΥΤΕΡΑ - ΖΑΡΚΟΡΡΑΧΗ - ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ - ΑΛΟΓΟΜΑΝΔΡΑ - ΤΣΟΥΚΚΑ ΜΕΛΙΣΣΙ - ΣΠΗΛΙΑ» και τα συνοδά υποστηρικτικά του έργα (Περιφέρεια Ηπείρου, Περ. Ενότητες Ιωαννίνων και Πρέβεζας, Δήμοι Δωδώνης και Ζηρού).

Ο σχεδιασμός της Επένδυσης περιλαμβάνει τα εξής:

Τον ΑΣΠΗΕ στη θέση « ΚΑΜΠΟΣ - ΑΓΚΑΘΙΕΣ - ΚΛΕΦΤΟΓΟΥΡΟΣ - ΚΟΥΡΥΦΗ ΜΠΟΓΔΑΝΗ - ΜΥΤΕΡΑ - ΖΑΡΚΟΡΡΑΧΗ - ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ - ΑΛΟΓΟΜΑΝΔΡΑ - ΤΣΟΥΚΚΑ ΜΕΛΙΣΣΙ - ΣΠΗΛΙΑ» (Περιφέρεια Ηπείρου, Περ. Ενότητες Ιωαννίνων και Πρέβεζας, Δήμοι Δωδώνης και Ζηρού), συνολικής ισχύος 132 MW, η οποία θα παραχθεί από 20 Α/Γ τύπου Siemens-Gamesa SG-170 της εταιρείας SIEMENS - GAMESA, ονομαστικής ισχύος 6,6 MW, με διάμετρο ρότορα 170m και ύψος πλήμνης 115m.

Ως προς τα συνοδά έργα του παραπάνω ΑΣΠΗΕ προβλέπονται τα εξής:

Εργασίες οδοποιίας, συνολικού μήκους 49.281 μέτρων, οι οποίες θα καλύψουν τις ανάγκες κατασκευής και λειτουργίας του ΑΣΠΗΕ και διακρίνονται σε:

- Βελτίωση υφιστάμενης οδοποιίας μήκους 20.955 m.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 9^ο

- 34 χαράξεις νέας οδοποιίας συνολικού μήκους 27.499 m.
- Κατασκευή 20 ραμπών συνολικού μήκους 827 m, σε θέσεις που παρουσιάζουν μικρές ακτίνες καμπυλότητας (ακτίνα < 40m).
 - Εργασίες ηλεκτρικής διασύνδεσης, οι οποίες περιλαμβάνουν:
 - Εγκατάσταση ενός Οικίσκου Ελέγχου, με εμβαδό περίπου 45 m². Ο Οικίσκος Ελέγχου προβλέπεται να στεγάσει τον κεντρικό ηλεκτρολογικό εξοπλισμό, τον ηλεκτρονικό υπολογιστή τηλε-εποπτείας, τηλε-ελέγχου και τηλεχειρισμού των ανεμογεννητριών, χώρους αποθήκευσης των απαραίτητων εργαλείων και ανταλλακτικών, καθώς και να παρέχει τις απαραίτητες διευκολύνσεις για την παραμονή των τεχνικών συντήρησης και λειτουργίας.
- Εσωτερικό Υπόγειο Δίκτυο Διασύνδεσης Μέσης Τάσης 33kV, μεταξύ των Ανεμογεννητριών και των Οικίσκων Ελέγχου. Το μήκος της όδευσης του εσωτερικού δικτύου (το μήκος του υπόγειου καναλιού που θα διανοιχθεί) θα είναι περίπου 18,9km. Το συνολικό μήκος των κυκλωμάτων της εσωτερικής διασύνδεσης που θα τοποθετηθούν παράλληλα στο εν λόγω κανάλι θα είναι περίπου 29km.
- Εσωτερικό Υπόγειο Δίκτυο Διασύνδεσης Μέσης Τάσης 33kV, μεταξύ των Ανεμογεννητριών και του Οικίσκου Ελέγχου. Το μήκος της όδευσης του εσωτερικού δικτύου (το μήκος του υπόγειου καναλιού που θα διανοιχθεί) θα είναι περίπου 42,1km. Το συνολικό μήκος των κυκλωμάτων της εσωτερικής διασύνδεσης που θα τοποθετηθούν παράλληλα στο εν λόγω κανάλι θα είναι περίπου 102,3km.
- Εξωτερικό υπόγειο Δίκτυο Διασύνδεσης Μέσης Τάσης 33kV, μεταξύ του Οικίσκου Ελέγχου και του νέου ΥΣ 150/33kV στη θέση Ριζοβούνι. Το μήκος της όδευσης του εξωτερικού δικτύου (το μήκος του υπόγειου καναλιού που θα διανοιχθεί) θα είναι περίπου 15,8km. Το συνολικό μήκος των κυκλωμάτων της εξωτερικής διασύνδεσης που θα τοποθετηθούν παράλληλα στο εν λόγω κανάλι θα είναι περίπου 79km. (Διευκρινίζεται ό τι ο εν λόγω Υ/Σ Ανύψωσης Τάσης αδειοδοτείται στο πλαίσιο της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου: «Αιολικός Σταθμός Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΣΠΗΕ) ισχύος 117,6 MW στη θέση ΟΡΗ ΣΟΥΛΙΟΥ - ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΑ ΟΡΗ (ΠΕΛΕΚΗΤΟΝ) – ΚΑΚΟΥΡΙ και συνοδά υποστηρικτικά έργα (Περιφέρεια Ηπείρου, Περ. Ενότητες Θεσπρωτίας, Ιωαννίνων, Πρέβεζας και Άρτας, Δήμοι Σουλίου, Δωδώνης, Πρέβεζας, Ζηρού και Αρταίων)
- Είκοσι (20) πλατείες εγκατάστασης ανεμογεννητριών, μία ανά Α/Γ, με εμβαδό από 4.250 έως 5.525 m² έκαστη. Η επιφάνεια επέμβασης για το σύνολο των 20 πλατειών ανέγερσης ανέρχεται σε 163.535 τ.μ. και η επιφάνεια χρήσης σε 102.294 τ.μ.

Αναφέρεται πως με βάση τον προτεινόμενο σχεδιασμό δεν απαιτείται η χρήση διακριτού εργοταξιακού χώρου για τις ανάγκες κατασκευής του έργου. Ως εργοταξιακοί χώροι θα χρησιμοποιηθούν οι πλατείες εγκατάστασης των ανεμογεννητριών του έργου. Κατά τη διάρκεια επίσης της φάσης κατασκευής του έργου, ο εργοταξιακός εξοπλισμός που σχετίζεται με τις κατασκευαστικές εργασίες (π.χ. κινητός σπαστήρας, κινητή μονάδα παραγωγής έτοιμου σκυροδέματος, κ.λπ.) θα εγκαθίσταται στις πλατείες των Α/Γ ακολουθώντας τα μέτωπα των εργασιών που θα υπάρχουν.

Θέση εγκατάστασης του έργου

Ο προτεινόμενος χώρος εγκατάστασης του ΑΣΠΗΕ φέρει τα τοπωνύμια

«ΚΑΜΠΟΣ - ΑΓΚΑΘΙΕΣ - ΚΛΕΦΤΟΓΟΥΡΟΣ - ΚΟΥΡΥΦΗ ΜΠΟΓΔΑΝΗ - ΜΥΤΕΡΑ - ΖΑΡΚΟΡΡΑΧΗ - ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ - ΑΛΟΓΟΜΑΝΔΡΑ - ΤΣΟΥΚΚΑ ΜΕΛΙΣΣΙ - ΣΠΗΛΙΑ» και υπάγεται στους Δ. Δωδώνης και Ζήρου, των Π.Ε. Ιωαννίνων και Π.Ε. Πρέβεζας αντίστοιχα, στην Περιφέρεια Ηπείρου. Βρίσκεται σε μια περιοχή που χωροθετείται περίπου 1.300 m Α από τον οικισμό Μελιάνα. Το υψόμετρο στις θέσεις των Α/Γ κυμαίνεται μεταξύ **700-1350 m**. Η περιοχή του έργου δεν ανήκει σε ζώνη περιβαλλοντικής προστασίας ενώ ο χώρος του γηπέδου εγκατάστασης είναι δημόσιος δασικός.

Η επιλογή της θέσης έγινε μετά από σχολαστική εξέταση της περιοχής ώστε να ικανοποιεί περιορισμούς που προβλέπονται στην σχετική νομοθεσία και να μην επηρεάζεται το περιβάλλον, οι υπάρχοντες οικισμοί και οι εν γένει δραστηριότητες της ευρύτερης περιοχής.

Σημειώνεται ότι το σύνολο των στοιχείων του έργου (κυρίως έργο και συνοδά υποστηρικτικά έργα) χωροθετούνται εκτός προστατευόμενων περιοχών του Δικτύου Natura 2000. Τμήμα του υπόγειου δικτύου διασύνδεσης μεταξύ του Οικίσκου Ελέγχου του ΑΣΠΗΕ και του Υ/Σ 150/33kV στη θέση Ριζοβούνι, το οποίο θα οδεύει κατά μήκος της υφιστάμενης ασφαλτοστρωμένης οδοποιίας, διέρχεται εντός της Περιοχής Περιβαλλοντικού Ελέγχου του Εθνικού Πάρκου Αμβρακικού. Συμπεριλαμβάνεται ως αναπόσπαστο μέρος της ΜΠΕ η Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση.

Φάση Κατασκευής

Τα έργα υποδομής και οι τεχνικές εργασίες για την εγκατάσταση του ΑΣΠΗΕ και των συνοδών υποστηρικτικών του έργων (φάση κατασκευής) προβλέπονται να είναι τα ακόλουθα:

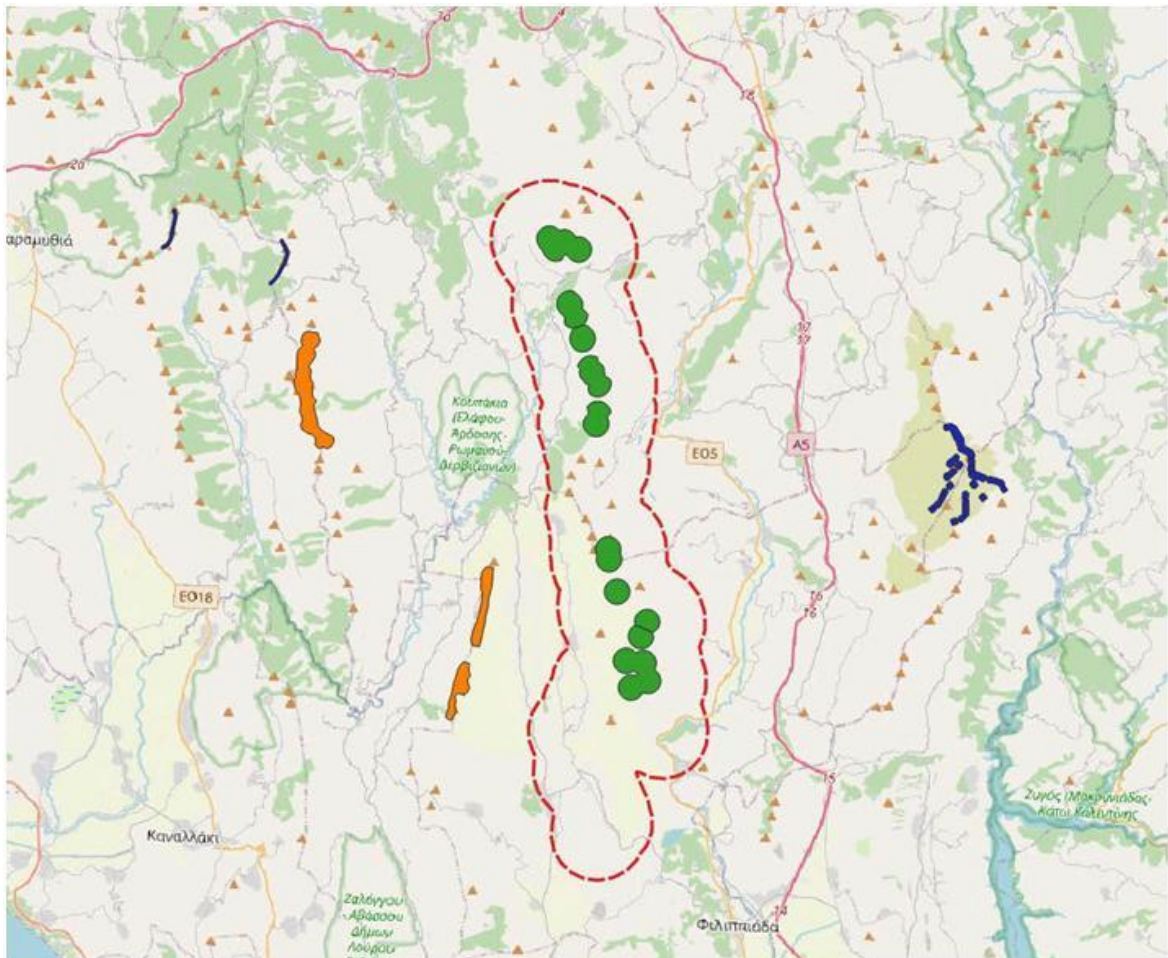
- Βελτίωση της υφιστάμενης οδοποιίας για την πρόσβαση στο χώρο του ΑΣΠΗΕ
- Διάνοιξη νέων κλάδων οδοποιίας και ραμπών για την πρόσβαση στο χώρο του ΑΣΠΗΕ.
- Εκσκαφές καναλιών καλωδιώσεων κατά μήκος της υφιστάμενης και της νέας οδοποιίας.
- Εκσκαφές των βάσεων των θεμελίων των ανεμογεννητριών.
- Διαμόρφωση πλατώματος γύρω από τη βάση των ανεμογεννητριών για τη συναρμολόγηση και ανέγερσή τους.
 - Κατασκευή θεμελιώσεων ανεμογεννητριών.
 - Ανέγερση ανεμογεννητριών.
- Τοποθέτηση καλωδιώσεων του υπόγειου δικτύου μέσης τάσης και διασύνδεση των ανεμογεννητριών με τους οικίσκους ελέγχου.
 - Σύνδεση οικίσκου ελέγχου με τον Υ/Σ 150/33kV στη θέση Ριζοβούνι.

Φάση Λειτουργίας

Η λειτουργία του υπό εξέταση ΑΣΠΗΕ είναι συνεχής αλλά διακόπτεται από περιόδους νηνεμίας ή πολύ ισχυρής έντασης ανέμου. Οι ανεμογεννήτριες αρχίζουν να λειτουργούν όταν ο άνεμος ξεπεράσει μια συγκεκριμένη ταχύτητα (ταχύτητα εκκίνησης). Για λόγους προστασίας της από πολύ μεγάλες ταχύτητες ανέμου οι ανεμογεννήτριες ακινητοποιούνται για μεγάλες ταχύτητες ανέμου (ταχύτητα αποκοπής).

Συσχέτιση του έργου με άλλα έργα

Στην υπό εξέταση περιοχή (ζώνη 2 km από σημειακά και γραμμικά έργα του υπό εξέταση ΑΣΠΗΕ) δεν εντοπίζονται άλλα έργα παρόμοιας φύσεως με Άδεια Παραγωγής και ΑΕΠΟ ή Άδεια Εγκατάστασης ή Άδεια Λειτουργίας ή Άδεια Παραγωγής χωρίς ΑΕΠΟ αλλά σε διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης. Σημειώνεται ότι στην ευρύτερη περιοχή εντοπίζεται ο ΑΣΠΗΕ "ΟΡΗ ΣΟΥΛΙΟΥ - ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΑ ΟΡΗ (ΠΕΛΕΚΗΤΟΝ) – ΚΑΚΟΥΡΙ" του ίδιου επενδυτή, ο οποίος βρίσκεται επίσης σε διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης (ΑΣΠΗΕ με Άδεια Παραγωγής χωρίς ΑΕΠΟ). Αν και το κυρίως έργο βρίσκεται εκτός της ζώνης των 2 χλμ. εντούτοις λαμβάνεται υπόψη στην εκτίμηση των συνεργιστικών επιπτώσεων αφού το σύνολο των δύο έργων θα εξυπηρετούνται και από κοινά συνοδά υποστηρικτικά έργα.

Με σκούρο μπλε άλλοι ΑΣΠΗΕ (με Αδ. Παραγωγής και ΑΕΠΟ) εκτός της ζώνης των 2km (κόκκινη διαγράμμιση) από το κυρίως έργο (πράσινα πολύγωνα) και τα συνοδά υποστηρικτικά έργα αυτού.

Με πορτοκαλί πολύγωνα απεικονίζεται ο

ΑΣΠΗΕ ΟΡΗ ΣΟΥΛΙΟΥ - ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΑ ΟΡΗ (ΠΕΛΕΚΗΤΟΝ) – ΚΑΚΟΥΡΙ του ίδιου επενδυτή που βρίσκεται σε διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης (ΑΣΠΗΕ με Αδ. Παραγωγής χωρίς ΑΕΠΟ).

Ο προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται στα 268.680.000 ευρώ.

Επιπλέον σύμφωνα με την κοινή υπουργική απόφαση οικ. 3137/191/Φ.15 (ΦΕΚ1048 Β'/04-04-2012) «Αντιστοίχιση των κατηγοριών των βιομηχανικών και

βιοτεχνικών δραστηριοτήτων με τους βαθμούς όχλησης», όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα και ισχύει και τον πίνακα του παρατήματος που την συνοδεύει, το εν λόγω έργο κατατάσσεται στην «μέση όχληση» ($0,70MW < P = 132MW$).

Παρατηρήσεις της Υπηρεσίας

- Δεν υπάρχουν ανεμολογικά δεδομένα που να τεκμηριώνουν το υψηλό δυναμικό της εν λόγω περιοχής. Θα έπρεπε η εταιρεία να τοποθετήσει για μεγάλο χρονικό διάστημα ανεμολογικούς ιστούς στα πολύγωνα των περιοχών (για πάνω από ένα έτος) με σκοπό την συλλογή δεδομένων ταχύτητας και διεύθυνσης του ανέμου. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 5 (Διάκριση του εθνικού χώρου σε κατηγορίες) της ΚΥΑ 49828 (ΦΕΚ 2464B/3.12.2008) η περιοχή «ΚΑΜΠΟΣ - ΑΓΚΑΘΙΕΣ - ΚΛΕΦΤΟΓΟΥΡΟΣ - ΚΟΡΥΦΗ ΜΠΟΓΔΑΝΗ - ΜΥΤΕΡΑ - ΖΑΡΚΟΡΡΑΧΗ - ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ - ΑΛΟΓΟΜΑΝΔΡΑ - ΤΣΟΥΚΚΑ ΜΕΛΙΣΣΙ - ΣΠΗΛΙΑ» είναι εκτός χάρτη Περιοχών Αιολικής Προτεραιότητας (ΠΑΠ).
- Σύμφωνα με το Άρθρο 12 (ΦΕΚ 286/ΑΑΠ/2018) "Χωρική διάρθρωση, εξειδίκευση και συμπληρωματικότητα τω παραγωγικών δραστηριοτήτων" και συγκεκριμένα την ενότητα 12 Γ «Βασικές Μονάδες Ενέργειας», ως καταρχήν κατάλληλες περιοχές για την εγκατάσταση αιολικών εγκαταστάσεων θεωρούνται οι οροσειρές στα Ανατολικά της Π.Ε. Άρτας (Γάβροβο – Όρη Βάλτου, Κοκκινόλακκος των Δήμων Γ. Καραϊσκάκη και Κεντρικών Τζουμέρκων) στο Ξεροβούνι (όρια ΠΕ Άρτας – Ιωαννίνων, Δ. Ζηρού, Αρταίων και Β. Τζουμέρκων) οι ορεινοί όγκοι του Κασσιδιάρη και των Τσαμαντών (Δ. Πωγωνίου, Ζίτσας, Φιλιατών) καθώς και οι ορεινοί όγκοι της ενδοχώρας της Π.Ε. Θεσπρωτίας και Πρεβέζης. Για λόγους προστασίας των τουριστικών πόρων **δεν συνιστάται η χωροθέτηση αιολικών εγκαταστάσεων στις κορυφογραμμές των ορεινών όγκων των Π.Ε. Θεσπρωτίας και Πρεβέζης που γειτνιάζουν με τις ευρείες ζώνες τουριστικής ανάπτυξης.**
- Στις περιοχές αυτές υπάρχει έντονη οικοτουριστική ανάπτυξη από Ορειβατικούς και Περιπατητικούς/Φυσιολατρικούς Συλλόγους από όλη την Ελλάδα οι οποίοι επισκέπτονται την περιοχή ιδίως τους χειμερινούς μήνες. Συνεπώς, με την εγκατάσταση των Α/Γ θα υπάρξει ενδεχόμενο πρόκλησης σοβαρού ατυχήματος.
- Επίσης, από τη μελέτη των τεχνικών χαρακτηριστικών της Α/Γ προκύπτει ότι κατά τους χειμερινούς μήνες, είναι απολύτως πιθανός ο σχηματισμός πάγου στα πτερύγια του στροφείου καθώς και σε άλλα σημεία της Α/Γ. Ο σχηματισμός πάγου μπορεί να οδηγήσει σε απώλεια απόδοσης ή μπορεί ακόμη και να προκαλέσει διακοπή της ανεμογεννήτριας. Δηλαδή οι Α/Γ καλούνται να δουλέψουν σε ένα ακραίο περιβάλλον μεγάλου υψομέτρου και χαμηλών θερμοκρασιών εξαιτίας του οποίου ενδέχεται να έχουν αρκετές βλάβες και μειωμένη απόδοση για μεγάλο διάστημα μέσα στο έτος. Με βάση τις διαπιστωμένες ακραίες καιρικές συνθήκες στα υψόμετρα των 700μ-1350μ που θα χωροθετηθεί το αιολικό πάρκο, θα είναι αδύνατη η πρόσβαση σε αυτό για επισκευή βλαβών κατά τους χειμερινούς μήνες πράγμα ιδιαίτερα επιβαρυντικό για την ηλεκτροπαραγωγή χωρίς να υπολογίσουμε τις σχεδόν αναπόφευκτες καταστροφές επί των οδών πρόσβασης ή εξυπηρέτησης λόγω γεωλογίας και καιρικών φαινομένων. Με δεδομένη ήδη την προβληματική φύση της ηλεκτροπαραγωγής από αιολικά πάρκα λόγω της στοχαστικής φύσεως του ανέμου αλλά και των εγγενών προβλημάτων δικτύωσης, εγείρεται ένα θέμα περί του κατά πόσο τελικά θα μπορέσει να συμβάλει πραγματικά το υπό εξέταση Α/Π στην ενίσχυση του μείγματος ηλεκτροπαραγωγής της χώρας και στην αποκόμιση περιβαλλοντικών οφελών μέσω

ουσιαστικής μείωσης εκπομπής αερίων θερμοκηπίου.

- Λόγω του μεγάλου υψομέτρου της περιοχής χωροθέτησης οι κλίσεις θα είναι μεγάλες (θα φτάνουν ή και θα ξεπερνούν το 12% σε μερικά σημεία). Εκτιμούμε ότι κλίση αυτού του μεγέθους είναι έντονη για την ασφαλή κυκλοφορία των μεγάλων οχημάτων που απαιτεί η κατασκευή του Α/Π, σε οδό με τόσο δυσμενή γεωμετρικά χαρακτηριστικά και με δεδομένες τις ενδεχόμενες κακές καιρικές συνθήκες που είναι κανόνας στην περιοχή και οι οποίες επιδεινώνουν τις κυκλοφοριακές συνθήκες (απώλειες πρόσφυσης λόγω λάσπης κλπ, υδροφορία καταστρώματος κλπ). Ενδεικτικά αναφέρουμε πως οι περισσότεροι δασικοί δρόμοι σε περιοχές τέτοιου υψομέτρου με παρόμοια χαρακτηριστικά είναι αδιάβατοι για μεγάλο μέρος του έτους.
- Στη Σελ. 86 η ΜΠΕ αναφέρει..." Άρα, μετά την κατασκευή των επιχωμάτων και της οδοστρωσίας έχουμε πλεόνασμα χωματουργικών: $768.029 - (478.134 + 73.646) = 216.249 \text{ m}^3$ ". Γι' αυτά υπάρχει αναφορά (Σελ. 209) ότι "...τα υλικά εκσκαφής θα απομακρύνονται το ταχύτερο δυνατόν από το μέτωπο εκτέλεσης των εργασιών, προκειμένου να αποφεύγεται η δημιουργία μεγάλου μεγέθους σωρών και να ελαχιστοποιείται η κατάληψη χώρου. Όσα υλικά εκσκαφής πρόκειται να χρησιμοποιηθούν στο έργο θα αποτίθενται σε προκαθορισμένες θέσεις για τον ελάχιστο απαιτούμενο χρόνο, βάσει του προγράμματος χωματισμών, ενώ τα πλεονάζοντα θα μεταφέρονται στις θέσεις που θα έχουν αδειοδοτηθεί κατά τα αναφερόμενα στους σχετικούς όρους". Λόγω του υπερβολικά μεγάλου αριθμού πλεονάσματος χωματουργικών εκτιμούμε ότι θα έπρεπε να αναφέρεται το που θα βρίσκονται αυτοί οι προκαθορισμένοι χώροι.
- Στην μελέτη δεν αναφέρονται καθόλου έστω γενικά στοιχεία όπως μέγιστο ύψος πρανών, επιχωμάτων και ισοζύγιο χωματισμών ώστε να εκτιμήσουμε καλύτερα τις επιπτώσεις της κατασκευής των Α/Π στο περιβάλλον.
- Κατά την άποψή μας υποεκτιμούνται οι επιπτώσεις του εν λόγω έργου, αφού σε περίπτωση υλοποίησής του ενδέχεται να προκληθούν προβλήματα στις μετακινήσεις των πτηνών λόγω φράγματος ανάσχεσης. Σε σχέση δε και με το έταιρο έργο της ίδιας εταιρείας (βλέπε χάρτη) το φράγμα ανάσχεσης πτήσεων θα είναι πολύ μεγαλύτερο. Τα μεγάλα αρπακτικά που πετούν στο ύψος κίνησης των πτερυγίων των Α/Γ ενδέχεται να αντιμετωπίσουν σημαντική επίπτωση παρεμπόδισης πτήσεων και να αναγκάζονται στην κατανάλωση ενεργειακών αποθεμάτων προκειμένου να αποφύγουν την επιφάνεια που καλύπτει η κίνηση των πτερυγίων. Επίσης, η υλοποίηση του συνόλου των έργων στην εν λόγω περιοχή μπορεί να έχει επιπτώσεις στα πτηνά με τους ακόλουθους τρόπους:
 - θνησιμότητα λόγω σύγκρουσης πτηνών με την ανεμογεννήτρια. Έχουν αναφερθεί θανατώσεις πτηνών από πρόσκρουση στα πτερύγια ανεμογεννητριών αλλά και σε εναέρια καλώδια διασύνδεσης της μονάδας με το δίκτυο.
 - επέμβαση σε περιοχές αναζήτησης τροφής (θήρευσης),
 - επέμβαση σε πορείες μετανάστευσης πτηνών,
 - μείωση του υπάρχοντος βιοτόπου των πτηνών,
 - εγκατάσταση ανεμογεννητριών σε περιοχές αναπαραγωγής των πτηνών.
- Εκτιμούμε ότι οι αρνητικές και μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στα μορφολογικά-τοπογραφικά-τοπολογικά χαρακτηριστικά καθώς και στο θόρυβο, σε καμιά περίπτωση δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως αμελητέες, λαμβάνοντας υπόψη κάποιες παραμέτρους όπως το μέγεθος του έργου, η κατασκευή πολλών χιλιομέτρων νέας οδοποιίας, οι

παρεμβάσεις εντός του χώρου εγκατάστασης των Α/Γ. Η θεώρησή μας είναι πως η εν λόγω επίπτωση υποεκτιμάται σε πολύ μεγάλο βαθμό. Το μεγάλο μέγεθος του έργου είναι ακριβώς αυτό που προσδιορίζει τις επιπτώσεις στο τοπίο και στη μορφολογία του εδάφους ως μόνιμες, μη αναστρέψιμες και σημαντικές. Η κατασκευή επί των κορυφογραμμών νέας οδοποιίας σε υψόμετρα που κυμαίνονται από 700m έως και 1350m από την Μέση Στάθμη της Θάλασσας (ΜΣΘ) δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως μη σημαντική.

- Οι προδιαγραφές των προς χάραξη οδών είναι αυτές ενός δασικού δρόμου (τριτεύουσα οδός). Το πλάτος του οδοστρώματος προβλέπεται να είναι 5m (χωρίς έρεισμα) με διαπλατύνσεις στο τμήμα του δρόμου με επίχωση είτε στο τμήμα του δρόμου με εκσκαφή και έκχωμα οι οποίες σύμφωνα με την μελέτη προβλέπονται έως 10 μέτρα (+5 μέτρα). Άλλωστε, σύμφωνα με το υπ' αριθ. πρωτ. 54223/726/04-03-1998 έγγραφο του Υπουργείου Γεωργίας με θέμα «Τεχνικές Προδιαγραφές δασικών οδών Γ' Κατηγορίας», καθώς και η 135661/4400/16-09-2013 οδηγία για «Οδοί σε εκτάσεις που προστατεύονται από τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας» ΑΔΑ: ΒΑΛ10-Η2Ι. Σύμφωνα με την παραπάνω 'Κατά την εφαρμογή της ανωτέρω εγκυκλίου όμως, και ειδικά στις περιπτώσεις έργων που απαιτείται διέλευση οχημάτων μεταφοράς ογκώδους εξοπλισμού απαραίτητου για την εκτέλεση των έργων, διαπιστώνεται αδυναμία εξυπηρέτησης της χρήσης αυτής, κυρίως λόγω του πλάτους της δασικής οδού Γ' κατηγορίας (μέγιστο πλάτος τα 5μ), το οποίο προβλέπεται από τις τεχνικές προδιαγραφές της οδοποιίας και δεν επαρκεί για τη μεταφορά μηχανημάτων και εξοπλισμού (τέτοιες περιπτώσεις παρατηρούνται, π.χ., κατά την εκτέλεση έργων ΑΠΕ, όταν μεταφέρονται οι ανεμογεννήτριες στο χώρο εγκατάστασης τους). Στις περιπτώσεις αυτές, μπορεί να εγκρίνεται στο άκρως δυνατό μέτρο η πέραν των 5μ πλάτους καταστρώματος διάνοιξη της δασικής οδού σε όποια σημεία του μήκους της απαιτείται, και κατ' ανώτερο μέχρι 10μ, κατά παρέκκλιση των ισχυουσών τεχνικών προδιαγραφών της δασικής οδοποιίας, αποκλειστικά και μόνο για την εξυπηρέτηση της χρήσης διέλευσης, όπως αυτή ανωτέρω τέθηκε.
- Δεν ορίζεται όχημα μελέτης για το συγκεκριμένο έργο. Επισημαίνουμε πως για την επιλογή του οχήματος μελέτης για κάθε τύπο οδού τα χαρακτηριστικά του είναι το πλάτος και το ύψος και όχι το μήκος, με σκοπό τον καθορισμό του αποτυπώματος της οδού. Στην συγκεκριμένη περίπτωση δεν αναφέρονται τέτοια στοιχεία για το εν λόγω όχημα. Πάντως σε καμία περίπτωση οχήματα ειδικού τύπου και διαστάσεων (γερανός ανύψωσης Α/Γ, φορητό μεταφοράς πτερυγίων Α/Γ) δεν μπορούν να αποτελούν τυπικό όχημα μελέτης ιδίως για δρόμο τέτοιας κατηγορίας αφού είναι σαφώς εκτός προδιαγραφών σχεδιασμού. Ενδεικτικά αναφέρουμε πως η κίνησή παρομοίων οχημάτων ακόμα και σε αυτοκινητοδρόμους με πολύ ευνοϊκότερα γεωμετρικά χαρακτηριστικά γίνεται με την χρήση ειδικών κυκλοφοριακών ρυθμίσεων και την συμβολή της τροχαίας. Εκφράζουμε αμφιβολίες για το αν το πλάτος των 5μ και οι διαπλατύνσεις που αναφέρονται στην μελέτη επαρκούν για την ασφαλή κυκλοφορία και την μετάβαση επί τόπου, οχημάτων τέτοιων διαστάσεων και βάρους. Σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές το πτερύγιο της Α/Γ έχει μήκος περίπου 50 μέτρα, επομένως απαιτείται όχημα μήκους μεγαλύτερο των 50 μέτρων για την μεταφορά του. Εκτιμούμε ότι στην πράξη θα απαιτηθούν διαπλατύνσεις και τυχόν επεμβάσεις σε μεγαλύτερο πλάτος τόσο στην ευθυγραμμία όσο και στις καμπύλες. Τα ίδια ισχύουν φυσικά και για τις βελτιώσεις δρόμων που προβλέπει η μελέτη εφόσον οι προδιαγραφές σχεδιασμού είναι όμοιες.

- Όσον αφορά το τοπίο της περιοχής επέμβασης, μετά την ολοκλήρωση της οδοποιίας (εκσκαφές, οδοστρωσία κλπ) καθώς και των πλατειών θεμελίωσης/συναρμολόγησης των Α/Γ επί των κορυφογραμμών, εκτιμούμε πως το όλο αποτέλεσμα δεν θα είναι ομαλά εγγράψιμο στο αλπικό-υποαλπικό τοπίο της περιοχής και θα αλλοιώσει αισθητά τον φυσικό του χαρακτήρα με τρόπο μη αναστρέψιμο και θα οδηγήσει σε υποβάθμισή του. Η αποψίλωση από την βλάστηση, τα εμφανή χωματουργικά, όπως και η επιφάνεια της οδοστρωσίας, με την παρουσία τους επιβάλλονται οριστικά στο αλπικό τοπίο και αλλοιώνουν μόνιμα τον χαρακτήρα του. Η μελέτη σαφώς υποεκτιμά την επίδραση της κατασκευής της οδοποιίας (νέα και βελτίωση υφιστάμενης) του αιολικού πάρκου στο τοπίο ενώ εστιάζει αποκλειστικά στην οπτική όχληση και στην επίδραση στο τοπίο εξαιτίας μόνο των Α/Γ σύμφωνα με τα κριτήρια του ειδικού χωροταξικού τα οποία πληροί.
- Δεν υπάρχει γεωλογική μελέτη, για την κατασκευή της υφιστάμενης οδοποιίας, πέρα από μια γενική αναφορά στα γεωλογικά, εδαφολογικά και τεκτονικά χαρακτηριστικά της ευρύτερης περιοχής μελέτης. Η περιοχή επίσης ανήκει στη σεισμική ζώνη II που είναι η ζώνη με μέση σεισμική δραστηριότητα. Σύμφωνα με τον ισχύοντα Χάρτη Σεισμικής Επικινδυνότητας η τιμή της ενεργής εδαφικής επιτάχυνσης σχεδιασμού a για τη ζώνη II είναι $a=0,24 g$ (όπου g η επιτάχυνση της βαρύτητας).
- Δεν είμαστε σε θέση να εκτιμήσουμε τις πιθανές μόνιμες επιπτώσεις στα επιφανειακά και υπόγεια νερά της περιοχής εξαιτίας της κατασκευής των τεχνικών έργων, από την στιγμή που λόγω των έργων οδοποιίας διαταράσσεται το φυσικό ανάγλυφο μιας περιοχής μεγάλης έκτασης άρα μεταβάλλονται και τα στοιχεία επιφανειακής και υπόγειας απορροής. Κατά την φάση κατασκευής οι επιπτώσεις μπορεί να οφείλονται σε διαρροές καυσίμων - λιπαντικών των πάσης φύσεων μηχανημάτων έργων, εξαιτίας της πλύσης αντλιών - βαρελών σκυροδέματος και λόγω των λυμάτων του προσωπικού. Επίσης σε περίπτωση που λειτουργήσει επί τόπου νέο παρασκευαστήριο σκυροδέματος τα υγρά απόβλητα από την λειτουργία του ενδέχεται να δημιουργήσουν σοβαρό πρόβλημα στα επιφανειακά και υπόγεια νερά. Κατά την φάση λειτουργίας δεν αναμένονται επιπτώσεις εφόσον στην ουσία το έργο δεν παράγει απόβλητα τέτοια που να μπορούν να επηρεάσουν τους υδάτινους πόρους.
- Σύμφωνα με την υπ' αριθ. πρωτ 33301/30.05.2023 απάντηση του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. με θέμα "Διερεύνηση της ύπαρξης βοσκοτόπων σε εκτάσεις του Δήμου Δωδώνης", αναφέρει ότι **το μεγαλύτερο τμήμα των εκτάσεων που αντιστοιχούν στα πολύγωνα Α, Γ, Δ, και Ζ βρίσκονται εντός βοσκοτοπικών αγροτεμαχίων αναφοράς στο Σύστημα Αναγνώρισης Αγροτεμαχίων (ΣΑΑ) του Οργανισμού μας τα οποία συμπεριλήφθηκαν στην κατανομή δικαιωμάτων χρήσης της βοσκής για τα έτη 2020, ή 2021, ή 2022, σύμφωνα με τα της 873/55993/20.05.2015 Υ.Α. όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. Το μεγαλύτερο τμήμα των εκτάσεων που αντιστοιχούν στα πολύγωνα Β & Ε βρίσκονται εκτός βοσκοτοπικών αγροτεμαχίων αναφοράς στο Σύστημα Αναγνώρισης Αγροτεμαχίων (ΣΑΑ) του Οργανισμού μας**
- Τέλος, από τη λειτουργία Α/Γ, παρατηρήθηκαν παρεμβολές σε τηλεοπτικές μεταδόσεις που οφείλονται στην ανάκλαση των ηλεκτρομαγνητικών κυμάτων πάνω στα περιστρεφόμενα πτερύγια της πτερωτής των Α/Γ για σχετικά μικρές αποστάσεις (μερικά χιλιόμετρα).

Φυσικά, ο κίνδυνος είναι σοβαρός όταν οι παρενοχλήσεις γίνονται στα συστήματα μικροκυμάτων και πλοήγησης αεροπλάνων. Το πρόβλημα λύνεται με τη χρήση κατευθυντικών κεραιών και με επικάλυψη των πτερυγίων με ειδικό υλικό για τις σοβαρές περιπτώσεις.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Υστερα από τα παραπάνω προκύπτει ότι από την κατασκευή και λειτουργία του ΑΣΠΗΕ του θέματος αναμένεται να προκληθούν σοβαρές περιβαλλοντικές επιπτώσεις μόνιμου χαρακτήρα, μη αναστρέψιμες, οι οποίες απαντούν κυρίως στην κατασκευή του νέου οδικού δικτύου καθώς και στην βελτίωση του υφισταμένου οδικού δικτύου και δευτερευόντως στην τοποθέτηση των Α/Γ. Οι επιπτώσεις έχουν να κάνουν ως επί το πλείστον με την μορφολογία του εδάφους, το τοπίο, τις προστατευόμενες περιοχές, την γλωρίδα, την πανίδα και την ορνιθοπανίδα καθώς και με τη συρρίκνωση των βοσκήσιμων εκτάσεων στην εν λόγω περιοχή. Κατά την άποψή μας η Μελέτη υποεκτίμησε αρκετές από τις προαναφερθείσες επιπτώσεις. Επίσης όπως καταδείχθηκε, η προς μελέτη οδοποιία δημιουργεί σοβαρά ερωτηματικά ως προς την επάρκεια των μελετώμενων οδών με αυτά τα γεωμετρικά χαρακτηριστικά, για την κάλυψη των αναγκών του έργου. Τέλος, θα ήταν ιδανικό να γνωρίζουμε εκ των προτέρων:

- Το αιολικό δυναμικό της περιοχής και την όσο το δυνατό ακριβή γνώση της συμπεριφοράς του ανέμου (ένταση του ανέμου και τις διακυμάνσεις αυτού σε μέτρο και διεύθυνση στην περιοχή εγκατάστασης με την χρήση ανεμολογικού ιστού και την επεξεργασία των δεδομένων του για όσο το δυνατόν μεγαλύτερο χρονικό διάστημα).
- Η εγκατάσταση να μην έχει αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. Η επιλεγμένη θέση να είναι αποδεκτή από τις τοπικές κοινότητες και σύμφωνα με τους περιβαλλοντικούς όρους.
- Η λειτουργία των Α/Γ να είναι συμβατή (εγγύτητα, διασύνδεση) με τη λειτουργία του τοπικού ηλεκτρικού δικτύου.
- Να έχουν ληφθεί υπόψη κατά το σχεδιασμό της ανεμογεννήτριας τα πιθανά ακραία καιρικά φαινόμενα της συγκεκριμένης θέσης (πάγος, θυελλώδεις άνεμοι, έντονος, διάβρωση κ.λπ.)».

2. Την αριθ. 9/35/26-06-2020 (ΑΔΑ:Ω9ΒΚ7Λ9-90Ξ) Απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Ηπείρου «Σχετικά με την εγκατάσταση και λειτουργία Αιολικών Πάρκων στην Ήπειρο».

3. Την αριθ. 12/54/6-7-2023 (ΑΔΑ:609Λ7Λ9-5ΑΝ) Απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Ηπείρου «Συζήτηση σχετικά με το αίτημα της παράταξης Λαϊκή Συσπείρωση Ηπείρου, για συζήτηση στο Περιφερειακό Συμβούλιο των περιβαλλοντικών αδειοδοτήσεων των έργων ΑΠΕ στη Λάκκα Σούλι και σε Γράμμο – Σμόλικα».

4. Το από 06-07-2023 υπόμνημα του Περιβαλλοντικού Πολιτιστικού Συλλόγου π. Δήμου Θεσπρωτικού, του Μελισσοκομικού Συλλόγου Πρέβεζας «Κασσιώπη» και της Επιτροπής Αγώνα Κατοίκων Λάκκας Σουλίου, που κατατέθηκε στο Περιφερειακό Συμβούλιο Ηπείρου, στα πλαίσια της δημόσιας διαβούλευσης και διαβιβάστηκε στην Επιτροπή με το αριθ. πρωτ. 115784/2293/17-07-2023 έγγραφο του Περιφερειακού Συμβουλίου Ηπείρου.

5. Το έγγραφο απόψεων του Δήμου Ζηρού, πολιτιστικών φορέων και κατοίκων του Δήμου που συντάχθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο Τρύφωνα Κόλλια και διαβιβάστηκε στην Επιτροπή με το αριθ. πρωτ. 113376/2262/13-07-2023 έγγραφο του Περιφερειακού Συμβουλίου Ηπείρου.

6. Τις απόψεις πολιτών όπως υποβλήθηκαν στο Ηλεκτρονικό Περιβαλλοντικό Μητρώο στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης της ΜΠΕ του έργου.

7. Τις αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Ζηρού αριθ. 6/17-05-2023 (ΑΔΑ:9Ψ68ΩΡΟ-ΙΕΕ) και αριθ. 3/03-03-2021 (ΑΔΑ: ΨΑΦΝΩΡ0-0ΨΡ) που διαβιβάστηκαν στην Επιτροπή με το αριθ. πρωτ. 90538/1790/07-06-2023 έγγραφο του Περιφερειακού Συμβουλίου Ηπείρου.

8. Την αριθ. 2/29-01-2021 Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Δωδώνης (ΑΔΑ: 90ΦΤΩ98-ΟΕΖ).

9. Την γνωμοδότηση της ΠΕΧΩΠ Π.Ε. Ιωαννίνων (Πρακτικό 52/22-06-2023).

10. Την γνωμοδότηση της ΠΕΧΩΠ Π.Ε. Πρέβεζας (Πρακτικό 11/05-07-2023).

δ) Την θετική με όρους γνωμοδότηση:

1. Την αριθ. ΥΠΠΟΑ/215175/24-05-2023 γνωμοδότηση της Γενικής Διεύθυνσης Αναστήλωσης Μουσείων και Τεχνικών Έργων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού.

ε) Την απόφαση αριθ. 9/134/18-07-2023 της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Ανάπτυξης & Εμπορίου της Περιφέρειας Ηπείρου.

στ) Την τοποθέτηση του Προέδρου της Επιτροπής κ. Γοργόλη Βασίλειου ο οποίος παρουσίασε το θέμα και την αρνητική υπηρεσιακή εισήγηση. Ανέφερε ότι στο υπόμνημα του Περιβαλλοντικού Πολιτιστικού Συλλόγου π. Δήμου Θεσπρωτικού, του Μελισσοκομικού Συλλόγου Πρέβεζας «Κασσιώπη» και της Επιτροπής Αγώνα Κατοίκων Λάκκας Σουλίου, που κατατέθηκε στο Περιφερειακό Συμβούλιο Ηπείρου, στα πλαίσια της δημόσιας διαβούλευσης, περιλαμβάνονται επιπλέον λόγοι απόρριψης της Μ.Π.Ε. του έργου και οι λόγοι αυτοί, μαζί με τις παρατηρήσεις της υπηρεσιακής εισήγησης, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη για την σημερινή Απόφαση της Επιτροπής. Επίσης, πρόσθεσε ότι θα πρέπει να ληφθούν υπόψη και οι αποφάσεις του Περιφερειακού Συμβουλίου που μας διαβιβάστηκαν. Εισηγήθηκε η Επιτροπή να γνωμοδοτήσει ΑΡΝΗΤΙΚΑ σύμφωνα και με τα όσα αναφέρθηκαν και στην αριθ. 9/134/18-07-2023 Απόφαση της Επιτροπής.

Το υπόμνημα έχει ως εξής:

Λόγοι απόρριψης της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. από τη Διοίκηση

(1.) «ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΑΕΠΟ ΤΟΥ ΑΣΠΗΕ «ΚΑΜΠΟΣ - ΑΓΚΑΘΙΕΣ - ΚΛΕΦΤΟΓΟΥΡΟΣ - ΚΟΡΥΦΗ ΜΠΟΓΔΑΝΗ - ΜΥΤΕΡΑ - ΖΑΡΚΟΡΡΑΧΗ - ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ - ΑΛΟΓΟΜΑΝΔΡΑ - ΤΣΟΥΚΚΑ ΜΕΛΙΣΣΙ - ΣΠΗΛΙΑ» ΙΣΧΥΟΣ 132 MW & ΤΩΝ ΣΥΝΟΔΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΕΡΓΩΝ», την οποία υπέβαλλε η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «ΓΑΙΑCOMM ΑΙΟΛΙΚΗ ΖΑΡΚΟΡΑΧΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ».

Με την υπό διαβούλευση Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (εφεξής «Μ.Π.Ε.») σκοπείται η περιβαλλοντική αδειοδότηση ενός Αιολικού Πάρκου (Α/Π), ισχύος **132 MW**, αποτελούμενου από **είκοσι (20) τρίπτερες ανεμογεννήτριες της κατασκευαστικής εταιρείας Siemens-Gamesa, τύπου SG-170 με ονομαστική ισχύ 6,60 MW έκαστη**, με ύψος πυλώνα 115,00 00 μέτρα, διάμετρο πτερωτής 170,00 μέτρα και συνολικό ύψος 115,00 + 85,00 = **200,00 μέτρα**, εντός των Δημοτικών Ενοτήτων Θεσπρωτικού και Φιλιπιάδος, Σελλών, Λάκκας Σουλίου και Αγίου Δημητρίου, των Δήμων Ζηρού και Δωδώνης των Περιφερειακών Ενοτήτων Πρέβεζας και Ιωαννίνων αντίστοιχα, της Περιφέρειας Ηπείρου, και με επιφάνεια πραγματικής κατάληψης, ήτοι αποψύλωσης δασών και δασικών εκτάσεων **συνολικού εμβαδού περί 448.973 τ.μ.** (βλ. σελ. 183 της Μ.Π.Ε.). Το υπό κρίση Α/Π προβλέπεται να υλοποιηθεί πλησίον (και εν μέρει εντός) περιοχών του δικτύου Natura 2000 και συγκεκριμένα εντός της Ειδικής Ζώνης Διατήρησης (ΕΖΔ) με κωδική ονομασία «GR2110001 - Αμβρακικός κόλπος, δέλτα Λούρου και Αράχθου (Πέτρα, Μύτικας, ευρύτερη περιοχή, κάτω ρους Αράχθου, Καμπή Φιλιππιάδας)» και πλησίον των Ζωνών Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) με κωδική ονομασία «GR2120008 - Όρη Παραμυθιάς, Στενά Καλαμά, και Στενά Αχέροντα» και «GR2130013 - Ευρύτερη περιοχή Αθαμανικών ορέων».

Οι θέσεις εγκατάστασης των ανεμογεννητριών βρίσκονται σε υψόμετρο μεταξύ 700-1350, ενώ στην εγγύς περιοχή βρίσκονται αρκετοί οικισμοί.

Λόγοι απόρριψης της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. (1.) από τη Διοίκηση

1. Ανυπαρξία πρόβλεψης για την ασφαλή απομάκρυνση των πλεοναζόντων χωματισμών – Κίνδυνος ανατροπής της τοπιολογίας της περιοχής, καθώς και πρόκλησης ανεπανόρθωτων υλικών καταστροφών (ακόμα και απώλειας ανθρώπινων ζωών) σε περίπτωση έντονων βροχοπτώσεων (γεγονός απολύτως συνηθισμένο στην περιοχή).

Σύμφωνα με την υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. (βλ. **σελ. 86** αυτής), θα απαιτηθούν συνολικά εκσκαφές **768.029 κ.μ.** χώματος (από τα οποία το 80% εκτιμώνται ως βραχώδη - ημιβραχώδη και το 20% ως γαιώδη), ενώ οι επιχώσεις (η επαναχρησιμοποίηση δηλαδή των εκσκαφέντων) περιορίζονται στα **551.780 κ.μ.** χώματος.

Αυτό πολύ απλά σημαίνει ότι θα υπάρχει μία περίσσεια υλικών της τάξης των 216.249 κυβικών μέτρων, για την ασφαλή απομάκρυνση των οποίων δεν υπάρχει καμία σαφή και συγκεκριμένη πρόβλεψη, με πιο πιθανή κατάληξη την ανεξέλεγκτη απόθεσή τους στις πλαγιές της περιοχής με ανυπολόγιστα καταστροφικές συνέπειες και στο υδρολογικό της δίκτυο και στην γεωφυσική της ευστάθεια. Η «εναπόθεση» εξάλλου εκατοντάδων χιλιάδων κυβικών μέτρων φερτών υλικών (χώματος, πετρών, βράχων κ.λπ.) στις κάθετες πλαγιές των ορεινών όγκων της περιοχής, ευνοήτως καθιστά απολύτως υπαρκτό τον κίνδυνο ανεπανόρθωτων υλικών καταστροφών (ακόμα και απώλειας ανθρώπινων ζωών) στους γειτονικούς (σε απόσταση αναπνοής) οικισμούς, λόγω των έντονων βροχοπτώσεων που επικρατούν στην περιοχή, όπως επιβεβαιώνεται και από την ίδια την Μ.Π.Ε. (**σελ. 113 επ.**). Άλλωστε, το φαινόμενο αυτό, ήτοι της παράσυρσης χιλιάδων κυβικών μέτρων φερτών υλικών λόγω ανθρωπογενών παρεμβάσεων ή πυρκαγιών σε ορεινούς όγκους πλησίον οικισμών με καταστροφικά αποτελέσματα, έχει πλειστάκις επισυμβεί στην χώρα μας (βλ. Μάνδρα, Καρδίτσα, Εύβοια κ.λπ.).

Δεδομένου, εξάλλου, ότι το υπό κρίση έργο σκοπείται να εγκατασταθεί σε κορυφογραμμή τεραστίων κλίσεων (80-95%), ακόμα και αρνητικών σε ορισμένα σημεία, είναι αυτονόητο ότι υπάρχει σοβαρότατος κίνδυνος για την ασφάλεια και την ζωή των κατοίκων της περιοχής από την διάθεση των πλεοναζόντων

υλικών προς τα κατάντη, όπως μετά βεβαιότητας θα συμβεί, αφού στην υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. απουσιάζει η παρουσίαση του τρόπου και των μέσων που θα χρησιμοποιηθούν για την μεταφορά τους σε νόμιμα αδειοδοτημένη μονάδα διαχείρισης ΑΕΚΚ.

Ωστόσο, καμία σχετική πρόβλεψη δεν υπάρχει στην υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε., εξ ου και η Υπηρεσία σας δέον όπως αρνηθεί την έγκρισή της.

2. Παράνομη κατάτμηση από το φορέα του έργου του υπό κρίση Α/Π στις θέσεις «ΚΑΜΠΟΣ - ΑΓΚΑΘΙΕΣ - ΚΛΕΦΤΟΓΟΥΡΟΣ - ΚΟΥΡΥΦΗ ΜΠΟΓΔΑΝΗ - ΜΥΤΕΡΑ - ΖΑΡΚΟΡΡΑΧΗ - ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ - ΑΛΟΓΟΜΑΝΔΡΑ - ΤΣΟΥΚΚΑ ΜΕΛΙΣΣΙ - ΣΠΗΛΙΑ» με το Α/Π στις θέσεις «ΟΡΗ ΣΟΥΛΙΟΥ - ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΑ ΟΡΗ (ΠΕΛΕΚΗΤΟΝ) - ΚΑΚΟΥΡΙ» (η Μ.Π.Ε. του οποίου επίσης έχει τεθεί σε δημόσια διαβούλευση ενώπιον της Αρχής σας), δεδομένου ότι και τα δύο (2) εν λόγω Α/Π συνιστούν επί της ουσίας ενιαίο έργο – Ανυπαρξία αξιολόγησης των σωρευτικών συνεπειών του ενιαίου έργου.

2.1. Τα δύο (2) εν λόγω Α/Π βρίσκονται σε κοντινές αποστάσεις μεταξύ τους επί του ορεινού όγκου των Θεσπρωτικών Όρεων, **υλοποιούνται από εταιρείες ιδίων συμφερόντων** με κοινή διαδρομή, κοινή έδρα και κοινό εν τέλει έλεγχο από τον Όμιλο της «**ΓΑΙΑCOMM**», η αδειοδοτική τους διαδικασία εκκίνησε ταυτοχρόνως και παραλλήλως, πρόκειται να αξιοποιήσουν κοινές υποδομές οδοποιίας και ηλεκτρικής διασύνδεσης, εξ ου και αποτελούν ουσιαστικά ένα ενιαίο έργο.

Ειδικότερα:

(α) Η αρχική υπ' αριθ. 2033/2021 Βεβαίωση Παραγωγού του υπό κρίση Α/Π εκδόθηκε στο όνομα της εταιρείας με την επωνυμία «**ΓΑΙΑCOMM ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΜΕΤΡΗΣΕΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ**» για ισχύ 140,00 MW, κατόπιν της υπ' αριθ. πρωτ. Γ-08409 από **10.12.2019** αίτησής της.

Περαιτέρω, κατόπιν της υπ' αριθ. πρωτ. ΡΑΕ Ι- 298343 από **9.3.2021** αίτησης της αδειούχου, μειώθηκαν τα όρια του γηπέδου εγκατάστασης, άλλαξε ο αριθμός και ο τύπος των Α/Γ από 25 ΑΓ ισχύος 5,6MW έκαστη με διάμετρο πτερωτής 162m σε 23 ισχύος 6,0MW έκαστη με διάμετρο πτερωτής 162m και μειώθηκε η εγκατεστημένη ισχύς από 140,0MW σε 138,0MW, δια της υπ' αριθ. πρωτ. 327/2021 Απόφασης του Προέδρου της Ρ.Α.Ε.

Στη συνέχεια, κατόπιν της υπ' αριθ. πρωτ. ΡΑΕ Ι- 306785 από **20.7.2021** αίτησης της αδειούχου, μεταβιβάσθηκε η εν λόγω Βεβαίωση Παραγωγού στην «**ΓΑΙΑCOMM ΑΙΟΛΙΚΗ ΖΑΡΚΟΡΑΧΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Α.Ε.**», δια της υπ' αριθ. πρωτ. 769/2021 Απόφασης του Προέδρου της Ρ.Α.Ε.

Έπειτα, κατόπιν της υπ' αριθ. πρωτ. ΡΑΕ Ι-337950 από **11.10.2022** αίτησης της αδειούχου, επεκτάθηκαν τα όρια του γηπέδου εγκατάστασης και μετακινήθηκαν οι θέσεις των Α/Γ δια της υπ' αριθ. πρωτ. 1531/2022 Απόφασης του Προέδρου της Ρ.Α.Ε.

Τέλος, κατόπιν της υπ' αριθ. πρωτ. ΡΑΕ Ι-342949 από **22.12.2022** αίτησης της αδειούχου, δια της υπ' αριθ. πρωτ. 63/2023 Απόφασης του Προέδρου της Ρ.Α.Ε. μειώθηκαν τα όρια του γηπέδου εγκατάστασης με ταυτόχρονη αναχωροθέτηση της θέσης των Α/Γ και μεταβολή του τοπωνυμίου της περιοχής εγκατάστασης, άλλαξε ο αριθμός και ο τύπος των Α/Γ από 23 ισχύος 6,0MW έκαστη με διάμετρο πτερωτής 162m σε 20 ισχύος 6,6MW έκαστη με διάμετρο πτερωτής 170m και μειώθηκε η εγκατεστημένη ισχύς από 138,00 MW σε 132,0MW.

Παράλληλα, η υπ' αριθ. 2082/2021 Βεβαίωση Παραγωγού του Α/Π ισχύος 117,6 MW για τις θέσεις «**ΟΡΗ ΣΟΥΛΙΟΥ - ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΑ ΟΡΗ (ΠΕΛΕΚΗΤΟΝ) - ΚΑΚΟΥΡΙ**» εκδόθηκε στο όνομα της ίδιας ως άνω εταιρείας με την επωνυμία «**ΓΑΙΑCOMM ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΜΕΤΡΗΣΕΩΝ ΕΠΕ**», κατόπιν της υπ' αριθ. πρωτ. Γ-08410 από **10.12.2019** αίτησής της.

Στη συνέχεια, κατόπιν της υπ' αριθ. πρωτ. ΡΑΕ Ι-306784 από **6.7.2021** αίτησης της αδειούχου, μεταβιβάσθηκε η εν λόγω Βεβαίωση Παραγωγού στην «**ΓΑΙΑCOMM ΑΙΟΛΙΚΗ ΚΑΚΟΥΡΙ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Α.Ε.**», δια της υπ' αριθ. πρωτ. 770/2021 Απόφασης του Προέδρου της Ρ.Α.Ε.

Έπειτα, κατόπιν της υπ' αριθ. πρωτ. ΡΑΕ Ι- 319731 από **11.2.2022** αίτησης της αδειούχου, δια της υπ' αριθ. πρωτ. 573/2022 Απόφασης του Προέδρου της Ρ.Α.Ε., αναχωροθετήθηκαν οι προς εγκατάσταση Α/Γ,

αυξήθηκαν τα όρια του γηπέδου εγκατάστασης και άλλαξε ο τύπος των Α/Γ από 21 ισχύος 5,6 MW έκαστη με διάμετρο πτερωτής 162m σε 21 ισχύος 5,6MW έκαστη με διάμετρο πτερωτής 170m,

(β) Οι εταιρείες «*ΓΑΙΑCOMM ΑΙΟΛΙΚΗ ΖΑΡΚΟΡΑΧΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Α.Ε.*» και «*ΓΑΙΑCOMM ΑΙΟΛΙΚΗ ΚΑΚΟΥΡΙ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Α.Ε.*», οι **φορείς υλοποίησης δηλαδή του υπό κρίση Α/Π και του έτερου Α/Π**, συστάθηκαν αμφότερες στις **6.7.2021** με μοναδικό μέτοχο την «*ΓΑΙΑCOMM ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΜΕΤΡΗΣΕΩΝ ΕΠΕ*» και κοινή έδρα στην Νέα Σμύρνη επί της οδού Λεωφόρου Συγγρού 239 και ίδιο διαχειριστή τον κ. Γεώργιο Καίσαρη.

Είναι απολύτως εμφανές ότι και οι δύο ως άνω Εταιρείες αποτελούν ιδίων συμφερόντων εταιρείες ελεγχόμενες από την ίδια μητρική.

(γ) Ταυτοχρόνως, η υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. για το υπό κρίση Α/Π υποβλήθηκε στο Η.Π.Μ. την ίδια ακριβώς χρονική στιγμή που υποβλήθηκε και η έτερη πανομοιότυπη κατά περιεχόμενο Μ.Π.Ε. για το έτερο ως άνω Α/Π. Οι Μ.Π.Ε. και οι Ειδικές Οικολογικές Αξιολογήσεις (Ε.Ο.Α.) αμφότερων των Α/Π έχουν συνταχθεί από την ίδια μελετητική εταιρεία (την «*ΟΙΚΟΜ ΕΠΕ*»), ενώ τυγχάνουν ως επί το πλείστον ομοίου περιεχομένου.

(ε) Επιπροσθέτως, οι ανεμογεννήτριες που σκοπεύεται να εγκατασταθούν σε αμφότερα τα Α/Π είναι του ίδιου τύπου και των ιδίων διαστάσεων και συγκεκριμένα τύπου Siemens-Gamesa SG-170 με ύψος πύργου 115 μ. και διάμετρο πτερωτής 170 μ.

(στ) Οι θέσεις εγκατάστασης είναι όμορες, καθώς βρίσκονται στον ορεινό όγκο των Θεσπρωτικών Ορέων.

(ζ) Τα συνοδά τους έργα (οδοποιία πρόσβασης) είναι κοινά ενώ άπαντα σχεδιάζεται να συνδεθούν στο νέο υποσταθμό «*Ριζοβούνι*» (ο οποίος θα ανήκει στην «*ΓΑΙΑCOMM ΑΙΟΛΙΚΗ ΚΑΚΟΥΡΙ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Α.Ε.*»), όπως ο ίδιος ο φορέας του υπό κρίση έργου συνομολογεί στην σελ. 76 της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε.

Ως εκ τούτου, είναι ηλίου φαεινότερον ότι επί της ουσίας δεν πρόκειται για δύο διαφορετικά και ασύνδετα μεταξύ τους Α/Π, αλλά για ένα ενιαίο έργο.

2.2. Όπως έχει ήδη κρίνει το Συμβούλιο της Επικρατείας με την υπ' αριθ. 2783/2014 Απόφασή του:

«...Και ναι μεν...δεν προβλέπεται υποχρέωση εκ μέρους του φορέα εκμετάλλευσης να προβεί σε ενιαία μελέτη, όταν οι εκτάσεις βρίσκονται σε όμορα ακίνητα, εάν όμως συντρέχουν οι συνθήκες, που φαίνεται να συντρέχουν στην ένδικη περίπτωση (ιδίως όμορα γήπεδα, ίδιος δικαιούχος, χρονική σύμπτωση στην έκδοση των πράξεων), η κατάτμηση αυτή οδηγεί σε παράκαμψη της πιο σύνθετης διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης...που επιτρέπει και την συνθετική εξέταση και συνολική εκτίμηση των σωρευτικών συνεπειών και επιπτώσεων του όλου ενιαίου έργου...»

Κατά συνέπεια, μη νομίμως έγινε κατάτμηση του επίδικου έργου έτσι αυτό να εμφανισθεί ως δύο έργα. Εν όψει των ανωτέρω, ανακύπτει το ζήτημα της...μη εκτίμησης των σωρευτικών συνεπειών του ενιαίου έργου. Για τον λόγο αυτόν, βασίμως προβαλλόμενο, οι προσβαλλόμενες αποφάσεις έγκρισης περιβαλλοντικών όρων...πρέπει να ακυρωθούν...».

Εν προκειμένω, πληρούνται οι ως άνω (και νομολογιακά διαπλασθείσες) συνθήκες, οι οποίες καταμαρτυρούν την παράνομη κατάτμηση ενός ουσιαστικά ενιαίου έργου σε δύο «διακριτά» συγκροτήματα ανεμογεννητριών με προφανή στόχο την αποφυγή εκτίμησης των συνεργιστικών – σωρευτικών επιπτώσεων του ενιαίου έργου στο περιβάλλον της περιοχής εγκατάστασης.

Επί της ουσίας, όπως άλλωστε συνομολογεί και ο ίδιος ο φορέας υλοποίησης, διαλαμβάνοντας στην σελ. 76 της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. ότι:

«Όπως αναφέρθηκε ήδη, η διασύνδεση του Αιολικού Πάρκου «ΚΑΜΠΟΣ - ΑΓΚΑΘΙΕΣ - ΚΛΕΦΤΟΓΟΥΡΟΣ - ΚΟΥΡΥΦΗ ΜΠΟΓΔΑΝΗ - ΜΥΤΕΡΑ - ΖΑΡΚΟΡΑΧΗ - ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ - ΑΛΟΓΟΜΑΝΔΡΑ - ΤΣΟΥΚΚΑ ΜΕΛΙΣΣΙ - ΣΠΗΛΙΑ» με το Εθνικό Σύστημα Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας θα γίνει διαμέσου του νέου Υποσταθμού (Υ/Σ) 150kV/33kV στη θέση «Ριζοβούνι», ο οποίος αδειοδοτείται ως συνοδό έργο του ΑΣΠΗΕ «ΟΡΗ ΣΟΥΛΙΟΥ - ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΑ ΟΡΗ (ΠΕΛΕΚΗΤΟΝ) - ΚΑΚΟΥΡΙ» του ίδιου Επενδυτή, για τον οποίο έχει κατατεθεί Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για την έκδοση ΑΕΠΟ.»

τα ως άνω συγκροτήματα Α/Π αποτελούν ένα ενιαίο έργο αποτελούμενο από σαράντα μία (41) Α/Γ με συνολική ισχύ 249,60 MW, εξ ου και η διακριτή περιβαλλοντική τους αδειοδότηση συνιστά παράνομη και απαγορευμένη κατάτμηση.

Η μη νομιμότητα μάλιστα της εν λόγω κατάτμησης επιτείνεται έτι περαιτέρω και από την παράλειψη εκ μέρους του φορέα του έργου να προβεί στην αναλυτική παρουσίαση και την ουσιαστική αξιολόγηση των σωρευτικών – συνεργιστικών επιπτώσεων του υπό κρίση Α/Π αλλά και του έτερων γειτονικού του ΙΔΙΟΥ ΦΟΡΕΑ, ως προς το φυσικό περιβάλλον της περιοχής εγκατάστασης όπως κατωτέρω αναλυτικά παρατίθεται.

Κατά συνέπεια, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δέον όπως αρνηθεί την έγκριση της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. και για τον λόγο αυτό.

3. Αντίθεση της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. στις προβλέψεις της υπ' αριθ. οικ. 170225 από 20.1.2014 Απόφασης του Υπουργού Π.Ε.Κ.Α.² σε συνδυασμό με σειρά διατάξεων της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

3.1. Παραβίαση της παρ. 8.5. «Φυσικό περιβάλλον», του Κεφ. 8 «Υφιστάμενη Κατάσταση του περιβάλλοντος», του Παραρτήματος 2³ σε συνδυασμό με το άρθρο 48 του ν. 998/1979.

Στην εν λόγω παρ. 8.5. του Παραρτήματος 2 προβλέπονται τα εξής:

(α) «αναφέρονται τα γενικά στοιχεία σχετικά με τις ιδιότητες, τη μορφή και την κατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος στην περιοχή μελέτης, με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, απεικονίζοντας τις σχετικές πληροφορίες σε κατάλληλους χάρτες σε συνδυασμό με τη θέση του έργου.

Ανάλογα με την περιοχή μελέτης και τις αναμενόμενες επιδράσεις του έργου ή της δραστηριότητας εντοπίζονται και παρουσιάζονται στοιχεία για το φυσικό περιβάλλον, όπως ιδίως στοιχεία της χλωρίδας και της πανίδας (περιλαμβανόμενων κατά περίπτωση στοιχείων για την ορνιθοπανίδα ή την ιχθυοπανίδα), της οικολογικής διάρθρωσης της περιοχής μελέτης, των οικοσυστημικών λειτουργιών και υπηρεσιών κ.λπ...».

(β) «Χρησιμοποιείται, όπου υπάρχει, κατάλληλη τεκμηρίωση, όπως ιδίως οι πράξεις χαρακτηρισμού, οι κυρμένοι δασικοί χάρτες ή άλλες διοικητικές πράξεις που αφορούν άμεσα ή έμμεσα σε υπαγωγή ή μη της έκτασης στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας».

(γ) «Προσδιορίζονται τα είδη φυτών και ζώων (πλην των όσων ήδη αναφέρθηκαν στις ενότητες 8.5.1, 8.5.2 και 8.5.3) που κυριαρχούν στα φυσικά ενδιαίτηματα της έκτασης, αυτών που ρυθμίζουν την οικολογική ισορροπία καθώς και αυτών που χαρακτηρίζονται από τη νομοθεσία της Ελλάδας, της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή από διεθνείς συμφωνίες ή συμβάσεις που έχει επικυρώσει η χώρα μας ως σπάνια ή απειλούμενα με εξαφάνιση».

(δ) «Εντοπίζονται και περιγράφονται οι συντελεστές του φυσικού περιβάλλοντος από τους οποίους εξαρτάται η διατήρηση των πληθυσμιακών επιπέδων των παραπάνω φυτών και ζώων, της έκτασης και ευρωστίας των φυσικών ή ημι-φυσικών ενδιαιτημάτων, καθώς και της ισορροπίας μεταξύ τους.».

(ε) «Αξιολογείται με ποιοτικά κριτήρια η σημασία της περιοχής μελέτης για τη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας στο ευρύτερο γεωγραφικό πλαίσιο».

Πλην όμως και σε αντίθεση με τα ανωτέρω, η υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. αρκείται απλώς στην λιτή ονομαστική παράθεση των ειδών της χλωρίδας και της πανίδας που συναντώνται στην περιοχή, χωρίς να αναφέρει και να αναλύει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά εκάστου είδους και ιδίως όσων τυγχάνουν προστατευόμενα, προκειμένου να μπορέσει στη συνέχεια ευδοκίμως να αξιολογήσει τις επιπτώσεις του υπό κρίση έργου σε καθένα εξ αυτών.

Μάλιστα, ενώ αναφέρεται στην Μ.Π.Ε. η ύπαρξη της **Καφέ Αρκούδας (Ursus arctos)** στην περιοχή εγκατάστασης, και ενώ αυτή τυγχάνει προστασίας από την Διεθνή Σύμβαση της Βέρνης (η οποία και κυρώθηκε από την χώρα μας με τον ν. 1335/83, «Περί προστασίας των απειλούμενων ειδών και των

² «Εξειδίκευση των περιεχομένων των φακέλων περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων της Κατηγορίας Α της απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής με αρ. 1958/2012 (Β 21) όπως ισχύει, σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν. 4014/2011 (Α 209), καθώς και κάθε άλλης σχετικής λεπτομέρειας», (ΦΕΚ τ. Β' αρ. φ. 135/27.1.2014)

³ της υπ' αριθ. οικ. 170225 από 20.1.2014 Απόφασης του Υπουργού Π.Ε.Κ.Α.

βιοτόπων τους»), καθώς και από την Σύμβαση της Ουάσιγκτον «για την ρύθμιση του διεθνούς εμπορίου απειλούμενων ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας» (CITES), η οποία ισχύει στη χώρα μας από 1.1.1984 (ΦΕΚ τ. Β' αρ. φ. 112/1.3.1985), περιλαμβανόμενη ταυτοχρόνως στο Παράρτημα II της υπ' αριθ. πρωτ. Η.Π.14849/853/Ε103 από 4.4.2008 Κ.Υ.Α.⁴, **ο φορέας του έργου συνειδητά αποφεύγει να παρουσιάσει συγκεκριμένα στοιχεία ως προς το ενδιαίτημα του εν λόγω είδους και φυσικά να αξιολογήσει τις επιπτώσεις του υπό κρίση Α/Π σε αυτό.**

Σε ότι αφορά δε τα προβλεπόμενα συνοδά έργα οδοποιίας με τις νέες διανοίξεις και διαπλατύνσεις οδικού δικτύου συνολικού μήκους **49.281 μέτρων**, αναμένεται να επέλθει σοβαρή διάσπαση του ενδιαιτήματος της καφέ αρκούδας στην δασογενή και ψευδο-αλπική ζώνη της θιγόμενης περιοχής, καθώς έχει αποδειχθεί επιστημονικά ότι η κατάτμηση του ενδιαιτήματος της αρκούδας από δρόμους προκαλεί μετατόπιση των ατόμων σε μια δεδομένη περιοχή κατά μια μέση απόσταση της τάξης των 200-500 μ. και αποφυγή χρήσης του ενδιαιτήματος στους τομείς με υψηλή κατάτμηση από οδικό δίκτυο.

Πολλές μελέτες έχουν εντοπίσει και ένα όριο απόστασης από το δρόμο, κάτω από το οποίο καμία αρκούδα δεν χρησιμοποιεί το υπάρχον ενδιαίτημα. Τα όρια αυτά μπορεί να είναι από 100m έως και 900m (McLellan και Shackleton 1988, Mueller et al.2004, Archibald et al. 1987) και φαίνεται ότι πιο έντονη ανθρώπινη δραστηριότητα σημαίνει και μεγαλύτερο όριο απόστασης από το οδικό δίκτυο (Mattson et al. 1987, McLellan και Shackleton 1988, Kasworm και Manley 1990).

Οι McLellan και Shackleton (1988) κατέγραψαν ότι οι αρκούδες απέφυγαν την χρήση των ενδιαιτημάτων που βρίσκονται έως και 100 m από το οδικό δίκτυο, ανεξάρτητα από τον τύπο οδικού δικτύου και παρά το γεγονός ότι αυτές οι περιοχές περιλαμβάνουν σημαντικούς πόρους, με υψηλής ποιότητας τροφή την άνοιξη και το φθινόπωρο (McLellan και Shackleton 1988). Αντίστοιχα αποτελέσματα βρέθηκαν και στην Ελλάδα (περιοχή Καστοριάς, Γρεβενών) με μια μέση απόσταση από το οδικό δίκτυο περίπου 460 m (Ψαραλέξη, 2015).

Βέβαια, σύμφωνα με τους McLellan και Shackleton (1988) ακόμα και ένας χαμηλός κυκλοφοριακός φόρτος στο οδικό δίκτυο είναι αρκετός για να απωθήσει της αρκούδες. Οι Kasworm και Manley (1990) κατέγραψαν ότι ακόμα και μονοπάτια αλλά και δρόμοι που πλέον είναι εκτός λειτουργίας απωθούν τις αρκούδες από μια περιοχή, όμως η ένταση απώθησης είναι μικρότερη από το (λειτουργικό) οδικό δίκτυο.

Παράλληλα μελέτες έδειξαν ότι οι αρκούδες προτιμούν περιοχές με πυκνότητα οδικού δικτύου μικρότερη από 0,6 km/km² (Mace et al. 1996), τιμή που έχει ήδη υιοθετηθεί από διαχειριστικές αρχές στη Βόρεια Αμερική (Northrup et al. 2012). Η πυκνότητα του προς διάνοιξη οδικού δικτύου στην περιοχή των έργων αναμένεται να είναι σαφώς πάνω από το προαναφερόμενο όριο.

Επιπλέον ο τύπος ανάγλυφου στον οποίο προβλέπεται να γίνουν οι διανοίξεις οδών θα δημιουργήσουν ένα πρόσθετο ανθρωπογενές εμπόδιο σε ότι αφορά την «αντίσταση του τοπίου» (landscape resistance) δυσκολεύοντας τις μετακινήσεις των ατόμων αρκούδας από και προς ελκτικά κατατμήματα του ενδιαιτήματος. Έχει παρατηρηθεί με βάση δεδομένα τηλεμετρίας ότι οι διαδρομές μετακίνησης των αρκούδων ακολουθούν χαρακτηριστικά του φυσικού ανάγλυφου που ελαχιστοποιούν την κατανάλωση ενέργειας στη διάρκεια των μετακινήσεων ειδικά σε μεγάλες αποστάσεις.

Παράλληλα, ο φορέας του έργου δεν κάνει καμία αναφορά στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης (ΕΣΔ) του είδους (Μερτζάνης, κ.α. 2021⁵). Ως αποτέλεσμα αυτής της παράλειψης, δεν εκτιμώνται οι επιπτώσεις της κατασκευής/ λειτουργίας του εν λόγω Α/Π ως μία από τις ανθρωπογενείς δραστηριότητες που μπορεί να επηρεάζουν την πληθυσμιακή κατάσταση και το ενδιαίτημα του είδους σε μια περιοχή, όπως κατά γράμμα αναφέρεται στο ΕΣΔ. Δεν λαμβάνονται επίσης υπόψη και άλλες σημαντικές πληροφορίες του ΕΣΔ που αφορούν:

⁴ «Τροποποίηση των υπ' αριθμ. 33318/3028/1998 κοινών υπουργικών αποφάσεων (Β'1289) και υπ' αριθμ 29459/1510/2005 κοινών υπουργικών αποφάσεων (Β'992), σε συμμόρφωση με διατάξεις της οδηγίας 2006/105 του Συμβουλίου της 20ης Νοεμβρίου 2006 της Ευρωπαϊκής Ένωσης» (ΦΕΚ τ. Β' αρ. φ. 645/11.4.2008)

⁵ Μερτζάνης Γ., Ψαρούδας Σπ., Καραμανλίδης Α.Α. 2021. Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την καφέ αρκούδα (Ursus arctos). Έργο LIFE-IP 4 NATURA: Ολοκληρωμένες δράσεις για τη διατήρηση και διαχείριση των περιοχών του δικτύου Natura 2000, των ειδών, των οικοτόπων και των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα (LIFE16 IPE/GR/000002). Παραδοτέο Δράσης Α.1. ΚΑΛΛΙΣΤΩ/ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ. Θεσσαλονίκη, σελ. 142 & VII Παραρτήματα. Τελική έκδοση.

i. τις επιπτώσεις της υψηλής πυκνότητας των σχεδιαζόμενων Α/Π σε έναν πληθυσμό σε ανάκαμψη, όπως της καφέ αρκούδας,

ii. την πυκνότητα των σχεδιαζόμενων Α/Π στην Ελλάδα εντός της ζώνης χωροκατανομής της αρκούδας, η οποία προοιωνίζει αρνητικές συνέπειες στον πληθυσμό και το ενδιαίτημα καθώς και στην εν γένει «κατάσταση διατήρησης» του είδους με βάση τους καθορισμένους στόχους διατήρησης του είδους τόσο στο σύνολο της χωροκατανομής του («εθνικοί στόχοι»/ «Καθορισμός εθνικών στόχων διατήρησης φυσικών τύπων οικοτόπων και ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος» - ΦΕΚ τ. Β' αρ. φ. 1375/7.4.2021) όσο και σε επίπεδο των 46 περιοχών του δικτύου Natura 2000 όπου απαντάται.

iii. το γεγονός ότι η «Κατάσταση Διατήρησης» του συγκεκριμένου είδους σε κλίμακα επικράτειας έχει αξιολογηθεί ως «Μη Ικανοποιητική βελτιούμενη (U1+)». (ΥΠΕΝ, 2015, 2018) σε εφαρμογή του άρθρου 17 της Οδηγίας 92/43.

iv. τους κομβικής σημασίας από διαχειριστική άποψη χάρτες «ευαισθησίας» και «σημαντικότητας» του είδους που παρατίθενται στο ΕΣΔ, και αφορούν σε επιλογή και πολύ-κριτηριακή ταξινόμηση περιοχών της χωροκατανομής του είδους.

Συνεπώς σύμφωνα με το προτεινόμενο στο ΕΣΔ μέτρο 2.3 «*Παρεμβάσεις στον Χωρικό Σχεδιασμό*» και τη δράση 2.3.3 «Θέσπιση ζωνών αποκλεισμού για εγκατάσταση ΑΣΠΗΕ: Εκπόνηση ειδικής μελέτης για προσδιορισμό επιπτώσεων των ΑΣΠΗΕ στο ενδιαίτημα και πληθυσμό αρκούδας καθορισμός ζωνών αποκλεισμού» ο χωροταξικός σχεδιασμός των ζωνών άσκησης των ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, όπως η διάνοιξη δρόμων, η εγκατάσταση μονάδων ΑΠΕ και μονάδων αναψυχής, θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη και να αποκλείεται από τις κατηγορίες ζωνών σημαντικότητας για το είδος. Παρότι αυτές οι προτάσεις που περιλαμβάνονται στο εγκεκριμένο ΕΣΔ δεν έχουν ακόμη θεσμικά υλοποιηθεί, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη από τις αδειοδοτούσες αρχές στην εκτίμηση της ευαισθησίας της περιοχής ενός κρινόμενου έργου.

Επομένως, ο φορέας του έργου όφειλε να είχε παρουσιάσει τα χαρακτηριστικά (ποσοτικά και ποιοτικά) του ενδιαιτήματος της Καφέ Αρκούδας στην περιοχή εγκατάστασης του υπό κρίση έργου και στη συνέχεια βάσει αυτών να αξιολογήσει τις επιπτώσεις του υπό κρίση Α/Π ως προς την διατήρησή του, ιδίως ως προς την διάνοιξη και διαπλάτυνση οδών μήκους 49.281 μέτρων για τις ανάγκες του υπό κρίση έργου, δεδομένου ότι η διάνοιξη οδών συνιστά μία εκ των βασικότερων απειλών για το ενδιαίτημά του.

Ομοίως, η Μ.Π.Ε. δεν διαλαμβάνει το παραμικρό σχετικά με τις επιπτώσεις του σχεδιαζόμενου έργου αναφορικά με τον Λύκο (*Canis lupus*), παρότι και αυτός περιλαμβάνεται στο Παράρτημα II της υπ' αριθ. πρωτ. Η.Π.14849/853/Ε103 από 4.4.2008 Κ.Υ.Α.

Δεν αναφέρεται καθόλου το γεγονός ότι οι αγέλες των λύκων αποφεύγουν να ορίσουν περιοχές αναπαραγωγής σε αποστάσεις μικρότερες των 3.000 ή και 4.000m από ανεμογεννήτριες⁶. Η αρνητική επίδραση που μπορεί να έχουν τα Α/Π στον πληθυσμό των λύκων φαίνεται ότι μπορεί να είναι πολύ σοβαρή, ιδιαίτερα αν τα Α/Π είναι πυκνά χωροθετημένοι και καταλαμβάνουν πολλά χιλιόμετρα ορειογραμμών, κάτι που υπάρχει κίνδυνος να συμβεί στην ευρύτερη περιοχή του συγκεκριμένου Α/Π.

Επισημαίνεται ότι η σημαντική αυτή αρνητική επίδραση των Α/Π σχετίζεται με:

- Την απώλεια σημαντικών βιοτόπων και των σημαντικών αξόνων διέλευσης και μετακίνησής τους (ράχες, ορειογραμμές, διάσελα), καθώς η τοποθέτηση ανεμογεννητριών προκαλεί μόνιμη καταστροφή και απώλεια βιοτόπου στις θέσεις κατασκευής με την παρουσία φωτισμού, οδικού δικτύου μεγάλου πλάτους, πυλώνων μεταφοράς ηλεκτρικού ρεύματος, συνεχή ηχορύπανση και αυξημένη ανθρώπινη παρουσία.

- Την προβληματική κοινωνική οργάνωση και την επικοινωνία μεταξύ των μελών μιας αγέλης και μεταξύ των ατόμων γειτονικών αγελών, καθώς αναστέλλεται η οπτικό-οσφρητική και ακουστική επικοινωνία. Οι ράχες των βουνών όπου τοποθετούνται οι ανεμογεννήτριες χρησιμοποιούνται εκτεταμένα

⁶ Α) Álvares, F., Rio-Maior, H., Roque, S., Nakamura, M., Cadete, D., Pinto, S. & Petrucci-Fonseca, F. (2011) Assessing ecological responses of wolves to wind power plants in Portugal: Methodological constraints and conservation implications. In Abstracts of CWW2011 -conference on wind energy and wildlife impacts, Trondheim, Norway, May 2-5, 2011., Β) Gonçalo Ferrão da Costa, João Paula, Francisco Petrucci Fonseca and Francisco Álvares (2018) The Indirect Impacts of Wind Farms on Terrestrial Mammals: Insights from the Disturbance and Exclusion Effects on Wolves (*Canis lupus* lupus). Springer International Publishing AG 2018. M. Mascarenhas et al. (eds.), Biodiversity and Wind Farms in Portugal, https://doi.org/10.1007/978_3_319_60351_3_5 και Γ) Passoni, G., Rowcliffe, J. M., Whiteman, A., Huber, D., Kusak, J. (2017) Framework for strategic wind farm site prioritization based on modelled wolf reproduction habitat in Croatia. European Journal of Wildlife Research. doi: 10.1007/s10344_017_1092_7.

από τους λύκους ως θέσεις καθορισμού των ορίων των επικρατειών τους, των περιοχών αναπαραγωγής τους (και για τον λόγο αυτό επιθεωρούνται, μαρκάρονται και οριοθετούνται τακτικά) καθώς και των περιοχών συνάντησης των αναπαραγωγικών ατόμων ("rendez-vous sites"). Επιπλέον, οι λύκοι χρησιμοποιούν τις ράχες για ακουστική επικοινωνία μεγάλων αποστάσεων (κάλεσμα «ουρλιαχτό») μεταξύ τους. Η παρουσία των ανεμογεννητριών σε τέτοιες συνθήκες ενδιαιτήματος έχει αποδειχθεί επιστημονικά ότι επηρεάζει αρνητικά όλες αυτές τις λειτουργίες. Κυριότερα όμως, γιατί οι λύκοι επιλέγουν περιοχές χωρίς δρόμους για φωλεοποίηση και η κατασκευή των ανεμογεννητριών δημιουργεί νέο και συχνά εκτεταμένο οδικό δίκτυο, που μεταβάλλει την καταλληλότητα του βιοτόπου για το είδος και κυρίως των θέσεων αναπαραγωγής με αποτέλεσμα να επηρεάζεται άμεσα και αρνητικά η αναπαραγωγική επιτυχία του είδους.

Συμπερασματικά, η υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. δεν εξετάζει σκοπίμως τις σοβαρές και μη αναστρέψιμες επιπτώσεις από την κατασκευή και λειτουργία του υπό κρίση Α/Π, και ιδίως τις σωρευτικές επιπτώσεις από την εγκατάσταση πολλαπλών Α/Π στην ευρύτερη περιοχή, που είναι υψηλής σημαντικότητας για τα ως άνω είδη θηλαστικών (Αρκούδα, Λύκος).

Μάλιστα, ο φορέας υλοποίησης, δεν διαλαμβάνει το παραμικρό για τα ανωτέρω είδη ούτε στην από Απριλίου 2023 Ε.Ο.Α., εστιάζοντας αποκλειστικά στην ορνιθοπανίδα της περιοχής εγκατάστασης.

Κατά συνέπεια, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δέον όπως αρνηθεί την έγκριση της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. και για το λόγο αυτό.

3.2. Σκόπιμη παράλειψη της περιγραφής των χαρακτηριστικών των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων της περιοχής υλοποίησης του έργου, το οποίο δεν είναι συμβατό με το Σχέδιο Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου και το αντίστοιχο Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας.

3.2.1. Το υπό κρίση Α/Π σκοπείται να εγκατασταθεί σε τμήμα της με κωδικό EL0513 Λεκάνης Απορροής Ποταμού (ΛΑΠ) του Αχέροντα και σε τμήμα της με κωδικό EL0546 ΛΑΠ του Λούρου με συνολική έκταση 963 τ.χλμ. και μάλιστα εντός προστατευόμενης περιοχής, όπως συνομολογείται από τον ίδιο τον φορέα υλοποίησης στις σελ. **165 επ.** της Μ.Π.Ε.

Μάλιστα, σύμφωνα με την ίδια την Μ.Π.Ε. (σελ. **166**): *«Το υπό κρίση έργο συνολικά εντοπίζεται στην περιοχή του καρστικού Υπόγειου Υδατικού Συστήματος Λούρου (EL0500150) το οποίο εντάσσεται εξ' ολοκλήρου στο μητρώο προστατευόμενων περιοχών, καθώς γίνεται άντληση ύδατος για ανθρώπινη κατανάλωση.. Τμήμα του έργου και συγκεκριμένα οι θέσεις εγκατάστασης των Α/Γ 13 έως 20 με τα αντίστοιχα προς διάνοιξη και βελτίωση τμήματα οδοποιίας, όπως και το σύνολο του Εξωτερικού Δικτύου Μέσης τάσης, εντοπίζονται εντός θεσμοθετημένης περιοχής ευπρόσβλητης στη Νιτρορρύπανση...»*

Στο Κεφάλαιο 4, «Καθορισμός Υδατικών Συστημάτων», παρ. 4.4., «Προστατευόμενες Περιοχές» της 1^{ης} Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου (ΦΕΚ τ. Β' αρ. φ. 4664/29.12.2017), προβλέπονται τα εξής:

«Σύμφωνα με το Άρθρο 6 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ, τα Κράτη Μέλη εξασφαλίζουν τη δημιουργία μητρώου όλων των περιοχών που κείνται στο εσωτερικό κάθε ΠΛΑΠ, οι οποίες έχουν χαρακτηριστεί ως χρήζουσες ειδικής προστασίας βάσει των ειδικών διατάξεων της ενωσιακής νομοθεσίας για την προστασία των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων τους ή τη διατήρηση των οικοτόπων και των ειδών που εξαρτώνται από το νερό.

Το μητρώο αυτό, που καλείται Μητρώο Προστατευόμενων Περιοχών (ΜΠΠ), περιλαμβάνει όλα τα υδατικά συστήματα που προσδιορίζονται από το Παράρτημα V του ΠΔ 51/2007.

Το Μητρώο Προστατευόμενων Περιοχών περιλαμβάνει, σύμφωνα με το Παράρτημα V του ΠΔ 51/2007, όλους τους ακόλουθους τύπους περιοχών:

α) Περιοχές που προορίζονται για την άντληση ύδατος για ανθρώπινη κατανάλωση, σύμφωνα με το Άρθρο 7 του ΠΔ 51/2007 (Άρθρο 7 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ),

β) Περιοχές που προορίζονται για προστασία υδρόβιων ειδών με οικονομική σημασία,

γ) Υδατικά συστήματα που έχουν χαρακτηριστεί ως ύδατα αναψυχής, συμπεριλαμβανομένων περιοχών που έχουν χαρακτηριστεί ως ύδατα κολύμβησης,

δ) Περιοχές ευαίσθητες στην παρουσία θρεπτικών ουσιών, συμπεριλαμβανομένων των περιοχών που χαρακτηρίζονται ως ευπρόσβλητες ζώνες, και των περιοχών που χαρακτηρίζονται ως ευαίσθητες,

ε) περιοχές που προορίζονται για την προστασία οικοτόπων ή ειδών, όταν η διατήρηση ή η βελτίωση της κατάστασης των υδάτων είναι σημαντική για την προστασία τους, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών τόπων του προγράμματος ΦΥΣΗ 2000 (NATURA 2000).

Αναλυτικά ο προσδιορισμός και η παρουσίαση των περιοχών που εντάσσονται στο Μητρώο Προστατευόμενων Περιοχών στο πλαίσιο της 1ης Αναθεώρησης, περιλαμβάνονται στο Κείμενο Τεκμηρίωσης 09. Ακολούθως παρουσιάζονται συνοπτικά οι προστατευόμενες περιοχές ανά κατηγορία.

4.4.1. Περιοχές που προορίζονται για άντληση ύδατος για ανθρώπινη κατανάλωση

Τα κύρια Υπόγεια Υδατικά Συστήματα που χρησιμοποιούνται για ύδρευση στο ΥΔ Ηπείρου (EL05) και επομένως αποτελούν προστατευόμενες περιοχές ποσίου ύδατος δίνονται παρακάτω. Στα συστήματα αυτά πέραν των περιορισμών που υφίστανται στις ζώνες προστασίας **οι Διευθύνσεις Υδάτων γνωμοδοτούν** επί των νέων δραστηριοτήτων που εν δυνάμει μπορούν να προκαλέσουν ρύπανση στην υπόγεια υδροφορία μέσω των αποβλήτων τους **κατόπιν υποβολής ειδικής υδρογεωλογικής μελέτης.**

Στα υπόλοιπα ΥΥΣ η προστασία των υδάτων, που προορίζονται για πόσιμο, διασφαλίζεται με τα μέτρα και τις ζώνες προστασίας σε επίπεδο σημείων απόληψης.

Μέσω του Προγράμματος Μέτρων, καθορίζεται συγκεκριμένο θεσμικό πλαίσιο προστασίας για τα ΥΥΣ που εντάσσονται στο Μητρώο Προστατευόμενων Περιοχών με σκοπό την ανθρώπινη κατανάλωση.

Στο ΥΔ Ηπείρου (EL05) τα ΥΥΣ που εντάσσονται στο Μητρώο Προστατευόμενων Περιοχών στο πλαίσιο της 1ης Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα.

Πρόκειται για επτά ΥΥΣ:...**και το ΥΥΣ Λούρου (EL0500150) της ΛΑΠ Λούρου...**

4.4.3...Στο ΥΔ Ηπείρου (EL05), βάσει της Υ.Α. 19661/1982/1999 (ΦΕΚ 1811Β'/29.09.1999), **έχουν οριστεί οι ακόλουθες ευαίσθητες περιοχές** (βλ. ακόλουθο Πίνακα 4-19 και Χάρτη 15):

- Αμβρακικός κόλπος
- Μετσοβίτικος (παραπόταμος ποταμού Αράχθου)
- Ποταμός Άραχθος
- **Ποταμός Λούρος...**

Περαιτέρω, τμήματα του υπό κρίση Α/Π σκοπείται να εγκατασταθούν εντός των Ζωνών Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΔΥΚΠ) με κωδικό GR05RAK0003 «Πεδιάδες Άρτας, Χαμηλή Ζώνη Π. Λούρου & Αράχθου» και με κωδικό GR05RAK0001 «Μέσος ρους π. Λούρου», όπως προκύπτει από την υπ' αριθ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΓρΕΓΥ/41368/326 από 29.6.2018 Απόφαση της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων, «Έγκριση του **Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας** Λεκανών Απορροής ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου (EL05) και της αντίστοιχης Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων», (ΦΕΚ τ. Β' αρ. φ. 2684/6.7.2018), σύμφωνα με την οποία:

(α) «Η Ζώνη Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΔΥΚΠ) «Πεδιάδες Άρτας, Χαμηλή Ζώνη π. Λούρου & Αράχθου - GR05RAK0003» έχει έκταση 428 km² και ανήκει κατά το μεγαλύτερο τμήμα της στη λεκάνη απορροής του ποταμού Λούρου (EL46) και κατά ένα μικρότερο στην λεκάνη απορροής του ποταμού Άραχθου (EL14). Επίσης ένα πολύ μικρό τμήμα του δυτικού άκρου της βρίσκεται στη λεκάνη απορροής του ποταμού Αχέροντα (EL13). Ουσιαστικά περιλαμβάνει τις πεδινές εκτάσεις των κάτω ροών των ποταμών Λούρου και Αράχθου, στο νότιο τμήμα του ΥΔ Ηπείρου.

Οι χρήσεις γης εντός της Ζώνης κατανέμονται ως εξής: το συντριπτικά μεγαλύτερο ποσοστό (79.5%), αφορά καλλιεργήσιμες εκτάσεις (δενδροκαλλιέργειες, γραμμικές καλλιέργειες και σιτηρά), μόλις το 5% δασικές εκτάσεις, το 4.5% βοσκοτόπους, μόλις το 1% καταλαμβάνεται από αστικές και περιαστικές εκτάσεις, ενώ το υπόλοιπο 10% κατανέμεται σε αδιαπέρατες επιφάνειες και γυμνά εδάφη...Επιπλέον, εντός της ΖΔΥΚΠ, βρίσκονται και άλλοι μικρότεροι οικισμοί όπως το **Θεσπρωτικό** (1363 κατοίκους), οι Κωστακιοί (2 078 κατοίκους), ο Λούρος (1 938 κάτοικοι), το Νεοχώρι (1 937 κάτοικοι) και η Φιλιπιάδα (4 694 κάτοικοι). Ο συνολικός πληθυσμός εντός της ΖΔΥΚΠ εκτιμάται σε περίπου 66 000 κατοίκους.

Εντός της ΖΔΥΚΠ GR05RAK0003 απαντώνται έστω και τμηματικά οι προστατευόμενες περιοχές του Παραρτήματος (i), (ii) και (v) της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ για τα Νερά που φαίνονται στον παρακάτω Πίνακα.

(i) Περιοχές που προορίζονται για την άντληση ύδατος για ανθρώπινη κατανάλωση (Άρθρο 7, Οδηγία 2000/60/ΕΚ: Καρστικός υδροφορέας Λούρου (Σύστημα Λούρου - EL0500150),

(ii) Περιοχές που προορίζονται για την προστασία οικοτόπων ή ειδών, όταν η διατήρηση ή η βελτίωση της κατάστασης των υδάτων είναι σημαντική για την προστασία τους, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών τόπων του προγράμματος ΦΥΣΗ 2000 (NATURA 2000))...

• **Ωστόσο, κίνδυνο πλημμυρικής κατάκλυσης λόγω υπερχειλίσης του π. Λούρου διατρέχουν ο οικισμός Πέτρα, η περιοχή της Φιλιπιάδας που βρίσκεται στα όρια του ποταμού, οι οικισμοί Άγιος Σπυρίδων, Καμπή και Θεσπρωτικό σε όλα τα μέσα σενάρια (4, 5, 6).».**

(β) «Η Ζώνη Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΔΥΚΠ) «Μέσος Ρους π. Λούρου - GR05RAK0001» έχει έκταση μόλις 7 km² και ανήκει στη λεκάνη απορροής του ποταμού Λούρου (EL46). Περιλαμβάνει τις παρόχθιες πεδινές εκτάσεις του μέσου ρου του ποταμού Λούρου, ανάντη του Τεχνητού Υδροηλεκτρικού φράγματος της ΔΕΗ - ΥΗΣ Λούρου (βλ. Εικόνα 6-1).

Εντός της ΖΔΥΚΠ GR05RAK0001 απαντώνται έστω και τμηματικά οι προστατευόμενες περιοχές του Παραρτήματος (i), (ii) και (v) της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ για τα Νερά που φαίνονται στον παρακάτω Πίνακα.

(i) Περιοχές που προορίζονται για την άντληση ύδατος για ανθρώπινη κατανάλωση (Άρθρο 7, Οδηγία 2000/60/ΕΚ: Καρστικός υδροφορέας Λούρου (Σύστημα Λούρου - EL0500150),

(ii) Περιοχές που προορίζονται για προστασία υδρόβιων ειδών με οικονομική σημασία. ».

Οι ως άνω ΖΔΥΚΠ GR05RAK0003 και GR05RAK0001, έχουν πλέον ενοποιηθεί σύμφωνα με την από 2019 1^η Αναθεώρηση της Προκαταρκτικής Αξιολόγησης Κινδύνων Πλημμύρας της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων του ΥΠΕΝ, και ονομάζονται «Χαμηλές ζώνες ποταμών Λούρου-Αράχθου. Πεδιάδες Άρτας» με κωδικό EL05APSFRO01.

3.2.2. Περαιτέρω, στην παρ. 8.13.2., «Επιφανειακά ύδατα» του Παραρτήματος 2 της ως άνω υπ' αριθ. οικ. 170225 από 20.1.2014 Απόφασης του Υπουργού Π.Ε.Κ.Α., προβλέπεται ότι η εκάστοτε Μ.Π.Ε. θα πρέπει να περιέχει:

«8.13.2.1. Περιγραφή του επιφανειακού φυσικού ή τεχνητού υδρογραφικού δικτύου στην περιοχή μελέτης, με ειδική αναφορά στις λεκάνες απορροής, στις πηγές, σε αποδέκτες, στους συντελεστές κατείσδυσης και σε άλλα χαρακτηριστικά που επιδρούν καθοριστικά στη μορφή του δικτύου

8.13.2.11. Περιγραφή των υφισταμένων χρήσεων, θεσμοθετημένων και πραγματικών, των επιφανειακών υδατικών πόρων

8.13.2.11.1. Παρουσίαση των διαθέσιμων ποσοτικών και ποιοτικών στοιχείων στις κύριες ροές και στα ύδατα που επηρεάζονται από το έργο ή τη δραστηριότητα.

8.13.2.iv. Διαθέσιμες διαχρονικές μεταβολές και τάσεις εξέλιξης της ποιότητας και ποσότητας των επιφανειακών υδάτων»

Πλην όμως, σε ευθεία αντίθεση με τα ανωτέρω, στην οικεία παράγραφο της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε.⁷ απουσιάζει εντελώς η περιγραφή των ποιοτικών και ποσοτικών χαρακτηριστικών και των ιδιοτήτων του υδρογραφικού δικτύου, του υδατικού δυναμικού, των μόνιμων και περιοδικών υδατοροών, καθώς και εν γένει των επιφανειακών υδάτων των περιοχών υλοποίησης του επίμαχου έργου, παρότι αυτό σκοπείται να εγκατασταθεί εντός και Προστατευόμενων Περιοχών και ΖΔΥΚΠ.

Μάλιστα, ο φορέας δεν μπαίνει καν στον κόπο να παραθέσει έστω συνοπτικά τις ιδιότητες των επιφανειακών υδατινών σωμάτων της περιοχής εγκατάστασης.

Έτσι όμως, παραβιάζεται και η παρ. 9.13.2., «Ως προς τις επιπτώσεις στα επιφανειακά ύδατα» του Παραρτήματος 2, σύμφωνα με την οποία:

«9.13.2.i. Εκτιμώνται οι επιπτώσεις του έργου στο υδρογραφικό δίκτυο, όπως αυτές προκύπτουν από άμεσες παρεμβάσεις (διευθετήσεις, γεφυρώσεις, υδροληψίες κ.ά.) και έμμεσες μεταβολές (αφαίρεση βλάστησης από παρόχθιες ζώνες ή από σημαντικές εκτάσεις της λεκάνης απορροής κ.λπ.)

9.13.2.ii. Εκτιμώνται οι επιπτώσεις στη διαθεσιμότητα υδατικού δυναμικού και στις ενδεχόμενες εποχικές μεταβολές της, για την τροφοδοσία των υφιστάμενων χρήσεων μετά την υλοποίηση του έργου

9.13.2.iii. Εκτιμώνται οι μεταβολές που αναμένονται λόγω του έργου στα ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά των επηρεαζόμενων μόνιμων και περιοδικών υδατοροών

9.13.2.iv. Προσεγγίζεται η επίδραση του έργου ή της δραστηριότητας στις τάσεις μελλοντικής εξέλιξης της ποιότητας και ποσότητας των επιφανειακών υδάτων»,

Από τη στιγμή, δηλαδή, που στην υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. δεν παρατίθεται κανένα από τα ως άνω προαπαιτούμενα στοιχεία των επιφανειακών υδάτων (ούτε καν σε μορφή απλής αναφοράς) που βρίσκονται στην περιοχή υλοποίησης του έργου, είναι αυτονόητο ότι δεν λαμβάνει χώρα ούτε και η αναγκαία αξιολόγηση - εκτίμηση των επιπτώσεών του, όπως αποδεικνύεται, άλλωστε, και από το οικείο κεφάλαιο αυτής⁸, όπου το μόνο που αρκείται ο φορέας να αναφέρει όλως γενικά και αόριστα είναι ότι:

«Οι δυνητικές πηγές υποβάθμισης των υδάτων μιας περιοχής από την κατασκευή Αιολικών Σταθμών Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας και των συνοδών υποστηρικτικών τους έργων θα μπορούσαν να υπάρχουν εφόσον γίνονταν οι ακόλουθες παρανομίες: **μπαζώματα, παράνομη απόρριψη υγρών**

⁷ βλ. σελ. 165 επ. της Μ.Π.Ε.

⁸ βλ. σελ. 203 της Μ.Π.Ε.

αποβλήτων, παράνομη απόρριψη στερεών απορριμμάτων, κ.λπ. Στη φάση λειτουργίας οι προαναφερθέντες δυνητικοί κίνδυνοι στο σύνολό τους παύουν να υπάρχουν. Η δέουσα προσοχή λοιπόν στη φάση κατασκευής είναι σημαντική για την προστασία των υδάτων της εκάστοτε περιοχής...».

Αποδεικνύεται, λοιπόν, έτι μία φορά ότι, πέραν όλων των άλλων, η υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. στερείται της δέουσας επιστημονικής θεμελίωσης και τεκμηρίωσης, εξ ου και **αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δέον όπως αρνηθεί την έγκρισή της.**

3.2.3. Στην δε παρ. 8.13.3., «Υπόγεια ύδατα» του ως άνω Παραρτήματος 2 προβλέπεται ότι η εκάστοτε Μ.Π.Ε. θα πρέπει να περιέχει::

«8.13.3.i. Περιγραφή των υδρογεωλογικών χαρακτηριστικών της περιοχής μελέτης με στοιχεία που αφορούν την έκταση και τα όρια της υδρολογικής και υδρογεωλογικής λεκάνης, τους συντελεστές εμπλουτισμού, το συνολικό όγκο υδατικών αποθεμάτων, τις αναμενόμενες στάθμες και τα σημεία εκφόρτισης του υπόγειου υδροφορέα

8.13.3.ii. Περιγραφή των υφισταμένων χρήσεων, θεσμοθετημένων και πραγματικών, των υπόγειων υδατικών πόρων

8.13.3.iii. Παρουσίαση των διαθέσιμων ποσοτικών και ποιοτικών στοιχείων στους κύριους υπόγειους υδροφορείς, καθώς και σε όσους επηρεάζονται από το έργο ή τη δραστηριότητα

8.13.3.iv. Διαθέσιμες διαχρονικές μεταβολές και τάσεις εξέλιξης της ποιότητας και ποσότητας των υπόγειων υδάτων.»

Ωστόσο, σε ευθεία αντίθεση με τα ανωτέρω, στην οικεία παράγραφο της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε.⁹ απουσιάζει εντελώς η περιγραφή των υφισταμένων χρήσεων, θεσμοθετημένων και πραγματικών, των υπόγειων υδατικών πόρων, των διαθέσιμων ποσοτικών και ποιοτικών στοιχείων των κύριων υπόγειων υδροφορέων και εν γένει των υδρογεωλογικών χαρακτηριστικών και ιδιοτήτων των υπόγειων υδάτων της περιοχής υλοποίησης του κυρίως έργου αλλά και των συνοδών έργων της οδοποιίας πρόσβασης, παρότι η περιοχή του έργου βρίσκεται εξ ολοκλήρου επί του προαναφερθέντος προστατευόμενου Υπόγειου Υδατικού Συστήματος του Λούρου.

Τουναντίον, ο φορέας δεν μπαίνει καν στον κόπο να παραθέσει έστω συνοπτικά τις ιδιότητες των υπόγειων υδατικών συστημάτων της περιοχής εγκατάστασης, με αποτέλεσμα να παραβιάζεται περαιτέρω και η παρ. 9.13.3., «Ως προς τις επιπτώσεις στα υπόγεια ύδατα» του Παραρτήματος 2, σύμφωνα με την οποία:

«9.13.3.i. Περιγράφεται η συσχέτιση των φάσεων κατασκευής και λειτουργίας του έργου με την υδρογεωλογία της περιοχής επιρροής του, εστιάζοντας κυρίως στον υποκείμενο υδροφορέα ή/και στις ροές τροφοδοσίας του

9.13.3.ii. Ο βαθμός ανάλυσης της εκτίμησης των επιπτώσεων στα υπόγεια ύδατα θα πρέπει να είναι ανάλογος με το βαθμό της παραπάνω συσχέτισης

9.13.3.iii. Εκτιμώνται οι επιπτώσεις στη στάθμη των επηρεαζόμενων υδροφορέων (υποκείμενου και κατάντη) και υπολογίζεται η διαθεσιμότητα υπόγειων υδάτων, με τις ενδεχόμενες εποχικές μεταβολές της, για την τροφοδοσία των υφιστάμενων χρήσεων μετά την υλοποίηση του έργου

9.13.3.iv. Εκτιμώνται οι μεταβολές που αναμένονται λόγω του έργου στα ποιοτικά χαρακτηριστικά των επηρεαζόμενων υπόγειων υδάτων

9.13.3.v.. Προσεγγίζεται η επίδραση του έργου ή της δραστηριότητας στις τάσεις μελλοντικής εξέλιξης της ποιότητας και ποσότητας των υπόγειων υδάτων».

Από τη στιγμή, δηλαδή, που στην υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. δεν παρατίθεται κανένα από τα ως άνω προαπαιτούμενα στοιχεία των υπόγειων υδάτων (**ούτε καν σε μορφή απλής αναφοράς**) της περιοχής υλοποίησης του υπό κρίση έργου είναι αυτονόητο ότι δεν λαμβάνει χώρα ούτε και η αναγκαία αξιολόγηση - εκτίμηση των επιπτώσεων του ως προς αυτά, όπως αποδεικνύεται, άλλωστε, και από το οικείο κεφάλαιο αυτής¹⁰, όπου το μόνο που αρκείται να αναφέρει όλως γενικά και αόριστα είναι όσα αναφέρθηκαν και παραπάνω περί δήθεν μη ύπαρξης επιπτώσεων εφόσον δεν λάβουν χώρα παρανομίες.

⁹ βλ. σελ. 165 επ. της Μ.Π.Ε.

¹⁰ βλ. σελ. 203 επ. της Μ.Π.Ε.

Παραλείπεται δε σκοπίμως η αναφορά των δεκάδων πηγών που υπάρχουν εντός της περιοχής εγκατάστασης του υπό κρίση Α/Π, παρότι μέσω αυτών υδρεύονται οι οικισμοί της περιοχής. Επιφυλασσόμαστε, μάλιστα, να σας αποστείλουμε αναλυτικό Χάρτη με τα ακριβή σημεία που βρίσκονται οι εν λόγω πηγές σε σχέση με το σχεδιαζόμενο έργο, προκειμένου να αξιολογήσει η ίδια η Υπηρεσία σας (αφού ο φορέας υλοποίησης το αποκρύπτει συνειδητά) το μέγεθος των δραματικών επιπτώσεών τους ως προς αυτές.

Αποδεικνύεται, έτσι, ότι, πέραν όλων των άλλων, η υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. πάσχει επιστημονικής θεμελίωσης και τεκμηρίωσης, εξ ου και αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δέον όπως αρνηθεί την έγκρισή της.

3.3. Ανυπαρξία πραγματικής και ουσιαστικής εκτίμησης των συνεργιστικών – σωρευτικών επιπτώσεων του σχεδιαζόμενου έργου κατά παράβαση των προβλεπομένων στα Παραρτήματα 2 και 3.2.1.

Στο Κεφ. 4, «Στόχος και σκοπιμότητα υλοποίησης του έργου ή της δραστηριότητας – ευρύτερες συσχετίσεις», παρ. 4.4., «Συσχέτιση του έργου με άλλα έργα» του Παραρτήματος 2, προβλέπεται ότι θα πρέπει να:

«Αναφέρονται και συσχετίζονται με το εξεταζόμενο έργο ή δραστηριότητα παρόμοια ή άλλα έργα και δραστηριότητες (υφιστάμενα ή υπό κατασκευή) της περιοχής ως προς την συμπληρωματικότητα, την συμβατότητα ή μη, την σωρευτικότητα κ.λπ.».

Στο δε Κεφ. 9, «Εκτίμηση και αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων» ορίζεται ότι θα πρέπει να εκτιμάται και αξιολογείται η:

«...9.1.7. Συνεργιστική ή αθροιστική δράση με άλλες επιπτώσεις από το ίδιο το έργο ή από άλλα έργα ή δραστηριότητες που έχουν αναπτυχθεί ή έχουν περιβαλλοντικά αδειοδοτηθεί στην περιοχή...».

Ομοίως, στο Παράρτημα 3.2.1. ορίζεται ότι η εκάστοτε Ε.Ο.Α. θα πρέπει να περιέχει και τα εξής στοιχεία:

«Αναφορά άλλων υφιστάμενων ή/και εγκεκριμένων έργων ή δραστηριοτήτων στην Περιοχή Μελέτης.

Αναφέρονται και σχετίζονται με το υπό εξέταση έργο ή δραστηριότητα παρόμοια ή άλλα έργα (υφιστάμενα, υπό κατασκευή, αδειοδοτημένα) στην Περιοχή Μελέτης ως προς τη συμπληρωματικότητα, την συμβατότητα ή μη, την σωρευτικότητα, την συνεργιστικότητα κλπ., αξιοποιώντας στοιχεία από βάσεις δεδομένων του ΥΠΕΚΑ, Περιφέρειας, Πανεπιστημίων, Ινστιτούτων κλπ.».

Πλην όμως και σε ευθεία αντίθεση με τις ανωτέρω προβλέψεις, ο φορέας στο γνωστό μοτίβο της παρέλκυσης και της δημιουργίας παραπαιστικών εντυπώσεων σκοπίμως αρνείται να προβεί **ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΜΙΚΡΗ** εκτίμηση των συνεργιστικών – σωρευτικών επιπτώσεων του σχεδιαζόμενου έργου, παραλείποντας συνειδητά να αναφέρει τα χαρακτηριστικά (μέγεθος ισχύος, αριθμός ανεμογεννητριών, εμβαδόν προς κατάληψη εκτάσεων) του έτερου ως άνω Α/Π του ίδιου φορέα υλοποίησης.

Το μόνο που αρκείται να κάνει είναι να αναφέρει τα εξής στις σελ. **52-53** της Μ.Π.Ε.:

«Βάσει λοιπόν των παραπάνω, στην υπό εξέταση περιοχή (ζώνη 2 km από σημειακά και γραμμικά έργα του υπό εξέταση ΑΣΠΗΕ) δεν εντοπίζονται άλλα έργα παρόμοιας φύσεως με Άδεια Παραγωγής και ΑΕΠΟ ή Άδεια Εγκατάστασης ή Άδεια Λειτουργίας ή Άδεια Παραγωγής χωρίς ΑΕΠΟ αλλά σε διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης (βλ. και ακόλουθο απόσπασμα χάρτη). Σημειώνεται ότι στην ευρύτερη περιοχή εντοπίζεται ο ΑΣΠΗΕ ΟΡΗ ΣΟΥΛΙΟΥ - ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΑ ΟΡΗ (ΠΕΛΕΚΗΤΟΝ) – ΚΑΚΟΥΡΙ του ίδιου επενδυτή, ο οποίος βρίσκεται επίσης σε διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης (ΑΣΠΗΕ με Αδ. Παραγωγής χωρίς ΑΕΠΟ). Αν και το κυρίως έργο βρίσκεται εκτός της ζώνης των 2 χλμ. εντούτοις λαμβάνεται υπόψη στην εκτίμηση των συνεργιστικών επιπτώσεων αφού το σύνολο των δύο έργων θα εξυπηρετούνται και από κοινά συνοδά υποστηρικτικά έργα...».

Πλην όμως, τελικά, ο φορέας ΟΥΔΟΛΩΣ προβαίνει στην εκτίμηση των σωρευτικών επιπτώσεων του κρινόμενου έργου σε σχέση με το έτερο Α/Π του ίδιου ούτε στην Μ.Π.Ε. ούτε στην συνοδευτική Ε.Ο.Α.! **Λέει ότι θα το κάνει και ΔΕΝ το κάνει ΠΟΤΕ!**

Ωστόσο, ο φορέας υλοποίησης οφείλει να αναφέρει πόσες Α/Γ, πόσα χιλιόμετρα συνοδών έργων οδοποιίας και ηλεκτρικών διασυνδέσεων προγραμματίζεται να κατασκευαστούν, πόση έκταση δασών και δασικών εκτάσεων σχεδιάζεται να αποψιλωθεί από αμφότερα τα «αδερφά» Α/Π, έτσι ώστε να προκύψει τελικά πόσο σημαντικές είναι οι συγκεκριμένες συνεργιστικές επιπτώσεις όλων αυτών των επεμβάσεων. Η επιλογή του δε να μην παραθέσει τις οφθαλμοφανείς και αυταπόδεικτες σωρευτικές επιπτώσεις των σχεδιαζόμενων έργων του, καταδεικνύει την **προκλητική του αδιαφορία για την νομιμότητα και την προστασία του περιβάλλοντος.**

Η αλήθεια βέβαια είναι ότι σκοπίμως δεν παραθέτει και δεν αξιολογεί τις πραγματικές συνεργιστικές επιπτώσεις που πρόκειται να προκληθούν στην περιοχή από την εγκατάσταση των δύο δικών του Α/Π, προκειμένου να αποφύγει την εξέτασή τους από την αδειοδοτούσα αρχή.

Εντούτοις, από μία απλή επισκόπηση της επίσης υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. του έτερου Α/Π στις θέσεις «*ΟΡΗ ΣΟΥΛΙΟΥ - ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΑ ΟΡΗ (ΠΕΛΕΚΗΤΟΝ) – ΚΑΚΟΥΡΙ*», προκύπτουν τα εξής ανατριχιαστικά δεδομένα:

(α) αμφότερα τα Α/Π μετά των συνοδών τους έργων σχεδιάζεται να επέμβουν (αποψιλώσουν, εκχερσώσουν κλπ) σε 833.865 τ.μ. δασών και δασικών εκτάσεων (=384.892 τ.μ. του έτερου Α/Π + 448.973 τ.μ. του υπό κρίση). Με απλά λόγια, 833 στρέμματα δάσους και δασικών εκτάσεων πρόκειται στο άμεσο προσεχές διάστημα να αποψιλωθούν εάν τελικά υλοποιηθούν τα υπό κρίση έργα!

(β) για την εξυπηρέτηση της εγκατάστασης των Α/Γ αμφότερων των Α/Π σχεδιάζεται να διανοιχθούν και να διαπλατυνθούν οδοί συνολικού μήκους 87.695 μέτρων (=38.414 μ. του έτερου Α/Π + 49.281 μ. του υπό κρίση). Με απλά λόγια, πρόκειται να διανοιχθούν (εάν τελικά υλοποιηθούν τα υπό κρίση έργα) εντελώς άναρχα 88 περίπου χιλιόμετρα νέων δρόμων εντός δασών και δασικών εκτάσεων.

(γ) για την μεταφορά του προς παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος αμφότερων των Α/Π σχεδιάζεται να κατασκευαστεί υπόγειο δίκτυο Μέσης Τάσης συνολικού μήκους 138.100 μέτρων και υπόγειο δίκτυο Υψηλής Τάσης συνολικού μήκους 20.500 μέτρων.

Βάσει των ανωτέρω, καθίσταται απολύτως προφανές ότι στην υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε., στην οποία **ΔΕΝ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΚΑΝΕΝΑ ΑΠΟΛΥΤΩΣ ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ** αθροιστικά ΔΕΔΟΜΕΝΑ για αμφότερα τα «αδερφά» Α/Π στην ίδια περιοχή, δεν λαμβάνει χώρα καμία ουσιαστική αξιολόγηση των συνεργιστικών επιπτώσεών τους, με αποτέλεσμα έτσι να παραβιάζονται ευθέως οι ως άνω απαιτήσεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας περί αναλυτικής και τεκμηριωμένης αξιολόγησης των πραγματικών και ουσιαστικών συνεργιστικών επιπτώσεων των προς υλοποίηση έργων στην ευρύτερη περιοχή εγκατάστασης.

Κατά συνέπεια, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δέον όπως αρνηθεί την έγκριση της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. και για τον λόγο αυτό.

3.4. Ανυπαρξία ουσιαστικής και πραγματικής εξέτασης των Εναλλακτικών Λύσεων του σχεδιαζόμενου έργου.

Σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΙ, «*Ελάχιστα περιεχόμενα φακέλου ΜΠΕ*», του ν. 4014/2011, ένα από τα βασικά στοιχεία που πρέπει να περιέχει η εκάστοτε Μ.Π.Ε., όπως η υπό διαβούλευση είναι τα εξής:

«...3) *Περιγραφή και αξιολόγηση των εναλλακτικών λύσεων, ιδίως ως προς τη θέση, το μέγεθος ή/και την τεχνολογία αυτών, συμπεριλαμβανομένης της μηδενικής λύσης, που εξετάστηκαν από τον φορέα του έργου ή της δραστηριότητας και παρουσίαση των κύριων λόγων της επιλογής της προτεινόμενης λύσης σχετικά με τις επιπτώσεις στο περιβάλλον...*».

Πρόσθετα, βάσει του Παραρτήματος 2, της ως άνω υπ' αριθ. οικ. 170225 από 20.1.2014 Απόφασης του Υπουργού Π.Ε.Κ.Α.¹¹:

(α) Στο Κεφ. 2, «*Μη-τεχνική περίληψη*», παρ. 2.6. προβλέπεται ότι θα πρέπει να αναφέρονται:

¹¹ «Εξειδίκευση των περιεχομένων των φακέλων περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων της Κατηγορίας Α της απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής με αρ. 1958/2012 (Β 21) όπως ισχύει, σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν. 4014/2011 (Α 209), καθώς και κάθε άλλης σχετικής λεπτομέρειας.», (ΦΕΚ τ. Β' αρ. φ. 135/27.1.2014)

«Οι βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις που εξετάστηκαν και μια ένδειξη των κύριων λόγων που συνηγορούν υπέρ της επιλεγείσας λύσης, λαμβάνοντας υπόψη τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις».

(β) Στο Κεφ. 7, «Εναλλακτικές λύσεις» ορίζεται ότι θα πρέπει να εμπεριέχεται στη Μ.Π.Ε.:

«7.1. Παρουσίαση των βιώσιμων εναλλακτικών λύσεων που εξετάστηκαν, ως προς τη θέση, το μέγεθος και την κλίμακα, το σχεδιασμό, την τεχνολογία, την παραγωγική διαδικασία καθώς και την διαδικασία κατασκευής του έργου ή της δραστηριότητας. Περιλαμβάνεται και η μηδενική λύση (μη-υλοποίηση προτεινόμενου έργου/δραστηριότητας), με αναφορά στις συνέπειες που θα έχει σε επηρεαζόμενα έργα/δραστηριότητες, καθώς και σε άλλα στοιχεία του ανθρωπογενούς και φυσικού περιβάλλοντος.

7.2. Αξιολόγηση και αιτιολόγηση της τελικής επιλογής σε σχέση με τις επιπτώσεις στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον.

Η παρουσίαση των βιώσιμων εναλλακτικών λύσεων μπορεί να περιλαμβάνει κείμενο, πίνακες και κατάλληλους χάρτες και σχέδια. Θα πρέπει να είναι περιεκτική, ενώ σε παράρτημα της ΜΠΕ μπορούν να δίνονται αναλυτικότερα στοιχεία, που περιλαμβάνουν:

7.2.1. Αναλυτικότερη περιγραφή των βιώσιμων εναλλακτικών λύσεων που εξετάστηκαν

7.2.2. Καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης του περιβάλλοντος για κάθε βιώσιμη εναλλακτική λύση, καθώς και των τάσεων εξέλιξής του.

7.2.3. Εκτίμηση και αξιολόγηση των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων για κάθε βιώσιμη εναλλακτική λύση και αιτιολόγηση των κύριων λόγων απόρριψής της.».

Από τις ανωτέρω διατάξεις συνάγεται με ευκρίνεια η υποχρέωση του εκάστοτε φορέα **αφενός** να παρουσιάσει με αναλυτικά και μετρήσιμα επιστημονικά δεδομένα τις βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις που εξέτασε ως προς την επιλογή της χωροθέτησης του προτεινόμενου έργου **και αφετέρου** να τεκμηριώσει την τελική (και άρα προτεινόμενη με την εκάστοτε Μ.Π.Ε.) επιλογή του, κατόπιν εμπειριστατωμένης συγκριτικής αξιολόγησης των προαναφερθέντων εναλλακτικών λύσεων.

Σε πλήρη αντιδιαστολή με τις ως άνω επιταγές της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ο φορέας προβαίνει σε μία άνευ προηγουμένου και προκλητικά παρελκυστική «τακτική» επιλογή, παρουσιάζοντας τρεις «Εναλλακτικές Λύσεις», που εάν δεν παραβίαζαν τις ως άνω διατάξεις, μόνο θυμηδία θα προκαλούσαν.

Ειδικότερα, οι μόνες εναλλακτικές που παρουσιάζονται είναι η εγκατάσταση μεγαλύτερου αριθμού Α/Γ!

Περαιτέρω, η παρουσίαση βιώσιμων εναλλακτικών λύσεων θα πρέπει να περιέχεται ως αυτοτελές κεφάλαιο και στην Ε.Ο.Α. που συνοδεύει ως αναγκαίο παράρτημα την εκάστοτε Μ.Π.Ε.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το **Παράρτημα 3.2.1.** της ως άνω υπ' αριθ. οικ. 170225 από 20.1.2014 Απόφασης του Υπουργού Π.Ε.Κ.Α. θα πρέπει να εκτιμώνται δεόντως και να αξιολογούνται οι επιπτώσεις όλων των εναλλακτικών λύσεων που εξετάστηκαν για το εκάστοτε έργο.

Πλην όμως, στην υπό διαβούλευση Ε.Ο.Α. η μόνη αναφορά στις (ούτως ή άλλως κατ' επίφαση) εναλλακτικές λύσεις είναι η παραπομπή στις προτεινόμενες από την Μ.Π.Ε., ήτοι στην εγκατάσταση μεγαλύτερου αριθμού Α/Γ, χωρίς όμως και πάλι να περιέχεται καμία αξιολόγηση και δέουσα εκτίμηση των επιπτώσεών τους εν συγκρίσει με την τελικά επιλεγείσα λύση.

Η εν λόγω «τακτική» διαστρέβλωσης της έννοιας της υποχρεωτικής εκ του νόμου διαδικασίας παρουσίασης βιώσιμων εναλλακτικών λύσεων εντάσσεται εξάλλου στην ευρύτερη συνολική απόπειρα του φορέα να αποπροσανατολίσει, συσκοτίσει και εν τέλει «παγιδεύσει» την αρμόδια περιβαλλοντική αρχή σε επιστημονικά αβάσιμες, περιβαλλοντικά έωλες και νομικά πλημμελείς προσεγγίσεις.

Ωστόσο, η παρουσίαση εναλλακτικών λύσεων κατά την αληθή έννοια των ως άνω διατάξεων, σχετίζεται με την πραγματική παρουσίαση έτερων θέσεων εγκατάστασης ή διαφορετικού τύπου και τεχνολογίας ανεμογεννητριών ή εναλλακτικής οδοποιίας πρόσβασης ή μικρότερου ή μεγαλύτερου μεγέθους της προς εγκατάσταση ισχύος και εν τέλει την ουσιαστική αξιολόγηση των ως άνω εναλλακτικών δεδομένων – προσεγγίσεων – λύσεων ως προς τις τελικά επιλεγείσες και προτεινόμενες με την υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε.

Κατά συνέπεια και δεδομένης της ανυπαρξίας πραγματικής και ουσιαστικής εξέτασης στην υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. βιώσιμων εναλλακτικών λύσεων του σχεδιαζόμενου έργου, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δέον όπως (και για το λόγο αυτό) αρνηθεί την έγκρισή της.

3.5. Παραβίαση της παρ. 5.2. του Παραρτήματος 4.1., «Έργα χερσαίων και εναέριων μεταφορών»¹².

Δεδομένου ότι δια της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. προτείνεται η διάνοιξη – «βελτίωση» οδικού δικτύου συνολικού μήκους **49.281 μέτρων**, εν προκειμένω και σύμφωνα με την εν λόγω παρ. 5.2., θα έπρεπε στην ενότητα 8.4 «Γεωλογικά, τεκτονικά και εδαφολογικά χαρακτηριστικά» της Μ.Π.Ε. να αναλύονται επιπροσθέτως οι γεωτεχνικές και γεωμηχανικές ιδιότητες του εδάφους στη ζώνη κατάληψης του έργου, καθώς με τα προτεινόμενα έργα οδοποιίας επηρεάζεται η κλίση των πρανών στα ορύγματα και επιχώματα ή οι ανάγκες πρόσθετης στήριξης (αντίβαρα από χύμα κ.ά.), όπως ρητώς συνομολογεί και ο ίδιος ο φορέας του έργου.

Κατά συνέπεια, η αρμόδια αρχή δέον όπως αρνηθεί την έγκριση της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. και για τον λόγο αυτό.

3.6. Παραβίαση της παρ. 9.7.2 του Παραρτήματος 2¹³.

Σύμφωνα με την εν λόγω παρ. 9.7.2. στην εκάστοτε Μ.Π.Ε. θα πρέπει να «Εκτιμάται η επίδραση του έργου ή της δραστηριότητας στη διάρθρωση της τοπικής οικονομίας, ανά παραγωγικό τομέα και κύριο κλάδο της περιοχής.».

Εν προκειμένω, η υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. όχι απλώς υποεκτιμά, αντιθέτως ΔΕΝ αξιολογεί καθόλου τις πιθανές επιπτώσεις από την λειτουργία των προς εγκατάσταση Α/Γ στην τοπική οικονομία και κυρίως στην κτηνοτροφία και την μελισσοκομία.

Ειδικότερα, ενώ στην Μ.Π.Ε. συνομολογείται ότι:

(α) «Όσον αφορά στη δομή της παραγωγικής βάσης της Περιφέρειας, αναφέρεται πως οι γεωργοκτηνοτροφικές δραστηριότητες, στηριγμένες στη διαθεσιμότητα αξιόλογων φυσικών πόρων, εξακολουθούν να καθορίζουν τη φυσιογνωμία της Ηπείρου...»

(β) «Στην άμεση ζώνη του έργου δεν υφίστανται στοιχεία δομημένου περιβάλλοντος πέραν από μαντριά και εγκαταστάσεις ενσταυλισμού κτηνοτροφικών ζώων. Οι θέσεις των ανεμογεννητριών αφορούν κύρια σε θέσεις ορεινών εκτάσεων. Στην ευρύτερη περιοχή του έργου, υφίστανται οι οικισμοί «Βαργιάδες», «Πεντόλακκος», «Μπάλας», «Γεωργανοί», «Βουλιάστα», «Λιβάδι», «Δερβιζιανά», «Άνω Μουσιωτίτσα», «Κάτω Μουσιωτίτσα», «Αγ. Απόστολοι», «Άσος», «Μελιανά», «Νικολίτσι», «Χαλάσματα», «Παπαδάτες», «Αγ. Απόστολοι», «Γαλατάς», «Ζερβό», «Βουλίστα». Ως προς τη διάρθρωση του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, οι οικισμοί αυτοί, είναι ανεπτυγμένοι και δραστηριοποιούνται κυρίως στον τομέα της γεωργίας και κτηνοτροφίας.»¹⁴.

(γ) «Αξιολογώντας τις επιπτώσεις του έργου, δεν προκύπτουν σημαντικές μεταβολές ή μεταβολές άξιες λόγου για τις χρήσεις γης. Ειδικά στην περιοχή εγκατάστασης των ανεμογεννητριών υφίστανται περιορισμένες χρήσεις γης, λόγω υψομέτρου και συνθηκών. Τέτοιες είναι κυρίως η κτηνοτροφία και σε μικρότερο βαθμό η δασοπονία.»¹⁵,

εντούτοις, δεν παραθέτει (και επομένως δεν αξιολογεί) τις επιπτώσεις του σχεδιαζόμενου έργου ως προς την βασική οικονομική – παραγωγική δραστηριότητα της περιοχής, που είναι η κτηνοτροφία. Παράλληλα, απουσιάζει κάθε αναφορά στις επιπτώσεις του έργου στην μελισσοκομία, παρότι αυτή συγγάνει ιδιαίτερα αναπτυγμένη δραστηριότητα στην περιοχή εγκατάστασης.

Πλην όμως, όπως έχουν καταδείξει πρόσφατες Μελέτες (Skarin and Moudud 2017), υπάρχει σαφής αλληλεπίδραση μεταξύ των βοσκόντων ζώων και της εγκατάστασης αιολικών πάρκων. Τα αποτελέσματα των ερευνών αυτών, έδειξαν πως υπάρχει μειωμένη χρήση των οικοτόπων στους οποίους έχουν εγκατασταθεί αιολικά πάρκα, η οποία υποδηλώνει την αποφυγή των περιοχών αυτών για βόσκηση από τα ζώα. Επιπλέον, στην συγκεκριμένη έρευνα τα αποτελέσματα έδειξαν πως υπήρξε εγκατάλειψη της περιοχής αυτής για βόσκηση, μέχρι και σε απόσταση 15km από τα αιολικά πάρκα.

Η εγκατάλειψη περιοχών από τη βόσκηση έχει ως αποτέλεσμα να κλείνουν τα διάκενα των ορεινών περιοχών (Sen et al. 2015) και να ομογενοποιείται το τοπίο, έχοντας αρνητικές επιδράσεις στη διατροφή

¹² της ως άνω υπ' αριθ. οικ. 170225 από 20.1.2014 Απόφασης του Υπουργού Π.Ε.Κ.Α.

¹³ της ως άνω υπ' αριθ. οικ. 170225 από 20.1.2014 Απόφασης του Υπουργού Π.Ε.Κ.Α.

¹⁴ σελ. 138 της Μ.Π.Ε.

¹⁵ σελ. 191 της Μ.Π.Ε.

των κοπαδιών, αλλά και στους οικότοπους που διαβιεί η άγρια πανίδα (Papanastasis et al. 2001, Margalida et al. 2018). Επιπλέον, από έρευνες που έχουν γίνει στην Ελλάδα, αλλά και σε άλλες χώρες, η εγκατάλειψη των περιοχών από τη βόσκηση οδήγησε στη μείωση της χλωριδικής ποικιλότητας των λιβαδικών εκτάσεων (Χουβαρδάς 2001, Sidiropoulou et al. 2015, Sklanou et al. 2017).

Τα ανωτέρω δεδομένα, που βασίζονται σε εγνωσμένου κύρους Μελέτες, τις οποίες αποδέχεται και επικαλείται σε Γνωμοδοτήσεις του ο πλέον καθ' ύλην αρμόδιος Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ), ουδόλως λαμβάνονται υπόψη από την υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε., με αποτέλεσμα όχι απλώς να υποεκτιμάται, αλλά να ελλείπει παντελώς η δέουσα αξιολόγηση των επιπτώσεων του κρινόμενου έργου επί της κτηνοτροφικής δραστηριότητας στην περιοχή εγκατάστασης, παρότι αυτή συνιστά την ΠΛΕΟΝ βασική πηγή εισοδήματος για τους κατοίκους των γειτονικών (και όχι μόνο) οικισμών.

Στο ανωτέρω δε συμπέρασμα καταλήγει και μία από τις πλέον αρμόδιες υπηρεσίες και συγκεκριμένα η Περιφερειακή Επιτροπή Χωροταξίας και Περιβάλλοντος της Π.Ε. Ιωαννίνων, η οποία δια της υπ' αριθ. πρωτ. 86692/2497 από 27.6.2023 αρνητικής της Γνωμοδότησης, διαλαμβάνει τα εξής αποκαλυπτικά:

«Στο αρ. 33301/30-5-2023 έγγραφο της Περιφερειακής Δ/σης Ηπείρου – Δ. Μακεδονίας του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. (σε απάντηση σχετικού ερωτήματος που υποβλήθηκε με το αρ. 71683/29-5-2023 έγγραφο της Δ/σης Αγροτικής Οικονομίας Περιφέρειας Ηπείρου), αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι το μεγαλύτερο τμήμα των εκτάσεων που περιέχονται στα Πολύγωνα Α. Γ. Δ. καθώς και το σύνολο των εκτάσεων που περιέχονται στο Πολύγωνο Ζ «...αντιστοιχούν σε βοσκοτοπικά αγροτεμάχια αναφοράς στο Σύστημα Αναγνώρισης Αγροτεμαχίων (ΣΑΑ) του Οργανισμού μας, που έχουν συμπεριληφθεί στην κατανομή δικαιωμάτων χρήσης της βοσκής για τα έτη 2020 ή 2021 ή 2022, σύμφωνα με τα της 873/55993/20.5.2015 Υπουργικής Απόφασης, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.»...Κατά συνέπεια, προκύπτει ότι ένα σημαντικό τμήμα του προτεινόμενου ΑΣΠΗΕ (Πολύγωνα Α-Ζ) που βρίσκεται στην Π.Ε. Ιωαννίνων, χωροθετείται σε εκτάσεις που αποτελούν βοσκοτόπους ζωτικής σημασίας για την κτηνοτροφική παραγωγή και την εξασφάλιση των κοινοτικών ενισχύσεων. Στο άρθρο 7 του Γενικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης...επισημαίνεται (μεταξύ άλλων) ως γενική αρχή και η προστασία των βοσκοτόπων λαμβάνοντας υπόψη τον ρόλο τους στην παραγωγική διαδικασία, την διατήρηση της ποιότητας του περιβάλλοντος αλλά και την οικονομική ανάπτυξη. Σύμφωνα επίσης με την άποψη της Δ/σης Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Κλιματικής Αλλαγής (Τμήματα: Χωροταξίας, Κλιματικής Αλλαγής και Διαχείρισης Αποβλήτων) του ΥΠΑΑΤ όπως αυτή διατυπώνεται στο αρ. 443/67326/1-4-2022 έγγραφό της «... οι βοσκοτόποι ή οι βοσκήσιμες γαίες, σύμφωνα με το Ν. 4351/2015, αποτελούν πολύτιμες εκτάσεις για την κτηνοτροφία και το περιβάλλον. Συγκεκριμένα εξασφαλίζουν φυσική βοσκήσιμη ύλη στα αγροτικά ζώα (ιδιαίτερα σημαντική για την περίοδο που διανύουμε) ενώ προσφέρουν πολυάριθμες περιβαλλοντικές υπηρεσίες όπως είναι η βιοποικιλότητα και η συγκράτηση και προστασία των εδαφών από την διάβρωση». Δεδομένου ότι οι εκτάσεις αυτές, όπως προαναφέρθηκε, έχουν συμπεριληφθεί στην κατανομή δικαιωμάτων χρήσης της βοσκής, η απώλειά τους (λόγω αλλαγής χρήσης) ενδεχομένως να δημιουργήσει σε βάθος χρόνου πρόβλημα στην κάλυψη των δικαιωμάτων των κτηνοτρόφων για την χορήγηση άμεσων ενισχύσεων μέσω της Αίτησης Ενιαίας Ενίσχυσης (ΑΕΕ).

Θεωρούμε ότι οι αρνητικές και μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στα μορφολογικά – τοπογραφικά – τοπολογικά χαρακτηριστικά καθώς και στο θόρυβο, σε καμιά περίπτωση δεν μπορούν να χαρακτηριστούν αμελητέες, λαμβάνοντας υπόψη κάποιες παραμέτρους, όπως το μέγεθος του έργου, η διαμόρφωση τμημάτων της υφιστάμενης οδοποιίας, η κατασκευή πολλών χιλιομέτρων νέας οδοποιίας, καθώς και οι παρεμβάσεις εντός του χώρου εγκατάστασης των Α/Γ. Κατά την άποψή μας η εν λόγω επίπτωση υποεκτιμάται σε πολύ μεγάλο βαθμό. Το μεγάλο μέγεθος του έργου είναι ακριβώς αυτό που προσδιορίζει τις επιπτώσεις στο τοπίο και στην μορφολογία του εδάφους ως μόνιμες με αναστρέψιμες και σημαντικές... Εκτιμάμε ότι οι εν λόγω παρεμβάσεις ειδικά στις κορυφογραμμές (700-1.350 μ.) θα αλλοιώσουν αισθητά τον φυσικό χαρακτήρα της περιοχής (υποαλπικό τοπίο) με τρόπο μη αναστρέψιμο και θα οδηγήσουν στην υποβάθμισή του...».

Κατά συνέπεια, η αρμόδια αρχή δέον όπως αρνηθεί την έγκριση της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. και για τον λόγο αυτό.

3.7. Παραβίαση του Παραρτήματος 3.2.1., «Προδιαγραφές Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (ΕΟΑ) για έργα και δραστηριότητες που βρίσκονται σε περιοχή του Δικτύου Natura 2000, για την οποία δεν προβλέπονται ειδικότερες πρόνοιες προστασίας και διαχείρισης ή δεν συντρέχουν ειδικές προϋποθέσεις»¹⁶.

Σύμφωνα με το εν λόγω Παράρτημα σε κάθε Ε.Ο.Α. θα πρέπει να περιέχονται τα εξής δεδομένα:

«Ειδικότερα με βάση τα ανωτέρω γίνεται:

A2.i. Καταγραφή των τύπων οικοτόπων του Παραρτήματος I της ΚΥΑ Η.Π.14849/853/Ε103/4.4.2008 (ΦΕΚ Β' 645), ιδίως ως προς την αντιπροσωπευτικότητα, τη σχετική επιφάνεια και την κατάσταση διατήρησής τους (εφόσον πρόκειται για ΕΖΔ, ΤΚΣ ή πΤΚΣ).

A2.ii. Καταγραφή των ειδών χλωρίδας και πανίδας του Παραρτήματος II της ΚΥΑ. Η.Π.14849/853/Ε103/4.4.2008 (Β' 645), ιδίως ως προς το μέγεθος και την πυκνότητα των πληθυσμών, την κατάσταση διατήρησής τους και την απομόνωσή τους (εφόσον πρόκειται για ΕΖΔ, ΤΚΣ ή πΤΚΣ).

A2.iii. Καταγραφή των ειδών ορνιθοπανίδας του Παραρτήματος I της ΚΥΑ. Η.Π. 37338/1807/Ε.103 (Β' 1495), καθώς και άλλων ειδών μεταναστευτικής ορνιθοπανίδας με σημαντική παρουσία στην περιοχή Natura 2000, ιδίως ως προς το μέγεθος και την πυκνότητα των πληθυσμών, την κατάσταση διατήρησής τους και την απομόνωσή τους (εφόσον πρόκειται για ΖΕΠ).

A2.iv. Καταγραφή των κύριων χαρακτηριστικών όλων των τύπων οικοτόπων του Παραρτήματος I ή/και των ειδών του Παραρτήματος II της Οδηγίας 92/34/ΕΟΚ (εφόσον πρόκειται για ΕΖΔ, ΤΚΣ ή πΤΚΣ) ή / και των ειδών ορνιθοπανίδας του Παραρτήματος I της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ και των μεταναστευτικών με τακτική έλευση (εφόσον πρόκειται για ΖΕΠ), η αξία τους σε σχέση με το υπόλοιπο Δίκτυο Natura 2000, καθώς και τα κύρια χαρακτηριστικά των ενδημικών, κινδυνευόντων και προστατευόμενων ειδών...».

Ωστόσο, στην υπό κρίση Ε.Ο.Α. δεν λαμβάνει χώρα καμία καταγραφή των κύριων χαρακτηριστικών των τύπων οικοτόπων και των ειδών χλωρίδας και πανίδας της περιοχής μελέτης, ενώ σημαντικός αριθμός των ειδών αυτών που διαβιούν στην περιοχή συγκαταλέγονται στο Παράρτημα II της υπ' αριθ. πρωτ. Η.Π.14849/853/Ε103 από 4.4.2008 Κ.Υ.Α., όπως αναλυτικά προεκτέθηκε.

Κατ' αυτόν όμως τον τρόπο, ο φορέας υλοποίησης όχι μόνο παραβίασε το ως άνω Παράρτημα 3.2.1. της υπ' αριθ. οικ. 170225 από 20.1.2014 Απόφασης του Υπουργού Π.Ε.Κ.Α., αλλά έχει επιπροσθέτως παραβιάσει και το άρθρο 11 παρ. 9 και 10 του ν. 4014/2011, σύμφωνα με το οποίο:

«9. Η Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση για έργα και δραστηριότητες κατηγορίας Α εντάσσεται σε παράρτημα της ΜΠΕ, ως αναπόσπαστο μέρος της, παρουσιάζοντας, επιπρόσθετα των προβλεπομένων στο άρθρο 10 του παρόντος νόμου: α) αναλυτική καταγραφή στοιχείων φυσικού περιβάλλοντος με έμφαση στα προστατευτέα αντικείμενα των περιοχών Natura όπως αναφέρονται στην παράγραφο 6 του άρθρου 9 του ν. 3937/2011 (Α' 60), που δύναται να επηρεαστούν από το έργο ή τη δραστηριότητα και β) δέουσα εκτίμηση επιπτώσεων, σύμφωνα με την παράγραφο 10 του παρόντος άρθρου.

10. Η δέουσα εκτίμηση επιπτώσεων πρέπει να περιλαμβάνει ανάλυση και αξιολόγηση των εκτιμώμενων επιπτώσεων με ποιοτικά και ποσοτικά στοιχεία επί:

α) των τύπων οικοτόπων του Παραρτήματος I της κ.υ.α. Η.Π. 14849/853/Ε 103/4.4.2008 (Β' 645), ιδίως ως προς την αντιπροσωπευτικότητα, τη σχετική επιφάνεια και το καθεστώς διατήρησής τους,

β) των ειδών χλωρίδας και πανίδας του Παραρτήματος II της κ.υ.α. Η.Π.14849/853/Ε103/4.4.2008 (Β' 645), ιδίως ως προς το μέγεθος και την πυκνότητα των πληθυσμών, την κατάσταση διατήρησής τους και την απομόνωσή τους,

γ) των ειδών ορνιθοπανίδας του Παραρτήματος I της κ.υ.α. Η.Π. 37338/1807/Ε. 103 (Β' 1495), καθώς και άλλων ειδών μεταναστευτικής ορνιθοπανίδας με σημαντική παρουσία στην περιοχή Natura 2000, ιδίως ως προς το μέγεθος και την πυκνότητα των πληθυσμών, την κατάσταση διατήρησής τους και την απομόνωσή τους,

δ) ποιοτικά και ποσοτικά στοιχεία σχετικά με το αν διασφαλίζεται η ακεραιότητα των περιοχών.

Σε περίπτωση εκτίμησης πιθανών σημαντικών αρνητικών επιπτώσεων, παρατίθενται με ανάλογη τεκμηρίωση τα αναγκαία μέτρα για την αποτροπή και ελαχιστοποίηση ώστε να διασφαλίζεται η ακεραιότητα της περιοχής.

¹⁶ της ως άνω υπ' αριθ. οικ. 170225 από 20.1.2014 Απόφασης του Υπουργού Π.Ε.Κ.Α.

Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατόν να διασφαλιστεί η ακεραιότητα της περιοχής παρατίθενται, με ανάλογη τεκμηρίωση και σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 10 του παρόντος, τα αναγκαία μέτρα αντιστάθμισης των αρνητικών επιπτώσεων.»

Δεδομένου ότι λόγω των κραυγαλέων ως άνω ελλείψεων και της καταφανούς επιστημονικής ανεπάρκειας της υπό διαβούλευση Ε.Ο.Α. είναι σαφές ότι δεν έχει λάβει χώρα και η δέουσα εκτίμηση των επιπτώσεων του σχεδιαζόμενου Α/Π στο προστατευτέο αντικείμενο των θιγόμενων ΕΖΔ και ΖΕΠ.

3.8. Παραβίαση του Παραρτήματος 4.9., «Ομάδα 9 «Βιομηχανικές δραστηριότητες και συναφείς εγκαταστάσεις»¹⁷.

Στην υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. αναφέρεται ότι «Το σκυροδέμα που θα χρησιμοποιηθεί για τις ανάγκες του έργου, είτε θα προμηθευτεί από την πιο κοντινή μονάδα παραγωγής έτοιμου σκυροδέματος της περιοχής, είτε σε περίπτωση αδυναμίας έγκαιρης παράδοσης θα παρασκευάζεται εντός των ορίων του έργου από κινητά παρασκευαστήρια έτοιμου σκυροδέματος» (σελ. 88).

Δεδομένου δε ότι οι εργασίες σκυροδέτησης των βάσεων των προς εγκατάσταση Α/Γ πρόκειται να υλοποιηθούν στις κορυφογραμμές της περιοχής, είναι απολύτως βέβαιο ότι η λύση που θα επιλέξει ο φορέας υλοποίησης είναι εκείνη του κινητού παρασκευαστηρίου έτοιμου σκυροδέματος εντός των ορίων του έργου. Και αυτό γιατί ο μέγιστος χρόνος μεταξύ παραγωγής σκυροδέματος στο εργοστάσιο και εκφόρτωσης - χρήσης του, δεν πρέπει να ξεπερνά την 1,5 ώρα. Επομένως, λόγω του ότι οι μοναδικές μονάδες παραγωγής έτοιμου σκυροδέματος στην περιοχή απέχουν άνω των 40 χιλιομέτρων από τα σημεία εγκατάστασης, σε συνδυασμό ότι οι μπετονιέρες που θα το μεταφέρουν κινούνται με πολύ χαμηλή ταχύτητα, περί τα 35-40 χιλιόμετρα την ώρα (ιδίως δε στους δρόμους με τις μεγάλες κλίσεις που θα ανοιχθούν πάνω στο βουνό θα κινούνται και με ακόμα χαμηλότερη), είναι βέβαιο ότι ο φορέας υλοποίησης δεν πρόκειται να ριψοκινδυνεύσει να αχρηστευθεί το σκυροδέμα πριν ακόμα φτάσουν οι μπετονιέρες στις πλατείες των Α/Γ.

Για αυτό και στην υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε., το σενάριο της παραγωγής του εντός των ορίων του έργου από κινητά παρασκευαστήρια έτοιμου σκυροδέματος, είναι αυτό στο οποίο επικεντρώνει ο φορέας υλοποίησης.

Ωστόσο, και μόνον από την στιγμή που παρουσιάζει την λύση αυτή ως εναλλακτική (παρότι είναι βέβαιο ότι τελικά αυτή θα επιλέξει), ο φορέας υλοποίησης όφειλε να συμπεριλάβει στην υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. τα στοιχεία που απαιτεί το **Παράρτημα 4.9.** της ως άνω υπ' αριθ. οικ. 170225 από 20.1.2014 Απόφασης του Υπουργού Π.Ε.Κ.Α., καθώς αυτό εφαρμόζεται στις «Βιομηχανικές δραστηριότητες και εγκαταστάσεις», στις οποίες υπάγεται (μεταξύ άλλων και) η παραγωγή έτοιμου σκυροδέματος.

Με απλά λόγια, από την στιγμή που η παραγωγή έτοιμου σκυροδέματος θα λάβει χώρα από τους προσηθέντες του φορέα υλοποίησης εντός των θέσεων εγκατάστασης του υπό κρίση Α/Π, η δραστηριότητα αυτή συνιστά συνοδό έργο του κυρίως έργου και άρα στην υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. θα έπρεπε να περιέχονται τα απαιτούμενα εκ του ως άνω Παραρτήματος 4.9. δεδομένα.

Συγκεκριμένα, στο εν λόγω Παράρτημα προβλέπονται τα εξής:

«Για έργα ή δραστηριότητες της 9ης Ομάδας «Βιομηχανικές δραστηριότητες και συναφείς εγκαταστάσεις» της υ.α. 1958/2012 (Β' 21) όπως ισχύει το περιεχόμενο της ΜΠΕ όπως καθορίζεται στα παραρτήματα 2 και 3 της παρούσας απόφασης, διαμορφώνεται μα βάση και τις ακόλουθες διαφοροποιήσεις:...

3. Κεφάλαιο 2 «Μη - τεχνική περίληψη»

3.1. Στην ενότητα 2.4 αναφέρονται το είδος και η ποσότητα των εκπομπών σε κάθε μέσο (έδαφος, ύδατα, αέρας) και προσδιορίζονται οι σημαντικές επιπτώσεις.

3.2. Στην ενότητα 2.5 προσδιορίζονται η τεχνολογία, οι τεχνικές και τα μέτρα παρακολούθησης για την αποφυγή ή/και τον περιορισμό των επιπτώσεων.

4. Κεφάλαιο 3 «Συνοπτική περιγραφή του έργου ή της δραστηριότητας»

Το περιεχόμενο του κεφαλαίου διαμορφώνεται ως ακολούθως

¹⁷ της ως άνω υπ' αριθ. οικ. 170225 από 20.1.2014 Απόφασης του Υπουργού Π.Ε.Κ.Α.

4.1. Στοιχεία εγκατάστασης: δυναμικότητα παραγωγής (ωριαία και ετήσια) ανά κατηγορία προϊόντος, χρόνος λειτουργίας (ώρες ανά ημέρα, ημέρες ανά έτος, περίοδοι λειτουργίας κατά τη διάρκεια του έτους), επιφάνεια οικοπέδου και στοιχεία δόμησης (επιφάνεια κάλυψης και δόμησης), ισχύς (κινητήρια, θερμική, προστασίας περιβάλλοντος), αριθμός απασχολούμενων.

4.2. Αναφορά σε τυχόν υπαγωγή της εγκατάστασης στο πεδίο εφαρμογής ειδικότερων οδηγιών, όπως αυτές έχουν ενσωματωθεί στο εθνικό δίκαιο όπως κ.υ.α. 36060/1155/Ε.103/13 (ΦΕΚ 1450Β), κ.υ.α. 12044/613/07 (ΦΕΚ 376Β) και κανονισμών (π.χ. 166/2001/ΕΚ).

5. Κεφάλαιο 6 «Αναλυτική περιγραφή σχεδιασμού του έργου ή της δραστηριότητας»

5.1. Στην ενότητα 6.1 περιλαμβάνεται αναλυτική περιγραφή της παραγωγικής διαδικασίας και του εξοπλισμού (κύριου και βοηθητικού), διάγραμμα ροής ανά στάδιο της παραγωγικής διαδικασίας με ισοζύγιο μάζας.

5.2. Στην ενότητα 6.2 περιλαμβάνεται αναλυτική περιγραφή κύριων, βοηθητικών εγκαταστάσεων και επιμέρους δραστηριοτήτων.

5.3. Στην ενότητα 6.3 περιλαμβάνονται επιπλέον:

5.3.1 **Περιγραφή των δεξαμενών αποθήκευσης καυσίμων, νερού, χημικών ουσιών, αποβλήτων κ.λπ. Να αναφέρονται σε μορφή πίνακα τα χαρακτηριστικά, η χωρητικότητα, το περιεχόμενο με την αντίστοιχη ταξινόμηση κινδύνου.**

5.3.2 Συνοπτική αναφορά στις εγκαταστάσεις ψύξης, κλιματισμού, αντλιών θερμότητας, πυρόσβεσης και διακοπών ισχύος ηλεκτρικών κυκλωμάτων, με ειδικότερη αναφορά στο είδος και την ποσότητα των χρησιμοποιούμενων ψυκτικών, πυροσβεστικών κ.λπ. ουσιών. Η αναφορά γίνεται στα πλαίσια των Κανονισμών (ΕΚ) 1005/2009 για την προστασία

της στιβάδας του όζοντος, (ΕΚ), 842/2006 και των συνοδευτικών αυτού κανονισμών, των κ.υ.α. 37411/1829/Ε103 (ΦΕΚ 1827 Β'/07) και 18694/658/Ε103/12 (ΦΕΚ 1232 Β')

5.4. Στην ενότητα 6.4 προστίθεται παράγραφος όπου περιγράφονται τα μέτρα κατά τη φάση κατασκευής που έχουν ενταχθεί στο σχεδιάσμά του έργου και τα οποία θα πρέπει να συνοδεύονται από αναφορά σχετικά με τις τεχνικές και οργανωτικές απαιτήσεις που δημιουργεί η λήψη αυτών.

5.5. Στην ενότητα 6.5 «Φάση λειτουργίας» οι επιμέρους απαιτήσεις διαμορφώνονται και με βάση τα ακόλουθα:

5.5.1. Παράγραφος 6.5.2

5.5.1.1. **Πίνακας πρώτων/βοηθητικών υλών και προϊόντων όπου θα αναφέρονται: η μέγιστη ετήσια κατανάλωση/παραγωγή, η μέγιστη αποθηκευτική ικανότητα ανά υλικό, ο τρόπος, ο χώρος και το μέσο αποθήκευσης. Προκειμένου για επικίνδυνες πρώτες/βοηθητικές ύλες και προϊόντα αναφέρονται επί πλέον: ταξινόμηση κινδύνου (κατηγορία και τάξη) και δηλώσεις επικινδυνότητας ή φράσεις κινδύνου ανά υλικό**

5.5.1.11. **Χρήση νερού και ενέργειας (με βάση τη δυναμικότητα της εγκατάστασης)**

5.5.1.111. **Περιγραφή του τρόπου υδροδότησης της εγκατάστασης, Αναφέρεται η θέση και τα χαρακτηριστικά γεωτρήσεων, εφόσον υπάρχουν**

5.5.1.ιγ. **Αναλυτικά ισοζύγια νερού για κάθε χρήση του (π.χ. παραγωγική διαδικασία, ψύξη, πυρόσβεση, ανάγκες προσωπικού κ.λπ.) με διαγράμματα ροής και παρουσίαση των ποσοτήτων σε πίνακα ανά επιμέρους διαδικασία/χρήση**

5.5.1. **ν. Μέγιστη ετήσια κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας και καυσίμων**

5.5.1. **vi. Περιγράφονται τα μέτρα που έχουν ενταχθεί στο σχεδιάσμά του έργου για τον περιορισμό της κατανάλωσης νερού και ενέργειας**

5.5.2 **Παράγραφος 6.5.3: Υγρά απόβλητα**

5.5.2.1. **Προέλευση υγρών αποβλήτων. Αναφέρονται όλα τα ρεύματα υγρών αποβλήτων ανά πηγή εκπομπής (παραγωγικής διαδικασίας, λύματα προσωπικού, επιβαρυμένα όμβρια κ.λπ.).**

5.5.2.11. **Ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά κάθε επιμέρους ρεύματος υγρών αποβλήτων ανά σημείο εκπομπής, καθώς και των λυμάτων του προσωπικού της εγκατάστασης με αναφορά στον κωδικό ΕΚΑ, (σε περίπτωση κατοπτρικού τεκμηρίωσης επιλογής του συγκεκριμένου κωδικού) εφόσον υπάρχει, πριν την ενδεχόμενη επεξεργασία του**

5.5.2.111. Αναλυτική περιγραφή των σταδίων επεξεργασίας των υγρών αποβλήτων ανά ρεύμα αποβλήτου

5.5.2.iv. Τεκμηριωμένη διαστασιολόγηση των εγκαταστάσεων των μονάδων επεξεργασίας υγρών αποβλήτων

5.5.2.v. Απόδοση μονάδων επεξεργασίας υγρών αποβλήτων, με στοιχεία τεκμηρίωσης της απόδοσης αυτής

5.5.2.vi. Ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά των επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων με αναφορά στον κωδικό ΕΚΑ εφόσον υπάρχει

5.5.2.vii. Σύγκριση με τις οριακές τιμές εκπομπής που προβλέπονται στην κείμενη νομοθεσία

5.5.2.viii. Περιγραφή του τρόπου διάθεσης των επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων με αναφορά στον τελικό και στους ενδιάμεσους αποδέκτες

5.5.2.ix. Εναλλακτικοί τρόποι διάθεσης, (εφόσον προβλέπονται)

5.5.2.x. Αναφορά σε τυχόν κινδύνους επιβάρυνσης των όμβριων υδάτων κατά την παραγωγική διαδικασία ή την υπαιθρία αποθήκευση πρώτων και βοηθητικών υλών / αποβλήτων, περιγραφή του τρόπου συλλογής, επεξεργασίας και διάθεσής τους

5.5.2.xi. Περιγραφή του τρόπου συλλογής, επεξεργασίας και διάθεσής επιβαρυμένων νερών πυρόσβεσης εφόσον είναι πιθανό να προκόψουν κατά τη λειτουργία του έργου / δραστηριότητας

5.5.2.xii. Σε περίπτωση επαναχρησιμοποίησης επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων υποβάλλονται οι πληροφορίες / μελέτες που κατά περίπτωση προβλέπονται στην κ.υ.α. 145116/11 (ΦΕΚ 354Β), όπως ισχύει

5.5.2.xiii. Σε περίπτωση που τα υγρά απόβλητα εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4042/11, για κάθε τύπο εφαρμοζόμενης εργασίας ανάκτησης (R) - διάθεσης (D) να αναφέρονται οι τεχνικές, οι μέθοδοι, τα μέτρα ασφάλειας και προφύλαξης, οι εργασίες παρακολούθησης και ελέγχου

5.5.3 Παράγραφος 6.5.4: Στερεά απόβλητα

5.5.3.i. Αναφέρονται το είδος και η προέλευση των αποβλήτων, ο

5.5.3.ii. κωδικός ΕΚΑ (σε περίπτωση κατοπτρικού τεκμηρίωση επιλογής του συγκεκριμένου κωδικού) με αναφορά στις επικίνδυνες ιδιότητες του Παραρτήματος ΙΙΙ του ν. 4042/12 (ΦΕΚ 24Α), ο χώρος, το μέσο και ο μέγιστος χρόνος προκαταρκτικής αποθήκευσης, η ετήσια παραγόμενη ποσότητα με βάση την κατανάλωση πρώτων υλών στη δυναμικότητα της εγκατάστασης, οι εργασίες ανάκτησης R - διάθεσης D.

Αναλυτική περιγραφή κάθε εργασίας ανάκτησης (R) - διάθεσης (D) για κάθε ρεύμα αποβλήτου. Για κάθε τύπο εφαρμοζόμενης εργασίας να αναφέρονται οι τεχνικές, οι μέθοδοι, τα μέτρα ασφάλειας και προφύλαξης, οι εργασίες παρακολούθησης και ελέγχου.

5.5.4 Παράγραφος 6.5.5: Εκπομπές ρύπων στον αέρα

5.5.4.i. Πηγές, είδος και ποσότητα των εκπομπών ρύπων στον αέρα (σημειακών και διάχυτων) πριν τον αντιρρυπαντικό εξοπλισμό

5.5.4.ii. Αναλυτική περιγραφή του αντιρρυπαντικού εξοπλισμού που χρησιμοποιείται

5.5.4.iii. Απόδοση αντιρρυπαντικού εξοπλισμού, με στοιχεία τεκμηρίωσης της απόδοσης αυτής

5.5.4.iv. Προσδιορισμός μέτρων για τη αποφυγή ή/και τον περιορισμό των διάχυτων εκπομπών

5.5.4. v. Είδος και ποσότητα των εκπομπών ρύπων στον αέρα

(σημειακών και διάχυτων) μετά τον αντιρρυπαντικό εξοπλισμό. Ειδικότερα, σε περίπτωση χρήσης διαλυτών, να παρατίθενται αναλυτικά ισοζύγια μάζας

5.5.4. vi. Σύγκριση με τις οριακές τιμές εκπομπών που προβλέπονται στην κείμενη νομοθεσία

5.5.4 Παράγραφος 6.5.6

Περιγράφονται τυχόν μέτρα που έχουν ενταχθεί στο σχεδιάσμά του έργου για την αντιμετώπιση του θορύβου και των δονήσεων

5.5.5 Παράγραφος 6.5.7

Περιγράφονται τυχόν μέτρα που έχουν ενταχθεί στο σχεδιάσμά του έργου για την αντιμετώπιση της ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας.

5.5.6 Προστίθεται παράγραφος στο τέλος της ενότητας 6.5 στην οποία περιγράφονται τα τυχόν προτεινόμενα μέτρα που έχουν ενταχθεί στο σχεδιάσμά του έργου για τον ορθό χειρισμό υλικών και αποβλήτων στα οποία να περιλαμβάνεται και η περιγραφή του χώρου, του τρόπου και των συνθηκών αποθήκευσης.

5.5.7 Στην ενότητα 6.6. περιγράφονται προτάσεις μέτρων που αφορούν στη φάση οριστικής παύσης λειτουργίας (διαδικασία απομάκρυνσης τυχόν αποθηκευμένων / συσσωρευμένων πρώτων υλών, προϊόντων και αποβλήτων, αξιοποίησης μηχανολογικού εξοπλισμού, εξυγίανσης εδάφους, αποκατάστασης του χώρου), περιγραφή ή/και αναπαράσταση της τελικής μορφής του χώρου μετά την αποκατάσταση) και έχουν ενταχθεί στο σχεδιάσμά του έργου.

5.5.8 Στην ενότητα 6.7 περιγράφονται προτεινόμενα μέτρα για την αντιμετώπιση περιβαλλοντικής ζημίας στα υπόγεια/επιφανειακά ύδατα, στο έδαφος και στα οικοσυστήματα, εκτάκτων συνθηκών και επικίνδυνων καταστάσεων, βλαβών, διαρροών, που έχουν ενταχθεί στο σχεδιάσμά του έργου.».

Πλην όμως, στην υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. δεν αναφέρεται ΚΑΝΕΝΑ από τα παραπάνω στοιχεία αναφορικά με το συνοδό έργο της παραγωγής έτοιμου σκυροδέματος. Ένα δε από τα πλέον σημαντικά στοιχεία είναι το γεγονός πως, ενώ ο φορέας υλοποίησης συνομολογεί ότι στην περίπτωση που χρησιμοποιηθεί εξ ολοκλήρου κινητό παρασκευαστήριο έτοιμου σκυροδέματος θα απαιτηθούν 1.920 κυβικά μέτρα νερού (σελ. 88), ΠΑΡΑΛΕΙΠΕΙ σκοπίμως να αναφέρει τον τρόπο υδροδότησης της εγκατάστασης.

Με απλά λόγια, ΑΠΟ ΠΟΥ θα αντλήσει τα απαιτούμενα 1.920 κυβικά μέτρα νερού προκειμένου να τα μεταφέρει στις κορυφογραμμές που θα λειτουργεί το κινητό παρασκευαστήριο; Η παράλειψη δε αναφοράς του συγκεκριμένου τρόπου υδροδότησης (πέραν όλων των άλλων στοιχείων που επίσης δεν παραθέτει) είναι η πλέον σημαντική πλημμέλεια της Μ.Π.Ε., καθώς επί της ουσίας υποκρύπτει την πραγματική διάθεση του φορέα να αντλήσει την απίστευτη αυτή ποσότητα νερού είτε από τις πλούσιες πηγές της περιοχής (και για αυτό δεν αναφέρει καν την ύπαρξή τους στην Μ.Π.Ε.) είτε απευθείας από την Λίμνη Ζηρού, για την οποία επίσης αποκρύπτει ότι σχεδιάζει να «περάσει» απευθείας μέσα από την αυτήν το καλώδιο διασύνδεσης του υπό κρίση Α/Π, όπως προκύπτει από το συνημμένα στην Μ.Π.Ε. σχεδιαγράμματα.

Ένα ακόμα, εξίσου σημαντικό δεδομένο, που αποκρύπτει ο φορέας του έργου, είναι η ποσότητα των υγρών αποβλήτων που θα παράγονται από το κινητό παρασκευαστήριο, καθώς και ποια θα είναι η «μοίρα» τους.

Πρέπει να επισημανθεί, για να γίνει απολύτως κατανοητό το μέγεθος της σπουδαιότητας της εν λόγω πλημμέλειας, ότι τα μηχανήματα που θα δουλεύουν για να παράγουν το σκυρόδεμα, απαιτούν σημαντική ποσότητα λιπαντικών ορυκτελαίων (τα κοινώς γνωστά «λάδια»). Ωστόσο, τα εν λόγω ορυκτέλαια περιλαμβάνονται στην κατηγορία των επικίνδυνων αποβλήτων και η διαχείρισή τους προϋποθέτει την τήρηση συγκεκριμένων ενεργειών εκ μέρους του φορέα υλοποίησης, μεταξύ των οποίων είναι και η απαγόρευση επίρριψής τους στο έδαφος, καθώς έτσι θα επιμολυνθεί ο υδροφόρος ορίζοντας.

Ωστόσο, είναι τέτοια η ποσότητα που θα απαιτηθεί λόγω της έντασης της εργασίας του κινητού παρασκευαστηρίου, που μετά βεβαιότητας η διαχείριση των επικίνδυνων αυτών αποβλήτων, δεν πρόκειται να ακολουθήσει τις νόμιμες προδιαγραφές, ιδίως σε συνδυασμό με το ότι η θέση που θα εργάζονται τα ως άνω μηχανήματα είναι οι κορυφογραμμές των Θεσπρωτικών Όρεων, σε πολύ μεγάλη απόσταση από μονάδες διαχείρισης τέτοιων αποβλήτων.

Όπως ο ίδιος ο φορέας συνομολογεί θα απαιτηθούν για την σκυροδέτηση των βάσεων προτεινόμενων Α/Γ:

- 21.660 τόνοι αδρανών υλικών.
- 4.280 τόνοι τσιμέντο
- - 1.200 τόνοι σιδηρού εξοπλισμού και φυσικά, όπως προελέχθη
- - 1.920 κυβικά μέτρα νερού.

Οι δε εργασίες θα διαρκέσουν μήνες και άρα είναι αυτονόητο ότι η ποσότητα των ορυκτελαίων που θα απαιτηθεί για τα μηχανήματα έργου, πρόκειται να ανέλθει σε χιλιάδες λίτρα και άρα ο κίνδυνος για την δραματική επιμόλυνση του υδροφόρου ορίζοντα των οικισμών μας είναι απολύτως υπαρκτός και ορατός, εξ ου και ο φορέας όφειλε, δυνάμει και των ως άνω διατάξεων, να παραθέσει το στοιχείο αυτό στην υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε.

Κατά συνέπεια και βάσει των ανωτέρω, η αρμόδια αρχή δέον όπως αρνηθεί την έγκριση της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. και για τον λόγο αυτό.

4. Παραβίαση των διατάξεων των άρθρων 227 του Δασικού Κώδικα, 15 του ν. 998/1979, 2 του Π.Δ. 437/1981 και της από 10.6.1966 Απόφασης του Υπουργού Γεωργίας (όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει) ως προς τις προδιαγραφές κατασκευής δασικών οδών Γ' Κατηγορίας.

Δια του υπό κρίση έργου προτείνεται, πέραν της εγκατάστασης είκοσι (20) ανεμογεννητριών (Α/Γ) τεραστίων διαστάσεων (των μεγαλύτερων της αγοράς) για τα δεδομένα του, μοναδικής οικολογικής αξίας, φυσικού περιβάλλοντος των Θεσπρωτικών Όρεων, η «αδειοδότηση» εκτέλεσης εργασιών **διάνοιξης και διαπλάτυνσης οδοποιίας μήκους 49.281 μέτρων εντός δασών και δασικών εκτάσεων, εκ των οποίων τα 28.191 μ. συνιστούν νέες διανοίξεις και τα 20.955 μ. διαπλατύνσεις «υφιστάμενων οδών».**

Ειδικότερα:

4.1. Οι προβλέψεις ως προς τα συνοδά έργα της οδοποιίας.

Στην υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. προβλέπονται τα εξής ως προς την οδοποιία του υπό κρίση έργου (σελ. 66 επ.):

«Η οδοποιία πρόσβασης των πλατειών αποτελείται από 11 τμήματα υφιστάμενων χωματόδρομων συνολικού μήκους 20.955 m καθώς και 34 χαράξεις νέας οδοποιίας συνολικού μήκους 27.499 m. Τα τμήματα των υφιστάμενων χωματόδρομων που χρησιμοποιούνται για την πρόσβαση του ΑΣΠΗΕ χρήζουν βελτίωσης και όσον αφορά τη χάραξη (οριζοντιογραφική και υψομετρική) και όσον αφορά το πλάτος του, ώστε να αποκτήσουν τις απαραίτητες προδιαγραφές για τη μεταφορά των στοιχείων των Α/Γ. Επίσης, οι υφιστάμενοι δρόμοι, σε είκοσι (20) θέσεις, παρουσιάζουν μικρές ακτίνες καμπυλότητας (ακτίνα < 40m) οι οποίες καθιστούν αναγκαία την κατασκευή 20 ραμπών όπου πραγματοποιείται ανακάπτων ελιγμός ώστε να εξασφαλιστεί η απρόσκοπτη κυκλοφορία των οχημάτων μεταφοράς των στοιχείων των Α/Γ. Συνολικά κατασκευάζονται 20 ράμπες συνολικού μήκους 827 m. Το συνολικό μήκος της οδοποιίας πρόσβασης των πλατειών (υφιστάμενοι δρόμοι, νέας χάραξης οδοί και ράμπες) είναι 49.281 m.

Οι δρόμοι θα κατασκευαστούν ως Γ' κατηγορίας δασικοί δρόμοι, σύμφωνα με τις προδιαγραφές του Υπουργείου Γεωργίας για την κατηγορία αυτή, ενώ ταυτόχρονα καλύπτουν και τις προδιαγεγραμμένες απαιτήσεις του κατασκευαστή. Οι κλίσεις των πρανών επελέγησαν για τα επιχώματα 2:3 και για τα εκχώματα 3:1. Στις μισγάγγειες προβλέπονται μικρά τεχνικά έργα για την απορροή των όμβριων υδάτων με σωληνωτούς οχετούς κατάλληλης διατομής στις θέσεις που φαίνονται στους πίνακες τεχνικών. Το έδαφος είναι κατά 80% βραχώδες – ημιβραχώδες και κατά 20% γαιώδες...

Τα γεωμετρικά χαρακτηριστικά που επελέγησαν και εφαρμόστηκαν στις υπό μελέτη οδούς είναι τα εξής:

- Μέγιστη κατά μήκος κλίση 12%.
- Πλάτος καταστρώματος 5 m.
- Ελάχιστη ακτίνα καμπυλότητας 40 m (με εξαίρεση το Δρόμο 22 όπου θα γίνει διαπλάτυνση στο εσωτερικό της στροφής, και τους υφιστάμενους δρόμους όπου στους ανακάμπτοντες ελιγμούς προτείνονται ράμπες οπισθοπορείας)
- Ελάχιστη κατακόρυφη ακτίνα συναρμογής 300 m.
- Μέγιστη εγκάρσια κλίση 2.0%.
- Χαρακτηριστικά οδοστρώσεως:«...».

Περαιτέρω, από τον Πίνακα 11 (σελ. 86) της Μ.Π.Ε σε συνδυασμό με την από Ιουνίου 2022 Τεχνική Έκθεση Προμελέτης Οδοποιίας (σελ. 22) προκύπτει ότι η συνολική επιφάνεια επέμβασης της νεοδιανοιγόμενης οδοποιίας των υπό κρίση Α/Π ανέρχεται σε 299.130 τ.μ.

Βάσει των ανωτέρω προκύπτει ότι το μέσο πλάτος της προς διάνοιξη οδοποιίας ανέρχεται σε 10,61 μέτρα (=299.130 τ.μ. που είναι η επιφάνεια επέμβασης ΔΙΑ των 28.191 μ. που είναι το μήκος της νεοδιανοιγόμενης οδοποιίας), κατά σαφή παράβαση των διατάξεων περί δασικών δρόμων Γ' κατηγορίας.

Αυτό βέβαια εξηγείται απολύτως από το γεγονός ότι το μήκος του πυλώνα και των πτερυγίων εκάστης Α/Γ και επομένως το μέσο πλάτος των προς διάνοιξη οδών επουδενί δεν θα μπορούσε να συμμορφωθεί με τις προδιαγραφές των δασικών δρόμων Γ' Κατηγορίας.

Σύμφωνα δε με την ως άνω υπ' αριθ. 135661/4400/2013 «Εγκύκλιο» του Ειδικού Γραμματέα Δασών του Υ.Π.ΕΝ., την οποία επικαλείται η υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε.:

«Όπως είναι γνωστό, με την αριθ. 92793/2283/19-6-2008 εγκύκλιο διαταγή της υπηρεσίας μας καθορίστηκε ότι οι οδοί που εγκρίνονται σε εκτάσεις που προστατεύονται από τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας για την εξυπηρέτηση εκμεταλλεύσεων, αντιμετωπίζονται ως δασικές κι ακολουθούνται γι' αυτές οι προδιαγραφές της δασικής οδοποιίας. Η συγκεκριμένη αντιμετώπιση ακολουθήθηκε για λόγους δασοπολιτικούς, ούτως ώστε να εφαρμόζονται στα δασικά οικοσυστήματα ίδιες τεχνικές προδιαγραφές έργων οδοποιίας και να μη βαρύνονται αυτά με οδοποιίες που τα υποβαθμίζουν και έχουν επιπτώσεις στην ορθή λειτουργία τους, αλλά και στον προορισμό τους.

Επιπροσθέτως, λόγω της δυνατότητας που δίνεται από τη διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 48 του νόμου 998/1979, να χρησιμοποιούνται οι εν λόγω οδοί από τη δασική υπηρεσία ως δασικές, όταν εκλείψει ο σκοπός για τον οποίο διανοίχθηκαν, κρίθηκε ότι πρέπει ν' ακολουθούνται οι ίδιες προδιαγραφές γι' αυτούς με τις αντίστοιχες της δασικής οδοποιίας, για να υπάρχει εναρμόνιση ως προς τη λειτουργία των παραπάνω έργων στο δασικό οικοσύστημα, και τήρηση των ίδιων βασικών κανόνων που τα διέπουν.

Κατά την εφαρμογή της ανωτέρω εγκυκλίου όμως, και ειδικά στις περιπτώσεις έργων που απαιτείται διέλευση οχημάτων μεταφοράς ογκώδους εξοπλισμού απαραίτητου για την εκτέλεση των έργων, διαπιστώνεται αδυναμία εξυπηρέτησης της χρήσης αυτής, κυρίως λόγω του πλάτους της δασικής οδού Γ' κατηγορίας (μέγιστο πλάτος τα 5μ), το οποίο προβλέπεται από τις τεχνικές προδιαγραφές της οδοποιίας και δεν επαρκεί για τη μεταφορά μηχανημάτων και εξοπλισμού (τέτοιες περιπτώσεις παρατηρούνται, π.χ., κατά την εκτέλεση έργων ΑΠΕ, όταν μεταφέρονται οι ανεμογεννήτριες στο χώρο εγκατάστασής τους).

Στις περιπτώσεις αυτές, που πρέπει να δικαιολογούνται με πλήρη τεκμηρίωση στην τεχνική έκθεση της μελέτης του έργου, μπορεί να εγκρίνεται στο άκρως δυνατό μέτρο η πέραν των 5μ πλάτους καταστρώματος διάνοιξη της δασικής οδού σε όποια σημεία του μήκους της απαιτείται, και κατ' ανώτερο μέχρι 10μ, κατά παρέκκλιση των ισχυουσών τεχνικών προδιαγραφών της δασικής οδοποιίας, αποκλειστικά και μόνο για την εξυπηρέτηση της χρήσης διέλευσης, όπως αυτή ανωτέρω τέθηκε. Το επιπρόσθετο των 5μ πλάτους καταστρώματος αποτελεί προσωρινού χαρακτήρα διάνοιξη και υφίσταται για το σκοπό της διέλευσης, μελετάται δε τεχνικά στην τεχνική μελέτη της οδοποιίας και προσδιορίζεται η χρονική διάρκεια διατήρησής του, καθώς και οι προϋποθέσεις της διάνοιξης στην απόφαση έγκρισης της μελέτης οδοποιίας...

Ανάλογη αντιμετώπιση ακολουθείται και στις περιπτώσεις των ελιγμών, όταν απαιτηθεί επιπρόσθετη έκταση για την εξυπηρέτηση του ανωτέρω σκοπού.

Επισημαίνεται ότι με την υποδεικνυόμενη αντιμετώπιση δεν τροποποιούνται οι προδιαγραφές της δασικής οδοποιίας, όπως ισχύουν με την 41287/2281/22-5-1973 απόφαση Υφυπουργού Γεωργίας, όπως τροποποιήθηκε με την 92833/4679/1-12-1997 απόφαση Γενικού Δ/ντή, αλλά ακολουθείται μια τεχνική πρακτική προσωρινού χαρακτήρα, για την εξυπηρέτηση συγκεκριμένου σκοπού, οφειλομένης περαιτέρω της άμεσης αποκατάστασης του χώρου, λειτουργώντας στο μέλλον αυτός ως μέρος του δασικού οικοσυστήματος. Η απομένουσα δε δασική οδός μετά την αποκατάσταση, λειτουργεί σύμφωνα με ότι από τη δασική νομοθεσία και τις σχετικές κανονιστικές πράξεις επιτάσσεται.

Τέλος, σ' ότι αφορά στα αιτήματα που μας τίθενται, για τη δυνατότητα χαράξεων δασικών οδών με κλίσεις άνω του 14%, στα πλαίσια της προηγούμενης αντιμετώπισης, κάνουμε γνωστό ότι κάτι τέτοιο δεν μπορεί να γίνει δεκτό διότι αποτελεί καταστρατήγηση των τεχνικών προδιαγραφών της δασικής οδοποιίας, αφού πρόκειται για μόνιμη διαμόρφωση κατασκευής και χρήσης της οδού, που ξεπερνά το όριο του 12% μέγιστη κλίση των προδιαγραφών. Κρίνεται δε ότι αυτή η κλίση είναι απαγορευτική, τόσο για τις διελεύσεις επί της δασικής οδού των συνήθων οχημάτων, όσον και για τις ζημίες που θα προκύψουν λόγω των μεγάλων κλίσεων που θα δημιουργηθούν (υπάρχει μεγαλύτερος ο κίνδυνος δημιουργίας διαβρώσεων και "φαγωμάτων" στο κατάστρωμα της οδού).».

Ωστόσο, η «προσωρινή» υπέρβαση του μεγίστου πλάτους των 5 μ. και μέχρι τα 10 μ. κατ' ανώτατο, που «επιτρέπεται» δια της ως άνω Εγκυκλίου και προτείνεται με την υπό κρίση Μ.Π.Ε., παραβιάζει τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας και δη τις προδιαγραφές των δασικών δρόμων Γ' Κατηγορίας, σύμφωνα με τις οποίες θα πρέπει να αδειοδοτούνται και να κατασκευάζονται τα έργα οδοποιίας εντός δασικών εκτάσεων, όπως τα προτεινόμενα.

Συγκεκριμένα:

4.2. Αντίθεση της προτεινόμενης οδοποιίας (πρόσβασης και εσωτερικής) στις διατάξεις περί δασικών δρόμων Γ' κατηγορίας.

Σύμφωνα με το άρθρο 227 του Δασικού Κώδικα (ν.δ 86/1969):

«**Δασικά οδοί** θεωρούνται αι οδοί αι εξυπηρετούσαι, εντός ή εκτός των δασών, την εκμετάλλευσιν και τας μεταφοράς των δασικών προϊόντων, ως και τας πάσης φύσεως δασικά έργα και μη συμπίπτουσαι μετά του δικτύου της εθνικής ή επαρχιακής οδοποιίας της χώρας.»

Στη συνέχεια, με το άρθρο 15 του ν. 998/1979, «Περί προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της Χώρας», εξειδικεύτηκε έτι περαιτέρω ο ορισμός της δασικής οδού ως εξής:

«**1. Δασικά οδοί είναι** αι κατασκευαζόμεναι εντός ή εις τας παρυφάς δασών ή δασικών εκτάσεων και εξυπηρετούσαι την προστασίαν και εκμετάλλευσιν τούτων, **ή την πρόσβασιν προς υφισταμένας τεχνικά εγκαταστάσεις** ή αισθητικά τοπία, ή την εκτέλεσιν και συντήρησιν δασικών έργων ή τας μεταφοράς δασικών προϊόντων και μη συμπίπτουσαι μετά του εθνικού, επαρχιακού ή κοινοτικού οδικού δικτύου της Χώρας.»

Εκ των ως άνω διατάξεων συνάγεται ότι οι δασικές οδοί είναι οι οδοί που υφίστανται ή κατασκευάζονται σε δάση, δασικές και χορτολιβαδικές εκτάσεις και τις παρυφές τους, με σκοπό την εκμετάλλευση και τη μεταφορά δασικών προϊόντων, ή/και την εκτέλεση και συντήρηση δασικών έργων, **ή/και την πρόσβαση προς τεχνικές εγκαταστάσεις.**

Δεδομένης δε της συνταγματικής προστασίας των δασών, των δασικών και των χορτολιβαδικών εκτάσεων της χώρας (άρθρο 24 Σ.), οι όποιες επιτρεπόμενες (βάσει των ισχυόντων κάθε φορά διατάξεων του ν. 998/1979) επεμβάσεις σε αυτές, όπως εν προκειμένω η κατασκευή των συνοδών έργων της οδοποιίας των υπό κρίση Α/Π, **έχουν εξαιρετικό χαρακτήρα, εξ ου και υπάγονται στις προστατευτικές διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.**

Ως εκ τούτου, τα συνοδά έργα οδοποιίας των υπό κρίση Α/Π (αλλά και κάθε Α/Π), ήτοι η εξωτερική οδοποιία πρόσβασης σε αυτά, καθώς και η εσωτερική τους οδοποιία, συνιστούν δασικές οδούς και κατά συνέπεια θα πρέπει να εκτελούνται σύμφωνα με τις προδιαγραφές διάνοιξης των δασικών οδών, όπως παγίως και διαχρονικώς έχει (ορθώς) ερμηνεύσει και διατάξει η Διοίκηση με τις σχετικές εγκυκλίους της, η πλέον πρόσφατη εκ των οποίων είναι η υπ' αριθ. πρωτ. 135661/4400 από 16.9.2013 «Εγκύκλιος» του Ειδικού Γραμματέα Δασών με θέμα: «**Οδοί σε εκτάσεις που προστατεύονται από τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας**».

Βάσει δε του άρθρου 2 του Π.Δ. 437/1981:

«**1. Η σύνταξις των μελετών των δασοτεχνικών έργων και εργασιών του δημοσίου ενεργείται μετ' απόφασιν του Υπουργού Γεωργίας ή του, κατά τάς περί διοικητικής αποκεντρώσεως διατάξεις, αρμοδίου, είτε απ' ευθείας υπό της αρμοδίας δασικής αρχής, είτε δι' αναθέσεως υπ' αυτής εις ιδιώτας μελετητάς έχοντας τα κατά νόμον προσόντα.**

2. Αι μελέται συντάσσονται επί τη βάσει ειδικών κατ' αντικείμενον κανονισμών και τεχνικών προδιαγραφών κυρουμένων εκάστοτε δι' αποφάσεων του Υπουργού Γεωργίας, κατόπιν γνωμοδοτήσεως του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών. Δι' ομοίων αποφάσεων κυρούνται και αι εκάστοτε ενδεικνυόμεναι τροποποιήσεις των κανονισμών τούτων.

3. Προκειμένου περί δασοτεχνικών έργων εις τα ιδιωτικά ή διακατεχόμενα δάση ή δασικά εκτάσεις, περί των η παρ. 4 του άρθρου 16 του Ν. 998/1979, αι μελέται καταρτίζονται βάσει των εν τη προηγουμένη παραγράφω κανονισμών και τεχνικών προδιαγραφών.»

Εξάλλου, οι προδιαγραφές διάνοιξης δασικών οδών Γ' κατηγορίας, βάσει των οποίων εκτελούνται τα συνοδά των Α/Π έργα οδοποιίας, έχουν προσδιορισθεί με την υπ' αριθ. 126386/1730 από 10.6.1966 Απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, «**Περί εγκρίσεως γενικής συγγραφής υποχρεώσεων εκπονήσεως μελετών δασικών μεταφορικών εγκαταστάσεων**», σύμφωνα με το άρθρο 2 της οποίας:

«**Δασικά οδοί Γ' Κατηγορίας: Πλάτος καταστρώματος 2,50-4,00 μέτρα** αναλόγως του σκοπού δι' όν προορίζεται (κίνησης ζώων, ελκυστήρων, αυτοκινήτων κλπ.) άνευ μορφώσεως πρανών, άνευ κατασκευής τάφρων και άνευ μονίμων τεχνικών έργων. Μεγίστη κατά μήκος κλίσις μέχρι 20% και ως ήθελε προσδιορισθή δια της Ε.Σ.Υ. αναλόγως του σκοπού δι' όν προορίζεται. Ελάχιστη ακτίς καμπυλότητος ως ήθελε ορισθή δια της Ε.Σ.Υ.»

Η ως άνω Απόφαση του Υπουργού Γεωργίας τροποποιήθηκε:

(α) αρχικά με την υπ' αριθ. 41287/2281 από 22.5.1973 Απόφαση του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας, σύμφωνα με την οποία:

«Τα τεχνικά στοιχεία των δασικών οδών Γ' κατηγορίας καθορίζονται: **Πλάτος καταστρώματος 4,0 μέτρων, μέγιστη κατά μήκος κλίση 12% και ελαχίστην ακτίνα καμπυλότητας 10,00 μέτρων.**» και

(β) εν συνεχεία με την υπ' αριθ.92833/4679 από **1.12.1997** Απόφαση με θέμα «**Αναμόρφωση τεχνικών προδιαγραφών κατασκευής δασικών οδών Γ Κατηγορίας**» του Γενικού Διευθυντή του Τμήματος Δασικών Μεταφορικών Εγκαταστάσεων και Δασικών Κτιρίων του Υπουργείου Γεωργίας στην οποία ορίστηκε ότι:

i. το ανώτατο πλάτος δασικής οδού Γ' κατηγορίας είναι 4-5 μέτρα.

ii. μέγιστη κατά μήκος κλίση 12%.

Εκ των ανωτέρω διατάξεων, συνάγεται σαφώς:

(α) ότι το μέγιστο πλάτος των δασικών οδών δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 5,00 μέτρα, όχι μόνον στις ευθυγραμμίες αλλά σε όλο το μήκος της δασικής οδού.

(β) ότι δεν επιτρέπεται ΟΥΤΕ η προσωρινή υπέρβαση του μέγιστου αυτού πλάτους των 5 μέτρων κατά την φάση διάνοιξης της οδοποιίας, πολλώ δε μάλλον για αόριστο χρονικό διάστημα, όπως συνάγεται από την β' και γ' προσβαλλόμενη.

(γ) ότι η μέγιστη κατά μήκος κλίση των δασικών δρόμων Γ' κατηγορίας δεν μπορεί να υπερβεί το 12%.

(δ) σε κανένα σημείο των ως άνω διατάξεων δεν προβλέπεται η δυνατότητα έστω και προσωρινής υπέρβασης του μέγιστου επιτρεπόμενου πλάτους των δασικών οδών Γ' Κατηγορίας και επομένως, οποιαδήποτε Εγκύκλιος της Διοίκησης με διαφορετικό περιεχόμενο, τυγχάνει ανεφάρμοστη ως αντίθετη σε αυτές.

Πλην όμως, εν προκειμένω, δια της Μ.Π.Ε. προτείνεται από τον φορέα του έργου οδοποιία με πλάτος κατά πολύ ανώτερο από το ανώτατο επιτρεπόμενο πλάτος των 5 μ. των δασικών δρόμων Γ' Κατηγορίας και με κλίσεις άνω του 12% και συγκεκριμένα μέχρι 14% κατά θέσεις.

Ο φορέας του έργου παραδέχεται επί της ουσίας το αδιαμφισβήτητο γεγονός της διαπλάτυνσης πέραν των 5 μέτρων σε όλα τα σημεία της οδοποιίας ακόμα και εντός των ευθυγραμμιών χωρίς μάλιστα να αναφέρει καν ότι πρόκειται δήθεν για «προσωρινό μέτρο».

Ωστόσο, ακόμα και εάν επρόκειτο για προσωρινό τάχα μέτρο, εν προκειμένω δεν πληρούνται ούτε οι προϋποθέσεις της υπ' αρ. 135661/4400/2013 Εγκυκλίου που επιτρέπει την κατ' εξαίρεση διαπλάτυνση των δασικών δρόμων Γ' Κατηγορίας πέραν των 5 μ. και κατ' ανώτατο μέχρι τα 10 μ., καθώς σε κανένα σημείο της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε., δεν προσδιορίζεται επακριβώς **i)** ούτε η χρονική διάρκεια διατήρησης της υπέρβασης, **ii)** ούτε το μέγεθος της υπέρβασης, δηλαδή πόσα παραπάνω μέτρα χρειάζεται ο φορέας του έργου για να μεταφέρει τον εξοπλισμό του σχεδιαζόμενου έργου, παρότι όπως προκύπτει εκ των ανωτέρω αυτό σκοπεύεται να ανέλθει μεσοσταθμικά σε 17,51 μέτρα, ήτοι υπέρβαση άνω και των 10 μ. που θέτει η εν λόγω Εγκύκλιος ως «προσωρινά» ανεκτή υπέρβαση **iii)** ούτε το ποσοστό της σχεδιαζόμενης οδοποιίας που θα καλύψει η εν λόγω υπέρβαση, δηλαδή σε πόσα από τα μέτρα της προτεινόμενης οδοποιίας (πρόσβασης, εσωτερική και προσπέλασης) θα απαιτηθεί η υπέρβαση του επιτρεπόμενου πλάτους, **σε πλήρη αντίθεση με την επίμαχη ως άνω «Εγκύκλιο».**

Σε κάθε περίπτωση, η ως άνω Εγκύκλιος έρχεται σε αντίθεση με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας και επομένως τυγχάνει ανεφάρμοστη, δεδομένης εξάλλου και της πάγιας νομολογίας του ΣτΕ ότι οι εγκύκλιοι της Διοίκησης δεν παράγουν νομική δεσμευτικότητα (βλ. 2290/2019 ΣτΕ, 1524/2018 ΣτΕ, 2077/2017 ΣτΕ, 2628/2010 ΣτΕ κ.ά.), ιδίως από την στιγμή που παραβιάζουν διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, όπως τις παραβιάζει η υπ' αριθ. 135661/4400/2013 «Εγκύκλιος».

Κατά συνέπεια, η υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. η οποία ρητά προβλέπει τη διάνοιξη δασικής οδοποιίας (ως συνοδό έργο των υπό κρίση Α/Π) με πλάτος μεγαλύτερο των 5 μ. και δη με μέσο πλάτος τα 10,61 μέτρα και με κατά μήκος κλίση του δρόμου άνω του 12%, παραβιάζει ευθέως τις διατάξεις των άρθρων 227 του Δασικού Κώδικα, 15 του ν. 998/1979, 2 του Π.Δ. 437/1981 και της από 10.6.1966 Απόφασης του Υπουργού Γεωργίας (όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει) ως προς τις προδιαγραφές κατασκευής δασικών οδών Γ' Κατηγορίας, εξ ου και η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δέον όπως την αρνηθεί την έγκρισή της.

5. Αντίθεση της προτεινόμενης οδοποιίας (πρόσβασης και εσωτερικής) στο άρθρο 24 του Συντάγματος δια του οποίου προστατεύεται το φυσικό περιβάλλον και επιτάσσεται ο ορθολογικός χωροταξικός σχεδιασμός, ουσιώδες στοιχείο του οποίου είναι το οδικό δίκτυο.

Όπως παγίως έχει κριθεί από τη νομολογία του ανωτάτου Ακυρωτικού, με το άρθρο 24 του Συντάγματος προστατεύεται το φυσικό περιβάλλον (παράγρ. 1) και, σε συνάφεια με την προστασία αυτή, επιτάσσεται ο ορθολογικός χωροταξικός σχεδιασμός (παράγρ. 2), ουσιώδες στοιχείο του οποίου είναι το οδικό δίκτυο, υποκείμενο, λόγω της διασύνδεσης των επί μέρους υποσυστημάτων του και της ιεράρχησής τους, σε συνολικό σχεδιασμό, βάσει των οικείων νομίμων κριτηρίων, έτσι ώστε να καθίσταται και τούτο βιώσιμο. Στη διαχείριση περιλαμβάνεται και ο εκσυγχρονισμός του οδικού δικτύου, δηλαδή και η τροποποίησή του με τη διάνοιξη νέας ή την κατάργηση υπάρχουσας οδού, προκειμένου τούτο να προσαρμοσθεί προς νέες ανάγκες και απαιτήσεις. Σε κάθε περίπτωση, τα κριτήρια σχεδιασμού και διαχείρισης του οδικού δικτύου πρέπει να είναι σαφή, εξειδικευμένα και να συνδέονται προς τα υπόλοιπα στοιχεία του ευρύτερου σχεδιασμού. **Εξάλλου, το οδικό δίκτυο ενός Ο.Τ.Α. δεν αποτελεί τοπική του υπόθεση, εφόσον συνάπτεται τόσο με το υπόλοιπο δίκτυο της χώρας, όσο και με την προστασία των γεωσυστημάτων του φυσικού χώρου, τα οποία αποτελούν στοιχείο της εθνικής φυσικής κληρονομιάς (ΣΕ 2486, 2487/2006 Ολομ., 878/2012, 395/2014 κ.ά.). Από αυτά παρέπεται ότι αποκλείονται οι αποσπασματικές και απρογραμματίστες πράξεις διαχείρισης του οδικού δικτύου, όπως η διάνοιξη, διαπλάτυνση και κατάργηση οδών βάσει εντετοπισμένων εκτιμήσεων με γνώμονα την εξυπηρέτηση τοπικής ανάγκης, χωρίς υπολογισμό των ευρύτερων επιπτώσεων που αυτές ενδέχεται να έχουν (ΣτΕ 878/2012 σκ. 7, 1128/2011 σκ. 19, 2124/2009 σκ. 7 κ.ά.).**

Εν προκειμένω, όπως προκύπτει και εκ των προπαρατεθέντων στοιχείων, δια της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. προτείνεται η διάνοιξη νέου οδικού δικτύου και η διαπλάτυνση «υφιστάμενων» δρόμων εντός των οικείων Δήμων συνολικού μήκους **49.281 μέτρων**.

Ωστόσο, ο φορέας του έργου σκοπίμως δεν εξειδικεύει, όπως οφείλει:

i. πόσα από τα μέτρα της «υφιστάμενης» τάχα οδοποιίας μήκους **20.955 μ.** που σχεδιάζεται να διαπλατυνθούν κατά 5,00 επιπλέον μέτρα (βλ. σελ. 22 της από Ιουνίου 2022 Τεχνικής έκθεσης) εντάσσονται στο επίσημο και αναγνωρισμένο οδικό δίκτυο των οικείων Δήμων,

ii. τι πλάτος έχει σήμερα η δήθεν υφιστάμενη αυτή οδοποιία,

iii. σε τι έκταση η εν λόγω οδοποιία αποτελεί παράνομες και αυθαίρετες διανοίξεις που έρχονται τώρα από την «πίσω πόρτα» να νομιμοποιηθούν αναδρομικά.

Επί της ουσίας, δηλαδή, δια της προσβαλλόμενης, σκοπείται να «προστεθεί» εντός των ορίων των οικείων Δήμων οδικό δίκτυο συνολικού μήκους 49.281 μέτρων και μάλιστα στους ορεινούς μας όγκους, κατά τρόπο παντελώς αποσπασματικό και απρογραμματίστο και με αποκλειστικό σκοπό να εξυπηρετηθεί η εγκατάσταση ενός Α/Π, χωρίς να έχει προηγηθεί ο απαιτούμενος εκ του άρθρου 24 του Συντάγματος συνολικός χωροταξικός σχεδιασμός για τους οικείους Δήμους, παρότι όπως έχει κριθεί από το ΣτΕ (βλ. την πλέον χαρακτηριστική υπ' αριθ. 878/2012 Απόφασή του):

«Επειδή, το άρθρο 24 του Συντάγματος ορίζει ότι η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους, το οποίο υποχρεούται να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα στο πλαίσιο της αρχής της αειφορίας (παρ. 1), ότι η χωροταξική αναδιάρθρωση της Χώρας, η διαμόρφωση, η ανάπτυξη, η πολεοδόμηση και η επέκταση των πόλεων και των οικιστικά γενικών περιοχών υπάγεται στη ρυθμιστική αρμοδιότητα και τον έλεγχο του κράτους, με σκοπό να εξυπηρετείται η λειτουργικότητα και η ανάπτυξη των οικισμών και να εξασφαλίζονται οι καλύτεροι δυνατοί όροι διαβίωσης (παρ. 2) και ότι οι παραδοσιακές περιοχές προστατεύονται από το κράτος (παρ. 6). Περαιτέρω, το άρθρο 102 παρ. 1 του Συντάγματος ορίζει ότι: «Η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων ανήκει στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού».

Επειδή, όπως παγίως γίνεται δεκτό (Ολ. ΣΕ 2487/2006, 4033/1998 7μ., 2425/2000, 601/2007, 746/2007, 1679/2008, 3415/2009 κ.ά.), σε συνάφεια με την εκ του άρθρου 24 του Συντάγματος προστασία του φυσικού περιβάλλοντος επιτάσσεται ο ορθολογικός χωροταξικός σχεδιασμός, ουσιώδες στοιχείο του οποίου είναι το οδικό δίκτυο, υποκείμενο, λόγω της διασυνδέσεως των επί μέρους, υποσυστημάτων του και

της ιεραρχήσεώς τους, σε συνολικό σχεδιασμό, βάσει των οικείων νομίμων κριτηρίων, έτσι ώστε να καθίσταται και τούτο βιώσιμο...

Εξ άλλου, στη διαχείριση του οδικού δικτύου περιλαμβάνεται και ο εκσυγχρονισμός αυτού, προκειμένου τούτο να προσαρμοσθεί προς νέες ανάγκες και απαιτήσεις, δηλαδή, μεταξύ άλλων, και η τροποποίησή του με τη διάνοιξη νέας ή την κατάργηση υπάρχουσας οδού, περαιτέρω δε, για την ταυτότητα του λόγου, και η τροποποίηση του οδικού δικτύου που επέρχεται με τη βελτίωση (π.χ. διαπλάτυνση βλ. ΣΕ 2124/2009, 2425/2000) υφισταμένης οδού, εφ' όσον αυτή συνεπάγεται ουσιώδη μεταβολή των χαρακτηριστικών και του προορισμού της οδού, ήτοι των αναγκών τις οποίες εξυπηρετεί. Σε κάθε περίπτωση τα κριτήρια σχεδιασμού και διαχειρίσεως του οδικού δικτύου πρέπει να είναι σαφή, εξειδικευμένα και να συνδέονται προς τα υπόλοιπα στοιχεία του χωροταξικού σχεδίου. Πρέπει, επίσης, να ενσωματώνουν την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, έτσι ώστε το οδικό δίκτυο να καθίσταται βιώσιμο σύστημα επικοινωνίας (Ολ. ΣΕ 2487/2006, 2425/2000, 601/2007, 379/2010 κ.ά.). Για τον λόγο αυτό, απαιτείται για τη σχεδίαση και τη διαχείριση του βιώσιμου οδικού δικτύου μονάδας Ο.Τ.Α., η προηγούμενη κατάρτιση προκαταρκτικής περιβαλλοντικής εκτίμησης και αξιολόγησης και η έγκριση περιβαλλοντικών όρων, κατόπιν της οποίας εκτελείται το έργο. Συγκεκριμένα, από τις διατάξεις των άρθρων 3 και 4 παρ. 1, 2α και 2β του ν. 1650/1986 (Α' 160), όπως ισχύουν ύστερα από την αντικατάστασή τους με τα άρθρα 1 και 2 του ν. 3010/2002 (Α' 91) σε συνδυασμό και με τις διατάξεις των άρθρων 3, 4, 5 και 6 της Κ.Υ.Α. ΗΠ.15393/2332/5.8.2002 των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Β' 1022) καθώς και των άρθρων 8 και 9 της Κ.Υ.Α. ΗΠ11014/703/Φ. 104/14.3.2003 (Β' 332) των ανωτέρω Υπουργών και του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, **συνάγεται ότι για την πραγματοποίηση έργου οδοποιίας που αφορά δημοτικές και κοινοτικές οδούς (Α/Α 11) εκτός σχεδίων πόλεων ή ορίων οικισμών (Α/Α 11.1) καθώς και αγροτικές οδούς (Α/Α 13) ή δασικούς δρόμους (Α/Α 14) [που είτε προτείνονται από τις Δασικές Υπηρεσίες (Α/Α 14.1) είτε εξυπηρετούν ειδικές χρήσεις (π.χ. τουριστικές εγκαταστάσεις και κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις) ή προτείνονται από μη Δασικές Υπηρεσίες (Α/Α 14.2)] και το οποίο (έργο οδοποιίας) κατατάσσεται στην υποκατηγορία 3 της δεύτερης (Β) κατηγορίας έργων του άρθρου 3 του ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν. 3010/2002, απαιτείται, κατ' αρχήν, να τηρηθεί προηγουμένως η διαδικασία της υποβολής προκαταρκτικής περιβαλλοντικής εκτίμησης και αξιολόγησης (Π.Π.Ε.Α.) και έγκριση περιβαλλοντικών όρων (Ε.Π.Ο.) (πρβλ. ΣΕ 601/2007, 2487/2006 Ολ.). Η μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, στην οποία πρέπει κατά τα ανωτέρω να στηρίζεται σε κάθε περίπτωση ο σχεδιασμός και η διαχείριση του οδικού δικτύου, οφείλει επίσης να διαπνέεται από ολοκληρωμένη μακράς προοπτικής προσέγγιση του προβλήματος. Κατά συνέπεια, προκειμένης διανοίξεως ή διαπλάτυνσεως υφισταμένης οδού πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψιν, αφ' ενός μεν οι επιπτώσεις του έργου τούτου στην ιεράρχηση και λειτουργικότητα των υφισταμένων τμημάτων του οικείου οδικού δικτύου, ούτως ώστε η νέα οδός, εντασσόμενη σε αυτό, να συναποτελέσει ενιαίο και λειτουργικό σύστημα, αφ' ετέρου δε το φυσικό ανάγλυφο της περιοχής και τα γεωσυστήματα που μπορεί να επηρεασθούν από την ανωτέρω διάνοιξη ή διαπλάτυνση, ούτως ώστε να μην θίγονται οι λειτουργίες που συνάπτονται με τη γεωμορφολογία του χώρου και οι χρήσεις γης που συνεπεία αυτών επιβάλλονται. Τούτων έπειτα ότι αποκλείονται οι αποσπασματικές και απρογραμματίστες πράξεις διαχειρίσεως του οδικού δικτύου, όπως η διάνοιξη, διαπλάτυνση και κατάργηση οδών βάσει εντετοπισμένων εκτιμήσεων, με γνώμονα την εξυπηρέτηση τοπικής ανάγκης χωρίς υπολογισμό των επιπτώσεων που αυτές ενδέχεται να έχουν...».**

Ως προς το εν λόγω κρίσιμο θέμα έχει άλλωστε τοποθετηθεί και ο Συνήγορος του Πολίτη:

(α) αφενός δια του υπ' αριθ. πρωτ.: 167949/17408/2016 από 10.5.2016 εγγράφου του, σύμφωνα με το οποίο:

«**Συγκεκριμένα: ενώ οι δασικοί οδοί έχουν πλάτος μέχρι 5 μ. με την συγκεκριμένη εγκύκλιο δίνεται η δυνατότητα τοπικά μέχρι και 10 μ. και ενώ γίνεται μεν μνεία στην περιβαλλοντική αποκατάσταση του «πλεονάζοντος» οδοστρώματος θεωρούμε ότι η αντιμετώπιση αυτή μπορεί να έχει ήδη οδηγήσει σε μη αναστρέψιμες επεμβάσεις όχι μόνο στα δασικά οικοσυστήματα αλλά και στο τοπίο.**

Τα ζητήματα που θεωρούμε ότι πρέπει να αντιμετωπίζονται σε σχέση με την υποβαλλόμενη μελέτη οδοποιίας είναι: σε πόσα σημεία απαιτείται πλάτος μεγαλύτερο των 5 μ.. Αν είναι πολλά σε σχέση με το συνολικό μήκος της οδού, τότε δεν μπορούμε να αναφερόμαστε σε δασική οδό, ανάλογα δε, με το ύψος

των ανεμογεννητριών και το μήκος των πτερυγίων τους ιδίως στις στροφές με μικρή ακτίνα το πλάτος της οδού μπορεί να είναι ακόμα μεγαλύτερο των 10 μ.

Τα σημεία των κλειστών στροφών είναι συνήθως τα σημεία μισογαγγειών ή ρεμάτων ή φαραγγιών ή ακόμη και πηγών τα οποία λόγω της διέλευσης των υδάτων παρουσιάζουν αυξημένη βλάστηση και ιδιαιτερότητες στο τοπίο (ενδεικτικά: μη δασικά είδη φυτών, βράχια, άλλα είδη πανίδας, φωλιές). Μπορεί να θεωρείται μικρό τμήμα σε σχέση με το μήκος της οδού, η διαμόρφωση, όμως, μεγάλου πλάτους οδοστρώματος καταστρέφει -λόγω των επιχωματώσεων- δυσανάλογα το τοπίο και ακόμη και εάν πρόκειται για μικρή σχετικά με το μήκος της οδού επέμβαση θεωρούμε ότι δεν μπορεί να αντιμετωπίζεται ως δασική οδός.

Ορισμένες βάσεις ανεμογεννητριών έχουν διάμετρο 5 μ., δηλαδή, όσο το πλάτος της οδού. Λαμβάνοντας υπόψη και το ύψος του κάθε τμήματος, ακόμη και τμήματα της οδού με μεγάλες ακτίνες απαιτείται πλάτος μεγαλύτερο των 5 μ.

Επειδή οι ανεμογεννήτριες τοποθετούνται σε κορυφές λόφων ή βουνών η χάραξη της οδού μπορεί να γίνει σε πλαγιά με μεγάλη κλίση της οδού. Το πρόβλημα σε αυτήν την περίπτωση δεν είναι η κατά μήκος κλίση της οδού (για την οποία γίνεται μεία στην εγκύκλιο) αλλά το μέγεθος των ορυγμάτων και κυρίως των επιχώσεων όσο μεγαλώνει το πλάτος της οδού. Αυτό σημαίνει ότι η επέμβαση, προφανώς, δεν περιορίζεται στα 10 μ. αλλά είναι πολλαπλάσια των 10 μ.

Στις δύο παραπάνω περιπτώσεις η αποκατάσταση δεν είναι απλά ζήτημα δενδροφύτευσης αλλά συνολικής αποκατάστασης του τοπίου (όχι μόνο ως αισθητικό αποτέλεσμα και ένταξη της αποκατάστασης στην γενικότερη επιφάνεια της πλαγιάς αλλά των ιδιαίτερων τοπικών χαρακτηριστικών της περιοχής).» και

(β) αφετέρου δια του υπ' αριθ. πρωτ. 311980/16583 από 23.3.2022 εγγράφου του, σύμφωνα με το οποίο:

«Συγκεκριμένα, δεδομένου ότι με το άρθρο 24 του Συντάγματος προστατεύεται το φυσικό περιβάλλον και άρα επιτάσσεται ο ορθολογικός χωροταξικός σχεδιασμός, ουσιώδες στοιχείο του οποίου είναι το οδικό δίκτυο. Άρα το οδικό δίκτυο οφείλει να υπόκειται σε συνολικό σχεδιασμό και διαχείριση τόσο σε επίπεδο εθνικών ή επαρχιακών οδών, όσο και σε επίπεδο μονάδας τοπικής αυτοδιοίκησης, προκειμένου για δημοτικές ή κοινοτικές οδούς...».

Κατά συνέπεια και δεδομένου ότι οι εν λόγω οδοί που προτείνεται να διανοιχθούν εντός της διοικητικής επικράτειας των οικείων Δήμων, δεν έχουν ενταχθεί σε κανέναν συνολικό σχεδιασμό αναφορικά με την υπόλοιπη, δασική, δημοτική και επαρχιακή οδοποιία, τουναντίον η υλοποίησή τους εξυπηρετεί αποκλειστικά τις ανάγκες πρόσβασης στις προς εγκατάσταση Α/Γ, έχοντας σχεδιαστεί κατά τρόπο όλως αποσπασματικό και απρογραμματίστο, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δέον όπως αρνηθεί την έγκριση της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. και για τον λόγο αυτό.

6. Έλλειψη αιτιολογίας της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. ως προς την αποψίλωση 448.973 τ.μ. δασικών και αναδασωτέων εκτάσεων αλλά και ως προς την διάνοιξη - διαπλάτυνση οδοποιίας μήκους 49.281 μ. εντός αυτών.

6.1. Με τις διατάξεις του άρθρου 24 παρ. 1 του Συντάγματος καθιερώνεται υποχρέωση των κρατικών οργάνων να λαμβάνουν στο πλαίσιο της αρχής της αειφορίας ιδιαίτερα προληπτικά και κατασταλτικά μέτρα για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, το οποίο με τις ίδιες διατάξεις έχει αναχθεί σε αντικείμενο έντονου κρατικού ενδιαφέροντος. Ειδικώς δε για τα δάση και τις δασικές εκτάσεις, με το άρθρο αυτό και το άρθρο 117 παρ. 3 ο συντακτικός νομοθέτης έλαβε ιδιαίτερη μέριμνα, εισάγοντας στο κείμενο του Συντάγματος ειδικότερες διατάξεις, με τις οποίες τα δασικά οικοσυστήματα υπάγονται σε αυστηρό προστατευτικό καθεστώς, προς το σκοπό της διαφύλαξης της οικολογικής ισορροπίας και της διατήρησης της κατά προορισμό χρήσης τους, **η οποία καθορίζεται ευθέως εκ του Συντάγματος.**

Εντός του πλαισίου αυτού, αφενός μεν ανατίθεται στον κοινό νομοθέτη η υποχρέωση να θεσπίσει τις αναγκαίες ρυθμίσεις για την προστασία των δασών και των δασικών εκτάσεων, **αφετέρου δε επιβάλλεται απαγόρευση της μεταβολής του προορισμού τους**, παρεχομένης, ωστόσο, στο νομοθέτη της δυνατότητας να επιτρέψει **κατ' εξαίρεση και υπό τη συνδρομή επιτακτικών λόγων δημοσίου συμφέροντος επεμβάσεις που μεταβάλλουν ή αλλοιώνουν το δασικό τους χαρακτήρα.** Και στην περίπτωση, πάντως, αυτή, η

μεταβολή ή η αλλοίωση του δασικού χαρακτήρα επιτρέπεται, μόνον εάν η θυσία της δασικής βλάστησης αποτελεί το μοναδικό πρόσφορο μέσο για την ικανοποίηση των εν λόγω αναγκών και εφόσον οι επεμβάσεις περιορίζονται στο απολύτως αναγκαίο μέτρο (ΣτΕ 2971-2/2010, 2517/2009, 3559/2008, 3588/2007, 2763/2006, 2089/2004, κ.ά.). Η τήρηση των συνταγματικών αυτών επιταγών υπόκειται στον έλεγχο του ακυρωτικού δικαστή, ο οποίος υποχρεούται, βάσει και των διδαγμάτων της κοινής πείρας, να εξετάζει σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση τόσο τη συνδρομή των λόγων δημοσίου συμφέροντος που επιβάλλουν την κατ' εξαίρεση επέμβαση στα δάση και τις δασικές εκτάσεις, όσο και την τήρηση του προσήκοντος μέτρου.

Σε εκτέλεση των ανωτέρω συνταγματικών διατάξεων εκδόθηκε ο ν. 998/1979 (Α' 289), με τις διατάξεις του οποίου εισήχθησαν ρυθμίσεις προστατευτικές των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της χώρας. Συγκεκριμένα, με τις διατάξεις του άρθρου 45 του νόμου αυτού, το οποίο εντάσσεται στο έκτο κεφάλαιό του υπό τον τίτλο «*Επιτρεπταί επεμβάσεις εις τα δάση και τας δασικάς εκτάσεις*» (άρθρα 45 - 61), καθορίζονται οι γενικές ουσιαστικές και διαδικαστικές προϋποθέσεις του επιτρεπτού των επεμβάσεων σε δασικά οικοσυστήματα και με τις λοιπές διατάξεις του κεφαλαίου αυτού καθορίζονται οι κατηγορίες των καταρχήν επιτρεπτών επεμβάσεων σε δάση ή δασικές εκτάσεις που μεταβάλλουν ή αλλοιώνουν το δασικό τους χαρακτήρα, μεταξύ δε αυτών περιλαμβάνεται και η κατ' άρθρο 45 παρ. 3 περίπτωση της εκτέλεσης έργων ηλεκτροπαραγωγής από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας.

Οι ανωτέρω διατάξεις του έκτου κεφαλαίου του ν. 998/1979 πρέπει να ερμηνεύονται στενά ως εισάγουσες εξαίρεση από τον γενικώς ισχύοντα κανόνα περί προστασίας των δασικών οικοσυστημάτων, από τη στιγμή που με αυτές καθορίζονται οι καταρχήν επιτρεπόμενες σε δάση και δασικές εκτάσεις επεμβάσεις που συνεπάγονται τη μεταβολή της κατά προορισμό χρήσης τους, καθώς και τα κριτήρια επί τη βάσει των οποίων διαμορφώνεται η εκτίμηση των αρμόδιων διοικητικών αρχών σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση. **Με τις ίδιες διατάξεις καθιερώνεται η αρχή του όλως εξαιρετικού χαρακτήρα των διενεργούμενων σε δάση και δασικές εκτάσεις επεμβάσεων**, κατά την οποία οι καταρχήν επιτρεπόμενες επεμβάσεις πρέπει να προβλέπονται ειδικώς στο νόμο, να υλοποιούνται μόνο στο μέτρο που δεν μπορούν να διατεθούν άλλες εκτάσεις για την εξυπηρέτηση των συγκεκριμένων σκοπών δημοσίου συμφέροντος και, σε κάθε περίπτωση, να περιορίζονται στην κατά το δυνατό ελάχιστη θυσία δασικής βλάστησης, η συνδρομή δε των προϋποθέσεων αυτών εξετάζεται και κατά το στάδιο της έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων για την εκτέλεση έργου σε περιοχή με δασικό χαρακτήρα, υποκείμενη και στον ακυρωτικό έλεγχο.

Προκειμένου, εξάλλου, να εγκατασταθούν οι μονάδες αυτές και να εκτελεστούν τα απαραίτητα συνοδά έργα σε περιοχές με δασικό χαρακτήρα, με τις διατάξεις αυτές καθιερώθηκε, περαιτέρω, ως ελάχιστη διαδικαστική εγγύηση για τη διαφύλαξη του δασικού οικοσυστήματος, η προηγούμενη έκδοση ειδικώς αιτιολογημένης έγκρισης αρμοδίων προς τούτο οργάνων της διοίκησης. Κατά την έννοια των ίδιων διατάξεων, με τις οποίες προβλέπεται καταρχήν δυνατότητα εγκατάστασης μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές όχι μόνο σε δάση και δασικές εκτάσεις, αλλά και σε εκτάσεις που έχουν κηρυχθεί αναδασωτές, κατ' εξαίρεση από τον καθιερωμένο με το Σύνταγμα κανόνα της προστασίας των δασικών οικοσυστημάτων, ο εξαγγελλλόμενος ως δημόσιος σκοπός που υπηρετείται με τη λειτουργία των μονάδων αυτών πρέπει να ικανοποιείται με τη μικρότερη δυνατή απώλεια δασικού πλούτου και με τον περιορισμό στο ελάχιστο αναγκαίο της αλλοίωσης της δασικής μορφής των σχετικών εκτάσεων (ΣτΕ 4249/2014 επταμ., βλ. ΣτΕ 3140/2015 επταμ., 3050/2015, 2814/2013, 4448/2010, 1508/2008, 2569/2004 επταμ., βλ. και ΣτΕ 453/2014 επταμ.). Ιδίως δε ως προς τα έργα αυτά εντός αναδασωτέων εκτάσεων και ενόψει του εξαιρετικού χαρακτήρα της σκοπούμενης επέμβασης στις περιπτώσεις αυτές, η σχετική εγκριτική απόφαση πρέπει να αιτιολογείται ειδικώς, με κριτήρια αναφερόμενα τόσο στην ιδιαίτερη σημασία του έργου, ασυνδέτως προς την επιδίωξη αποδοτικότερης για το φορέα οικονομικής εκμετάλλευσης, όσο και στην αναγκαιότητα εκτέλεσής του στην αναδασωτέα έκταση πριν από την πραγματοποίηση της αναδάσωσης, με γνώμονα αφενός την ανάγκη προστασίας του δασικού οικοσυστήματος και αφετέρου την εξυπηρέτηση του δημόσιου σκοπού στον οποίο αποβλέπει το έργο (ΣτΕ Ολομέλεια 2499/2012).

Επίσης, η κατά το άρθρο 48 παρ. 3 του ν. 998/1979 διάνοιξη οδών μέσα σε δάσος ή δασική ή αναδασωτέα έκταση είναι επιτρεπτή μόνο ως εξαιρετικό μέτρο το οποίο επιβάλλεται για λόγους σπουδαίου

δημοσίου συμφέροντος που θεμελιώνεται και αιτιολογείται επαρκώς, πάντοτε δε ύστερα από περιβαλλοντική μελέτη, με την οποία διασφαλίζεται πλήρως η προστασία του δάσους καθώς και της χλωρίδας και της αγρίας πανίδας που υπάρχει σε αυτό. Η ύπαρξη ή μη του ανωτέρω δημοσίου συμφέροντος υπόκειται στον έλεγχο του ακυρωτικού δικαστή, ο οποίος εκτιμά και τα μέγιστα ανεκτά όρια αλλοίωσης του φυσικού περιβάλλοντος που μπορεί να επιφέρει η κατασκευή του εκάστοτε έργου Α.Π.Ε. και η διάνοιξη των συνοδών έργων οδοποιίας (βλ. ΣτΕ 453/2014 επταμ., 2770/1998, 772/1992).

6.2. Κατά παράβαση των ανωτέρω, η υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. δεν εμπεριέχει την απαιτούμενη, ως άνω ειδικότερη αιτιολογία της στάθμισης **αφενός** του οφέλους από τη δημιουργία των εν λόγω Α/Π, **αφετέρου δε** του κόστους που συνεπάγεται αυτή για το περιβάλλον, λόγω της αποψίλωσης **448.973 τ.μ. δασικών και αναδασωτέων εκτάσεων**, αλλά και της διάνοιξης - διαπλάτυνσης νέων οδών τόσο μεγάλου μήκους (**49.281 μ.**) και πλάτους (**10,61 μ.**).

Εν ολίγοις, η υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. όφειλε να περιλαμβάνει, δυνάμει των ανωτέρω, ειδικότερη αιτιολογία ως προς τα εξής:

i. εάν εξέτασε ο φορέας υλοποίησης την δυνατότητα υλοποίησης των υπό κρίση Α/Π διάθεσης σε άλλες εκτάσεις μη δασικού χαρακτήρα ή έστω μη αναδασωτές και ποια τα συμπεράσματα αυτής της εξέτασης **και**

ii. ποιος είναι εκείνος ο επιτακτικός λόγος δημοσίου συμφέροντος για την μεταβολή και αλλοίωση του δασικού χαρακτήρα εκατοντάδων στρεμμάτων δασικών εκτάσεων και συγκεκριμένα **448.973 τ.μ. δασών και αναδασωτέων εκτάσεων**.

Με άλλα λόγια, η υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. δεν περιέχει την παραμικρή αιτιολογία ως προς τα ανωτέρω στοιχεία που απαιτούν τα άρθρα 45 και 48 του ν. 998/1979 προκειμένου να επιτραπεί η κατ' εξαίρεση ούτως ή άλλως εγκατάσταση των υπό κρίση Α/Γ μετά των συνοδών τους έργων οδοποιίας εντός των ως άνω δασικών και αναδασωτέων εκτάσεων. Συγκεκριμένα, δεν αναφέρεται, ως έπρεπε, ότι **η μεταβολή και η αλλοίωση του δασικού χαρακτήρα των υπό κρίση εκτάσεων και η συνεπαγόμενη θυσία της δασικής βλάστησης αποτελεί το μοναδικό πρόσφορο μέσο για την ικανοποίηση του φερόμενου ως «επιτακτικού» σκοπού δημοσίου συμφέροντος, καθώς και ότι** δεν μπορούν να ανευρεθούν άλλες εκτάσεις για την εξυπηρέτηση των συγκεκριμένων σκοπών. Εξάλλου, **ΔΕΝ** προσδιορίζεται εντός της Μ.Π.Ε. σε τι συνίσταται το «επιτακτικόν» του δημοσίου συμφέροντος που απαιτούν οι ως άνω διατάξεις, δοθέντος ότι η χώρα μας έχει ικανοποιήσει τους ευρωπαϊκούς στόχους για τη συμμετοχή των Α.Π.Ε. στο ενεργειακό της μείγμα, ενώ **επιπροσθέτως ΔΕΝ** εξετάζεται η δυνατότητα ανεύρεσης άλλων εκτάσεων μη δασικού χαρακτήρα ή έστω μη αναδασωτέων.

Κατά συνέπεια και ελλείψει της απαιτούμενης ως άνω ειδικότερης αιτιολογίας, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δέον όπως αρνηθεί την έγκριση της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε.

7. Παραβίαση του άρθρου 6 του Ε.Π.Χ.Σ. & Α.Α. για τις Α.Π.Ε.

Σύμφωνα με το άρθρο 6, «Περιοχές αποκλεισμού και ζώνες ασυμβατότητας» της υπ' αριθ. 49828 από 12.11.2008 Κοινής Υπουργικής Απόφασης (ΦΕΚ τ. Β' αρ. φ. 2464/3.12.2008), «Ειδικό πλαίσιο χωροταξικού σχεδιασμού και αειφόρου ανάπτυξης για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων αυτού» (εφεξής «Ε.Π.Χ.Σ. & Α.Α. για τις Α.Π.Ε.»):

«1. Σε όλες τις κατηγορίες περιοχών του προηγούμενου άρθρου, πρέπει να αποκλείεται η χωροθέτηση αιολικών εγκαταστάσεων εντός:...

ε. Των οικοτόπων προτεραιότητας περιοχών της Επικράτειας που έχουν ενταχθεί ως τόποι κοινοτικής σημασίας στο δίκτυο ΦΥΣΗ 2000 σύμφωνα με την απόφαση 2006/613/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 259 της 21.9.2006, σ. 1)...

2. Οι κατευθύνσεις των εδαφίων α, β, γ, δ, ε, θ και ι της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται και για τη χωροθέτηση των συνοδευτικών έργων Α.Π.Ε., (δίκτυα πρόσβασης και μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας). Η πιθανή παρέκκλιση πρέπει να τεκμηριώνεται περιβαλλοντικά.».

Ωστόσο, στην υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. (σελ. 128) αναφέρεται ότι:

«Από τα διαθέσιμα δεδομένα για τις πλησιέστερες προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura 2000, κρίνεται πιθανή η ύπαρξη των παρακάτω τύπων οικοτόπων στα πολύγωνα εγκατάστασης των Α/Γ και στις θέσεις των συνοδών έργων:...

- 9560*: *Ενδημικά δάση με Juniperus spp* (*τύπος οικοτόπου προτεραιότητας)».

Πράγματι, ο οικοτόπος 9560, «*Ενδημικά δάση με Juniperus spp*», περιλαμβάνεται στο Παράρτημα Ι, «*ΤΥΠΟΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ Η ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΑΠΑΙΤΕΙ ΤΟ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΩΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ*», της υπ' αριθ. πρωτ. Η.Π.14849/853/Ε103 από 4.4.2008 Κ.Υ.Α.¹⁸, **ως οικοτόπος προτεραιότητας.**

Ως εκ τούτου και δεδομένου ότι οι υπό κρίση Α/Γ φέρεται, και μάλιστα κατόπιν παραδοχής του φορέα του έργου να χωροθετούνται εντός των εκτάσεων ανάπτυξης του εν λόγω οικοτόπου προτεραιότητας, η συνοδευτική Ε.Ο.Α. όφειλε να είχε εστιάσει στην έρευνα της ως άνω συνομολογούμενης (και άρα απολύτως υπαρκτής) πιθανότητας, έτσι ώστε να διασφαλιστεί η αποτελεσματική προστασία του και η μη ευθεία παραβίαση του ως άνω άρθρου 6 του Ε.Π.Χ.Σ. & Α.Α. για τις Α.Π.Ε..

Κατά συνέπεια και ελλείψει της απαιτούμενης βεβαιότητας περί μη υλοποίησης του σχεδιαζόμενου έργου εντός του ανωτέρω οικοτόπου προτεραιότητας, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δέον όπως αρνηθεί την έγκριση της υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε.

8. Παραβίαση του Πίνακα ΣΤ' και Δ' του Παραρτήματος ΙΙ του Ε.Π.Χ.Σ. & Α.Α. για τις Α.Π.Ε.

8.1. Στον Πίνακα ΣΤ' του Παραρτήματος ΙΙ του Ε.Π.Χ.Σ. & Α.Α. για τις Α.Π.Ε., ορίζεται ότι η ελάχιστη απόσταση ενός Α/Π από «*μονάδες εσταυλισμένης κτηνοτροφίας*» θα πρέπει να ανέρχεται σε 1,5 d όπου d είναι η διάμετρος της πτερωτής (ρότορα) των προς εγκατάσταση Α/Γ .

Ωστόσο, εν προκειμένω, παραβιάζεται η ανωτέρω διάταξη, καθώς όπως συνομολογείται στην σελ. 17 του Παραρτήματος της Μ.Π.Ε. με τίτλο, «*ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΩΝ ΠΟΥ ΤΙΘΕΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΥΑ 49828/2008 (ΦΕΚ 2464 Β') ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΠΕ*», εντοπίζονται «μαντριά» σε απόσταση 95 μ. και 225 μ. βορειοανατολικά της Α/Γ 4 και 180 μ. νοτιοδυτικά της Α/Γ 17.

Η «θεώρηση» του φορέα υλοποίησης ότι τα «μαντριά», όπως τα χαρακτηρίζει δεν συνιστούν «*μονάδες εσταυλισμένης κτηνοτροφίας*», τυγχάνει εσφαλμένη καθώς ο ως άνω Πίνακας ΣΤ' δεν περιέχει κάποια ειδικότερη επεξήγηση ως προς τον χαρακτηρισμό τους, όπερ σημαίνει ότι καταλαμβάνει κάθε μονάδα – κτίριο – εγκατάσταση στην οποία σταυλίζονται ποιμνία και επομένως και τα μαντριά, τα οποία ακριβώς αυτόν τον ρόλο επιτελούν, εμπίπτουν στην εν λόγω έννοια.

Ως εκ τούτου και δεδομένου ότι η πτερωτή των προς εγκατάσταση Α/Γ έχει διάμετρο 170 μέτρα, απαγορεύεται η χωροθέτησή τους σε απόσταση μικρότερη των 255 μ. από τα ανωτέρω μαντριά.

Κατά συνέπεια, τουλάχιστον ως προς τις Α/Γ 4 και 17 του υπό διαβούλευση έργου δεν πληρείται η ανωτέρω απόσταση ασφαλείας, εξ ου και η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δέον όπως αρνηθεί την έγκρισή τους σε κάθε περίπτωση για τον λόγο αυτό.

8.2. Περαιτέρω, στον Πίνακα Δ' του Παραρτήματος ΙΙ του Ε.Π.Χ.Σ. & Α.Α. για τις Α.Π.Ε. ορίζεται ότι θα πρέπει να εξασφαλίζεται (από την λειτουργία των Α/Γ) επίπεδου θορύβου μικρότερου των 45 Db από νομίμως υφιστάμενη μεμονωμένη κατοικία.

Ωστόσο, στην υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. (σελ. 98-99) αναφέρεται ότι:

«...*Η μοντελοποίηση της διάδοσης του θορύβου έδειξε ότι η ανώτερη στάθμη ηχητικής πίεσης δεν ξεπερνάει το επιτρεπόμενο όριο των 45,0 dB(A) που όπως προβλέπεται στο ΠΔ 1180/81 αλλά και στον*

¹⁸ «*Τροποποίηση των υπ' αριθμ. 33318/3028/1998 κοινών υπουργικών αποφάσεων (Β'1289) και υπ' αριθμ 29459/1510/2005 κοινών υπουργικών αποφάσεων (Β'992), σε συμμόρφωση με διατάξεις της οδηγίας 2006/105 του Συμβουλίου της 20ης Νοεμβρίου 2006 της Ευρωπαϊκής Ένωσης*» (ΦΕΚ τ. Β' αρ. φ. 645/11.4.2008)

Πίνακα Δ του ΕΠΧΣΑΑ-ΑΠΕ για μεμονωμένη νομίμως υφιστάμενη κατοικία, συνεπώς, δεν προβλέπεται να υπάρξει ουσιαστική έκθεση-όχληση ανθρώπων σε θόρυβο λόγω της λειτουργίας του ΑΣΠΗΕ...».

Πλην όμως, η διαφορά της κλίμακας μέτρησης του θορύβου σε dB από την κλίμακα μέτρησης σε dB (A) είναι ουσιάδους σημασίας για την ορθή εκτίμηση του επιπέδου θορύβου, ειδικά στην περιοχή των χαμηλών συχνοτήτων, όπου και κυρίως βρίσκονται οι πλέον ενοχλητικές συνιστώσες του θορύβου των ανεμογεννητριών. **Η υιοθέτηση του ορίου θορύβου σε dB (A) αντί του ορίου θορύβου σε dB που επιτάσσει ο ως άνω Πίνακας Δ' οδηγεί σε πολύ μεγαλύτερα όρια θορύβου.**

Ο φορέας υλοποίησης, υιοθετεί ως μονάδα μέτρησης του θορύβου την κλίμακα dB (A), παρότι ο ανωτέρω Πίνακας Δ' επιτάσσει οι σχετικοί υπολογισμοί να λαμβάνουν χώρα στην κλίμακα dB, με αποτέλεσμα έτσι να παραβιάζεται εκ προοιμίου η εν λόγω πρόβλεψη του Ε.Π.Χ.Σ. & Α.Α. για τις Α.Π.Ε.

Περαιτέρω, για τον ορθό υπολογισμό του προκαλούμενου θορύβου απαιτούνται οι τιμές του περιεχομένου των συχνοτήτων του φάσματος του εκπεμπόμενου θορύβου από τις ανεμογεννήτριες, συνοδευόμενο από πλήρη σχετική τεκμηρίωση, ως προς τον τρόπο από τον οποίο αυτές προέκυψαν, όπως π.χ. πιστοποιημένες μετρήσεις θορύβου κατά IEC61400-11 «Wind Turbine Generator Systems-Part 11 Acoustic Noise Measurement Techniques».

Ωστόσο, αυτές οι τιμές του περιεχομένου των συχνοτήτων του φάσματος του εκπεμπόμενου θορύβου από τις ανεμογεννήτριες, καθώς και η σχετική τεκμηρίωση απουσιάζουν πλήρως από την Μ.Π.Ε. αλλά και από το σχετικό Παράρτημα αυτής ήτοι την από Αυγούστου 2022 «Μελέτη Θορύβου Αιολικών Σταθμών».

Ως εκ τούτου, η υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. παραβιάζει και τον ως άνω Πίνακα Δ' του Παραρτήματος ΙΙ του Ε.Π.Χ.Σ. & Α.Α. για τις Α.Π.Ε., εξ ου και η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δέον όπως αρνηθεί την έγκρισή της και για τον λόγο αυτό.

9. Αντίθεση με το Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. του Δήμου Θεσπρωτικού.

Με την υπ' αριθ. 7025/2008 από 18.8.2009 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Ηπείρου εγκρίθηκε το Σχέδιο Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης (Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π.) Δήμου Θεσπρωτικού (ΦΕΚ τ. ΑΑΠ' αρ. φ. 428/7.9.2009).

Σύμφωνα δε με την υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε.:

«Ένα σημαντικό μέρος των νοτιότερων τμημάτων του πολυγώνου εγκατάστασης του ΑΣΠΗΕ (οι Α/Γ 13 έως 20, τμήμα της νέας και υπό βελτίωση υφιστάμενης οδοποιίας, ο οικίσκος ελέγχου και τα έργα ηλεκτρικής διασύνδεσης), εμπίπτουν εντός της Δ.Ε. Θεσπρωτικού (πρώην Δήμος Θεσπρωτικού) για την οποία υπάρχει η υπ' αριθμ. 7025/2008 από 7.9.2008 Έγκριση Σχεδίου Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης (ΣΧΟΟΑΠ) του Δήμου Θεσπρωτικού Νομού Πρέβεζας και συγκεκριμένα εντός περιοχής που έχει χαρακτηριστεί ως Περιοχή ελέγχου και περιορισμού της δόμησης (ΠΕΠΔ)...».

Αποκρύπτει όμως ο φορέας υλοποίησης ότι οι υπό κρίση Α/Γ σκοπείται να εγκατασταθούν εντός της ΠΕΠΔ Β.3.3., «Ζώνη ελέγχου κτηνοτροφικής δραστηριότητας», όπως συνάγεται από τους συνοδευτικούς χάρτες της ανωτέρω Απόφασης, στην οποία Ζώνη Β.3.3. επιτρεπόμενες χρήσεις είναι μόνον οι εξής:

- κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις αιγοπροβάτων και βοοειδών
- κατασκευές για την κάλυψη αναγκών δασικών εκ μεταλλεύσεων
- αποθήκες
- εγκαταστάσεις επεξεργασίας – συσκευασίας προϊόντων πρωτογενούς τομέα
- υποδομές για τη διεξαγωγή αεραθλημάτων
- υπαίθριες αθλητικές εγκαταστάσεις με τα απαραίτητα για τη λειτουργία τους βοηθητικά κτίσματα
- κοιμητήρια σε απόσταση άνω των 250 μ. από τα όρια των οικιστικών υποδοχέων

Μέγιστη κάλυψη 5%, Σ.Δ.: 0,05, μέγιστο ύψος κτιρίων 4,50 μ., μέγιστος επιτρεπόμενος αριθμός ορόφων: 1.».

Δεδομένου ότι το ως άνω Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. εγκρίθηκε τον Αύγουστο του 2009 και δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ τον Σεπτέμβριο του 2009, συνεπάγεται ότι έχει λάβει υπόψη του τις προβλέψεις του Ε.Π.Χ.Σ. & Α.Α. για τις Α.Π.Ε., όπως άλλωστε αποδεικνύεται ότι αναφέρεται στην παρ. 10 του Προοιμίου του, και άρα ως ειδικότερο αυτού, υπερισχύει ως προς τις προβλέψεις του.

Κατά συνέπεια, οι επιτρεπόμενες βάσει του ως άνω Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. χρήσεις της περιοχής όπου προτείνεται η χωροθέτηση των υπό κρίση Α/Γ δεν συμπεριλαμβάνουν την εγκατάσταση αιολικών μονάδων και επομένως η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δέον όπως αρνηθεί την έγκριση της Μ.Π.Ε. και για τον λόγο αυτό.

10. Υποχρέωση γνωμοδότησης του Φορέα Διαχείρισης του «Εθνικού Πάρκου υγροτόπων Αμβρακικού».

Τμήμα του υπόγειου δικτύου διασύνδεσης του κρινόμενου Α/Π σκοπείται να εγκατασταθεί εντός των ορίων του «Εθνικού Πάρκου υγροτόπων Αμβρακικού», όπως ομολογείται και από τον ίδιο το φορέα του έργου στην υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. (σελ. 120).

Πράγματι, με την υπ' αριθ. πρωτ. 11989 από 14.3.2008 Κοινή Υπουργική Απόφαση, «Χαρακτηρισμός των χερσαίων, υδάτινων και θαλάσσιων περιοχών του Αμβρακικού κόλπου ως Εθνικού Πάρκου και καθορισμός χρήσεων, όρων και περιορισμών», (ΦΕΚ τ. Δ' αρ. φ. 123/21.3.2008), χαρακτηρίστηκε ως «Εθνικό Πάρκο υγροτόπων Αμβρακικού», η χερσαία και θαλάσσια περιοχή του Αμβρακικού κόλπου που βρίσκεται στην εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών προ του 1923 και κάτω των 2000 κατοίκων περιοχή των Δήμων Πρέβεζας, Ζαλόγγου, Λούρου, Φιλιπιάδος (Περιφερειακή Ενότητα Πρέβεζας), Αμβρακικού, Αράχθου, Αρταίων, Κομποτίου και κοινότητας Κομμένου (Π.Ε. Αρτας), Αμφιλοχίας, Ανακτορίου, Κεκροπίας (Π.Ε. Αιτ/νίας), όπως εμφανίζεται περικλειόμενη με την συνεχή πράσινη γραμμή στα έντεκα (11) πρωτότυπα διαγράμματα σε κλίμακα 1:10.000, που θεωρήθηκαν από τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Τοπογραφικών Εφαρμογών με την υπ' αριθ. πρωτ. 11989/2008 πράξη του και που αντίτυπά τους σε φωτοσμίκρυνση δημοσιεύονται με την ανωτέρω Κ.Υ.Α.¹⁹.

Το «Εθνικό Πάρκο υγροτόπων Αμβρακικού» κατανεμήθηκε σε Ζώνες, αναλόγως του βαθμού της περιβαλλοντικής προστασίας που απαιτούν οι περιοχές που εντάσσονται σε αυτές και συγκεκριμένα στη Ζώνη Α, τη Ζώνη Α1, τη Ζώνη Β, και την Ζώνη Περιβαλλοντικού Ελέγχου, στην οποία, βάσει της παρ. 3 του άρθρου 2 της ως άνω Κ.Υ.Α., εντάσσεται η «*χερσαία και θαλάσσια περιοχή εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών προϋφιστάμενων του 1923 και κάτω των 2000 κατοίκων που φαίνεται περικλειόμενη με την εξωτερική συνεχή κίτρινη γραμμή στο σχετικό πρωτότυπο διάγραμμα σε κλίμακα 1:200.000, που θεωρήθηκε από τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Τοπογραφικών Εφαρμογών με την 11989/2008 πράξη του και που αντίτυπό του σε φωτοσμίκρυνση δημοσιεύεται με την παρούσα*», ήτοι και το υπό κρίση Φ/Π.

Σύμφωνα δε με το άρθρο 3, «*Χρήσεις, δραστηριότητες, μέτρα, όροι και περιορισμοί προστασίας και διαχείρισης*», παρ. IV, «*Ζώνη Περιβαλλοντικού Ελέγχου*», της ως άνω Κ.Υ.Α.:

«**1. Εντός της ζώνης Περιβαλλοντικού Ελέγχου** επιτρέπονται όλα τα έργα και δραστηριότητες, πλην των αναφερομένων στις επόμενες παραγράφους 2 και 3, εφόσον δεν υπάρχουν άλλες απαγορευτικές διατάξεις, **μετά από γνώμη του Φορέα Διαχείρισης.**».

Βάσει των ανωτέρω, η υπό διαβούλευση Μ.Π.Ε. καθίσταται αδύνατο να εγκριθεί εάν δεν γνωμοδοτήσει προηγουμένως ο Φορέας Διαχείρισης του «Εθνικού Πάρκου υγροτόπων Αμβρακικού».

¹⁹ Βλ. άρθρο 2 παρ. 1. της υπ' αριθ. πρωτ. 11989 από 14.3.2008 Κ.Υ.Α.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ

Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (ΕΟΑ) της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) του έργου «Αιολικός Σταθμός Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΣΠΗΕ) ισχύος 132MW στη θέση «ΚΑΜΠΙΟΣ - ΑΓΚΑΘΙΕΣ - ΚΛΕΦΤΟΓΟΥΡΟΣ - ΚΟΡΥΦΗ ΜΠΟΓΔΑΝΗ - ΜΥΤΕΡΑ - ΖΑΡΚΟΡΡΑΧΗ - ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ - ΑΛΟΓΟΜΑΝΔΡΑ - ΤΣΟΥΚΚΑ ΜΕΛΙΣΣΙ – ΣΠΗΛΙΑ» και τα συνοδά υποστηρικτικά του έργα (Περιφέρεια Ηπείρου, Περ. Ενότητες Ιωαννίνων και Πρέβεζας, Δήμοι Δωδώνης και Ζηρού).» (ΠΕΤ: 2208821112).

Το υπό μελέτη έργο αποτελείται από 20 α/γ τύπου Siemens-Gamesa SG-170 της εταιρείας SIEMENS - GAMESA, ονομαστικής ισχύος 6,6 MW, με διάμετρο ρότορα 170m και ύψος πλήμνης 115m. Προκύπτει βάσει των ανωτέρω τεχνικών χαρακτηριστικών των α/γ ότι η έκταση σάρωσης της κάθε α/γ θα είναι σημαντική έκτασης, κάτι που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη στην εκτίμηση των επιπτώσεων του έργου στην ορνιθοπανίδα. Όσον αφορά τις εργασίες οδοποιίας, θα απαιτηθεί βελτίωση υφιστάμενης οδοποιίας μήκους 20.955 m. και 34 χαράξεις νέας οδοποιίας συνολικού μήκους 27.499 m. Επίσης το έργο περιλαμβάνει εγκατάσταση ενός Οικίσκου Ελέγχου, με εμβαδό 45 τ.μ.. Περαιτέρω, για την όδευση του εξωτερικού δικτύου Διασύνδεσης Μέσης Τάσης 33kV θα διανοιχθεί υπόγειο κανάλι που θα είναι περίπου 15,8km. Θα κατασκευαστούν είκοσι (20) πλατείες εγκατάστασης ανεμογεννητριών, μία ανά Α/Γ, με εμβαδό από 4.059 έως 5.525 m. Πρόκειται λοιπόν για ένα τεράστιο έργο που θα προκαλέσει ανεπανόρθωτη βλάβη στα στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος συμπεριλαμβανομένων των προστατευτέων στοιχείων των γειτονικών περιοχών NATURA 2000-ZEP με κωδικό GR2120008 «Όρη Παραμυθιάς, Στενά Καλαμά, και Στενά Αχέροντα» και GR2130013 «Ευρύτερη περιοχή Αθαμανικών ορέων» και λοιπών ειδών πανίδας και ορνιθοπανίδας που χρήζουν προστασίας.

Σημειώνεται επίσης ότι οι ανωτέρω περιοχές NATURA 2000-ZEP συνιστούν περιοχές που φιλοξενούν εξαιρετικά σπάνια είδη πτηνών, όπως ο Χρυσαιτός (*Aquila chrysaetos*), ο Φιδαιτός (*Circus gallicus*), η Γερακίνα (*Buteo buteo*), Καλαμόκιρκος (*Circus aeruginosus*), ο Χειμωνόκιρκος (*Circus cyaneus*), το Όρνιο (*Gyps fulvus*), ο Πετρίτης (*Falco Pelegrinus*), το Κιρκινέζι (*Falco naumanni*), το Νανογέρακο (*Falco columbarius*), η Δεντροσταρήθρα (*Lullula arborea*).

I. Δυσμενείς επιπτώσεις επί της Ορνιθοπανίδας – Υποεκτίμηση των επιπτώσεων

Στην προστατευόμενη περιοχή Natura 2000-ZEP με κωδικό GR2120008, πλησίον της οποίας χωροθετείται το έργο (11,4 χλμ) συναντώνται είδη που είναι ευαίσθητα στις επιπτώσεις των ΑΣΠΗΕ. Τα είδη χαρακτηρισμού της ΖΕΠ GR2120008 (με βάση και την ΚΥΑ 8353/276/Ε103/2012), είναι τα: Χρυσαιτός *Aquila chrysaetos*, Όρνιο *Gyps fulvus*, Σπιζαιτός *Hieraetus fasciatus*, Ασπροπάρης *Neophron percnopterus* (σελ. 17-19 ΕΟΑ).

Για την ανωτέρω ΖΕΠ με κωδικό GR2120008 η παραγωγή αιολικής ενέργειας συνιστά υψηλή πίεση/απειλή (σελ. 20 ΕΟΑ). Επιπροσθέτως, σε απόσταση 14,2 χλμ. από την

περιοχή του έργου εντοπίζεται η Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) GR2130013 («Ευρύτερη περιοχή Αθαμανικών ορέων», με συνολική έκταση 65236,53ha). Η περιοχή είναι σημαντική για τα μεγάλα αρπακτικά πτηνά, κυρίως τον Χρυσαιτό και το Όρνιο. Τα είδη χαρακτηρισμού της ΖΕΠ GR2130013 (με βάση και την ΚΥΑ 8353/276/Ε103/2012), είναι τα: Χρυσαιτός *Aquila chrysaetos*, Φιδαετός *Circetus gallicus*, Πετρίτης *Falco peregrinus*, Δρυομουγοχάφτης *Ficedula semitorquata*, Όρνιο *Gyps fulvus* (σελ. 20 ΕΟΑ). Για την ανωτέρω ΖΕΠ με κωδικό GR2130013 η παραγωγή αιολικής ενέργειας συνιστά υψηλή πίεση τόσο εντός όσο και εκτός της περιοχής Natura 2000 (σελ. 23 ΕΟΑ).

Το έργο πρόκειται να έχει σημαντικά αρνητικές επιπτώσεις σε είδη орνιθοπανίδας της περιοχής, συμπεριλαμβανομένων των αρπακτικών και πτωματοφάγων (π.χ. χρυσαιτός, φιδαετός, πετρίτης, όρνιο) καθώς και σε άλλα είδη που συναντώνται στην περιοχή, όπως τα ακόλουθα: i) σφηκιάρης, χειμωνόκιρκος, χειμωνόκιρκος, δεντροσταρήθρα. Για τα συγκεκριμένα είδη (ιδίως τα μεγαλόσωμα είδη), λόγω του κινδύνου πρόσκρουσης καθώς και της παρεμπόδισης πτήσης είναι αρκετά πιθανό το έργο να έχει μία αξιόλογη επίδραση με αρνητικό αποτέλεσμα όπως π.χ. τη βαθμιαία μείωση του πλήθους των ειδών αυτών στην περιοχή, όπως το ίδιο συμβαίνει και με τα αρπακτικά και πτωματοφάγα πτηνά, ενώ ο κατακερματισμός των ενδιαιτημάτων λόγω των συνοδών έργων οδοποιίας (διάνοιξη νέων οδών και βελτίωση υφιστάμενων) είναι δεδομένη. Επίσης, απώλεια ενδιαιτημάτων θα επιφέρει η κατασκευή των πλατειών ανέγερσης των α/γ. Ενδεκτικά αναφέρεται ότι ο χρυσαιτός, για παράδειγμα, φωλιάζει σε απόκρημνα βραχώδη ενδιαιτήματα, αλλά χρησιμοποιεί ως πεδίο τροφοληψίας περιοχές χαμηλής βλάστησης που μπορεί να εντοπίσει τα θηράματά του, ενώ η μειωμένη περιοχή αναζήτησης τροφής αυξάνει τον ενεργειακό προϋπολογισμό για τους ενήλικους αετούς, εγκαταλείποντας τη φωλιά για μεγάλο χρονικό διάστημα, γεγονός που εκθέτει τους νεοσσούς σε αυξημένη θήρευση (Djorgova et al., 2021) [Djorgova, N., Ragyon, D., Biserkov, V. et al. Habitat preferences of diurnal raptors in relation to human access to their breeding territories in the Balkan Mountain Range, Bulgaria. *Avian Res* 12, 29 (2021), <https://doi.org/10.1186/s40657-021-00265-6>]. Είναι αναμενόμενο ότι χώροι τροφοληψίας των αρπακτικών και του χρυσαιτού φυσικά θα καταληφθούν από το έργο, γεγονός που συνδυαστικά με το πλήθος των ΑΣΠΗΕ στην περιοχή θα έχει πολύπλευρες και αρνητικότερες επιπτώσεις στον πληθυσμό του είδους (κατακερματισμός των ενδιαιτημάτων, φράγμα ανάσχεσης, κίνδυνος πρόσκρουσης κ.α.), ιδίως λαμβανομένου υπόψη ότι πλήθος ΑΣΠΗΕ δρομολογείται στις κορυφογραμμές των βουνών της περιοχής.

Μάλιστα, πρέπει να σημειωθεί ότι «η περιοχή εγκατάστασης και η ΠΕΠ, βρίσκεται στα Θεσπρωτικά όρη, μια επιμήκης οροσειρά με διεύθυνση από βορρά προς νότο και με υψηλότερο σημείο την κορυφή Ζαρκορράχη με υψόμετρο 1332m. Οι δυτικές πλαγιές είναι σχεδόν κάθετες, με βραχώδεις εξάρσεις, γκρεμούς και σπηλαιώματα, ενώ οι ανατολικές έχουν ηπιότερες κλίσεις. Στα δυτικά των Θεσπρωτικών ορέων βρίσκεται η κλειστή κοιλάδα Λάκκα Σούλι ενώ από τα ανατολικά βρίσκεται ο ποταμός Λούρος. Κυρίαρχο στοιχείο της περιοχής είναι η μεσογειακή σκληροφυλλική βλάστηση, με κυριότερα είδη το Πουρνάρι (*Quercus coccifera*), την Κουμαριά και Ψευδοκουμαριά (*Arbutus unedo* & *Arbutus andrachne*) και τον Άρκευθο (*Juniperus sp.*). Στο βόρειο τμήμα της περιοχής μελέτης (ΑΓ 01,02,03, 04), ο ΑΣΠΗΕ χωροθετείται σε ορεινά λιβάδια με αραιούς θάμνους (*Juniperus sp.*) και δένδρα (*Prunus sp.*). Στην ευρύτερη περιοχή βορειότερα του Προφήτη Ηλία (ΑΓ 12, 13, 14) χαρακτηριστικές είναι οι γυμνές, από βλάστηση, εκτάσεις με πέτρα, ενώ στα ανατολικά της περιοχής μεγάλο μέρος έχει καεί στο παρελθόν. Στα νότια της περιοχής μελέτης υπάρχουν σκόρπια μεγάλα και ώριμα δένδρα βελανιδιάς. Η βασική δραστηριότητα στην περιοχή είναι η κτηνοτροφία αιγοπροβάτων και βοοειδών εντός της ΠΕΠ. Τη χειμερινή περίοδο ασκείται θήρα σε περιορισμένο βαθμό.» (σελ. 11 ΕΟΑ). Σημειωτέον ότι τα ορεινά λιβάδια και γενικά οι ανοικτές εκτάσεις (με ερεικώνες και θαμνώνες) αποτελούν ενδιαίτημα τροφοληψίας για το όρνιο και τον χρυσαιτό, είδη που συναντώνται τόσο στην προστατευόμενη περιοχή Natura 2000-ΖΕΠ με κωδικό GR2120008, πλησίον της οποίας χωροθετείται το έργο (11,4 χλμ) όσο και στην ΖΕΠ GR2130013 «Ευρύτερη περιοχή Αθαμανικών ορέων». Περαιτέρω, πρέπει να σημειωθεί ότι πρέπει να εκτιμώνται οι επιπτώσεις του έργου επί των ειδών орνιθοπανίδας ακόμα και όταν αυτό τοποθετείται εκτός περιοχής Natura 2000, καθώς έργα ΑΠΕ (και βεβαίως ΑΣΠΗΕ) που χωροθετούνται εντός περιοχών Natura 2000 ή κοντά σε αυτές με αποτέλεσμα να επέρχονται αρνητικές επιπτώσεις στα είδη орνιθοπανίδας πρέπει να συνοδεύονται από τα κατάλληλα έγγραφα προς απόδειξη της διενέργειας δέουσας εκτίμησης των επιπτώσεων του έργου. Μάλιστα, όπως έχει κριθεί νομολογιακά (βλ. ΣτΕ

1542/2017) «η εγκατάσταση αιολικών πάρκων δεν επιτρέπεται να προκαλεί σημαντική καταστροφή ή ενόχληση σε είδη κοινοτικού ενδιαφέροντος, μεταξύ των οποίων τα πτηνά που προστατεύονται από την οδηγία στους σημαντικούς οικοτύπους τους, είτε βρίσκονται εντός είτε εκτός προστατευμένων περιοχών. Κατά τη διαδικασία της περιβαλλοντικής αδειοδότησης αιολικών πάρκων που ευρίσκονται σε περιοχές εκτός περιοχών Ζ.Ε.Π., πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψη οι επιπτώσεις σε προστατευόμενα είδη πτηνών που είναι εν δυνάμει ευαίσθητα στη λειτουργία των εν λόγω εγκαταστάσεων, ιδίως αν το υπό έγκριση αιολικό πάρκο τοποθετείται σε περιοχή σημαντικού διαδρόμου αποδημητικών πτηνών (μεταναστευτικής στενωπού) ή σε θαλάσσια περιοχή σημαντική για τα πουλιά, ή σε σημαντική περιοχή για τα πουλιά (Σ.Π.Π.) έστω κι αν δεν έχει ακόμη χαρακτηριστεί ως Ζ.Ε.Π., διότι δεν παρέχει τη δυνατότητα εγκρίσεως έργων για επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, περιλαμβανόμενων λόγων κοινωνικής ή οικονομικής φύσεως. Μάλιστα, η σχετική υποχρέωση εκπόνησης ΕΟΑ ότι η σχετική υποχρέωση απορρέει ευθέως από τις διατάξεις της οδηγίας 79/409, όπως ισχύει.».

Όπως προελέχθη, τα είδη χαρακτηρισμού της ΖΕΠ GR2120008 (με βάση και την ΚΥΑ 8353/276/Ε103/2012), είναι τα: Χρυσαιτός *Aquila chrysaetos*, Όρνιο *Gyps fulvus*, Σπιζαιτός *Hieraetus fasciatus*, Ασπροπάρης *Neophron percnopterus*. Σχετικά με τα είδη αυτά, λεκτέα τα εξής:

- **Όρνιο (*Gyps fulvus*)**. Το συγκεκριμένο είδος πετά σε χαμηλό ύψος πάνω από τις κορυφογραμμές, όπου επικρατούν ισχυρά ανοδικά ρεύματα αέρα, οπότε ενδέχεται να επηρεάζεται από τη λειτουργία αιολικών πάρκων ενώ αναφέρονται και καταγεγραμμένοι κίνδυνοι και επιπτώσεις από προσκρούσεις σε αιολικά πάρκα από τη διεθνή βιβλιογραφία (EC 2011). Μάλιστα, υψηλός αριθμός περιστατικών προσκρούσεων αναφέρεται στη βάση δεδομένων του Duur 2022 (1953, σχεδόν όλα από την Ισπανία). Στην Ελλάδα από δημοσιευμένες έρευνες ή άλλα δημοσιεύματα (από βάσεις δεδομένων του WWF Ελλάς), αναφέρονται 7 σχετικά ευρήματα (στην περιοχή της Θράκης) (σελ. 55 ΕΟΑ). Το είδος ναι μεν δεν έτυχε να καταγραφεί κατά τις εργασίες πεδίου, αλλά στην περιοχή εγκατάστασης του έργου υπάρχει έστω και περιστασιακή παρουσία όρνιων (βλ. Εικόνα 18 στην σελ. 58 της ΕΟΑ) και η θανάτωση έστω και ενός ατόμου αντίκειται και υπονομεύει τον στόχο της αύξησης του πληθυσμού στην ηπειρωτική χώρα βάσει του Εθνικού Σχεδίου για τρία πτωματοφάγα είδη ορνιθοπανίδας (γύπες). Μεταξύ δε των στόχων του Εθνικού Σχεδίου για τρία πτωματοφάγα είδη ορνιθοπανίδας (γύπες): Γυπαετό (*Gypaetus barbatus*), Όρνιο (*Gyps fulvus*), Μαυρόγυπα (*Aegypius monachus*) (<https://edozoume.gr/wp-content/uploads/2022/09/LIFE-IP-4-NATURA-Del.A.1.3.2-Action-Plan-Vultures.pdf>) συμπεριλαμβάνεται η εξάλειψη ή τουλάχιστον δραστηριότητα μείωση των επιπτώσεων υποδομών ενέργειας στους γύπες (αποτίμηση της θνησιμότητας λόγω πρόσκρουσης με ηλεκτροφόρα καλώδια και ανεμογεννήτριες ή ηλεκτροπληξίας και εφαρμογή τεχνικών μετριασμού) καθώς και η βελτίωση της αναπαραγωγικής επιτυχίας και της βιωσιμότητας των γυπών (προστασία ενδιαιτήματος φωλιάσματος, μείωση λαθροθηρίας και όχλησης, έλεγχος ανθρώπινων δραστηριοτήτων στις περιοχές αναπαραγωγής). Επίσης, κατά το ανωτέρω Εθνικό Σχέδιο Δράσης, «σύμφωνα με την υπάρχουσα εμπειρία αλλά και την ελληνική πραγματικότητα, το όραμα είναι η επίτευξη ενός Ευνοϊκού Καθεστώτος Διατήρησης για τα τρία είδη των γυπών (Γυπαετό, Μαυρόγυπα και Όρνιο) ώστε στην επόμενη αναθεώρηση του Κόκκινου Βιβλίου Απειλούμενων Σπονδυλοζώων στην Ελλάδα η κατάταξή τους να έχει βελτιωθεί και να υποχωρήσει από τις τωρινές θέσεις σε κατώτερες κατηγορίες κινδύνου (downgrading). Αυτό σημαίνει πως ο Γυπαετός και ο Μαυρόγυπας θα πρέπει να καταχωρηθούν ως «Τρωτά» ενώ το Όρνιο σε «Μειωμένου Ενδιαφέροντος». Ωστόσο, βραχυπρόθεσμα (δηλαδή μέσα στην επόμενη εξαετία), είναι πρακτικά αδύνατο η δραματική μεταβολή του εθνικού καθεστώτος διατήρησης των τριών αυτών ειδών (ή των ενδιαιτημάτων τους) σε τέτοια επίπεδα ώστε να βελτιωθεί η κατάταξή τους στον επόμενο ελληνικό Κόκκινο Κατάλογο.» (σελ. 55 του ΕΣΔ). Συνεπώς, τα όσα προβάλλει ο μελετητής της ΕΟΑ ότι δεν αναμένονται αξιόλογες επιπτώσεις στο είδος (βλ. σελ. 64 ΕΟΑ, όπου: «Με βάση όμως και τη μεγάλη απόσταση της ανενεργής σήμερα αποικίας (>18km), δεν αναμένονται αξιόλογες επιπτώσεις, ενώ αυτές θα δύναται να περιορίζονται και με την εφαρμογή μέτρων που προτείνονται στην παρούσα μελέτη για άλλα είδη. Συνεπώς, δεν επηρεάζονται οι πληθυσμοί και οι Στόχοι Διατήρησης που έχουν τεθεί για τις ΖΕΠ GR1340008 και GR1340001.») είναι παντελώς ατεκμηρίωτα, καθώς αντιδιαστέλλονται με τον στόχο που έχει τεθεί σε εθνικό επίπεδο περί αύξησης του

πληθυσμού, αφετέρου δε τα μέτρα που προτείνονται δεν εξαλείφουν ολοκληρωτικά τον κίνδυνο πρόσκρουσης.

Επίσης, η απομάκρυνση των νεκρών ζώων για να μην προσελκύονται στην περιοχή του ΑΣΠΗΕ πτωματοφάγα πτηνά, μεταξύ των οποίων και το είδος «όρνιο», έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τον στόχο αύξησης του πληθυσμού του συγκεκριμένου είδους σε όλη την Ελλάδα και ιδίως στην ηπειρωτική χώρα, καθώς, όπως αναφέρεται στην σελίδα 55 του προαναφερθέντος ΕΣΔ, «το Όρνιο, αντίστοιχα, θα πρέπει να σταθεροποιηθεί ο πληθυσμός του περί τα 400 ζευγάρια ενώ η αύξηση του θα πρέπει να αφορά πρωτίστως την ηπειρωτική Ελλάδα, με επιπλέον 15-25 ζευγάρια (τουλάχιστον +30%). Επίσης, η ηπειρωτική του κατανομή θα πρέπει να τείνει σε αυτήν του 1990-2000 δηλαδή να προσεγγίσει αύξηση της τάξης 30-40% (σε Κυκλάδες και Κρήτη το είδος θα πρέπει να σταθεροποιηθεί σε 250-350 ζευγάρια και να διατηρηθεί στα όρια της υπάρχουσας κατανομής του)». Περαιτέρω, η απομάκρυνση των νεκρών ζώων οδηγεί στην περαιτέρω όξυνση της πίεσης/απειλής για το είδος που είναι η ανεπάρκεια τροφής (υψηλή σημαντικότητα). Τέλος, το συγκεκριμένο είδος, ενώ δεν καταγράφηκε στην περιοχή του έργου κατά τις εργασίες πεδίου, δεν σημαίνει ότι δεν χρησιμοποιεί την περιοχή και δεν υπάρχουν άτομα σ' αυτήν. Αντιθέτως μάλιστα, όπως συνομολογείται στην σελ. 58 ΕΟΑ: «Άτομα του είδους από γειτονικές περιοχές αλλά και από πιο μακρινές περιοχές ενδεχομένως επισκέπτονται με χαμηλή συχνότητα ή περιστασιακά την περιοχή. Στην παρακάτω εικόνα παρουσιάζονται κινήσεις ατόμων Όρνιων με πομπό στην ευρύτερη περιοχή, με βάση τη βιβλιογραφία και δεδομένα τηλεμετρίας. Όπως φαίνεται με βάση τα δεδομένα τηλεμετρίας, υπάρχει κάποια παρουσία ατόμων (όχι υψηλή) κατά την άνοιξη και καλοκαίρι στην ΠΕΠ, κυρίως στο βόρειο τμήμα αυτής.».

Συνεργιστικά με το πλήθος των λουπών ΑΣΠΗΕ στην περιοχή (βλ. σελ. 73 ΕΟΑ, όπου: «ο υπό μελέτη ΑΣΠΗΕ (ΖΑΡΚΟΡΡΑΧΗ) σχεδιάζεται στην περιοχή ανάμεσα στις ΖΕΠ GR2120008 και GR2130013. Εντός της GR2130013 εντοπίζεται ο ΑΣΠΗΕ (με ΑΕΠΟ) ΠΑΛΟΥΚΙ-ΑΓΚΑΘΙ-ΣΠΙΤΑΚΙ (29 Α/Γ, 42,1km, από την πλησιέστερη Α/Γ του υπό μελέτη έργου). Στην περιοχή ανάμεσα στο υπό μελέτη έργο και την ΖΕΠ GR2130013 εντοπίζεται ο ΑΣΠΗΕ (με ΑΕΠΟ) ΚΟΥΡΤΑ-ΣΚΛΑΒΙ-ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑ-ΚΑΚΟΔΙΑΒΑΤΟ (43 Α/Γ, 14,3km). Δυτικά του υπό μελέτη έργου εντοπίζονται ο υπό περιβαλλοντική αδειοδότηση ΑΣΠΗΕ ΟΡΗ ΣΟΥΛΙΟΥ – ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΑ ΟΡΗ (ΠΕΛΕΚΗΤΟΝ) – ΚΑΚΟΥΡΙ (21 Α/Γ, 5,3 km) και οι με ΑΕΠΟ ΑΣΠΗΕ ΒΡΙΖΑ (8 Α/Γ, 11,5km) και ΣΠΑΘΕΣ (8 Α/Γ, 16,4km).») δημιουργείται αυξημένος κίνδυνος πρόσκρουσης για το είδος.

Όσον αφορά τα είδη ορνιθοπανίδας που καταγράφηκαν κατά τις εργασίες πεδίου (για τη μη νόμιμη διάρκεια αυτών βλ. παρακάτω), πρόκειται για τα σημαντικά είδη, όπως ο χρυσαετός, ο καλαμόκιρκος κ.α. (βλ. σελ. 49 της ΕΟΑ, όπου αναφέρονται τα εξής: «Συνολικά, κατά τη διάρκεια των καταγραφών από σημεία θέας, καταγράφηκαν 9 είδη αρπακτικών και άλλων μεγαλόσωμων ειδών. Τα Ξεφτέρι, Γερακίνα, Χρυσαιτός, Βραχοκιρκίνεζο, Πετρίτης έχουν μόνιμη παρουσία στην ευρύτερη περιοχή. Τα είδη Φιδαετός, Σφηκιάρης και Δενδρογέρακο παρατηρούνται κυρίως ως αναπαραγόμενοι επισκέπτες. Επίσης, ο Καλαμόκιρκος ως περαστικό κατά την μετανάστευση. Παρατηρούνταν 24-34 είδη τους μήνες της άνοιξης, 20-42 το καλοκαίρι, 23-24 το φθινόπωρο, και 25 το χειμώνα. Με βάση τις γραμμικές διατομές (line transects) που έχουν διενεργηθεί εντός και πλησίον του πολυγώνου ανάπτυξης, εκτιμάται ότι εκεί φωλιάζουν ή τρέφονται 24 στρουθιόμορφα ή άλλα είδη με σημαντικότερα αυτών τη Δενδροσταρήθρα, τον Αετομάχο, το Βλαχοσίχλονο και την Ωχροκελάδα (όλα είδη του Παραρτήματος Ι της οδηγίας 2009/147/ΕΕ).»). Πέραν όμως των όσων αναλύονται στην συνέχεια για την προκειμένη περίπτωση, πρέπει να ειπωθεί πως η εγκατάσταση ΑΣΠΗΕ, είτε μεμονωμένα είτε σωρευτικά, εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους για την ορνιθοπανίδα εν γένει (βλ. σελ. 6275 της κατωτέρω πηγής: Peter Schippers, Ralph Buij, Alex Schotman, Jana Verboom, Henk van der Jeugd, Eelke Jongejans, "Mortality limits used in wind energy impact assessment underestimate impacts of wind farms on bird populations", *Ecology and Evolution*, volume 10, Issue 13, 2020, όπου αναφέρεται το εξής: "Wind turbine collisions have proven to affect bird populations, with potentially important negative, cumulative effects from additional mortality caused by multiple wind farms (Bellebaum, Korner-Nievergelt, Durr, & Mammen, 2013; Drewitt & Langston, 2006, 2008)".

Για τα είδη που καταγράφηκαν κατά τις εργασίες πεδίου, λεκτέα τα ακόλουθα:

- **Φιδαετός (Circus gallicus)**. Απειλή για το συγκεκριμένο είδος αποτελεί, μεταξύ άλλων, η όχληση λόγω διάνοιξης δασικών δρόμων. Σημειώνεται επίσης ότι το συγκεκριμένο είδος (φιδαετός) είναι εξαιρετικά ευαίσθητο στις προσκρούσεις με α/γ και αντιμετωπίζει υψηλό κίνδυνο πρόσκρουσης σε Α/Γ με βάση τη βιβλιογραφία (European Commission 2011). Επίσης, ο φιδαετός είναι είδος δυνητικά ευαίσθητο σε επιπτώσεις από ΑΣΠΗ (ενόχληση, φράγμα ανάσχεσης), ενώ υπάρχουν στοιχεία ή ενδείξεις υψηλής πιθανότητας επιπτώσεων προσκρούσεων. Περαιτέρω, 72 περιστατικά αναφέρονται στη βάση δεδομένων του Duur (2022) (κυρίως στην Ισπανία) (σελ. 60 ΕΟΑ), ενώ απειλές για το είδος αποτελούν η μείωση πληθυσμών θηραμάτων του είδους (τα σημαντικότερα θηράματα για το είδος είναι τα φίδια και οι σαύρες και υπάρχουν ποιοτικές ενδείξεις ότι πολλά ερπετά έχουν μειωθεί κυρίως λόγω αλλαγών χρήσης γης), οι υποδομές ενέργειας (Α/Γ, καλώδια μεταφοράς), η λαθροθηρία, τα έργα οδοποιίας και η καταστροφή μικρών υγροτόπων. Επιπροσθέτως, αποτελεί κοινή παραδοχή ότι οι ανεμογεννήτριες αποτελούν αιτία θανάτου για αρπακτικά είδη, όπως ο φιδαετός (Circus gallicus) και ο πετρίτης (Falco peregrinus), κάτι που μπορεί να οδηγήσει σε αποσταθεροποίηση του πληθυσμού τους (BirdLife International, "Wind turbines can cause significant deaths in bird species", 2013, <http://www.birdlife.org>). Επίσης, η κατασκευή του «γιγαντιαίου» αυτού έργου θα οδηγήσει σε εκχέρωση εδαφών και απομάκρυνση φυτοφρακτών, θάμνων και λοιπής χαμηλής βλάστησης που αποτελεί ενδιαίτημα για τα φίδια που αποτελούν την λεία/βασικό θήραμα του συγκεκριμένου είδους.

Μάλιστα, εν προκειμένω, θα δημιουργηθεί αυξημένος κίνδυνος πρόσκρουσης και φράγμα ανάσχεσης για τον φιδαετό, λαμβανομένου υπόψη και των λοιπών έργων ΑΣΠΗ (λαμβανομένων υπόψη και αυτών που έχουν λάβει άδεια παραγωγής/βεβαίωση παραγωγού), καθώς συγκαταλέγεται στα αρπακτικά είδη που διανύουν μεγάλες αποστάσεις για την ανάγκη της τροφοληψίας και είναι μεγάλης επικράτειας. Επίσης, για τον φιδαετό, η υλοποίηση του έργου θα επιφέρει όχληση λόγω των συνοδών έργων (διάνοιξη νέας οδοποιίας), η οποία αποτελεί σημαντική απειλή για το είδος, παράμετρος που δεν αξιολογείται στην ΕΟΑ. Επίσης, είναι δεδομένο ότι η διάνοιξη νέας οδοποιίας και ιδίως στην θέση που χωροθετείται ο ΑΣΠΗ θα καταστήσει εφικτή την πρόσβαση σε θέσεις-τοποθεσίες που μέχρι πρότινος ήταν μη προσβάσιμες και θα διευκολύνει την ανάπτυξη δραστηριοτήτων π.χ. κυνήγι, που αποτελούν πιέσεις για το περιβάλλον για ορισμένα είδη ορνιθοπανίδας, όπως π.χ. τον φιδαετό, την πετροπέρδικα κ.α., κάτι που επίσης παραβλέπεται στην ΕΟΑ, ενώ η εμφάνιση κυνηγετικής δραστηριότητας θα επιφέρει την θανάτωση και μείωση του αριθμού των θηραμάτων για ορισμένα είδη, όπως π.χ. του λαγού που αποτελεί το βασικό θήραμα του χρυσαετού.

Επίσης, στην σελ. 59 της ΕΟΑ παρατίθενται τα εξής σημαντικά ευρήματα κατά τις εργασίες πεδίου σχετικά με τον φιδαετό: «Κατά τις καταγραφές πεδίου, το είδος καταγράφηκε με μέτρια συχνότητα. Συνολικά παρατηρήθηκαν, εντός της ΠΕΠ, 31 διελεύσεις Φιδαετών (2,7 διελεύσεις ανά 10 ώρες καταγραφών) κατά το 61% των ημερών καταγραφής. Αξιόλογο ήταν το ποσοστό των διελεύσεων που διήλθαν από τη Ζώνη Α και σε χαμηλό ύψος (52%) με 1,39 διελεύσεις ανά 10 ώρες καταγραφών συνολικά. Από την έρευνα για κρίσιμα ενδιαίτηματα εντός της ΠΕΠ προκύπτει ότι στη κορυφογραμμή ενδιαφέροντος 3 διαφορετικά ζευγάρια Φιδαετού, αναζητούν τη λεία τους. Οι θέσεις φωλεασμού των ζευγαριών δεν εντοπίστηκαν κατά τις εργασίες πεδίου και εκτιμάται ότι δεν εντοπίζονται σε εγγύτητα (<1km) με τις θέσεις των Α/Γ.». Προκύπτει λοιπόν ότι στην περιοχή του έργου δραστηριοποιείται πάρα πολύ έντονα ο φιδαετός, τρία μάλιστα ζευγάρια για τις ανάγκες της τροφοληψίας τους χρησιμοποιούν την περιοχή, ενώ σε απόσταση σχετική μικρή ενδέχεται να υπάρχει και φωλιά, κάτι που καθιστά τις επιπτώσεις του έργου στο είδος ακόμα πιο έντονες, καθώς η απόσταση του 1 χλμ δεν είναι μεγάλη για τον φιδαετό, ένα είδος μεγάλης επικράτειας με μεγάλο ζωτικό χώρο. Επιπλέον, και επιστημονικά αποδεδειγμένα, πλησίον των θέσεων φωλιάσματος, η δραστηριότητα των πτηνών είναι ακόμα πιο έντονη. Επίσης, με την κατασκευή του έργου θα επέλθει καταστροφή ενδιαιτημάτων για το συγκεκριμένο είδος, καθώς, όπως αναφέρεται στην σελ. 60 της ΕΟΑ, «ο βιότοπος τροφοληψίας του περιλαμβάνει ανοιχτές, ξηρές περιοχές με χαμηλή βλάστηση, βοσκοτόπια και βραχώδεις σχηματισμούς αλλά και καλλιέργειες που εναλλάσσονται με χέρσα χωράφια και ξερολιθιές όπου αφθονούν τα ερπετά. Από τους τύπους ενδιαιτημάτων που παρουσιάζονται στην Εικόνα παραπάνω (κατά ΜΑΕΣ), με ενδιαίτημα τροφοληψίας σχετίζονται οι κατηγορίες Λιβάδια, και Ερεικώνες/ θαμνώνες» και ο ΑΣΠΗ τοποθετείται

εντός περιοχής με τα ανωτέρω χαρακτηριστικά. Σημειώνεται ότι η σχετική εικόνα (εικόνα 14) δεν υπάρχει στην σελ. 53 της ΕΟΑ. Περαιτέρω, το είδος είχε πάρα πολύ έντονη δραστηριότητα στην περιοχή εγκατάστασης του έργου, και καταγράφηκε 16 φορές εντός της επικίνδυνης ζώνης Α (ποσοστό 52%) και σε απόσταση μικρότερη των 200 μ. από τις θέσεις των α/γ με ποσοστό 48% (βλ. σελ. 59 ΕΟΑ).

Είναι επίσης αξιοσημείωτο ότι θα δημιουργηθεί φράγμα ανάσχεσης για τον φιδαιτό, καθώς πρόκειται για ένα πολύ μεγάλο έργο αποτελούμενο από 20 α/γ τύπου Siemens-Gamesa SG-170 της εταιρείας SIEMENS - GAMESA, ονομαστικής ισχύος 6,6 MW, με διάμετρο ρότορα 170m και ύψος πλήμνης 115m., παρά τα όσα αντίθετα ισχυρίζεται ο μελετητής της ΕΟΑ στην σελ. 66 αυτής. Εντούτοις, παρά τα όσα ανωτέρω εκτέθηκαν αναλυτικώς, σχετικά με τον κίνδυνο πρόσκρουσης του είδους αυτού, στην ΕΟΑ οι επιπτώσεις αυτές χαρακτηρίζονται ως χαμηλές/μέτριες και όχι ως υψηλές. Ειδικότερα, στην σελ. 67 της ΕΟΑ αναφέρονται τα εξής: «Σύμφωνα και με τις καταγραφές πεδίου, το είδος δραστηριοποιούνταν εντός της ΠΕΠ για τροφοληψία, με αρκετά μεγάλο ποσοστό διελεύσεων να παρατηρούνται εντός της Ζώνης Α και στο ύψος των Α/Γ. Συνεπώς το είδος δύναται να αντιμετωπίσει χαμηλές/ μέτριες επιπτώσεις, λόγω πρόσκρουσης στις Α/Γ».

- **Σφηκιάρης (Pernis apivorus).** Για το εν λόγω είδος, οι ΑΣΠΗΕ, όπως έχουν αποδείξει μελέτες, έχουν αρνητικές επιπτώσεις. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι σε μία μελέτη στην Πορτογαλία (Tome et al. 2017, ΑΣΠΗΕ με 25 Α/Γ) δεν εντοπίστηκαν πρότυπα μακρο-αποφυγής, αλλά μεσο-αποφυγής (Α/Γ και γραμμών Α/Γ) για γερακαετούς και σφηκιάρηδες (μείωση διελεύσεων σε εγγύτητα, αύξηση της ελάχιστης απόστασης από Α/Γ, του ύψους πτήσης), με τους σφηκιάρηδες να φαίνονται πιο ευαίσθητοι (άλλαζαν πορεία σε μεγαλύτερη απόσταση και έκαναν «ελικοειδείς» πτήσεις όταν βρίσκονταν εντός του ΑΣΠΗΕ). Επίσης, το είδος εμφανίζει αυξημένο κίνδυνο πρόσκρουσης. Ειδικότερα, 38 περιστατικά προσκρούσεων (κυρίως από Γερμανία) περιλαμβάνονται στη βάση δεδομένων του Duur (2022).

- **Χρυσαιτός (Aquila chrysaetos).** Το συγκεκριμένο είδος αντιμετωπίζει πολύ υψηλό κίνδυνο πρόσκρουσης με τις α/γ (βλ. σελ. 24 στο Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Προσδιορισμός και χαρτογράφηση των ορνιθολογικά ευαίσθητων στα αιολικά πάρκα περιοχών της Ελλάδας, Ιανουάριος 2010). Επίσης, τα αιολικά πάρκα αποτελούν εκ της σημαντικότερης απειλής που αντιμετωπίζει το είδος, ενώ κατά την βιβλιογραφία και έρευνες που έχουν γίνει, μερικά από τα μεγαλύτερα ποσοστά θνησιμότητας που καταγράφηκαν για αρπακτικά αφορούν στην περιοχή Altamont Pass της Καλιφόρνια (Howell & DiDonato 1991, Orloff & Flannery 1992) και στις περιοχές Tarife και Navarre της Ισπανίας (Barrios & Rodríguez αδημοσίευτα δεδομένα). Οι περιπτώσεις αυτές έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον τόσο επειδή αφορούν σε σχετικά σπάνια και μακρόβια είδη όπως το όρνιο (Gyps fulvus) και ο Χρυσαιτός (Aquila chrysaetos), τα οποία έχουν χαμηλό αναπαραγωγικό ρυθμό και είναι ευπαθή σε πρόσθετη θνησιμότητα. Είναι πρόδηλο ότι θα επέλθουν σημαντικές επιπτώσεις στο είδος που κυμαίνονται από την εκτόπιση λόγω θορύβου, τον κίνδυνο πρόσκρουσης και ανάσχεσης, την εκτόπιση λόγω μείωσης του βασικού θηράματος του χρυσαιτού που είναι η πετροπέρδικα. Επιπλέον, όπως αναφέρεται και κατωτέρω, η πρόσκρουση με τις α/γ είναι αποτέλεσμα διαφόρων παραμέτρων (π.χ. καιρός, φωτισμός α/γ, συμπεριφορά του πτηνού κ.α.), παράμετροι που δεν μπορούν να προσδιοριστούν με σαφήνεια εκ των προτέρων (βλ. Ana Teresa Marques, Helena Batalha, Sandra Rodrigues, Hugo Costa, Maria João Ramos Pereira, Carlos Fonseca, Miguel Mascarenhas, Joana Bernardino, “Understanding bird collisions at wind farms: An updated review on the causes and possible mitigation strategies”, Biological Conservation, Volume 179, 2014, σελ. 40-52, διαθέσιμο στο: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S000632071400305X>). Όλα δε τα ανωτέρω, και ιδίως ο κίνδυνος πρόσκρουσης, πρέπει να λαμβάνεται σοβαρά υπόψη στο πλαίσιο της αδειοδοτικής διαδικασίας, ιδίως όταν πρόκειται για είδη με χαμηλό αναπαραγωγικό ρυθμό, τα οποία είναι ευπαθή σε πρόσθετη θνησιμότητα, όπως ο Χρυσαιτός (Aquila chrysaetos) και το όρνιο. Περαιτέρω, τα αυτοματοποιημένα συστήματα αποτροπής προσκρούσεων δεν φαίνεται να είναι επαρκή για την αποτροπή του κινδύνου πρόσκρουσης, καθώς η αποτελεσματικότητά τους σε περιοχές με έντονο ανάγλυφο, όπως η θέση του εν λόγω ΑΣΠΗΕ, είναι αμφίβολη, αφού σε πολλές περιπτώσεις τα πουλιά προσεγγίζουν τις Α/Γ από χαμηλότερο επίπεδο (κοιλιάδες), το οποίο αδυνατούν να καλύψουν οι κάμερες και όταν το πτηνό βρίσκεται πια εντός του πεδίου ανίχνευσης των καμερών, δεν είναι βέβαιο ότι οι ενέργειες του συστήματος θα εκτελεστούν έγκαιρα ώστε να αποφευχθεί η σύγκρουση. Ενδεικτικά, με βάση εργαλείο που

αναπτύχθηκε πρόσφατα στο πλαίσιο του προγράμματος MAPE (Reduction of Avian Mortality in Operating Wind Farms; https://shiny.cefe.cnrs.fr/en_eoldist/), για είδη όπως ο Μαυρόγυπας και το Όρνιο και ανεμογεννήτριες με διάμετρο ρότορα μεγαλύτερη των 120μ, για το έγκαιρο φρενάρισμα της μηχανής, απαιτείται εντοπισμός του πουλιού σε απόσταση άνω των 1000 μέτρων, ενώ σε υψηλές ταχύτητες ανέμου μπορεί να απαιτείται εντοπισμός ακόμα και σε απόσταση που ξεπερνά τα 2000μ. Επιπλέον, η αποτελεσματικότητα των αυτοματοποιημένων συστημάτων εξαρτάται άμεσα από τις επικρατούσες συνθήκες ορατότητας στον περίγυρο της Α/Γ. Σε συνθήκες μειωμένης ορατότητας (βροχόπτωση, χαμηλή νέφωση, ομίχλη, καταιγίδα), υπό τις οποίες αυξάνονται οι πιθανότητες να λάβουν χώρα προσκρούσεις πουλιών σε Α/Γ, το σύστημα δεν μπορεί να λειτουργήσει αποτελεσματικά. Η αδυναμία λειτουργίας του εξαιτίας περιορισμένης ορατότητας, ενισχύεται σημαντικά τους χειμερινούς μήνες λόγω διαρκούς παγετού στα ορεινά, όπου κρίνεται απαραίτητη η αξιολόγηση της λειτουργίας και της απόδοσης τους. Ενδεικτικά, αναφέρεται ότι τον Ιούλιο του 2017 επιβεβαιώθηκε περιστατικό πρόσκρουσης Χρυσαιτού σε Α/Γ που ήταν εξοπλισμένη με σύστημα αυτοματοποιημένης παύσης στη Γαλλία (Itty & Duriez 2017), ενώ αντίστοιχο περιστατικό καταγράφηκε στις 21/05/2022 και στον ΑΣΠΗΕ «Γραμματικάκι», στην ΠΕ Ροδόπης, όπου Μαυρόγυπας προσέκρουσε σε Α/Γ με εγκατεστημένο και εν λειτουργία σύστημα αποτροπής πρόσκρουσης υπό συνθήκες καλής ορατότητας.

Ο χρυσαετός μάλιστα εντοπίστηκε κατά τις εργασίες πεδίου, είναι είδος χαρακτηρισμού της ΖΕΠ GR2120008, ενώ έχει μόνιμη παρουσία στην περιοχή, όπως αναφέρεται στην σελ. 49 της ΕΟΑ. Επίσης, όπως προκύπτει από την εικόνα 14 στην σελ. 53 της ΕΟΑ, το έργο χωροθετείται εντός των ενδιαιτημάτων «ερεϊκώνες και θαμνώνες» και «λιβάδια» που αποτελούν τα πλέον κρίσιμα ενδιαιτήματα για τον χρυσαετό, οπότε και συνάγεται ότι με την υλοποίηση του ΑΣΠΗΕ και των συνοδών έργων, θα προκληθεί τεράστια αποψίλωση/απώλεια τέτοιων εκτάσεων, ενώ ο κατακερματισμός και η κατάτμηση των ενδιαιτημάτων αυτών είναι δεδομένα.

- **Δεντροσταρήθρα (Lullula arborea).** Για το συγκεκριμένο είδος, στην πλέον ενδελεχή μελέτη αποτίμησης των επιπτώσεων πρόσκρουσης στα πουλιά στην Ελλάδα (WWF, 2011), οι Δεντροσταρήθρες ήταν από τα πιο συχνά ευρήματα νεκρών πουλιών κάτω από τις ανεμογεννήτριες. Επίσης, με βάση τη βιβλιογραφία (European Commission 2011), αναφέρεται ως είδος δυνητικά ευαίσθητο σε επιπτώσεις από ΑΣΠΗΕ [122 περιστατικά προσκρούσεων αναφέρονται στη βάση δεδομένων του Duur (2022), κυρίως από Ισπανία]. Το συγκεκριμένο είδος φωλιάζει και τρέφεται εντός και πλησίον του πολυγώνου ανάπτυξης του έργου (σελ. 49 ΕΟΑ), οπότε είναι αναμενόμενο ότι θα υπάρξει εκτόπιση του είδους από φωλιές και θα υπάρξει απώλεια κρίσιμων ενδιαιτημάτων για το είδος.

- **Πετροπέρδικα.** Κίνδυνος/απειλή για το είδος είναι η θήρα, δραστηριότητα που θα εμφανιστεί και θα διευκολυνθεί περαιτέρω με τη διάνοιξη δρόμου μέχρι τις θέσεις των α/γ.

- **Πετρίτης (Falco Pelegrinus).** Απειλές για το συγκεκριμένο είδος αποτελούν η καταστροφή των ώριμων δασών, οι πυρκαγιές και η όχληση λόγω διάνοιξης δασικών δρόμων, και δραστηριοτήτων υλοτομίας ή αναψυχής αποτελούν τις κύριες απειλές για την αναπαραγωγή του. Επίσης, σχετικά με το συγκεκριμένο είδος πρέπει να αναφερθεί ότι σύμφωνα με τη βιβλιογραφία (EC, 2011) αντιμετωπίζει δυνητικό κίνδυνο λόγω πρόσκρουσης ή εκτόπισης από ΑΣΠΗΕ και μικρό κίνδυνο λόγω φραγμού ανάσχεσης, ενώ έχουν καταγραφεί συνολικά 41 περιστατικά πρόσκρουσης στη βάση δεδομένων του Duur 2022. Επίσης, για το είδος, οι απειλές – κίνδυνοι έχουν ως εξής: σημαντικότερες απειλές: η παράνομη θήρα, διανοίξεις δρόμων σε ορεινές περιοχές, τοπικά από δασικές πυρκαγιές.

- **Καλαμόκιρκος (Circus aeruginosus).** Το συγκεκριμένο είδος είναι δυνητικά ευαίσθητο σε ΑΣΠΗΕ, καθώς με βάση τη βιβλιογραφία (European Commission 2011), αναφέρεται ως είδος δυνητικά ευαίσθητο σε επιπτώσεις από ΑΣΠΗΕ και συγκεκριμένα σε φαινόμενα εκτόπισης από κατάλληλα ενδιαιτήματα, καθώς και ως είδος για το οποίο υπάρχουν μικρό ή μη σημαντικό ρίσκο επιπτώσεων προσκρούσεων και φραγμού ανάσχεσης. Επίσης, 77 περιστατικά αναφέρονται στη βάση δεδομένων του Duur (2022), το μεγαλύτερο ποσοστό των οποίων στη Γερμανία. Το συγκεκριμένο είδος καταγράφηκε κατά την μεταναστευτική περίοδο (τέλος καλοκαιριού).

- **Αετομάχος (Lanius collurio).** Με βάση τη βιβλιογραφία (European Commission 2011), αναφέρεται ως είδος δυνητικά ευαίσθητο σε επιπτώσεις από ΑΣΠΗΕ [35 περιστατικά προσκρούσεων αναφέρονται στη βάση δεδομένων του Duur (2022), κυρίως από Γερμανία. (βλ. σελ. 62 ΕΟΑ), ενώ για την υλοποίηση του

έργου, θα γίνει καταστροφή του ενδιαιτήματος τροφοληψίας και αναπαραγωγής του είδους, καθώς ο ΑΣΠΗΕ τοποθετείται σε λιβάδια και ερεικώνας/θαμνώνες. Ειδικότερα, στην σελ. 62 της ΕΟΑ αναφέρονται τα εξής: «Ο Αετομάχος φωλιάζει σε θάμνους και δέντρα, και τρέφεται με έντομα (κυρίως σκαθάρια), άλλα ασπόνδυλα, μικρά θηλαστικά, πτηνά και ερπετά σε ανοιχτές λιβαδικές εκτάσεις με διάσπαρτους θάμνους, σε πλαγιές με μακκί, σε καλλιέργειες, στα όρια αλλά και σε ξέφωτα δασών, σε φυτοφράχτες και σε αμπελώνες (Cramp & Perrins 1993, Tucker & Heath 1994). Κατά τη μετανάστευση χρησιμοποιούνται σε γενικές γραμμές τα ίδια ενδιαιτήματα με αυτά της αναπαραγωγικής περιόδου. Από τους τύπους ενδιαιτημάτων που παρουσιάζονται στην Εικόνα παραπάνω (κατά MAES), με ενδιαίτημα τροφοληψίας σχετίζονται οι κατηγορίες Λιβάδια, και Ερεικώνας/ θαμνώνες.». Το συγκεκριμένο είδος φωλιάζει και τρέφεται εντός και πλησίον του πολυγώνου ανάπτυξης του έργου (σελ. 49 ΕΟΑ), οπότε είναι αναμενόμενο ότι θα υπάρξει εκτόπιση του είδους από φωλιές και θα υπάρξει απώλεια κρίσιμων ενδιαιτημάτων για το είδος.

Μάλιστα, το συγκεκριμένο είδος έχει έντονη παρουσία στην περιοχή χωροθέτησης του ΑΣΠΗΕ, καθώς όπως αναφέρεται στην σελ. 62 της ΕΟΑ, «Το είδος παρατηρήθηκε στην ΠΕΠ από το Μάιο έως τον Σεπτέμβριο, ενώ καταγράφηκε κατά τη διάρκεια των καταγραφών από γραμμικές διατομές (line transects) που πραγματοποιήθηκαν τον Ιούνιο του 2022 στην ΠΕΠ. Καταγράφηκαν συνολικά 10 επικράτειες σε απόσταση ως 100m από τα tracks των line transect. Έτσι λαμβάνοντας υπόψη τις οικολογικές απαιτήσεις του είδους (σχετικά ανοιχτές εκτάσεις με δένδρα ή θάμνους) εκτιμάται ότι στην περιοχή 100m περιμετρικά των θέσεων των Α/Γ εντοπίζονται ~3 ζευγάρια.». Ωστόσο, παρά τα ανωτέρω, ατεκμηρίωτα στην ΕΟΑ οι επιπτώσεις στο είδος από προσκρούσεις χαρακτηρίζονται ως αμελητέας σημαντικότητας. Ειδικότερα, στην σελ. 67 της ΕΟΑ παρατίθενται τα ακόλουθα: «Άτομα του είδους παρατηρήθηκαν μεν πλησίον της κορυφογραμμής των έργων αλλά είναι είδος που δεν παρουσιάζει ιδιαίτερη ευαισθησία σε επιπτώσεις προσκρούσεων με βάση τη βιβλιογραφία αφού κατά κύριο λόγο πετά και δραστηριοποιείται σε χαμηλότερο ύψος από αυτό των Α/Γ και είναι αρκετά συνδεδεμένο οικολογικά με το έδαφος και τη βλάστηση. Επιπλέον, δεν εντοπίζονται συγκεκριμένες θέσεις εντός της περιοχής μελέτης αλλά και στην περιοχή χωροθέτησης ειδικότερα στις οποίες να υπάρχουν αξιοσημείωτες συγκεντρώσεις του είδους αυτού, οπότε σε κάθε περίπτωση το τμήμα του πληθυσμού που δύναται να επηρεάζεται από τη χωροθέτηση θα είναι πολύ μικρό. Έτσι, εκτιμάται ότι ενδέχεται να προκύπτουν αμελητέας σημαντικότητας επιπτώσεις για τον Αετομάχο.».

- **Ωχροκελάδα (Anthus campestris)**. Πρόκειται για είδος δυνητικά ευαίσθητο σε επιπτώσεις από ΑΣΠΗΕ (όπως όλα τα στρουθιόμορφα), με 22 καταγεγραμμένα περιστατικά στη βάση Duur (2022), σχεδόν όλα από Ισπανία. Το συγκεκριμένο είδος φωλιάζει και τρέφεται εντός και πλησίον του πολυγώνου ανάπτυξης του έργου (σελ. 49 ΕΟΑ), οπότε είναι αναμενόμενο ότι θα υπάρξει εκτόπιση του είδους από φωλιές και θα υπάρξει απώλεια κρίσιμων ενδιαιτημάτων για το είδος.

Περαιτέρω, πρέπει να τονιστεί ότι το έργο χωροθετείται στην κορυφογραμμή του βουνού, κάτι που εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους για την πρόσκρουση των πτηνών στις α/γ, κάτι που γίνεται αποδεκτό από τη βιβλιογραφία. Ειδικότερα, οι Rydell et al. (2012, 2017) σε μια ανασκόπηση και ανάλυση της βιβλιογραφίας, αναφέρουν ότι οι τιμές θνησιμότητας είναι υψηλότερες σε ΑΣΠΗΕ κοντά σε υγρότοπους και σε παράκτιες περιοχές και κορυφογραμμές, και γενικά χαμηλότερες σε ανοιχτές καλλιεργούμενες εκτάσεις και άλλα ενδιαιτήματα,⁴⁵ ενώ επίσης μεγαλύτερο ρίσκο σε κορυφογραμμές και ειδικά στα διάσελα και τις εγκοπές αναφέρεται και από το USFWS (2003). Επίσης, οι Fielding and Haworth (2013) σε έρευνες που διενήργησαν, παρατήρησαν μείωση της δραστηριότητας του χρυσαετού στην περιοχή κατά την πρώτη περίοδο λειτουργίας του ΑΣΠΗΕ,⁴⁶ ενώ σημαντικές ενδείξεις για εκτόπιση του είδους αναφέρονται από τους Fielding and Haworth (2010) σε τρεις ΑΣΠΗΕ στη Σκωτία.⁴⁷ Σε μελέτη που πραγματοποιήθηκε στις ΗΠΑ εκτιμήθηκε μείωση της αφθονίας των αρπακτικών ειδών κατά 47% μετά από την κατασκευή ΑΣΠΗΕ με τα περισσότερα άτομα να παραμένουν σε απόσταση της τάξης των εκατό μέτρων από τις ανεμογεννήτριες. Περαιτέρω, το μοντέλο Band (collision risk model, Band et al. 2006,

⁴⁵ Rydell, J., Engstrom, H., Hedenstrom, A., Larsen, J., Pettersson, J. & M. Green. 2012. The effect of wind power on birds and bats – A synthesis. Report 6511, Swedish Environmental Protection Agency.

⁴⁶ Fielding, A. & P. Haworth. 2013. Edinbane Windfarm: Ornithological Monitoring - A review of the spatial use of the area by birds of prey. Haworth Conservation Ltd.

⁴⁷ Fielding, A. & P. Haworth. 2010. Golden eagles and wind farms. A report created under an SNH Call-off-Contract Arrangement.

Band 2012) (βλ. σελ. 44 της ΕΟΑ), το οποίο παρέχει μια εκτίμηση της ετήσιας θνησιμότητας στον ΑΣΠΗΕ, έχει δεχτεί και δέχεται σημαντική κριτική (πχ. Chamberlain et al, 2005, 2006). Περαιτέρω, δεν αμφισβητείται ότι δημιουργούνται αρνητικές επιπτώσεις λόγω της επίδρασης του φραγμού (barrier effect), καθώς σύμφωνα με μελέτες έχουν καταγραφεί υδρόβια πτηνά που κατά την πτήση τους απέφυγαν αιολικά πάρκα σε απόσταση 100 ως 3000 μέτρων από τις ανεμογεννήτριες οι οποίες βρίσκονταν στην διαδρομή τους, επιπτώσεις για τις οποίες βάσιμα γίνεται λόγος, διότι στην ευρύτερη περιοχή πρόκειται να εγκατασταθούν αρκετές α/γ λόγω υλοποίησης σημαντικού αριθμού ΑΠΕ και μάλιστα ορισμένων εξ αυτών εντός προστατευόμενων περιοχών.

Επίσης, δεν αμφισβητείται πως θα επέλθουν συνεργιστικές επιπτώσεις με τους λοιπούς ΑΣΠΗΕ στην περιοχή που ενδέχεται να οδηγήσουν σε αποσταθεροποίηση των ειδών ορνιθοπανίδας και δη των αρπακτικών και πτωματοφάγων. Επίσης, στο πλαίσιο των συνεργιστικών επιπτώσεων πρέπει να ληφθεί υπόψη και ο Αιολικός Σταθμός Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΣΠΗΕ) ισχύος 117,6MW στη θέση «ΟΡΗ ΣΟΥΛΙΟΥ – ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΑ ΟΡΗ (ΠΕΛΕΚΗΤΟΝ) - ΚΑΚΟΥΡΙ», ο οποίος απέχει μόλις 5,2 χλμ από το υπό μελέτη έργο (βλ. σελ. 50 ΕΟΑ). Οι ανωτέρω αποστάσεις μεταξύ των ως άνω ΑΣΠΗΕ είναι αποστάσεις εντός των οποίων κινούνται τα αρπακτικά και πτωματοφάγα είδη, τα οποία διανύουν καθημερινά μεγάλες αποστάσεις προς αναζήτηση τροφής και έχουν μεγάλη επικράτεια, ενώ ο ΑΣΠΗΕ τοποθετείται μεταξύ δύο περιοχών ΖΕΠ. Οι συνεργιστικές επιπτώσεις (ιδίως όσον αφορά την πρόσκρουση με τις α/γ και το φράγμα ανάσχεσης) με το σύνολο των 50 α/γ που δρομολογούνται να εγκατασταθούν στην περιοχή σε απόσταση μάλιστα μικρή (ΑΣΠΗΕ στη θέση ΒΡΙΖΕΣ με 8 α/γ, ΑΣΠΗΕ ισχύος 117,6 MW με 21 α/γ περίπου 5 χλμ, το υπό μελέτη έργο με 20 α/γ), και δεδομένου ότι μεταξύ των ειδών παρατηρούνται είδη (π.χ. το όρνιο) που πετούν σε χαμηλά υψόμετρα κοντά στο ύψος των α/γ, πρόκειται να είναι εξαιρετικά έντονες, καθώς στην περιοχή δραστηριοποιείται πάρα πολύ έντονα ο φιδαιτός ενώ έχει παρουσία έστω και περιστασιακή κατά τον μελετητή της ΕΟΑ και το είδος «όρνιο». Επίσης, στην ΕΟΑ υποεκτιμώνται καταφανώς οι επιπτώσεις στα είδη ορνιθοπανίδας όσον αφορά τον κατακερματισμό των ενδιαιτημάτων. Ειδικότερα, σχετικά με τα στρουθιόμορφα στην σελ. 68 της ΕΟΑ αναφέρονται τα ακόλουθα: «Σε ότι αφορά στα στρουθιόμορφα (Αετομάχος) που συνδέονται πιο άμεσα με τη βλάστηση [αλλά και γενικά για τα (θηλαστικά/ ερπετά) θηράματα των αρπακτικών]: οι επιπτώσεις λόγω κατακερματισμού (fragmentation) του ενδιαιτήματός τους και μείωση στη συνδεσιμότητα (connectivity) λόγω της οδοποιίας (και των πλατειών), αναμένεται να είναι αμελητέας σημαντικότητας αφού με βάση τα χαρακτηριστικά τους (χωματόδρομοι μικρού πλάτους και πολύ περιορισμένης κίνησης, σε θέσεις με μικρές/ μέτριες κλίσεις) εκτιμάται ότι δεν επηρεάζουν σημαντικά τα πρότυπα παρουσίας/ δραστηριότητας των ειδών πτηνών πλησίον αυτών (δεν αναμένεται σημαντική όχληση ή περιορισμός των διελεύσεων από τα πτηνά, δηλ. οι επιπτώσεις θα σχετίζονται ουσιαστικά μόνο με την άμεση απώλεια βλ. και παραπάνω) ή άλλων ειδών πανίδας (που αποτελούν θηράματα αρπακτικών)». Ωστόσο, για την υλοποίηση του έργου θα απαιτηθεί βελτίωση υφιστάμενης οδοποιίας μήκους 20.955 m. και 34 χαράξεις νέας οδοποιίας συνολικού μήκους 27.499 m και μάλιστα σε δύο διαφορετικές τοποθεσίες.

Επιπλέον, πρέπει να σημειωθεί ότι πολύ κοντά στη θέση εγκατάστασης του ΑΣΠΗΕ βρίσκονται βραχώδεις εξάρσεις (βλ. εικόνα 15 στην σελ. 54 της ΕΟΑ), οι οποίες αποτελούν το κατάλληλο ενδιαίτημα φωλεοποίησης για τα αρπακτικά είδη και ειδικότερα για τον Χρυσαιτό. Όπως είναι γνωστό, ο χρυσαιτός φωλιάζει σε απόκρημνα βραχώδη ενδιαιτήματα ανοιχτών χωρών, ενώ πεδίο τροφοληψίας του είναι οι ανοιχτές εκτάσεις (λιβάδια, θαμνώνες), όπου εντοπίζει τα θηράματά του.

Επίσης, όσον αφορά τις προσκρούσεις με τις α/γ λεκτέα τα εξής. Σε μία ιδιαίτερα εκτενή τετραετή έρευνα στη Γερμανία σε 46 αιολικά πάρκα σε χαμηλά υψόμετρα (Grönkorn et. al. 2016, πρόγραμμα PROGRESS)⁴⁸ εντοπίστηκαν 291 ευρήματα, με πιο συχνά τα είδη Columba palumbus, Anas platyrhynchos, καθώς και τα είδη Buteo buteo, Vanellus vanellus, Pluvialis apricaria, Milvus milvus, **Falco tinnunculus**. Με αναγωγή των αποτελεσμάτων στην ευρύτερη περιοχή, αυτό αφορά το 0.4% του αναπαραγόμενου πληθυσμού για

⁴⁸ Grönkorn, Thomas & Rönn, Jan & Blew, Jan & Nehls, Georg & Weitekamp, Sabrina & Timmermann, Hanna & Reichenbach, Marc & Coppack, Timothy & Potiek, Astrid & Krüger, Oliver. (2016). Ermittlung der Kollisionsraten von (Greif-)Vögeln und Schaffung planungsbezogener Grundlagen für die Prognose und Bewertung des Kollisionsrisikos durch Windenergieanlagen (PROGRESS). 10.13140/RG.2.1.2902.6800.

το *Columba palumbus*, το 4.5% του *Anas platyrhynchos* και το 7% του *Buteo buteo*, ενώ πληθυσμιακές επιπτώσεις μπορεί να προκύπτουν για τα είδη *Buteo buteo*, *Milvus milvus*. Σύμφωνα με άλλη βάση δεδομένων, τα πιο κοινά θύματα στους ΑΣΠΗΕ της Γερμανίας είναι τα *Buteo buteo*, *Milvus milvus*, *Haliaeetus albicilla* (De Lucas and Perrow 2017). Στην Ισπανία τα πιο κοινά θύματα είναι τα ***Gyps fulvus*, *Falco tinnunculus*, *Circaetus gallicus*** ενώ αναλογικά (σε σχέση με τον πληθυσμό) πολλά θύματα παρουσιάζονται και από τα είδη *Hieraetus pennatus*, ***Falco tinnunculus*, *Circus pygargus***. Επίσης πρέπει να υπογραμμισθεί ότι τα μέτρα μετριασμού που προτείνονται δεν αίρουν τις αμφιβολίες που υπάρχουν από τις επιπτώσεις του έργου, καθώς η εκτόπιση ορισμένων ειδών ορνιθοπανίδας και πανίδας κατά την φάση λειτουργίας δεν αμφισβητείται ενώ δεν γίνεται αναφορά στις αρνητικές επιπτώσεις του έργου στο σύνολό τους (π.χ. επιπτώσεις από τα φώτα των α/γ ή τον θόρυβο των α/γ επί της ορνιθοπανίδας). Επιπλέον, πρέπει να τονιστεί ότι η πρόσκρουση με τις α/γ δεν μπορεί να αποκλειστεί, αφού διάφορες παράμετροι (π.χ. καιρός, φωτισμός α/γ κ.α.) παίζουν ρόλο σχετικά με το ζήτημα αυτό (βλ. Ana Teresa Marques, Helena Batalha, Sandra Rodrigues, Hugo Costa, Maria João Ramos Pereira, Carlos Fonseca, Miguel Mascarenhas, Joana Bernardino, “Understanding bird collisions at wind farms: An updated review on the causes and possible mitigation strategies”, *Biological Conservation*, Volume 179, 2014, σελ. 40-52, διαθέσιμο στο: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S000632071400305X>). Σημειωτέον, επίσης, ότι στην ΕΟΑ δεν αναφέρονται οι επιπτώσεις του φωτισμού των α/γ του έργου επί των ειδών ορνιθοπανίδας, ενώ οι επιπτώσεις στα είδη υποεκτιμώνται περαιτέρω όσον αφορά την εκτόπιση λόγω απώλειας των κρίσιμων ενδιαιτημάτων, καθώς καταστροφή και κατάτμηση των ενδιαιτημάτων θα επέλθει και για την υλοποίηση των γειτονικών ΑΣΠΗΕ, παράμετρος που δεν λαμβάνεται υπόψη στην ΕΟΑ, όπως και για το τεράστιο αιολικό πάρκο συνολικής ισχύος 117,6 MW σε απόσταση περίπου 5 χλμ από το υπό μελέτη έργο. Η κατάτμηση άλλωστε των ενδιαιτημάτων αυτή καθεαυτή είναι προβληματική και συνιστά αρνητική επίπτωση επί της ορνιθοπανίδας, η δε κατάτμηση και ασυνέχεια των ενδιαιτημάτων είναι βέβαιο ότι θα επέλθει από την υλοποίηση του έργου με τα συνοδά έργα αυτού να προκαλούν τεράστια οικολογική καταστροφή, όσο και με τα έτερα έργα που δρομολογούνται στην ευρύτερη περιοχή, μεταξύ των οποίων και του «γιγαντιαίου» γειτονικού ΑΣΠΗΕ των 117,6 MW εκ των τεσσάρων συνολικά γειτονικών ΑΣΠΗΕ που δρομολογούνται στην περιοχή. Επίσης, η καταστροφή της έκτασης των ενδιαιτημάτων για τα είδη ορνιθοπανίδας καθώς και για τα θηράματά τους (π.χ. σαύρες, φίδια κ.α.) δεν εξετάζεται σωρευτικά-συνεργιστικά. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι στην ευρύτερη περιοχή βρίσκεται σε στάδιο περιβαλλοντικής αδειοδότησης ένα «φαραωνικό» έργο της ίδιας εταιρείας, συνολικής ισχύος 117,6 MW. Περαιτέρω, η λειτουργία του ΑΣΠΗΕ θα οδηγήσει σε μεταβολή των περιβαλλοντολογικών συνθηκών (π.χ. θόρυβος, συχνότητα διέλευσης ατόμων και οχημάτων, αύξηση του αιωρούμενου ιζήματος ή εναπόθεση σκόνης) που με τη σειρά τους δύνανται να προκαλέσουν τον εκτοπισμό οργανισμών ειδών, αλλαγές στη συμπεριφορά ειδών, κίνδυνο θνησιμότητας κ.α. (σελ. 26, https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/wind_farms_en.pdf ή σελ. 30, Κεφ. 3 West Butte Wind Power Right of Way Final Environmental Impact Statement DOI-BLM-OR-P060-2009-0064-EIS Bureau of Land Management), ενώ το γεγονός ότι θέσεις των α/γ βρίσκονται σε διαφορετικές περιοχές ενισχύει τη θέση ότι θα επέλθει κατακερματισμός των ενδιαιτημάτων για τα είδη, αφού τα έργα θα εκτείνονται σε περισσότερες της μίας περιοχής. Είναι αυταπόδεικτο ότι η υλοποίηση των δύο γιγαντιαίων έργων (ΑΣΠΗΕ) τόσο αυτοτελώς όσο και σωρευτικά με τα λοιπά έργα ΑΠΕ στην ευρύτερη περιοχή θα οδηγήσει σε περαιτέρω απώλεια ενδιαιτημάτων, τόσο άμεσα, όσο και έμμεσα, κυρίως λόγω εκτοπισμού και φραγμών στις μετακινήσεις των πουλιών. Επιπροσθέτως, **πρέπει να σημειωθεί ότι, ιδιαίτερα για τα μεγάλα αρπακτικά πουλιά, οι επιπτώσεις από εκτόπιση (habitat displacement) (ΚΥΑ 8353/276/Ε103/2012 αρ. 5Β) και οι πιθανές μεταβολές στις μετακινήσεις των πουλιών δεν μπορούν να αποτιμηθούν επαρκώς με την εκτίμηση της απολεσθείσας επιφάνειας σε τετραγωνικά μέτρα, όπως γίνεται στην ΕΟΑ, δεδομένης της εξάρτησης των ειδών αυτών από το ανάγλυφο και τα ρεύματα του αέρα για τη μετακίνησή τους, η οποία μπορεί να καθιστά παρακείμενες περιοχές λιγότερο κατάλληλες, καθώς και τον αποκλεισμό μεγάλων περιοχών της ΖΕΠ από χρήση, λόγω των φραγμών που δημιουργούνται.**

Περαιτέρω, δεν αναφέρονται οι επιπτώσεις από την λειτουργία του έργου σχετικά με τη δημιουργία θορύβου στην περιοχή εγκατάστασης του ΑΣΠΗΕ. Όπως είναι γνωστό, η λειτουργία των α/γ οδηγεί σε

αύξηση του θορύβου στην περιοχή (πρόκειται ως επί το πλείστον για τον μηχανικό θόρυβο που προκαλείται από τις μηχανές, ο οποίος, μολονότι χαμηλός, προκαλεί δυσμενείς επιπτώσεις, μεταξύ άλλων, στα είδη πανίδας και ορνιθοπανίδας που διαβιούν στην περιοχή). Ωστόσο, ο μελετητής της ΜΠΕ συνδυάζει τον θόρυβο μόνο με την φάση κατασκευής. Ωστόσο, σημειώνεται ότι υπάρχουν μελέτες που αναφέρουν εκτόπιση αρπακτικών ειδών από τις αναπαραγωγικές τους επικράτειες αλλά και περιπτώσεις φωλιάσματος αρπακτικών σε μεγάλη εγγύτητα με τις ανεμογεννήτριες (Janss 2000, Dahl et al. 2011). Σύμφωνα με τους Pearce-Higgins et al. (2012) υπάρχουν ενδείξεις ότι η ενόχληση κατά τη φάση κατασκευής μπορεί να είναι σημαντικότερη και πιο καθοριστική από την ενόχληση κατά την φάση λειτουργίας του ΑΣΠΗΕ. Μείωση των κατελιημμένων επικρατειών μετά την κατασκευή ΑΣΠΗΕ (εν μέρει λόγω επιπτώσεων όχλησης) έχει αναφερθεί για το θαλασσοαετό σε περιοχή της Νορβηγίας (Bevanger et al. 2010,⁴⁹ Dahl et al. 2011), ενώ σε αντίστοιχη μελέτη για τον χειμωνόκιρκο (Circus Cyaneus) που φωλιάζει σε μεγάλη εγγύτητα με ένα ΑΣΠΗΕ είκοσι οχτώ ανεμογεννητριών στη Σκωτία, διαπιστώθηκε ότι το είδος συνέχισε να φωλιάζει σε πολύ μεγάλη εγγύτητα από αυτές, η πυκνότητα των πτήσεων στην περιοχή εγκατάστασης του ΑΣΠΗΕ μειώθηκε μετά την φάση κατασκευής του ή στην αναπαραγωγική επιτυχία του (Forrest et al. 2011). Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι αυτή καθαυτή η εγκατάσταση των α/γ και η λειτουργία του ΑΣΠΗΕ οδηγεί σε εκτόπιση των πτηνών από την περιοχή, εξαιτίας του θορύβου που δημιουργείται από τις μηχανές των α/γ. Επίσης, όσον αφορά τα είδη Buteo buteo και Circus cyaneus, οι Pearce - Higgins et al. (2009) στην Βρετανία αναφέρουν μειώσεις στην συχνότητα εμφάνισης και στις πυκνότητες των συγκεκριμένων ειδών (Buteo buteo, Circus cyaneus) σε αποστάσεις 500m από τις ανεμογεννήτριες, κατά 15-53%.

Συνεπώς, βάσει των ανωτέρω προκύπτει η υλοποίηση του έργου θα έχει δυσμενείς επιπτώσεις στα διάφορα είδη ορνιθοπανίδας, και ιδίως ως προς τα παραπάνω είδη. Όλα τα ανωτέρω συνηγορούν ότι θα επέλθουν δυσμενείς επιπτώσεις στα είδη ορνιθοπανίδας, μεταξύ των οποίων και τα είδη χαρακτηρισμού της γειτονικής ΖΕΠ με κωδικό GR2120008 «Όρη Παραμυθιάς, Στενά Καλαμά, και Στενά Αχέροντα», όρνιο και φιδαιτός, και υπάρχει σοβαρός κίνδυνος το έργο να μειώσει τον πληθυσμό των συγκεκριμένων ειδών. Υποεκτιμώνται μάλιστα στο πλαίσιο αυτό οι πραγματικές επιπτώσεις του έργου επί των προστατευτών στοιχείων. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ο μελετητής της ΕΟΑ κρίνει τις επιπτώσεις από προσκρούσεις σχετικά με το όρνιο ως χαμηλής σημαντικότητας (βλ. σελ. 76 ΕΟΑ), κάτι που δεν είναι ορθό, αφενός μεν γιατί απώτερος στόχος της πολιτείας είναι η διατήρηση και αύξηση του αριθμού του συγκεκριμένου είδους πανελλαδικά σε συνδυασμό με το γεγονός ότι το εν λόγω είδος είναι αρκετά ευαίσθητο όσον αφορά την πρόσκρουση με τις α/γ, λαμβανομένου μάλιστα υπόψη ότι καταγράφηκε αρκετές φορές εντός της επικίνδυνης ζώνης Α και είναι είδος με χαμηλό αναπαραγωγικό ρυθμό και ευπαθές σε πρόσθετη θνησιμότητα. Περαιτέρω, η παραγωγή αιολικής ενέργειας συνιστά υψηλή πίεση/απειλή για το είδος σύμφωνα με το ΤΕΔ της ΖΕΠ GR2130013 και της ΖΕΠ GR2120008 (σελ. 59 ΕΟΑ) ενώ γεννά 1 αυγό σε κάθε αναπαραγωγική περίοδο (σελ. 59 ΕΟΑ). Επίσης, σε σχέση με τα είδη, φωλιές των οποίων εντοπίστηκαν πλησίον των θέσεων των α/γ (φιδαιτός και σφηκιάρης) ο μελετητής της ΕΟΑ ομολογεί ότι θα υπάρξει εκτόπιση των εν λόγω ειδών, καθώς στην σελ. 80 της ΕΟΑ αναφέρεται ότι «Σε σχέση με τις περιοχές φωλεοποίησης του Φιδαιτού και του Σφηκιάρη που εντοπίστηκαν σε κοντινές αποστάσεις από τις Α/Γ (βλ. Ενότητα 3.2.2), είναι αρκετά πιθανή η εκτόπιση από τις εν λόγω θέσεις (κυρίως για το Σφηκιάρη) σε άλλες σε μεγαλύτερη απόσταση, λόγω της εγγύτητας με τις Α/Γ, η οποία όμως δεν θα είναι κρίσιμη για τα είδη αυτά καθώς είναι πιο ευέλικτα σε ότι αφορά το φώλιασμα, σε σχέση με είδη που φωλιάζουν σε βράχια.». Επίσης, πρέπει να σημειωθεί ότι η αιτιολογία πως τα είδη αυτά είναι ευέλικτα σε ότι αφορά το φώλιασμα είναι ανεπαρκής, καθώς σκοπός της ΜΠΕ και της ΕΟΑ είναι ο έγκαιρος εντοπισμός των επιπτώσεων σχεδίων και έργων ή δραστηριοτήτων σε πρώιμο στάδιο σύμφωνα με την αρχή της πρόληψης στην προστασία του περιβάλλοντος.

Ομολογείται λοιπόν κυνικά η εκτόπιση των ειδών, αλλά υποβαθμίζεται η επίδραση της επίπτωσης αυτής κατά τρόπο αυθαίρετο και μη ορθό, αφού στο πλαίσιο της δέουσας εκτίμησης ερευνώνται και εντοπίζονται οι πιθανές επιπτώσεις αυτές καθαυτές του έργου επί του περιβάλλοντος και των στοιχείων του.

⁴⁹ Bevanger, K., Berntsen, F., Clausen, S., Dahl, E., Flagstad, O., Halley, D., Hanssen, F., Johnsen, L., Kvaloy, P., Lund-Hoel, P., May, R., Nygard, T., Pedersen, H., Reitan, O., Roskaft, E., Steinheim, Y., Stokke, B., Vang, R. 2010. Pre- and post-construction studies of conflicts between birds and wind turbines in coastal Norway. Report on findings 2007-2010. NINA report 620. 152pp.

Περαιτέρω, ένα άλλο χαρακτηριστικό παράδειγμα που αποδεικνύει ότι υποεκτιμώνται οι επιπτώσεις στα είδη ορνιθοπανίδας και εν προκειμένω στον αετομάχο, λεκτέα τα εξής: σχετικά με τις επιπτώσεις από προσκρούσεις ο μελετητής της ΕΟΑ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι επιπτώσεις είναι αμελητέας σημαντικότητας καθώς το είδος αυτό ανήκει στα «είναι είδος που δεν παρουσιάζει ιδιαίτερη ευαισθησία σε επιπτώσεις προσκρούσεων με βάση τη βιβλιογραφία αφού κατά κύριο λόγο πετά και δραστηριοποιείται σε χαμηλότερο ύψος από αυτό των Α/Γ και είναι αρκετά συνδεδεμένο οικολογικά με το έδαφος και τη βλάστηση.» (σελ. 67 ΕΟΑ). Ωστόσο, ο ανωτέρω ισχυρισμός είναι αναληθής καθώς, όπως προελέχθη, ο αετομάχος είναι είδος ευαίσθητο σε προσκρούσεις με α/γ. Επίσης, οι επιπτώσεις σχετικά με την κατάτμηση των ενδιαιτημάτων επίσης υποεκτιμώνται χαρακτηριζόμενες ως αμελητέας σημαντικότητας με το σκεπτικό ότι «με βάση τα χαρακτηριστικά τους (χωματόδρομοι μικρού πλάτους και πολύ περιορισμένης κίνησης, σε θέσεις με ως μέτριες κλίσεις) εκτιμάται ότι δεν επηρεάζουν σημαντικά τα πρότυπα παρουσίας/δραστηριότητας των ειδών πτηνών πλησίον αυτών» (σελ. 68 ΕΟΑ). Ωστόσο, σε αυτό το σημείο πρέπει να ειπωθεί ότι πρόκειται για χωματόδρομους όχι μικρού πλάτους αλλά ακόμα και δέκα (10) μέτρων πλάτους, που προκαλούν σοβαρή βλάβη στο φυσικό περιβάλλον.

V. Λοιπές ελλείψεις της ΜΠΕ και της ΕΟΑ

1. Δεν αναφέρονται οι επιπτώσεις του έργου επί της ποσότητας του επιφανειακού νερού, τόσο του κύριου έργου όσο και των συνοδών έργων, ούτε στην ποσότητα των υπογείων υδάτων, εξαιτίας της παρεμπόδισης τροφοδότησής του λόγω των των τομών που θα γίνουν στο έδαφος καθώς και της μείωσης της δασικής έκτασης. Επίσης, δεν αναφέρονται οι αρνητικές επιπτώσεις που θα επέλθουν στο μικροκλίμα της περιοχής (αλλαγή των κινήσεων αέρα, της θερμοκρασίας, της υγρασίας).

2. Οι εργασίες πεδίου έλαβαν χώρα 11 μήνες και όχι ένα (1) ολόκληρο έτος, όπως ορίζει ο νόμος. Ειδικότερα, στο Παράρτημα 3.2.1. της Υπουργικής Απόφασης οικ. 170225/2014 (ΦΕΚ 135/Β/27-1-2014) ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«(I)Για τα έργα και δραστηριότητες της Υποκατηγορίας Α1 που υλοποιούνται εντός ΕΖΔ, ΤΚΣ ή πΤΚΣ, η εργασία/μελέτη πεδίου πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τα κάτωθι:

- Χρονικό διάστημα εργασιών πεδίου

Εργασίες πεδίου που θα καλύπτουν τις οικολογικές απαιτήσεις χρονικού διαστήματος ενός ετήσιου κύκλου για κάθε είδος και τύπο οικοτόπου (ανάλογα με την εποχιακή παρουσία των τύπων οικοτόπων του Παραρτήματος I και των ειδών του Παραρτήματος II της Οδηγίας 92/43/ΕΚ για τα οποία η περιοχή έχει χαρακτηριστεί) εκτός εάν τεκμηριωθεί από τον μελετητή της ΕΟΑ ότι μπορεί να περιορισθεί το χρονικό διάστημα εργασιών πεδίου.»

Ωστόσο, στην σελ. 49 της ΕΟΑ αναφέρονται τα εξής, αποδεικνύοντας ότι οι εργασίες πεδίου δεν κάλυπταν την προβλεπόμενη εκ του νόμου χρονική διάρκεια του ενός έτους, ούτε όμως αιτιολογείται γιατί η διάρκεια των εργασιών πεδίου ήταν μικρότερη της προβλεπόμενης. Ειδικότερα, στην σελ. 49 της ΕΟΑ παρατίθενται τα ακόλουθα: «Κατά τις καταγραφές στην περιοχή έρευνας πεδίου των ΑΣΠΗΕ για τη συγκεκριμένη περίοδο καταγραφών (Αύγουστος 2021 έως Ιούνιος 2022) παρατηρήθηκαν συνολικά 60 είδη πτηνών στην ΠΕΠ.»

3. Τα μέτρα μετριασμού που προτείνονται δεν είναι αποτελεσματικά και δεν καλύπτουν όλους τους κινδύνους. Στο σημείο αυτό αξίζει να επισημανθεί ότι αποκλειστικά και μόνο η διάνοιξη δρόμων είναι μία από τις σημαντικότερες πιέσεις/απειλές για την βιοποικιλότητα (σημειωτέον ότι για την υλοποίηση του έργου, απαιτείται οδοποιία συνολικού μήκους 27,5 περίπου χλμ.). Ως εκ τούτου, η αιτιολογία που αναφέρεται στην σελ. 68 της ΕΟΑ, η οποία έχει ως εξής: «Σε ότι αφορά στα στρουθιόμορφα (Αετομάχος) που συνδέονται πιο άμεσα με τη βλάστηση [αλλά και γενικά για τα (θηλαστικά/ ερπετά) θηράματα των αρπακτικών]: οι επιπτώσεις λόγω κατακερματισμού (fragmentation) του ενδιαιτηματός τους και μείωση στη συνδεσιμότητα (connectivity) λόγω της οδοποιίας (και των πλατειών), αναμένεται να είναι αμελητέας σημαντικότητας αφού με βάση τα χαρακτηριστικά τους (χωματόδρομοι μικρού πλάτους και πολύ περιορισμένης κίνησης, σε θέσεις με μικρές/ μέτριες κλίσεις) εκτιμάται ότι δεν επηρεάζουν σημαντικά τα πρότυπα παρουσίας/ δραστηριότητας των ειδών πτηνών πλησίον αυτών (δεν αναμένεται σημαντική όχληση ή περιορισμός των διελεύσεων από τα πτηνά, δηλ. οι επιπτώσεις θα σχετίζονται ουσιαστικά μόνο

με την άμεση απώλεια, βλ. και παραπάνω) ή άλλων ειδών πανίδας (που αποτελούν θηράματα αρπακτικών).», είναι παντελώς ελλιπής και αβάσιμη.

Επίσης, με την υλοποίηση του έργου θα υπάρξει πηγή θορύβου και ανθρώπινης παρουσίας σε περιοχές που δεν είναι προσβάσιμες οδηγώντας σε αύξηση των επιπέδων θορύβου, η δε ηχορρύπανση αποτελεί παράγοντα υποβάθμισης των οικοσυστημάτων. Προς επίρρωση των προαναφερθέντων, δεν γίνεται μνεία στην ΕΟΑ στις αρνητικές επιπτώσεις στην πανίδα και ορνιθοπανίδα από τον θόρυβο που δημιουργείται από τις ανεμογεννήτριες, καθώς και από τον φωτισμό που φέρουν οι α/γ. Επίσης, υποεκτιμώνται οι επιπτώσεις του έργου στην πανίδα που συναντάται στην περιοχή, στην δε ΕΟΑ δεν γίνεται καθόλου λόγος στις επιπτώσεις του έργου στα θηλαστικά, καθώς το έργο γειτνιάζει με ΖΕΠ. Ωστόσο, στην ΜΠΕ η αναφορά που γίνεται στις επιπτώσεις στην πανίδα είναι ελλιπής και αποκρύπτει την πραγματική κατάσταση. Συγκεκριμένα αναφέρεται ότι: «Δεν αναμένονται άλλου είδους επιπτώσεις από την κατασκευή και λειτουργία του ΑΣΠΗΕ στην πανίδα των σπονδυλωτών της περιοχής. Πιο αναλυτικά: Όσον αφορά στα θηλαστικά της περιοχής (εκτός χειροπτέρων), δεν αναμένονται σημαντικές άμεσες επιπτώσεις από την κατασκευή και λειτουργία του ΑΣΠΗΕ. Ενδεχόμενη άμεση επίπτωση αποτελεί η θανάτωση (μικροθηλαστικών κυρίως) από διερχόμενα οχήματα, ωστόσο η επίπτωση εκτιμάται ως χαμηλής έντασης και χρονικά εντοπισμένη κατά τη διάρκεια των κατασκευαστικών εργασιών. Χαμηλής έντασης έμμεσες επιπτώσεις λόγω όχλησης αναμένονται κατά τη φάση κατασκευής λόγω της ανθρώπινης κίνησης και παρουσίας και τις κατασκευαστικές εργασίες στην περιοχή μελέτης. Η εν λόγω όχληση είναι παροδική και χρονικά εντοπισμένη στη φάση κατασκευής και δεν θα συνεχιστεί στη φάση λειτουργίας. Τέλος σημειώνεται και η ενδεχόμενη επίπτωση λόγω απώλειας ενδιαιτήματος στις θέσεις τεχνικών επεμβάσεων του έργου (πλατείες εγκατάστασης Α/Γ, διάνοιξη νέας οδοποιίας πρόσβασης και εσωτερικής οδοποιίας). Οι εν λόγω επιπτώσεις καλύπτουν μικρή σχετικά έκταση (συγκριτικά με τα διαθέσιμα παρόμοια ενδιαιτήματα στην ευρύτερη περιοχή) ωστόσο μπορούν να οδηγήσουν σε τοπικές μετακινήσεις ειδών σε γειτονικά κατάλληλα ενδιαιτήματα. Η συγκεκριμένη επίπτωση δεν αναμένεται να επιφέρει σημαντικές μακροχρόνιες αλλαγές στους πληθυσμούς και τη διατήρηση των ειδών. Οι παραπάνω ενδεχόμενες επιπτώσεις μπορούν να ελαχιστοποιηθούν ή να εξαλειφθούν με τα κατάλληλα μέτρα αντιμετώπισης που προτείνονται στην παρούσα μελέτη.» (σελ. 186-187 ΜΠΕ).

Εντούτοις, έρευνες έχουν αποδείξει τις αρνητικές επιπτώσεις των ΑΣΠΗΕ (εκτόπιση ειδών) στα διάφορα είδη πανίδας. Αναφέρεται ότι οι Łorucki et al. (2017) διαπίστωσαν ότι τόσο τα ζαρκάδια (*Capreolus capreolus*) όσο και οι λαγοί (*Lepus europaeus*) απέφυγαν το εσωτερικό του έργου αιολικής ενέργειας και ότι σημειώθηκε μείωση της συχνότητας χρήσης του οικοτόπου σε έκταση έως και 700 m. Για αυτά τα είδη, τα οποία βασίζονται στην ακοή τους για να εντοπίζουν τους θηρευτές, ο εν λόγω εκτοπισμός μπορεί να είναι αποτέλεσμα της μειωμένης ικανότητας τους να εντοπίζουν τους θηρευτές, ιδιαίτερα όπου η πίεση από τους θηρευτές είναι μεγάλη. Η αλεπού (*Vulpes vulpes*) επίσης παρατηρήθηκε ότι επισκεπτόταν λιγότερο συχνά το εσωτερικό έργου αιολικής ενέργειας, πιθανά ως αποτέλεσμα τόσο της μικρότερης διαθεσιμότητας θηραμάτων (λαγός) όσο και μειωμένης ικανότητας ακοής κατά το κυνήγι. Συνάγεται λοιπόν ότι δεν υφίστανται αποτελεσματικά μέτρα μετριασμού όσον αφορά την εκτόπιση των ειδών πανίδας, καθώς αυτά για διάφορους λόγους (π.χ. θόρυβος, μείωση της διαθεσιμότητας της τροφής κ.α.) φαίνεται να κινούνται σε απόσταση από τους ΑΣΠΗΕ. Το πρόβλημα εν ολίγοις είναι η κατασκευή του ΑΣΠΗΕ στο σύνολό του, καθώς πέραν των επιπτώσεων από τις α/γ ακόμα και κατά τη φάση της λειτουργίας, και τα συνοδά έργα είναι επιβλαβή για το περιβάλλον. Στο σημείο αυτό αξίζει να επισημανθεί ότι αποκλειστικά και μόνο η διάνοιξη δρόμων είναι μία από τις σημαντικότερες πιέσεις/απειλές για την βιοποικιλότητα. Σημειώνεται ότι για την υλοποίηση του έργου θα απαιτηθεί βελτίωση υφιστάμενης οδοποιίας μήκους 20.955 m. και 34 χαράξεις νέας οδοποιίας συνολικού μήκους 27.499 m..

4. Δεν υπάρχει πρόβλεψη και συγκεκριμένη πρόταση για τον τρόπο και το κόστος σχετικά με την απεγκατάσταση του έργου όταν ολοκληρωθεί η ζωή του και σχετικά με την μετέπειτα αποκατάσταση της περιοχής, προκειμένου να επανέλθει το ανάγλυφο στην αρχική του μορφή.

5. Για την εκτίμηση των σωρευτικών-συνεργιστικών επιπτώσεων, όπως αυτές εξετάζονται στις σελ. 47-48 της ΕΟΑ (βλ. και σελ. 52-53 ΜΠΕ), πρέπει να λαμβάνονται υπόψη το σύνολο των έργων, ακόμα και

αυτών που έχουν λάβει βεβαίωση παραγωγού/άδεια παραγωγής, καθώς υπό το ισχύον νομοθετικό καθεστώς η βεβαίωση παραγωγού/άδεια παραγωγής εντάσσεται ως στάδιο στην περιβαλλοντική αδειοδότηση ενός έργου. Εσφαλμένως λοιπόν ο μελετητής της ΕΟΑ εκτιμά τις συνεργιστικές επιπτώσεις, καθώς στην σελ. 47 της ΕΟΑ αναφέρει τα εξής: «Στην ΕΟΑ εξετάζονται οι συνεργιστικές και σωρευτικές επιπτώσεις στους πληθυσμούς της ορνιθοπανίδας από άλλους ΑΣΠΗΕ στο ίδιο στάδιο αδειοδότησης με τον υπό μελέτη ΑΣΠΗΕ, ή σε πιο προχωρημένο στάδιο. Έτσι, λαμβάνονται υπόψη ΑΣΠΗΕ με άδεια λειτουργίας ή εγκατάστασης ή με ΑΕΠΟ (άντληση δεδομένων από www.rae.gr, 16/03/2023) ή με αίτημα για περιβαλλοντική αδειοδότηση (στο ΗΠΜ). Δε λαμβάνονται υπ' όψη τα έργα τα οποία έχουν λάβει μόνο Άδεια παραγωγής (βεβαίωση παραγωγού), αφού η εν λόγω άδεια σε καμία περίπτωση δεν εξασφαλίζει την υλοποίηση ενός έργου ΑΠΕ, καθώς κατ' ουσίαν πρόκειται για μία άδεια σκοπιμότητας. Οι ΑΣΠΗΕ που ελήφθησαν υπόψη παρουσιάζονται και στο Χάρτη 2 της Ενότητας 6.».

6. Η ΕΟΑ είναι ελλιπής, και για τον λόγο ότι δεν αναφέρονται οι πιθανές επιπτώσεις του έργου επί των ειδών χαρακτηρισμού της γειτονικής περιοχής Natura 2000 – ΖΕΠ GR2120008 «Όρη Παραμυθιάς, Στενά Καλαμά, και Στενά Αχέροντα» και συγκεκριμένα στα είδη «Σπιζαετός (*Hieraaetus fasciatus*)» και «Ασπροπάρης (*Neorhron percnopterus*)», παρά το γεγονός μάλιστα ότι στο τυποποιημένο έντυπο δεδομένων για την ανωτέρω περιοχή, οι κύριες πιέσεις/απειλές που αναφέρονται είναι η παραγωγή αιολικής ενέργειας (C03.03) τόσο εντός όσο και εκτός αυτής.

7. Δεν γίνεται εκτίμηση των επιπτώσεων του έργου επί των προστατευτέων στοιχείων της Σημαντικής Περιοχής για τα Πουλιά (ΣΠΠ) GR076 «Όρη Παραμυθιάς» (σελ. 29 ΕΟΑ). Σημειώνεται ότι οι Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά (ΣΠΠΕ) χαίρουν αυξημένης προστασίας και έργα ΑΠΕ (και βεβαίως ΑΣΠΗΕ) που χωροθετούνται εντός αυτών ή πολύ κοντά σε αυτές με αποτέλεσμα να επέρχονται αρνητικές επιπτώσεις στα είδη ορνιθοπανίδας πρέπει να συνοδεύονται από τα κατάλληλα έγγραφα προς απόδειξη της διενέργειας δέουσας εκτίμησης των επιπτώσεων του έργου. Μάλιστα, όπως έχει κριθεί νομολογιακά (βλ. ΣτΕ 1542/2017) «η εγκατάσταση αιολικών πάρκων δεν επιτρέπεται να προκαλεί σημαντική καταστροφή ή ενόχληση σε είδη κοινοτικού ενδιαφέροντος, μεταξύ των οποίων τα πτηνά που προστατεύονται από την οδηγία στους σημαντικούς οικοτύπους τους, είτε βρίσκονται εντός είτε εκτός προστατευμένων περιοχών. Κατά τη διαδικασία της περιβαλλοντικής αδειοδότησης αιολικών πάρκων που ευρίσκονται σε περιοχές εκτός περιοχών Ζ.Ε.Π., πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψη οι επιπτώσεις σε προστατευόμενα είδη πτηνών που είναι εν δυνάμει ευαίσθητα στη λειτουργία των εν λόγω εγκαταστάσεων, ιδίως αν το υπό έγκριση αιολικό πάρκο τοποθετείται σε περιοχή σημαντικού διαδρόμου αποδημητικών πτηνών (μεταναστευτικής στενωπού) ή σε θαλάσσια περιοχή σημαντική για τα πουλιά, ή σε σημαντική περιοχή για τα πουλιά (Σ.Π.Π.) έστω κι αν δεν έχει ακόμη χαρακτηριστεί ως Ζ.Ε.Π., διότι δεν παρέχει τη δυνατότητα εγκρίσεως έργων για επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, περιλαμβανόμενων λόγων κοινωνικής ή οικονομικής φύσεως. Μάλιστα, η σχετική υποχρέωση εκπόνησης ΕΟΑ ότι η σχετική υποχρέωση απορρέει ευθέως από τις διατάξεις της οδηγίας 79/409, όπως ισχύει.». Τέλος, στην ανωτέρω ΣΠΠ φαίνεται να βρίσκουν καταφύγιο εξαιρετικά σπάνια είδη πτηνών, όπως π.χ. «ο Ασπροπάρης (2-3 ζευγάρια το 2005, ένα άτομο το 2012-2015), το Όρνιο (10-15 ζευγάρια το 2006, 2-5 το 2011-2016), ο Χρυσαιτός (3 ζευγάρια) και ο Σπιζαετός (2 ζευγάρια).» (σελ. 29 ΕΟΑ).

8. Δεν έγινε εξέταση εναλλακτικών λύσεων ως προς τη θέση χωροθέτησης του έργου. Η μόνο εναλλακτική που αξιολογήθηκε αφορούσε τον αριθμό και την ισχύ των α/γ αλλά όχι την θέση του έργου (βλ. σχετικά σελ. 104-106 ΜΠΕ και σελ. 71-72 ΕΟΑ). Ο νόμος ωστόσο προβλέπει ρητά την ανάγκη εξέτασης και εναλλακτικής θέσης του έργου. Ειδικότερα, στο Παράρτημα 2 της Υπουργικής Απόφασης οικ. 170225/2014 (ΦΕΚ 135/Β/27-1-2014) «Εξειδίκευση των περιεχομένων των φακέλων περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων της Κατηγορίας Α' της απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής με αρ. 1958/2012 (Β' 21) όπως ισχύει, σύμφωνα με το άρθρο 11 ν. 4014/2011 (Α 209), καθώς και κάθε άλλης σχετικής λεπτομέρειας.» αναφέρονται μεταξύ άλλων τα εξής:

«7. Εναλλακτικές λύσεις

7.1 Παρουσίαση των βιώσιμων εναλλακτικών λύσεων που εξετάστηκαν, ως προς τη θέση, το μέγεθος και την κλίμακα, το σχεδιάσμα, την τεχνολογία, την παραγωγική διαδικασία καθώς και την διαδικασία κατασκευής του έργου ή της δραστηριότητας. Περιλαμβάνεται και η μηδενική λύση (μηυλοποίηση προτεινόμενου έργου/δραστηριότητας), με αναφορά στις συνέπειες που θα έχει σε επηρεαζόμενα έργα/δραστηριότητες, καθώς και σε άλλα στοιχεία του ανθρωπογενούς και φυσικού περιβάλλοντος.

7.2 Αξιολόγηση και αιτιολόγηση της τελικής επιλογής σε σχέση με τις επιπτώσεις στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον.

Η παρουσίαση των βιώσιμων εναλλακτικών λύσεων μπορεί να περιλαμβάνει κείμενο, πίνακες και κατάλληλους χάρτες και σχέδια. Θα πρέπει να είναι περιεκτική, ενώ σε παράρτημα της ΜΠΕ μπορούν να δίνονται αναλυτικότερα στοιχεία, που περιλαμβάνουν:

7.2.1. Αναλυτικότερη περιγραφή των βιώσιμων εναλλακτικών λύσεων που εξετάστηκαν.

7.2.2. Καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης του περιβάλλοντος για κάθε βιώσιμη εναλλακτική λύση, καθώς και των τάσεων εξέλιξής του.

7.2.3. Εκτίμηση και αξιολόγηση των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων για κάθε βιώσιμη εναλλακτική λύση και αιτιολόγηση των κύριων λόγων απόρριψής της.»

9. Δεν εξετάζεται στην ΜΠΕ και στην ΕΟΑ το ενδεχόμενο αλληλεπίδρασης του σημαντικού αριθμού ΑΣΠΗΕ που δρομολογείται στην περιοχή και δεν γίνεται αναφορά στις επιπτώσεις στους οικισμούς της περιοχής αλλά και σε άλλες δραστηριότητες και τομείς, επιπτώσεις που είναι πολλαπλάσιες αθροιστικά, καθώς π.χ. με τη δημιουργία των αιολικών πάρκων που δρομολογούνται στην περιοχή θα γίνει κατάληψη τεράστιων εκτάσεων που χρησιμοποιούνται για την κτηνοτροφία.

10. Θα πρέπει να υποβληθεί ΕΟΑ σχετικά με τις επιπτώσεις από τα συνοδά έργα του υπό μελέτη ΑΣΠΗΕ, καθώς τμήμα του δικτύου διασύνδεσης διέρχεται από την ΕΖΔ - πΤΚΣ GR2110001 («Αμβρακικός Κόλπος, Δέλτα Λούρου και Αράχθου (Πέτρα, Μύτικας, Ευρύτερη περιοχή)»). Όπως είναι γνωστό, το έργο θα πρέπει να αξιολογείται στο σύνολό του, ενώ τμήματα αυτού που λαμβάνουν χώρα εντός προστατευόμενων περιοχών, όπως στην προκειμένη περίπτωση, θα πρέπει να εκτιμώνται ως προς τις επιπτώσεις τους κατά τρόπο πλήρη και επιστημονικά τεκμηριωμένο, ώστε να αίρεται η οποιαδήποτε αμφιβολία περί επέλευσης αρνητικών επιπτώσεων που θέτουν σε κίνδυνο την ακεραιότητα της περιοχής, όπως προκύπτει από το άρθρο 10 παρ. 2 Ν. 4014/2011, σύμφωνα με το οποίο: «*Βάσει των συμπερασμάτων της ειδικής οικολογικής αξιολόγησης και της ΜΠΕ και εξαιρουμένης της περίπτωσης των διατάξεων της παραγράφου 4 του παρόντος, η αρμόδια αρχή συμφωνεί για το οικείο έργο ή δραστηριότητα μόνο αφού βεβαιωθεί ότι δεν θα παραβιάσει την ακεραιότητα της συγκεκριμένης περιοχής.*». Εν προκειμένω λοιπόν θα έπρεπε να διενεργηθούν εργασίες πεδίου όσον αφορά την προστατευόμενη περιοχή ΕΖΔ - πΤΚΣ GR2110001 και να συνταχθεί ξεχωριστή ΕΟΑ για την ανωτέρω προστατευόμενη περιοχή με όλα τα στοιχεία που ο νόμος ορίζει (βλ. Υπουργική Απόφαση οικ. 170225/2014 - ΦΕΚ 135/Β/27-1-2014), ώστε η διοίκηση να είναι σε θέση να αποφασίσει ορθώς σχετικά με τις επιπτώσεις του έργου. Τα δε συνοπτικώς αναφερόμενα στις σελ. 31-32 της ΕΟΑ σχετικά με το ότι δεν θα επέλθουν αρνητικές επιπτώσεις στην προστατευόμενη περιοχή ΕΖΔ - πΤΚΣ GR2110001 σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί επαρκής αιτιολογία. Ειδικότερα, στις σελ. 31 ΕΟΑ αναφέρονται τα εξής: «*Η εξεταζόμενη ΕΖΔ-ΤΚΣ GR2110001, βρίσκεται μεν σε μεγάλη απόσταση από τις Α/Γ, αλλά το υπόγειο δίκτυο διασύνδεσης διασχίζει την περιοχή για μικρή απόσταση επί του παράδρομου της Ιόνιας οδού. Στο σημείο διασταύρωσης εντοπίζεται γέφυρα διέλευσης οχημάτων. Το βασικό προστατευτέο αντικείμενο της εν λόγω περιοχής επέκτασης της ΕΖΔ αφορά το είδος ψαριού *Caspiomyzon graecus* (*Eudomyzon* sp.). Η προτεινόμενη περιοχή επέκτασης της ΕΖΔ, είναι μια από τις ελάχιστες γνωστές περιοχές παρουσίας του είδους (Κοντζαγιώργης κ.ά., 2015). Αυτό έχει ληφθεί υπόψη ήδη στο σχεδιασμό κατασκευής του έργου (για την αποφυγή της διατάραξης της ροής του ποταμού, κατά τις εργασίες διέλευσης των καλωδίων μέσω της εν λόγω διασταύρωσης). Πιο συγκεκριμένα θα ακολουθηθεί μία από τις επόμενες λύσεις: α) Διάτρηση και πέρασμα των καλωδίων εντός σωλήνων κάτω από την κοίτη του ποταμού, β) Εκσκαφή της όχθης και εγκιβωτισμός σωλήνων χωρίς την διατάραξη της διατομής του*

ποταμού σε περίοδο όπου δεν θα υπάρχει ροή νερού, γ) Στήριξη των καλωδίων στο πλάι της γέφυρας και πέρασμά τους εντός μεταλλικών σωλήνων στηριγμένων σε μεταλλική κατασκευή κατάλληλης αντοχής. Συνεπώς σε κάθε περίπτωση δεν θα επηρεαστεί το προστατευτέο αντικείμενο της εν λόγω ΕΖΔ.».

11. Δεν εκτιμώνται οι επιπτώσεις του έργου στην κτηνοτροφία, δεδομένου ότι οι κάτοικοι της περιοχής ασχολούνται και βιοπορίζονται από την κτηνοτροφία, η μείωση της οποίας θα προκαλέσει επιμέρους αρνητικές επιπτώσεις στον πληθυσμό των αρπακτικών, καθώς η μείωση της κτηνοτροφίας καθώς και η μετακίνηση της σε άλλες περιοχές θα οδηγήσει σε μείωση των νεκρών ζώων στα ορεινά λιβάδια, επηρεάζοντας αρνητικά τη διαθεσιμότητα τροφής των αρπακτικών αλλά και οδηγώντας σε σταδιακή δάσωση των ανοικτών οικοσυστημάτων (θαμνώνες και λιβάδια), βασικών βιοτόπων τροφοληψίας για αυτά τα είδη.

Συμπέρασμα

Από τα ανωτέρω συνάγεται με ιδιαίτερα πρόδηλο τρόπο ότι η ΜΠΕ και η ΕΟΑ εμφανίζουν ουσιώδεις ελλείψεις με αποτέλεσμα να είναι απορριπτές, η δε κατασκευή του έργου (ΑΣΠΗΕ) θα επιφέρει εξαιρετικά δυσμενείς επιπτώσεις στα είδη ορνιθοπανίδας της περιοχής, οδηγώντας σε πλήρη εξαφάνιση του όρνιου από την περιοχή λόγω της όχλησης που θα προκληθεί σε συνδυασμό με τον αυξημένο κίνδυνο πρόσκρουσης που θα έχει ως αποτέλεσμα τη θανάτωση πτηνών του συγκεκριμένου είδους, σε αντίθεση με τον εθνικό στόχο της αύξησης του είδους πανελλαδικά και αρχική στην ηπειρωτική χώρα. Το γεγονός ότι κατά τις εργασίες πεδίου δεν εντοπίστηκε το είδος δεν αποκλείει την εμφάνιση ατόμων περιστασιακά, ιδίως λαμβανομένου υπόψη ότι το έργο χωροθετείται εντός δύο περιοχών Natura 2000 – ΖΕΠ, στις οποίες το εν λόγω είδος αποτελεί είδος χαρακτηρισμού. Άλλωστε στην γειτονική περιοχή της ΖΕΠ GR2120008 το είδος «όρνιο» έχει μόνιμη παρουσία ενώ έχει εντοπιστεί και φωλιά του είδους. Ο κίνδυνος της εξαφάνισης του ανωτέρω είδους μάλιστα είναι σαφώς πιο αυξημένος εάν εξεταστεί το υπό μελέτη έργο με τους λοιπούς ΑΣΠΗΕ στην περιοχή, μεταξύ των οποίων και α) του ΑΣΠΗΕ «ΒΡΙΖΕΣ» ισχύος 24 MW αποτελούμενο από 8 α/γ, β) του ΑΣΠΗΕ ισχύος 117,6MW στη θέση «ΟΡΗ ΣΟΥΛΙΟΥ – ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΑ ΟΡΗ (ΠΕΛΕΚΗΤΟΝ) - ΚΑΚΟΥΡΙ» αποτελούμενο από 21 α/γ (5,2 χλμ. μακριά), και γ) του ΑΣΠΗΕ «ΣΠΑΘΕΣ» ισχύος 24 MW αποτελούμενο από 8 α/γ. Περαιτέρω, βάσει των όσων αναλύθηκαν μείωση του πληθυσμού θα υποστεί και ο φιδαιτός, όπως και όχληση και εκτόπιση, καθώς και τα λοιπά είδη ορνιθοπανίδας (δεντροσταρήθρα κ.α.).

Είναι καταφανές ότι το υπό μελέτη έργο έρχεται σε πλήρη αντίθεση με την αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης, η οποία επιτάσσει η οικονομική ανάπτυξη να μην είναι ανεξέλεγκτη, αλλά να έχει όρια και όρους, ενώ τα όποια οφέλη επικαλείται ο μελετητής της ΕΟΑ είναι «μηδαμινά» εν συγκρίσει με τις τρομερά δυσμενείς επιπτώσεις του έργου σε όλους τους τομείς, και ως εκ τούτου πρέπει να παύσει η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησής του. Το γεγονός ότι η περιοχή χωροθέτησης του έργου βρίσκεται εκτός περιοχής Natura 2000 δεν παίζει ρόλο στο ότι δεν χαίρουν προστασίας τα προστατευτέα στοιχεία αυτής (όρνιο και φιδαιτός), έστω και αν η περιοχή δεν έχει οριοθετηθεί ως ΖΕΠ, το ίδιο δε ισχύει και με τα λοιπά είδη ορνιθοπανίδας, καθώς στο πλαίσιο της ΜΠΕ και της ΕΟΑ ερευνώνται οι επιπτώσεις του έργου στα διάφορα στοιχεία του περιβάλλοντος (ύδατα, πολιτιστική κληρονομιά, πανίδα και ορνιθοπανίδα, τοπίο κ.α.), όπως επιτάσσει η αρχή της πρόληψης.

ζ) Την τοποθέτηση των κ.κ. Κορωναίου Θεόδωρου και Σπέγγου Αριστείδη, από την παράταξη «Κοινό των Ηπειρωτών», οι οποίοι ψήφισαν ΑΡΝΗΤΙΚΑ σύμφωνα με τα όσα αναφέρθηκαν και στην αριθ. 9/134/18-07-2023 Απόφαση της Επιτροπής.

η) Την τοποθέτηση του κ. Ριζόπουλου Σπυρίδωνα από την παράταξη «Ορίζοντες Ηπείρου», ο οποίος ψήφισε ΑΡΝΗΤΙΚΑ.

θ) Την τοποθέτηση της κας Ζέκα-Πάσχου Κωνσταντίνας από την παράταξη «Λαϊκή Συσπείρωση», η οποία ψήφισε ΑΡΝΗΤΙΚΑ.

ι) Την τοποθέτηση του κ. Γαλατά Ζώη από την παράταξη «Αριστερή Παρέμβαση στην Ήπειρο», ο οποίος ψήφισε ΑΡΝΗΤΙΚΑ.

και ό,τι διατυπώθηκε κατά την διάρκεια της συζήτησης του θέματος, η γνωμοδότησή μας επί του φακέλου της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) έχει ως εξής:

Αποφασίζει ΟΜΟΦΩΝΑ
(Απόφαση 9/135/18-07-2023)

Γνωμοδοτεί αρνητικά για το περιεχόμενο της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου, όπως διαβιβάστηκε με το αριθ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/48798/3269/03-05-2023 έγγραφο του Τμήματος Β΄ της Δ/νσης Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ

A. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΘΕΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΧΩΡΙΣ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΟΡΩΝ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ	☐
B. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΘΕΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ	☐
Γ. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ	☒
Δ. ΔΕ ΔΥΝΑΜΕΘΑ ΝΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΟΥΜΕ ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΘΕΙΣΑΣ Μ.Π.Ε. ΔΙΟΤΙ ΔΙΑΠΙΣΤΩΝΟΝΤΑΙ ΣΕ ΑΥΤΗ ΟΥΣΙΩΔΕΙΣ ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ ΣΕ Ο,ΤΙ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΜΑΣ, ΟΠΩΣ ΑΥΤΕΣ (ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ) ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ.	☐
Ε. ΔΕ ΔΥΝΑΜΕΘΑ ΝΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΟΥΜΕ ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΘΕΙΣΑΣ Μ.Π.Ε. ΔΙΟΤΙ ΔΕΝ ΕΜΠΙΠΤΕΙ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΜΑΣ.	☐
6. ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ:	
1) Εισηγητικό Σημείωμα της Δ/νσης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Π.Η. -	

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 9^ο

<p>Τμήμα Περιβάλλοντος.</p> <p>2) Την αριθ. 9/35/26-06-2020 (ΑΔΑ:Ω9ΒΚ7Λ9-90Ξ) Απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Ηπείρου «Σχετικά με την εγκατάσταση και λειτουργία Αιολικών Πάρκων στην Ήπειρο».</p> <p>3) Την αριθ. 12/54/6-7-2023 (ΑΔΑ:609Λ7Λ9-5ΑΝ) Απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Ηπείρου «Συζήτηση σχετικά με το αίτημα της παράταξης Λαϊκή Συσπείρωση Ηπείρου, για συζήτηση στο Περιφερειακό Συμβούλιο των περιβαλλοντικών αδειοδοτήσεων των έργων ΑΠΕ στη Λάκκα Σούλι και σε Γράμμο – Σμόλικα».</p> <p>4) Το από 06-07-2023 υπόμνημα του Περιβαλλοντικού Πολιτιστικού Συλλόγου π. Δήμου Θεσπρωτικού, του Μελισσοκομικού Συλλόγου Πρέβεζας «Κασσιώπη» και της Επιτροπής Αγώνα Κατοίκων Λάκκας Σουλίου.</p> <p>5) Το από 06-07-2023 έγγραφο απόψεων του Δήμου Ζηρού, πολιτιστικών φορέων και κατοίκων του Δήμου που συντάχθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο Τρύφωνα Κόλλια.</p> <p>6) Τις αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Ζηρού αριθ. 6/17-05-2023 (ΑΔΑ:9Ψ68ΩΡΟ-ΙΕΕ) και αριθ. 3/03-03-2021 (ΑΔΑ: ΨΑΦΝΩΡΟ-0ΨΡ).</p> <p>7) Την αριθ. 2/29-01-2021 Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Δωδώνης (ΑΔΑ: 90ΦΤΩ98-ΟΕΖ).</p> <p>8) Αντίγραφο του αποδεικτικού δημοσίευσης των Ανακοινώσεων – Προσκλήσεων της Προέδρου του Περιφερειακού Συμβουλίου.</p> <p>9) Αντίγραφο των σελίδων των Ημερήσιων Εφημερίδων στις οποίες δημοσιεύθηκε.</p>	<div style="border: 1px solid black; width: 30px; height: 30px; margin: 0 auto; display: flex; align-items: center; justify-content: center;"> ✓ </div>
---	---

Το παρόν πρακτικό, αφού συντάχθηκε, αναγνώσθηκε και βεβαιώθηκε, υπογράφεται ως εξής:

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΟΡΓΟΛΗΣ

ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Ακριβές Απόσπασμα
από το Πρακτικό 9^ο/18-07-2023
Η Γραμματέας
(πρακτικογράφος)

Βαγιούλα Διαμάντη

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

1. Σίμου – Τάσιου Αναστασία
2. Ναυρόζογλου Παναγιώτα
3. Γαϊτανίδης Πρόδρομος
4. Δηλαβέρη Ρεγγίνα (αναπληρωματικό μέλος)
5. Σιαράβας Κωνσταντίνος (αναπληρωματικό μέλος)
6. Μητροκώστα Παναγιώτα (αναπληρωματικό μέλος)
7. Σπέγγος Αριστείδης
8. Κορωναίος Θεόδωρος
9. Ριζόπουλος Σπυρίδων
10. Ζέκα – Πάσχου Κωνσταντίνα
11. Ζώης Γαλατάς

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 10^ο

Δ10	ΕΝΤΥΠΟ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Α
<p>ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Ταχ. Δ/νση: Διοικητήριο Περιφέρειας Ηπείρου Πλ. Πύρρου 1, 45221 Ιωάννινα Πληροφορίες: Β. Διαμάντη Τηλ.: 2651087330 Email: epitropi.anaptyxis@php.gov.gr</p>	<p>Ημερομηνία: 18-07-2023 Αρ. Πρωτοκόλλου (εξερχόμενου): 124712/2487</p> <p>Ημερομηνία: 11-05-2023 Αρ. Πρωτ.(εισερχόμενου): ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/48497/3253</p> <p>Περιβαλλοντική ταυτότητα (ΠΕΤ) έργου ή δραστηριότητας: 2211854316 (Α1)</p> <p>Προς: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΔΙΠΑ) Τμήμα Β΄ Λ. Αλεξάνδρας 11 ΤΚ 114 73 Αθήνα Υπόψη κ. Α. Παπανικολάου</p> <p>Κοιν: Δ/νση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Π.Η. - Τμήμα Περιβάλλοντος <u>Ενταύθα</u> Υπόψη κ. Τσιάρα Ευάγγελου</p>

1. ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ			
Γνωμοδότηση επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) του έργου: «Αιολικός Σταθμός Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας, με διακριτική ονομασία "ΠΛΑΙΣΙΟ", ισχύος 58,5 MW στη θέση "ΠΟΥΛΙΑ-ΚΟΤΣΙΟΝ-ΦΑΡΜΑΚΟΒΟΥΝΙ" & των συνοδών του έργων, στις Δ.Ε. Φιλιατών και Σαγιάδας, του Δήμου Φιλιατών Π.Ε. Θεσπρωτίας, Περιφέρειας Ηπείρου.». Φορέας πραγματοποίησης και λειτουργίας του έργου είναι η εταιρεία Χ. ΡΟΚΚΑΣ Α.Β.Ε.Ε.».			
2. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΟΥ ΕΙΣΗΓΗΘΗΚΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΜΠΕ) ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ			
Δ/νση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Π.Η. - Τμήμα Περιβάλλοντος.			
3. ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΠΟΥ ΛΗΦΘΗΚΑΝ ΥΠΟΨΗ			
A/A	ΣΤΟΙΧΕΙΑ (ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ Η΄ ΦΟΡΕΑΣ)	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΦΟΡΕΑΣ ΣΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΕΣΤΑΛΗ Η ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ
1	Δημοτικό Συμβούλιο Δήμου Φιλιατών	06-07-2023	Περιφερειακό Συμβούλιο Ηπείρου
2	Θωμάς Φώτσης, Παύλος Αλεξίου, Ελευθέριος Μπάντιος, Ιωάννης Μακρίδης και Θεόδωρος Ι. Χόβολος	26-06-2023	Περιφερειακό Συμβούλιο Ηπείρου
4. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ			
Κατόπιν σχετικού αιτήματος της περιβαλλοντικής Αρχής για το έργο – δραστηριότητα του σημείου 1 του παρόντος και λαμβάνοντας υπόψη:			

α) Το με αριθ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/48497/3253/11-05-2023 έγγραφο του Τμήματος Β' της Δ/σης Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας με το οποίο διαβιβάστηκε η Μ.Π.Ε. του έργου του θέματος,

β) Την αριθ. πρωτ. 76690/1507/15-05-2023 Ανακοίνωση - Πρόσκληση της Προέδρου του Περιφερειακού Συμβουλίου κας Σταυρούλας Μπραϊμή - Μπότση

γ) Την από 16-06-2023 αρνητική εισήγηση του Τμήματος Περιβάλλοντος της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Περιφέρειας Ηπείρου στην οποία αναφέρονται τα εξής:

«Φορέας λειτουργίας της μονάδας του θέματος είναι η εταιρεία Χ. ΡΟΚΚΑΣ Α.Β.Ε.Ε.

Η παρούσα μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων αφορά την κατασκευή και λειτουργία του Αιολικού Σταθμού Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΣΠΗΕ) με διακριτική ονομασία «ΠΛΑΙΣΙΟ» συνολικής ισχύος 58,5MW στη θέση «Πούλια- Κότσιον- Φαρμακοβούνι» και τα συνοδά έργα αυτού, στις Δ.Ε. Φιλιατών και Σαγιάδας του Δήμου Φιλιατών της Π.Ε. Θεσπρωτίας της Περιφέρειας Ηπείρου.

Ο σχεδιασμός της Επένδυσης περιλαμβάνει τα εξής:

- Εγκατάσταση ΑΣΠΗΕ, αποτελούμενου από δέκα τρεις (13) Α/Γ τύπου Vestas V150, ισχύος 4,5MW έκαστη, ήτοι συνολικής ισχύος 58,5 MW.
- Διαμόρφωση πλατειών ανέγερσης Α/Γ συνολικού εμβαδού 81.364,6m²
- Θεμελίωση Α/Γ - κατασκευή Βάσεων Πυλώνων διαμέτρου 21m και βάθους 3 m.
- Κατασκευή εσωτερικού υπόγειου δικτύου μέσης τάσης, γείωσης και οπτικής ίνας, μεταφοράς της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας το οποίο θα καταλήγει από τις Α/Γ στον οικίσκο ελέγχου του ΑΣΠΗΕ, συνολικού μήκους 9,85km.
- Κατασκευή δύο κτιρίων ελέγχου εμβαδού περίπου 200m² εντός γηπέδων εμβαδού 4.000m² έκαστο.

Ως προς τα συνοδά έργα του παραπάνω ΑΣΠΗΕ προβλέπονται τα εξής:

- Κατασκευή οδοποιίας για την πρόσβαση στο χώρο εγκατάστασης του έργου και την εσωτερική οδική διασύνδεση των Α/Γ του ΑΣΠΗΕ συνολικού μήκους **10.895,87m** εκ των οποίων:
 - ✓ Τα 3.003,77m αποτελούν νέα διάνοιξη και
 - ✓ Τα 7.892,10 αποτελούν βελτίωση υφιστάμενων οδών
- Κατασκευή τεχνικών έργων απορροής όμβριων υδάτων (κανάλι απορροής όμβριων υδάτων και σωληνωτοί οχετοί κατάλληλης διατομής)
- Έργα διασύνδεσης με το δίκτυο, τα οποία περιλαμβάνουν:
 - ✓ την κατασκευή υπόγειων γραμμών μεταφοράς Μ.Τ., οι οποίες θα έχουν αφετηρία τους οικίσκους ελέγχου του ΑΣΠΗΕ και θα καταλήγουν και θα συνδέονται στο νέο Υ/Σ στη θέση «Μαντζάρι». Το συνολικό μήκος της υπόγειας γραμμής μεταφοράς Μ.Τ. θα είναι ίσο με **29,88km**.
- Διαμόρφωση πέντε γηπέδων εγκατάστασης εργοταξιακών χώρων, συνολικής επιφάνειας κατάληψης 31.367,48m², ένα εκ των οποίων θα φιλοξενεί μεταξύ άλλων σπαστήρα αδρανών υλικών και προσωρινό συγκρότημα παραγωγής έτοιμου σκυροδέματος.
- Επιμέρους τεχνικά έργα βασικού έργου ήτοι σπαστήρας αδρανών υλικών, σιλό παρασκευής σκυροδέματος, χρήση εκρηκτικών υλών, δειγματοληπτικές γεωτρήσεις και ερευνητικά φρέατα.

Θέση εγκατάστασης του έργου

Η θέση εγκατάστασης του μελετώμενου ΑΣΠΗΕ εντοπίζεται σε περιοχή βόρεια του οικισμού «Πλαίσιο» και νότια του οικισμού «Μαυρονέριον» της Δ.Ε. Φιλιατών του Δήμου Φιλιατών της

Π.Ε. Θεσπρωτίας. Οι πλησιέστεροι οικισμοί στο μελετώμενο έργο και η απόστασή τους από την πλησιέστερη Α/Γ αυτού παρατίθενται ακολούθως:

- Ο οικισμός «Κερασχώρι», ο οποίος εντοπίζεται 1,2 km βορειοανατολικά της θέσης εγκατάστασης της Α/Γ6 του έργου.
- Ο οικισμός «Ξέχωρο», ο οποίος εντοπίζεται 1,3km ανατολικά της θέσης εγκατάστασης της Α/Γ12 του έργου.
- Ο οικισμός «Κώτσικα», ο οποίος εντοπίζεται 1,8km νοτιοδυτικά της θέσης εγκατάστασης της Α/Γ1 του έργου.
- Ο οικισμός «Μαυρονέρι», ο οποίος εντοπίζεται 1,8km βορειοδυτικά της θέσης εγκατάστασης της Α/Γ7 του έργου.
- Ο οικισμός «Ποταμιά», ο οποίος εντοπίζεται 1,9km βορειοανατολικά της θέσης εγκατάστασης της Α/Γ7 του έργου.
- Ο οικισμός «Γιρομέρι», ο οποίος εντοπίζεται 2km νοτιοδυτικά της θέσης εγκατάστασης της Α/Γ9 του έργου.
- Ο οικισμός «Πλαίσιο», ο οποίος εντοπίζεται 2,1km νοτιοδυτικά της θέσης εγκατάστασης της Α/Γ3 του έργου.

Φάση Κατασκευής

Τα έργα υποδομής και οι τεχνικές εργασίες για την εγκατάσταση του ΑΣΠΗΕ και των συνοδών υποστηρικτικών του έργων (φάση κατασκευής) προβλέπονται να είναι τα ακόλουθα:

1. Διαμόρφωση του γηπέδου εγκατάστασης του εργοταξιακού χώρου.
2. Κατασκευή της οδοποιίας του ΑΣΠΗΕ
3. Εκσκαφές βάσεων θεμελίων ανεμογεννητριών.
4. Διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου για την συναρμολόγηση και ανέγερση των ανεμογεννητριών (κατασκευή πλατειών).
5. Κατασκευή θεμελιώσεων ανεμογεννητριών.
6. Διαμόρφωση του γηπέδου εγκατάστασης του νέου Υ/Σ
7. Ανέγερση νέου Υ/Σ ανύψωσης Μ.Τ.
8. Εσωτερική υπόγεια ηλεκτρική διασύνδεση ανεμογεννητριών με το σημείο ζεύξης του ΑΣΠΗΕ (οικίσκος ελέγχου).
9. Κατασκευή υπόγειας γραμμής Μ.Τ. για τη σύνδεση του αιολικού σταθμού με το νέο Υ/Σ

Φάση Λειτουργίας

Η λειτουργία του υπό εξέταση ΑΣΠΗΕ είναι συνεχής αλλά διακόπτεται από περιόδους νηνεμίας ή πολύ ισχυρής έντασης ανέμου. Οι ανεμογεννήτριες αρχίζουν να λειτουργούν όταν ο άνεμος ξεπεράσει μια συγκεκριμένη ταχύτητα (ταχύτητα εκκίνησης). Για λόγους προστασίας της από πολύ μεγάλες ταχύτητες ανέμου οι ανεμογεννήτριες ακινητοποιούνται για μεγάλες ταχύτητες ανέμου (ταχύτητα αποκοπής).

Συσγέτιση του έργου με άλλα έργα

Στην ευρύτερη περιοχή χωροθέτησης του προτεινόμενου έργου εντοπίζεται η ύπαρξη συναφών με το προτεινόμενο έργο, δραστηριοτήτων και πιο συγκεκριμένα ΑΣΠΗΕ. Σύμφωνα με τα στοιχεία που αναρτώνται στον γεωπληροφοριακό χάρτη της ΡΑΕ, σε ακτίνα 10km από τη θέση του γηπέδου εγκατάστασης του μελετώμενου ΑΣΠΗΕ απαντούν συνολικά τρία (3) αιολικά πάρκα εκ των οποίων όλα αποτελούν σχεδιαζόμενα έργα στο στάδιο της άδειας παραγωγής.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 10^ο

ΑΑ	Φορέας έργου	Θέση	Δήμος	Δημοτική Ενότητα	Ισχύς (MW)	κατάσταση
Γ-07131	HIGH VOLTAGE ENERGY ΙΔΙΩΤΙΚΗ	ΚΑΜΗΛΑ	ΦΙΛΙΑΤΩΝ	ΦΙΛΙΑΤΩΝ	3	ΑΔΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
	ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ					
Γ-06264	ΚΟΚΚΙΝΕΣ ΜΗΛΙΣΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΒΕΛΟΥΝΑ	ΦΙΛΙΑΤΩΝ	ΦΙΛΙΑΤΩΝ	6	ΑΔΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
Γ-07137	HIGH VOLTAGE ENERGY ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΥΨΟΣ	ΦΙΛΙΑΤΩΝ	ΦΙΛΙΑΤΩΝ	3	ΑΔΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Ο προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται στα 73.000.000 ευρώ.

Το μελετώμενο έργο εμπίπτει εντός :

- Της Ζώνης Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) NATURA GR2120009 και ονομασία «Όρη Τσαμαντά, Φιλιατών, Φαρμακοβούνι και Μεγάλη Ράχη».
- Της σημαντικής Περιοχής για Πουλιά (ΙΒΑ), με κωδικό GR073 και όνομα «Όρη Τσαμαντά, Φιλιατών, Φαρμακοβούνι και Μεγάλη Ράχη»
- Του βιοτόπου με κωδικό AB3090039 και ονομασία «Ποταμός Καλαμάς».

Επίσης, βρίσκεται σε γειτνίαση με :

- Το Τοπίο Φυσικού Κάλλους, με κωδικό AT3011028 και όνομα «Χαράδρα Καλπακιώτικου ρέματος στο Φοινίκι», το οποίο βρίσκεται 1,1km νοτιοανατολικά της Α/Γ13 του έργου.
- Το καταφύγιο Αγρίας Ζωής (ΚΑΖ) με κωδικό Κ830 με ονομασία «Αγίων Πάντων, Πλατάνου, Κοκκινολιθαρίου, Αγίου Νικολάου, Κάτω Ξεχώρου, Κεραμίτσας, Κρυονερίου Δήμου Φιλιατών», το οποίο βρίσκεται σε απόσταση 2,2km βορειοανατολικά από τη θέση της Α/Γ7

Έχει κατατεθεί Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (ΕΟΑ) ως αναπόσπαστο τμήμα της ΜΠΕ. Επιπλέον σύμφωνα με την κοινή υπουργική απόφαση οικ. 3137/191/Φ.15 (ΦΕΚ1048 Β'/04-04-2012) «Αντιστοίχιση των κατηγοριών των βιομηχανικών και βιοτεχνικών δραστηριοτήτων με τους βαθμούς όχλησης», όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα και ισχύει και τον πίνακα του παρατήματος που την συνοδεύει, το εν λόγω έργο κατατάσσεται στην «μέση όχληση» (0,70MW < P = 58,5MW).

Παρατηρήσεις της Υπηρεσίας

- Δεν υπάρχουν ανεμολογικά δεδομένα που να τεκμηριώνουν το υψηλό δυναμικό της εν λόγω περιοχής. Θα έπρεπε η εταιρεία να τοποθετήσει για μεγάλο χρονικό διάστημα ανεμολογικούς ιστούς στα πολύγωνα των περιοχών (για πάνω από ένα έτος) με σκοπό την συλλογή δεδομένων ταχύτητας και διεύθυνσης του ανέμου. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 5 (Διάκριση του εθνικού χώρου σε κατηγορίες) της ΚΥΑ 49828 (ΦΕΚ 2464Β/3.12.2008) η περιοχή του εν λόγω έργου είναι εκτός χάρτη Περιοχών Αιολικής Προτεραιότητας (ΠΑΠ).
- Από τη μελέτη των τεχνικών χαρακτηριστικών της Α/Γ προκύπτει ότι κατά τους χειμερινούς μήνες, είναι απολύτως πιθανός ο σχηματισμός πάγου στα πτερύγια του στροφείου καθώς και σε άλλα σημεία της Α/Γ. Σύμφωνα με το Health and Safety Executive, 2013, "Λόγω ακραίων μετεωρολογικών φαινομένων είναι πιθανή η εμφάνιση πάγου στα πτερύγια της Α/Γ. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα την πτώση τμημάτων πάγου στο έδαφος". Ο σχηματισμός πάγου μπορεί να οδηγήσει σε απώλεια απόδοσης ή μπορεί ακόμη και να προκαλέσει διακοπή της ανεμογεννήτριας. Δηλαδή οι Α/Γ καλούνται να δουλέψουν σε ένα ακραίο περιβάλλον μεγάλου υψομέτρου και χαμηλών θερμοκρασιών

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 10^ο

εξαιτίας του οποίου ενδέχεται να έχουν αρκετές βλάβες και μειωμένη απόδοση για μεγάλο διάστημα μέσα στο έτος. Με βάση τις διαπιστωμένες ακραίες καιρικές συνθήκες σε υψόμετρο από 929 - 1202 μ. που θα χωροθετηθεί το αιολικό πάρκο, θα είναι αδύνατη η πρόσβαση σε αυτό για επισκευή βλαβών κατά τους χειμερινούς μήνες πράγμα ιδιαίτερα επιβαρυντικό για την ηλεκτροπαραγωγή χωρίς να υπολογίσουμε τις σχεδόν αναπόφευκτες καταστροφές επί των οδών πρόσβασης ή εξυπηρέτησης λόγω γεωλογίας και καιρικών φαινομένων. Με δεδομένη ήδη την προβληματική φύση της ηλεκτροπαραγωγής από αιολικά πάρκα λόγω της στοχαστικής φύσεως του ανέμου αλλά και των εγγενών προβλημάτων δικτύωσης, εγείρεται ένα θέμα περί του κατά πόσο τελικά θα μπορέσει να συμβάλει πραγματικά το υπό εξέταση Α/Π στην ενίσχυση του μείγματος ηλεκτροπαραγωγής της χώρας και στην αποκόμιση περιβαλλοντικών οφελών μέσω ουσιαστικής μείωσης εκπομπής αερίων θερμοκηπίου.

- Σύμφωνα με το Άρθρο 12 (ΦΕΚ 286/ΑΑΠ/2018) "Χωρική διάρθρωση, εξειδίκευση και συμπληρωματικότητα τω παραγωγικών δραστηριοτήτων" και συγκεκριμένα την ενότητα 12 Γ «Βασικές Μονάδες Ενέργειας», ως καταρχήν κατάλληλες περιοχές για την εγκατάσταση αιολικών εγκαταστάσεων θεωρούνται οι οροσειρές στα Ανατολικά της Π.Ε. Άρτας (Γάβροβο – Όρη Βάλτου, Κοκκινόλακκος των Δήμων Γ. Καραϊσκάκη και Κεντρικών Τζουμέρκων) στο Ξεροβούνι (όρια ΠΕ Άρτας – Ιωαννίνων, Δ. Ζηρού, Αρταίων και Β. Τζουμέρκων) οι ορεινοί όγκοι του Κασσιδιάρη και των Τσαμαντών (Δ. Πωγωνίου, Ζίτσας, Φιλιατών) καθώς και οι ορεινοί όγκοι της ενδοχώρας της Π.Ε. Θεσπρωτίας και Πρεβέζης. Για λόγους προστασίας των τουριστικών πόρων **δεν συνιστάται η χωροθέτηση αιολικών εγκαταστάσεων στις κορυφογραμμές των ορεινών όγκων των Π.Ε. Θεσπρωτίας και Πρεβέζης που γειτνιάζουν με τις ευρείες ζώνες τουριστικής ανάπτυξης**".
- Στις περιοχές αυτές υπάρχει έντονη οικοτουριστική ανάπτυξη από Ορειβατικούς και Περιπατητικούς/Φυσιολατρικούς Συλλόγους από όλη την Ελλάδα οι οποίοι επισκέπτονται την περιοχή ιδίως τους χειμερινούς μήνες. Συνεπώς, με την εγκατάσταση των Α/Γ θα υπάρξει ενδεχόμενο πρόκλησης σοβαρού ατυχήματος.
- Επίσης, από τη μελέτη των τεχνικών χαρακτηριστικών της Α/Γ προκύπτει ότι κατά τους χειμερινούς μήνες, είναι απολύτως πιθανός ο σχηματισμός πάγου στα πτερύγια του στροφείου καθώς και σε άλλα σημεία της Α/Γ. Ο σχηματισμός πάγου μπορεί να οδηγήσει σε απώλεια απόδοσης ή μπορεί ακόμη και να προκαλέσει διακοπή της ανεμογεννήτριας. Δηλαδή οι Α/Γ καλούνται να δουλέψουν σε ένα ακραίο περιβάλλον μεγάλου υψομέτρου και χαμηλών θερμοκρασιών εξαιτίας του οποίου ενδέχεται να έχουν αρκετές βλάβες και μειωμένη απόδοση για μεγάλο διάστημα μέσα στο έτος. Με βάση τις διαπιστωμένες ακραίες καιρικές συνθήκες στα υψόμετρα των 929 - 1202μ που θα χωροθετηθεί το αιολικό πάρκο, θα είναι αδύνατη η πρόσβαση σε αυτό για επισκευή βλαβών κατά τους χειμερινούς μήνες πράγμα ιδιαίτερα επιβαρυντικό για την ηλεκτροπαραγωγή χωρίς να υπολογίσουμε τις σχεδόν αναπόφευκτες καταστροφές επί των οδών πρόσβασης ή εξυπηρέτησης λόγω γεωλογίας και καιρικών φαινομένων. Με δεδομένη ήδη την προβληματική φύση της ηλεκτροπαραγωγής από αιολικά πάρκα λόγω της στοχαστικής φύσεως του ανέμου αλλά και των εγγενών προβλημάτων δικτύωσης, εγείρεται ένα θέμα περί του κατά πόσο τελικά θα μπορέσει να συμβάλει πραγματικά το υπό εξέταση Α/Π στην ενίσχυση του μείγματος ηλεκτροπαραγωγής της χώρας και στην αποκόμιση περιβαλλοντικών οφελών μέσω ουσιαστικής μείωσης εκπομπής αερίων θερμοκηπίου.
- Λόγω του μεγάλου υψομέτρου της περιοχής χωροθέτησης οι κλίσεις θα είναι μεγάλες (θα φτάνουν το 12% σε μερικά σημεία). Εκτιμούμε ότι κλίση αυτού του μεγέθους είναι έντονη για την ασφαλή κυκλοφορία των μεγάλων οχημάτων που απαιτεί η κατασκευή του Α/Π, σε οδό με τόσο δυσμενή γεωμετρικά χαρακτηριστικά και με δεδομένες τις ενδεχόμενες κακές καιρικές συνθήκες που είναι κανόνας στην περιοχή και οι οποίες επιδεινώνουν τις κυκλοφοριακές συνθήκες (απώλειες πρόσφυσης λόγω λάσπης κλπ, υδροφορία καταστρώματος κλπ). Ενδεικτικά αναφέρουμε πως οι περισσότεροι δασικοί δρόμοι σε περιοχές τέτοιου υψομέτρου με παρόμοια χαρακτηριστικά είναι αδιάβατοι για μεγάλο μέρος του έτους.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 10^ο

- Στην μελέτη δεν αναφέρονται καθόλου έστω γενικά στοιχεία όπως μέγιστο ύψος πρανών, επιχωμάτων και ισοζύγιο χωματισμών ώστε να εκτιμήσουμε καλύτερα τις επιπτώσεις της κατασκευής των Α/Π στο περιβάλλον.
- **Το έργο εμπίπτει εντός περιοχής σημαντικής για τα πουλιά (GR073).** Κατά την άποψή μας υποεκτιμούνται οι επιπτώσεις του εν λόγω έργου, αφού σε περίπτωση υλοποίησής του ενδέχεται να προκληθούν προβλήματα στις μετακινήσεις των πτηνών λόγω φράγματος ανάσχεσης. Τα μεγάλα αρπακτικά που πετούν στο ύψος κίνησης των πτερυγίων των Α/Γ ενδέχεται να αντιμετωπίσουν σημαντική επίπτωση παρεμπόδισης πτήσεων και να αναγκάζονται στην κατανάλωση ενεργειακών αποθεμάτων προκειμένου να αποφύγουν την επιφάνεια που καλύπτει η κίνηση των πτερυγίων. Επίσης, η υλοποίηση του συνόλου των έργων στην εν λόγω περιοχή μπορεί να έχει επιπτώσεις στα πτηνά με τους ακόλουθους τρόπους:
 - θνησιμότητα λόγω σύγκρουσης πτηνών με την ανεμογεννήτρια. Έχουν αναφερθεί θανατώσεις πτηνών από πρόσκρουση στα πτερύγια ανεμογεννητριών αλλά και σε εναέρια καλώδια διασύνδεσης της μονάδας με το δίκτυο.
 - επέμβαση σε περιοχές αναζήτησης τροφής (θήρευσης),
 - επέμβαση σε πορείες μετανάστευσης πτηνών,
 - μείωση του υπάρχοντος βιοτόπου των πτηνών,
 - εγκατάσταση ανεμογεννητριών σε περιοχές αναπαραγωγής των πτηνών.
- Εκτιμούμε ότι οι αρνητικές και μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στα μορφολογικά-τοπογραφικά-τοπολογικά χαρακτηριστικά καθώς και στο θόρυβο, σε καμιά περίπτωση δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως αμελητέες, λαμβάνοντας υπόψη κάποιες παραμέτρους όπως το μέγεθος του έργου, η κατασκευή πολλών χιλιομέτρων νέας οδοποιίας, οι παρεμβάσεις εντός του χώρου εγκατάστασης των Α/Γ. Η θεώρησή μας είναι πως η εν λόγω επίπτωση υποεκτιμάται σε πολύ μεγάλο βαθμό. Το μεγάλο μέγεθος του έργου είναι ακριβώς αυτό που προσδιορίζει τις επιπτώσεις στο τοπίο και στη μορφολογία του εδάφους ως μόνιμες, μη αναστρέψιμες και σημαντικές. Η κατασκευή επί των κορυφογραμμών νέας οδοποιίας σε υψόμετρα που κυμαίνονται από 929m έως και 1202m από την Μέση Στάθμη της Θάλασσας (ΜΣΘ) δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως μη σημαντική.
- Οι προδιαγραφές των προς χάραξη οδών είναι αυτές ενός δασικού δρόμου (τριτεύουσα οδός). Το πλάτος του οδοστρώματος προβλέπεται να είναι 5m (χωρίς έρεισμα) με διαπλατύνσεις στο τμήμα του δρόμου με επίχωση είτε στο τμήμα του δρόμου με εκσκαφή και έκχωμα οι οποίες σύμφωνα με την μελέτη προβλέπονται έως 10 μέτρα (+5 μέτρα). Άλλωστε, σύμφωνα με το υπ' αριθ. πρωτ. 54223/726/04-03-1998 έγγραφο του Υπουργείου Γεωργίας με θέμα «Τεχνικές Προδιαγραφές δασικών οδών Γ' Κατηγορίας», καθώς και η 135661/4400/16-09-2013 οδηγία για «Οδοί σε εκτάσεις που προστατεύονται από τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας» ΑΔΑ: ΒΛΛ10-Η2Ι. Σύμφωνα με την παραπάνω 'Κατά την εφαρμογή της ανωτέρω εγκυκλίου όμως, και ειδικά στις περιπτώσεις έργων που απαιτείται διέλευση οχημάτων μεταφοράς ογκώδους εξοπλισμού απαραίτητου για την εκτέλεση των έργων, διαπιστώνεται αδυναμία εξυπηρέτησης της χρήσης αυτής, κυρίως λόγω του πλάτους της δασικής οδού Γ' κατηγορίας (μέγιστο πλάτος τα 5μ), το οποίο προβλέπεται από τις τεχνικές προδιαγραφές της οδοποιίας και δεν επαρκεί για τη μεταφορά μηχανημάτων και εξοπλισμού (τέτοιες περιπτώσεις παρατηρούνται, π.χ., κατά την εκτέλεση έργων ΑΠΕ, όταν μεταφέρονται οι ανεμογεννήτριες στο χώρο εγκατάστασής τους). **Στις περιπτώσεις αυτές, μπορεί να εγκρίνεται στο άκρως δυνατό μέτρο η πέραν των 5μ πλάτους καταστρώματος διάνοιξη της δασικής οδού σε όποια σημεία του μήκους της απαιτείται, και κατ' ανώτερο μέχρι 10μ, κατά παρέκκλιση των ισχυουσών τεχνικών προδιαγραφών της δασικής οδοποιίας, αποκλειστικά και μόνο για την εξυπηρέτηση της χρήσης διέλευσης, όπως αυτή ανωτέρω τέθηκε.**
- Δεν ορίζεται όχημα μελέτης για το συγκεκριμένο έργο. Επισημαίνουμε πως για την επιλογή του οχήματος μελέτης για κάθε τύπο οδού τα χαρακτηριστικά του είναι το πλάτος και το ύψος και όχι το μήκος, με σκοπό τον καθορισμό του αποτυπώματος της οδού. Στην συγκεκριμένη περίπτωση δεν

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 10^ο

αναφέρονται τέτοια στοιχεία για το εν λόγω όχημα. Πάντως σε καμία περίπτωση οχήματα ειδικού τύπου και διαστάσεων (γερανός ανύψωσης Α/Γ, φορτηγό μεταφοράς πτερυγίων Α/Γ) δεν μπορούν να αποτελούν τυπικό όχημα μελέτης ιδίως για δρόμο τέτοιας κατηγορίας αφού είναι σαφώς εκτός προδιαγραφών σχεδιασμού. Ενδεικτικά αναφέρουμε πως η κίνησή παρομοίων οχημάτων ακόμα και σε αυτοκινητοδρόμους με πολύ ευνοϊκότερα γεωμετρικά χαρακτηριστικά γίνεται με την χρήση ειδικών κυκλοφοριακών ρυθμίσεων και την συμβολή της τροχαίας. Εκφράζουμε αμφιβολίες για το αν το πλάτος των 5μ και οι διαπλάτυνσεις που αναφέρονται στην μελέτη επαρκούν για την ασφαλή κυκλοφορία και την μετάβαση επί τόπου, οχημάτων τέτοιων διαστάσεων και βάρους. Σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές το πτερύγιο της Α/Γ έχει μήκος περίπου 50 μέτρα, επομένως απαιτείται όχημα μήκους μεγαλύτερο των 50 μέτρων για την μεταφορά του. Εκτιμούμε ότι στην πράξη θα απαιτηθούν διαπλάτυνσεις και τυχόν επεμβάσεις σε μεγαλύτερο πλάτος τόσο στην ευθυγραμμία όσο και στις καμπύλες. Τα ίδια ισχύουν φυσικά και για τις βελτιώσεις δρόμων που προβλέπει η μελέτη εφόσον οι προδιαγραφές σχεδιασμού είναι όμοιες.

- Όσον αφορά το τοπίο της περιοχής επέμβασης, μετά την ολοκλήρωση της οδοποιίας (εκσκαφές, οδοστρωσία κλπ) καθώς και των πλατειών θεμελίωσης/συναρμολόγησης των Α/Γ επί των κορυφογραμμών, εκτιμούμε πως το όλο αποτέλεσμα δεν θα είναι ομαλά εγγράψιμο στο αλπικό-υποαλπικό τοπίο της περιοχής και θα αλλοιώσει αισθητά τον φυσικό του χαρακτήρα με τρόπο μη αναστρέψιμο και θα οδηγήσει σε υποβάθμισή του. Η αποψίλωση από την βλάστηση, τα εμφανή χωματουργικά, όπως και η επιφάνεια της οδοστρωσίας, με την παρουσία τους επιβάλλονται οριστικά στο αλπικό τοπίο και αλλοιώνουν μόνιμα τον χαρακτήρα του. Η μελέτη σαφώς υποεκτιμά την επίδραση της κατασκευής της οδοποιίας (νέα και βελτίωση υφιστάμενης) του αιολικού πάρκου στο τοπίο ενώ εστιάζει αποκλειστικά στην οπτική όχληση και στην επίδραση στο τοπίο εξαιτίας μόνο των Α/Γ σύμφωνα με τα κριτήρια του ειδικού χωροταξικού τα οποία πληροί.
- Δεν είμαστε σε θέση να εκτιμήσουμε τις πιθανές μόνιμες επιπτώσεις στα επιφανειακά και υπόγεια νερά της περιοχής εξαιτίας της κατασκευής των τεχνικών έργων, από την στιγμή που λόγω των έργων οδοποιίας διαταράσσεται το φυσικό ανάγλυφο μιας περιοχής μεγάλης έκτασης άρα μεταβάλλονται και τα στοιχεία επιφανειακής και υπόγειας απορροής. Κατά την φάση κατασκευής οι επιπτώσεις μπορεί να οφείλονται σε διαρροές καυσίμων - λιπαντικών των πάσης φύσεων μηχανημάτων έργων, εξαιτίας της πλύσης αντλιών - βαρελών σκυροδέματος και λόγω των λυμάτων του προσωπικού. Επίσης σε περίπτωση που λειτουργήσει επί τόπου νέο παρασκευαστήριο σκυροδέματος τα υγρά απόβλητα από την λειτουργία του ενδέχεται να δημιουργήσουν σοβαρό πρόβλημα στα επιφανειακά και υπόγεια νερά. Κατά την φάση λειτουργίας δεν αναμένονται επιπτώσεις εφόσον στην ουσία το έργο δεν παράγει απόβλητα τέτοια που να μπορούν να επηρεάσουν τους υδάτινους πόρους.
- Τέλος, από τη λειτουργία Α/Γ, παρατηρήθηκαν παρεμβολές σε τηλεοπτικές μεταδόσεις που οφείλονται στην ανάκλαση των ηλεκτρομαγνητικών κυμάτων πάνω στα περιστρεφόμενα πτερύγια της πτερωτής των Α/Γ για σχετικά μικρές αποστάσεις (μερικά χιλιόμετρα). Φυσικά, ο κίνδυνος είναι σοβαρός όταν οι παρενοχλήσεις γίνονται στα συστήματα μικροκυμάτων και πλοήγησης αεροπλάνων. Το πρόβλημα λύνεται με τη χρήση κατευθυντικών κεραιών και με επικάλυψη των πτερυγίων με ειδικό υλικό για τις σοβαρές περιπτώσεις.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Υστερα από τα παραπάνω προκύπτει ότι από την κατασκευή και λειτουργία του ΑΣΠΗΕ του θέματος αναμένεται να προκληθούν σοβαρές περιβαλλοντικές επιπτώσεις μόνιμου χαρακτήρα, μη αναστρέψιμες, οι οποίες απαντούν κυρίως στην κατασκευή του νέου οδικού δικτύου καθώς και στην βελτίωση του υφιστάμενου οδικού δικτύου και δευτερευόντως στην τοποθέτηση των Α/Γ. Οι επιπτώσεις έχουν να κάνουν ως επί το πλείστον με την μορφολογία του εδάφους, το τοπίο, τις προστατευόμενες περιοχές, την χλωρίδα, την πανίδα και την ορνιθοπανίδα στην εν λόγω περιοχή.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 10^ο

Κατά την άποψή μας η Μελέτη υποεκτίμησε αρκετές από τις προαναφερθείσες επιπτώσεις. Επίσης όπως καταδείχθηκε, η προς μελέτη οδοποιία δημιουργεί σοβαρά ερωτηματικά ως προς την επάρκεια των μελετώμενων οδών με αυτά τα γεωμετρικά χαρακτηριστικά, για την κάλυψη των αναγκών του έργου. Τέλος, θα ήταν ιδανικό να γνωρίζουμε εκ των προτέρων:

- *Το αιολικό δυναμικό της περιοχής και την όσο το δυνατό ακριβή γνώση της συμπεριφοράς του ανέμου (ένταση του ανέμου και τις διακυμάνσεις αυτού σε μέτρο και διεύθυνση στην περιοχή εγκατάστασης με την χρήση ανεμολογικού ιστού και την επεξεργασία των δεδομένων του για όσο το δυνατόν μεγαλύτερο χρονικό διάστημα).*
- *Η εγκατάσταση να μην έχει αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. Η επιλεγμένη θέση να είναι αποδεκτή από τις τοπικές κοινότητες και σύμφωνα με τους περιβαλλοντικούς όρους.*
- *Η λειτουργία των Α/Γ να είναι συμβατή (εγγύτητα, διασύνδεση) με τη λειτουργία του τοπικού ηλεκτρικού δικτύου.*

Να έχουν ληφθεί υπόψη κατά το σχεδιασμό της ανεμογεννήτριας τα πιθανά ακραία καιρικά φαινόμενα της συγκεκριμένης θέσης (πάγος, θυελλώδεις άνεμοι, έντονος, διάβρωση κ.λπ.)».

δ) Την αριθ. 9/35/26-06-2020 (ΑΔΑ:Ω9ΒΚ7Λ9-90Ξ) Απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Ηπείρου «Σχετικά με την εγκατάσταση και λειτουργία Αιολικών Πάρκων στην Ήπειρο».

ε) Το από 26/06/2023 έγγραφο γραπτών απόψεων πολιτών (Θωμάς Φώτσης, Παύλος Αλεξίου, Ελευθέριος Μπάντιος, Ιωάννης Μακρίδης και Θεόδωρος Ι. Χόβολος), που κατατέθηκε στο Περιφερειακό Συμβούλιο Ηπείρου, στα πλαίσια της δημόσιας διαβούλευσης και διαβιβάστηκε στην Επιτροπή με το αριθ. πρωτ. 103169/2063/27-06-2023 έγγραφο του Περιφερειακού Συμβουλίου.

στ) Τις απόψεις πολιτών όπως υποβλήθηκαν στο Ηλεκτρονικό Περιβαλλοντικό Μητρώο στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης της ΜΠΕ του έργου.

ζ) Την αριθ. 144/06-07-2023 Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Φιλιατών (ΑΔΑ: 9Π8ΩΗΦ-ΡΧΩ) που διαβιβάστηκε στην Επιτροπή με το αριθ. πρωτ. 110752/2230/07-07-2023 έγγραφο του Περιφερειακού Συμβουλίου Ηπείρου.

η) Την αριθ. πρωτ. 30144/20-06-2023 θετική με όρους γνωμοδότηση της Διεύθυνσης Υδάτων Ηπείρου.

θ) Την αριθ. πρωτ. Κ.Γ. /Δ3/Δ14320/05-07-2023 θετική με όρους γνωμοδότηση του Τμήματος Χαρτών και Εμποδίων της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας.

ι) Τις αποφάσεις αριθ. 9/134/18-07-2023 και αριθ. 9/135/18-07-2023 της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Ανάπτυξης & Εμπορίου της Περιφέρειας Ηπείρου.

ια) Την τοποθέτηση του Προέδρου της Επιτροπής κ. Γοργόλη Βασίλειου ο οποίος παρουσίασε το θέμα και την αρνητική υπηρεσιακή εισήγηση. Εισηγήθηκε η Επιτροπή να γνωμοδοτήσει ΑΡΝΗΤΙΚΑ σύμφωνα και με τα όσα αναφέρθηκαν και στις αριθ. 9/134/18-07-2023 και 9/135/18-07-2023 Αποφάσεις της Επιτροπής.

ιβ) Την τοποθέτηση των κ.κ. Κορωναίου Θεόδωρου και Σπέγγου Αριστείδη, από την παράταξη «Κοινό των Ηπειρωτών», οι οποίοι ψήφισαν ΑΡΝΗΤΙΚΑ σύμφωνα με τα όσα αναφέρθηκαν και στις αριθ. 9/134/18-07-2023 και 9/135/18-07-2023 Αποφάσεις της Επιτροπής.

ιγ) Την τοποθέτηση του κ. Ριζόπουλου Σπυρίδωνα από την παράταξη «Ορίζοντες Ηπείρου», ο οποίος ψήφισε ΑΡΝΗΤΙΚΑ.

ιδ) Την τοποθέτηση της κας Ζέκα-Πάσχου Κωνσταντίνας από την παράταξη «Λαϊκή Συσπείρωση», η οποία ψήφισε ΑΡΝΗΤΙΚΑ.

ιε) Την τοποθέτηση του κ. Γαλατά Ζώη από την παράταξη «Αριστερή Παρέμβαση στην Ήπειρο», ο οποίος ψήφισε ΑΡΝΗΤΙΚΑ.

και ό,τι διατυπώθηκε κατά την διάρκεια της συζήτησης του θέματος, η γνωμοδότησή μας επί του φακέλου της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) έχει ως εξής:

Αποφασίζει ΟΜΟΦΩΝΑ
(Απόφαση 9/136/18-07-2023)

Γνωμοδοτεί αρνητικά για το περιεχόμενο της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου, όπως διαβιβάσθηκε με το αριθ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/48497/3253/11-05-2023 έγγραφο του Τμήματος Β΄ της Δ/νσης Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ

A. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΘΕΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΧΩΡΙΣ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΟΡΩΝ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ

B. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΘΕΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ

Γ. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ

Δ. ΔΕ ΔΥΝΑΜΕΘΑ ΝΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΟΥΜΕ ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΘΕΙΣΑΣ Μ.Π.Ε. ΔΙΟΤΙ ΔΙΑΠΙΣΤΩΝΟΝΤΑΙ ΣΕ ΑΥΤΗ ΟΥΣΙΩΔΕΙΣ ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ ΣΕ Ο,ΤΙ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΜΑΣ, ΟΠΩΣ ΑΥΤΕΣ (ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ) ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ.

Ε. ΔΕ ΔΥΝΑΜΕΘΑ ΝΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΟΥΜΕ ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΘΕΙΣΑΣ Μ.Π.Ε. ΔΙΟΤΙ ΔΕΝ ΕΜΠΙΠΤΕΙ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΜΑΣ.

6. ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ:

- 1) Εισηγητικό Σημείωμα της Δ/νσης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Π.Η. - Τμήμα Περιβάλλοντος.
- 2) Την αριθ. 9/35/26-06-2020 (ΑΔΑ:Ω9ΒΚ7Λ9-90Ξ) Απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Ηπείρου «Σχετικά με την εγκατάσταση και λειτουργία Αιολικών Πάρκων στην Ήπειρο».
- 3) Την αριθ. 144/06-07-2023 Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Φιλιατών (ΑΔΑ: 9Π8ΩΗΦ-ΡΧΩ)
- 4) Το από 26/06/2023 έγγραφο γραπτών απόψεων πολιτών (Θωμάς Φώτσης, Παύλος Αλεξίου, Ελευθέριος Μπάντιος, Ιωάννης Μακρίδης και Θεόδωρος Ι. Χόβολος)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 10^ο

5) Αντίγραφο του αποδεικτικού δημοσίευσης της Ανακοίνωσης – Πρόσκλησης της Προέδρου του Περιφερειακού Συμβουλίου.	
6) Αντίγραφο των σελίδων των Ημερήσιων Εφημερίδων στις οποίες δημοσιεύθηκε.	

Το παρόν πρακτικό, αφού συντάχθηκε, αναγνώσθηκε και βεβαιώθηκε, υπογράφεται ως εξής:

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΟΡΓΟΛΗΣ

ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Ακριβές Απόσπασμα
από το Πρακτικό 9^ο/18-07-2023

Η Γραμματέας
(πρακτικογράφος)

Βαγιούλα Διαμάντη

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

1. Σίμου – Τάσιου Αναστασία
2. Ναυρόζογλου Παναγιώτα
3. Γαϊτανίδης Πρόδρομος
4. Δηλαβέρη Ρεγγίνα (αναπληρωματικό μέλος)
5. Σιαράβας Κωνσταντίνος (αναπληρωματικό μέλος)
6. Μητροκώστα Παναγιώτα (αναπληρωματικό μέλος)
7. Σπέγγος Αριστείδης
8. Κορωναίος Θεόδωρος
9. Ριζόπουλος Σπυρίδων
10. Ζέκα – Πάσχου Κωνσταντίνα
11. Ζώης Γαλατάς

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 11^ο

Δ10	ΕΝΤΥΠΟ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Α		
<p>ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Ταχ. Δ/νση: Διοικητήριο Περιφέρειας Ηπείρου Πλ. Πύρρου 1, 45221 Ιωάννινα Πληροφορίες: Β. Διαμάντη Τηλ.: 2651087330 Email: epitropi.anaptyxis@php.gov.gr</p>	<p>Ημερομηνία: 18-07-2023 Αρ. Πρωτοκόλλου (εξερχόμενου): 124717/2488</p> <p>Ημερομηνία: 04-05-2023 Αρ. Πρωτ.(εισερχόμενου): 21712</p> <p>Περιβαλλοντική ταυτότητα (ΠΕΤ) έργου ή δραστηριότητας: 2212872523</p>		
<p>Προς: Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου-Δυτικής Μακεδονίας Δ/νση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Ηπείρου 5^οχλμ εθνικής οδού Ιωαννίνων – Κοζάνης TK 45445 <u>Ιωάννινα</u> Υπόψη κας Κλειούς Συρμακέση</p> <p>Κοιν: Δ/νση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Π.Η. - Τμήμα Περιβάλλοντος <u>Ενταύθα</u> Υπόψη κ. Τσιάρα Ευάγγελου</p>			
1. ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ			
<p>Γνωμοδότηση επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) του έργου: «Σταθμός αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας (ΣΑΗΕ), ισχύος 200 MW και των συνοδών του έργων, στη θέση "ΑΡΑΧΘΟΣ 1" της Δ.Ε. Βλαχερνών, του Δήμου Αρταίων Π.Ε. Άρτας». Φορέας πραγματοποίησης και λειτουργίας του έργου είναι η εταιρεία ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΡΒΑΝΙΚΟΥ ΕΠΕ.</p>			
2. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΟΥ ΕΙΣΗΓΗΘΗΚΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΜΠΕ) ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ			
<p>Δ/νση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Π.Η. - Τμήμα Περιβάλλοντος.</p>			
3. ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΠΟΥ ΛΗΦΘΗΚΑΝ ΥΠΟΨΗ			
Α/Α	ΣΤΟΙΧΕΙΑ (ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ Η΄ ΦΟΡΕΑΣ)	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΦΟΡΕΑΣ ΣΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΕΣΤΑΛΗ Η ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ
1	Περιβαλλοντικός Πολιτιστικός Σύλλογος π. Δήμου Θεσπρωτικού (εκπρόσωπος Κατερίνα Καινούριου – Δράκου), Επιτροπή Αγώνα Κατοίκων Λάκκας Σουλίου (εκπρόσωπος Δημήτριος Δράκος)	18-07-2023	Επιτροπή Περιβάλλοντος, Ανάπτυξης & Εμπορίου Περιφέρειας Ηπείρου
2	Τοπικό Συμβούλιο Δημοτικής Κοινότητας Γραμμενίτσας του δήμου Αρταίων	10-06-2023	Περιφερειακό Συμβούλιο Ηπείρου
4. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ			

Κατόπιν σχετικού αιτήματος της περιβαλλοντικής Αρχής για το έργο – δραστηριότητα του σημείου 1 του παρόντος και λαμβάνοντας υπόψη:

- α)** Το με αριθ. πρωτ. 21712/04-05-2023 έγγραφο της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Α.Δ.Η.-Δ.Μ. με το οποίο διαβιβάστηκε η Μ.Π.Ε. του έργου του θέματος,
β) Την αριθ. πρωτ. 70036/1387/08-05-2023 Ανακοίνωση – Πρόσκληση της Προέδρου του Περιφερειακού Συμβουλίου κας Σταυρούλας Μπραϊμη – Μπότση
γ) Την από 26-05-2023 θετική με όρους εισήγηση του Τμήματος Περιβάλλοντος της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Περιφέρειας Ηπείρου στην οποία αναφέρονται τα εξής:

«Φορέας λειτουργίας της μονάδας του θέματος είναι η εταιρεία **ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΡΒΑΝΙΚΟΥ ΕΠΕ.**

Το υπό μελέτη έργο σχετίζεται με την ηλεκτροχημική αποθήκευση της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας από το Σύστημα και την επανέγχυσή της στο Σύστημα με σκοπό την κάλυψη της ζήτησης ενέργειας από την αγορά όταν είναι απαραίτητη.

Το προς περιβαλλοντική αδειοδότηση έργο, περιλαμβάνει την κατασκευή και λειτουργία Σταθμού Αποθήκευσης Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΣΑΗΕ), συνολικής ισχύος 200MW και την διασύνδεσή του με υπόγειο δίκτυο Μέσης Τάσης με το υφιστάμενο “Κ.Υ.Τ. Αράχθου”. Ο προς αδειοδότηση ΣΑΗΕ, έχει λάβει την υπ’ αριθ. 1400/2022 Άδεια Αποθήκευσης Ηλεκτρικής Ενέργειας, από την Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ) ισχύος 200MW, στη θέση “ΑΡΑΧΘΟΣ Ι”.

Η θέση εγκατάστασης του ΣΑΗΕ βρίσκεται 0,4km βόρεια του οικισμού Γραμμενίτσα. Επίσης ο ΣΑΗΕ βρίσκεται 2,65km βόρεια της πόλης της Άρτας.

Η συνολική έκταση την οποία θα καταλαμβάνει το έργο ανέρχεται σε **129.178,00τ.μ.** Ωστόσο το εμβαδό του γηπέδου εγκατάστασης ανέρχεται σε **62.594,56 τ.μ.**

Για την πρόσβαση στο ΣΑΗΕ, θα χρησιμοποιηθεί το υφιστάμενο αγροτικό δίκτυο της περιοχής το οποίο καταλήγει στη θέση εγκατάστασης του έργου, συνεπώς δεν θα διανοιχθούν νέοι οδοί. Το υπόγειο κανάλι καλωδίων MT 33kV έως τη θέση του υφιστάμενου Κ.Υ.Τ έχει συνολικό μήκος **1.979,40m** επί του καταστρώματος της υφιστάμενης οδοποιίας. Επίσης θα τοποθετηθεί κοντέινερ για τον οικίσκο ελέγχου διαστάσεων 2,10 X 13,0μ. Για τους υπόλοιπους οικίσκους, γραφεία και αποθήκη διαστάσεων 2,10m x 13,0m και χώρος βοηθητικών υπηρεσιών διαστάσεων 5m x 8m, επίσης προτείνεται κοντέινερ ή προκατασκευασμένος οικίσκος.

ΦΑΣΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

Η κατασκευή του ΣΑΗΕ και των συνοδών του έργων μπορεί να επιμεριστεί στις κάτωθι εργασίες:

- Χωματουργικές εργασίες για την διαμόρφωση του γηπέδου εγκατάστασης
- Σκυροδετήσεις για τις βάσεις εγκατάστασης του εξοπλισμού
- Εκσκαφή και επανεπίχωση καναλιών καλωδίων
- Κατασκευή δικτύου MT 33kV
- Κατασκευή δικτύου γείωσης
- Τοποθέτηση των κοντέινερ των συσσωρευτών
- Τοποθέτηση των κοντέινερ του οικίσκου ελέγχου, των γραφείων και των βοηθητικών χώρων.

Τα υλικά και οι ποσότητες κατασκευής των έργων εκτιμώνται, ενδεικτικά, ως ακολούθως:

Τα υλικά για τη κατασκευή των έργων είναι αδρανή που βρίσκονται επί τόπου και αποτελούν τα προϊόντα εκσκαφής, επίχωσης και διάστρωσης των δρόμων καθώς και των καναλιών καλωδίων. Για την κατασκευή των οικίσκου ελέγχου θα χρησιμοποιηθούν τα συνήθη δομικά υλικά που χρειάζονται σε κάθε οικοδομικό κτίριο ενώ η μεταφορά τους θα γίνει στο έργο οδικώς από ντόπιους προμηθευτές.

Για τις ανάγκες ψεκασμού των χώρων του εργοταξίου απαιτείται νερό το οποίο υπολογίζεται σε 5 m³/ημέρα και το οποίο θα μεταφέρεται με υδροφόρα

Για την πλήρωση της τάφρου εγκατάστασης της υπόγειας γραμμής μεταφοράς Μ.Τ., ενδεικτικά, θα απαιτηθούν 155,00m³ γαιώδους εδαφικού υλικού, 930,00m³ σπαστή άμμο

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 11^ο

λατομείου, 2.640,00m³ εκσκαφικά υλικά.

Για την κατασκευή της περιφράξης του κάθε ΣΑΗΕ θα γίνει χαλύβδινη περίφραξη με πασσάλους (κάγκελα) και χαλύβδινη πύλη πρόσβασης.

Για την κατασκευή των οικίσκων (ελέγχου, αποθήκης υλικών, γραφείων) προτείνεται η τοποθέτηση κοντέινερ διαστάσεων περίπου 2,10m x 13,0m, πάνω σε βάση από σκυρόδεμα και σιδηρούς οπλισμός. Η μεταφορά των υλικών θα γίνει στο έργο οδικώς από ντόπιους προμηθευτές. Επιπροσθέτως για τους υπόλοιπους οικίσκους, γραφεία και αποθήκη διαστάσεων 2,10m x 13,0m και χώρος βοηθητικών υπηρεσιών διαστάσεων 5m x 8m, επίσης προτείνεται κοντέινερ ή προκατασκευασμένος οικίσκος.

ΦΑΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Κατά την λειτουργία του ΣΑΗΕ οι εργασίες που θα πραγματοποιούνται θα είναι κυρίως εργασίες συντήρησης:

- Συντήρηση του ηλεκτρολογικού εξοπλισμού (συσσωρευτές, αντιστροφείς, μετατροπείς κλπ)
- Αντικατάσταση των φθαρμένων τμημάτων
- Καθαρισμός του γηπέδου εγκατάστασης.
- Συντήρηση των δρόμων πρόσβασης, καθ' όλη την διάρκεια λειτουργίας του έργου.

Κατά τη φάση λειτουργίας, τα υλικά που αναμένεται να απαιτηθούν είναι τα ανταλλακτικά που μπορεί να χρειαστούν κατά την συντήρηση του εξοπλισμού. Δεν απαιτείται κατανάλωση ενέργειας (ηλεκτρικής ή καύσιμο), αφού σκοπός του έργου είναι η αποθήκευση ενέργειας, από τα υπόλοιπα έργα ΑΠΕ, με τη χρήση συσσωρευτών.

Η ποσότητα του νερού που αναμένεται να χρησιμοποιηθεί από το προσωπικό (υγιεινή, συντήρηση κλπ.), υπολογίζεται σε 100λίτρα την ημέρα και θα καλύπτεται από νερό που θα μεταφέρεται με υδροφόρα.

Τα υγρά απόβλητα περιορίζονται σε αυτά που θα προέλθουν από το εργοτάξιο, το οποίο θα εγκατασταθεί στη περιοχή του έργου: ορυκτέλαια από την συντήρηση των οχημάτων και μηχανημάτων εκσκαφής, πετρέλαιο ή βενζίνη για την κίνηση των οχημάτων και μηχανημάτων εκσκαφής, αστικά λύματα από την υγιεινή του προσωπικού που θα στελεχώνει το εργοτάξιο.

Το ανωτέρω έργο χωροθετείται εκτός θεσμοθετημένης περιοχής NATURA, και εκτός περιοχής ευθύνης Φορέα Διαχείρισης. Πλησίον της περιοχής μελέτης της παρούσας ΜΠΕ βρίσκεται το Εθνικό Πάρκο Υγροτόπων Αμβρακικού που ιδρύθηκε το 2008 με την Κοινή Υπουργική Απόφαση 11989 (ΦΕΚ 123Δ/21-03-2008). Η Ζώνη Γ : περιοχή περιβαλλοντικού ελέγχου που αποτελεί και το εξωτερικό όριο του Εθνικού Πάρκου απέχει περίπου 300 μέτρα από το γήπεδο εγκατάστασης.

Σε απόσταση 10km από τη θέση εγκατάστασης του έργου αποτυπώνονται οι παρακάτω 6 σταθμοί αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας.

Α/Α	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΑΜ	ΘΕΣΗ	ΙΣΧΥΣ (MW)	ΕΠΟ	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
1	ΑΠΥΒΕΝ ΕΠΕ	ΑΔ-04418	ΣΚΑΜΝΙΑ	75	ΌΧΙ	ΑΔΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
2	ΥΒΡΙΔΙΚΑ ΜΗΛΟΥ ΕΠΕ	ΑΔ-04419	ΣΚΑΜΝΙΑ	75	ΌΧΙ	ΑΔΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
3	ΕΚ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΙΚΕ	ΑΔ-04578	ΧΑΝΟΠΟΥΛΟ	50	ΌΧΙ	ΑΔΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
4	ΕΠΙΡΟΣ STORAGE II ΙΚΕ	ΑΔ-04770	ΚΩΣΤΙΛΙΕΣ	50	ΌΧΙ	ΑΔΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
5	ΕΠΙΡΟΣ STORAGE II ΙΚΕ	ΑΔ-04690	ΚΩΣΤΙΛΙΕΣ	50	ΌΧΙ	ΑΔΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
6	ΕΠΙΡΟΣ STORAGE I	ΑΔ-04689	ΚΩΣΤΙΛΙΕΣ	100	ΌΧΙ	ΑΔΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

Κατά τη φάση κατασκευής να γίνει ενημέρωση όλου του προσωπικού για τα σημεία στα οποία πρόκειται να γίνουν επεμβάσεις και τον ακριβή χρόνο εκτέλεσης των εργασιών, ώστε να αποφευχθούν άσκοπες και άστοχες παρεμβάσεις στα μορφολογικά και τοπολογικά χαρακτηριστικά

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 11^ο

της περιοχής.

- Το γήπεδο εγκατάστασης του ΣΑΗΕ να περιοριστεί στο αναγκαίο δυνατό.
- Προτείνεται η εκπόνηση ενός σχεδίου εξωραϊσμού – διαμόρφωσης τοπίου, των διαταραχθέντων χώρων, με σκοπό την γρήγορη αποκατάσταση της αισθητικής του τοπίου και την επίτευξη της ομαλής ένταξης του έργου στο ευρύτερο περιβάλλον.
- Τα κατάλληλα προϊόντα των εκσκαφών να αποτίθενται σε συγκεκριμένους χώρους προ-σωρινής αποθήκευσης και να εναρμονίζονται με την φυσική μορφολογία του εδάφους. Επίσης να επαναχρησιμοποιούνται το συντομότερο δυνατό.
- Η φυτική γη που είναι κατάλληλη για επαναχρησιμοποίηση, να καθαρίζεται από μεγάλο μεγέθους ρίζες ή λίθους και στη συνέχεια να διαστρώνεται σε σωρούς ώστε να είναι ευχερής η επαναχρησιμοποίηση της.
- Οι αποθέσεις των υλικών να διαστρώνονται, να εξομαλύνονται και να διαμορφώνονται ώστε να έχουν ευσταθή και ομοιόμορφα πρηνή με κατάλληλες κλίσεις και καλαίσθητη εμφάνιση και να αποστραγγίζονται ώστε να αποφεύγεται η διάβρωση τους ή η συσσώρευση νερού.
- Το εργοτάξιο και κάθε είδους εργοταξιακή εγκατάσταση, συμπεριλαμβανομένων των προσωρινών προσβάσεων και διαδρόμων μετακίνησης υλικών, των χώρων προσωρινής απόθεσης και διαδρόμων μετακίνησης υλικών κλπ, θα πρέπει να αποκατασταθούν μετά την ολοκλήρωση του έργου.
 - Να ληφθεί σοβαρά υπόψη ο ισοφαρισμός των γαιών των εκχωμάτων και επιχωμάτων όσο είναι δυνατόν, έτσι ώστε να μην παρουσιαστεί περίσσεια ή έλλειμμα υλικού.
 - Το γήπεδο εγκατάστασης του ΣΑΗΕ να περιοριστεί στο αναγκαίο δυνατό.
 - Η διατήρηση των υφιστάμενων κλίσεων του εδάφους, ώστε να μην υπάρξει αλλαγή στην επιφανειακή ροή των όμβριων υδάτων.
- Το πλεόνασμα των εκσκαφών, προτείνεται η ποσότητα που θα επαναχρησιμοποιηθεί, να αποτεθεί σε θέσεις που δεν επηρεάζουν την επιφανειακή ροή των υδάτων και βρίσκονται εκτός αρχαιολογικών χώρων ή ιστορικών τόπων, να μην παρεμποδίζουν την κίνηση οχημάτων ή ανθρώπων και να μην δημιουργούν προβλήματα σε ανθρωπογενείς δραστηριότητες που τυχόν απαντώνται στην περιοχή, ενώ τυχόν ποσότητα που είναι ακατάλληλη για επαναχρησιμοποίηση, να μεταφέρονται σε χώρους που θα υποδειχθούν από την Αρμόδια Υπηρεσία.
- Στην περίπτωση που εντοπιστούν προβλήματα αστάθειας (παρότι σύμφωνα με τα διαθέσιμα γεωλογικά στοιχεία της περιοχής μελέτης, δεν αναμένονται ιδιαίτερα προβλήματα) θα πρέπει να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα ενίσχυσης των παρειών των ορυγμάτων όπως χρήση πασσαλοσανίδων, διαμόρφωση κεκλιμένων επιπέδων με τις δέουσες κλίσεις κλπ.
- Να γίνεται σωστή διαχείριση των αποβλήτων με σκοπό την αποφυγή ρύπανσης του εδάφους. Για την προστασία του εδάφους από διαρροές ορυκτελαίων, καυσίμων και λοιπών πετρελαιοειδών από τα μηχανήματα κατασκευής, θα πρέπει να ληφθούν κατάλληλα μέτρα όπως καλή και τακτική συντήρηση μηχανημάτων, η αλλαγή λαδιών και ο ανεφοδιασμός των οχημάτων και μηχανημάτων σε συγκεκριμένο κατάλληλο χώρο και η τήρηση όλων των μέτρων αντιμετώπισης τυχόν διαρροών και πυρασφάλειας. Η συντήρηση των μηχανημάτων και ο ανεφοδιασμός τους θα γίνεται σε νόμιμα λειτουργούντα πρατήρια καυσίμων και συνεργεία της περιοχής, εκτός και αν πρόκειται για έκτακτα περιστατικά (βλάβη, τυχαία δι-αρροή κ.λπ.).
- Για τα αστικού τύπου απορρίμματα των εργαζομένων ο εργοταξιακός χώρος θα πρέπει να εφοδιαστεί με κάδους απορριμμάτων, στους οποίους θα συλλέγονται και στην συνέχεια σε συνεννόηση με τον αρμόδιο Δήμο θα γίνεται άμεση αποκομιδή από τα απορριμματοφόρα.
- Οι εκσκαφές να περιοριστούν στις απολύτως αναγκαίες, προκειμένου να επέλθει η κατά το δυνατόν μικρότερη επίπτωση στο φυσικό τοπίο, ενώ θα πρέπει να αποφευχθεί η αλόγιστη απώλεια – καταστροφή φυτικής βλάστησης.
- Το γήπεδο εγκατάστασης του ΣΑΗΕ να περιοριστεί στο αναγκαίο δυνατό, έτσι ώστε και οι

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 11^ο

εκτάσεις στις οποίες θα αποφυλωθεί η υφιστάμενη βλάστηση θα περιοριστούν στις απολύτως αναγκαίες.

Να μην απορρίπτονται μπάζα, λιπαντικά και άλλα απόβλητα σε οποιαδήποτε τοποθεσία εντός και εκτός του ΣΑΗΕ.

Να παρθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα αντιπυρικής προστασίας για την αποφυγή πυρκαγιάς σε ξηρές περιόδους η οποία μπορεί να επεκταθεί σε δασικές περιοχές ή σε άλλες φυσικές ή/και καλλιεργήσιμες εκτάσεις. Να προβλεφθεί πριν την κατασκευή σχέδιο πυροπροστασίας εντός και εκτός εργοταξιακών χώρων και συγκεκριμένο σχέδιο πυρόσβεσης με τα απαραίτητα μέσα και υλικά.

Τυχόν παραγόμενα δασικά προϊόντα να διακινηθούν σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας και να διατεθούν καθ' υπόδειξη των οικείων Δασικών Υπηρεσιών. Ειδικότερα, η απόληψη δασικών προϊόντων επί των εκτάσεων που φέρουν δασική βλάστηση να πραγματοποιείται σύμφωνα με τα άρθρα 66, 131 και 177 του Ν.Δ/τος 86/69 ως ισχύει, να εκτελεστεί δε με την επίβλεψη των Δασικών Υπηρεσιών και τα δασικά προϊόντα να διατεθούν μετά από σύνταξη και έγκριση πίνακα υλοτομίας.

Τυχόν δασικά δέντρα που θα κοπούν να φυλάσσονται σε σωρούς, μέχρι να διατεθούν νομίμως, σε θέσεις που θα υποδειχθούν από τις οικίες Δασικές Υπηρεσίες.

Προτείνεται η εκπόνηση ενός σχεδίου εξωραϊσμού – διαμόρφωσης τοπίου, των διαταραχθέντων χώρων, με σκοπό την γρήγορη αποκατάσταση της αισθητικής του τοπίου και την επίτευξη της ομαλής ένταξης του έργου στο ευρύτερο περιβάλλον, στο οποίο θα περιλαμβάνονται είδη θάμνων και δέντρων που υφίστανται στην περιοχή και θα παρακολουθείται ως προς την υλοποίηση του από το αρμόδιο Δασαρχείο. Προτείνεται να αποφευχθούν οι περιφράξεις χώρων, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ανεμπόδιστη διέλευση αιγοπροβάτων και βοοειδών, πλην των εκτάσεων που θα αποκατασταθούν.

Η χωροθέτηση των εργοταξίων και των περιοχών εναπόθεσης αδρανών να γίνει με άξονα τη δυνατόν μικρότερη όχληση του οικιστικού περιβάλλοντος και με βασικό γνώμονα τη δυνατότητα πλήρους αποκατάστασής τους.

Αυστηρή τήρηση των ορίων εκπομπών θορύβου όπως αυτές επιβάλλονται από την κείμενη νομοθεσία και σαφώς τα δρομολόγια διέλευσης φορτηγών και μηχανημάτων εντός ορίων οικισμών, να μην γίνονται τις ώρες κοινής ησυχίας.

Να ληφθούν από τον εργολάβο όλα τα απαραίτητα μέτρα, με σκοπό την αποφυγή των ατυχημάτων.

Σε περίπτωση ισχυρών ανέμων ή περιόδους ξηρασίας να γίνεται συστηματική διαβροχή των εκχωμάτων που θα προκύψουν, μέχρι να χρησιμοποιηθούν προς επανεπίκωση, καθώς επίσης και των οδών κίνησης των οχημάτων.

Οι σωροί υλικών, είτε αδρανών προς χρήση, είτε προϊόντων εκσκαφής, να είναι καλυμμένοι.

Να θεσπιστούν όρια ταχύτητας των οχημάτων στους χωματόδρομους.

Η μεταφορά εκσκαφών και αδρανών υλικών θα γίνεται με φορτηγά που φέρουν καλυμμένη καρότσα και να μην είναι υπερπλήρεις. Σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, όλα τα φορτηγά που μεταφέρουν χαλαρά υλικά (π.χ. προϊόντα εκσκαφής) πρέπει να είναι καλυμμένα (Ν.Δ. 4433/1964 Περί Μεταλλευτικών Ερευνών του Δημοσίου και άλλων τινών μεταλλευτικών διατάξεων όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 273/1976 ΕΤΚ 50/Α και ΥΑ Π-5η/Φ/17402/84ΕΤΚ 931/Β - Κανονισμός Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών).

Απαγορεύεται η καύση οποιουδήποτε υλικού στην περιοχή του έργου.

Για την διασφάλιση της υγείας του προσωπικού που εμπλέκεται σε εργασίες που παράγονται σημαντικές ποσότητες σκόνης θα πρέπει να του παρέχονται όλα τα Μέσα Ατομικής Προστασίας.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 11^ο

- Προτείνεται η συστηματική παρακολούθηση των επιπέδων θορύβου κατά τη διάρκεια της κατασκευής, και εφόσον διαπιστωθούν υπερβάσεις να ληφθούν πρόσθετα μέτρα, όπως να γίνεται χρήση κινητών αντιθορυβικών πετασμάτων στις περιοχές του εργοταξίου.
- Για το ηλεκτρικό και μαγνητικό πεδίο των μετασχηματιστών τάσης ισχύουν οι βασικοί περιορισμοί και στάθμες αναφοράς της υπ. αριθ. 3060/(ΦΟΡ)/23/8/2002 (ΦΕΚ 512/Β/25.04.2002) Κοινής Υπουργικής Απόφασης με τίτλο: «Μέτρα προφύλαξης του κοινού από τη λειτουργία διατάξεων εκπομπής ηλεκτρομαγνητικών πεδίων χαμηλών συχνοτήτων» [Διόρθωση Σφαλμάτων (ΦΕΚ 759/Β/19.06.2002)].
- Να απαγορευτεί αυστηρά οποιαδήποτε διάθεση χωματισμών και ακατάλληλων υλικών εντός της κοίτης υφιστάμενων ποταμών, ρεμάτων, τάφρων και χειμάρρων της περιοχής.
- Να απαγορευτεί αυστηρά η οποιαδήποτε απόληψη νερού από τα επιφανειακά ύδατα (π.χ. ποτάμια, ρέματα, κ.λπ.), προκειμένου να χρησιμοποιηθεί για τις ανάγκες του έργου (παραγωγή σκυροδέματος, διαβροχή των οδοστρωμάτων, κ.λπ.).
- Για την επεξεργασία των υγρών αποβλήτων του προσωπικού του εργοταξίου προτείνεται η εγκατάσταση χημικών τουαλετών.
- Συστηματική συντήρηση των μηχανημάτων κατασκευής και μεταφοράς υλικών να γίνεται σε οργανωμένο συνεργείο της περιοχής και όχι στην περιοχή των έργων. Η ορθή διαχείριση αυτών των αποβλήτων θα διασφαλίσει την απουσία κατείδυσης ρυπαντών στα υπόγεια νερά.
- Η αντιμετώπιση ατυχημάτων σε όλο το μήκος εργασιών, θα πρέπει επίσης να προβλέπεται στο πρόγραμμα του εργολάβου. Έτσι αυτός θα πρέπει να διαθέτει στο συνεργείο του τα κατάλληλα υλικά για την αντιμετώπιση για παράδειγμα διαρροής λαδιών στο έδαφος. Τέτοια μπορεί να είναι διάφορα προσροφητικά υλικά (όπως απλό πριονίδι, άμμος κλπ).
- Να ακολουθηθούν όλες οι διαδικασίες διαχείρισης επικίνδυνων και μη αποβλήτων κατά την κείμενη νομοθεσία».

δ) Το από 06-07-2023 υπόμνημα του Περιβαλλοντικού Πολιτιστικού Συλλόγου π. Δήμου Θεσπρωτικού και της Επιτροπής Αγώνα Κατοίκων Λάκκας Σουλίου, που κατατέθηκε από τον κ. Δράκο Δημήτριο στην Επιτροπή Περιβάλλοντος κατά τη διάρκεια συζήτησης του θέματος.

ε) Την αριθ. 15/10-06-2023 αρνητική Απόφαση του Τοπικού Συμβουλίου της Δημοτικής Κοινότητας Γραμμενίτσας του Δήμου Αρταίων (Πρακτικό 11/2023).

στ) Την αριθ. πρωτ. 3259/70820/08-06-2023 θετική με όρους γνωμοδότηση της ΠΕΧΩΠ Π.Ε. Άρτας.

ζ) Την αριθ. 345341/05-07-2023 θετική με όρους γνωμοδότηση της Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών Ηπείρου, Δυτικής Μακεδονίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

η) Την αριθ. πρωτ. 218581/17-05-2023 θετική με όρους γνωμοδότηση της Υπηρεσίας Νεωτέρων Μνημείων & Τεχνικών Έργων Ηπείρου, Βορείου Ιονίου και Δυτικής Μακεδονίας.

θ) Την αριθ. Φ.114.1/1274/283294/06-07-2023 (Σ.3988) θετική με όρους - προϋποθέσεις γνωμοδότηση του Τμήματος 4 (Προστ. Περιβάλλοντος) του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας.

ι) Την αριθ. πρωτ. 329975/28-06-2023 θετική με όρους γνωμοδότηση της Διεύθυνσης Δασών Άρτας.

ια) Την τοποθέτηση του Προέδρου της Επιτροπής κ. Γοργόλη Βασίλειου ο οποίος έδωσε το λόγο στον κ. Τσιάρα για να παρουσιάσει στα μέλη της Επιτροπής τα βασικά σημεία της υπηρεσιακής εισήγησης. Στη συνέχεια, εισηγήθηκε η Επιτροπή να γνωμοδοτήσει ΘΕΤΙΚΑ σύμφωνα με την

εισήγηση της υπηρεσίας και τους όρους που προτείνει. Πρόσθεσε, επίσης, ότι θα πρέπει στην απόφαση της Επιτροπής να προστεθεί ο όρος: η εταιρεία να λάβει τη σχετική άδεια εφόσον η έκταση είναι δημοτική.

ιβ) Την τοποθέτηση των κ.κ. Κορωναίου Θεόδωρου και Σπέγγου Αριστείδη, από την παράταξη «Κοινό των Ηπειρωτών», οι οποίοι ψήφισαν ΑΡΝΗΤΙΚΑ γιατί η τοπική κοινωνία είναι αρνητική απέναντι στην υλοποίηση του συγκεκριμένου έργου.

ιγ) Την τοποθέτηση του κ. Ριζόπουλου Σπυρίδωνα από την παράταξη «Ορίζοντες Ηπείρου», ο οποίος ψήφισε ΘΕΤΙΚΑ.

ιδ) Την τοποθέτηση της κας Ζέκα-Πάσχου Κωνσταντίνας από την παράταξη «Λαϊκή Συσπείρωση», η οποία ψήφισε ΑΡΝΗΤΙΚΑ για τους εξής λόγους:

- ιδιοκτησιακά η έκταση που θα πραγματοποιηθεί η επέμβαση ανήκει στο Δημοτικό Δάσος Γραμμενίτσας
- το σύνολο της επέμβασης θα γίνει εντός δασικών εκτάσεων
- δεν υπάρχει σύνδεση με δίκτυο ύδρευσης, ούτε υδρογεώτρηση. Το νερό θα μεταφέρεται. Αν αποτύχουν τα μέτρα ασφαλείας και συμβεί μια έκρηξη τότε δεν θα υπάρχει νερό για την κατάσβεση.

ιε) Την τοποθέτηση του κ. Γαλατά Ζώη από την παράταξη «Αριστερή Παρέμβαση στην Ήπειρο», ο οποίος ψήφισε ΑΡΝΗΤΙΚΑ.

και ό,τι διατυπώθηκε κατά την διάρκεια της συζήτησης του θέματος, η γνωμοδότησή μας επί του φακέλου της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) έχει ως εξής:

**Αποφασίζει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ
(Απόφαση 9/137/18-07-2023)**

Γνωμοδοτεί θετικά για το περιεχόμενο της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου, όπως διαβιβάστηκε με το αριθ. πρωτ. 21712/04-05-2023 έγγραφο της Δ/νσης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Α.ΔΗ.-Δ.Μ. με τον όρο η εταιρεία να λάβει τη σχετική άδεια εφόσον η έκταση επέμβασης είναι δημοτική.

- ΚΑΤΑΨΗΦΙΣΑΝ οι κ.κ. Κορωναίος Θεόδωρος και Σπέγγος Αριστείδης, από την παράταξη «Κοινό των Ηπειρωτών»
- ΚΑΤΑΨΗΦΙΣΕ η κα Ζέκα-Πάσχου Κωνσταντίνα από την παράταξη «Λαϊκή Συσπείρωση»
- ΚΑΤΑΨΗΦΙΣΕ ο κ. Γαλατάς Ζώης από την παράταξη «Αριστερή Παρέμβαση στην Ήπειρο»

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ

Α. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΘΕΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΧΩΡΙΣ ΤΗΝ ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΟΡΩΝ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ	☐
Β. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΘΕΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ	☒

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 11^ο

Γ. ΓΝΩΜΟΔΟΤΟΥΜΕ ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ Η΄ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ	☐
Δ. ΔΕ ΔΥΝΑΜΕΘΑ ΝΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΟΥΜΕ ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΘΕΙΣΑΣ Μ.Π.Ε. ΔΙΟΤΙ ΔΙΑΠΙΣΤΩΝΟΝΤΑΙ ΣΕ ΑΥΤΗ ΟΥΣΙΩΔΕΙΣ ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ ΣΕ Ο,ΤΙ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΜΑΣ, ΟΠΩΣ ΑΥΤΕΣ (ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ) ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΟ 4 ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ.	☐
Ε. ΔΕ ΔΥΝΑΜΕΘΑ ΝΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΟΥΜΕ ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΘΕΙΣΑΣ Μ.Π.Ε. ΔΙΟΤΙ ΔΕΝ ΕΜΠΙΠΤΕΙ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΜΑΣ.	☐
6. ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ:	
<p>1) Εισηγητικό Σημείωμα της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Π.Η. – Τμήμα Περιβάλλοντος.</p> <p>2) Την αριθ. 15/10-06-2023 Απόφαση του Τοπικού Συμβουλίου της Δημοτικής Κοινότητας Γραμμενίτσας του Δήμου Αρταίων (Πρακτικό 11/2023).</p> <p>3) Το από 06-07-2023 υπόμνημα του Περιβαλλοντικού Πολιτιστικού Συλλόγου π. Δήμου Θεσπρωτικού και της Επιτροπής Αγώνα Κατοίκων Λάκκας Σουλίου.</p> <p>4) Αντίγραφο του αποδεικτικού δημοσίευσης της Ανακοίνωσης – Πρόσκλησης της Προέδρου του Περιφερειακού Συμβουλίου.</p> <p>5) Αντίγραφο των σελίδων των Ημερήσιων Εφημερίδων στις οποίες δημοσιεύθηκε.</p>	☒

Το παρόν πρακτικό, αφού συντάχθηκε, αναγνώσθηκε και βεβαιώθηκε, υπογράφεται ως εξής:

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΟΡΓΟΛΗΣ**

ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Ακριβές Απόσπασμα
από το Πρακτικό 9^ο/18-07-2023
Η Γραμματέας
(πρακτικογράφος)

Βαγιούλα Διαμάντη

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

1. Σίμου – Τάσιου Αναστασία
2. Ναυρόζογλου Παναγιώτα
3. Γαϊτανίδης Πρόδρομος
4. Δηλαβέρη Ρεγγίνα (αναπληρωματικό μέλος)
5. Σιαράβας Κωνσταντίνος (αναπληρωματικό μέλος)
6. Μητροκώστα Παναγιώτα (αναπληρωματικό μέλος)
7. Σπέγγος Αριστείδης
8. Κορωναίος Θεόδωρος
9. Ριζόπουλος Σπυρίδων
10. Ζέκα – Πάσχου Κωνσταντίνα
11. Ζώης Γαλατάς

Απόσπασμα από το Πρακτικό 9ο / 18-07-2023

ΘΕΜΑ 12ο: Έγκριση σύναψης Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ Περιφέρειας Ηπείρου και του Δήμου Βορείων Τζουμέρκων για την υλοποίηση του έργου «Επείγουσες εργασίες κατασκευής δεξαμενής υδροδότησης Βαθυπέδου χωρητικότητας 50m³» προϋπολογισμού 55.000,00 ευρώ (με ΦΠΑ) και ορισμός εκπροσώπων της Περιφέρειας Ηπείρου για την Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης.

Η Επιτροπή Περιβάλλοντος Χωρικού Σχεδιασμού & Ανάπτυξης του Περιφερειακού Συμβουλίου Ηπείρου λαμβάνοντας υπόψη:

1) Την από 19-06-2023 έγγραφο – εισήγηση της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων Περιφέρειας Ηπείρου, με επισυναπτόμενο το σχέδιο της Σύμβασης, στο οποίο αναφέρονται τα εξής:

«Με την αριθμ. Πρωτ.1.../1.../0.-1.-2023 απόφαση Περιφερειάρχη Ηπείρου εγκρίθηκε πίστωση ποσού 115.000,00€ (με το ΦΠΑ) σε βάρος των πιστώσεων της ΣΑΕΠ ?..0 ΗΠΕΙΡΟΥ με Κ.Α. 20? 0ΕΠ5300001 και με τίτλο: «Αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και ειδικών δράσεων Περιφέρειας Ηπείρου 2020-2022» (για την υλοποίηση του Υποέργου : «ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΥΔΡΟΔΟΤΗΣΗΣ ΒΑΘΥΠΕΔΟΥ ΧΩΡΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ 50,00 m³ .

Αντικείμενο της παρούσας σύμβασης είναι η εκτέλεση όλων των απαραίτητων εργασιών για την κατασκευή δεξαμενής υδροδότησης και οικίσκου στον οικισμό του Βαθυπέδου Ιωαννίνων. Η δεξαμενή που θα κατασκευαστεί έχει εξωτερικές διαστάσεις στην βάση 6,30Χ6,30μ. και ο οικίσκος διαστάσεων 2,45Χ3,00μ θα είναι από οπλισμένο σκυρόδεμα .

Αναλυτικότερα, οι εργασίες που θα γίνουν είναι οι ακόλουθες :

Εκσκαφές της περιοχής που θα κατασκευαστεί η δεξαμενή, διαμόρφωση του δαπέδου θεμελίωσης και τοποθέτηση κατάλληλων υλικών έδρασης.

Ευλόγυτοι για την σκυροδέτηση και την κατασκευή της δεξαμενής.

Τοποθέτηση σιδηρού οπλισμού και αναμονών για την σύνδεση των σωληνώσεων.

Σκυροδέτηση με σκυρόδεμα κατηγορίας C 20/25.

Εργασίες σύνδεσης των σωληνώσεων και όλων των ηλεκτρομηχανολογικών εξαρτημάτων.

Όλες οι εργασίες εκτελεστούν έντεχνα σύμφωνα με τις ισχύουσες ΕΤΕΠ και τις υποδείξεις της Υπηρεσίας και σκοπό έχουν να αντιμετωπίσουν τα άμεσα και αναγκαία προβλήματα που έχουν διαμορφωθεί.

Όλες οι εργασίες θα εκτελεσθούν έντεχνα, σύμφωνα με τις υποδείξεις της διευθύνουσας υπηρεσίας, τις ισχύουσες τεχνικές προδιαγραφές και τις διατάξεις του Ν. 1418/84 «Δημόσια Έργα» και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων του Ν.2229/94 «Τροποποίηση και συμπλήρωση του Ν1418/84 και άλλες διατάξεις» και του Π.Δ. 609/85 «Περί κατασκευής Δημόσιων έργων» και του Π.Δ. 171/87 «περί αποφαινόμενων οργάνων Ο.Τ.Α.», του Ν. 3263/04 «Μειοδοτικό σύστημα ανάθεσης των δημόσιων έργων και άλλες διατάξεις» , του Ν. 3669/08 «Κύρωση της Κωδικοποίησης της νομοθεσίας κατασκευής δημοσίων έργων» (ΚΔΕ), του Ν. 4070/2012 καθώς, του Ν.4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 201/24/Ε και 2014/25/ΕΕ)», του Ν. 4782/2021 «Εκσυγχρονισμός, απλοποίηση και αναμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, ειδικότερες ρυθμίσεις προμηθειών στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας και άλλες διατάξεις για την ανάπτυξη, τις υποδομές και την υγεία» και των σχετικών εγκυκλίων.

Υστερα από τα παραπάνω σας παρακαλούμε όπως αποφασίσετε για :

- Την έγκριση σύναψης Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ Περιφέρειας Ηπείρου και του Δήμου Βορείων Τζουμέρκων για την υλοποίηση του έργου «ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 12^ο

ΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΥΔΡΟΔΟΤΗΣΗΣ ΒΑΘΥΠΕΔΟΥ ΧΩΡΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ 50,00 m³», προϋπολογισμού 55.000,00 ευρώ

• Την έγκριση των όρων της εν λόγω Προγραμματικής Σύμβασης, όπως αυτοί έχουν αποτυπωθεί στο σχετικό επισυναπτόμενο κείμενο και τον ορισμό εκπροσώπων για την κοινή επιτροπή παρακολούθησης της Π.Σ.:

α. Τον κ. **Ιωάννη Αρκομάνη**, ΠΕ Μηχανικών (Πολιτικών Μηχανικών), υπάλληλο της Δ/σης Τεχνικών Έργων Περιφερειακής Ενότητας Ιωαννίνων, με αναπληρωτή του τον κο. **Ιωάννη Κατσάνο**, ΠΕ Μηχανικών (Πολιτικών Μηχανικών), υπάλληλο της Δ/σης Τεχνικών Έργων Περιφερειακής Ενότητας Ιωαννίνων, και

β. Τον κο **Αργύρη Νάκο**, ΤΕ Μηχανικών (Πολιτικών Μηχανικών), υπάλληλο της Δ/σης Τεχνικών Έργων Περιφέρειας Ηπείρου, με αναπληρωτή του τον κο. **Αθανάσιο Νάκα**, ΤΕ Μηχανικών (Μηχανολόγων Μηχανικών), υπάλληλο της Δ/σης Τεχνικών Έργων Περιφερειακής Ενότητας Ιωαννίνων.

Την έγκριση δαπάνης ποσού 55.000,00 ευρώ σε βάρος των πιστώσεων της ΣΑΕΠ 530 Ηπείρου με Κ.Α 2020ΕΠ?...3000001 με τίτλο: «Αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και ειδικών δράσεων Περιφέρειας Ηπείρου 2020-2022» (για την υλοποίηση του Υποέργου : «ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΥΔΡΟΔΟΤΗΣΗΣ ΒΑΘΥΠΕΔΟΥ ΧΩΡΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ 50,00 m³»

2) Την τοποθέτηση του κ. Γοργόλη Βασίλειου ο οποίος παρουσίασε το θέμα και εισηγήθηκε η Επιτροπή να γνωμοδοτήσει ΘΕΤΙΚΑ. Ανέφερε ότι η κα Ζέκα για τα θέματα από 12 έως και 19 ζήτησε επιπλέον στοιχεία και ζήτησε από τις αρμόδιες ανά θέμα υπηρεσίες να τα αποστείλουν και κάλεσε την κα Ζέκα να του πει να δεν έλαβε τα στοιχεία που ζήτησε.

3) Την τοποθέτηση των κ.κ. Κορωναίου Θεόδωρου και Σπέγγου Αριστείδη από την παράταξη «Κοινό των Ηπειρωτών», οι οποίοι ψήφισαν ΘΕΤΙΚΑ.

4) Την τοποθέτηση της κας Ζέκα-Πάσχου Κωνσταντίνας από την παράταξη «Λαϊκή Συσπείρωση Ηπείρου», η οποία ψήφισε ΘΕΤΙΚΑ με επιφύλαξη, καθώς ανέφερε ότι ζήτησε με έγγραφο που κοινοποίησε και στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση από τον Πρόεδρο της Επιτροπής συμπληρωματικά στοιχεία για τον προϋπολογισμό των έργων των προγραμματικών συμβάσεων και τις παρατάσεις, ότι αυτά άργησαν να της αποσταλούν άλλα ήρθαν την τελευταία στιγμή και άλλα την ημέρα της Επιτροπής. Επίσης ανέφερε ότι για τα θέματα που ζήτησε τα επιπλέον στοιχεία με το έγγραφο της δεν έλαβε στοιχεία μόνο για το 16ο θέμα.

5) Την τοποθέτηση του κ. Γαλατά Ζώη από την παράταξη «Αριστερή Παρέμβαση στην Ήπειρο», ο οποίος ψήφισε ΘΕΤΙΚΑ.

και ό,τι διατυπώθηκε κατά την διάρκεια της συζήτησης του θέματος:

Αποφασίζει ΟΜΟΦΩΝΑ

(Απόφαση 9/138/18-07-2023)

Εγκρίνει την σύναψη Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ Περιφέρειας Ηπείρου και του Δήμου Βορείων Τζουμέρκων για την υλοποίηση του έργου «Επείγουσες εργασίες κατασκευής δεξαμενής υδροδότησης Βαθυπέδου χωρητικότητας 50m³» προϋπολογισμού 55.000,00 ευρώ (με ΦΠΑ) και τους όρους αυτής σύμφωνα με το επισυναπτόμενο στην ανωτέρω (υπό στοιχ. 1) εισήγηση, Σχέδιο.

Ορίζει για την Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης της ανωτέρω Προγραμματικής Σύμβασης, ως εκπροσώπους της Περιφέρειας Ηπείρου:

α. Τον κ. **Ιωάννη Αρκομάνη**, ΠΕ Μηχανικών (Πολιτικών Μηχανικών), υπάλληλο της Δ/σης Τεχνικών Έργων Περιφερειακής Ενότητας Ιωαννίνων, με αναπληρωτή του τον κο. **Ιωάννη**

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / **ΘΕΜΑ 12^ο**

Κατσάνο, ΠΕ Μηχανικών (Πολιτικών Μηχανικών), υπάλληλο της Δ/σης Τεχνικών Έργων Περιφερειακής Ενότητας Ιωαννίνων, και

β. Τον κο Αργύρη Νάκο, ΤΕ Μηχανικών (Πολιτικών Μηχανικών), υπάλληλο της Δ/σης Τεχνικών Έργων Περιφέρειας Ηπείρου, με αναπληρωτή του τον κο. Αθανάσιο Νάκα, ΤΕ Μηχανικών (Μηχανολόγων Μηχανικών), υπάλληλο της Δ/σης Τεχνικών Έργων Περιφερειακής Ενότητας Ιωαννίνων.

Το παρόν πρακτικό, αφού συντάχθηκε, αναγνώσθηκε και βεβαιώθηκε, υπογράφεται ως εξής:

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΟΡΓΟΛΗΣ

ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Ακριβές Απόσπασμα
από το Πρακτικό 9^ο/18-07-2023

Η Γραμματέας
(πρακτικογράφος)

Βαγιούλα Διαμάντη

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

1. Σίμου – Τάσιου Αναστασία
2. Ναυρόζογλου Παναγιώτα
3. Γαϊτανίδης Πρόδρομος
4. Δηλαβέρη Ρεγγίνα (αναπληρωματικό μέλος)
5. Σιαράβας Κωνσταντίνος (αναπληρωματικό μέλος)
6. Μητροκώστα Παναγιώτα (αναπληρωματικό μέλος)
7. Σπέγγος Αριστείδης
8. Κορωναίος Θεόδωρος
9. Ζέκα – Πάσχου Κωνσταντίνα
10. Ζώης Γαλατάς

Απόσπασμα από το Πρακτικό 9ο / 18-07-2023

ΘΕΜΑ 13ο: Έγκριση σύναψης Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ Περιφέρειας Ηπείρου και του Δήμου Βορείων Τζουμέρκων για την υλοποίηση του έργου «Βελτίωση δημοτικού δρόμου προσπέλασης του κέντρου του οικισμού Ποτιστικών Δήμου Βορείων Τζουμέρκων, από την 3η επαρχιακή οδό, μέσω ΠΛΑΚΑΣ» προϋπολογισμού 115.000,00 ευρώ (με ΦΠΑ) και ορισμός εκπροσώπων της Περιφέρειας Ηπείρου για την Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης.

Η Επιτροπή Περιβάλλοντος Χωρικού Σχεδιασμού & Ανάπτυξης του Περιφερειακού Συμβουλίου Ηπείρου λαμβάνοντας υπόψη:

- 1)** Την από 19-06-2023 έγγραφο – εισήγηση της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων Περιφέρειας Ηπείρου, με επισυναπτόμενο το σχέδιο της Σύμβασης, στο οποίο αναφέρονται τα εξής:

«Με την αριθμ. Πρωτ.1.../1.../0.-1.-2023 απόφαση Περιφερειάρχη Ηπείρου εγκρίθηκε πίστωση ποσού 115.000,00€ (με το ΦΠΑ) σε βάρος των πιστώσεων της ΣΑΕΠ ?..0 ΗΠΕΙΡΟΥ με Κ.Α. 20? 0ΕΠ53000001 και με τίτλο: «Αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και ειδικών δράσεων Περιφέρειας Ηπείρου 2020-2022» (για την υλοποίηση του Υποέργου : «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΔΡΟΜΟΥ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΗΣ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΠΟΤΙΣΤΙΚΩΝ ΔΗΜΟΥ ΒΟΡΕΙΩΝ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ 3η ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΟΔΟ, ΜΕΣΩ «ΠΛΑΚΑΣ»» .

Αντικείμενο της παρούσας σύμβασης είναι οι απαιτούμενες εργασίες για την άμεση αποκατάσταση προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τμήματα του οδικού δικτύου εντός Δ.Δ. Πραμάντων, τα οποία είναι σε ιδιαίτερα δύσκολα σημεία, αφού έχουν μικρό πλάτος και έντονες κλίσεις, τμήμα του ανωτέρω παρουσιάζει κατολισθητικά φαινόμενα, τα οποία πρέπει άμεσα να αντιμετωπιστούν, αφού υπάρχει κίνδυνος κατάρρευσης το χειμώνα.

Ο οικισμός των Ποτιστικών, που εκτείνεται χαμηλότερα της 3ης επαρχιακής οδού, εξυπηρετείται από ασφαλτοστρωμένο δρόμο μικρού πλάτους, ο οποίος συνδέει, από την ανατολική πλευρά του, την 3η Επαρχιακή Οδό με το κέντρο του οικισμού. Ο δρόμος αυτός που καταλήγει στην κεντρική πλατεία, είναι αδιέξοδος και δεν εξυπηρετεί το δυτικό τμήμα του οικισμού. Το δυτικό τμήμα του οικισμού εξυπηρετείται σε μεγάλο βαθμό από τον υπάρχοντα χαλικοστρωμένο δρόμο, που συνδέει την 3η Επαρχιακή Οδό με το κέντρο του οικισμού Ποτιστικών, από την δυτική πλευρά του, μέσω της «Πλάκας». Ο δρόμος αυτός έχει μήκος 1 + 875,29 Km.

Προκειμένου ο ανωτέρω δρόμος να είναι βατός όλες τις εποχές του χρόνου, έχει ανάγκη άμεσης συντήρησης και βελτίωσης του καταστρώματός του. Οι ελάχιστες απαιτούμενες εργασίες για την βελτίωση της βατότητας του δρόμου είναι οι κάτωθι :

Η διάνοιξη τάφρου συλλογής και απορροής των όμβριων νερών στο ανάντη μέρος του καταστρώματός σε όλο το μήκος του.

Η κατασκευή έξι (6) σωληνωτών οχετών στις θέσεις διέλευσης αυτού από τα υπάρχοντα ρέματα και

Η κατασκευή οδοστρωσίας στο κατάστρωμα αυτού.

Σημειώνουμε ότι όλες οι προαναφερόμενες εργασίες θα γίνουν επί του υπάρχοντος καταστρώματος του δρόμου. Καμιά επέμβαση δεν χρειάζεται να γίνει στα γεωμετρικά χαρακτηριστικά του δρόμου (πλάτος, κατά μήκος κλίση, κ.λ.π), αφού αυτά εξυπηρετούν τον τιθέμενο σκοπό της χρήσης του δρόμου.

Η βελτίωση του δρόμου αυτού, κύριο σκοπό έχει την βελτίωση της προσπέλασης των κατοίκων στον οικισμό των Ποτιστικών, από την δυτική του πλευρά. Επίσης ο δρόμος αυτός :

έχει σημαντικό αντιπυρικό ρόλο και αποτελεί θα λέγαμε «δίοδο διαφυγής» σε περίπτωση πυρκαγιάς από το έντονα δασογενές περιβάλλον του οικισμού και

δίνει προσπέλαση σε κατοικίες, αγροτικές και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις της περιοχής.

1. Κατεύθυνση και πορεία :

Ο προτεινόμενος για βελτίωση δημοτικός δρόμος ξεκινά από την 3η Επαρχιακή Οδό στην θέση «Πλάκα» και με καθοδική πορεία και κατεύθυνση γενικά βόρεια – βορειοδυτική, φθάνει στον οικισμό Ποτιστικών, από την δυτική του πλευρά, στην θέση «Μεράντζα».

2. Τεχνικά στοιχεία.

Ο εν λόγω δρόμος, αποτελεί δημοτικό δρόμο, με κατά μήκος κλίση < 12 %.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 13^ο

Το πλάτος του καταστρώματος είναι 4,50 m, εκτός της τάφρου απορροής των όμβριων νερών.
Οι ακτίνες καμπυλότητας είναι > 20 m.

Τεχνικά έργα δεν έχουν κατασκευαστεί. Με την παρούσα μελέτη προβλέπεται η κατασκευή έξι (6) σωληνωτών οχετών, επί του υπάρχοντος καταστρώματος του δρόμου, για την καλύτερη απαγωγή των όμβριων νερών.

Η κυκλοφοριακή φόρτιση του δρόμου, είναι μικρή και αναφέρεται στην κυκλοφορία των αυτοκινήτων που εξυπηρετούν το δυτικό μέρος του οικισμού Ποτιστικών και τις μικρές γεωργοκτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις της περιοχής.

Από την μελετούμενη βελτίωση του δρόμου δεν θα προκύψουν ξυλώδη προϊόντα, αφού όλες οι προτεινόμενες εργασίες λαμβάνουν χώρα επί του καταστρώματος υφιστάμενου δρόμου.

Όλες οι εργασίες θα εκτελεσθούν έντεχνα, σύμφωνα με τις υποδείξεις της διευθύνουσας υπηρεσίας, τις ισχύουσες τεχνικές προδιαγραφές και τις διατάξεις του Ν. 1418/84 «Δημόσια Έργα» και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων του Ν.2229/94 «Τροποποίηση και συμπλήρωση του Ν1418/84 και άλλες διατάξεις» και του Π.Δ. 609/85 «Περί κατασκευής Δημόσιων έργων» και του Π.Δ. 171/87 «περί αποφαινόμενων οργάνων Ο.Τ.Α.», του Ν. 3263/04 «Μειοδοτικό σύστημα ανάθεσης των δημόσιων έργων και άλλες διατάξεις», του Ν. 3669/08 «Κύρωση της Κωδικοποίησης της νομοθεσίας κατασκευής δημοσίων έργων» (ΚΔΕ), του Ν. 4070/2012 καθώς, του Ν.4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 201/24/Ε και 2014/25/ΕΕ)», του Ν. 4782/2021 «Εκσυγχρονισμός, απλοποίηση και αναμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, ειδικότερες ρυθμίσεις προμηθειών στους το μείς της άμυνας και της ασφάλειας και άλλες διατάξεις για την ανάπτυξη, τις υποδομές και την υγεία» και των σχετικών εγκυκλίων.

Θα ληφθούν επίσης όλα τα αναγκαία μέτρα για την αποφυγή ατυχημάτων.

Υστερα από τα παραπάνω σας παρακαλούμε όπως αποφασίσετε για :

- Την έγκριση σύναψης Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ Περιφέρειας Ηπείρου και του Δήμου Βορείων Τζουμέρκων για την υλοποίηση του έργου «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΔΡΟΜΟΥ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΗΣ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΠΟΤΙΣΤΙΚΩΝ ΔΗΜΟΥ ΒΟΡΕΙΩΝ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ 3η ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΟΔΟ, ΜΕΣΩ «ΠΛΑΚΑΣ»», προϋπολογισμού 115.000,00 ευρώ

- Την έγκριση των όρων της εν λόγω Προγραμματικής Σύμβασης, όπως αυτοί έχουν αποτυπωθεί στο σχετικό επισυναπτόμενο κείμενο και τον ορισμό εκπροσώπων για την κοινή επιτροπή παρακολούθησης της Π.Σ.:

α. Τον κ. Ιωάννη Αρκομάνη, ΠΕ Μηχανικών (Πολιτικών Μηχανικών), υπάλληλο της Δ/σης Τεχνικών Έργων Περιφερειακής Ενότητας Ιωαννίνων, με αναπληρωτή του τον κο. Ιωάννη Κατσάνο, ΠΕ Μηχανικών (Πολιτικών Μηχανικών), υπάλληλο της Δ/σης Τεχνικών Έργων Περιφερειακής Ενότητας Ιωαννίνων, και

β. Τον κο Αργύρη Νάκο, ΤΕ Μηχανικών (Πολιτικών Μηχανικών), υπάλληλο της Δ/σης Τεχνικών Έργων Περιφέρειας Ηπείρου, με αναπληρωτή του τον κο. Αθανάσιο Νάκα, ΤΕ Μηχανικών (Μηχανολόγων Μηχανικών), υπάλληλο της Δ/σης Τεχνικών Έργων Περιφερειακής Ενότητας Ιωαννίνων.

Την έγκριση δαπάνης ποσού 115.000,00 ευρώ σε βάρος των πιστώσεων της ΣΑΕΠ 530 Ηπείρου με Κ.Α 2020ΕΠ?..3000001 με τίτλο: «?Αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και ειδικών δράσεων Περιφέρειας Ηπείρου 2020-2022» (για την υλοποίηση του Υποέργου : «ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΔΡΟΜΟΥ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΗΣ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΠΟΤΙΣΤΙΚΩΝ ΔΗΜΟΥ ΒΟΡΕΙΩΝ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ 3η ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΟΔΟ, ΜΕΣΩ «ΠΛΑΚΑΣ».

- 2) Την τοποθέτηση του κ. Γοργόλη Βασιλείου ο οποίος παρουσίασε το θέμα και εισηγήθηκε η Επιτροπή να γνωμοδοτήσει ΘΕΤΙΚΑ.
- 3) Την τοποθέτηση των κ.κ. Κορωναίου Θεόδωρου και Σπέγγου Αριστείδη από την παράταξη «Κοινό των Ηπειρωτών», οι οποίοι ψήφισαν ΘΕΤΙΚΑ.
- 4) Την τοποθέτηση της κας Ζέκα-Πάσχου Κωνσταντίνας από την παράταξη «Λαϊκή Συσπείρωση Ηπείρου», η οποία ψήφισε ΘΕΤΙΚΑ με επιφύλαξη,
- 5) Την τοποθέτηση του κ. Γαλατά Ζώη από την παράταξη «Αριστερή Παρέμβαση στην Ήπειρο», ο οποίος ψήφισε ΘΕΤΙΚΑ.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 13^ο

και ό,τι διατυπώθηκε κατά την διάρκεια της συζήτησης του θέματος:

Αποφασίζει ΟΜΟΦΩΝΑ
(Απόφαση 9/139/18-07-2023)

Εγκρίνει την σύναψη Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ Περιφέρειας Ηπείρου και του Δήμου Βορείων Τζουμέρκων για την υλοποίηση του έργου «Βελτίωση δημοτικού δρόμου προσπέλασης του κέντρου του οικισμού Ποτιστικών Δήμου Βορείων Τζουμέρκων, από την 3η επαρχιακή οδό, μέσω ΠΛΑΚΑΣ» προϋπολογισμού 115.000,00 ευρώ (με ΦΠΑ) και τους όρους αυτής σύμφωνα με το επισυναπτόμενο στην ανωτέρω (υπό στοιχ. 1) εισήγηση, Σχέδιο.

Ορίζει για την Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης της ανωτέρω Προγραμματικής Σύμβασης, ως εκπροσώπους της Περιφέρειας Ηπείρου:

α. Τον κ. Ιωάννη Αρκομάνη, ΠΕ Μηχανικών (Πολιτικών Μηχανικών), υπάλληλο της Δ/σης Τεχνικών Έργων Περιφερειακής Ενότητας Ιωαννίνων, με αναπληρωτή του τον κο. Ιωάννη Κατσάνο, ΠΕ Μηχανικών (Πολιτικών Μηχανικών), υπάλληλο της Δ/σης Τεχνικών Έργων Περιφερειακής Ενότητας Ιωαννίνων, και

β. Τον κο Αργύρη Νάκο, ΤΕ Μηχανικών (Πολιτικών Μηχανικών), υπάλληλο της Δ/σης Τεχνικών Έργων Περιφέρειας Ηπείρου, με αναπληρωτή του τον κο. Αθανάσιο Νάκα, ΤΕ Μηχανικών (Μηχανολόγων Μηχανικών), υπάλληλο της Δ/σης Τεχνικών Έργων Περιφερειακής Ενότητας Ιωαννίνων.

Το παρόν πρακτικό, αφού συντάχθηκε, αναγνώσθηκε και βεβαιώθηκε, υπογράφεται ως εξής:

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΟΡΓΟΛΗΣ

ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Ακριβές Απόσπασμα
από το Πρακτικό 9^ο/18-07-2023
Η Γραμματέας
(πρακτικογράφος)

Βαγιούλα Διαμάντη

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

1. Σίμου - Τάσιου Αναστασία
2. Ναυρόζογλου Παναγιώτα
3. Γαϊτανίδης Πρόδρομος
4. Δηλαβέρη Ρεγγίνα (αναπληρωματικό μέλος)
5. Σιαράβας Κωνσταντίνος (αναπληρωματικό μέλος)
6. Μητροκόστα Παναγιώτα (αναπληρωματικό μέλος)
7. Σπέγγος Αριστείδης
8. Κορωναίος Θεόδωρος
9. Ζέκα - Πάσχου Κωνσταντίνα
10. Ζώης Γαλατάς

Απόσπασμα από το Πρακτικό 9ο / 18-07-2023

ΘΕΜΑ 14ο: Έγκριση σύναψης **Προγραμματικής Σύμβασης** μεταξύ Περιφέρειας Ηπείρου/ Περιφερειακής Ενότητας Πρέβεζας και του Δήμου Ζηρού για την υλοποίηση του έργου «Ασφαλτοστρώσεις, βελτιώσεις, συντηρήσεις οδικών τμημάτων σε περιοχές του Δήμου Ζηρού» προϋπολογισμού 202.550,00 ευρώ (με ΦΠΑ) και ορισμός εκπροσώπων της Περιφέρειας Ηπείρου για την Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης.

Η Επιτροπή Περιβάλλοντος Χωρικού Σχεδιασμού & Ανάπτυξης του Περιφερειακού Συμβουλίου Ηπείρου λαμβάνοντας υπόψη:

1) Το αριθ. πρωτ. 112423/3578/11-07-2023 έγγραφο – εισήγηση της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων Π.Ε. Πρέβεζας, με επισυναπτόμενο το σχέδιο της Σύμβασης, στο οποίο αναφέρονται τα εξής:

«Προκειμένου να γίνει η εκτέλεση των εργασιών απαιτείται η σύναψη Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ της Περιφέρειας Ηπείρου/ Περιφερειακής Ενότητας Πρέβεζας και του Δήμου Ζηρού και με την παρούσα εισήγηση σας υποβάλλουμε, για έγκριση, σχέδιο Προγραμματικής Σύμβασης, στο οποίο περιγράφεται το αντικείμενο της σύμβασης, η διάρκεια ισχύος της, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των συμβαλλομένων και οι λοιποί όροι.

Έπειτα από τα παραπάνω σας παρακαλούμε όπως αποφασίσετε για :

1. Την έγκριση των όρων της εν λόγω Προγραμματικής Σύμβασης, όπως αυτοί έχουν αποτυπωθεί στο σχετικό επισυναπτόμενο κείμενο και

2. Τον ορισμό της κας Σοφίας Παπαγεωργίου και του κ. Κωνσταντίνου Κατσιμπόκη, υπαλλήλων της Δ.Τ.Ε. Π.Ε. Πρέβεζας, ως τακτικά μέλη από την Περιφέρεια Ηπείρου για την Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης της Προγραμματικής Σύμβασης αναπληρούμενους από τον κ. Πέτρο Βρέλλη και την κα Ελένη Βασιλειάδου, υπαλλήλους της Δ.Τ.Ε. Π.Ε. Πρέβεζας,

Συνημμένα:

1. Η με αριθμ. 54161/2236/4-4-2023 απόφαση ανάληψης Υποχρέωσης

2. Η με αριθ. 5304/Α-296/2023 απόφαση ανάληψης Υποχρέωσης

3. Σχέδιο Προγραμματικής Σύμβασης

4. Η αρ.69/2023 απόφαση του Δ.Σ. του Δήμου Ζηρού».

2) Την τοποθέτηση του κ. Γοργόλη Βασιλείου ο οποίος παρουσίασε το θέμα και εισηγήθηκε η Επιτροπή να γνωμοδοτήσει ΘΕΤΙΚΑ και έδωσε τον λόγο στον Δήμαρχο Ζηρού κ. Νίκο Καλαντζή

3) Την τοποθέτηση του Δημάρχου Ζηρού κ. Νίκου Καλαντζή ο οποίος απάντησε σε ερωτήματα των μελών της Επιτροπής

4) Την τοποθέτηση των κ.κ. Κορωναίου Θεόδωρου και Σπέγγου Αριστείδη από την παράταξη «Κοινό των Ηπειρωτών», οι οποίοι ψήφισαν ΘΕΤΙΚΑ.

5) Την τοποθέτηση της κας Ζέκα-Πάσχου Κωνσταντίνας από την παράταξη «Λαϊκή Συσπείρωση Ηπείρου», η οποία ψήφισε ΘΕΤΙΚΑ με επιφύλαξη.

6) Την τοποθέτηση του κ. Γαλατά Ζώη από την παράταξη «Αριστερή Παρέμβαση στην Ήπειρο», ο οποίος ψήφισε ΘΕΤΙΚΑ.

και ό,τι διατυπώθηκε κατά την διάρκεια της συζήτησης του θέματος:

Αποφασίζει ΟΜΟΦΩΝΑ

(Απόφαση 9/140/18-07-2023)

Εγκρίνει την σύναψη Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ Περιφέρειας Ηπείρου/ Περιφερειακής Ενότητας Πρέβεζας και του Δήμου Ζηρού για την υλοποίηση του έργου

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 14^ο

«Ασφαλτοστρώσεις, βελτιώσεις, συντηρήσεις οδικών τμημάτων σε περιοχές του Δήμου Ζηρού» προϋπολογισμού 202.550,00 ευρώ (με ΦΠΑ) και τους όρους αυτής σύμφωνα με το επισυναπτόμενο στην ανωτέρω (υπό στοιχ. 1) εισήγηση, Σχέδιο.

Ορίζει για την Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης της ανωτέρω Προγραμματικής Σύμβασης, ως εκπροσώπους της Περιφέρειας Ηπείρου:

Την κα Σοφία Παπαγεωργίου και τον κ. Κωνσταντίνο Κατσιμπόκη, υπαλλήλων της Δ.Τ.Ε. Π.Ε. Πρέβεζας, ως τακτικά μέλη, αναπληρούμενους από τον κ. Πέτρο Βρέλλη και την κα Ελένη Βασιλειάδου, υπαλλήλους της Δ.Τ.Ε. Π.Ε. Πρέβεζας.

Το παρόν πρακτικό, αφού συντάχθηκε, αναγνώσθηκε και βεβαιώθηκε, υπογράφεται ως εξής:

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΟΡΓΟΛΗΣ

ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Ακριβές Απόσπασμα
από το Πρακτικό 9^ο/18-07-2023

Η Γραμματέας
(πρακτικογράφος)

Βαγιούλα Διαμάντη

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

1. Σίμου - Τάσιου Αναστασία
2. Ναυρόζογλου Παναγιώτα
3. Γαϊτανίδης Πρόδρομος
4. Δηλαβέρη Ρεγγίνα (αναπληρωματικό μέλος)
5. Σιαράβας Κωνσταντίνος (αναπληρωματικό μέλος)
6. Μητροκώστα Παναγιώτα (αναπληρωματικό μέλος)
7. Σπέγγος Αριστείδης
8. Κορωναίος Θεόδωρος
9. Ζέκα - Πάσχου Κωνσταντίνα
10. Ζώης Γαλατάς

Απόσπασμα από το Πρακτικό 9ο / 18-07-2023

ΘΕΜΑ 15ο: Έγκριση σύναψης **Προγραμματικής Σύμβασης** μεταξύ Περιφέρειας Ηπείρου και του Δήμου Δωδώνης για την υλοποίηση του έργου «Άμεση αποκατάσταση κατολίσθησης για την προστασία του επαρχιακού οδικού δικτύου και ιδιοκτησιών στο Σιστρούνι» προϋπολογισμού 130.000,00 ευρώ (με ΦΠΑ) και ορισμός εκπροσώπων της Περιφέρειας Ηπείρου για την Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης.

Η Επιτροπή Περιβάλλοντος Χωρικού Σχεδιασμού & Ανάπτυξης του Περιφερειακού Συμβουλίου Ηπείρου λαμβάνοντας υπόψη:

- 1) Το από 14-07-2023 έγγραφο – εισήγηση της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων Περιφέρειας Ηπείρου, με επισυναπτόμενο το σχέδιο της Σύμβασης, στο οποίο αναφέρονται τα εξής:

«Με την αριθμ. Πρωτ.89413/3504/06.06.2023 απόφαση Περιφερειάρχη Ηπείρου εγκρίθηκε πίστωση ποσού 130.000,00€ (με το ΦΠΑ) σε βάρος των πιστώσεων της ΣΑΕΠ ΕΠ530 ΗΠΕΙΡΟΥ με Κ.Α. 2018ΕΠ53000001 και με τίτλο: «Συντήρηση - αποκατάσταση εθνικού, επαρχιακού και λοιπού οδικού δικτύου Περιφέρειας Ηπείρου» (για την υλοποίηση του Υποέργου : «Άμεση αποκατάσταση κατολίσθησης για την προστασία του επαρχιακού οδικού δικτύου και ιδιοκτησιών στο Σιστρούνι» .

Αντικείμενο της παρούσας σύμβασης είναι οι εργασίες αντιμετώπισης των βλαβών που προέκυψαν ανάντι της επαρχιακής οδού Σιστρουνίου-Ρωμανού λόγω εκτεταμένης μετακίνησης των κεκλιμένων ανάντι ασβεστολιθικών πλακών. Πιο συγκεκριμένα θα εκτελεστούν εργασίες επιμελούς απομάκρυνσης των αποσχισθέντων ασβεστολιθικών πλακών σε όλο το ανάπτυγμα της κατολίσθησης και στη συνέχεια θα κατασκευαστεί οπλισμένος λεπτότοιχος ύψους 2,5-3,00 m ανάντη και εν επαφή του υφιστάμενου τοιχίου ποδός.

Όλες οι εργασίες θα εκτελεσθούν έντεχνα, σύμφωνα με τις υποδείξεις της διευθύνουσας υπηρεσίας, τις ισχύουσες τεχνικές προδιαγραφές και τις διατάξεις του Ν. 1418/84 «Δημόσια Έργα» και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων του Ν.2229/94 «Τροποποίηση και συμπλήρωση του Ν1418/84 και άλλες διατάξεις» και του Π.Δ. 609/85 «Περί κατασκευής Δημόσιων έργων» και του Π.Δ. 171/87 «περί αποφαινόμενων οργάνων Ο.Τ.Α.», του Ν. 3263/04 «Μειοδοτικό σύστημα ανάθεσης των δημόσιων έργων και άλλες διατάξεις» , του Ν. 3669/08 «Κύρωση της Κωδικοποίησης της νομοθεσίας κατασκευής δημοσίων έργων» (ΚΔΕ), του Ν. 4070/2012 καθώς, του Ν.4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 201/24/Ε και 2014/25/ΕΕ)», του Ν. 4782/2021 «Εκσυγχρονισμός, απλοποίηση και αναμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, ειδικότερες ρυθμίσεις προμηθειών στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας και άλλες διατάξεις για την ανάπτυξη, τις υποδομές και την υγεία» και των σχετικών εγκυκλίων.

Θα ληφθούν επίσης όλα τα αναγκαία μέτρα για την αποφυγή ατυχημάτων.

Υστερα από τα παραπάνω σας παρακαλούμε όπως αποφασίσετε για :

- Την έγκριση σύναψης Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ Περιφέρειας Ηπείρου και του Δήμου Δωδώνης για την υλοποίηση του έργου «Άμεση αποκατάσταση κατολίσθησης για την προστασία του επαρχιακού οδικού δικτύου και ιδιοκτησιών στο Σιστρούνι», προϋπολογισμού 130.000,00 ευρώ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / **ΘΕΜΑ 15^ο**

• Την έγκριση των όρων της εν λόγω Προγραμματικής Σύμβασης, όπως αυτοί έχουν αποτυπωθεί στο σχετικό επισυναπτόμενο κείμενο και τον ορισμό εκπροσώπων για την κοινή επιτροπή παρακολούθησης της Π.Σ.:

α. Τον κ. Ιωάννη Αρκομάνη, ΠΕ Μηχανικών (Πολιτικών Μηχανικών), υπάλληλο της Δ/σης Τεχνικών Έργων Περιφερειακής Ενότητας Ιωαννίνων, με αναπληρωτή του τον κο. Ιωάννη Κατσάνο, ΠΕ Μηχανικών (Πολιτικών Μηχανικών), υπάλληλο της Δ/σης Τεχνικών Έργων Περιφερειακής Ενότητας Ιωαννίνων, και

β. Τον κο Αργύρη Νάκο, ΤΕ Μηχανικών (Πολιτικών Μηχανικών), υπάλληλο της Δ/σης Τεχνικών Έργων Περιφέρειας Ηπείρου, με αναπληρωτή του τον κο. Κωνσταντίνο Γκεσούλη, Π.Ε Μηχανικών (Πολιτικών Μηχανικών), υπάλληλο της Δ/σης Τεχνικών Έργων Περιφερειακής Ενότητας Ιωαννίνων.

Την έγκριση δαπάνης ποσού 130.000,00 ευρώ σε βάρος των πιστώσεων της ΣΑΕΠ 530 Ηπείρου με Κ.Α 2018ΕΠ53000001 με τίτλο: «Συντήρηση - αποκατάσταση εθνικού, επαρχιακού και λοιπού οδικού δικτύου Περιφέρειας Ηπείρου» (για την υλοποίηση του Υποέργου: «Άμεση αποκατάσταση κατολίσθησης για την προστασία του επαρχιακού οδικού δικτύου και ιδιοκτησιών στο Σιστρούνι».

2) Την τοποθέτηση του κ. Γοργόλη Βασιλείου ο οποίος παρουσίασε το θέμα και εισηγήθηκε η Επιτροπή να γνωμοδοτήσει ΘΕΤΙΚΑ.

3) Την τοποθέτηση των κ.κ. Κορωναίου Θεόδωρου και Σπέγγου Αριστείδη από την παράταξη «Κοινό των Ηπειρωτών», οι οποίοι ψήφισαν ΘΕΤΙΚΑ.

4) Την τοποθέτηση της κας Ζέκα-Πάσχου Κωνσταντίνας από την παράταξη «Λαϊκή Συσπείρωση Ηπείρου», η οποία ψήφισε ΘΕΤΙΚΑ με επιφύλαξη,

5) Την τοποθέτηση του κ. Γαλατά Ζώη από την παράταξη «Αριστερή Παρέμβαση στην Ήπειρο», ο οποίος ψήφισε ΘΕΤΙΚΑ.

και ό,τι διατυπώθηκε κατά την διάρκεια της συζήτησης του θέματος:

Αποφασίζει ΟΜΟΦΩΝΑ
(Απόφαση 9/141/18-07-2023)

Εγκρίνει την σύναψη Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ Περιφέρειας Ηπείρου και του Δήμου Δωδώνης για την υλοποίηση του έργου «Άμεση αποκατάσταση κατολίσθησης για την προστασία του επαρχιακού οδικού δικτύου και ιδιοκτησιών στο Σιστρούνι» προϋπολογισμού 130.000,00 ευρώ (με ΦΠΑ) και τους όρους αυτής σύμφωνα με το επισυναπτόμενο στην ανωτέρω (υπό στοιχ. 1) εισήγηση, Σχέδιο.

Ορίζει για την Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης της ανωτέρω Προγραμματικής Σύμβασης, ως εκπροσώπους της Περιφέρειας Ηπείρου:

α. Τον κ. Ιωάννη Αρκομάνη, ΠΕ Μηχανικών (Πολιτικών Μηχανικών), υπάλληλο της Δ/σης Τεχνικών Έργων Περιφερειακής Ενότητας Ιωαννίνων, με αναπληρωτή του τον κο. Ιωάννη Κατσάνο, ΠΕ Μηχανικών (Πολιτικών Μηχανικών), υπάλληλο της Δ/σης Τεχνικών Έργων Περιφερειακής Ενότητας Ιωαννίνων, και

β. Τον κο Αργύρη Νάκο, ΤΕ Μηχανικών (Πολιτικών Μηχανικών), υπάλληλο της Δ/σης Τεχνικών Έργων Περιφέρειας Ηπείρου, με αναπληρωτή του τον κ. Κωνσταντίνο Γκεσούλη, Π.Ε Μηχανικών (Πολιτικών Μηχανικών), υπάλληλο της Δ/σης Τεχνικών Έργων Περιφερειακής Ενότητας Ιωαννίνων.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 15^ο

Το παρόν πρακτικό, αφού συντάχθηκε, αναγνώσθηκε και βεβαιώθηκε, υπογράφεται ως εξής:

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΟΡΓΟΛΗΣ

ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Ακριβές Απόσπασμα
από το Πρακτικό 9^ο/18-07-2023

Η Γραμματέας
(πρακτικογράφος)

Βαγιούλα Διαμάντη

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

1. Σίμου - Τάσιου Αναστασία
2. Ναυρόζογλου Παναγιώτα
3. Γαϊτανίδης Πρόδρομος
4. Δηλαβέρη Ρεγγίνα (αναπληρωματικό μέλος)
5. Σιαράβας Κωνσταντίνος (αναπληρωματικό μέλος)
6. Μητροκώστα Παναγιώτα (αναπληρωματικό μέλος)
7. Σπέγγος Αριστείδης
8. Κορωναίος Θεόδωρος
9. Ζέκα - Πάσχου Κωνσταντίνα
10. Ζώης Γαλατάς

Απόσπασμα από το Πρακτικό 9ο / 18-07-2023

ΘΕΜΑ 16ο: Έγκριση σύναψης Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ Περιφέρειας Ηπείρου και της Ιεράς Μητρόπολης Δρυϊνουπόλεως Πωγωνιανής & Κονίτισης για την υλοποίηση του έργου «Ανακαίνιση, αναμόρφωση του Ιερού Ναού Αποστόλου Παύλου Κλειδωνιάς» προϋπολογισμού 31.000,00 ευρώ (με ΦΠΑ) και ορισμός εκπροσώπων της Περιφέρειας Ηπείρου για την Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης.

Η Επιτροπή Περιβάλλοντος Χωρικού Σχεδιασμού & Ανάπτυξης του Περιφερειακού Συμβουλίου Ηπείρου λαμβάνοντας υπόψη:

1) Το από 11-07-2023 έγγραφο – εισήγηση της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων Περιφέρειας Ηπείρου, με επισυναπτόμενο το σχέδιο της Σύμβασης, στο οποίο αναφέρονται τα εξής:

«Με την αριθμ. Πρωτ.103263/1013/27-06-2023 απόφαση Περιφερειάρχη Ηπείρου εγκρίθηκε πίστωση ποσού 31.000,00€ (με το ΦΠΑ) σε βάρος των πιστώσεων της ΣΑΕΠ 530 ΗΠΕΙΡΟΥ με Κ.Α. 2020ΕΠ53000002 και με τίτλο: «Συντήρηση -αποκατάσταση πολιτιστικών μνημείων Περιφέρειας Ηπείρου 2020-2022 » (για την υλοποίηση του Υποέργου : «Ανακαίνιση αναμόρφωση του Ιερού Ναού Αποστόλου Παύλου Κλειδωνιάς » . Αντικείμενο της παρούσας σύμβασης είναι η εκτέλεση του έργου« Ανακαίνιση αναμόρφωση του Ιερού Ναού Αποστόλου Παύλου Κλειδωνιάς » και θα εκτελεστεί στα πλαίσια της παρούσας σύμβασης όπως προβλέπεται στην εγκεκριμένη μελέτη, που περιλαμβάνει τις παρακάτω εργασίες :δημιουργία ξυλόγλυπτου τέμπλου.

Οι παραπάνω εργασίες θα εκτελεστούν σύμφωνα με τις οδηγίες της επίβλεψης του έργου, τους ισχύοντες κανόνες της τέχνης και της επιστήμης, με ιδιαίτερο σεβασμό στο περιβάλλον και λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα ασφαλείας κατά την εκτέλεση των εργασιών σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς και την ισχύουσα νομοθεσία.

Υστερα από τα παραπάνω σας παρακαλούμε όπως αποφασίσετε για :

- Την έγκριση σύναψης Προγραμματικής Σύμβασης μεταξύ Περιφέρειας Ηπείρου και της Ιεράς Μητρόπολης Δρυϊνουπόλεως Πωγωνιανής & Κονίτισης για την υλοποίηση του έργου «Ανακαίνιση αναμόρφωση του Ιερού Ναού Αποστόλου Παύλου Κλειδωνιάς», προϋπολογισμού 31.000,00 ευρώ
- Την έγκριση των όρων της εν λόγω Προγραμματικής Σύμβασης, όπως αυτοί έχουν αποτυπωθεί στο σχετικό επισυναπτόμενο κείμενο και τον ορισμό εκπροσώπων για την κοινή επιτροπή παρακολούθησης της Π.Σ.:

α. Τον κο Αργύρη Νάκο, ΤΕ Μηχανικών (Πολιτικός Μηχανικός), υπάλληλο της Δ/σης Τεχνικών Έργων Περιφέρειας Ηπείρου, με αναπληρώτρια του, την κα. Αμαλία Δόνου ΠΕ Μηχανικών (Αρχιτέκτων Μηχανικός) ,υπάλληλο της Δ/σης Τεχνικών Έργων Περιφέρειας Ηπείρου.

Την έγκριση δαπάνης ποσού 31.000,00 ευρώ σε βάρος των πιστώσεων της ΣΑΕΠ 530 Ηπείρου με Κ.Α 2020ΕΠ53000002 με τίτλο: «Συντήρηση -αποκατάσταση πολιτιστικών μνημείων Περιφέρειας Ηπείρου 2020-2022» (για την υλοποίηση του Υποέργου : «Ανακαίνιση αναμόρφωση του Ιερού Ναού Αποστόλου Παύλου Κλειδωνιάς »).

2) Την τοποθέτηση του κ. Γοργόλη Βασίλειου ο οποίος εισηγήθηκε η Επιτροπή να αναβάλλει τη συζήτηση του θέματος σε επόμενη συνεδρίαση .

3) Την τοποθέτηση των κ.κ. Κορωναίου Θεόδωρου και Σπέγγου Αριστείδη από την παράταξη «Κοινό των Ηπειρωτών», οι οποίοι συμφώνησαν με την αναβολή συζήτησης του θέματος σε επόμενη συνεδρίαση.

4) Την τοποθέτηση της κας Ζέκα-Πάσχου Κωνσταντίνας από την παράταξη «Λαϊκή Συσπείρωση Ηπείρου», η οποία συμφώνησε.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 16ο

5) Την τοποθέτηση του κ. Γαλατά Ζώη από την παράταξη «Αριστερή Παρέμβαση στην Ήπειρο», ο οποίος συμφώνησε με την αναβολή συζήτησης του θέματος

Αποφασίζει ΟΜΟΦΩΝΑ

(Απόφαση 9/142/18-07-2023)

Αναβάλλει τη συζήτηση του θέματος σε επόμενη συνεδρίαση ώστε να προσκομιστούν συμπληρωματικά έγγραφα για τον προϋπολογισμό του έργου.

Το παρόν πρακτικό, αφού συντάχθηκε, αναγνώσθηκε και βεβαιώθηκε, υπογράφεται ως εξής:

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΟΡΓΟΛΗΣ

ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Ακριβές Απόσπασμα
από το Πρακτικό 9ο/18-07-2023
Η Γραμματέας
(πρακτικογράφος)

Βαγιούλα Διαμάντη

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

1. Σίμου - Τάσιου Αναστασία
2. Ναυρόζογλου Παναγιώτα
3. Γαϊτανίδης Πρόδρομος
4. Δηλαβέρη Ρεγγίνα (αναπληρωματικό μέλος)
5. Σιαράβας Κωνσταντίνος (αναπληρωματικό μέλος)
6. Μητροκώστα Παναγιώτα (αναπληρωματικό μέλος)
7. Σπέγγος Αριστείδης
8. Κορωναίος Θεόδωρος
9. Ζέκα - Πάσχου Κωνσταντίνα
10. Ζώης Γαλατάς

Απόσπασμα από το Πρακτικό 9ο / 18-07-2023

ΘΕΜΑ 17ο: Έγκριση τροποποίησης της με αριθ. 8/119/23-06-2023 απόφασης της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Χωρικού Σχεδιασμού & Ανάπτυξης ως προς τα ποσά συμμετοχής και την πηγή χρηματοδότησης των εκθέσεων FRUIT ATTRACTION και FOOD & LIFE.

Η Επιτροπή Περιβάλλοντος Χωρικού Σχεδιασμού & Ανάπτυξης του Περιφερειακού Συμβουλίου Ηπείρου λαμβάνοντας υπόψη:

1) Το αριθ. πρωτ. οικ. 105910/1174/30-06-2023 έγγραφο – εισήγηση της Διεύθυνσης Δια Βίου Μάθησης, Απασχόλησης, Εμπορίου & Τουρισμού Περιφέρειας Ηπείρου στο οποίο αναφέρονται τα εξής:

« Η Επιτροπή Περιβάλλοντος, Χωρικού Σχεδιασμού & Ανάπτυξης της Περιφέρειας Ηπείρου με την με αριθ.8/119/23-06-2023 Απόφασή της ενέκρινε τη συμμετοχή της Περιφέρειας Ηπείρου σε διάφορες εκθέσεις τουρισμού και προώθησης τοπικών προϊόντων.

Παρακαλούμε για την τροποποίησή της, προκειμένου να διαφοροποιηθούν τα ποσά συμμετοχής και η πηγή χρηματοδότησης των παρακάτω εκθέσεων:

Έκθεση φρούτων και λαχανικών FRUIT ATTRACTION στη Μαδρίτη το διάστημα 3-5/10/2023	24.800,00	Έργο «Διοργάνωση εκθέσεων – συνεδρίων – συσκέψεων και προβολή προϊόντων και έργων Π.Η.» (02.01.071.9979.01.008.01)
Έκθεση τροφίμων και ποτών FOOD & LIFE στο Μόναχο το διάστημα 29/11- 3/12/2023	70.000,00	Προϋπολογισμός Π.Ε. Άρτας

2) Την αριθ. 8/119/23-06-2023 απόφαση της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Χωρικού Σχεδιασμού & Ανάπτυξης Περιφέρειας Ηπείρου.

3) Την τοποθέτηση του κ. Γοργόλη Βασιλείου ο οποίος παρουσίασε το θέμα και εισηγήθηκε η Επιτροπή να γνωμοδοτήσει ΘΕΤΙΚΑ.

4) Την τοποθέτηση των κ.κ. Κορωναίου Θεόδωρου και Σπέγγου Αριστείδη από την παράταξη «Κοινό των Ηπειρωτών», οι οποίοι ψήφισαν ΘΕΤΙΚΑ.

5) Την τοποθέτηση της κας Ζέκα – Πάσχου Κωνσταντίνας από την παράταξη «Λαϊκή Συσπείρωση Ηπείρου», η οποία ψήφισε ΑΡΝΗΤΙΚΑ.

6) Την τοποθέτηση του κ. Γαλατά Ζώη από την παράταξη «Αριστερή Παρέμβαση στην Ήπειρο», ο οποίος ψήφισε ΑΡΝΗΤΙΚΑ γιατί στην Περιφέρεια υπάρχουν άλλες ανάγκες όπως να γίνει κατάλληλος σχεδιασμός για την αντιμετώπιση των καταστροφών σε μανταρίνια και εσπεριδοειδή.

και ό,τι διατυπώθηκε κατά την διάρκεια της συζήτησης του θέματος:

Αποφασίζει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

(Απόφαση 9/143/18-07-2023)

Εγκρίνει την τροποποίηση της με αριθ. 8/119/23-06-2023 απόφασης της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Χωρικού Σχεδιασμού & Ανάπτυξης ως προς τα ποσά συμμετοχής και την πηγή χρηματοδότησης των εκθέσεων FRUIT ATTRACTION και FOOD & LIFE σύμφωνα με την

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / **ΘΕΜΑ 17^ο**

εισήγηση της Διεύθυνσης Δια Βίου Μάθησης, Απασχόλησης, Εμπορίου & Τουρισμού Περιφέρειας Ηπείρου.

ΚΑΤΑΨΗΦΙΣΕ η κα Ζέκα-Πάσχου Κωνσταντίνα από την παράταξη «Λαϊκή Συσπείρωση».

ΚΑΤΑΨΗΦΙΣΕ ο κ. Γαλατάς Ζώης από την παράταξη «Αριστερή Παρέμβαση στην Ήπειρο»

Το παρόν πρακτικό, αφού συντάχθηκε, αναγνώσθηκε και βεβαιώθηκε, υπογράφεται ως εξής:

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΟΡΓΟΛΗΣ

ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Ακριβές Απόσπασμα
από το Πρακτικό 9^ο/18-07-2023
Η Γραμματέας
(πρακτικογράφος)

Βαγιούλα Διαμάντη

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

1. Σίμου - Τάσιου Αναστασία
2. Ναυρόζογλου Παναγιώτα
3. Γαϊτανίδης Πρόδρομος
4. Δηλαβέρη Ρεγγίνα (αναπληρωματικό μέλος)
5. Σιαράβας Κωνσταντίνος (αναπληρωματικό μέλος)
6. Μητροκώστα Παναγιώτα (αναπληρωματικό μέλος)
7. Σπέγγος Αριστείδης
8. Κορωναίος Θεόδωρος
9. Ζέκα - Πάσχου Κωνσταντίνα
10. Ζώης Γαλατάς

Απόσπασμα από το Πρακτικό 9ο / 18-07-2023

ΘΕΜΑ 18^ο: Έγκριση παράτασης συμβάσεων του έργου «Δικτύωση και Προβολή της Πολιτιστικής Διαδρομής στα αρχαία θέατρα της Ηπείρου».

Η Επιτροπή Περιβάλλοντος Χωρικού Σχεδιασμού & Ανάπτυξης του Περιφερειακού Συμβουλίου Ηπείρου, λαμβάνοντας υπόψη:

1) Το αριθ. πρωτ. οικ. 111410/1219/10-07-2023 έγγραφο της Διεύθυνσης Δια Βίου Μάθησης, Παιδείας και Απασχόλησης Π.Ε. Ιωαννίνων, στο οποίο αναφέρονται τα εξής:

«Στις 15-6-2022 υπογράφηκαν μεταξύ της Περιφέρειας Ηπείρου και των εταιρειών Comitech A.E. και Next Com A.E., οι οποίες αναδείχθηκαν ως τελικοί μειοδότες διαγωνισμού, συμβάσεις για την υλοποίηση των δράσεων: «Δράσεις Μάρκετινγκ» αξίας 77.252,00 € και «Ψηφιακές Εφαρμογές» αξίας 20.205,80 € αντίστοιχα του έργου «Δικτύωση και προβολή της Πολιτιστικής Διαδρομής στα Αρχαία Θέατρα της Ηπείρου». Το έργο έχει ενταχθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ε.Π. ΗΠΕΙΡΟΣ 2014-2020» και χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης) και από εθνικούς πόρους μέσω του ΠΔΕ, με Κωδικό Εναρίθμου: ΣΑΕΠ ΕΠ0181 Κ.Α. 2021ΕΠ01810008. Ως ημερομηνία λήξης των συμβάσεων έχει οριστεί η 15-8-2023 με δυνατότητα παράτασης 2 μηνών.

Οι δύο εταιρείες, με αιτήματά τους ζητούν την παράταση των συμβάσεων ως τις 15-10-2023 λόγω καθυστέρησης της παροχής σύμφωνης γνώμης των Εφοριών Αρχαιοτήτων Ηπείρου και του Ε.Ο.Τ. και για την εξασφάλιση της βέλτιστης υλοποίησης των ενεργειών.

Παρακαλούμε για τη σχετική έγκριση.»

2) Την τοποθέτηση του κ. Γοργόλη Βασιλείου ο οποίος παρουσίασε το θέμα και εισηγήθηκε η Επιτροπή να γνωμοδοτήσει ΘΕΤΙΚΑ.

3) Την τοποθέτηση των κ.κ. Κορωναίου Θεόδωρου και Σπέγγου Αριστείδη από την παράταξη «Κοινό των Ηπειρωτών», οι οποίοι ψήφισαν ΘΕΤΙΚΑ.

4) Την τοποθέτηση της κας Ζέκα - Πάσχου Κωνσταντίνας από την παράταξη «Λαϊκή Συσπείρωση Ηπείρου», η οποία ψήφισε ΘΕΤΙΚΑ.

5) Την τοποθέτηση του κ. Γαλατά Ζώη από την παράταξη «Αριστερή Παρέμβαση στην Ήπειρο», ο οποίος ψήφισε ΑΡΝΗΤΙΚΑ.

και ό,τι διατυπώθηκε κατά την διάρκεια της συζήτησης του θέματος:

Αποφασίζει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

(Απόφαση 9/144/18-07-2023)

Εγκρίνει την παράταση των συμβάσεων μεταξύ της Περιφέρειας Ηπείρου και των εταιρειών Comitech A.E. και Next Com A.E για την υλοποίηση του έργου «Δικτύωση και Προβολή της Πολιτιστικής Διαδρομής στα αρχαία θέατρα της Ηπείρου» ως τις 15-10-2023 σύμφωνα με την εισήγηση της Διεύθυνσης Δια Βίου Μάθησης, Παιδείας και Απασχόλησης Π.Ε. Ιωαννίνων.

➤ ΚΑΤΑΨΗΦΙΣΕ ο κ. Γαλατάς Ζώης από την παράταξη «Αριστερή Παρέμβαση στην Ήπειρο»

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / **ΘΕΜΑ 18^ο**

Το παρόν πρακτικό, αφού συντάχθηκε, αναγνώσθηκε και βεβαιώθηκε, υπογράφεται ως εξής:

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΟΡΓΟΛΗΣ

ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Ακριβές Απόσπασμα
από το Πρακτικό 9^ο/18-07-2023
Η Γραμματέας
(πρακτικογράφος)

Βαγιούλα Διαμάντη

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

1. Σίμου - Τάσιου Αναστασία
2. Ναυρόζογλου Παναγιώτα
3. Γαϊτανίδης Πρόδρομος
4. Δηλαβέρη Ρεγγίνα (αναπληρωματικό μέλος)
5. Σιαράβας Κωνσταντίνος (αναπληρωματικό μέλος)
6. Μητροκώστα Παναγιώτα (αναπληρωματικό μέλος)
7. Σπέγγος Αριστείδης
8. Κορωναίος Θεόδωρος
9. Ζέκα - Πάσχου Κωνσταντίνα
10. Ζώης Γαλατάς

Απόσπασμα από το Πρακτικό 9ο / 18-07-2023

ΘΕΜΑ 19^ο: Έγκριση παράτασης χρονικής ισχύος της σύμβασης της Περιφέρειας Ηπείρου με την εταιρεία Μ. ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ-ΤΑΣΙΟΣ Β. Ο.Ε για την υλοποίηση του υποέργου «Προμήθεια χρωμάτων» του έργου: «Επισκευή και συντήρηση κτιριακών εγκαταστάσεων Πολιτικής Προστασίας Περιφέρειας Ηπείρου».

Η Επιτροπή Περιβάλλοντος Χωρικού Σχεδιασμού & Ανάπτυξης του Περιφερειακού Συμβουλίου Ηπείρου, λαμβάνοντας υπόψη:

α) Το αριθ. πρωτ. οικ. 81364/8222/22-05-2023 έγγραφο της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων Π.Η., στο οποίο αναφέρονται τα εξής:

« Έχοντας υπόψη:

1. Το Ν. 3852/2010 (Φ.Ε.Κ. 87/07-06-2010 τ. Α') «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το Ν. 4071/2012 (Φ.Ε.Κ. 85/11-04-2012 τ. Α'), το Ν. 4257/2014 (Φ.Ε.Κ. 93/14-04-2014 τ. Α'), το Ν. 4447/2016 (Φ.Ε.Κ. Α' 241), το Ν. 4555/2018 (Φ.Ε.Κ. Α' 133), το Ν. 4623/2019 (Φ.Ε.Κ. 134/09-08-2019 τ. Α') και το Ν. 4625/31-08-2019 (Φ.Ε.Κ. Α' 139).
2. Τον Οργανισμό της Περιφέρειας Ηπείρου (Π.Δ. 140/2010 Φ.Ε.Κ. 233/27-12-2010 τ. Α'), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τις αριθ. 202855/27-12-2016 (Φ.Ε.Κ. Β' 4400/2016) και 163473/24-10-2017 (Φ.Ε.Κ. Β' 3878/2017) Αποφάσεις της Αποκ'νης Δ/σης Ηπείρου - Δυτ. Μακεδονίας.
3. Τον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας {Ν. 2690/1999 (Φ.Ε.Κ. 45 Α'/09-03-1999)} και τις διατάξεις του Ν. 3861/2010 (Φ.Ε.Κ. 112/Α'/13-07-2010), περί ενίσχυσης της διαφάνειας, με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο «Πρόγραμμα Διαύγεια», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
4. Τις διατάξεις του Ν. 4412/2016 (Φ.Ε.Κ. Α' 147) «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, του Ν. 4441/2016 (Φ.Ε.Κ. Α' 227) και του Ν. 4447/2016 (Φ.Ε.Κ. Α' 241), του Ν. 4605/2019 (Φ.Ε.Κ. Α' 52), τις διατάξεις του Ν. 4270/2014 «Αρχές Δημοσιονομικής Διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της οδηγίας 2011/85/ΕΕ) – Δημόσιο Λογιστικό και άλλες διατάξεις» (Φ.Ε.Κ. 143/Α/2014)», του Ν.2362/1995 «Περί Δημοσίου Λογιστικού, Ελέγχου των δαπανών του Κράτους και άλλες διατάξεις», όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν, του Π.Δ. 80/2016 (Φ.Ε.Κ. Α' 145), του Ν. 4128/2013, του Ν. 4257/2014 του Ν. 4281/2014 του Ν. 4320/2015 και του Ν.4403/2016 (Φ.Ε.Κ. Α' 125).
5. Το άρθρο 5 παρ. 19 του Ν. 4623/2019 (Φ.Ε.Κ. Α' 134/09.08.2019), περί αρμοδιότητας του Περιφερειάρχη για την έκδοση απόφασης απευθείας ανάθεσης, σύμφωνα με την ερμηνεία της παραγράφου 2 του άρθρου 118 του Ν. 4412/2016 (Α' 147).
6. Το άρθρο 132 παραγρ.1β.α.α του Ν. 4412/2016 (Φ.Ε.Κ. Α' 147)
7. Τις διατάξεις του Ν. 4782/2021 (ΦΕΚ 36Α') «Εκσυγχρονισμός, απλοποίηση και αναμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, ειδικότερες ρυθμίσεις προμηθειών στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας και άλλες διατάξεις για την ανάπτυξη, τις υποδομές και την υγεία».
8. Την υπ' αριθ. 179872/11221/17-11-2022 απόφαση διάθεσης πίστωσης, ποσού 30.000,00€, με το ΦΠΑ, του Περιφερειάρχη Ηπείρου.
9. Την αριθ. 34/2418/14-12-2022 (ΑΔΑ : 6ΩΞΒ7Λ9-ΝΥΦ) απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής, με την οποία εγκρίθηκε η δαπάνη για την εκτέλεση του υποέργου: «Προμήθεια χρωμάτων», συνολικού ύψους 3.500,00 €, με Φ.Π.Α., σε βάρος των πιστώσεων της ΣΑΕΠ 530 ΗΠΕΙΡΟΥ με Κ.Α. 2020ΕΠ53000000 και τίτλο «Επισκευή και συντήρηση κτιριακών εγκαταστάσεων Πολιτικής Προστασίας Περιφέρειας Ηπείρου».
10. Την αντίστοιχη δέσμευση πίστωσης, συνολικού ύψους 3.500,00€, με Φ.Π.Α. για την προμήθεια χρωμάτων

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΠΡΑΚΤΙΚΟ 9^ο/ 18-07-2023 / ΘΕΜΑ 19^ο

11. Την από 15-02-2023 σύμβαση (Α.Δ.Α.Μ.: 23ΣΥΜΝ012150749)
12. Την από 22-5-2023 αίτηση του αναδόχου για παράταση της σύμβασης μέχρι 30-07-23 λόγω αναβολής προμήθειας των υλικών από την Περιφέρεια Ηπείρου εξ αιτίας των έντονων βροχοπτώσεων και της αδυναμίας χρήσης σε εξωτερικές επιφάνειες.
13. Την ανάγκη προμήθειας των επιπλέον χρωμάτων για τις ανάγκες της Περιφέρειας Ηπείρου.
14. Τα άρθρα 132 και 206 του Ν.4412/16 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τον ν.4782/21 (περί τροποποιήσεων συμβάσεων).

Εισηγούμαστε

Την έγκριση της παράτασης υλοποίησης της ανωτέρω αναφερόμενης προμήθειας της Δ/σης Τεχνικών Έργων της Περιφέρειας Ηπείρου από την εταιρεία «Μ.ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ-ΤΑΣΙΟΣ Β. Ο.Ε» κατά ένα μήνα ,με νέα ημερομηνία λήξης της σύμβασης την 30-07-2023».

- β)** Το από 23-05-2023 Πρακτικό της Επιτροπής παραλαβής της προμήθειας.
γ) Την τοποθέτηση του κ. Γοργόλη Βασιλείου ο οποίος παρουσίασε το θέμα και εισηγήθηκε η Επιτροπή να γνωμοδοτήσει ΘΕΤΙΚΑ.
δ) Την τοποθέτηση των κ.κ. Κορωναίου Θεόδωρου και Σπέγγου Αριστείδη από την παράταξη «Κοινό των Ηπειρωτών», οι οποίοι ψήφισαν ΘΕΤΙΚΑ.
ε) Την τοποθέτηση της κας Ζέκα – Πάσχου Κωνσταντίνας από την παράταξη «Λαϊκή Συσπείρωση Ηπείρου», η οποία ψήφισε ΘΕΤΙΚΑ.
στ) Την τοποθέτηση του κ. Γαλατά Ζώη από την παράταξη «Αριστερή Παρέμβαση στην Ήπειρο», ο οποίος ψήφισε ΘΕΤΙΚΑ.

και ό,τι διατυπώθηκε κατά την διάρκεια της συζήτησης του θέματος:

Αποφασίζει ΟΜΟΦΩΝΑ

(Απόφαση 9/145/18-07-2023)

Εγκρίνει την παράταση υλοποίησης της προμήθειας της Δ/σης Τεχνικών Έργων της Περιφέρειας Ηπείρου από την εταιρεία «Μ.ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ - ΤΑΣΙΟΣ Β. Ο.Ε» μέχρι την 30-07-2023 σύμφωνα με την εισήγηση της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων Π.Η.

Το παρόν πρακτικό, αφού συντάχθηκε, αναγνώσθηκε και βεβαιώθηκε, υπογράφεται ως εξής:

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΟΡΓΟΛΗΣ

ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Ακριβές Απόσπασμα
από το Πρακτικό 9ο/18-07-2023

Η Γραμματέας
(πρακτικογράφος)

Βαγιούλα Διαμάντη

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

1. Σίμου – Τάσιου Αναστασία
2. Ναυρόζογλου Παναγιώτα
3. Γαϊτανίδης Πρόδρομος
4. Δηλαβέρη Ρεγγίνα (αναπληρωματικό μέλος)
5. Σιαράβας Κωνσταντίνος (αναπληρωματικό μέλος)
6. Μητροκόστα Παναγιώτα (αναπληρωματικό μέλος)
7. Σπέγγος Αριστείδης
8. Κορωναίος Θεόδωρος
9. Ζέκα – Πάσχου Κωνσταντίνα
10. Ζώης Γαλατάς